

ព្រះ
ច្បាប់ប្រជុំកងធានី

និង

សេចក្តីប្រជុំកងធានីខ្មែរ

វិន័យប្រជុំក

ប្រជុំកងធានី ប្រជុំកងធានី

១

រវេញកណ្តាល និង ប្រាសាទកណ្តាល

លេខ១៧៧ ២

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

អារម្ភកថា

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរ ជាតិភាគខាង ។

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរដែលកាន់ព្រះគុណសារា ជាតិភាគ ។

គម្ពីរព្រះបិដកខ្មែរនេះ ព្រះបាទ " ព្រះជំងឺព្រះព្រះបិដក " ដែលគុណសារាបណ្ឌិត្យ
នៅឯស្រុក មកប្រែសម្រួលជាភាសាខ្មែរ ដំបូងឆ្នាំ ១៩៣៧ នៅឆ្នាំ ១៩៧៧ គឺព្រះវិហារ
ឈេម ៣៩ ឆ្នាំ លើកបាទសារព្រះបរិយាយព្រះបិដក ។ គេរំពឹងជាកំណប់ ព្រះធម៌របស់ព្រះគុណសារា
ខ្មែរ លើកក៏ជាសំណប់ច្បាប់ចម្លងចម្រុះចម្រុះរបស់ជនជាតិខ្មែរផងដែរ ។ លើកដំបូង គុណសារា
ជាតិភូមិ បានសម្រេចចិត្តរករយៈពេលបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ ដោយសង្ឃិមថា ព្រះគុណសារាខ្មែរ
ក៏ដឹងរុងរឿងឡើងវិញដែរ ។

នេះគឺជាអំណោយលើជម្រកឆ្នងចិត្ត ជូនទៅដល់ជនជាតិខ្មែរទាំងអស់ ព្រមទាំង
ចម្រុះស្រុកផ្សេងទៀត ទៅក្នុងជីវិតលោកនេះ ដែលបានចិត្តស្រឡាញ់សន្តិភាព ។

ខ្មែរចារបងសោកនាដកម្មដែលមិនធ្លាប់មានពីមុនមក ។ ច្បាំងឡើង ព្រះគុណសារា
ខ្មែរ ក៏ព្រះអង្គរាយការណ៍ដល់ ក៏ចុះខ្មែរឡើងទៅ យើងទាំងអស់គ្នា បានឃើញដើមកង្វះផុតពីសេចក្តី
ពុករលាតដ៏ធ្ងន់ធ្ងរនេះ ចាកផុតពីអំពើបោកបោក ចក្ខុវិស័យដ៏ធ្ងន់ធ្ងរ ដោយពុទ្ធសាសនាព្រះបរមេស្រ
ដ៏ដ៏ឆ្លាតវៃដ៏ឆ្លាតវៃឡើងវិញ ។

ការណ៍ដែលលើកដំបូងនេះព្រះបិដកពេលនេះ គឺជាដំបូងបង្អស់នៃការប្តូរជាថ្មី
របស់អ្នកកាន់ព្រះគុណសារាជនជាតិភូមិខ្មែរ លើកដំបូងប្រើប្រាស់ប្រតិការដើម្បីសង្កឹមភាព
ក្នុងជីវិតលោក ដើម្បីគុណសារាដង្ហែមចំណងមេត្រីភាព និងមិត្តភាពរវាងប្រជាជាតិភូមិ និង
ប្រជាជាតិខ្មែរ ។

ថ្ងៃពុធហត្ថ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៧៤

- សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះបិដកឡើងវិញ
- អភិណាយនាម The Rev. Seikyo Muchaku
- ប្រធានការិយាល័យ The Rev. Eiitsu Shinohara
- អ្នកចាត់ការ
- The Rev. Zendo Matsunaga The Rev. Jitsujo Arima The Rev. Yoshimichi Ito
- The Rev. Keiichi Watai The Rev. Gijun Sugitani The Rev. Shincho Shigeta
- The Rev. Kisho Maeda The Rev. Kyoshi Nakajima Mr. Rokusuke Ei

និព្វិសាកថា

លើកដំបូង ខ្មែរគ្រប់គ្រងស្រុកប្រទេសមីស្រីសព្វដងជាតិខ្មែរ ។
ឥឡូវ លើកដំបូងនេះគ្រប់គ្រងស្រុកប្រទេសមីស្រីសព្វដងជាតិខ្មែរបានហើយ ។
ព្រះធម៌ដែលបានប្តូរជាថ្មីនេះ ព្រះបាទស្រីព្រះបរមនិរ្ឫតិយ៍នៃអ្នកកាន់ព្រះគុណសារា
ជនជាតិភូមិ ។

このカンボジア版南伝大藏經を
カンボジアの佛教徒へ
贈ることができることに感謝します。
これが日本の佛教徒の心です。

It is with a deep sense of gratitude that I present the
translation of the complete TRIPITAKA to Cambodian
Buddhists on behalf of the Japanese Buddhist community.

「トリピタカ」復刻進呈にあたって

親愛なるカンボジアの皆さん！

敬愛するカンボジアの仏教徒の皆さん！

カンボジア版「トリピタカ」は、プノンペンの仏教研究所が、仏教界の英知を集め、1930年から1968年まで、39年の歳月をかけて翻訳し、分類し、集大成して完成されました。まさにカンボジア仏教の法宝であると共に、カンボジア出版文化の至宝です。日本仏教徒の有志は、カンボジア仏教の復興再生を願いつつ、これを復刻刊行し、贈らせていただきます。

これはカンボジア仏教徒のみならず、カンボジア全人民、否、平和を愛する地球上のすべての人々への、心からの贈り物です。

カンボジアは、古今未嘗有の悲劇を体験しました。カンボジア仏教もこの受難の時代に壊滅的な打撃を受けました。しかし、今はその悲しみを乗り越え、顧りを離れ、怒みを恕し、ブッダの教えに従い、世界平和の実現に努力するときです。

この本の贈呈は、日本の仏教徒も共に、世界平和のために努力することを誓うしるしであり、相互の連帯と友情の証なのです。

合掌

1994年7月吉日

カンボジア版トリピタカ（南伝大藏経）復刻教授委員会

世話人代表 無着 成参
事務局長 藤原 鋭一

世話人 松本 然道 有馬 実成
伊藤 佳通 渡井 壺一
杉谷 純純 茂田 真澄
前田 利勝 中島 教之
水 六輔

Acknowledgment

Dear Cambodian friends and respected members of the Cambodian Buddhist community,

It is a matter of great joy that the translation into Cambodian of the Pali Tripitaka has been completed and published. The Tripitaka Commission of the Buddhist Institute, Phnom Penh, launched the translation project in 1930 and completed the translation, after 39 years of effort, in 1968.

The Cambodian translation of this great work will not only become a cherished treasure of the Cambodian Buddhist community but will also be an important milestone in the history of publication in Cambodia.

The revival and prosperity of Buddhism in Cambodia are the ardent wish of the Japanese Buddhist community, it is in this spirit that we have completed this important project and now present the entire work to the Cambodian Buddhist community, it is a gift not only to the Buddhist community in Cambodia but also to all Cambodian people and all peace-loving people in the world.

Cambodia experienced great tragedies in modern times, and the Cambodian Buddhist community also underwent severe trials and suffered crushing blows during this period. But now a time has come to surmount grief and anger, to forgive, and to start working again for world peace.

This great work is a symbol of the Japanese Buddhist community's resolve to work with our Cambodian brothers and sisters toward world peace and is a testimony to the friendship between our people.

With hands joined in reverence.
July 1994

TRIPITAKA PUBLISHING SUPPORT COMMITTEE

Project Manager: The Rev. Seikyo Muchaku

Secretary General: The Rev. Eiitsu Shinohara

Management Team:

The Rev. Zendo Matsunaga The Rev. Jitsujo Arima The Rev. Yoshimichi Ito

The Rev. Keiichi Watai The Rev. Gijun Sugitani The Rev. Shincho Shigeta

The Rev. Risho Maeda The Rev. Kyoshi Nakajima Mr. Rokusuke Ei

Les fonds nécessaires à l'édition du premier volume du TRIPITAKA ont été offerts personnellement par Monsieur PAUL REYNAUD, Ministre des Colonies, en témoignage de l'intérêt que le Gouvernement de la République Française porte au Peuple Cambodgien.

Un exemplaire de ce premier volume a été remis le Vingt-Deux Octobre Mil Neuf Cent Trente et Un, en audience solennelle, à SA MAJESTÉ SISOWATH MONIVONG par Monsieur PAUL REYNAUD, assisté de Monsieur le Gouverneur Général PASQUIER et de Monsieur le Résident Supérieur LAVIT, en présence du Conseil des Ministres, des Chefs de Secte et d'une délégation de tous les bonzos du Royaume.

ប្រាកដណាស់ ក្នុងការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដក
 ខ្សែនេះ គឺលោកប្ញលរោង សេចាបតីក្រសួង
 ប្រទេសកម្ពុជាចូល ដើម្បីឲ្យឃើញជាភស្តុតាងនៃ
 ប្រយោជន៍ដែលរាជការប្រជាជាតិ ចាត់សេស
 ជាមកឲ្យដល់ទេវជាតិ ។

សៀវភៅនេះ លោកប្ញលរោង បានផ្ទុយមួយ
 ខ្សែចំពោះព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេច ព្រះស៊ីសុវត្ថិមុនីវង្ស
 ចម្រើនក្រុង ក្នុងឱកាសដែលចូលកាលជាមង្គល
 អំពីថ្ងៃឆ្នាំកុលា ឆ្នាំមួយកាលក្រាបបូជានាមសាមសិប
 មួយ ដូចជាមួយនឹងលោក ឡឺត្រែលើក យេលោ-
 កលចាំស្តីយេរ នឹងលោក ឡឺស៊ីដងត សុប្រិយេរ
 ឡឺត ទៅនឹងពោះមុខអស់លោក កុឡឺយសេ ជាបតី
 ទូរព្រះសង្ឃនាយកនាងត្រីកលៈ នឹងតំណាងសង្ឃ
 គ្រប់អង្គ ក្នុងស្រុកខ្មែរមូលប្រាម ។

ព្រះរាជពតិមាន

ព្រះបាទសម្តេចព្រះស៊ីសុវត្ថិមុនីវង្ស ចម្រើនក្រុង ហរិវរាជបរមន្ទ្រវរ្ម័ន
 ព្រះករុណាសុទ្ធារាជ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាជាតិ ជាអម្ចាស់វិវិលលើក្សត្រ

ទ្រង់សូមអំណរព្រះតេជព្រះគុណ ជាបឋមយោគុនៅទីនេះ
 ដល់ក្រុងបារាំងសែស ដែលជួយទំនុកបម្រុងក្រុងកម្ពុជា ដោយ
 សុបរិតបានឡើងរៀងរៀងមកនឹងតទៅមុខ ហើយដោយបាន
 បង្កើតមន្ទីរពេទ្យសាលសបណ្ឌិត្យ បានយកចិត្តទុកដាក់ជួយទំនុក
 បម្រុងនឹងជួយព្រះបារមីព្រះពុទ្ធសាសនា នឹងជួយឲ្យបោះពុម្ព

ព្រះត្រៃបិដកជាខ្លឹមបួសកែវព្រះពុទ្ធសាសនា ជាសេចក្តីរាប់អាន ពេញបីតួរបស់បណ្តាទេវមន្តទាំងអស់គ្មានសល់ ហើយទ្រង់ តុំមានជ្រាបឡើយ បំពោះអំណរអរគុណដល់ពួកឧបាសក ឧបាសិកាដែលមានបិត្តសទ្ធាជ្រះថ្លា ពេញប្រាក់ចូលជួយឲ្យ ការងារទុក្ខនេះបានសម្រេច ។

ទ្រង់មានសេចក្តីសោមនស្សជាទីបំផុត ដែលក្នុងរវាងផែនដី ទ្រង់ព្រះករុណាបានសម្រេចឲ្យមានក្រុមជំនុំព្រះសង្ឃបណ្ឌិតប្រៃ ព្រះបាទក្នុងគម្ពីរព្រះត្រៃបិដក គឺភាជនៈទាំង ៣ ដែលដឹកលំដាក់ ក្បួនព្រះពុទ្ធសាសនា មានទាំងអស់ប្រាំបីម៉ឺនបួនពាន់ព្រះធម្មក្ខន្ធ មកជាភាសាទេវមៈដាក់ស្តែង ឲ្យបោះពុម្ពទាំងបាទីនឹងសម្រាយ ជាសៀវភៅផ្សាយព្រះមនុស្សក្នុងព្រះវិស័យ គឺកាន់ក្រឹត្យនឹងគំនិត មារយាទ ។ ព្រះសូត្រគឺព្រះធម៌សំរាប់ប្រដៅសត្វឲ្យកាន់វិធី ត្រង់ ។ ព្រះអភិធម្ម គឺញ៉ាំងផ្លូវព្រះបរមនិព្វានដែលព្រះពុទ្ធអង្គ ព្រះសមណគោតមបានត្រាស់ហើយ ទ្រង់សំដែងទុកឲ្យមនុស្ស

លោកកាន់ប្រព្រឹត្តឲ្យត្រឹមត្រូវ នឹងបានតម្រង់លេចសិរាវល់រូប កាយ ឲ្យប្រកបដោយសេចក្តីបរិសុទ្ធ ជាបំហុតក្នុងការកុសល ទើបបង្កើតជាមគ្គផល ដែលអាចធ្វើឲ្យបានសេចក្តីព្រមក្សាន្ត នឹងចំរើនសិរីសួស្តីដ៏ប្រពៃថ្លៃឧត្តម ជាយមសុខ ដល់បរិសទ្ធិ ទាំងឡាយគ្រប់គ្នា ។

ដោយហេតុព្រះធម៌វិសេសទាំងនោះសុទ្ធតែជាបាទីគឺព្រះ ពុទ្ធបដនៈគឺបុរាណនិងតិមុនព្រះពុទ្ធសករាជ ២៥៧៥ ទៅទៀត បានជាព្រះសង្ឃនឹងឧបាសកច្រើនព្យាបាលចាំបាន តែមិនយល់ ច្បាស់ថាជាអ្វី បានជាព្រះករុណាទ្រង់ព្រះរាជតំរិះព្រមនឹងរាជការ ប្រតិកត្តរាតក្រុងបារាំងវិសេស មានលោកឡឺធីស៊ីដងត៍សុយើយើរ ហ្វែណង់ឡារិត ជាតំណាង ដែលទ្រង់សូមអំណរគុណដោយ រូសរាត ក្នុងទិកាសដែលបានជួយគិតសម្រេចមហាប្រយោជន៍ ទុក្ខនេះ ឲ្យបានចំរើនតំរិះប្រាជ្ញាជាតិទេវមៈ ឲ្យកាន់តែបេះ ដឹងមាំមួនឡើង ដើម្បីនឹងរក្សាព្រះពុទ្ធសាសនាឲ្យទ្រាប់ទូនជាទី

រុងរឿងនៃក្រុងកម្ពុជា ឥតអាក់ ដោយបានតាំងមន្ទីរពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ នឹងព្រះរាជបណ្ណាល័យ ហើយឱ្យបោះពុម្ពតម្កី ព្រះព្រះបិដក ទុកជាគោល ដើម្បីឱ្យអស់មហាជនទាំងឡាយ ដែលកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាក្នុងប្រទេសនិរន្តរ៍បិទទាំងមូល រឹតតែ ឆ្លើយព្រះពុទ្ធសាសនាមហាប្រសើរថែមទៀត ។

ធ្វើក្នុងព្រះបរមរាជវាំងក្រុងភ្នំពេញបុព្វមុខនៅថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ១៣ រោចខែស្រាពណ៍ ឆ្នាំមមែត្រីស័ក ព្រះពុទ្ធសករាជ២៥៧៤ ច្រវែន្តែងថ្ងៃ ១០ កញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៣១ ។

លេខ ១១ ប្រសិនបើ ព្រះរាជក្រឹត្យ

ការផ្ទៀងព្រះព្រះបិដកជាភាសាបារាំង និងការប្រែប្រួល មកជាសម្រាយភាសាខ្មែរនេះ យើងជាក្រុមជំនុំបានចាប់ផ្តើមធ្វើ តាំងពីថ្ងៃ ៣ កើតខែបុស្ស ឆ្នាំមមែត្រីស័ក ពុទ្ធសករាជ ២៥៧២ ច្រវែន្តែងថ្ងៃទី ២ ខែមករា ១៩៣០ នៅមន្ទីរព្រះរាជបណ្ណាល័យ កម្ពុជា ក្រុងភ្នំពេញ ក្នុងព្រះបណ្ណាល័យពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ។ ការកសាងព្រះព្រះបិដកនេះ កើតឡើងដោយព្រះករុណាព្រះបាទ សម្តេចព្រះសីហនុវិមុត្តិមុនីវង្ស ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជា ដែលទ្រង់ ព្រះបិតាបង្គំឧបត្ថម្ភព្រះពុទ្ធសាសនា ដោយការបោះពុម្ពផ្សាយ ព្រះព្រះបិដក ហើយប្រគល់ការបោះពុម្ពនេះ មកឱ្យព្រះរាជ- បណ្ណាល័យ ។ ការកសាងព្រះព្រះបិដកនេះកើតឡើងដោយ រាជការប្រតិកត្តភាពផង ដោយបានបង្កើតពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ

ហើយតម្រូវការឲ្យជួយព្រះរាជបណ្ឌិតល្អ គឺឲ្យយកចិត្តទុក
ដាក់ក្នុងការទាំងឡាយ ដែលមានគុណប្រយោជន៍ដល់ព្រះ
ពុទ្ធសាសនា ។

អំពីសេចក្តីចម្លែកនៃការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដក

សេចក្តីចម្លែកដែលនាំមុខការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកនេះ ឲ្យ
ប្រព្រឹត្តទៅដោយស្រួល គឺមានទើសទាក់នោះ ព្រោះអាស្រ័យ
ប្រាក់ចំណូលដ្ឋបាលសេចក្តីទៅនេះ :

១ ដោយព្រះករុណាជាម្ចាស់ជីវិត ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជា
ទ្រង់បានចំណាយប្រាក់ព្រះរាជទ្រព្យសម្រាប់ព្រះអង្គ ជួយទំនុក
បម្រុងក្នុងការបោះពុម្ពនេះ ហើយទ្រង់បានពន្យល់ព្រះរាជវង្សានុ-
វង្សនូវអស់លោកមន្ត្រីធំៗ គឺព្រះភិក្ខុសង្ឃ បេរោនុញ្ជៈ រាជា-
គណៈវាសានុក្រមឲ្យជួយទំនុកបម្រុងក្នុងការបោះពុម្ពនេះផង ។

២ ដោយព្រះរាជវង្សានុវង្សនឹងអស់លោកក្នុងរ៉ូយ៉ាល់សេនាបតី
នូវអស់លោកមន្ត្រីធំៗ គឺព្រះភិក្ខុសង្ឃរាជាគណៈវាសានុក្រម
គឺពុទ្ធសាសនិកជនទាំងឡាយក្នុងកម្ពុជនីមួយៗ ព្រមទាំង

ពុទ្ធសាសនិកជនក្នុងដៃនក្ខណ៍ស៊ីនេសេ បានបរិច្ចាគទ្រព្យ
បួលជួយតាមកិច្ចសន្យាមាន បានបរិច្ចាគទ្រព្យទទួលយក
ដល់គេឲ្យមួយចប់ ឬច្រើនចប់ក៏មាន ។

៣ ដោយប្រាក់ចំណូលផ្សេង ក្រៅអំពីប្រាក់ដែលបាន
ប្លែងខាងលើនោះក៏មាន ។ ក្នុងទិកាសនេះលោកប៊ូលជ័យណ្ណ៍
សេនាបតី ក្រសួងព្រះប្រទេសរាជ្យជាស្រុកចំណុះ ដែល
លោកមានដំណើរអញ្ជើញពីមហានគរព្រះវាំងសែស មក
ប្រទេសនិណ្ឌូបិស បានជ្រាបអំពីការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកនេះ
លោកក៏មានអន្សាស្រ័យច្រកអរម្ភមួយផង ហើយបានបរិច្ចាគ
ទ្រព្យរបស់លោកបួលជួយឧបត្ថម្ភការបោះពុម្ពនេះ ដើម្បីសំដែង
ឲ្យយើងដាក់ស្តីនាងថា លោកមានអំណរជាទីបំផុត ក្នុងការ
បោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកនេះ ។

អំពីសេចក្តីយល់ឃើញ

និងសេចក្តីគេឲ្យចិត្តរបស់ក្រុមជំនុំ

យើងជាក្រុមជំនុំយល់ឃើញថា ដែលព្រះករុណាជាម្ចាស់
ជីវិតជាមួយនឹងរាជការប្រតិកត្តរាជ បានលាត់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃ-

ចំណែកទាំងបីទាំងសម្រាយភ្ជាប់ជាមួយគ្នានេះ ជាការរើសស
 ប្រសើរចំណុះ រាប់ថាជាកុសលដ៏ធំបណ្តាច់ អាចឲ្យឈ្មោះ
 ពេញទំហំ បានលើកសង្ហាយនា យើងកំណត់តាមការនេះថា
 “ទុត្តមសង្កឹម” ប្រែថា “ការលើកសង្ហាយនាដ៏ប្រសើរចំណុះ”
 ព្រោះតាំងពីសង្ហាយនាដ៏ធំណា ៗ មក ក៏មិនឮមានសេចក្តី
 ដំណាលថា ដែលបានប្រែជាសម្រាយដឹង ដរាបដល់ចប់ព្រះ
 ត្រៃបិដក ដូចសង្ហាយនាក្នុងដាននេះទេ ។ ដោយហេតុនេះយើង
 មានអំណរនឹងសេចក្តីពេញចិត្តដ៏ក្រៃលែង ដោយមានសង្ឃឹម
 ជាប្រាកដ ដូចសេចក្តីដែលយើងថ្លែង ដោយសង្ខេបទៅនេះ

១ អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាក្នុងកម្ពុជរដ្ឋទាំងមូល នឹងមាន
 សេចក្តីប្រតិបត្តិត្រូវវិន័យ ព្រោះមានព្រះត្រៃបិដកនេះជាគ្រូប្រាប់
 ទុសត្រូវ ជាគោលចារឹកសម្រាប់អាងត្រូវគ្នាដែលបែបមួយ ហើយ
 នឹងបានកំចាត់បដិស្ឋានស្មើមានប្រកាន់ទុសថាជាត្រូវនោះចេញ។

២ ព្រះត្រៃបិដកនេះទុកជាប្រទេសជាលាឆ្មះប្រឹក្សីអស់មហា-
 ជន ឲ្យឃើញសេចក្តីទុសត្រូវដាក់មិនភាន់ប្រឡំ តាំឲ្យកើត

មានប្រាជ្ញាស្មារតីល្អ ចេះកៀនខ្មាសរង្គៀស អរស្តាប់ទ្រើមអំពើ
 អាក្រក់ ឲ្យខ្ញុំឃ្មាតសង្វាតចម្រើនប្រព្រឹត្តសុបិនត្រូវត្រង់ ដែល
 ជាតូចបង្កើតសេចក្តីសុខឲ្យមានបរិបូណ៌ឡើង ។ កាលបើអស់
 បណ្តាជន មានសេចក្តីកៀនខ្មាស ជ្រើញចិត្តនឹងអំពើអាក្រក់
 ហើយ ព្រះនគរក៏នឹងលើងរុងរឿង មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះក្រអូបលាយ
 ទៅក្នុងលោកទាំងមូល គឺព្រោះធម៌សុចរិត មានកិ្ខនក្រអូបជា
 បំផុត ជាងកិ្ខននៃត្រៀងក្រអូបទាំងអស់ ។

ដំបូងប្រការរបស់ត្រៃបិដក

របៀបមុខការគ្រប់យ៉ាង ដែលបានរៀបចំព្រះត្រៃបិដកនេះ
 យើងជាក្រុមដ៏តូច បានធ្វើដោយកំឡាំងព្យាយាមដ៏មាំមួន ព្រម
 ទាំងបានពិនិត្យតិចៗ ដោយល្អិតល្អ ដូចមានសេចក្តីរាយ
 ដំណើរការទៅនេះ

១ បណ្តាព្រះពុទ្ធបិដក គឺព្រះវិស័យ ព្រះសូត្រ ព្រះ
 អភិធម្ម យើងបានចាប់រៀបចំព្រះវិស័យបិដកមុន រួចហើយ

ទើបយ៉ាងបំព្រះសុត្តន្តបិដក នឹងព្រះអរិយសុត្តន្តបិដក ទៅ ធ្វើ
តាមរបៀបហ្នែងហ្នែង គឺតាមលំដាប់គម្ពីរមុនក្រោយ ។

២ យើងបានយកព្រះត្រៃបិដក អក្សរខុម្ពុយ៉ាត់ស្រី ធ្វើជាច្បាប់ដើម ចម្លងស្រង់បាឡីដាក់ក្រដាស ហើយបានយក
ព្រះត្រៃបិដកគ្រប់យ៉ាង ដែលមាននៅក្នុងព្រះរាជបណ្ណាល័យ
កម្ពុជា មកធ្វើជាច្បាប់ផ្ទៀងផ្ទៀងបន្ត ។ បើផ្ទៀងផ្ទៀងបន្ត
ទៅហើយឃើញមានបាឡីត្រង់ណាដែលផ្សេងគ្នាខ្លះ យើងបាន
ស្រង់បាឡីនោះយោងលេខមកដាក់ត្រង់កន្លែងនយលក្ខណៈ
“កំណត់ហេតុពន្យល់” ខាងក្រោមមានគំនូសទណ្ឌរាងដោយ
ឡែកឯលេខដែលយោងមកនោះខាងលើនឹងខាងក្រោមត្រូវគ្នា ។
គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកប្រទេសឡាវ យើងកំណត់តាមដោយបាឡីថា
ឱរោបិយបោត្តក ប្រើអក្សរជាអាទិសង្កេតន័យតែ ១ គូថា ឱ. ។
គម្ពីរភូមាថា មរម្មបោត្តក ប្រើអាទិសង្កេតន័យថា ម. ។ គម្ពីរមន
ថា រាមញ្ញបោត្តក ប្រើអាទិសង្កេតន័យថា រ. ។ ឯព្រះត្រៃបិដក
អក្សរសៀម យើងមិនបានឆ្លើយក្នុងនយលក្ខណៈទេ ព្រោះមាន

ទំនងដូចគ្នានឹងច្បាប់អក្សរខុម្ពុយ៉ាត់ស្រី ។ បើក្នុងច្បាប់អក្សរខុម្ពុយ៉ាត់ស្រី
អក្សរសៀម មានបាលីផ្សេងគ្នាខ្លះដោយអត្ថបទនោះ យើង
យោងលេខឆ្លើយមកក្នុងនយលក្ខណៈ ប្រាប់ដំណើរដែលផ្សេង
គ្នានោះដែរ ។

៣ លុះបានផ្ទៀងបាលីដោយត្រឹមត្រូវហើយ ទើបយក
បាឡីនោះមកប្រែរៀងសេចក្តីជាក្រោយ ។ ឯការប្រែនោះយើង
បានយកគម្ពីរអង្គកថា ដីកា យោជនា មកមើលជាជំរាប
ដើម្បីឲ្យឃើញសេចក្តីដាក់ប្រាកដ ប៉ុន្តែមិនបានប្រែអធិប្បាយ
តាមន័យក្នុងអង្គកថា ដីកា នោះទេ យើងប្រែតាមលំអានបាឡី
ព្រះត្រៃបិដក “គូដើម” នោះប៉ុណ្ណោះ គឺបាឡីនោះមាន
សេចក្តីប៉ុន្មាន យើងប្រែឲ្យគត់តែត្រឹមប៉ុណ្ណោះឯង តែបើសព្វ
ប្រយោជន៍ ដែលមានសេចក្តីបង្ហាញតិចតួចយល់ នោះយើង
បន្ថែមពាក្យ ឬសេចក្តីខ្លះ តាមន័យក្នុងអង្គកថា ដីកា ដាក់ក្នុង
រង្វង់ក្រចក ( ) នេះ សំគាល់ឲ្យដឹងថា ពាក្យឬសេចក្តីនោះ
ចេញពីមាត់បក្ស ។

ម្យ៉ាងទៀត ប្រយោគខ្លះ មានដំណើរពាក្យចែកចាយប្រែប្រួលសេចក្តីសម្រួលមកជាសម្រាយនោះពេក លើសនៃបទពេលពាក្យថែមមកខ្លះ ទើបមិនដាស់សេចក្តី កាលបើដំបូង យើងចូលពាក្យថែមមកខ្លះដាក់ក្នុងវង់ក្រចក ( ) នេះ ដែរ ដូចជាពាក្យថា (នេះ)(នោះ) ជាដើម ដើម្បីឲ្យស្រួលតាមលំនាំសេចក្តីភាសាខ្មែរ ។

២. ពាក្យប្រយោគណា ដែលមានសេចក្តីជ្រៅកំបាំងពេក លើមិនទាញយកមកអធិប្បាយពន្យល់ដឹងទេ មុខជាតឹងរាបចូលចិត្តសេចក្តីមិនបាន នោះយើងបានស្រង់យកសេចក្តីអធិប្បាយពីក្នុងអង្គកថា ឬដំកា យោងលេខមកដាក់ត្រង់នយលក្ខណៈខាងក្រោម ដើម្បីឲ្យងាយយល់សេចក្តីដាក់ប្រាកដឡើងបាន ។

៥. លុះត្រូវចម្លងសម្រេចស្រេចហើយ យើងបានប្រជុំគ្នា ធ្វើដំបូងយល់ព្រមថាត្រូវត្រូវហើយ ព័ន្ធសេចក្តីចម្លងពាក្យតឹងសម្រាយនោះ ឬលទៅអស់លោកកុំឡើយសេសាបគឺតាម

ក្រសួង ត្រាតែបានអនុញ្ញាតអំពីលោកឡឺវេស៊ីដង់តិស៊ីបើយើងនឹងអស់លោកកុំឡើយសេសាបគឺ ព្រមទាំងសម្លេង ព្រះសង្ឃតាយកទាំងពីរគណៈស្រេចហើយ ទើបរាជការចាត់ចែងឲ្យបោះពុម្ពតទៅ ។

៦ ក្នុងកាលដែលបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកនេះ រាល់សៀវភៅទាំងអស់ យើងបានផ្ញើទៅភាសាសាស្ត្រ ដោយប្រុងប្រយ័ត្នពិនិត្យពិចារណាមួយណាស់ តែបើធម្មតាការបោះពុម្ពប្រើដល់ម៉្លេះ បើទុកជាពិនិត្យពិចារណា ក៏គង់តែទៅមានភ្លាត់ខុសខ្លះបន្តិចបន្តួចមិនលែង ។

ប្រមាណ ភាគ

មោ គល្យ ភគវតោ អបាណេ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

វេញនស្នំ

[១] កេន សមយេន ទុក្ខោ ភគវ វេញាយំ

វិហារតិ នធម្មេយុច្ចិមទ្ធម្មលេ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សន្និ

ចត្តមត្តេហំ ភិក្ខុសតេហំ ។ វេញាយំ ទោ វេញោ

ត្រាហ្មណោ សមណោ ទល្យ កោ តោតមោ សត្យបុត្តោ

សក្យកុលំ ចត្វជំនោ វេញាយំ វិហារតិ នធម្មេយុច្ចិ

មទ្ធម្មលេ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សន្និ ចត្តមត្តេហំ

ភិក្ខុសតេហំ ។ តំ ទោ មន កវន្តំ តោតមំ ឯជំ

កេល្យណោ តំន្តំសន្នោ វត្តក្កតោ វត្តបិ សោ

ធរណិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា វិជ្ជាណសម្បន្នោ

ភាគទី១

សូមមេស្តារម្បាយបង្កំ បំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាអរហន្ត

សម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គនោះ ។

វេញនស្នំ

[១] សង្ខារោ ព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានថាគ (ទ្រង់ទ្រង់

នៅវិស្សរដ៏បស្តៅ ជាប់នៅបេសន់ឡើយស្ស ជំនស្រុកវេញោ ជាមួយ

នឹងភិក្ខុសង្ឃមានប្រមាណព្រៃនចំខ្លួន៥០០រូប ។ វេញព្រះហ្មណំ(២)

បានព្យាសំ (ខ្លួនដំរីនោះហើយ ទើបប្រកាសសេចក្តីថា)

ម្ចាស់គ្នាយើង បានព្យាសំ ព្រះសមណភាគម ជាសក្យបុត្រិចេញ

ចាកសក្យត្រកូល នៅទ្រង់ព្រះជន្ម សុទ្ធសុខនឹងនៅវិស្សរដ៏បស្តៅ

ជាប់នៅបេសន់ឡើយស្ស ជំនស្រុកវេញោ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃមាន

ប្រមាណព្រៃនចំខ្លួន៥០០រូប ។ ភិក្ខុសត្វដ៏ពិរេមបេប្រែវតាការ

ដ៏ចំរើននោះ ព្យាស្សាយ សុខនាយ យ៉ាងនេះថា ព្រះដ៏មានព្រះ

ភាគអង្គនោះ ទ្រង់ព្រះទាមថា អរហំ ព្រោះព្រះវេទិកាយចាកសេចក្តី

សៅហ្មងគ្រប់យ៉ាង ជា សម្មាសម្ពុទ្ធា ព្រោះព្រះអង្គក្រាស់ដ៏និរុត្ត

ក្សេយ្យចប់ទាំងគ្នា ដោយប្រព្រឹត្តិពោះព្រះអង្គ ថា វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ

១ ព្យាស្សាយថា ព្រះអង្គនោះ ទ្រង់ព្រះទាមថា អរហំ ព្រោះព្រះវេទិកាយចាកសេចក្តី សៅហ្មងគ្រប់យ៉ាង ជា សម្មាសម្ពុទ្ធា ព្រោះព្រះអង្គក្រាស់ដ៏និរុត្តក្សេយ្យចប់ទាំងគ្នា ដោយប្រព្រឹត្តិពោះព្រះអង្គ ថា វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ

សុគតោ លោកវិមុ អនុត្តរោ បុរិសធម្មសារវី សត្វា
 ទេវមនុស្សានំ កុត្វា ភក្កវតំ សោ វេមំ លោកំ
 សទេវតំ សមរតំ សព្វញ្ញតំ សស្សមណាត្រាញ្ញណំ
 បដិ សទេវមនុស្សំ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិត្តាន្តា បដិទតិ
 សោ ធម្មំ ទេសតំ អាជីកក្សណំ ឧឡ្ហោតាស្សណំ
 បរិយោសាទកក្សណំ សាត្វំ សព្វញ្ញំ កោវប-
 បរិក្កណំ បរិសុត្តំ ព្រហ្មបរិយំ បកាសេតំ សាទុ
 ទោ បទ ភព្វវចានំ អរហនំ ធម្ម្យំ ហោនីតំ ។

[២] អថទោ វេញ្ញា ត្រាញ្ញណា យេ ថ

ភក្កវ ទេមនុស្សំបិ ធម្មសុត្តំមិត្តា ភក្កវតា
 សច្ចំ សឡោមិ សឡោធម្មិយំ កតំ

ព្រោះព្រះអង្គបំប្លែង ដោយវិជ្ជាបដិបរណៈនិសេចក្តីចេះដឹងនឹងត្រឡ
 ដែលបុគ្គលធម្មិប្រព្រឹត្ត ថា សុគតោ ព្រោះព្រះអង្គមានដំណើរល្អ ទេវ
 កតំព្រះធម្មាន ថា លោកវិមុ ព្រោះព្រះអង្គជាបច្ចុស្តុវិត្រលោក
 ថា អនុត្តរោ ព្រោះព្រះអង្គប្រសើរ ដោយសីលាទិក្សណា កេបុគ្គល
 ណាមួយស្មើគ្នា ថា បុរិសធម្មសារវី ព្រោះព្រះអង្គជាអក្ខរ្យោនុបុរស
 ដែលគួរឲ្យគោរព ថា សត្វា ទេវមនុស្សានំ ព្រោះព្រះអង្គជាត្រៃវិទ
 ទេវតានឹងមនុស្សវាំងឡាយ ថា កុត្វា ព្រោះព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹងដូច
 អាយសប្បធម៌ ថា ភក្កវ ព្រោះព្រះអង្គវិលនិវលត្រឡប់មកកាន់ភព្វវិទ
 ព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹង បានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ចំពោះព្រះអង្គនូវវេលាព្រះ
 ព្រះចាំងទោលោក ហរលោក ព្រហ្មលោក ចំពោះព្រះអង្គ ទ្រង់ញ៉ាំង
 នូវពត្តកសត្វ ព្រះចាំងសបណៈនឹងត្រាញ្ញណំ វាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព
 នឹងមនុស្សដ៏សេស ហើយទ្រង់ប្រកាស ទ្រង់សំដែងធម៌ ពីកេបទដើម
 បទកក្កាលនឹងបទចុង ព្រះអង្គប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រះវាំងអក្ខរ្យ
 ព្វត្តុខៈដ៏ពេញបំប្លែងបរិសុទ្ធជាវិសេស ក៏ដំណើរដែលបានឃើញ បាន
 ដូចនឹងព្រះអោហន្តចាំងឡាយ ហេសកាណយ៉ាងឃ្នឹង ជាការប្រពៃលោក ។

[២] ត្រាពោ វេញ្ញាត្រាញ្ញណំកិច្ចសរសេរទៅត្រង់ទីដែលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគតង លុះចូលទៅដល់វាយ កំភោលពារស្យូកវាតំ សំណេះ

សេវាណិយំ វិគីសារត្រា ឯកមង្គំ ជិសីទិ ។ ឯកមង្គំ
 ជិសីទិ តោ យោត្រា ត្រាហ្មណោ តតវង្គំ វិគីសារត្រា
 សុត្រេតំ ភោ តោតម ឯ សមលោក តោតមោ
 ត្រាហ្មណោ ជិស្តោ វុឡ្យ៍^(១) មហាលុតេ អន្តរាគមន៍
 អនុប្បត្ត វគីវានេតិ វា មត្តុដ្ឋេតិ វា អាសានេ វា
 ជិមន្តេតិ តយិទិ ភោ តោតម តយេវ ឯ យំ ភវំ
 តោតមោ ត្រាហ្មណោ ជិស្តោ វុឡ្យ៍ មហាលុតេ អន្តរាគមន៍
 អនុប្បត្ត វគីវានេតិ វា មត្តុដ្ឋេតិ វា អាសានេ វា
 ជិមន្តេតិ តយិទិ ភោ តោតម ឯ
 សម្បទាចរិតំ ។ ឆាហង្គំ ត្រាហ្មណោ មស្សាចំ សានេ
 វិតេ លោតេ សហាតេ សត្រេតេ សស្សាចណេ

១. ឯ. វុឡ្យ៍ ។

សំភាលទៅព្រះវិមានត្រិភាគ លុបបញ្ចប់ពាក្យ ដែលគួររឹតកយ
 ជិសីទិដែលគួរលើកលម្បិក្រើសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលហើយ ក៏អន្តរាគមន៍
 ជិសីទិសមគួរ ។ ពាលដែលបញ្ចេញពាក្យអន្តរាគមន៍សមគួរហើយ
 ក៏ដើម្បីពាក្យចេះក្របខ្យល់ព្រះវិមានត្រិភាគថា បតិគ្រិព្រះភាគមជិ
 ចំរើន ខ្ញុំបានពាក្យថា ព្រះសមណៈភាគម មិនសំពះ មិនត្រាក
 ទទួលត្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដែលចាស់ត្រាត្រា ជាព្រិទ្ធជាព្យា អាច
 អាយុច្រើន សេវនាបានយូរឆ្នាំមកហើយ មានអាយុក៏ដែលចូលមក
 ក្នុងចង្កូមវ័យហើយ ទោះបីត្រាខ្ពស់ក៏ដោយហេតុត្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ
 ទ្រុកទ្រុយលើអាសនៈ (ព្រះអង្គក៏មិនធ្វើ) បតិគ្រិព្រះភាគមជិចំរើន ពាក្យ
 ដែលខ្ញុំបានពួកនោះ ជាប្រាកដថា ព្រះភាគមជិចំរើន មិនសំពះ
 មិនត្រាកទទួលត្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដែលចាស់ត្រាត្រា ជាព្រិទ្ធជាព្យា
 មានអាយុច្រើន សេវនាយូរឆ្នាំមកហើយ មានអាយុក៏ដែលចូលមក
 ក្នុងចង្កូមវ័យហើយ ជា សូម្បីត្រឹមតែអញ្ជើញហេតុត្រាហ្មណ៍ទាំង
 ទាំងអន្តរាគមន៍លើអាសនៈ (ព្រះអង្គក៏មិនធ្វើ) បតិគ្រិព្រះភាគមជិចំរើន
 ក៏ចូលមិនសំពះជាដើមហោះ ជាទំនងកុំសមគួរឡើយ ។ ព្រះវិមាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ហ្មាលត្រាហ្មណ៍ ក្នុងលោក (មេ) ព្រមទាំង
 ខេត្តលោក អនុលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្រ័យទាំងសមណៈ

ត្រាហ្មឺណ៍យោ បរិយាយោ សមណោ កោតមោតិ យេ
 អតិកំណេយ្យំ វា ធម្មទ្កេយ្យំ វា កសាយេន វា វិបស្សនេយ្យំ
 យំ មា ត្រាហ្មឺណ៍ តតិកមោតិ អតិកំណេយ្យំ វា
 ធម្មទ្កេយ្យំ វា កសាយេន វា វិបស្សនេយ្យំ ធម្មទ្កេយ្យំ ធម្មទ្កេយ្យំ
 វិបស្សនេយ្យំ ។ អរិយសមណោ កសាយេន ។ អតិកំណេយ្យំ ធម្មទ្កេយ្យំ
 ត្រាហ្មឺណ៍ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សមណោ វិបស្សនេយ្យំ
 អរិយសមណោ កសាយេន កោតមោតិ យេ
 តេ ត្រាហ្មឺណ៍ រូបរាសី សង្ខារា កម្មារាសី វិបស្សនា
 ដោត្តត្រាហ្មឺណ៍ តេ កតិកមោតិ ធម្មទ្កេយ្យំ វា វិបស្សនេយ្យំ វា វិបស្សនេយ្យំ
 វត្ថុកតិកា អនិច្ចារិ កតិកា^(១) អាយតិ អនុប្បន្តនិមិត្ត អយំ
 ទោ ត្រាហ្មឺណ៍ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សមណោ វិបស្សនេយ្យំ
 អរិយសមណោ កសាយេន កោតមោតិ

១ គតិកំណេយ្យំ ។

មិនត្រាហ្មឺណ៍ តំណិបទុស្សនេយ្យំ មិនមនុស្សនេយ្យំ កតិកមោតិ
 មិនយើញអ្នកណាមួយ ឈ្មួញកតិកមោតិ ឬត្រាហ្មឺណ៍ ឬអញ្ជើញ
 យោកឱ្យអន្តិយាលើកសន្ធិៈនោះឡើយ ម្ចាស់ត្រាហ្មឺណ៍ ព្រោះថា
 យើងថាអតិកំណេយ្យំ ឬត្រាហ្មឺណ៍ ឬអញ្ជើញយោក
 អ្នកណាឱ្យអន្តិយាលើកសន្ធិៈ ក្បាលរបស់អ្នកនោះ មិនដាច់គ្នាទេ
 ចាត ។ យោកត្រាហ្មឺណ៍ កំណេយ្យំ កំណេយ្យំ កំណេយ្យំ កំណេយ្យំ
 សាស្តា ព្រះភាគបដិបតិ ជាមនុស្សសោះក្រោះ ឥរិយយោ ឥរិយយោ
 ទេតិ ។ ព្រះម៉ែមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់ត្រាហ្មឺណ៍
 តំណិបទុស្សនេយ្យំ មនុស្សសោះក្រោះ ឥរិយយោ ឥរិយយោ ឥរិយយោ
 មនុស្សសោះក្រោះ ឥរិយយោ ឥរិយយោ ឥរិយយោ ឥរិយយោ ឥរិយយោ
 ត្រាហ្មឺណ៍ តំណិបទុស្សនេយ្យំ មនុស្សសោះក្រោះ ឥរិយយោ ឥរិយយោ
 តំណិបទុស្សនេយ្យំ មនុស្សសោះក្រោះ ឥរិយយោ ឥរិយយោ ឥរិយយោ
 អស់ហើយ ទានធ្វើត្រាហ្មឺណ៍ ត្រាហ្មឺណ៍ ត្រាហ្មឺណ៍ ត្រាហ្មឺណ៍
 ដែលគេត្រាហ្មឺណ៍ ត្រាហ្មឺណ៍ ត្រាហ្មឺណ៍ ត្រាហ្មឺណ៍ ត្រាហ្មឺណ៍
 មានបែបភាគទ្រង់ត្រាហ្មឺណ៍ ជាធម៌លែងមានកំណើតទៅវាទេ
 ទៀតហើយ ម្ចាស់ត្រាហ្មឺណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណោ គាតប
 ជាមនុស្សសោះក្រោះ ឥរិយយោ ឥរិយយោ ឥរិយយោ ឥរិយយោ ឥរិយយោ

នោ ច ទោ យំ តំ សទ្ទាយ វនេសីតំ ។ ធីញ្ញោកោ
 ករំ កោតមោតំ ។ អត្ថំ ទ្វេស ព្រាហ្មណ បរិ-
 យាយោ យេន ចំ បរិយាយេន សម្មា វនេនោ
 វនេយ្យ ធីញ្ញោកោ សមណោ កោតមោតំ យេ នេ
 ព្រាហ្មណ រូបកោតា សន្តកោតា កទ្ធកោតា វស-
 កោតា ដោដ្ឋព្វកោតា នេ តថាគតស្ស បរិយោ ទុដ្ឋិទ្ធី-
 ទ្ធុណ កាលាវត្ថុកតា អនករំ កតា អាយតិ
 អនុប្បននម្មា អយំ ទោ ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន
 ចំ បរិយាយេន សម្មា វនេនោ វនេយ្យ ធីញ្ញោកោ
 សមណោ កោតមោតំ នោ ច ទោ យំ តំ សទ្ទាយ
 វនេសីតំ ។ មគ្គិវិយវនោ ករំ កោតមោតំ ។

បុំខ្លែមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ ។
 ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន គ្មានត្រៀមបរិភោគទេតិ ។
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់ត្រាស់គបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ គិតមែន មាន
 ហេតុជាទំនង គួរឱ្យអ្នកផងនេះថា ព្រះសបណាគោតម ជាមនុស្សគ្មាន
 ត្រៀមបរិភោគ ដែលគេដោះទោត្រូវហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ គឺព្រះ
 ត្រៀមបរិភោគ គឺរូប សំឡេង ក្លិន សេ សប្បស្សទាំងប៉ុន្មាន
 នោះ គឺជាគោតមស្រឡះហើយ បានផ្តល់ផ្តល់ឫសគល់អស់ហើយ
 បានធ្វើវត្ថុសម្រាប់តែទៀតឱ្យអស់លើស ដូចជាដើមឆ្នោត ដែល
 គេត្រូវលក់សំរាប់លើស ឱ្យលើសផុតទៅទៀតហើយ ជាធម៌លើសមាន
 បែបគោតមទៅទៀតហើយ ជាធម៌មិនមានកំណើតទៅទាំងមុនទៀតទេ
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងនេះថា ព្រះសបណាគោតម ជាមនុស្សគ្មាន
 ត្រៀមបរិភោគនោះ គឺជាសំដីត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង បុំខ្លែមិនមែនត្រូវ
 ត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅនោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា
 ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជាអ្នកពោលពាក្យយាត់កិច្ចការ ជាមិនត្រូវធ្វើទេតិ ។

អង្គ ទ្រុស ក្រាហ្គណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេធម
 សម្មា វនិមាតោ វនិយេ អតិវិយកិដោ សមណោ
 តោតមោតិ អហត្ថិ ក្រាហ្គណ អតិវិយំ វនិម
 កាយទុច្ឆិកស្ស វនិទុច្ឆិកស្ស មនោទុច្ឆិកស្ស អនេ-
 កវិហិតានំ ចាបកានំ អតុសលានំ ធម្មានំ អតិវិយំ
 វនិមំ អយំ ទោ ក្រាហ្គណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយា-
 យេន សម្មា វនិមាតោ វនិយេ អតិវិយកិដោ សមណោ
 តោតមោតិ តោ ច ទោ យំ ត្ថំ សម្មាយ វនិសីតិ ។
 ឧទ្ធចនវនោ កវំ តោតមោតិ ។ អង្គ ទ្រុស ក្រាហ្គណ
 បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេធម សម្មា វនិមាតោ
 វនិយេ ឧទ្ធចនវនោ សមណោ តោតមោតិ អហត្ថិ
 ក្រាហ្គណ ឧទ្ធចនំ វនិមំ វកស្ស យោសស្ស មោហស្ស
 អនេកវិហិតានំ ចាបកានំ អតុសលានំ ធម្មានំ

ក្រសោហ្គត្រិច្ឆិកាសំគបថា ម្ចាស់ក្រាហ្គណំ ពិភវិមេ មានហេតុជា
 ទំនង គួរឲ្យអ្នកឆឹងគេថា ព្រះសមណោតេស ជាអ្នកពោលពាក្យយាត់
 ភិច្ឆុកាថា មិនត្រូវធ្វើ ដែលគេថាខោះត្រូវហើយ ម្ចាស់ក្រាហ្គណំ
 ព្រោះ គេថាគប្រការនិយាយហាមឃាត់ថា មិនត្រូវអ្នកណាមួយ ធ្វើ
 កាយទុច្ច័ត វច្ចុច្ច័ត បដោទុច្ច័តឡើយ គេថាគប្រការនិយាយហាម
 ឃាត់ថា មិនត្រូវអ្នកណាមួយ ធ្វើនូវបដិបត្តិឡាយជាអកុសលដ៏ពិត្រកំ
 ច្រើនប្រការនោះឡើយ ម្ចាស់ក្រាហ្គណំ ដែលអ្នកឆឹងគេថា ព្រះ
 សមណោតេស ជាអ្នកពោលពាក្យយាត់ភិច្ឆុកាថា មិនត្រូវធ្វើនោះ គឺ
 ជាសំដីត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឆឹង
 និយាយសំដៅនោះទេ ។ ក្រាហ្គណំពោលថា ព្រះពាក្យដ៏ចម្រើន ជា
 អ្នកពោលពាក្យតាត់ថ្លាចម្លើយទេតើ ។ ព្រះសាស្ត្រច្រើនត្រាស់គបថា
 ម្ចាស់ក្រាហ្គណំ ពិភវិមេ មានហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកឆឹងគេថា ព្រះ
 សមណោតេស ជាអ្នកពោលពាក្យតាត់ថ្លាចម្លើយ ដែលគេថាខោះត្រូវ
 ហើយ ម្ចាស់ក្រាហ្គណំ ព្រោះ គេថាគប្រការនិយាយថា ឲ្យសត្វ
 តាត់ថ្លាចម្លើយនូវវាគៈ ហេសៈ មោហៈ គេថាគប្រការនិយាយថា ឲ្យសត្វ
 តាត់ថ្លាចម្លើយបំបាំងឡាយ ជាអកុសលដ៏ពិត្រកំ ច្រើនយ៉ាងនោះមេត្តា

ទ្រង់ វាយ មួយ ទៅ ព្រាហ្មណ៍ បរិយាយោ
 យេន មំ បរិយាយោ សម្មា វេទ្យាណ្ណ វេទ្យាណ្ណ
 ទ្រង់ វាយ សម្មាណា តោតោតិ ទោ ច ទោ យំ ភ្នំ
 សម្មាយ វេទ្យាណ្ណ ។ វេទ្យាណ្ណ កវំ តោតោតិ ។ អន្តរ
 ទ្រស ព្រាហ្មណ៍ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយោ
 សម្មា វេទ្យាណ្ណ វេទ្យាណ្ណ វេទ្យាណ្ណ សម្មាណា តោតោតិ
 តិ អហត្ថំ ព្រាហ្មណ៍ ជិត្យាណ្ណិ(១) កាយ ទុក្ខវិភាង
 វេទ្យាណ្ណ វេទ្យាណ្ណ អនេកវិហិតាណំ ចាន កោណំ
 អនុសយាណំ ធម្មាណំ សមាបត្តិយា ជិត្យាណ្ណិ(១) អយំ
 ទោ ព្រាហ្មណ៍ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយោ
 សម្មា វេទ្យាណ្ណ វេទ្យាណ្ណ វេទ្យាណ្ណ សម្មាណា តោតោតិ
 ទោ ច ទោ យំ ភ្នំ សម្មាយ វេទ្យាណ្ណ ។ វេទ្យាណ្ណ
 កវំ តោតោតិ ។ អន្តរ ទ្រស ព្រាហ្មណ៍ បរិយាយោ
 យេន មំ បរិយាយោ សម្មា វេទ្យាណ្ណ វេទ្យាណ្ណ វេទ្យាណ្ណ
 កោ សម្មាណា តោតោតិ ។ អហត្ថំ ព្រាហ្មណ៍
 វេទ្យាណ្ណ ធម្មំ ទោសមិ វាគស្ស ទោសស្ស មោហស្ស

១ វេទ្យាណ្ណ វេទ្យាណ្ណ វេទ្យាណ្ណ វេទ្យាណ្ណ វេទ្យាណ្ណ ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកពោល
 ពាក្យថ្កាច់ផ្តល់នោះ គឺត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់
 ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅទោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះ
 គោតមដ៏ចម្រើន ជាអ្នកខ្លើមអើមណាស់ ទេតើ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធច្រង់
 ត្រាស់ថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ពិតបែប មានហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផង
 គេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកខ្លើមអើម ដែលគេថានោះត្រូវហើយ
 ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះ គេថាគេខ្លើមសេចក្តីប្រព្រឹត្តិការក្រីក្រ ដោយកាយ
 វាង ចិត្ត គេថាគេខ្លើមសេចក្តីប្រកបចិត្តផ្នែកផ្នែកទៅវាអនុសលធម៌ទាំង
 ទូលំទូលាយត្រូវច្រើនប្រការ (ទោះណាស់) ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ដែល
 អ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នកខ្លើមអើមនោះ គឺត្រូវត្រង់
 ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកឯងនិយាយសំដៅ
 នោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ជាអ្នកបំផ្លាញ
 ទេតើ ។ ព្រះលោកទាបជាម្ចាស់ច្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ពិត
 មែន មានហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណគោតម ជាអ្នក
 បំផ្លាញ ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះ គេថាគេ
 សំដែងធម៌ចំពោះអ្វីប្រតិបត្តិ ដែលបំផ្លាញបន្តិចបន្តួច ទោសៈ ហេតុៈ

អនេកវិបត្តិកា តាមកា អកុសលា ធម្មា ធម្មា
 វិទយាយ ធម្មំ នេសមំ អយំ ទោ ព្រាហ្មណ បរិយា-
 យោ យេន មំ បរិយាយេន សម្មា វទនា វេន វទយ្យ
 វទយំកោ សមណោ កោតមោតិ វេន ច ទោ យំ ភ្នំ
 សព្វាយ វទសីតំ ។ ធម្មស្សី ភវំ កោតមោតិ ។
 អភ្នំ ខេស ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយា-
 យេន សម្មា វទនា វេន វទយ្យ ធម្មស្សី សមណោ
 កោតមោតិ ធម្មនិយាហំ ព្រាហ្មណ តាមកា អកុ-
 សលេ ធម្មំ វទនំ កាយទុច្ចរិតំ វចិទុច្ចរិតំ បទោទុច្ចរិតំ
 យស្ស ទោ ព្រាហ្មណ ធម្មនិយា តាមកា អកុសលា
 ធម្មា បហីថា ទុច្ចិទ្ធម្មលា កាលាវត្តកតា អនការិ
 កតា អាយតិ អនុប្បនធម្មា ធម្មហំ ធម្មស្សីតំ
 វទនំ តថាគតស្ស ទោ ព្រាហ្មណ ធម្មនិយា
 តាមកា អកុសលា ធម្មា បហីថា ទុច្ចិទ្ធម្មលា

ព្រំពេលសំដែងធម៌ចំពោះផ្លូវប្រតិបត្តិ ដែលវិលាទិបទិដ្ឋអកុសលធម៌ចំពោះ
 ឡាយដ៏ពិតប្រាកដប្រការ ហួសព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកដឹងគេថា ព្រះ
 សមណោគោតម ជាអ្នកបំផ្លាញនោះ គឺត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែវិលាទិ
 ត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នកដឹងនិយាយសំដៅនោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍គោតម
 ថា ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ជាអ្នកដុតកំដៅទេតើ ។ ព្រះសព្វគ្នាជាហួស
 ច្រងំត្រាស់ថា ហួសព្រាហ្មណ៍ តែវិលាទិ មានហេតុដ៏ចំរើន គួរឲ្យអ្នក
 ដឹងគេថា ព្រះសមណោគោតមជាអ្នកដុតកំដៅ ដែលគេថាទោះត្រូវចំរើន
 ហួសព្រាហ្មណ៍ ព្រោះគេថាគេប្រកាន់និយាយថា ការប្រព្រឹត្តិពិត
 ដោយតាយ វិលាទិ ដ៏ចំ ជាវិគំនិវិលាទិសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ជាអកុសលធម៌ដ៏
 ពិត អកុសលធម៌ចំឡាយដ៏ពិត ដែលជាទំនំនិវិលាទិសេចក្តីក្តៅ
 ក្រហាយ (នោះ) ដើម្បីគេបានលាបនិស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលបូស
 កល់អស់ហើយ បានឡើងស្រប្រាប់ភ័ក្ត្រទៀត ឲ្យអស់លើដំបូងបើបញ្ចេញ
 ដែលគេត្រូវបែកគាស់លើដំ ឲ្យវិលាទិដុះទៅទៀតហើយ បានធ្វើឲ្យវិលាទិ
 មានបែបពណ៌ទៅទៀតហើយ ឲ្យជាធម៌វិលាទិមានកំណើតទៅទាំងអស់
 ទៀតហើយ គេថាគេហៅអ្នកនោះថា អ្នកដុតកំដៅ ហួសព្រាហ្មណ៍
 អកុសលធម៌ចំឡាយដ៏ពិត ជាទំនំនិវិលាទិសេចក្តីក្តៅក្រហាយ (នោះ)
 គេថាគេដឹងបានលាបនិស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលបូសកល់អស់ហើយ

កាលវត្តកតា អនកា កតា អាយតិ វនុប្ប-
នន្ទ អយំ ទោ ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ
បរិយាយេន សន្ទ វនមាណា វនយ្យ វនស្សី
សមណោ កោតមោតិ យោ ម ទោ យំ ទំ សព្វាយ
វនសីតំ ។ អបកត្តោ កំ កោតមោតិ ។ វត្តិ ខេស
ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មំ បរិយាយេន សន្ទ
វនមាណា វនយ្យ អបកត្តោ សមណោ កោតមោតិ
យស្ស ទោ ព្រាហ្មណ អាយតិ កត្តសេយ្យ
មុនត្តកំគំទុត្តំ បហិណ ទុច្ឆិទ្ធម្មលា កាលវត្តកតា
អនកា កតា អាយតិ វនុប្បនន្ទ តបហំ
អបកត្តោតិ វនមំ តថាភត្តស្ស ទោ ព្រាហ្មណ អាយតិ
កត្តសេយ្យ មុនត្តកំគំទុត្តំ បហិណ ទុច្ឆិទ្ធម្មលា

បានធ្វើវត្តស្រាប់តែទៀត ឲ្យអស់រលីង ដូចជាដើមឆ្នោត ដែល
ត្រឡប់រលីង ឲ្យរលីងដុះទៅទៀតហើយ បានធ្វើឲ្យរលីងមាន
បែបគាត់ទៅទៀតហើយ ឲ្យជាធម៌រលីងមានកំណើតទៅវាងមុខទៀត
ហើយ ហួសព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកផងគេថា ព្រះសមណៈតាភប ជាអ្នក
ដុតកំដៅនោះត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនមែនត្រូវត្រង់ហេតុ ដែលអ្នក
ឯងនិយាយសំដៅនោះទេ ។ ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ព្រះគាត់បដិច្ចរឹម ជា
មនុស្សវត់កំណើតទៅវាងព្រះដ៏មានជាន់ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
ពិតមែនហើយ ហេតុហេតុជាទំនង គួរឲ្យអ្នកផងគេថា ព្រះសមណៈតាភប
ជាមនុស្សវត់កំណើត ដែលគេថានោះត្រូវហើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
ព្រះភិយាដេកក្នុងគិតទៅទៀត ដំណើរក៏ក្នុងគិតទៅមុខទៀត
បើអ្នកណា បានលះបង់ស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តួលឫសគល់អស់ហើយ
បានធ្វើវត្តស្រាប់តែទៀត ឲ្យអស់រលីង ដូចជាដើមឆ្នោត ដែល
ត្រឡប់រលីង ឲ្យរលីងដុះទៅទៀតហើយ បានធ្វើឲ្យរលីងមាន
បែបគាត់ទៅទៀតហើយ ឲ្យជាធម៌រលីងមានកំណើតទៅវាងមុខទៀត
ហើយ គេថាគេហៅអ្នកនោះថា អ្នកវត់កំណើត ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
ភិយាដេកក្នុងគិតទៅទៀត ដំណើរក៏ក្នុងគិតទៅមុខទៀត (នោះ)
គេថាអត់ឯងបានលះបង់ស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តួលឫសគល់អស់ហើយ

កាលវត្ថុកាល អនេកវ័ កាល អាយុវិ អនុប្បវេណី
អយំ ទោ ព្រាហ្មណ បរិយាយោ យេន មិ បរិយា-
យេន សម្មា វេទនោ វេទយ្យ អបេនាញា សមាលោ
តោតោតំ លោ ច ទោ យំ ភ្នំ សទ្ធាយ វេទវិគំ ។

(៣) សេយ្យជាមិ ព្រាហ្មណ កុក្កដិយោ អន្ធានិ
អដ្ឋំ វិ ធន វិ ទ្ធានស វិ តានស្សុ កុក្កដិយោ
សម្មា អនិសយំតានិ សម្មា បរិសេនិតានិ សម្មា
បរិការិតានិ យោ ទុ ទោ ទេសំ កុក្កដិយោ កាតំ
បបេតវំ ចាននទសំថាយ វិ ឡុទុត្តន្តោតេន វិ
អន្ធាតោសំ បតាលេត្វា សោត្តំនា អភិមិត្តិយេយ្យ
តំភ្នំ ស្វាស្សុ វេទិយោ ដេត្តោ វិ តានិដ្ឋោ វិគំ ។
ដេត្តោតិស្ស ភោ តោតម វេទិយោ សោ ហិ ទេសំ
ដេត្តោ ហេតតិ ។ ឯវេទវ័ ទោ អហំ ព្រាហ្មណ
អវិជ្ជាគតាយ បដាយ អន្ធាត្ថតាយ បរិយោធាតាយ

បានធ្វើវត្ថុសម្រាប់កើតទៀត ឲ្យអស់រលីង ដូចជាដើមឆ្មារ ដែលគេ
ត្រូវលក់រលីង ឲ្យរលីងដុះតទៅទៀតហើយ បានធ្វើឲ្យរលីងមាន
បែបភាពតទៅទៀតហើយ ឲ្យតាំងបីរលីងមានកំណើតតទៅទៀតមុនទៀត
ហើយ ប្រាសព្រាហ្មណ៍ ដែលអ្នកដឹងតើថា ព្រះសមណៈបាតប ជា
បទុស្សន៍កំណើតនោះ ដ៏ត្រូវត្រង់ហេតុនេះឯង ប៉ុន្តែមិនបែនត្រូវត្រង់
ហេតុ ដែលអ្នកឯងខំយាយសំដៅនោះទេ ។

(៣) ប្រាសព្រាហ្មណ៍ ប្រើបដូចជាពន្លឺហប់ពន្លឺ រឿយ ដក្តី ១០ ក្តី
១២ ក្តី ពន្លឺហប់ពន្លឺនោះ ដ៏មេមានគ្របដោយប្រិះពហើយ ធ្វើឲ្យកក់
ក្តៅដោយប្រិះពហើយ ឲ្យចាប់ភ្លឺនាំដោយដោយប្រិះពហើយ (ពុទ្ធសីល
វេទនាស្រាស) គឺបណ្តាពុទ្ធិមាននាំនោះ ពុទ្ធិមាននាំ វិលាយសម្បក
ពន្លឺ ដោយចុងគ្រឿងដើរ ឬដោយចុងចំពុះ ហើយញាស់ចេញមកដោយ
ស្រួលមុនគេបំផុត បើដូច្នោះទើ អ្នកដឹងដូច្នោះហៅពុទ្ធិមាននាំនោះថា ពុទ្ធិច្បង
ឬក្នុងពេលវិ ។ ព្រាហ្មណ៍គ្រាចមូលថា បពិត្រព្រះនោតមដ៏ចំរើន
(ពុទ្ធិមាននាំ) គេគួរហៅថា ពុទ្ធិច្បង ព្រោះកំផែចងដៃបំផុត ។ ព្រះ
សាស្ត្រាទ្រង់ត្រាស់ថា ប្រាសព្រាហ្មណ៍ គាលបើពន្លឺសត្វ ដូចជាពន្លឺ
ហប់ កើតហើយ មានវិជ្ជាដ៏សេចក្តីល្ងង់ ដូចជាសម្បកពន្លឺកំពុងប្រើគេ

អវិជ្ជាណា កោសិ មនាសាត្វា ឯកោ វ លោកេ អនុត្តរំ
 សម្មាសម្ពោធិ អភិសម្មុទ្ធោ សោហំ ព្រាហ្មណ ដេវោ
 សេដ្ឋោ លោកេស្ស អាវុំ ទោ មន មេ ព្រាហ្មណ
 ភិយំ អហោសិ អសល្លំ ឧបម្ពិទា សតិ អប្បមុដ្ឋា^(១)
 មស្សនោ កាយោ អសារនោ សមាហំតំ ចិត្តំ ឯកត្តំ
 សោ ទោ អហំ ព្រាហ្មណ ភិវុទ្ធោ កោមេហំ ភិច្ច អត្ត-
 សលេហិ ធម្មេហិ សវិតត្តំ សវិហារំ វិវេកេដំ មិត្តិសុទ្ធំ
 មមមំ ណាដំ ឧបសម្បទ្ធិ វិហាសិ ។ វិតត្តុវិចារកំ
 រូមសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាទដំ ចេតសោ ឯកោដំការំ
 អវិតត្តំ អវិហារំ សមាដំដំ មិត្តិសុទ្ធំ ធុតិយំ ណាដំ
 ឧបសម្បទ្ធិ វិហាសិ ។ មិត្តិយា ច វិវាតា ឧមេត្តកោ
 ច វិហាសិ សតោ ច សម្បដានោ សុទញ្ច កាយេ ច
 មដំសំវេទេសំ យន្តំ អវិយា អាជិត្តុដ្ឋិ ឧមេត្តកោ

១ ១. ម. អសម្បទ្ធិ ។

ក្នុងវិញ្ញាណ មានតែតែជាតិម្នាក់ឯង ដែលចំណាយសម្បត្តិ ទិសចក្ខុ
 ល្ងង់ ហើយត្រាស់ដឹងខ្លួនឯង ដោយប្រពៃ ត្រូវសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណ
 ដែលមិនមានក្លាណជាតិទៀត ប្រសើរជាងទៀត ហួសព្រាហ្មណ៍
 ក៏ជាតិឯងជាច្បង ជាបុគ្គលប្រសើរមុំផុតពីសព្វលោក គ្មាន
 ព្រាហ្មណ៍ ព្យាយាមក៏បានកំរើមហើយ មិនមែនមួយទេ
 ទាំងស្រុង គឺជាតិប្រសើរមិនឲ្យមានក្លាត កាយសោតក៏ស្ងប់ច្បប់
 មិនត្រូវលំត្រាយ ចិត្តក៏ទិញដូចចិត្តមានការច្បងអែមួយ ហួស
 ព្រាហ្មណ៍ គឺជាតិឯង ពុំដល់ប្រាកដ ជាស្ងប់ចាកកាយទាំងឡាយ
 ប្រាកដជាស្ងប់ចាកដ៏ទាំងឡាយ ជាអកុសលហើយ កិច្ចលដល់
 មមមជ្ឈាន ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈវិចារៈ មានមិត្តិសុទ្ធ ដែល
 កើតពីសចក្ខុស្ងប់ស្ងួតជាអាម្មណ៍នៅហើយ ។ លុះក៏ជាតិ
 ចូលទៅជំរម្ងប់វិតក្កៈ វិចារៈ រួចហើយ ក៏បានចូលដល់ខុតិយជ្ឈាន
 ជាទីផ្លូវដ៏ប្រព្រឹត្តទៅទាំងក្នុង មានសភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក គ្មានវិតក្កៈ
 វិចារៈ មានតែមិត្តិសុទ្ធ កើតពីសមាដំនៅហើយ ។ លុះលះបដិមិត្តិចញ្ញ
 ហើយ គឺជាតិជាបុគ្គលព្រឺងើយ មានសភាពមានសចក្ខុដឹងច្បាស់នៅហើយ
 ក៏ជាតិសោយសុទ្ធដោយកាយដ៏ អរិយបុគ្គលទាំងឡាយ តែងសំដែង
 ចូរច្បង ដែលបានដឹងជ្ឈានណា ជាបុគ្គលមានចិត្តព្រឺងើយ

អម្បត្រិ ទុនទានី ត្រាហសី ឃុំតាហោ ឃុំតាត្នោ ឃុំ
 រណ្តា ឃុំតាហោរោ ឃុំសុទ្ធតុក្ខប្បដិសំវេទី ឃុំហយ្យបរិ-
 យាញ្ញ សោ តតោ តុតោ វេទ្ធចបបន្តោតិ ។ វេទី សាគារ
 សទុទ្ធសំ អនេកវិហិតំ ប្បទ្រេតិវិសំ អនុស្សរាមិ ។
 អយំ ទោ មេ ព្រាហ្មណ រត្តិយោ បវមេ យោមេ
 បវមា វិជ្ជា អនិកតា អវិជ្ជា វិហតា វិជ្ជា ទុប្បញ្ញា
 ធមោ វិហតោ អាណោតោ ទុប្បញ្ញោ យថាតិ អប្ប-
 មត្តស្ស អាតាបិទោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ ។ អយំ
 ទោ មេ ព្រាហ្មណ បវមា អភិវិទ្ធិតា អហោសំ
 ត្តុត្តដ្ឋាបកស្សេវ អណ្ណោកោសន្តា ។ សោ ឃុំ សមា-
 ហិតេ វិទ្ធិ បរិសុទ្ធ បរិយោទានេ អនុដ្ឋោ វិកត្ត-
 បក្កិលេសេ មុនុក្កតេ កម្មុនិយេ បិតេ អាណេត្វប្បត្តេ
 សន្តានំ ទុក្ខបទាតញ្ញាលាយ ចិត្តំ អភិវិទ្ធិតោសិ ។

ហើយបានទៅកើតក្នុងកាលនោះ ដែលទៅកើតក្នុងកាលនោះ តប្បតត
 តិមាអំណោយយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសប្បាយ៉ាងនេះ
 មានការយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់
 អយុប្បិណ្ណ៖ តថាគង្គវិច្ឆារោអត្តភាពនោះហើយ មកកើតក្នុង
 កាលនេះ ។ តថាគតលើកតាមខ្លីជាតិ ដែលអស្រីយាទៅពីបុព្វ បានច្រើន
 ជាតិ ព្រមទាំងអាការៈព្រមទាំងទុក្ខយ៉ាងនេះ ។ ពួកព្រាហ្មណ៍
 បឋមវិជ្ជានេះហើយ ដែលតថាគតបានត្រាស់ដឹង ក្នុងហោបជាដំបូងនៃក្រិ
 លុះដល់សេចក្តីល្អិតខ្ពស់ក្នុងកាលនោះ សេចក្តីចេះដឹងប្រាកដ ក៏កើតឡើង
 នឹងខ្ពស់ក្នុងកាលនោះ ពុទ្ធិក៏កើតឡើងដល់តថាគត ដែលកំពុងអង្គុយប្រុង
 ស្មារតី មិនប្រហែសទ្រុស្រង់ប្រឹងដកបំប្លែងកិលេស មានចិត្តមូលស្មូនវេក
 មានទឹកនាដល់តាយនឹងដីកឡើយ ដូចជាបណ្ឌិតទាំងឡាយ ដែលបាន
 នូវបឋមវិជ្ជានេះដូច្នោះដែរ ។ ពួកព្រាហ្មណ៍ នេះឯងជាបឋមវិជ្ជាដែល
 តថាគតបានត្រាស់ដឹងហើយ ដូចជាកូនមាន់ញាស់ចេញចាកសម្បកពង ។
 កាលដែលចិត្តខ្ពស់ខ្ពស់បរិសុទ្ធផ្លូវដឹង មិនមានកិលេស ប្រាសចាកសេចក្តី
 សៅហ្មង ជាចិត្តទទឹងសម្បូរដល់តម្ក ជាចិត្តនឹងដឹងមិនញាប់ញ័រយ៉ាង
 នេះហើយ តថាគតចើបបង្ហើនចិត្តចូលទៅក្នុងញាណ ដែលទាំងឡាយ
 ត្រាស់ដឹងនូវពុទ្ធិនិងបដិសម្មិនសក្តិទាំងឡាយ គឺចុកចូលចេញណា ។

សោ ធិត្រេត ចក្កុយ វិសុទ្ធន អត់ក្កត្តហនុស-
 កេដ សន្តេ មស្សាមិ ចវណេ ឧបបជ្ជហេត ហ្នំនេ
 មណីតេ សុវណ្ណ ធុត្តន្តោ សុភតេ ធុត្តាន យថា-
 កម្មមកេ សន្តេ បដាបាមិ វេយ វេត កោត្តា សត្តា
 កាយធុត្តវេតេ សមញ្ញាគតា វិចីធុត្តវេតេ សមញ្ញា-
 គតា បរោធុត្តវេតេ សមញ្ញាគតា អរិយានំ ឧបកំណកា
 មិញ្ញាធិដ្ឋីកា មិញ្ញាធិដ្ឋីកាសមហោតា តេ កាយស្ស
 កេតា បរិ បរណា អហយិ ធុត្តនិ វិចីចាតំ ធិវេយ
 ឧបបញ្ញា វេយ វំ មន កោត្តា សត្តា កាយ-
 សុចរិតេ សមញ្ញាគតា វិចីសុចរិតេ សមញ្ញាគតា
 បរោសុចរិតេ សមញ្ញាគតា អរិយានំ អនុបកំណកា
 សម្មាធិដ្ឋីកា សម្មាធិដ្ឋីកាសមហោតា តេ កាយស្ស
 កេតា បរិ បរណា សុភតិ សត្តំ លោកិ^(១) ធុត្តន្តានិ ។
 ផតិ ធិត្រេត ចក្កុយ វិសុទ្ធន អត់ក្កត្តហនុសកេដ
 សន្តេ មស្សាមិ ចវណេ ឧបបជ្ជហេត ហ្នំនេ មណីតេ

១ សុត្តន្តបិដក មហា ។

តថាគភីចារណាមើលខ្ញុំសត្វទាំងឡាយ ដែលច្បុកទ័ងចាប់បដិសន្ធិចាប់
 ចោកទ័ងទុក្ខប តានសណ្ឋាមន្តទ័ងក្រែក ទៅកាន់សុភតិទ័ងទុក្ខកិ
 ដោយចក្ក ដូចជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ ក្រែលើដាងចក្ករបស់មនុស្សសាមញ្ញ
 តិរិយញ្ញច្បាស់ខ្ញុំសត្វទាំងឡាយ ដែលអះគ្នាលទៅតាមកម្មថា កើប្តី
 សត្វទាំងអម្បាលនេះ ប្រកបដោយកាយទុច្ចរិត ប្រកបដោយវិចីទុច្ចរិត
 ប្រកបដោយមនោទុច្ចរិត ជាមិញ្ញាទិដ្ឋិ ប្រកាន់បំនុក្ខម្ម ជាមិញ្ញាទិដ្ឋិ
 ចំងាយគំរើសអើយបុគ្គលទាំងឡាយ សត្វទាំងនោះ លុះដល់វិលាទ
 ខន្ធ ចេញបំអំពីមរណៈ ក៏ទៅកើតឧបាយ^(១) ទុក្ខកិ^(២) វិចីព្យាទ^(៣)
 ធរា^(៤) មួយសោត កើប្តី សត្វទាំងអម្បាលនេះ ប្រកបដោយកាយ-
 សុចរិត ប្រកបដោយវិចីសុចរិត ប្រកបដោយមនោសុចរិត ជាសម្មាធិដ្ឋិ
 ប្រកាន់បំនុក្ខម្ម ជាសម្មាធិដ្ឋិ មិនគំរើសអើយបុគ្គលទាំងឡាយ សត្វ
 ទាំងអម្បាលនោះ លុះដល់វិលាទខន្ធ បន្ទាប់អំពីមរណៈ ក៏ទៅកើត
 កុរិលាគឺសុភតិ^(៥) ទ័ងស្ថានសុភិ^(៦) ។ តថាគភីចារណាមើលខ្ញុំ
 សត្វទាំងឡាយ ដែលច្បុកទ័ងចាប់បដិសន្ធិ ចាប់ចោកទ័ងទុក្ខប

១ កិលេសសត្វនិក្ខេប ។ ២ ប្រាសាទ ។ ៣ អស្សារាមដែលមានមហិទ្ធិព្វទិដ្ឋិចារណា
 ចម្បងដំដើម ។ ៤ លោកិយស្ថានសុចរិតិវិចីកោសប្រការប្រើទ ហេតុវិចីកោសដើម ។
 ៥ សង្គ្រោះយាតកិរបស់មនុស្សក្បាលផង ។ ៦ ចំងាយយាតកិវិចីកោសប្រើទ ។

សុវណ្ណ ធុត្តលោ ធុត្តតេ ធុត្តតេ យថាគម្ពបតេ
 សត្តេ បដាធាមិ ។ អយំ ទោ មេ ព្រាហ្មណ វត្តិយា
 មជ្ឈិមេ យាមេ ធុត្តិយា វិជ្ជា អធិតតា អវិជ្ជា វិហតា
 វិជ្ជា ធុប្បន្នា តទោ វិហតោ អាណោកោ ធុប្បន្នោ
 យថាតំ អប្បមត្តស្ស អាតាមិទោ បមាតត្តស្ស វិហា-
 តោ ។ អយំ ទោ មេ ព្រាហ្មណ ធុត្តិយា អភិធិត្តិយា
 អយោសំ កុក្កដន្ទាមតាស្សេវ អន្ធាតោសត្តា ។
 សោ ឃិវិ សមាហិតេ តិច្ឆេ បរិសុទ្ធសោ បរិយោទានេ
 អនត្តលោ វិតត្តបក្កិលេសេ មុធុត្តតេ កម្មនិយេ
 បិតេ អាទេញប្បត្តេ អាសវនំ ទយញ្ញាណយ
 ចិត្តំ អភិធិត្តិយេសី សោ វេទំ ធុត្តន្តំ យថាភូតំ
 អត្តញ្ញាសី អយំ ធុត្តសមុទយោតិ យថាភូតំ អត្តញ្ញា-
 សី អយំ ធុត្តនិរោធាតំ យថាភូតំ អត្តញ្ញាសី អយំ
 ធុត្តនិរោធាតមិធិ បដិបទាតំ យថាភូតំ អត្តញ្ញាសី

មានសណ្ឋានល្អនឹងអាត្រក់ ទៅកាន់សុគតនឹងទុក្ខតិ ដោយចក្ខុដូចជា
 ទិព្វដំបូរិស្ត ក្រែលែងជាទិព្វរបស់បុគ្គលសាមញ្ញ ក៏ឃើញច្បាស់នូវ
 សត្វទាំងឡាយ ដែលអន្ទោលទៅតាមកម្ម ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ វិជ្ជាទី២ នេះឯងហើយ ដែលគេថាគតបានត្រាស់ដឹងក្នុងយាម
 ជកល្ណាលវិហារត្រិ លុះដល់សេចក្តីល្ងង់ភ្នក់បាត់ទៅ សេចក្តីចេះដឹង
 ប្រាកដ ក៏កើតឡើង នឹងទិព្វទាំងបាត់ទៅ ពន្ធិក៏កើតឡើងដល់គេថាគតដែល
 កំពុងប្រុងស្មារតី មិនប្រហែសធួស ទំប្រឹងដុតបំផ្លាញកិលេស មានចិត្ត
 អូលស្តនឹងឥរមានមិតនាដល់កាយនឹងជីវិតឡើយ ដូចជាបណ្ឌិតទាំងឡាយ
 ដែលបាននូវវិជ្ជាទី២ នេះដូច្នោះដែរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះឯងជាវិជ្ជា
 ទី២ ដែលគេថាគតបានត្រាស់ដឹងហើយ ដូចជាកូនមានវិសលញ្ញាសំចេញ
 ហតសម្បកពន្ធ ។ កាលដែលចិត្តភ្ជាប់ខ្លួន បរិសុទ្ធផ្សំផង មិនមានកិលេស
 ប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ជាចិត្តទប់ សមគួរដល់កម្ម ជាចិត្តនឹងផឹង
 មិនញាប់ញ័រ យ៉ាងនេះហើយ គេថាគតទើបបង្កើនចិត្តចំពោះទៅក្នុង
 ញាណជាហេតុឲ្យបានអស់ទៅនៃកាសវៈទាំងឡាយ គឺកាសវៈក្នុងញាណ
 គេថាគតក៏ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះ
 ជាហេតុជាឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាសេចក្តីរលត់ទុក្ខ
 ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាបដិបទាឲ្យបានដល់នូវសេចក្តីរលត់ទុក្ខ

សុវណ្ណ ធុត្តលោ ធុត្តតេ ធុត្តតេ យថាគម្ពបតេ
 សត្តេ បដាធាមិ ។ អយំ ទោ មេ ព្រាហ្មណ វត្តិយា
 មជ្ឈិមេ យាមេ ធុតិយា វិជ្ជា អធិគតា អវិជ្ជា វិហតា
 វិជ្ជា ធុប្បន្ទា តទោ វិហតោ អាណោកោ ធុប្បន្ទោ
 យថាតំ អប្បមត្តស្ស អាតាមិទោ បមាតត្តស្ស វិហា-
 តោ ។ អយំ ទោ មេ ព្រាហ្មណ ធុតិយា អភិធិត្ថិជា
 អហោសំ កុក្កដ្ឋាបតស្សេវ អណ្ណាតោសត្តា ។
 សោ ឯវិ សមាហិតេ តិច្ឆេ បរិសុទ្ធសោ បរិយោទានេ
 អនត្តលោ វិតត្ថបក្កិលេសេ មុធុត្តតេ កម្មនិយេ
 បិតេ អាទេញប្បត្តេ អាសវំធំ ទយញ្ញាណយ
 ចិត្តំ អភិធិត្ថាមេសី សោ វំធំ ធុត្តតិ យថាភ្នំ
 អត្តញ្ញាសី អយំ ធុត្តសមុទយោតិ យថាភ្នំ អត្តញ្ញា-
 សី អយំ ធុត្តនិរោទានំ យថាភ្នំ អត្តញ្ញាសី អយំ
 ធុត្តនិរោទានំ បដិបទានំ យថាភ្នំ អត្តញ្ញាសី

មានសណ្ឋានល្អនឹងអាត្រក់ ទៅកាន់សុគតនឹងទុក្ខតិ ដោយចក្ខុដូចជា
 ទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ ក្រែលែងជាទិព្វរបស់បុគ្គលសាមញ្ញ ក៏ឃើញច្បាស់នូវ
 សត្វទាំងឡាយ ដែលអន្ទោលទៅតាមកម្ម ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ វិជ្ជាទី២ នេះឯងហើយ ដែលគេថាគតបានត្រាស់ដឹងក្នុងយាម
 ជកណ្តាលវិហិត្រិ លុះដល់សេចក្តីល្ងង់ភ្នំក៏បាត់ទៅ សេចក្តីចេះដឹង
 ប្រាកដ ក៏កើតឡើង នឹងទិព្វទាំងបាត់ទៅ ពន្ធុក៏កើតឡើងដល់គេថាគតដែល
 កំពុងប្រុងស្មារតី មិនប្រហែសធួស ទំប្រឹងដុតបំផ្លាញកិលេស មានចិត្ត
 អូលស្តនឹងឥរិយាបថដល់កាយនឹងជីវិតឡើយ ដូចជាបណ្ឌិតទាំងឡាយ
 ដែលបាននូវវិជ្ជាទី២ នេះដូច្នោះដែរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះឯងជាវិជ្ជា
 ទី២ ដែលគេថាគតបានត្រាស់ដឹងហើយ ដូចជាកូនមានវិសេសញ្ញាសំចេញ
 ចាកសម្បកណ៍ ។ កាលដែលចិត្តប្រាប់ខ្លួន បរិសុទ្ធផ្សំផង មិនមានកិលេស
 ប្រាសចាកសេចក្តីសៅហ្មង ជាចិត្តទប់ សមគួរដល់កម្ម ជាចិត្តនឹងផឹង
 មិនញាប់ញ័រ យ៉ាងនេះហើយ គេថាគតទើបបង្កើនចិត្តចំពោះទៅក្នុង
 ញាណជាហេតុឲ្យបានអស់ទៅនៃកាសវៈទាំងឡាយ គឺកាសវៈក្នុងញាណ
 គេថាគតក៏ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះ
 ជាហេតុជាឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាសេចក្តីរលត់ទុក្ខ
 ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាបដិបទាឲ្យបានដល់នូវសេចក្តីរលត់ទុក្ខ

ឥម អាសវត្ថិ យថាភូតំ អត្តញ្ញាសី អយំ
 អាសវសមុទយេតិ យថាភូតំ អត្តញ្ញាសី អយំ
 អាសវនិរោជានតិ យថាភូតំ អត្តញ្ញាសី អយំ
 អាសវនិរោជនាមំដំ ពនិបនាតំ យថាភូតំ អត្ត-
 ញ្ញាសី តស្ស មេ ឃរំ ជាទតោ ឃរំ តស្សតោ
 តោមាសវាមិ ចិត្តំ វិមុត្តិទ្ធី កវាសវាមិ ចិត្តំ វិមុត្តិទ្ធី(១)
 អវិជ្ជាសវាមិ ចិត្តំ វិមុត្តិទ្ធី វិមុត្តស្មី វិមុត្តមំតំ(២)
 ញ្ញាលំ អហោសិ មីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ
 កតំ ករណីយំ ធាបរំ ឥន្ទត្តាយាតិ អត្តញ្ញាសី ។
 អយំ ទោ មេ ព្រាហ្មណ រត្តិយា បច្ឆិមេ យាមេ
 តតិយា វិជ្ជា អនិកតា អវិជ្ជា វិហតា វិជ្ជា ឧប្បន្ទា
 តមោ វិហតោ អាណាតោ ឧប្បន្ទោ យថាតំ អប្ប-
 មត្តស្ស អាតាបិមោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ ។ អយំ
 ទោ មេ ព្រាហ្មណ តតិយា អភិជំព្វិណ អហោសិ
 កុក្កុដន្ទាបកស្សវំ អណ្ណាតោសម្ពាតំ ។

១ យេកុយេព្វេ និរោ បរំ វិជ្ជាសវាមិ អត្ថំ ។ ២ វិមុត្តម្ហិមិ បរោ ។

ដឹងប្រាកដតាមពិតថា ធម៌ប៉ុណ្ណោះជាភាសវៈ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា
 ធម៌នេះជាហេតុនាំឱ្យកើតភាសវៈ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាសេចក្តី
 យល់ត្រឹមភាសវៈ ដឹងប្រាកដតាមពិតថា នេះជាបដិបទាឱ្យបានដល់នូវ
 សេចក្តីរលត់នៃភាសវៈ កាលដែលគេចាត់ដឹងយ៉ាងនេះ គេថាគតាយិញ
 យ៉ាងនេះ ចិត្តក៏ដក់ផុតចាកគ្រឿងគ្រាន់តែម្សិល ជិតព័ន្ធ ដំអវិជ្ជាផង
 កាលបើចិត្តក៏ដក់ផុតចាកស្រឡះហើយ ប្រាថ្នាក៏កើតប្រាកដដល់
 គេថាគតថា ចិត្តចេញចាកស្រឡះហើយ ទាំងគេចាត់ដឹងច្បាស់
 ថា កំណើតរបស់អញ្ចាស់ហើយ ព្រហ្មចរិយធម៌អញ្ចាចេញចាកប្រព្រឹត្ត
 គ្រប់គ្រាន់ហើយ សោឡសតិច្ច អញ្ជាចេញចាកស្រឡះហើយ កិច្ចដទៃ
 ដើម្បីសោឡសតិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណវិជ្ជាទី ៣
 នេះហើយ ដែលគេចាត់បានត្រាស់ដឹងក្នុងយាមជាប់ផុតនៃព្រឹត្តិ លុះដល់
 សេចក្តីល្ងង់ឡើងខ្ពស់បំផុតទៅ សេចក្តីចេះដឹងប្រាកដក៏កើតឡើង ធម៌
 ខ្ពស់បំផុតទៅ កន្លះកើតឡើងដល់គេដែលកំពុងអង្គុយប្រុងស្មារតី
 មិនប្រហែសធូស ទំប្រឹងផុតបំផ្លាញកិលេស មានចិត្តមូលស្តង់ដេតបាន
 នឹកនាដល់កាយនឹងដឹកឡើយ ដូចជាបណ្ឌិតទាំងឡាយ ដែលបាននូវ
 វិជ្ជាទី ៣ នេះដូច្នោះដែរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ ការត្រាស់ដឹងរបស់គេថាគត
 ជាតំបេ ៣ នេះ ដូចគ្នានឹងការញាស់ចេញរបស់កូនមានអំពីសម្បកនាង ។

[៤] ឃុំ ក្រុង វេរឡា ព្រាហ្មណា កងវង្ស ឯនគរោច
 ដេដា កវី តោតមោ សេដ្ឋា កវី តោតមោ អភិក្កន្ត
 ភោ តោតម អភិក្កន្ត ភោ តោតម សេយ្យជាច
 ភោ តោតម ធិក្កន្តិក វា ឧក្ករដ្ឋយ្យ បដិព្វង្គ
 វា វិវេយ្យ ម្ភុយ្យស្ស វា មត្តំ អាចំត្រេយ្យ អន្ទកាល
 វា តេលប្បដ្ឋោតំ ជាវយ្យ ឧក្កមន្តោ រូបាធិ ឧក្កន្តិក
 ឯវេរី(១) ភោតា តោតមេធន អនេកបរិយាយេធន ធម្មោ
 បកាសិទោ ឯសាយំ កវង្ស តោតមំ សរណំ តត្ថាមិ
 ធម្មត្ថា កិក្កុសធម្មត្ថា ឧបាសកំ មំ កវី តោតមោ
 ជាវតុ អន្ទតត្តេ ចាលុបេតំ សរណំ តតំ អធិវិសេតុ
 ធន បេ កវី តោតមោ យេញាយំ វស្សាវាសំ សន្និ
 កិក្កុសធម្មតាតិ ។ អធិវិសេសំ កតវា តុណ្ហិកាវេធន ។

១ សព្វធន ឯវេរីកិ បាយិ ទិស្សតិ ។

[៤] កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 វេញព្រាហ្មណ៍ បានត្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគវិញថា ព្រះ
 តោតមដ៏ចំរើន ព្រះអង្គជាចម្បងជាងមនុស្ស ប្រសើររំដួលជាងមនុស្ស
 បពិត្រព្រះតោតមដ៏ចំរើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គច្បាស់ណាស់ បពិត្រ
 ព្រះតោតមដ៏ចំរើន ភាសិតរបស់ព្រះអង្គច្បាស់ណាស់ បពិត្រព្រះ
 តោតមដ៏ចំរើន ធម៌ដែលព្រះអង្គសំដែងហើយ ដោយអនេកបរិយាយ
 យ៉ាងនេះ (ក្នុងច្បាប់ណាស់) គួរតាមដូចជាមនុស្សចាប់របស់ដែលគេដាច់
 ចុះច្បងៗឡើង ពុំនោះ ដូចជាមនុស្សបើកបង្ហាញរបស់ដែលគេណាស់
 ធ្លាក់ ពុំនោះសោត ដូចជាមនុស្សប្រាប់ផ្លូវដល់អ្នកអង្វែងទិស ឬក៏ដូច
 ជាមនុស្សកាន់ប្រទិបព្រាលបំភ្លឺក្នុងទឹកដីត ដោយគិតថា មនុស្សមានវិញ្ញាណ
 វិបសិមើលឃើញខ្លួនរូបទាំងឡាយ ខ្ញុំព្រះអង្គនោះសូមដល់ខ្ញុំព្រះតោតម
 ដ៏ចំរើនផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្កុសធម៌ផង ជាទីពឹងទីរលឹក ចាប់ដើមតាំង
 ពីថ្ងៃនេះទៅ សូមព្រះតោតមដ៏ចំរើនជាបង្អស់ខ្ញុំព្រះអង្គជាជាឧបាសក
 ដល់សរណាមន៍ស្នើដោយជីវិត មិនតែប៉ុណ្ណោះទេ សូមព្រះតោតម
 ដ៏ចំរើន ទទួលនិមន្តនិងចាំវស្សាជិតស្រុកវេញមួយទៀតដោយភិក្កុ
 សធម៌ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ព្រមទទួលនិមន្តដោយតុណ្ហិកាវេធន(១) ។

១ ទទួលនិមន្តដោយសៀម ។

អថទោ វេញា ព្រាហ្មណោ កកវតោ អនិកំ បដំ វិដិទ្ធា
ឧត្តាយាសនា កកវត្ថុំ អនិកំទេត្វា បដត្ថិណំ កត្វា
បត្តាមិ ។

(៥) តេជ ទោ បដ សមយេន វេញា ឧត្តិក្កា
ហោតិ ប្លិហិត្តកា សេតថ្មីកា សលាតាវត្តា ឧ
សុគក ឧញោ បត្តហោន យាមេតុំ ។ តេជ
ទោ បដ សមយេន ឧត្តកបថកា អស្សវណិដា
បញ្ចមត្តេហំ អស្សសតេហំ វេញាយំ វស្សវណិសំ
ឧបកតា ហោត្ថិ ។ តេហំ អស្សវណ្ណលិកាសុ កិក្កុបំ
បត្តបត្តប្បលកំ^(១) បញ្ចត្តំ ហោតិ ។ កិក្កុ បុព្វណ្ណ-
សមយំ ឱកសេត្វា បត្តថវមាទាយ វេញាយំ^(២)
បិណ្ណាយ បវិសិត្វា បិណ្ណំ អលកមាទា អស្សបណ្ណលិ-
កាសុ បិណ្ណាយ ចវិត្វា បត្តបត្តប្បលកំ អាភបំ ហវិត្វា

១ សព្វត្ថ បត្តបត្តប្បលកំ ធាយេ វស្សវិ ។ ២ ទ. ប. វេញុំ ។

សំវាបំនោះ វេញាព្រាហ្មណំវិដិទ្ធាសំថា ត្រៃវេទិធានុបាសិក្ខុយោ កិ
ត្រៃកថាភស្តុភាយបន្តិលាត្រៃវិមានត្រៃភាសាហោយ ធ្វើប្រទស្សិណ
ធ្វើពញាទេ ។

(៥) សម័យនោះឯង ស្រុកវេញាកើតឡើងអត់បាយ បនុស្សខ្លាំង
ឡាយចំក្បែរដីវិកបានដោយកម្រិតត្រៃភាស បនុស្សណាដែលត្រូវបាន
ស្រាប់ក៏ស្លាប់ មានផ្លូវស (ថេរោសាវេរីផែនដី) បនុស្សដែលមានទ្រព្យ
សម្បត្តិល្អបទិញដូស្រវាអង្គរតបាន ក៏មិនងាយនឹងបិញដូ បើចុះតែមាន
ស្លាកតាន់ជាសំគាល់ទំបទិញដូបាន ជនទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះព្យាយាម
ស្វែងរកវាហោបានដោយកម្រិតត្រៃភាស ។ សម័យនោះ មានគួស្តយ្យញ
សេនាទៅក្នុងក្នុងបទប្រទេស នាំសេចំខ្លួន ៥០០ ចូលមកទៅសម្រាកក្នុង
ស្រុកវេញា ក្នុងរដូវវស្សា ។ ពួកល្បីញដែលនៅក្នុងក្រុងសេនាទាំង
នោះ ក៏បានបញ្ជូនតាមប្រទេសបាយក្រៀមចំខ្លួន ១ ទាវ្យ ១ ហ្នាក់ ផល
ក៏កុំទាំងឡាយ ។ កុះផលពេលបុព្វសម័យ^(១) ក៏កុំទាំងឡាយស្ម័គ្រ
ស្សន់ទ្រង់ពីរនឹងបាត្រ នាំគ្នាចូលទៅបិណ្ណបាតក្នុងស្រុកវេញា ក៏មិន
ប្រទេបានអាហារបិណ្ណបាតសោះឡើយ ទើបទៅបិណ្ណបាតទាំងពួកល្បីញ
ឯក្រុងសេនាវិញ ក៏បានបាយក្រៀម ១ ទាវ្យ ១ ហ្នាក់ ហើយវិលមករកប

១ សម័យដំបូងនៃពេលនោះឯង គឺពេលព្រឹកថ្ងៃលិប ។

ឧទុក្ខលេ កោដ្ឋត្វា កោដ្ឋត្វា វេទនាស្ថ ។ វាយស្នា
 បទានត្ថោ បទុប្បលកំ សំលាយំ វិសិក្ខា(១)
 កកវតោ ឧបទាមេតិ ។ តំ កកវំ វេទនាស្ថ ។
 អស្សោសំ ទោ កកវំ ឧទុក្ខលសម្ពំ ។ ជាទត្តាមិ
 តថាភតា បុទ្ធនំ ជាទត្តាមិ ធម៌ បុទ្ធនំ កាលំ
 វិទិត្វា បុទ្ធនំ កាលំ វិទិត្វា ធម៌ បុទ្ធនំ អនុសញ្ញិតំ
 តថាភតា បុទ្ធនំ ទោ អនុសញ្ញិតំ អនុសញ្ញិតេ
 សេតុយាវតោ តថាភតា ។ ធម៌ហោតាវេហិ តុត្វា
 កកវតោ កំត្វា វេទនាស្ថ ធម៌ បុទ្ធនំ ធម៌ វា ទោសេស្សោម
 សាវតានំ វា សំត្វាមទំ បញ្ញាមេស្សោមតិ ។
 អថទោ កកវំ អាយស្មន្តំ អានន្តំ អានន្តសំ កំត្វា
 ទោ សោ អានន្តំ ឧទុក្ខលសន្ថោតិ ។ អថទោ
 អាយស្មា អានន្តោ កកវតោ ឯតមត្តំ អារោចេសំ ។

១ ឧ. ធម៌. វិសិក្ខា ។

យកបាយក្រៀមនោះបុកក្នុងក្បាលរួចចាំគ្នាទាន់ ។ ចំវេទនាភាគព្រះ
 អាទិដ្ឋានអាយុ យកបាយក្រៀម ១ ទាន់ ក៏នក្នុងក្បាលរួចហើយយក
 តែវាយព្រះដំមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គក៏ទ្រង់ទូលសោយបាយក្រៀម
 នោះ ។ វេទនាពោះ ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់បានត្រូវស្បូនរួចនឹងអវិទ្រីនោះដែរ ។
 ព្រះគោតមទាំងឡាយ បានជ្រាបច្បាស់ហើយស្ងួតមាន បានជ្រាប
 ហើយមិនស្ងួតមាន ជ្រាបច្បាស់នូវកាលក្នុងហើយស្ងួតមាន ជ្រាបច្បាស់
 នូវកាលក្នុងហើយមិនស្ងួតមាន ឯព្រះគោតមទាំងឡាយ ព្រះអង្គតែង
 ស្នូនូវការណាដែលប្រកបដោយប្រយោជន៍ កម្មដែលមិនប្រកបដោយ
 ប្រយោជន៍ ព្រះអង្គមិនស្នូនឡើយ ព្រោះព្រះគោតមទាំងឡាយ ទ្រង់
 បានផ្គុំចំបង់នូវកម្មមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ទាំងឡាយ ដោយអរិយបក្ខ
 ជ្រះស្រឡះហើយ ។ ព្រះសព្វញ្ញាតុទ្ធដំមានជោគទាំងឡាយ ទ្រង់តែងស្នូ
 នូវកំតុទាំងឡាយ ដោយហេតុពីរប្រការ គឺ ទ្រង់ស្នូដើម្បីនឹងសំដែងនូវ
 ធម៌ ១ ដើម្បីនឹងបញ្ញត្តនូវសិក្ខាបទដល់សាវ័កទាំងឡាយ ១ ។ គ្រាពោះ
 ព្រះដំមានព្រះភាគទ្រង់ហៅព្រះអាទិដ្ឋានអាយុមក ហើយទ្រង់ស្នូថា
 ម្ចាស់អាទិដ្ឋាន ស្នូសំឡេងនោះជាស្នូរក្បាលអវិទ្រីប្អូ ។ ចើបព្រះអាទិដ្ឋ
 ដំមានអាយុក្រាបទូលរឿងនេះទ្រង់ដំមានព្រះភាគជ្រាបគ្រប់ប្រការ ។

សាទុ សាទុ អាទទុ ឡុញ្ញា អាទទុ សរុក្ខសេសា
វិជិតំ បដិមា ជនតា សាលិមំសោធនំ វត្តបញ្ញិស្សត្តំ ។

(៦) អថេហា អាយស្មា មហាមោក្ខណ្ឌោ យេន
កកវា ភេទុបស្កមិ ឧបស្កមិត្វា កកវន្តំ អភិវាដេត្វា
ឯកមន្តំ ធិសីធិ ។ ឯកមន្តំ ធិសីធា ទោ អាយស្មា
មហាមោក្ខណ្ឌោ កកវន្តំ ឯតទកេច ឯសាលំ កន្តេ
វេត្តា ឧត្តិត្វា ធ្វិហិតិកា សេត្តិកា សលាភាវុត្តា
ន សុកកា ឡញ្ញា មក្ខណេន យោមេតំ វេទិស្សា កន្តេ
មហាបបរិយោ ហេត្តិបតលំ សម្បត្តិ^(១) សេយ្យថាវិ
ទុត្តកមន្តំ^(២) អបិលតំ ឯវមស្សានំ សាធាហំ កន្តេ
បបរិ បរិវត្តយ្យំ ភិក្ខុ បប្បដកោដំ បរិកុញ្ញិស្សត្តំ ។

១ ម. ក. វេសម្បត្តិ ។ ២ ខ. វុទ្ធមន្តំ ។

ព្រះអង្គត្រាស់សរសើរថា ត្រូវហើយ ពន្ធ ប្រពៃហើយ ពន្ធ អ្នក
ឯងកល់គ្នាថាសព្វសល្លវិសេសហើយ បណ្តាដទៃទាំងត្រាយនេះនឹង
នឹកចង់ឲ្យនូវចង្ហែមដែលនេះហើយ ដោយអង្គរស្រូវខ្យាយ ព្រមទាំងប្លូប
លាយដោយសាច់ដីត្រូវពិសារ (ដល់អ្នកកល់គ្នា) ។

(៦) ត្រាវនោះ ព្រះមហាមោក្ខណ្ឌនឹងមានអាយុកិច្ចលទៅគាល់ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ទានក្រែចច្បាយបង្គំព្រះអង្គដោយគោរព
រួចហើយក៏នឹកក្នុងវិធីសមគួរ ។ ព្រះព្រះមហាមោក្ខណ្ឌនឹងមានអាយុកិច្ចក្នុង
វិធីសមគួរហើយ ក៏ត្រាបរូលស្នើសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា
សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ឥឡូវនេះ ស្រុកវេញកើតអំណត់អត់បាយ
មនុស្សចាំងខ្យាយនឹងចិត្តមិនដឹកទុកដោយកម្រៃក្រៃពេក មនុស្សណា
ដែលត្រូវបានប្រាប់ក៏ស្លាប់មានផ្តិតស (ដើរដាសលើផែនដី) មនុស្ស
ដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិល្មមវិញដូរស្រែអង្ករគេបាន ក៏បិទសាយនឹងវិញ
ដូរ បើលុះតែមានស្លាកតាន់ដាសំគាល់ខ្លះទើបវិញដូរបាន ដទៃទាំងអស់
ក្នុងស្រុកនោះ មិនព្យាយាមស្នើរកពារបានដោយកម្រៃក្រៃពេក សូម
ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស តែងតាំងត្រាបរៃនៃផែនដីនេះ មានទុរោសផ្អែមដូច
ទឹកឃ្មុំ ដែលស្អាតបរិសុទ្ធក្នុងលាយច្រឡំដោយបេឃ្មុំ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា
ប្រោស ឲ្យព្រះអង្គចង់ប្រែត្រឡប់ផែនដីនេះឲ្យផ្ទុះឡើង កើតឡើងនូវភិក្ខុ
ចាំងខ្យាយតាន់ត្រូវទុរោស ដែលកើតឡើងអំពីស្រែបរៃនៃផែនដីនោះ ។

យេ មន តេ មោក្ខល្លាន បរិវិទិស្សិតា ពាលា តេ
 កថំ ករិស្សសីតំ ។ ឯកាហំ កន្ត ចាលី អភិ.
 ដំដុំស្ម័គ្រំ ឃេយ្យជាមិ បហាបរិ យេ បរិវិ.
 ដំស្សិតា ពាលា តេ ឧទ្ទិ សង្កាមស្ម័គ្រមិ ឯកេន
 ហត្ថេន បរិ បរិវត្តស្ម័គ្រមិ ។ អលំ មោក្ខល្លាន
 ព តេ វុច្ចិ បរិ បរិវត្តតុ វិបល្លាសំថិ
 សត្តា បដិលកេយ្យន្តំ ។ សាទុ កន្ត សំព្វា
 ភិក្ខុសង្ឃោ ឧត្តាក្កុំ បិណ្ណាយ កន្ត្រៃយ្យាភិ ។
 យេ មន តេ មោក្ខល្លាន ភិក្ខុ អបិដិមត្តោ តេ កថំ
 ករិស្សសីតំ ។ តាហំ កន្ត ករិស្សមិ យថា សទ្ធ
 ភិក្ខុ កថំស្ម័គ្រំ ។ អលំ មោក្ខល្លាន មា តេ វុច្ចិ
 សទ្ធស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស ឧត្តាក្កុំ បិណ្ណាយ កមនន្តំ ។

ព្រះបរមសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់មោក្ខល្លាន ចុះអ្នកនឹងយកបន្តស្ស
 សត្វទាំងឡាយដែលនៅពេលយើងយើងនេះ ឲ្យទៅទៅណា ។
 ព្រះបរមសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា សូមទ្រង់ព្រះមហាក្សត្រាស ខ្ញុំព្រះអង្គ
 នឹងនិម្មិតទានវិជ្ជា ឲ្យទានដូចជាដែលនឹង នឹងឲ្យសត្វទាំងឡាយដែល
 នៅពេលយើងយើងនេះ មកនៅលើទានវិជ្ជានោះ ហើយខ្ញុំព្រះអង្គនឹង
 ប្រែនូវវិជ្ជាដោយវិជ្ជា ។ ព្រះអង្គទ្រង់ឃាត់ថា មោក្ខល្លាន អ្នកកុំ
 ពេញចិត្តនឹងត្រឡប់វិជ្ជានោះឡើយ សត្វទាំងឡាយនឹងបានទូរស័ក្តិ
 ជ្រួលដើមរលំ ។ ព្រះបរមសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា សូមទ្រង់ព្រះ
 មហាក្សត្រាស ព្រះពុទ្ធដីកាដែលទ្រង់ត្រាស់មកនោះប្រែពេលហើយ (បើ
 ដូច្នោះ) សូមឲ្យភិក្ខុសង្ឃទាំងអស់ទៅបិណ្ណទានឯឧត្តាក្កុំបិណ្ណ ។ ព្រះ
 ដំបានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់មោក្ខល្លាន ចុះភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឯណាដែលមិនមានប្តូរ អ្នកនឹងធ្វើនូវភិក្ខុទាំងនោះដូចម្តេចទៅ ។ ព្រះ
 បរមសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា សូមទ្រង់ព្រះមហាក្សត្រាស ភិក្ខុទាំងអស់
 នឹងទៅទានយ៉ាងណា ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងធ្វើយ៉ាងនោះ ។ ព្រះដំបានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា កុំ មោក្ខល្លាន អ្នកកុំពេញចិត្តឲ្យភិក្ខុសង្ឃទាំងអស់
 ទៅបិណ្ណទានឯឧត្តាក្កុំបិណ្ណនោះឡើយ ។

(៧) អថេតោ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស រមោកតតស្ស
 បដិសល្លិទស្ស ឯវំ ចេតសោ បរិកតតោ ទុទចានំ
 កតមេសានំ ទោ តុទ្ធានំ កកវត្ថានំ ព្រហ្មចរិយំ ឧ
 ចំរុដ្ឋិតំ អហោសិ កតមេសានំ តុទ្ធានំ កកវត្ថានំ
 ព្រហ្មចរិយំ ចំរុដ្ឋិតំ អហោសិតំ ។ អថេតោ
 អាយស្មា សារីបុត្តោ សាយណ្ណសមយំ បដិសល្លានា
 វុដ្ឋិតោ យេន កកវំ ទេទុបសង្កមំ ទេបសង្កមិត្តា
 កកវត្ថំ អភិវទេត្តា ឯកមត្ថំ ជិសំទិ ។ ឯកមត្ថំ
 ជិសំទេត្តោ ទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ កកវត្ថំ ឯកម-
 រោច ឥច មយ្ហំ កន្តេ រមោកតតស្ស បដិសល្លិទស្ស
 ឯវំ ចេតសោ បរិកតតោ ទុទចានំ កតមេសានំ
 ទោ តុទ្ធានំ កកវត្ថានំ ព្រហ្មចរិយំ ឧ ចំរុដ្ឋិ-
 តំ អហោសិ កតមេសានំ តុទ្ធានំ កកវត្ថានំ
 ព្រហ្មចរិយំ ចំរុដ្ឋិតំ អហោសិតំ ។ កកវតោ
 ច សារីបុត្ត វិបស្សិស្ស កកវតោ ច សិទិស្ស

(៧) គ្រាតោ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយ លោកចូលទៅនៅក្នុង
 រហោងដាច់ចេញចាកពួក ហើយសម្លឹងនៅក្នុងកម្មដ្ឋាន មានសេចក្តីគ្រិះ
 រិយ៉ាងនេះថា ព្រហ្មចរិយធម៌(១) របស់ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគចំរើនឡាយអង្គ
 ណាខ្លះហ្ន៎ ជាព្រហ្មចរិយធម៌មិនបំរើនៅយូរ ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះពុទ្ធ
 ដ៏មានជោគចំរើនឡាយអង្គណាខ្លះហ្ន៎ ជាព្រហ្មចរិយធម៌បំរើនៅយូរ ។
 គ្រាតោ ព្រះសារីបុត្តក្តៅដ៏មានកាយ ចេញចាកទីសម្លឹងក្នុងវេលា
 សាយណ្ណសមយ ហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
 ដល់បានក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គដោយរោគាព ហើយគង់ក្នុងទីដ៏សបគួរ ។
 លុះព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយគង់ក្នុងទីដ៏សបគួរហើយ ក៏ក្រាបចូលសួរ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា សូមទ្រង់ព្រះមត្តាប្រាស ខ្ញុំព្រះអង្គចូល
 ទៅនៅក្នុងរហោងដាច់ចេញចាកពួក ហើយសម្លឹងនៅក្នុងកម្មដ្ឋាន មាន
 សេចក្តីគ្រិះរិះថា ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគចំរើនឡាយអង្គ
 ណាខ្លះហ្ន៎ ជាព្រហ្មចរិយធម៌មិនបំរើនៅយូរ ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះ
 ពុទ្ធដ៏មានជោគចំរើនឡាយអង្គណាខ្លះហ្ន៎ ជាព្រហ្មចរិយធម៌បំរើនៅយូរ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់សារីបុត្ត ព្រហ្មចរិយធម៌របស់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមវិបស្សិ ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមសិទិ ១

• ពាក្យប្រៀបប្រដៅរបស់ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ ចំពោះព្រះសិស្ស គឺ សិល សមាធិ ចក្ខុ ។

វេទនាស្ថាន អចិន្ត្រៃយ៍វិញ

កតវតោ ច វេស្សកុស្ស ត្រឡប់វ័យ ច ចរដ្ឋតិក្ក
 អហោសិ កតវតោ ច សារីបុត្ត កក្កុស្ស កតវតោ
 ច កោបាគមនស្ស កតវតោ ច កស្សបស្ស ត្រឡប់
 វ័យ ចរដ្ឋតិក្ក អហោសិ ។ កោ ទុ ចោ ពន្ត
 ហេតុ កោ មទ្ធកាយោ យេន កតវតោ ច វិបស្សន្ត
 កតវតោ ច សិទ្ធិស្ស កតវតោ ច វេស្សកុស្ស
 ត្រឡប់វ័យ ច ចរដ្ឋតិក្ក អហោសិ ។ កតវតោ ច
 សារីបុត្ត វិបស្សន្ត កតវតោ ច សិទ្ធិ កតវតោ ច វេស្សកុ
 កិណសុយោ អហោសិ សាវកានំ វិញ្ញាណេន ទប់
 ធម្មស្សន្ត អប្បកត្តា ទេសំ អហោសិ សុត្តំ កេយ្យំ
 វេយ្យាករណំ តាថា ទោនំ ឥតិវុត្តកំ ធាតុកំ
 អត្តនម្មំ វេទលំ អប្បញ្ញត្តំ សាវកានំ សិក្ខាបដិ
 អនុដ្ឋិដ្ឋំ វាតិហេតុំ តេសំ កុញ្ញំ កតវត្ថំ អន្តរាណេន

វេទនាស្ថាន សំដែងអំពីព្រះពុទ្ធបទព័ន្ធនៃវេទនា

ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមវេស្សកុ ១ ជាព្រះហឫទ័យធម៌មិនបំបែកនៅយូរ
 ម្ខាងសារីបុត្ត ២ ព្រះហឫទ័យធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមកុ-
 ស្ស ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមកោនាអមន ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ព្រះនាមកស្សប ១ ជាព្រះហឫទ័យធម៌មិននៅបានយូរ ។ ព្រះសារីបុត្ត
 នៅក្រាបទូលសួរថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ព្រះហឫទ័យធម៌របស់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ព្រះនាមវេស្ស ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមសិទ្ធិ ១
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមវេស្សកុ ១ បានជាមិនបំបែកនៅយូរ ទោះបី
 ព្រះហេតុនឹងបង្កធម៌មួយម្តេច ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ក្រាស់ថា ម្ខាង
 សារីបុត្ត ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមវេស្ស ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះ
 នាមសិទ្ធិ ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះនាមវេស្សកុ ១ ព្រះអង្គមិនសូវច្រើន
 ប្រើសំដែងធម៌ដល់សាវកទាំងឡាយដោយពិស្តារប៉ុន្មានទេ ត្រឡប់
 វ័យធម៌មានអង្គ ៧ ប្រការ របស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយនោះគឺ សុត្ត-
 កេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ តាថា ទោនៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អត្តនម្មៈ
 វេទលៈ ជាធម៌មានចំនួនតិច ៗ ណាស់ សិក្ខាបទក៏ព្រះពុទ្ធទាំងនោះ
 មិនបានបញ្ញត្តដល់សាវកទាំងឡាយទេ ពណ៌ណាម្នាក់ម្នាក់ ក៏ព្រះពុទ្ធ
 ទាំងនោះមិនបានសំដែងឡើយ ដល់អំណើះ អំពីព្រះពុទ្ធដ៏មានជាត

១ ព្រះបញ្ញតិធាន្តិយ ពិលសុយោ សព្វនេះប្រែជាខ្លួល ចុះត្រូវនឹងនេះបើប្រែជាខ្លួល គឺ
 ពេជ្រស្រព្វ មិនសមនាមន័យក្នុងអង្គកថា ៗ ប្រាប់សេចក្តីថា ព្រះពុទ្ធបទព័ន្ធនៃវេទនា ។

ពុទ្ធានុពុទ្ធានំ សាវកានំ អន្តរាណេន យេ តេ
 បដ្ឋិមា សាវកា នាណាណា នាណាកោត្តា នាណា-
 ជដ្ឋា នាណាកុលា បព្វជីតា តេ តំ ត្រិញ្ញវរ្ម័យំ
 ចំប្បញ្ញាវ អន្តរាណេសុំ សេយ្យដាមិ សាវិបុត្ត
 នាណាបុត្តានំ ផលានេ ធីត្តុត្តានំ សុត្តេន អសន្ត-
 ហិតានំ នានំ វាតោ វិកិរតិ វិធមតិ វិទ្ធិសេតិ តំ
 តិស្ស ហេតុ យថាតំ សុត្តេន អសន្តហិតត្តា
 ឯវមេវ ចោ សាវិបុត្ត តេសំ ពុទ្ធានំ ករាវុទ្ធានំ
 អន្តរាណេន ពុទ្ធានុពុទ្ធានំ សាវកានំ អន្តរាណេន
 យេ តេ បដ្ឋិមា សាវកា នាណាណា នាណាកោត្តា
 នាណាជដ្ឋា នាណាកុលា បព្វជីតា តេ តំ ត្រិញ្ញ-
 វរ្ម័យំ ចំប្បញ្ញាវ អន្តរាណេសុំ តិលាសុខោ ច តេ
 ពុទ្ធា^(១) កកវន្តោ អហេសុំ សាវកេ^(២) ចេតសា
 ចេតោ បរិច្ច ត្វិវធិតុំ ក្នុងបុត្តំ សាវិបុត្ត

១ អយ ពាមោ កត្តិ ១ វិស្សតិ ។ ២ សាវកានុប្បិ កត្តិ ។

ព័ន្ធខ្យាយោរោវេ អំណើវេតតិសាវកាចំនិ ខ្យាយជាអ្នកត្រាស់ដឹងតាម
 ព្រះពុទ្ធនោះទៅ សាវកព័ន្ធខ្យាយជាទានិក្រាយតមក ដែលមាននាម
 ផ្សេងៗ គ្នា មានតាក្កផ្សេងៗ គ្នា មានជំនិផ្សេងៗ គ្នា ចេញពីក្រកូល
 ផ្សេងៗ គ្នាហើយបួសនោះ ក៏ញ៉ាំងត្រហូចវិយជម៌នោះឲ្យសាចស្តុឲ្យចាត់
 អស់ក្លាមទៅ ម្នាលសាវិបុត្ត ទេបមាដូចជាផ្ការណីផ្សេងៗ ដែលគេមិនបាន
 ដោតក្រិនចងដោយចេសហើយ គេដាក់លើបន្ទុក្កា ខ្យល់ក៏រមែងរែបរវ់
 ដោតកំចាត់កំចាយផ្កាព័ន្ធនោះឲ្យវិនាសអស់ទៅ ខ្យល់ដែលធ្វើឲ្យផ្កាព័ន្ធ
 នោះឲ្យវិនាសព្រោះហេតុអ្វី ពីព្រោះផ្កាព័ន្ធនោះគេមិនបានដោតក្រិនចង
 ដោយចេស ក៏សេចក្តីនេះយោងនិណាមិញ ម្នាលសាវិបុត្ត បុរសំណើវេត
 មិនព្រះសម្បូរដ៏ទ្រង់ព្រះភាគ (ព័ន្ធច ព្រះអង្គ) នោះ មិនពួកសាវកដែល
 ជាអ្នកត្រាស់ដឹងតាមព្រះពុទ្ធព័ន្ធនោះទៅហើយ ពួកសាវកដាន់ក្រាយៗ
 តមក មាននាម តាក្ក ជំនិផ្សេងៗ គ្នា ដែលចេញចាកក្រកូលផ្សេងៗ គ្នា
 មកបួសនោះ ក៏ញ៉ាំងត្រហូចវិយជម៌នោះឲ្យវិនាសទៅតាមក្លាម ដូចជា
 ផ្កាដក់កំណើយ៉ាងនោះឯង ម្យ៉ាងទៀត ព្រះពុទ្ធដ៏មានដោតព័ន្ធនោះ
 លោកមិនស្ងៀមស្ងៀមស្ងៀមស្ងៀម (របស់សាវក) ដោយព្រះហឫទ័យ (របស់
 ព្រះអង្គ) ហើយចូន្មានឲ្យសាវកទាំងខ្យាយចូន្មានឡើយ ម្នាលសាវិបុត្ត

វេស្សក្ខ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា អញ្ញាតាស្មី
 ភីសទកេ វទសណ្ណោ សហស្សំ ភិក្ខុសង្ឃំ ទេតសា
 ទេតោ បរិច្ច ឧវេទនិ អនុសាសតិ ឯវំ វិគត្តោធម៌
 មា ឯវំ វិគត្តយំត្ថ ឯវំ មទសំតារោជ មា ឯវំ
 មទសាតាត្ថ ឥទំ បជហាជ ឥទំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារជាតិ អជទោ សារីបុត្ត តេសំ ភិក្ខុសហស្សានំ^(១)
 វេស្សកុទា ភគវតា អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធស ឯវំ
 ឧវេទិយមាទានំ ឯវំ អនុសាសិយមាទានំ អនុទានាយ
 អាសវេហិ ចិត្តានិ វិមុត្តិសុ តត្រិ សុទំ សារីបុត្ត
 ភីសទកេស្ស វទសណ្ណាស្ស ភីសទកេតាស្មី ហោតិ
 យោ តោជិ អវិគរតោ តំ វទសណ្ណំ បរិសតិ
 យេកុយ្យេន^(២) លោមាជិ ហំសន្តិ អយំ ទោ សារីបុត្ត
 ហេតុ អយំ បទ្ធកយោ យេន ភគវតោ ច វិបស្សិស្ស
 ភគវតោ ច សិទ្ធិស្ស ភគវតោ ច វេស្សកុស្ស
 ត្រឡប់វិយំ ន ចិវដ្ឋិតិកំ អហោសីតិ ។ តោ បទ
 កន្តេ ហេតុ តោ បទ្ធកយោ យេន ភគវតោ ច

១ ពេសំ ភិក្ខុនិក្ខំ អញ្ញាតំ ១និ ។ ២ ប. យេកុយេន ។

គឺដើមបកបានរឿងដំណាលថា ព្រះអរហំសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់
 ព្រះនាមវេស្សក្ខ ព្រះវេន្តិកំណាត់នូវចិត្ត (របស់សាវក) ដោយព្រះហឫទ័យ
 (របស់ព្រះអង្គ) ហើយទ្រង់ទូន្មានប្រៀនប្រដៅភិក្ខុសង្ឃចំនួន ១ ពាន់រូប
 នៅទាន់វិទ្រមួយ ជាដងវិទ្រគួរស្ងៀម ដោយកុដ្ឋកាសិភថា ក្រេតាំង
 ខ្យល់ចូរវិវេកិយាំងនេះ កុំវិភេតយាំងនេះឡើយ ចូរយកចិត្តទុកដាក់យាំង
 នេះ កុំយកចិត្តទុកដាក់យាំងនេះឡើយ ចូរលះបង់អំពើយាំងនេះបេញ
 ហើយចូរផ្តុកផ្តល់ចិត្តឲ្យប្រដិទ្ធប្រជិទ្ធជោរកអំពើនេះវិញ ហួសសារីបុត្ត
 នៅវេលាដែលព្រះអរហំសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់ព្រះនាមវេស្សក្ខទ្រង់
 បានទូន្មានប្រៀនប្រដៅយាំងនេះ ហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុទាំង ១ ពាន់រូប
 នោះ ក៏បានច្រៀនច្រាសអាសវគ្គិលេស បិទមានសេចក្តីប្រកាន់មាំ
 ឡើយ ម្ចាស់សារីបុត្ត ផងវិទ្រដែលបាននៅទំនោះបុគ្គល្យស្សិយពោរ
 ណាស់ បើបុគ្គលណាមួយបិទទាន់ប្រាសចាកកន្លះនៅឡើយទេ លុះបាន
 ចូលទៅកាន់ដងវិទ្រនោះហើយ បុគ្គលនោះនឹងព្រិកេមដោយច្រើន ម្ចាស់
 សារីបុត្ត ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះនាមវេស្សក្ខ ១
 ព្រះនាមសីទី ១ ព្រះនាមវេស្សក្ខ ១ ជាព្រហ្មចរិយធម៌បិទដំបៅនៅយូរ
 ព្រៃរហេតុនឹងបង្ហូរពុះពុះនឹង ។ ព្រះសារីបុត្តក្រាបចូលសូរ្យះទៅទៀត
 ២ សូមទ្រង់ព្រះមត្តាប្រាស ព្រហ្មចរិយធម៌របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ

កតុសុត្តស្ស ពតតោ ច កោណិសមេស្ស
 កតតោ ច កស្សមស្ស ព្រហ្មចរិយំ ចំភ្នំតិក្កំ
 អហោសីតិ ។ កតវា ច សារីបុត្ត កតុសុត្តោ
 កតវា ច កោណិកមោ កតវា ច កស្សោ
 អតិលាសុដោ អហោស្សំ សាវកានំ វិញ្ញាណេ ចន្ទំ
 យេសេត្តំ តហុត្ត យេសំ អហោសិ សុត្តំ កេយ្យំ
 វេយ្យករណំ តាថា ទណំ ឥតិវុត្តកំ ជាតតំ
 អត្តនិម្មំ វេទល្យំ បញ្ញត្តំ សាវកានំ សំគ្វាបំ
 វុត្តិដ្ឋំ នាតិហេតុំ ទេសំ តុន្ទានំ កតវុត្តានំ អត្ត-
 ណារោ តុន្ទានុត្តានំ សាវកានំ អត្តណារោ យេ
 តេ បដិមា សាវកា នាណាណា ណាណាកាត្តា ណា-
 ណាជត្តា ណាណតុលា បព្វជិតា តេ តំ ព្រហ្មចរិយំ
 ចិរំ ធិយមន្ទានំ វេសេសុំ សេយ្យថាមិ សារីបុត្ត ណា-
 នាបុត្តានំ ផលកេ ធិត្តុត្តានិ សុត្តេន សុសុត្តិហិតានំ
 តានំ វាតោ ច វិកិរតិ ច វិធមតិ ច វិទ្ធិសេតិ
 តំ តិស្ស ហេតុ យថាតំ សុត្តេន សុសុត្តិហិតោ

ព្រះនាមកុស្ត ១ ព្រះនាមកោណិសមេ ១ ព្រះនាមកស្ស ១ (ចំណី ៣
 ព្រះអង្គនេះ) បានជាបំរាទៅយូរ តើព្រះហែតុនិងបដិយក្សី ។ ព្រះ
 សុត្តន្តកុត្តត្រាស់គបថា ហួសសារីបុត្ត ៥ ព្រះបិដកព្រះភោគព្រះនាមកុ-
 ស្ត ១ ព្រះនាមកោណិសមេ ១ ព្រះនាមកស្ស ១ (ចំណី ៣ ព្រះអង្គនោះ)
 ទ្រង់មានសេចក្តីស្ស្សហ៍ចូលវាយសំដែងនិងដល់ពួកសាវកាយោមស្តោ
 តិស្តុត្ត គេយ្យៈ វេយ្យករណៈ តាថា ទណេ ឥតិវុត្តកេ ជាតកេ បណ្ណេបុ-
 រេទល្យៈ របស់ព្រះពុទ្ធជំណី ៣ ព្រះអង្គនោះតំសីនិហនេ ព្រះអង្គទ្រង់
 បញ្ញត្តសំគ្វាបទ ទ្រង់សំដែងពណា បុតិហេតុផលពួកសាវក លុះព្រះ
 សម្តែងដំបូងនាមកោណិសមេបោះ ទ្រង់ចូលដំបូងទៅ ចំណីហេតុដែល
 ត្រាស់ដឹងតាមព្រះពុទ្ធជំណីនោះ គំនិតរួចអស់ទៅទៀត សាវកចំណីចូល
 ដំរីក្រោយ ។ គមក ដែលមាននាមផ្សេង ។ ត្នា មាននាមផ្សេង ។ គ្នា
 មានជាតិផ្សេង ។ ត្នា បានចេញអំពីព្រះលូផ្សេង ។ ត្នា ហើយចូលទៅ តំ
 បានភ្លាំងព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបំរាទៅរបស់កាលដំរីនិងគមត ត្នា
 សារីបុត្ត បានគូរនាមផ្តុំជាដំណើរផ្សេង ។ ដែលព្រះគ្រូដំណើរនេះហើយ
 ដាក់លើបន្ទុះក្តារ រូបកំមិន (អាច) បំរាទៅចំណីនោះឲ្យរត់រាយ
 ភ្នាក់ភ្នាយវិនាសទៅបានឡើយ សេចក្តីនោះព្រះហេតុក្សី ព្រះហេ-
 តុក្តីចំណីនោះគ្រងដំណើរដោយរហេតុ ទេវមានទមហោសីតិហេតុ

ពេញវណ្ណ សំពូលវេញវណ្ណសុភមង្គល

ឯកសារ ទេ សារីបុត្ត គេសំ គុណ្ណំ កតវន្តានំ
 អន្តរគារទេ គុណ្ណុត្តុគុណ្ណំ សារីគារំ អន្តរគារទេ
 យេ តេ បដ្ឋិមា សារីកា ឲាឲាឲាឲា ឲាឲាឲាឲា
 ឲាឲាឲា ឲាឲាឲាឲា បទ្ធបិកា តេ ទំ ព្រហ្មចរិយំ
 ចំ ធិយមន្ទានំ បមេសុំ អយំ ទេ សារីបុត្ត មោគុ
 អយំ បទ្ធករោ យេន កតវនា ច កតុសុភស្ស
 កតវនា ច កោឲាភបទស្ស កតវនា ច កស្សបស្ស
 ព្រហ្មចរិយំ ចំដ្ឋិតំ អហោសិតំ ។

(៨) កថោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ទុដ្ឋាយាសថា
 ឯកសំ ទុត្តរសន្តំ ករិទ្ធ យេន កតវ តេនញ្ចសី
 បណាមេត្តា កតវន្តំ ឯតទភេច ឯតស្ស កតវ
 កាលោ ឯតស្ស សុតត កាលោ យំ កតវ
 សារីកានំ សំគ្គាបទំ បញ្ញាមេយ្យ ទុដ្ឋិសេយ្យ
 ចាតមោគុំ យថយំទំ^(១) ព្រហ្មចរិយំ អន្តិយំ
 អស្ស ចំដ្ឋិតំ កត្តំ ។ អាតមេហំ ចំ សារីបុត្ត

១ ឧ. យថយំ ។

ពេញវណ្ណ ពោលពេញវណ្ណសេដ្ឋិបញ្ញិសំពូល

ម្ចាស់សារីបុត្ត សេចក្តីចមបេយ្យកំលូចគ្នាដែរ លុះព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគតាំង
 អម្បាលនោះចូលទិព្វានទៅហើយ សារីកាំងឡាយដែលត្រាស់ដឹងតាម
 ព្រះពុទ្ធជាតិនោះក៏ទិព្វានទៅហើយដែរ សារីកាំងឡាយជាទាំងក្រាយ
 ដែលមានឈ្មោះផ្សេងៗ គ្នា មានភត្តផ្សេងៗ គ្នា មានជាតិផ្សេងៗ
 គ្នា ចេញចាកព្រះពុទ្ធវិញ ហើយបួស ក៏ញ៉ាំងព្រហ្មចរិយធម៌
 (សាសនា) ឲ្យបំភាន់ជាអវិជ្ជាមក ម្ចាស់សារីបុត្ត នេះឯងក៏ហៅពុ
 ជាបច្ច័យ ញ៉ាំងព្រហ្មចរិយធម៌ របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្រះនាម
 ពុទ្ធសន្តតិ ព្រះដ៏ហៅព្រះភាគទ្រង់ព្រះនាមកាតាតមនក្តី ព្រះដ៏ហៅ
 ព្រះភាគទ្រង់ព្រះនាមកស្សចក្តី ឲ្យបំភាន់បានយូរ ។

(៨) លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុត្រឹមពាកសខ្លះហើយ
 ធ្វើសម្តុកស្តុកសន្តិទៀងស្នាម្នា ប្រណាម្យកញ្ចលិចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ហើយត្រាបទូលពាក្យនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា សូមទ្រង់ព្រះ
 មេត្តាប្រោស កាលនេះជាពាលគួរហើយ បពិត្រព្រះសុភត កាលនេះជា
 ពាលគួរដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ គួរបញ្ញត្តសិក្ខាបទ ដ្ឋសំដឹង
 ពណ៌ពុតិហេតុដល់សារីកាំងឡាយ ព្រោះកិច្ចដូច្នោះហើយជាហេតុ
 ទីឲ្យព្រហ្មចរិយធម៌បំភាន់ដល់ពេលអវិជ្ជាទៅ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់សារីបុត្ត អ្នកចូលបន្តិដ៏សំខំ ម្ចាស់សារីបុត្ត

រាគមេហំ ប្រិ សារីបុត្ត ចតោតោ វ ពុត្ត កាសំ
 តាមិស្សនិ ធនា សារីបុត្ត សត្វា សារកាមំ
 សិក្ខាបទំ បញ្ញាមេតិ ឧត្តិសនិ ចាតិយោត្ថំ យាវ ធន
 ឥនេកាទ្វ រាសវដ្ឋាមិយា ធម្មា សង្ឃេ ចាតុកវន្តំ
 យតោ ធនោ សារីបុត្ត ឥនេកាទ្វ រាសវដ្ឋា-
 មិយា ធម្មា សង្ឃេ ចាតុកវន្តំ អថ សត្វា
 សារកាមំ សិក្ខាបទំ បញ្ញាមេតិ ឧត្តិសនិ ចាតិ-
 យោត្ថំ តេសញ្ញាវ អាសវដ្ឋាមិយាមំ ធម្មាមំ បដិយា-
 តាយ ធនា សារីបុត្ត ឥនេកាទ្វ រាសវដ្ឋាមិយា
 ធម្មា សង្ឃេ ចាតុកវន្តំ យាវ ធន សង្ឃេ វត្តញ្ញុ
 បត្តា យោតិ យតោ ធនោ សារីបុត្ត សង្ឃេ វត្តញ្ញុ
 បត្តា បត្តា យោតិ អថ ឥនេកាទ្វ រាសវដ្ឋាមិយា
 ធម្មា សង្ឃេ ចាតុកវន្តំ អថ សត្វា សារកាមំ សិក្ខា-
 បទំ បញ្ញាមេតិ ឧត្តិសនិ ចាតិយោត្ថំ តេសញ្ញាវ
 រាសវដ្ឋាមិយាមំ ធម្មាមំ បដិយាតាយ ធនា

បុគ្គលបុគ្គិនិសិន រាជាធិកងសិសិធិកាល ភូត្តនិកិច្ចវិជយនិកបញ្ញត្តសិក្ខា-
 បទធារិយាបោះ ម្កលសារីបុត្ត គិមិចំនិច្ចាយខ្លះ ដែលជាទីតាំងនៃ
 អាសវៈមិនចាប់ប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះត្រឹមណា ព្រះសាស្តា
 ក៏មិនខានបញ្ញត្តសិក្ខាបទ មិនខានសំដែងអាណាបាតិមោក្ខ ដល់សាវក
 ទាំងឡាយត្រឹមនោះ ម្កលសារីបុត្ត គិមិចំនិច្ចាយខ្លះទាំងនោះអាសវៈ
 មានប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះក្នុងកាលណា ទើបព្រះសាស្តា
 បញ្ញត្តសិក្ខាបទ សំដែងអាណាបាតិមោក្ខដល់សាវកទាំងឡាយក្នុងកាល
 នោះ ដើម្បីនឹងការពារពេញនូវគិមិចំនិច្ចាយ ដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ
 ទាំងនោះប៉ុណ្ណោះ ម្កលសារីបុត្ត សង្ឃនៅមិនចាន់មានភិក្ខុបួសចាស់ស្បែក
 ច្រើនត្រឹមណា គិមិចំនិច្ចាយខ្លះដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ ក៏មិនចាន់
 មានប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះត្រឹមនោះ ម្កលសារីបុត្ត ម្យ៉ាង
 ទៀត សង្ឃបានដល់ទូរសេចក្តីចំរើនមានភិក្ខុបួសចាស់ស្បែកច្រើនត្រា ក្នុង
 កាលណា គិមិចំនិច្ចាយខ្លះដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈ ក៏នឹងមានប្រាកដ
 ចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនានេះ ក្នុងកាលនោះ ទើបព្រះសាស្តាបញ្ញត្តសិក្ខា-
 បទ សំដែងអាណាបាតិមោក្ខដល់សាវកទាំងឡាយ ដើម្បីការពារពេញនូវ
 គិមិចំនិច្ចាយដែលជាទីតាំងនៃអាសវៈទាំងអម្បាលនោះ ក្នុងកាលនោះឯង

យេត្តករោ សំគ្គាមឡញ្ញកុរុយ្ហោ

សារីបុត្ត ឥនេកក្ខេ វាសវដ្ឋានិយោ ធម្មា សាធុរ្ត
 ចាតុកវន្តិ យាវ ន សធឿ្វា វេទុល្យបហន្តំ បត្តា
 ហោតិ យតោ ច ខោ សារីបុត្ត សធឿ្វា វេទុល្យ-
 បហន្តំ បត្តោ ហោតិ អថ ឥនេកក្ខេ វាសវដ្ឋានិយោ
 ធម្មា សធឿ្វា ចាតុកវន្តិ អថ សត្តា សាវតានំ
 សំគ្គាមនំ បញ្ញាបេតិ ឧត្តិសតិ វាតិមោក្ខំ តេសញ្ញាវ
 វាសវដ្ឋានិយោនំ ធម្មានំ បដិយាតាយ ន កាវ សារីបុត្ត
 ឥនេកក្ខេ វាសវដ្ឋានិយោ ធម្មា សធឿ្វា ចាតុកវន្តិ
 យាវ ន សធឿ្វា លាភត្តមហន្តំ បត្តោ ហោតិ យតោ
 ច ខោ សារីបុត្ត សធឿ្វា លាភត្តមហន្តំ បត្តោ
 ហោតិ អថ ឥនេកក្ខេ វាសវដ្ឋានិយោ ធម្មា សធឿ្វា
 ចាតុកវន្តិ អថ សត្តា សាវតានំ សំគ្គាមនំ បញ្ញា-
 បេតិ ឧត្តិសតិ វាតិមោក្ខំ តេសញ្ញាវ វាសវដ្ឋានិយោនំ
 ធម្មានំ បដិយាតាយ និទ្ទេតោ វិវ សារីបុត្ត និទ្ទេសធឿ្វា

យេត្តករោ ពាក្យពោលត្រាវចន្តវសេចក្តិបញ្ញតិសំគ្គាម

ម្នាលសារីបុត្ត សង្ឃមិនទាន់បាននូវសេចក្តីចម្រើនមានគ្រាន់ត្រឹមណា
 ធម៌ទាំងឡាយខ្លះ ដែលជាទីគំនិតនៃវាសវៈ ក៏មិនទាន់មានប្រាកដចំពោះ
 សង្ឃក្នុងសាសនាទេត្រឹមនោះ ម្នាលសារីបុត្ត ប្រសិនបើសង្ឃទាន់
 ដល់នូវសេចក្តីចម្រើនមានគ្រាន់ត្រឹមក្នុងកាលណា ធម៌ទាំងឡាយខ្លះដែលជា
 ទីគំនិតនៃវាសវៈ ក៏មានប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុងសាសនាទេក្នុងកាលនោះ
 ទើបព្រះសាស្តាបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ សំដែងអោយពួកវាគិតមេត្តា
 ខ្សោយ ដើម្បីការពារពេកនឹងធម៌ដែលជាទីគំនិតនៃវាសវៈទាំងអស់
 នោះ ក្នុងកាលនោះឯង ម្នាលសារីបុត្ត សង្ឃមិនទាន់ដល់នូវសេចក្តីចម្រើន
 ដោយលាភសក្តារដ៏ប្រសើរត្រឹមណា ធម៌ទាំងឡាយខ្លះដែលជាទីគំនិត
 នៃវាសវៈ ក៏នៅមិនទាន់មានប្រាកដចំពោះសង្ឃត្រឹមនោះ ម្នាលសារីបុត្ត
 លុះសង្ឃដល់នូវសេចក្តីចម្រើនដោយលាភសក្តារដ៏ប្រសើរក្នុងកាលណា
 ធម៌ទាំងឡាយខ្លះដែលជាទីគំនិតនៃវាសវៈ ក៏មានប្រាកដចំពោះសង្ឃក្នុង
 កាលនោះវែង ទើបព្រះសាស្តាបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ សំដែងអោយពួក
 វាគិតមេត្តា ខ្សោយ ដើម្បីការពារពេកនឹងធម៌ដែលជាទីគំនិតនៃវាសវៈ
 ទាំងអស់នោះ ក្នុងកាលនោះឯង ម្នាលសារីបុត្ត ព័ព្រោះ (និទ្ទេស)
 កិក្ខុសង្ឃនៅមិនទាន់មានពុត (ហិនលបព្វចរិក្ខុគត) ទៅឡើយ

ដំណើរនេះ អមគតតោឡាតោ សុទ្ធា បរិយោណាតោ
 សារ មតិដ្ឋិតោ និរេសំ ហិ សារីបុត្ត បញ្ចង្គំ
 កំភូសតានំ យោ បដិមកោ កំភូ សោ សោតាមញ្ញ
 អវិទិតាធម្មោ វិយោតោ សម្ពោទិបរាយនោតិ ។

[៧] អថទោ កតវំ អាយស្មន្តំ អាទន្តំ អបន្តេសិ

អាចិញ្ញំ ទោ ចនេតំ អាទន្តំ តថាគតានំ យេហិ
 វិមន្តិតា វិស្សំ វិសន្តិ ទ ភេ អទបលោកេត្វា
 ជនបទចារិកំ បក្កមន្តំ អាយាមាទន្ត វេរញ្ចំ
 ព្រាហ្មណំ អបលោកេស្សាមាតិ ។ ឯវំ កន្តេតិ
 ទោ អាយស្ម អាទន្តោ កតវតោ បទូស្សេសិ ។
 អថទោ កតវំ វិសេត្វា បត្តចិវាមាយ

មិនទាន់បានទោសទោះវែងនៅឡើយ កំពុងនៅមានធម៌បរិសុទ្ធ ឥតទាន់
 មានពណ៌នៅសេវាហ្ម យុទ្ធសិទ្ធិនៃដូរដង្កូវចិត្តស្តាំនៅក្នុងធម៌មានទ្វិប
 នៅឡើយ ម្ចាស់សារីបុត្ត ក៏បណ្តាក់កុំទាំង ៥០០ រូប^(១)នេះ ក៏កុំដែល
 មានមន្តវេយ្យានិច្ចបច្ចុន្តសេដ្ឋករនោះ ក៏គង់បានសម្រេចត្រឹមថ្នាក់សាភៈ
 ជាបុគ្គលទៀតទាក់លែងឆ្នាក់ទៅក្នុងអបាយកូមិហើយ មិនបានត្រាស់ដឹង
 បន្តផលគៗ ទៅទៀតជាប្រាកដ ។

[៧] (លុះដល់ចេញវិស្សាហើយ) ព្រះដ៏មានជាតិទ្រង់ត្រាស់ហៅ
 ព្រះកាន់ខ្ពង់មានកាយមក ហើយបានព្រះបទូលថា កាន់ខ្ពង់ ទំនៀមព្រះ
 តថាគតទាំងឡាយ បើអ្នកណា អន់មន្តទ្វិបនៅចាំវិស្សាហើយ តែនៅមិន
 ទាន់បានលាអ្នកនោះទេ ក៏មិនដែលទៀសចេញ (តីចីនោះ) នៅកាន់
 ជនបទចារិកឡើយ ចរិតនេះជាទំនៀមរបស់ព្រះតថាគតទាំងឡាយ មក
 កាន់ខ្ពង់ យើងមិនទៅលាវេញព្រាហ្មណ៍ ។ ព្រះកាន់ខ្ពង់មានកាយក៏
 ទទួលព្រះពុទ្ធដីភាថា សូមទ្រង់ព្រះមកប្រោស មែនយ៉ាងនេះហើយ ។
 លំអាប់នោះ ព្រះកតកព្រះអង្គទ្រង់ស្សង់ចិត្តព្រមទាំងបាត្រស្រេចហើយ

១ រឹក្សទាំង ៥០០ រូប ដែលមកនៅចាំវិស្សាហមួយនឹងទ្រូង ពិតប្រាកដជាព្រះចៅនិង ។

អាយស្មនា អាណន្ត បញ្ជាសម្រាប់ យេន
 វេញស្ស ព្រាហ្មណស្ស ជំរើសនំ តេជុបស្រ្តីមិ
 ឧបស្រ្តីមិ បញ្ជាត្ត អាសាទ ជំរើសនំ ។ រាជវង្ស
 វេញ ព្រាហ្មណ យេន កកវ តេជុបស្រ្តីមិ ឧប-
 ស្រ្តីមិ កកវន្ត អភិវង្ស ឯកមន្ត ជំរើសនំ ។
 ឯកមន្ត ជំរើសន្ត ទេ វេញ ព្រាហ្មណ កកវ ឯកមន្ត
 ជំរើសន្ត មយ ព្រាហ្មណ វស្ស វុត្តា អបលា-
 កេម^(១) តំ ឥន្ទាប មយ ជនបទតាវកំ បញ្ជាមិ ឧប-
 ស្រ្តី កេ តេតម ជំរើសន្ត មយ វស្ស វុត្តា អតិច
 យោ ទេយ្យទេ គោ ទ ជំរើសន្ត តេ ទេ យោ
 អសន្ត ទោចិ អនាតុកម្មតា តំ កុកេតុ លត្តា
 តហុតិច្ឆា យវវសា តហុតាវណិយា អជិវសេតុ
 មេ កវ តោតយោ ស្វាតាយ កត្តំ សន្តិ កំកុ-
 សន្តិទាតិ ។ អជិវសេសិ កកវ តុត្តិកាវេន ។

១ ៤. ឆ. អបលាភេន ។

ទ្រង់យកព្រះរាជទ្រង់មានព្រះបញ្ជាសមណៈ (ឱ្យនិមន្តតាមត្រាយព្រះ
 អន្តៈទេ) ទ្រង់យាងសំរេចទៅកល់ទៅរបស់វេញព្រាហ្មណ៍ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ គំនិតលើកសន្តវេលាគ្រឿងចម្រាយ ។ ត្រាតោះ វេញ-
 ព្រាហ្មណ៍ កំចូលមកគាល់ព្រះអង្គ លុះមកដល់ទីគំនិតហើយ គំគ្រាប
 ថ្វាយបង្គំព្រះអង្គដោយគោរព ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ កាលបើ
 វេញព្រាហ្មណ៍អង្គុយស្រួលចូលហើយ ក៏ព្រះនិមន្តព្រះភាគ មានព្រះ
 បន្ទូលថា ព្រាហ្មណ៍ អ្នកឯងបាននិមន្តយើងឱ្យទៅចាំស្យា (ឯស្យា)
 ចេញស្យាហើយ យើងត្រូវលាអ្នកនឹងចេញទៅកាន់ជនបទចាំក ។ វេ-
 ញព្រាហ្មណ៍ក៏ក្រាបចូលគបថា បត់ត្រព្រះភាគមជ្ឈិមិ មែនហើយ
 ថ្មីព្រះអង្គបាននិមន្តសូមឱ្យព្រះអង្គគង់ចាំស្យា តែថាទេយ្យមិ មែន
 ថ្មីព្រះអង្គបំរើនឹងថ្វាយនោះ ថ្មីព្រះអង្គមិនទាន់បានថ្វាយទៅឡើយ ឯ
 ទេយ្យមិ ទោះមិនមែនជាភ្នំទេ ថ្មីព្រះអង្គនឹងបានបំរើថ្វាយនឹងមិនថ្វាយ
 នោះក៏ទេ (ទេវតាទានមិនទាន់បានថ្វាយ) ព្រោះជាតិជាត្រហស្តអ្នកគ្រប់
 គ្រងមុះសម្បែង វាមិនមានកិច្ចវេលាច្រើន មានការងារច្រើន ចំណែក
 ទានព្រះអង្គសោត ទ្រង់នឹងបានទេយ្យមិ ទោះមកព័ណ្ណ សូមព្រះ
 រោគមជ្ឈិមិ ព្រមទាំងព្រះភិក្ខុសង្ឃទទួលចង្ហាន់របស់ថ្មីព្រះអង្គ ក្នុងថ្ងៃ
 ស្អែកសិន ។ ព្រះនិមន្តព្រះភាគក៏ទ្រង់ចូលនិមន្តដោយកុណ្ណិភាព ។

អដថា កកវ វេញ្ចំ ព្រាហ្មណំ ធម្មិយោ កថាយ
 សទ្ធិស្សត្វា សមាធិបេត្តា សទ្ធិត្តេជេត្តា សទ្ធិហំសេត្វា
 ឧត្តាយាសតា បញ្ញាមិ ។ អដថា វេញ្ចា ព្រាហ្ម-
 ណោ តស្សា វត្តិយា អន្តរយេន សតោ ឯវេសនេ
 បណីតំ ទានធីយំ ភោជធីយំ បដិយាណាបេត្វា
 កកវតោ កាលំ អាភេតាបេសិ កាលោ ភោ
 តោតម ធិត្តំ កត្តត្តំ ។ អដថា កកវ ធម្មត្ត្ថា-
 សបយំ ឯវាសេត្វា បត្តិវិវាទាយ យេន
 វេញ្ចស្ស ព្រាហ្មណស្ស ឯវេសនំ ទេតុបសន្តមិ
 ឧបសន្តមិត្វា បញ្ញាត្តោ ភាសនេ ធិសីទិ សទ្ធិ
 កិក្ខុសង្ខេប ។ អដថា វេញ្ចា ព្រាហ្មណោ
 តុត្តប្បដុទ្ធំ កិក្ខុសង្ខំ បណីតេន ទានធីយេន
 ភោជធីយេន សហត្វា សទ្ធិប្បត្វា សទ្ធិវាវេត្វា
 កសន្តំ កុត្តារិ ឧទិភបត្តចានិ តិចិវេន អដ្ឋានេសិ

លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ត្រាស់សំដែងធម៌ពន្យល់វិណ្ឌនាំឲ្យវេ-
 ញ្ចព្រាហ្មណ៍យល់ប្រយោជន៍ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននិងបរលោក ឲ្យរៀបចំក្នុង
 កុសលធម៌ ឲ្យតែរាយខ្ញុំឃ្លាតសន្ធិការធ្វើការកុសល រួចទ្រង់ត្រាកចាក
 ភាសនៈ ហើយយាងត្រឡប់មកវិញ ។ ដល់វេលាព្រឹកឡើង វេញ្ច
 ព្រាហ្មណ៍ បង្គាប់ជនទាំងឡាយឲ្យចាត់ចែងធ្វើទានឱ្យយោជនីយាហារ
 (បរិវេណនិងចំណាប់) ដ៏ធ្លាក់ពីសារក្នុងលំនៅរបស់ខ្លួនស្រេចហើយ ទើប
 ចាត់បំរើឲ្យទៅក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគតាមកំណត់ពេលថា បពិត្រ
 ព្រះនាគមដ៏ចំរើន ពាលនេះជាពាលគួរហើយ ចង្អុលក៏បានរៀបចំស្រេច
 ហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះអង្គទ្រង់ស្ងួតចំរើព្រម
 ទាំងពុទ្ធិហើយយាងចូលទៅកាន់លំនៅវិលវេញព្រាហ្មណ៍ ជាមួយនឹង
 ព្រះភិក្ខុសង្ឃក្នុងវេលាព្រឹកនោះ លុះដល់ហើយទ្រង់នឹងលើកភាសនៈដែល
 គេរៀបចំថ្វាយ ។ វេលានោះ វេញ្ចព្រាហ្មណ៍ បានអង្គុសថ្វាយ
 ទានឱ្យយោជនីយាហារ (បរិវេណនិងចំណាប់) ដ៏ធ្លាក់ពីសារក្នុងលំនៅខ្លួន
 ឯង ចំពោះព្រះភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ឲ្យវេញ្ចស្តាប់ស្តាប់ត្រាតែ
 ដល់វេលាប្រពៃក៏លេងទទួលទៀត លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សោយ
 ស្រេច លែងលូកព្រះហស្តទៅក្នុងពុទ្ធិហើយ ក៏ថ្វាយចំរើ ទ វ ព្រ

វេទកថា វេទកថា វេទកថា វេទកថា វេទកថា

ឯកមេតេត្យ ភិក្ខុ ឯកមេតេតេ ទុស្សយុតេន
 អន្តរាទេសិ ។ អដទោ ភក្កវា វេញ្ញំ ត្រាហ្មណំ
 ធម្មិយា កថាយ សន្តុស្សត្វា សមាទមេត្វា
 សមុត្តេវេត្វា សម្បហំសេត្វា ទុដ្ឋាយកសនា បញ្ញាមិ ។
 អដទោ ភក្កវា វេញ្ញាយំ យថាភិវន្តំ វិហារិត្វា
 អនុបកម្ម សោយេយ្យំ សន្តិស្សំ កណ្តកុដ្ឋិ យេន
 បយាតបនិដ្ឋានំ តេនុបសន្តិមិ ទុបសន្តិមិត្វា
 បយាតបតិដ្ឋានេ តន្តំ ធម៌ ទុត្តរិទ្ធា យេន ពារណសិ
 តនរសរិ ។ អដទោ ភក្កវា ពារណសិយំ យថាភិវន្តំ
 វិហារិទ្ធា យេន វេសាលី តេន ចារិតំ បញ្ញាមិ
 អនុបក្ខេន ចារិតំ ចរមាទោ យេន វេសាលី
 តនរសរិ ។ តត្រិ សុនំ ភក្កវា វេសាលីយំ វិហារិ
 មហារិទេ ត្វាណាសាលាយំ ។

វេទកថា វេទកថា វេទកថា ។

វេទកថា វេទកថា វេទកថា វេទកថា វេទកថា

ហើយប្រែនសម្តែងព្រះភិក្ខុសង្ឃ ១ គូ ។ រាល់អង្គ ។ លំដាប់
 នោះ ព្រះភក្កវាទ្រង់ត្រាស់សំដែងធម៌វិណាចាំព្យល់ច្បាស់ព្រះព្រាហ្មណ៍
 យល់ប្រយោជន៍ ក្នុងបច្ចុប្បន្នធម៌បរលោក ឲ្យជឿជាក់ក្នុងកុសលធម៌
 ឲ្យរីករាយឯឃ្លានសង្ឃារធ្វើការកុសល រួចព្រះអង្គត្រាស់ចាត់អាសនៈ
 ហើយទ្រង់យាងត្រឡប់មកវិញ ។ លុះព្រះអង្គនឹងទៅជិតស្រុកវេញ
 តាមគូដល់អន្សាស្រីយេហើយ ទ្រង់និយាងចេញទៅកាន់នគរសោយេយ្យ
 រួចទៅនគរសន្តិស្ស ហើយហួសទៅនគរកណ្តកុដ្ឋិៈ (នគរនោះទៅ) ទ្រង់
 យាងសំដៅទៅស្រុកបយាតបនិដ្ឋាន លុះទៅដល់ហើយទ្រង់ឆ្លងកង្កែប
 ក្នុងស្រុកបយាតបនិដ្ឋាន ហើយយាងទៅដល់នគរពារណសិ ។ ត្រា
 នោះ ព្រះអង្គនឹងកំសាន្តក្នុងគ្រិក្ខពារណសិ ហើយទ្រង់ចៀសទៅ
 កាន់ចារិតំគ្រិក្ខវេសាលី កាលទ្រង់យាងទៅកាន់ចារិតតាមលំដាប់ ភិ
 បាទទៅដល់គ្រិក្ខវេសាលី ។ បាទព្រះ ព្រះដ៏បាទដោយព្រះអង្គទៅ
 គន់សម្រាន្តអំពីយាបថ ក្នុងក្នុងនគរសោយេយ្យទៅនាមហារិទេ (វិញ្ញាណ)
 ជិតគ្រិក្ខវេសាលីនោះ ។

វេទកថា វេទកថា វេទកថា វេទកថា វេទកថា

សំណែងដំបូងនៃការដកស្រង់ស្នាដៃ

ប្រាជ្ញាបណ្ណ បរិមសិក្ខាបទ

(១០) ភេទ ទោ មន សមយេន វេសាលិយា
 អវិទូរ កលទុក្ខាហេ^(១) ហោតិ ។ ឥត្ត សុដិដ្ឋោ
 ធាម កលទុក្ខត្តោ^(២) សេដ្ឋិបុត្តោ ហោតិ ។ អថទោ
 សុដិដ្ឋោ កលទុក្ខត្តោ សម្ពុត្តុលហំ សមាយតេហំ
 សន្តិ វេសាលី អគមាសិ ភេទចិយេ ករណីយេន ។
 ភេទ ទោ មន សមយេន កកវំ មហានិយា បរិសាយ
 បរិវត្តា ធម្មំ ទេសេដ្ឋោ ធិសិដ្ឋោ ហោតិ ។ អទ្គសា
 ទោ សុដិដ្ឋោ កលទុក្ខត្តោ កកវន្តំ មហានិយា បរិសាយ
 បរិវត្តំ ធម្មំ ទេសេដ្ឋំ ធិសិដ្ឋំ ។ ធិស្វាទស្ស ឯតទេហោសិ
 យទ្ធាហំបិ ធម្មំ សុណោយ្យន្តំ ។ អថទោ សុដិដ្ឋោ ក-
 លទុក្ខត្តោ យេន សា បរិសា ភេទុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្តា
 ឯតមន្តំ ធិសិដិ ។ ឯតមន្តំ ធិសិទ្ធស្ស ទោ សុដិទ្ធស្ស
 កលទុក្ខត្តស្ស ឯតទេហោសិ យថា យថា ទោ អហំ
 កកវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាតាធាបិ ធម្មិដំ សុតារំ
 អការំ អដ្ឋារសតា ឯតទ្ធិបរិប្បណំ ឯតទ្ធិបរិសុទ្ធិ

១ ១, កលទុក្ខាហេ តាម ។ ២, កលទុក្ខាហេ ។ ៣ ១, កលទុក្ខត្តោ ។

ប្រាជ្ញាបណ្ណ សិក្ខាបទទី ១

(១០) កុសិសមីយោចេវេន មានស្រុកមួយឈ្មោះកលទុក្ខាហេមួយ
 ប៉ុន្មានអំពីគ្រិស្តវេសាលី ។ ក្នុងស្រុកនោះ មានកូនសម្លីព្រះឈ្មោះសុដិដ្ឋា-
 កុំហារជាបុត្ររបស់កលទុក្ខសម្លី ។ គ្រាពោះ សុដិដ្ឋាកុំហារកលទុក្ខត្រង់
 មួយនឹងសំឡាញ់ចាំឡាយច្រើននាក់ ឆ្លាត្រង់គ្រិស្តវេសាលី ដោយ
 បានកិច្ចការរ៉ូមួយ ។ សមីយោចេវេន ព្រះដ៏មានព្រះភាគព័រហេសំបាន
 ពេញកប់សទ្យច្រើនគាល់ត្រៀមគ្រា ទ្រង់ក្នុងនឹងសំដែងធម៌ ។ សុដិដ្ឋា
 កលទុក្ខត្រី កំពៅច្រើនបាទឃើញព្រះអង្គមានបរិសទ្យច្រើនគាល់ត្រៀម
 គ្រាក់ក្នុងនឹងសំដែងធម៌ ។ លុះឃើញហើយ សុដិដ្ឋាកុំហារនាំពេទសេចក្តី
 គ្រិះរិះថា អត្តាអញក្នុងស្ថាប័នធម៌សិន ។ គ្រាពោះ សុដិដ្ឋាកលទុក្ខត្រី
 ចូលទៅតាមទីដែលបរិសទ្យអង្គុយនោះ លុះចូលទៅហើយបាទនិយាយ
 ក្នុងចម្លើយដ៏សមគួរ ។ កាលដែលសុដិដ្ឋាកុំហារកលទុក្ខត្រីបាទនិយាយ
 ក្នុងចម្លើយដ៏សមគួរហើយ កំហុសសេចក្តីគ្រិះរិះថា ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគទ្រង់សំដែងហើយដោយវិញ្ញាណយោធិណា ។ អញកំបាទស្តាប់យល់
 តាមវិញ្ញាណទាំងនោះហើយ ប៉ុន្តែបើអញទៅជាត្រីមាស្ត្រីប្រើប្រាស់ មិន
 ដឹងយុទ្ធិប្រព្រឹត្តត្រហូចវាយធម៌ ឲ្យបរិច្ចេកវិភម្យក្នុង ឲ្យបរិសុទ្ធិវិភម្យក្នុង

សង្កល្លិទ័នំ ត្រៃហ្មវិយំ ចរិតំ យទ្ធិនាហំ កេស-
 មស្សំ ទិហារមត្តា កាសាយាទំ វត្តាទំ វត្តានុត្តា អតា-
 វស្តា អននារិយំ មត្តុដេយ្យន្តំ ។ អថទោ សា វរិសា
 ភកវតា ធម្មិយា កេវាយ សង្កស្សិតា សមាធម័តា
 សមុត្តេជិតា សម្បយំសិតា ទដ្ឋាយាសយា ភកវត្ថំ
 អភិវិនេត្តា បដស្តំលំ កត្តា មត្តាមិ ។ អថទោ
 សុទិញ្ញា កលទ្ធមុត្តោ អទិវុទ្ធិតាយ វរិសាយ យេន
 ភកវត កេទុបសង្កមិ ទមសង្កមិត្តា ភកវត្ថំ អភិវិនេត្តា
 ឯកមត្ថំ ធម្មិទិ ។ ឯកមត្ថំ ធម្មិន្ទោ ទោ សុទិញ្ញា
 កលទ្ធមុត្តោ ភកវត្ថំ ឯកនកេច យថា យថាហំ កន្ត
 ភកវតា ធម្មំ ទេសំនំ អាថាធមិ ធម្មិទិ សុតារំ អតារំ
 អដ្ឋារសតា ឯកទ្ធម័រិមុត្តំ ឯកទ្ធម័រិសុទ្ធិ សង្កល្លិ-
 ទ័នំ ត្រៃហ្មវិយំ ចរិតំ វត្តាមហំ កន្ត កេសមស្សំ
 ទិហារមត្តា កាសាយាទំ វត្តាទំ វត្តានុត្តា អតាវស្តា

ដូចជាសិទ្ធិដែលគេខក់ហើយនោះទេ បើលុះតែអញ្ចៈការសក់នឹងពុកមាត់
 ពុកចង្កាច្រូស្យ្យកដណ្តប់សម្បត្តិដែលកំអម្បត់ ហើយចេញចាកចុះទៅមូស
 ប្រតិបត្តិក្នុងផ្នួស ដែលគ្មានប្រយោជន៍ ដោយកិច្ចការក្នុងផ្ទះ (ចោរវិប
 ប្រិត្រិត្រៃហ្មវិយធមិភក្ត) ។ ត្រាវនោះ ពួកពុទ្ធបរិសទ្យបានស្តាប់ធម្ម-
 ភតដែលព្រះដ៏បាមព្រះកោដ ទ្រង់វិណាមាព្យសវន្យឃើញថាកុំសរេបធម៌
 ឲ្យរតកយពល់គ្នាហើយ គឺត្រាកថាគឺអង្គុយ ត្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ
 រួចដើរទ្រង់ទ្រង់ហើយក៏ចេញរស់ទៅ ។ ឯសុទិទ្ធកលទ្ធមុត្រ កាលបើ
 ពួកពុទ្ធបរិសទ្យត្រាតទៅរស់ហើយគ្រប់ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ត្រាបថ្វាយបង្គំព្រះអង្គដោយការព រួចអង្គុយក្នុងទីមួយដ៏សបគួរ ។
 លុះសុទិទ្ធកលទ្ធមុត្រ អង្គុយនៅក្នុងទីមួយដ៏សបគួរហើយ ក៏ត្រាបចូល
 ព្រះអង្គថា សូមទ្រង់ព្រះបត្តាប្រោស ធម៌ដែលព្រះអង្គសំដែងហើយ
 ដោយដំណើរយ៉ាងណា ។ ខ្ញុំព្រះអង្គបានយល់តាមដំណើរវាងនោះទៅ
 ហើយ ប៉ុន្តែប៉ុន្តែព្រះអង្គទៅជាគ្រហស្ថគ្រប់គ្រងផ្ទះ (យាទិមេ) ក៏បិទ
 ភាយនឹងប្រិត្រិត្រៃហ្មវិយធមិ ឲ្យបរិបូណ៌វិទ្យាវិទ្យា ឲ្យបរិសុទ្ធរត្យាវិទ្យា
 ដូចជាសិទ្ធិដែលគេខក់ហើយនោះទេ សូមទានខ្ញុំព្រះអង្គចង់ការសក់នឹង
 ពុកចង្កាពុកចង្កា ច្រូស្យ្យកដណ្តប់សម្បត្តិដែលកំអម្បត់ហើយចេញចាកចុះ

អនតារិយំ បត្តដំនុំ បញ្ញាជេតុ បំ កកវតិ ។
 អនុញ្ញាតោសិ បទ ភ្នំ សុខុម្ពុត្ត ភោតាបិគ្គហំ អតា-
 ស្មា អនតារិយំ បត្តដ្ឋាយោនិ ។ ១ ខ ខោ អហំ
 កន្ត អនុញ្ញាតោ មាតាបិគ្គហំ អតាស្មា អនតារិយំ
 បត្តដ្ឋាយោនិ ។ ១ ខ ខោ សុខុម្ពុត្ត តថាគតា អន-
 ុញ្ញាតំ មាតាបិគ្គហំ បុត្តំ បញ្ញាជេត្តិ ។ សោហំ
 កន្ត តថា កវិស្សាមិ យថា បំ មាតាបិគរោ
 អនុដាមិស្សន្តិ អតាស្មា អនតារិយំ បត្តដ្ឋាយោនិ^(១) ។

[១១] អថខោ សុខុម្ពុត្តោ កលទ្ធិបុត្តោ វេសាលិយំ តំ
 ករណីយំ តិវេត្តា យេន កលទ្ធិក្កុមោ យេន មាតា-
 បិគរោ តេនុបស្សនិ ឧបស្សនិមិទ្ធា មាតាបិគរោ ឯគន-
 រោច អន្ត តាគ យថា យថាហំ កកវតា ទម្ងំ ទេសិតំ
 អាជាទាមិ ទយិទំ សុកកំ អតាវំ អជ្ឈាវសតា ឯកន្ត-
 បរិបុណ្ណំ ឯកន្តបរិសុទ្ធិំ សម្ពុតិទំ ត្រៃហិរិយំ ចរិតំ

១ គោ ចំ កន្តិ ឯវេត កលទ្ធិ កលទ្ធិបុត្តោ ភវនតោ វាលិកំ អភិទម្ពិញ្ច ទដ្ឋា-
 យាសតា កកវតិ ភិវាទេត្តា បទភ្នំកំ កត្តា បញ្ញាមិកំ លំទិកំ ។

មកប្បស្រ្តិបត្តិក្នុងផ្ទះ ដែលគ្មានប្រយោជន៍ដោយកិច្ចការក្នុងផ្ទះ (ខោ-
 ណាសំ) សូមទ្រង់បោះបង្គោលទ្រង់បំបូសខ្ញុំព្រះអង្គផង ។ ព្រះសាស្តា
 ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់សុខុម្ពុត្ត ចុះអង្គុយតាមបំបាចនយល់ត្រឹមឲ្យ
 ចេញចាកផ្ទះមកប្បស្រ្តិបត្តិក្នុងបន្ទប់ ដែលគ្មានប្រយោជន៍ដោយកិច្ច
 ការក្នុងផ្ទះហើយឬ ។ សុខុម្ពុត្តត្រាបច្បួលថា សូមទ្រង់ព្រះមត្តាទ្រាស
 ខ្ញុំព្រះអង្គមាតាបិគាមិនខានបានយល់ត្រឹមឲ្យចេញចាកផ្ទះមកប្បស្រ្តិបត្តិ
 កុខសាសនាដទៃទៀតទេ ។ ព្រះដំបោនព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់តបថា ពួល
 សុខុម្ពុត្ត ព្រះភក្តីកងទាំងឡាយ មិនដែលបំបូសកូនដែលមាតាបំបា បំប
 ខាងអនុញ្ញាតចោទទេ ។ សុខុម្ពុត្តត្រាបច្បួលថា សូមទ្រង់ព្រះមត្តាទ្រាស
 ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងទទួលមាតាបិគា ត្រៃនៃអនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គចេញចាកផ្ទះ
 មកប្បស្រ្តិបត្តិកុខសាសនាដទៃទៀត ។

[១១] លំដាប់ខោ សុខុម្ពុត្តកលទ្ធិបុត្តបានសម្រេចកិច្ចការដែលខ្លួន
 ត្រូវធ្វើក្នុងគ្រងវេសាលីនោះចូលស្រេចហើយ ក៏វិលត្រឡប់មកស្រីកលទ្ធិ
 វិញ បានចូលទៅរកមាតាបិគាហើយដំបោមមាតាបិគាថា បពិត្រអង្គម្ចាស់
 ក្រុមគ្រួសារ ខ្ញុំបានទទួលស្តាប់ធម៌ដែលព្រះដំបោនព្រះភាគទ្រង់សំដែងដោយ
 ដំណើរយោងណា ។ ក៏យល់កាមដំណើរទាំងនោះហើយ ខ្ញុំទាន់ដឹងថា
 ម៉េចខ្ញុំទៅជាត្រហស្តគ្រប់គ្រងផ្ទះនោះ មិននាំយន្តិប្រព្រឹត្តិត្រហស្តចរិយធម៌

ឥន្ទ្រាមហំ កេសមស្សំ ឱហារេត្វា កាសាយាមិ
 វគ្គានំ អន្តរេត្វា អការស្នា អនការយំ បទ្ធជំតុ
 អនុជាថាម មំ អការស្នា អនការយំ បទ្ធជ្ជាយាតំ ។
 ឯវំ វុត្តំ សុទ្ធិន្ទស្ស កលន្ទបុត្តស្ស មាតាមិតរេ
 សុទ្ធិន្ទំ កលន្ទបុត្តំ ឯតទរេតុំ តុំ ទោសំ តាត
 សុទ្ធិន្ទ អន្តកំ ឯតបុត្តកោ មំយោ មនាថោ
 សុទេដិគោ សុទ្ធបរិហោតោ ន តុំ តាត សុទ្ធិន្ទ
 កំតុំ ធុត្តស្ស ជាតាសិ មរណោមំ មយន្ត
 អកាមកា វិណា កវិស្សម កិ បន មយំ តំ
 ដិវត្តំ អនុជាមំស្សម អការស្នា អនការយំ បទ្ធជ្ជា-
 យាតំ ។ ធុត្តយម្យំ ទោ សុទ្ធិន្ទោ កលន្ទបុត្តោ
 មាតាមិតរេ ឯតទរេត អន្ត តាត យថា យថាមំ
 កកវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជាថាមំ ធម្មំ ធុត្តសុកំ
 អការំ អន្តរាសតា ឯតន្តបរិបុណ្ណំ ឯតន្តបរិសុត្តំ
 សត្តលិទំតំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុំ ឥន្ទ្រាមហំ កេស-
 មស្សំ ឱហារេត្វា កាសាយាមិ វគ្គានំ អន្តរេត្វា

ឱបរិបូណិកៃម្យំនំ ឱបរិសុទ្ធិកៃម្យំនំ ដូចជាស័ន្ធិវិជ្ជាវេលាគោតំហើយនោះ
 ទេ ខ្ញុំបាទចង់ការសេក់នឹងពុកមាត់ពុកចង្កា ច្រើនស្រៀកដណ្តប់សម្ពត់ប្រែលក់
 អម្ពត់ ហើយចេញចាកផ្ទះ ទៅបួសប្រតិបត្តិក្នុងផ្នួសវេលាគោតំ
 ដោយកិច្ចការក្នុងផ្ទះ (នោះណាស់) សូមអ្នកម្នាយអ្នកឪពុកអនុញ្ញាតឱ្យខ្ញុំ
 បាទចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាឱ្យបាន ។ មាតាមិតរេសំ
 សុទ្ធិន្ទកលន្ទបុត្តិក កាលបើបានពួកនោះដូច្នោះហើយ ក៏និយាយយាត់ថា
 ខ្មោលសុទ្ធិន្ទកូន បាងកំជាបុត្រឯករបស់យើង ជាច្រើនឡាញាតញា
 ចិត្តរបស់យើង គ្នាបំរើនៅក្នុងសេចក្តីសុខ មានអ្នកទំនុកបំរើឱ្យបាន
 សេចក្តីសុខ នៃសុទ្ធិន្ទកូន បាងកំមិនដែលស្គាល់ទុក្ខបន្តិចបន្តួចសោះឡើយ
 នោះចំបាងកំស្លាប់ក្តី យើងក៏មិនចង់ព្រាត់ប្រាសចាកបាងកំទេ យើងនឹង
 អនុញ្ញាតបាងកំសំទៅឱ្យចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាម្តង
 បាន ។ ទើបសុទ្ធិន្ទកលន្ទបុត្តិនិយាយពាក្យនេះនឹងមាតាមិតរេដំរើ
 ផងថា បពិត្រមាតាមិត ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយ
 ដំណើរយ៉ាងណា ។ ខ្ញុំបាទយល់តាមដំណើរព្រះគោតំនោះដែរហើយ ប៉ុន្តែបើ
 ខ្ញុំនៅជាគ្រហស្ថគ្រប់គ្រងផ្ទះ (យ៉ាងនេះ) ក៏មិននិយាយនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្ម-
 ចរិយធម៌ឱ្យបរិបូណិកៃម្យំនំ ឱបរិសុទ្ធិកៃម្យំនំ ដូចជាស័ន្ធិវិជ្ជាវេលាគោតំ
 ហើយនោះទេ ខ្ញុំចង់ការសេក់នឹងពុកមាត់ពុកចង្កា ច្រើនស្រៀកដណ្តប់សម្ពត់

អភារស្មា អនតារិយំ បព្វជិតំ អនុជាតាថ មំ អភារស្មា
 អនតារិយំ បព្វជ្ជាយាតិ ។ ឥតិយម្បិ ទោ សុខំនាស្ស
 កលទ្ធិបុត្តស្ស មាតាមិគរោ សុខំនំ កលទ្ធិបុត្តំ ឯតទ-
 រោចំ ភំ ទោសិ តាត សុខំនំ អម្ពាតំ ឯកបុត្តកោ
 មិយោ មនាហោ សុខេជិតោ សុខមិហានោ ន ភំ តាត
 សុខំនំ កំភំ ធុកុស្ស ជាតាសិ មរណានមិ មយន្ត
 អភាមតា វិជា ភិស្សាម កំ មទ មយំ តំ ជិវន្តំ
 អនុជាតិស្សាម អភារស្មា អនតារិយំ បព្វជ្ជាយាតិ ។
 ឥតិយម្បិ ទោ សុខំនោ កលទ្ធិបុត្តោ មាតាមិគរោ
 ឯតទរោច អម្ព តាត យថា យថាហំ កតវតា
 ទម្ពំ ទេសិតំ អាជាតាមិ ទយិទំ សុតារំ អតារំ
 អជ្ឈាវសតា ឯកទ្ធិបិប្ផណំ ឯកទ្ធិបិសុទ្ធិ សត្វលំខំតំ
 ត្រហូទិយំ ទិវតំ ឥន្ទាមហំ កេសមស្សំ ធិហារត្វា
 កាសាយាមិ វត្តាមិ អប្បាមត្វា អភារស្មា អនតារិយំ
 បព្វជិតំ អនុជាតាថ មំ អភារស្មា អនតារិយំ
 បព្វជ្ជាយាតិ ។ ឥតិយម្បិ ទោ សុខំនាស្ស កលទ្ធិ-
 បុត្តស្ស មាតាមិគរោ សុខំនំ កលទ្ធិបុត្តំ ឯតទរោចំ

ជ្រលក់អប្បតំ ហើយចេញចាកផ្ទះមកបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា សូមមេតា-
 បិតាអនុញ្ញាតឱ្យខ្ញុំចេញចាកផ្ទះ ទៅបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាឱ្យបាន ។
 ហំតាបិតារបស់សុខំនុកលទ្ធិបុត្រ ទើបនិយាយមិនសុខំនុកលទ្ធិបុត្រដាក់ប្រ-
 តិវដ៍ដូច្នោះថា នៃសុខំនុកលទ្ធិ បាងក៏ជាបុត្រិតម្បយ ជាទីស្រឡាញ់ពេញ
 ចិត្តរបស់យើង (បាងក) គ្នាបំបិកនៅក្នុងរបេបត្តិសុខ មានស្រីបំបិក
 ឱ្យបានសេចក្តីសុខ នៃបាសុខំនុ បាងកគ្នាបំបិកស្រីស្រីក្នុងបុគ្គល
 សោះ ខោបិស្លាប់បាងក យើងមិនចង់ព្រាត់ប្រាសចាកបាងក យើង
 នឹងអនុញ្ញាតបាងករបស់ទៅឱ្យចេញចាកផ្ទះទៅបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា
 អ្នកបាន ។ សុខំនុកលទ្ធិបុត្រ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងមាតាបិតាជា
 តំបំបិកថា បពិត្រមាតាបិតា ខ្ញុំនឹងច្បាស់នូវមរិវសលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ត្រង់សំរែងដោយអាការយ៉ាងណា ។ ធម្មតា អ្នកទៅត្រប់ត្រង់ផ្ទះ បំបិក
 ត្រង់ត្រហូចរិយនធិឱ្យបំបិកស្រីក្នុង ឱ្យបិសុខ្ខនៃម្យ៉ាង បិប្ផជាសំនុ
 ដែលបុគ្គលដុសខាត់ហើយ មិនងាយធ្វើទេ ខ្ញុំប្រាថ្នាដើម្បីការសំរែង
 ពុកហាត់ហើយស្បែកដណ្តប់សម្លក់តាសាយ ហើយចេញចាកផ្ទះទៅបួស
 ជាបុគ្គលមិនត្រូវការដោយផ្ទះ ហេតុនេះសូមមេតាបិតាអនុញ្ញាតឱ្យចេញ
 ចាកផ្ទះទៅបួស ជាបុគ្គលមិនត្រូវការដោយផ្ទះវិញចុះ ។ មាតាបិតារបស់សុ-
 ខំនុកលទ្ធិបុត្រ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងសុខំនុកលទ្ធិបុត្រដាក់បំបិកថា

ត្រូវ ទោសី តាត សុទ្ធិង្គ អម្ពាតំ ឯតមុត្តតោ បិយោ
 មនាវោ សុទ្ធិង្គោ សុទ្ធិបរិហិតោ ធន្តំ តាត សុទ្ធិង្គ
 តំភ្នំ ធុត្តស្ស ជាតាសិ មរណោធមិ មយន្ត អតាម-
 តា វិទា ភវិស្សម តិ មន មយំ តំ ដីវង្គ អនុជាធិស្សម
 អតាស្ស អនតាវិយំ មត្តដ្ឋាយាតិ ។ អថទោ សុទ្ធិង្គោ
 កលទ្ធមុត្តោ ធន មំ មាតាបិតារោ អនុជាធិង្គ អតាស្ស
 អនតាវិយំ មត្តដ្ឋាយាតិ តន្តោ អនុត្តរហិតាយ ក្ខបិយា
 ធិបដ្ឋិ តទេវ មេ បរណំ ភវិស្សតិ មត្តដ្ឋា វាតិ^(១) ។
 អថទោ សុទ្ធិង្គោ កលទ្ធមុត្តោ វិគំបិ កត្តំ ធន កុញ្ញ
 ទ្រេបំ កត្តាធិ ធន កុញ្ញ តិណិបិ កត្តាធិ ធន កុញ្ញ ចត្តាវិបិ
 កត្តាធិ ធន កុញ្ញ មត្តាបិ កត្តាធិ ធន កុញ្ញ ចតិ
 កត្តាធិ ធន កុញ្ញ សត្តបិ កត្តាធិ ធន កុញ្ញ ។

[១២] អថទោ សុទ្ធិង្គស្ស កលទ្ធមុត្តស្ស មាតាបិ-
 តារោ សុទ្ធិង្គ កលទ្ធមុត្តំ ឯតទរោចំ ត្រូវ ទោសី តាត
 សុទ្ធិង្គ អម្ពាតំ ឯតមុត្តតោ បិយោ មនាវោ សុទ្ធិង្គោ
 សុទ្ធិបរិហិតោ ធន្តំ តាត សុទ្ធិង្គ តំភ្នំ ធុត្តស្ស
 ជាតាសិ មរណោធមិ មយន្ត អតាមតោ វិទា ភវិស្សម

១ មត្តដ្ឋាយាតិបិ ធារោ ។

នៃសុទ្ធិង្គក្នុង បាឯងជាបុត្រតែមួយ ជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់យើង
 ប្រាប់បិតានៅភ្នំក្នុងសេចក្តីសុខ មានអ្នកថែទាំឱ្យបានសេចក្តីសុខ នៃចា-
 សុទ្ធិង្គ បាឯងស្គាល់សេចក្តីទុក្ខបន្តិចសោះ ទោះបីស្លាប់ទៅក្តី យើងក៏មិន
 ប្រាប់ឱ្យត្រាស់ប្រាសចាកទេ យើងនឹងអនុញ្ញាតទេ ដែលកំពុងរស់នៅ
 ឱ្យចេញចាកផ្ទះ ហើយបួសក្នុងសាសនាដូចម្តេចបាន ។ ត្រាខ្លះឯង
 សុទ្ធិង្គកលទ្ធមុត្តតិថា មាតាបិតាមិនអនុញ្ញាតអញឱ្យចេញចាកផ្ទះបួស
 ក្នុងសាសនា ដូច្នោះហើយ ក៏ដល់ដេតទៅលើផែនដី ប្រាសចាកគ្រឿង
 កម្រៃស្តុកទុំទំនោះឯងដោយគិតថា អញនឹងស្តាប់ប៉ុន្តែមិនបានបួសក្នុងទំនោះ
 ជាប្រាសដ ។ ត្រាខ្លះ សុទ្ធិង្គកលទ្ធមុត្តតិ មិនបានបរិភោគធាយអស់
 មួយពេល ២ ពេលក៏មាន ៣ ពេលក៏មាន ៤ ពេលក៏មាន ៥ ពេល
 ក៏មាន ៦ ពេលក៏មាន ៧ ពេលក៏មាន ។

[១២] រំដាប់នោះ មាតាបិតារបស់សុទ្ធិង្គកលទ្ធមុត្តតិយាយនឹង
 សុទ្ធិង្គកលទ្ធមុត្តតិថា ម្ចាស់សុទ្ធិង្គក្នុង បាឯងជាកូនប្រុសតែមួយហើយជា
 ទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់យើង ប្រាប់សុខប្រាប់សប្បាយដោយមានស្រី
 ពីលៀងថែរក្សា សុទ្ធិង្គក្នុង បាឯងមិនប្រាប់ស្គាល់សេចក្តីទុក្ខតិចតួចសោះ
 ទេ ទោះបីស្លាប់ទៅក្តី យើងក៏មិនចង់ឱ្យត្រាស់ប្រាសចាកទេឡើយ

តី បទ មយំ តំ ជីវន្តំ អនុជាតិស្សាម អតារស្មា
 អនការិយំ បទ្ធគ្រាមយ ឧដ្ឋហិ ភាត សុទ្ធិន្ទ
 កុញ្ញ ច បិវ ច បរិបាហេហិ ច កុញ្ញោ បិវត្តោ
 បរិបាហេត្តោ កាមេ បរិកុញ្ញោ បុញ្ញាតិ ករោត្តោ
 អភិរមស្ស ទ តំ មយំ អនុជាតិម អតារស្មា អន-
 ការិយំ បទ្ធគ្រាមយាតិ ។ ឃិវ វុត្ត សុទ្ធិន្ទោ កលទ្ធ-
 បុត្តោ គុណ្ណិ អហោសិ ។ ទុតិយម្យំ ខោ ។ មេ ។
 តតិយម្យំ ខោ សុទ្ធិន្ទស្ស កលទ្ធបុត្តស្ស ហតាមិគរោ
 សុទ្ធិន្ទំ កលទ្ធបុត្តំ ឯតទរោត្តំ ភ្នំ ខោសិ ភាត សុទ្ធិន្ទ
 អត្តកំ ឯតបុត្តកោ បិយោ មទាទោ សុខេត្តោ សុខ
 បរិហតោ ទ ភ្នំ ភាត សុទ្ធិន្ទ កំត្យំ មុត្តស្ស ជាតាសិ
 បរណោធិ មយន្តេ អកាមកា វិទា ភវិស្សាម តី
 បទ មយំ តំ ជីវន្តំ អនុជាតិស្សាម អតារស្មា អនការ-
 រិយំ បទ្ធគ្រាមយ ឧដ្ឋហិ ភាត សុទ្ធិន្ទ កុញ្ញ ច បិវ
 ច បរិបាហេហិ ច កុញ្ញោ បិវត្តោ បរិបាហេត្តោ កាមេ
 បរិកុញ្ញោ បុញ្ញាតិ ករោត្តោ អភិរមស្ស ទ តំ មយំ
 អនុជាតិម អតារស្មា អនការិយំ បទ្ធគ្រាមយាតិ ។ តតិ-
 យម្យំ ខោ សុទ្ធិន្ទោ កលទ្ធបុត្តោ គុណ្ណិ អហោសិ ។

យើងនឹងអនុញ្ញាតអ្នកកំពុងរស់នៅ ឲ្យចេញចាកផ្ទះហើយឬសក្កនិព្រះពុទ្ធ-
 សាសនាដូចម្តេចបាន សុខុម្ពុត្ត អ្នកចូលក្រោកឡើងបរិភោគបាយផឹកទឹក
 នឹងឲ្យគេបំរើទៅ កាលបើអ្នកបរិភោគបាយផឹកទឹកនឹងឲ្យគេបំរើហើយ ចូរ
 បរិភោគតាមទំនំធ្វើបុណ្យចុះ យើងមិនព្រមអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកចេញចាកផ្ទះ
 ហើយឬសក្កនិព្រះពុទ្ធសាសនាទេ ។ កាលបើបាតាបិតារោលយើងនេះ
 ហើយ សុខុម្ពុត្តបុត្រិ ក៏ស្ងៀមនៅ ។ ឯបាតាបិតាសុខុម្ពុត្តកលទ្ធ-
 បុត្រិ និយាយល្អនិរោធសុខុម្ពុត្តបុត្រិពីដង ។ មេ ។ បីដង វិទ
 សុខុម្ពុត្ត អ្នកឯងជាកូនច្រសែតមួយ ដាច់ស្រឡាញ់ពេញចិត្តយើង ធ្លាប់
 ចំរើនដោយសេចក្តីសុខ បានទាំងស្រីក៏ស្ងៀមវិថយក្រសប្បាយ សុខុម្ពុ-
 ត្ត អ្នកឯងមិនដែលស្គាល់សេចក្តីខ្ពុត្តចិត្តសោះ ទោះបីអ្នកឯងស្លាប់
 ទៅក្តី យើងមិនចង់ឲ្យព្រាត់ប្រាសទៅអ្នកឯងឡើយ យើងនឹងអនុញ្ញាត
 ដល់អ្នកកំពុងរស់នៅឲ្យចេញចាកផ្ទះ ហើយឬសក្កនិព្រះពុទ្ធសាសនាដូច
 ម្តេចបាន សុខុម្ពុត្ត អ្នកចូលក្រោកឡើងបរិភោគបាយផឹកទឹក នឹងឲ្យគេបំរើ
 ទៅ កាលបរិភោគបាយផឹកទឹក នឹងឲ្យគេបំរើហើយ ចូរបរិភោគតាមទំនំ
 ធ្វើបុណ្យតាមព្រះពុទ្ធចុះ យើងមិនព្រមអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកចេញចាកផ្ទះហើយ
 ឬសក្កនិព្រះពុទ្ធសាសនាទេ ។ សុខុម្ពុត្តបុត្រិក៏ស្ងៀមនៅទៅវិញ
 ដាច់បីដង ។

(១៣) អនិចោ សុខំន្ទស្ស កលន្ទបុត្តស្ស
 សហាយកា យេន សុខំន្ទោ កលន្ទបុត្តោ តេនុប-
 សន្តមីសុ ឧបសន្តមិត្តា សុខំន្ទំ កលន្ទបុត្តំ ឯតន-
 វេត្តំ ភ្នំ ទោសិ សម្ម សុខំន្ទំ មាតាបិតុនំ
 ឯកមុត្តកោ មិយោ មនាថោ សុខនិទោ សុខ
 បរិហតោ ន ភ្នំ សម្ម សុខំន្ទំ កិញ្ចំ ធុត្តស្ស
 ជាតាសំ បរណេនបិ តេ មាតាបិតរោ អកាមកា
 វិចា វាស្សន្តំ កិ បន តំ ជីវន្តំ អនុជាតិស្សន្តំ
 អការស្មា អនការិយំ បទ្ធគ្នាយ ឧដ្ឋហិ សម្ម
 សុខំន្ទំ កុញ ច បិ ច បរិចារេហិ ច កុញន្ទោ
 បិវន្ទោ បរិចារេន្ទោ កាមេ បរិកុញន្ទោ បុញ្ញានិ
 ករោន្ទោ អភិរមស្ស ន តំ មាតាបិតរោ អនុជាតិ
 អការស្មា អនការិយំ បទ្ធគ្នាយាតិ ។ ឯវំ កុត្ត
 សុខំន្ទោ កលន្ទបុត្តោ កុត្តិ អហោសិ ។ កុតិយម្ប
 ទោ ។ បេ ។ តតិយម្ប ទោ សុខំន្ទស្ស កលន្ទ-
 បុត្តស្ស សហាយកា សុខំន្ទំ កលន្ទបុត្តំ ឯតនវេត្តំ

(១៣) លំដាប់នោះ ពួកសំឡាញ់សុខំន្ទកលន្ទបុត្រ បាននាំគ្នាចូលទៅ
 និយាយអង្វរសុខំន្ទកលន្ទបុត្រថា ទៃសុខំន្ទសំឡាញ់ អ្នកឯងជាគូប្រុសតែ
 មួយហើយជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់មាតាបិតា ធ្លាប់បានសេចក្តីសុខ
 មានទាំងស្រីគ្រប់យ៉ាងសប្បាយ ទៃសុខំន្ទសំឡាញ់ អ្នកឯងមិនធ្លាប់
 ស្គាល់សេចក្តីលំបាកភ័យខ្លាចសោះទេ ចេះប៉ុន្តែស្តាប់ទៅក្តី មាតាបិតា
 របស់អ្នក ក៏មិនចង់ឲ្យព្រាត់ប្រាសចាកអ្នកឡើយ មាតាបិតាទាំងឡាយ
 របស់អ្នកនឹងអនុញ្ញាតអ្នកដែលកំពុងរស់នៅឲ្យចេញចាកផ្ទះ ហើយបួស
 ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនាដូចម្តេចបាន ទៃសុខំន្ទសំឡាញ់ ចូរអរស្រីគ្រប់យ៉ាង
 បរិភោគបាយ ជីកទឹក ឲ្យគេបំរើទៅ កាលបើអ្នកបរិភោគបាយចំណី
 ជីកទឹក ឲ្យគេបំរើខ្លួនហើយ នឹងបរិភោគខ្លះតាមទាំងឡាយ ធ្វើបុណ្យ
 (ឲ្យទាន) រីករាយសប្បាយតាមសេចក្តីប្រាថ្នាចុះ មាតាបិតាទាំងឡាយ
 របស់អ្នក មិនព្រមអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកចេញចាកផ្ទះ ហើយបួសក្នុងព្រះពុទ្ធ-
 សាសនាទេ ។ កាលបើពួកសំឡាញ់របស់សុខំន្ទពោលពាក្យយ៉ាងនេះ
 ហើយ សុខំន្ទកលន្ទបុត្រ គឺនៅស្ងៀម ។ ពួកសំឡាញ់របស់សុខំន្ទ-
 កលន្ទបុត្រ បានពោលឲ្យពាក្យនេះនឹងសុខំន្ទកលន្ទបុត្រភិវង្គី ។ បេ ។

បារាំងកសិកម្ម របស់សំបុត្រទី ១ សុខុមាលភូមិ

ភ្នំ ទោសិ សម្ប សុខុមាលភូមិ ។ មេ ។ គតិយន្ត ទោ
 សុខុមាលភូមិ កលទុបុត្តស្ស គុណ្ណិ អហោសិ ។ អដទោ
 សុខុមាលភូមិ កលទុបុត្តស្ស សហាយកា យេន
 សុខុមាលភូមិ កលទុបុត្តស្ស មាតាបិតារោ គេនុបសុត្ត
 មិសុ ឧបសម្ព័ន្ធា សុខុមាលភូមិ កលទុបុត្តស្ស
 មាតាបិតារោ ឯតនរោត្ត អម្ព តាត ឯសោ សុខុមាលភូមិ
 អនុបសុត្ត ក្នុងយោ ឯបន្ទោ ឥនេវ មេ មរណាំ
 ភវិស្សតិ បទ្ធាយា ភតិ សេច គុណ្ណ សុខុមាលភូមិ បាទុ
 ជាតិស្សថ អភារស្សា អនភារិយំ បទ្ធាយា តត្ថេវ
 មរណាំ អភារិស្សតិ សេច បទ គុណ្ណ សុខុមាលភូមិ
 អនុជាតិស្សថ អភារស្សា អនភារិយំ បទ្ធាយា បទ្ធាយា
 តំបិ ចំ ឧត្តស្សថ សេច សុខុមាលភូមិ បាទិមិស្សតិ
 អភារស្សា អនភារិយំ បទ្ធាយា កា ភស្ស អញ្ញា
 គតិ ភវិស្សតិ ឥនេវ បទ្ធាយា អនុជាតិ ។
 សុខុមាលភូមិ អភារស្សា អនភារិយំ បទ្ធាយា ។
 អនុជាតិ តាត សុខុមាលភូមិ អភារស្សា អនភារិយំ
 បទ្ធាយា ។

បំផុតថា នៃសុខុមាលភូមិ អ្នកឯង ។ មេ ។ សុខុមាលភូមិ គតិទៅគេ
 ស្រ្តីមអស់ពីរដំបូង ។ ត្រា ទោះឯង ហតាបិតា ទាំងឡាយ របស់
 សុខុមាលភូមិ ទៅក្នុងទីណា សំបុត្រទាំងឡាយ របស់សុខុមាលភូ
 មិ គឺចូលទៅក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ គ្មានពេលឲ្យពាក្យនេះ
 ទើបមាតាបិតា ទាំងឡាយ នៃសុខុមាលភូមិ បតិទ្រលោក ម្តាយ លោក
 ឪពុក សុខុមាលភូមិ ដេកនៅលើដី គេត្រូវទិញម្ហូប ម្ហូប ម្ហូប ម្ហូប
 ហើយគិតថា សេចក្តីស្ងប់ក្តី បទ្ធាយា ទើបមានដល់អញ្ញា ទីនេះឯង
 បើលោកទាំងឡាយ បំនង ព្រមអនុញ្ញាត ឲ្យសុខុមាលភូមិ ចេញចាកផ្ទះ ហើយបួស
 ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា នៃ សុខុមាលភូមិ ដល់សេចក្តីស្ងប់ ក្នុងទីនោះ បើ
 បានឡើយ ប្រសិនបើលោកទាំងឡាយ ព្រមអនុញ្ញាត ឲ្យសុខុមាលភូមិ
 ចាកផ្ទះ ហើយបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា គង់នៅទីនោះ ឃើញមុខសុខុម
 ាលភូមិ ដែលទៅជាអ្នកបួសទៅ បើសុខុមាលភូមិ ក្នុងបទ្ធាយា ហើយ
 គង់របស់សុខុមាលភូមិ ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងទីនោះ ដូចម្តេចបាន មុនជាទីគិត រៀប
 បុគ្គលទីនោះ វិញមិនទាន់ ដូច្នោះ សូមលោកទាំងឡាយ អនុញ្ញាត ឲ្យ
 សុខុមាលភូមិ ចេញចាកផ្ទះ ហើយបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ។ មាតាបិតា ទាំង
 ឡាយ នៃសុខុមាលភូមិ ពោលថា ម្តាយ អ្នកទាំងឡាយ យើងទាំងឡាយ ព្រម
 អនុញ្ញាត ឲ្យសុខុមាលភូមិ ចេញចាកផ្ទះ ហើយបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ចុះ ។

(១៤) អដទោ សុទិទ្ធស្ស កលទ្ធម្បត្តស្ស សហាយកា យេន សុទិទ្ធា កលទ្ធម្បត្តោ ភេទុបសន្តមិសុឧបសន្តមំត្វា សុទិទ្ធិ កលទ្ធម្បត្តំ ឯកទេវេនំ ឧទ្ធមំសឌ្ឍ សុទិទ្ធិ អនុញ្ញាតោសិ មាតាបិតុហិ អការស្មា អនការិយំ បព្វជ្ជាយាតិ ។ អដទោ សុទិទ្ធា កលទ្ធម្បត្តោ អនុញ្ញាតោស្តិ តរិ មាតាបិតុហិ អការស្មា អនការិយំ បព្វជ្ជាយាតិ មាត្រា ឧទេត្តា ពាលិយា កត្តាធិ បរិមុត្តត្តោ វុជ្ជាសិ ។ អដទោ សុទិទ្ធា កលទ្ធម្បត្តោ កតិមាហំ តលំ កាហេត្វា^(១) យេន កកវា ភេទុបសន្តមិ ឧបសន្តមំត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ធិសិទិ ។ ឯកមន្តំ ធិសិទ្ធា ទោ សុទិទ្ធា កលទ្ធម្បត្តោ កកវន្តំ ឯកទេវេន អនុញ្ញាតោស្តិ^(២) អហំ កន្តេ មាតាបិតុហិ អការស្មា អនការិយំ បព្វជ្ជាយ បព្វាដេតុមំ កន្តេ កកវាតិ ។ អលត្ត ទោ សុទិទ្ធា កលទ្ធម្បត្តោ កកវតោ សន្តិកេ បព្វជ្ជំ អលត្ត

១ យេនយ្យេន កហេត្វាធិ ពាលិ វស្សតិ ។ ២ ឧ. ម. អនុញ្ញាតោ ។

(១៤) (ត្រាសោះឯង សុទិទ្ធិកលទ្ធម្បត្តិ នៅក្នុងទីណា សំខ្សាញ់ជាង ខ្សាយនៃសុទិទ្ធិកលទ្ធម្បត្តិ កំចូលទៅក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានពាលទូរក្សានេះ នឹងសុទិទ្ធិកលទ្ធម្បត្តិថា នៃសុទិទ្ធិសំខ្សាញ់ ចូរ អ្នកត្រាការឡើង អ្នកឯងមាតាបិតាព្រមព្រៀងអនុញ្ញាតឱ្យចេញចាកផ្ទះ ឬស្រុកនៃព្រះពុទ្ធសាសនាហើយ ។ (ត្រាចោះ សុទិទ្ធិកលទ្ធម្បត្តិ បានដឹង ថាមាតាបិតាព្រមព្រៀងអនុញ្ញាតឱ្យចេញចាកផ្ទះ ដើម្បីឬស្រុកនៃព្រះពុទ្ធសាសនា (ដូច្នោះ) ហើយ ក៏មានចិត្តរីករាយ ដូចលោកណាដែលឡើង ដូច សំអាតខ្លួនដោយវេទនាខ្សាយហើយត្រាការឡើង ។ (ត្រាសោះ សុទិទ្ធិកលទ្ធម្បត្តិ សំរាកកំណត់បានពីរវិថី គ្រប់មានព្រះភាគដ៏ក្នុងទីណា កំចូលទៅកាន់ទីនោះ លុះចូលទៅហើយ ត្រាបង្ហាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសបត្ត ។ លុះសុទិទ្ធិកលទ្ធម្បត្តិ អង្គុយ នៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានត្រាបង្គំចូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះ បតិទ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាបុគ្គល គឺមាតាបិតាអនុញ្ញាតឱ្យចេញ ចាកផ្ទះ ហើយឬស្រុកនៃកេតិកភ័យមិនមានប្រយោជន៍ដោយការងារក្នុង ផ្ទះហើយ បតិទ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ប្រសូ ខ្ញុំព្រះអង្គផងចុះ ។ សុទិទ្ធិកលទ្ធម្បត្តិ បានបញ្ចប់ នឹងបេសម្បតា

ឧបសម្បទន៍ ។ អចិន្ត្រៃយ៍សម្បទាន ៥ បនាយស្នា សុទ្ធានុបាសិត

ឯកសារ ធុនគុណ សមាគម វត្តភ័ក្តិ អាណាចក្រកម្ពុជា

យោគី ប័ណ្ណាចារិក ប័ណ្ណាចារិក សមាគម

ចារិក អញ្ញាត រដ្ឋាភិបាល ឧបសម្បទាន វិហារភ័ក្តិ ។

(១៥) កេង ទោ បទ សមយោគី រដ្ឋ ធុនគុណ

យោគី ភ្នំហត្ថកា សេនាភិបាល សាលាភ្នំ ៥

សុភា ទូលក បក្សហោង យាបេត្ត ។ អចិន្ត្រៃយ៍

ភាយស្នា សុទ្ធានុបាសិត ឯកសារ ឯកសារ ទោ

រដ្ឋ ធុនគុណ ភ្នំហត្ថកា សេនាភិបាល សាលាភ្នំ

ក្នុងសំណាក់ព្រះជំនាន់ព្រះភាគហើយ ។ សុទ្ធានុបាសិតមានអាយុបាន១០០
សម្បទានហើយមិនយូរប៉ុន្មាន ក៏ប្រព្រឹត្តសមាគមធុនគុណ មានសមាគម
យោគីនេះ គឺ ជាអ្នកនៅក្នុងព្រៃ ប្រព្រឹត្តប័ណ្ណាចារិក ប្រើប្រាស់សម្បទាន
ប័ណ្ណាចារិក (ប័ណ្ណាចារិក) តាមលំដាប់ចុះ ហើយចូលទៅ
ពង្រឹងនៅក្នុងស្រុកភ្នំពេញនីមួយ ។

(១៥) សម័យនោះឯង ស្រុកភ្នំពេញមានអំណាចអស់បាត់ មនុស្សទាំង
ខ្សោយនិងចំរើមជីវិតបានដោយកម្រិតក្រៃពេក មនុស្សណាដែលគ្រលីបាត់
ស្រាប់ក៏ដល់ខ្សែសេចក្តីស្លាប់មានខ្លះស (ដេដាសលើវែនដី) មនុស្សដែល
មានទ្រព្យសម្បត្តិល្អមុនពេលស្រុកភ្នំពេញ ក៏មិននិយាយនឹងទិញដូរដែរ
លុះតែមានស្នាក់នៅសំគាល់ទើបទិញដូរបាន ជនទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះ
នឹងព្យាយាមស្វែងរកអាហារបានដោយកម្រិតក្រៃពេក ។ លំដាប់នោះឯង
សុទ្ធានុបាសិតមានអាយុមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ស្រុក
ភ្នំពេញមានអំណាចអស់បាត់ មនុស្សទាំងខ្សោយនិងចំរើមជីវិតបានដោយកម្រិត
ក្រៃពេក មនុស្សណាដែលគ្រលីបាត់ស្រាប់ក៏ដល់ខ្សែសេចក្តីស្លាប់មាន
ខ្លះស (ដេដាសលើវែនដី) មនុស្សដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិល្អមុនពេល
ស្រុកភ្នំពេញ ក៏មិននិយាយនឹងទិញដូរដែរ លុះតែមានស្នាក់នៅសំគាល់

ន សុភារា ឧបោទ បន្តិហោទ យោបេតុំ តហ្វ ខោ
 បទ មេ វេសាលីយំ ញាតកា^(១) អន្តរ មហន្តរា
 មហាកោតា មហន្តរាសាសនា មហន្តរាសាសនា
 មហន្តរាសាសនា យន្តរាសាសនា ញាតកា^(២) ឧប-
 ទំស្សយ វិហរយ្យំ ញាតកា^(៣) មំ ទំស្សយ នាទាមិ
 ធស្សន្តំ បុញ្ញាទំ កាស្សន្តំ កំភូ ច លាភំ លទ្ធីន្តំ
 អហត្វ បំណ្ណាកេន ទ កំលមិស្សមិទំ ។ អដិទា
 អាយស្មា សុទិដ្ឋោ សេនាសទំ សំសាមេត្វា បន្ត-
 ទិវាមាទាយ យេន វេសាលី តេន បញ្ញាមិ អនុបុត្រោ
 ទារិកំ^(៤) ចរមាទោ^(៥) យេន វេសាលី តទរិសា ។
 តត្រិ សុទំ អាយស្មា សុទិដ្ឋោ វេសាលីយំ វិហារិ
 មហារាទ ក្រជាតាសាលាយំ ។ អស្សេសុំ ខោ
 អាយស្មតោ សុទិដ្ឋស្ស ញាតកា សុទិដ្ឋោ កិរ
 កលទ្ធិបុត្តោ វេសាលី អនុបុត្តោតិ ។ តេ អាយស្មតោ
 សុទិដ្ឋស្ស សន្តិមត្តោ ជាលំទាកេ កត្តាភិហារំ អភិ-
 ហរិសុ។ អដិទា អាយស្មា សុទិដ្ឋោ តេ សន្តិមត្តោ ជាលំ-
 ទាកេ កំភូទំ វិស្សន្ត្រា បុត្តន្ត្រាសមយំ ទិវាសេត្វា

១- ២-៣ ៤. ម. ញាតិ ។ ៥-៥ ទំស្សយ យោបេតុំ ឧ ទំស្សយ ។

ទើបចិញ្ច្រាមរោទ ជនទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះ នឹងព្យាយាមស្វែងរក
 អហារបានដោយម្រិចត្រពេក ញាតិទាំងឡាយរបស់គ្រូបានប្រើក្នុង
 គ្រូវេសាលី ជាអ្នកស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគច្រើន មាន
 ហស្តប្រាក់ច្រើន មានគ្រឿងបេករណ៍ច្រើន មានទ្រព្យទំនិញច្រើន
 លើសនោះ ហេតុអ្វីបានជាគ្រូ គប្បីចូលទៅកសាងស្រយំទូរញាតិទាំងឡាយ
 ហើយនៅ ញាតិទាំងឡាយសោត កសាងស្រយំទូរញាតិទាំងឡាយ នឹង
 បានទ្រព្យទំនិញច្រើន ក៏ក្នុងទ្រព្យទំនិញនឹងបានលាភផង ពាក្យអញ
 នឹងមិនលំបាកដោយបំណុលផង ។ ទើបសុទិដ្ឋក្នុងមានអាយុរៀបរាប់
 សេនាសនៈ ហើយកាន់យកបាត្រនឹងចិញ្ចឹម គ្រូវេសាលីនៅក្នុងទិសណា
 ក៏ចៀសចេញទៅក្នុងទិសនោះ កាលដែលគ្រូចេញទៅកាន់បារិកដោយ
 លំអាប់ ។ គ្រូវេសាលីនៅក្នុងទិសណា ក៏ចូលទៅដល់ទីនោះ ។ មាន
 ដំណឹងថា សុទិដ្ឋក្នុងមានអាយុនៅក្នុងក្រុងណាសាលាវាច្រើនហោរចៀប
 គ្រូវេសាលីនោះ ។ ពួកញាតិសុទិដ្ឋក្នុងមានអាយុបានពូជ សុទិដ្ឋ-
 ក្នុងកាលនេះបុត្របកដល់គ្រូវេសាលីហើយ ។ ពួកញាតិទាំង
 នោះ ក៏នាំទូរភោជនប្រមាណហុកសិបសម្រាប់ទៅប្រគេនសុទិដ្ឋក្នុងមាន
 អាយុ ។ លំអាប់នោះផង សុទិដ្ឋក្នុងមានអាយុ ចែកចាយសម្រាប់
 ប្រមាណហុកសិបសនោះ ដល់ក្នុងទ្រព្យទំនិញ ហើយស្ងៀមស្ងៀម

បត្តិដ៏វាសនាយ កលទ្ធកាម័ ចំណូល ចាវិសិ កលទ្ធកាមេ សបទានំ ចំណូល ចាវាហោ យេន សកម្មិក្កុ ធិវេសនំ គេត្តបសង្កម័ ។ គេន ទោ ថន សមយេន អាយស្មតោ សុខិទ្ធស្ស ញាតិជាសិ អាភិណោសិកំ កុម្មាសំ ធម្មតុកាមា ហោតិ ។ អថទោ អាយស្មា សុខិទ្ធា តំ ញាតិជាសិ ឯតទរោច សាទេ តំ ភតិធិ ធន្តិយធន្តំ ឥន មេ បត្ត អាភិរតិ ។ អថទោ អាយស្មតោ សុខិទ្ធស្ស ញាតិជាសិ តំ អាភិណោសិកំ កុម្មាសំ អាយស្មតោ សុខិទ្ធស្ស បត្ត អាភិរតិ ហត្តា ធន្ត ចាធន្ត សាស្ស ច ធិមិត្តំ អត្តហោសិ ។ អថទោ អាយស្មតោ សុខិទ្ធស្ស ញាតិជាសិ យេហយស្មតោ សុខិទ្ធស្ស មាតា គេត្តបសង្កម័ ឧបសង្កម័ក្កា អាយស្មតោ សុខិទ្ធស្ស មាតា ឯតទរោច យក្សយ្យ ជាធម្មសំ អយ្យបុត្តោ សុខិទ្ធា អនុប្បត្តោតិ ។ សាទេ ធិ សច្ចំ ភណាសិ អនាសិ តំ ករោមិតិ ។ គេន ទោ ថន សមយេន អាយស្មា សុខិទ្ធា តំ អាភិណោសិកំ កុម្មាសំ អញ្ញាតិ កុម្មម្ពលំ ចិស្សាយ បរិកុញ្ញតិ ។ ចំតាមិ ទោ អាយស្មតោ សុខិទ្ធស្ស កម្មត្តា អាភិទ្ធត្តោ

ប្រដាប់ដោយពុទ្ធិនិច្ចិវិក្កុនិវេល ព្រឹកេហិយ ចូល ទៅតាន់កលទ្ធគ្រាប ដើម្បីបិណ្ឌបាត កាលដើរទៅដើម្បីបិណ្ឌបាតតាមលំដាប់ផ្ទះក្នុងកលទ្ធគ្រាប លំនៅចែការបស់ខ្លួននៅក្នុងទីណា ចូលទៅក្នុងទីនោះ ។ ក៏ក្នុងសម័យ នោះឯង ទាសីរបស់ញាតិនៃសុខិទ្ធកិក្កុដ៏មានអាយុ ហនប្រាថាដើម្បី ចោលម័ក្កម្ភសម្ពុម ។ ត្រាទោះ សុខិទ្ធកិក្កុដ៏មានអាយុ ចិយាយនឹងប្តី ស្រីរបស់ញាតិនោះថា ហួសនាវិចារិ ចើននោះជាបស់ចោលហើយ ចូរនាវិចារិដាក់មកក្នុងពុទ្ធិកោត្តានេះវិញ ។ លំដាប់នោះ ប្តីស្រីនៃញាតិ របស់សុខិទ្ធកិក្កុដ៏មានអាយុ ក៏ចាកនិក្កម្ភសម្ពុមនោះទៅក្នុងពុទ្ធិកោត្តារបស់សុខិទ្ធកិក្កុ ហើយបានស្គាល់ជាកំប្លែងដើមនឹងសំរេងរបស់សុខិទ្ធកោត្តារបស់ ។ វេលានោះ មាតារបស់សុខិទ្ធកិក្កុដ៏មានអាយុនៅក្នុងទីណា ប្តីស្រីរបស់ ញាតិនៃសុខិទ្ធកិក្កុដ៏មានអាយុក៏ចូលទៅក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយនឹងមាតារបស់សុខិទ្ធកិក្កុដ៏មានអាយុថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ សូមអ្នក ប្រាប់ សុខិទ្ធកិក្កុអយ្យបុត្រ និមន្តមកដល់ហើយ ។ មាតារបស់សុខិទ្ធកិក្កុ ថា ខែហង ថែហងឯងនិយាយភាគ្យពិតមែន អញនឹងឱ្យហងរួចជាអ្នក ជា ។ សម័យនោះឯង សុខិទ្ធកិក្កុដ៏មានអាយុក៏ចាកនិក្កម្ភសម្ពុមនោះប្រប ដក្កានិសាណា ។ ចំវេលានោះមាតារបស់សុខិទ្ធកិក្កុដ៏មានអាយុក៏ធ្វើតាមវិញ

អន្តរាយ អាយស្មន្តំ សុទ្ធិន្តំ តំ អាតិណោសិកំ តុញ្ញាសំ
 អន្តរាយ កុទ្ធម្មលំ មិស្សាយ បរិកុញ្ញន្តំ មិស្សាន យេនា-
 យស្មា សុទ្ធិន្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិថ្វា អាយស្មន្តំ
 សុទ្ធិន្តំ ឯតទរោច អន្តំ ធាម តាត សុទ្ធិន្ត អាតិណោសិកំ
 តុញ្ញាសំ បរិកុញ្ញិស្សសិ នន្តិ^(១) តាត សុទ្ធិន្ត សករាមា^(២)
 កន្តទ្ធិន្តំ ។ អនមញ្ញ ចោ តេ កហមតំ គេហំ តុញ្ញាយំ^(៣)
 អាតិណោសិកោ តុញ្ញាសោ មយា លទ្ធាតិ^(៤) ។ អថចោ
 អាយស្មនោ សុទ្ធិន្តស្ស មិកា អាយស្មនោ សុទ្ធិន្តស្ស
 តាហាយំ កហេត្វា អាយស្មន្តំ សុទ្ធិន្តំ ឯតទរោច ឯហិ
 តាត សុទ្ធិន្ត យំ ធម៌ស្សមាតិ ។ អថចោ អាយស្មា
 សុទ្ធិន្តោ យេន សតិមតុ មិសេសំ តេនុបសង្កមិ ឧប-
 សង្កមិថ្វា មញ្ញត្តេ អាសនេ មិសិមិ ។ អថចោ អាយស្ម-
 នោ សុទ្ធិន្តស្ស មិកា អាយស្មន្តំ សុទ្ធិន្តំ ឯតទរោច តុញ្ញ
 តាត សុទ្ធិន្តាតិ ។ អលំ កហមតំ តាតំ ទេ អដ្ឋ កន្ត-
 តេត្តន្តំ ។ អធិវិសេហិ តាត សុទ្ធិន្ត ក្សាតនាយ កន្តន្តំ ។
 អធិវិសេសិ ចោ អាយស្មា សុទ្ធិន្តោ តុញ្ញិកាវេន ។
 អថចោ អាយស្មា សុទ្ធិន្តោ ឧត្តាយាសនា មញ្ញាមិ ។

* ១. ម. នុ តាម ។ ២. ម. លកំ គេហំ ។ ៣. ទ. តុញ្ញាយំ ។ ៤. មយា លទ្ធាតិ
 ធាម្មយំ រោមិយមរុបោន្តកេសុ ទំស្សតិ ។

ក៏បានឃើញសុទ្ធិន្តកំពុងទាន់ទំកុញ្ញាសម្ពុមនោះប្របដក្ខានិសោហា លុះ
 ឃើញហើយ សុទ្ធិន្តកំនៅក្នុងទីណា (បិកាវនោះ) ក៏ចូលទៅក្នុងទីនោះ
 លុះចូលទៅហើយក៏និយាយនឹងសុទ្ធិន្តដ៏មានអាយុថា វៃសុទ្ធិន្តកូន យើង
 ជាអ្នកមានទ្រព្យសព្វគ្រប់គ្រង ប្តីកំលោកមកទាន់ទំកុញ្ញាសម្ពុមវិញ សុទ្ធិន្ត
 កូនគួរនៃលោកទៅឯផ្ទះរបស់ខ្លួនវិញ ។ សុទ្ធិន្តកំឆ្លើយថា បពិត្រ
 តហមតិ អាត្មាបានទៅឯផ្ទះញាមហើយ ទំកុញ្ញាសម្ពុមនេះ អាត្មាបានពីផ្ទះ
 នោះមក ។ លំហែរនោះ បិកាសុទ្ធិន្តកំក្នុង ក៏ចាប់កំពុងទៅនឹងសុទ្ធិន្តកំហើយ
 និយាយនឹងសុទ្ធិន្តថា សុទ្ធិន្តកូន លោកចូរមក យើងនឹងទៅផ្ទះ ។ លំហែរ
 នោះ លំនៅបិកាវរបស់ខ្លួនទៅក្នុងទីណា សុទ្ធិន្តដ៏មានអាយុ ក៏ចូលទៅ
 ក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គន្លឹលំហែរសម្រេចនៃទ្រព្យ
 ប្រាគន ។ បិកាក៏និយាយនឹងសុទ្ធិន្តកំលោកនោះថា សុទ្ធិន្តកូន សូម
 លោកនិមន្តទាន់ចម្ងិន ។ សុទ្ធិន្តឆ្លើយថា ភ្លើយតហមតិ ថ្ងៃនេះអាត្មា-
 ភាពទាន់រួចហើយ ។ បិកាឆ្លើយថា សុទ្ធិន្តកូន សូមលោកនិមន្តទទួល
 ចម្ងិនក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ សុទ្ធិន្តកំក្នុង ក៏ទទួលនិមន្តដោយតុញ្ញិកាព ។
 សុទ្ធិន្តកំក្នុងក៏ព្រាភពាភសន្តហើយនិមន្តទៅក្នុងពេលនោះឯង ។

(១៦) អដរោ អាយស្មតោ សុខិក្ខុស្ស មាតា ភស្សា
 វត្តិយា អន្តរយេន ហរិរោន តោមយេន បឋវី ឌី បុត្តា មេត្តា
 ទ្វេ បុត្តោ ភារាមេសិ ឯកំ ហរិញ្ញស្ស ឯកំ សុវណ្ណស្ស
 ភាវ មហត្ថា បុត្តា អហោសុំ ឱរោ មិរោ មុរិសោ ហរោ
 មិតំ មុរិសំ ន បស្សតំ ហរោ មិរោ មុរិសោ ឱរោ មិតំ
 មុរិសំ ន បស្សតំ ភេ បុត្តោ កំលញ្ជេហិ បដិញ្ញាណមេត្តា
 បដ្ឋេ អាសនំ បញ្ញាមេត្តា តិរោគរណិយំ បរិក្កុ-
 ថាមេត្តា(១) អាយស្មតោ សុខិក្ខុស្ស បុរាណទុតិយិកំ
 អាមន្តសំ តេនហិ វទុ យេន អលត្តិរោ អលត្តិកា
 បុត្តស្ស សុខិក្ខុស្ស មិយា អហោសិ មតាពា-
 តេន អលត្តិរោ អលត្តិភតិ ។ ឯវំ អាយ្យតិ
 ទោ អាយស្មតោ សុខិក្ខុស្ស បុរាណទុតិយិកា
 អាយស្មតោ សុខិក្ខុស្ស មាតុយា មច្ចស្សាសិ ។
 អដរោ អាយស្មា សុខិក្ខោ បុត្តស្សាសមយំ ជំរំសេត្តា
 មត្តុចរិវាណាយ យេន សកមិត្ត ឯវេសនំ តេន
 បសន្តមិ ឧបសន្តមិត្តា បញ្ញត្តោ អាសនេ ជំសិទិ ។
 អដរោ អាយស្មតោ សុខិក្ខុស្ស មិតា យេនាយស្មា
 សុខិក្ខោ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្តា ភេ បុត្តោ វិរាមេត្តា

១ យោយោ បរិបិណតិ ហរោ ទិសាតិ ។

(១៦) សុខិក្ខុស្ស មាតា សុខិក្ខុស្ស ប្រិមនុស្សធិ
 បញ្ញប្រិបតិ ដោយ អចមន៍តាស្រសំ រូចេត្តកតំ ទ្រព្យតិរំ តំ ន
 ត្រតំ ទ តំ ន មាស ទ តំ ន ជាតំ ន ធំ ។ បុរស ឈរ ខាង មេឃ លើ ទៅ
 បុរស ឈរ ខាង មេឃ លើ ទៅ បុរស ឈរ ខាង មេឃ លើ មក បុរស ឈរ
 ខាង មេឃ លើ ទៅ ហើយ ទ្រព្យ បំណង តំ ន ធំ តំ ន ធំ តំ ន ធំ តំ ន ធំ តំ ន ធំ
 ទ្រព្យ តំ ន ធំ តំ ន ធំ តំ ន ធំ តំ ន ធំ តំ ន ធំ តំ ន ធំ តំ ន ធំ តំ ន ធំ តំ ន ធំ
 (តំ ន ធំ តំ ន ធំ) ហើយ ហៅ ស្រី ជា គូ បំណង បំណង សុខិក្ខុស្ស មាតុ បក បន្តិ បំ
 បំ កូម ស្រី បើ ដូច្នោះ គ្រឿង ប្រដាប់ ណា ដែល ឯង ក៏ ស្អាត ហើយ
 ជា ទ្រព្យ គ្រប់ គ្រាន់ បំណង បំណង គ្រឿង បំណង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង
 ប្រដាប់ នោះ ចុះ ។ ស្រី ជា គូ បំណង បំណង គ្រឿង បំណង គ្រឿង គ្រឿង
 ភាគ មាតា បំណង បំណង គ្រឿង បំណង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង
 សុខិក្ខុស្ស មាតុ គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង
 ទៅ បំណង បំណង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង
 ដល់ ហើយ ក៏ គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង
 នោះ បំណង បំណង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង
 គឺ គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង គ្រឿង

អាយស្មន្តំ សុទ្ធិន្តំ ឯតទភេទ ឥនទ្ធី តាត សុទ្ធិន្ត
 មាតុមត្តកំ ឥត្តិកាយ ឥត្តិទទំ អញ្ញំ បេត្តកំ អញ្ញំ
 ចិតាមហំ លត្តា តាត សុទ្ធិន្ត ហីនាយាវត្តិក្ខា កោតា
 ច កុញ្ញតុំ បុញ្ញានិ ច កាតុំ ឯហំ ត្វំ តាត សុទ្ធិន្ត
 ហីនាយាវត្តិក្ខា កោតេ ច កុញ្ញស្ស បុញ្ញានិ ច កោ-
 ហិតិ ។ តាត ច ឧស្សហាមិ ច វិសហាមិ អភិកោ
 អហំ ព្រហ្មចរិយំ ចរមិតិ ។ ធុតិយម្យំ ទោ ។ បេ ។
 តតិយម្យំ ទោ អាយស្មតោ សុទ្ធិន្តស្ស ចិតា
 អាយស្មន្តំ សុទ្ធិន្តំ ឯតទភេទ ឥនទ្ធី តាត សុទ្ធិន្ត
 មាតុមត្តកំ ឥត្តិកាយ ឥត្តិទទំ អញ្ញំ បេត្តកំ
 អញ្ញំ ចិតាមហំ លត្តា តាត សុទ្ធិន្ត ហីនាយាវត្តិក្ខា
 កោតា ច កុញ្ញតុំ បុញ្ញានិ ច កាតុំ ឯហំ ត្វំ
 តាត សុទ្ធិន្ត ហីនាយាវត្តិក្ខា កោតេ ច កុញ្ញស្ស
 បុញ្ញានិ ច កោហិតិ ។ ឥនយ្យាម ទោ តំ
 តហាបតិ សាច ត្វំ ចាតិកឡ្យយ្យាសិតិ ។ ឥនហិ
 តាត សុទ្ធិន្តាតិ ។ តេទហិ ត្វំ តហាបតិ

គំនាទ្រព្យទាំងនោះ ហើយប្រាប់សុទ្ធិន្តដ៏មានអាយុថា សុទ្ធិន្តក្នុង នេះ
 ជាទ្រព្យសម្រាប់ដើមទានស្របរបស់មាតាលោក នៅមានទ្រព្យសម្រាប់
 ដើមទានស្របរបស់បិតានិងមតិរបស់ដីតាផ្សេងទៀត សុទ្ធិន្តក្នុង បើ
 លោកបានសឹកចេញជាគ្រហស្ថមក នឹងបានប្រើប្រាស់សម្បត្តិផង ធ្វើ
 បុណ្យទាំងឡាយផង សុទ្ធិន្តក្នុង ចូរលោកសឹកចេញជាគ្រហស្ថមក
 ហើយនឹងប្រើប្រាស់សម្បត្តិទាំងឡាយផង ធ្វើបុណ្យឲ្យបានផង ។
 សុទ្ធិន្តក្នុងថា ញាម អាត្មាមិនអាចនឹងសឹកបានទេ ព្រោះអាត្មាចេញចិត្ត
 តែក្នុងការប្រព្រឹត្តិព្រហ្មចរិយធម៌ ។ បិតាសុទ្ធិន្តដ៏មានអាយុ មិយាយនឹង
 សុទ្ធិន្តដ៏មានអាយុ ជាគំរូបដ៏ផងផង ។ បេ ។ ជាគំរូបដ៏ផងផងថា
 សុទ្ធិន្តក្នុង នេះជាទ្រព្យសម្រាប់ដើមទានស្របរបស់មាតាលោក នៅមាន
 ទ្រព្យសម្រាប់ដើមទានស្របរបស់បិតានិងមតិរបស់ដីតាផ្សេងទៀត
 សុទ្ធិន្តក្នុង បើលោកបានសឹកចេញជាគ្រហស្ថមក នឹងបានគ្រប់គ្រង
 សម្បត្តិទាំងឡាយផង ធ្វើបុណ្យឲ្យបានផង ។ សុទ្ធិន្តក្នុង ចូរលោក
 សឹកចេញជាគ្រហស្ថមក ហើយគ្រប់គ្រងសម្បត្តិទាំងឡាយផង ធ្វើបុណ្យ
 ឲ្យបានផង ។ សុទ្ធិន្តក្នុងក្នុងថា តហាបតិ បើញាមអត់ទោសឲ្យអាត្មា-
 ភាព ។ នឹងសូមដំកបញ្ជាមបន្តិច ។ បិតាទទួលព្រមថា សុទ្ធិន្តក្នុង ចូរ
 លោកមិយាយមកចុះ មិនជាអ្វីទេ ។ សុទ្ធិន្តក្នុងប្រាប់ថា តហាបតិ

មហាន្តេ មហាន្តេ សាលាបសិទ្ធិកេ តាការមេត្តា ហិរញ្ញា-
 សុវណ្ណស្ស បូរាមេត្តា សកដេហិ និព្វាហារមេត្តា មជ្ឈេ
 កង្កាយ សោភេ ឱសានេហិ^(១) តំ កិស្ស ហេតុ យំ
 ហិ តេ កហបតំ ភវិស្សតំ កតោនិទានំ ភយំ
 វា ចម្ពិកតំ វា លោមហំសោ វា អារត្តេ វា សោ
 តេ ទ ភវិស្សតំ ។ ឃី វុត្តេ អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស
 វិតា អទត្តមលោ អហោសិ កតំ ហិ ធាម បុត្តា
 សុទិទ្ធនោ ឃី វុត្តតំ ។ អដទោ អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស
 វិតា អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស បុរាណទុតិយំកំ
 អមន្តេសំ តេហិ វុត្តំ បិយា ច បទាតា ច
 អប្បវធាម បុត្តា សុទិទ្ធនោ ភយំ វចនំ ករយ្យតំ ។
 អដទោ អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស បុរាណទុតិយំកា
 អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស បាទេសុ កហេត្តា អាយស្មតំ
 សុទិទ្ធិ ឯកទេវាច កិរិសា ធាម ពា អយ្យបុត្ត
 អច្ឆរាយា យាយំ តំ ហេតុ ព្រាហ្មណិយំ ចរសីតំ ។

១. ឱ. ឱកេហិ ។ ឆ. វា. ឱកេហិ ។

បើដូច្នោះ ញាមត្រូវបង្កប់បទុស្សឲ្យធ្វើការងារដែរ ហើយឲ្យចែកប្រាក់
 និងមាសឲ្យពេញ ឬចូលដោយទេ យកទៅចាក់ចោលក្នុងកណ្តាលខ្សែ
 ទឹកទន្លេនោះ ហេតុអ្វីបានជាអាក្នុងដូច្នោះ គហបតិ ព្រោះថាទ្រព្យទាំង
 ពួងតែមានដល់អ្នកណាហើយ សេចក្តីខ្លាចក្តី សេចក្តីភក់ស្តុភក់ សេចក្តី
 ត្រូវមកក្តី ការថែរក្សាក្តី តែងមានដល់អ្នកនោះមិនខាន ព្រោះថាទ្រព្យ
 ទាំងនោះជាហេតុ (បើអ្នកយកមាសប្រាក់ទៅចាក់ចោលក្នុងខ្សែទឹកហើយ)
 សេចក្តីអន្តរាយមានក៏យ៉ាងដើមនោះនឹងមិនមានដល់អ្នកឡើយ ។ ពាល
 សុខុម្ពុទ្ធដ៏មានអាយុកាលយ៉ាងនេះហើយ បិតារបស់សុខុម្ពុទ្ធដ៏មានអាយុ
 មានសេចក្តីពាមបស្សតូចចិត្តថា ហេតុដូចម្តេច បានជាលោកសុខុម្ពុទ្ធដ៏
 កូនកាលយ៉ាងនេះ ។ ត្រាពោះឯង បិតារបស់សុខុម្ពុទ្ធដ៏មានអាយុ ទើប
 ហៅស្រីបុរាណទុតិយ៍ការបស់សុខុម្ពុទ្ធដ៏មានអាយុមកប្រាប់ថា នៃនាងត្រូវ
 បើដូច្នោះ នាងឯងជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់សុខុម្ពុទ្ធកូនអញ ហើយធ្វើ
 ដូចម្តេចនឹងឲ្យសុខុម្ពុទ្ធកូនអញធ្វើតាមពាក្យនាងឯងបាន ។ ត្រាពោះឯង
 ស្រីបុរាណទុតិយ៍ការបស់សុខុម្ពុទ្ធដ៏មានអាយុបានប្រក់ទុបដើងទាំងពីររបស់
 សុខុម្ពុទ្ធដ៏មានអាយុហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងសុខុម្ពុទ្ធកូនថា បតិទ្រ
 អយ្យបុត្រ លោកប្រើត្រីក្តីព្រហ្មចរិយេធមិ ព្រោះហេតុនៃស្រីអប្សរទាំង
 គ្នាយណ៍ ស្រីអប្សរទាំងឡាយនោះមានទ្រង់ទ្រាយប្រពៃដូចម្តេចទៅ។

ឧ ទោ អហំ កតំ មទ្ធានំ ហេតុ ត្រហូតវយំ ចរមីតំ ។
 អថទោ អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស បុរាណទុតិយិកា អទ្ធា-
 តក្កេ មំ អយ្យបុត្តោ សុទិទ្ធា ភតំ ជំ វា ទេ ឧ សមុទាចរតំ តំ
 តត្រូវ មុច្ឆិតា បបតា ។ អថទោ អាយស្មា សុទិទ្ធា
 បំភិ ឯតទកំ ច សាចំ តហមតំ កោដំ ធាតត្ថំ
 ទេ ឧ អា ទោ វិហាមយំ ត្នាតំ ។ កុញ តាត
 សុទិទ្ធាតំ ។ អថទោ អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស មាតា
 ច បំភិ ច អាយស្មតំ សុទិទ្ធា បណ្ឌិតេ ទាទម្មយេ ឧ
 កោធម៌យេ ឧ សហត្ថា សន្តប្បេសុ សម្បវារសុ ។
 អថទោ អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស មាតា អាយស្មតំ
 សុទិទ្ធា កុញ វិ ឧ ឯតបត្តទាណំ ឯតទកំ ឧ ឧ តាត
 សុទិទ្ធា កុញ អធិ មហាទ្ធា មហាកោតំ មហាតត-
 រាជតំ មហាតត្ថមករណំ មហាតត្ថមតត្ថំ លត្តា តាត
 សុទិទ្ធា ហិទាយាវត្តត្ថា កោតា ច កុញតំ បុញ្ញាតំ
 ច កាតុំ ឯហំ តំ តាត សុទិទ្ធា ហិទាយាវត្តត្ថា
 កោតេ ច កុញស្ស បុញ្ញាតំ ច កោហិតំ ។

សុទិទ្ធាត្ថវិយោមិត វិទ្ធានុស្ស កត្តាចេតនាប្រតិក្កត្រហូតវិយោមិត
 ស្រិអប្បទោសិទ្ធានេ ។ វេលាទោ ស្រិបុរាណទុតិយិកាបេសសុទិ-
 ភត្តតិទិកាចេតនាស្រិក្ខមចិត្តតំ តំ ឯតិវិទ្ធានេ វេ លោកសុទិទ្ធាអយ្យបុត្រ
 ត្រាន់តែហៅអញ្ជាប្រិស្រ វប្បិណ្ណាចេ ធម្មច្នៃហើយ កំ ជ្រប់ដួលដេក
 ក្នុងទំនោះឯង ។ ត្រាហោះ សុទិទ្ធាដ៏មានអាយុទើបនិយាយពាក្យនេះនឹង
 បំភាថា គហបតី បើញោមមានភោជនគ្រាន់ឲ្យបានពាក្យបានសូមញោម
 ឲ្យបានមកចុះ កុំធ្វើអាត្មាឲ្យសំបាកពេកឡើយ ។ បិតាសុទិទ្ធាធ្វើយថា
 សុទិទ្ធាកូន កោតិទាហារហោះមាន សូមលោកនិមន្តផាមចុះ ។ វេលា
 ទោ មាតាបិតាបេសសុទិទ្ធាដ៏មានអាយុបានចាត់ចែងចង្ហាន់ដ៏ធ្លាក់ពីសារ
 ឲ្យសុទិទ្ធាភក្តីដ៏មានអាយុបាន ដោយវិទ្ធានឯង ។ សម័យនោះឯង មាតា
 បេសសុទិទ្ធាដ៏មានអាយុបាននិយាយនឹងសុទិទ្ធាកូនវេលាទាន់ច្រើនហើយ
 លែងលូតវែងទៅក្នុងបាត្រហើយថា វៃសុទិទ្ធាកូន ត្រិកូលានេះស្តុកស្តុម្ត មាន
 ទ្រព្យច្រើន មានកោតរច្រើន មានហាសប្រាក់បំប្លែង មានគ្រឿងឧបក-
 ណ៍បំប្លែង មានស្រូវអង្ករបំប្លែង វៃសុទិទ្ធាកូន សូមលោកនិមន្តសឹក
 ធ្វើបុណ្យឲ្យបានផង សុទិទ្ធាកូន សូមលោកនិមន្តសឹកធ្វើបុណ្យឲ្យបានផង
 ធ្វើបុណ្យឲ្យបានផង សុទិទ្ធាកូន សូមលោកនិមន្តសឹកធ្វើបុណ្យឲ្យបានផង ។

អង្គ ខ ឧស្សហាមិ ខ វិសហាមិ អភិរតោ អមា
 ត្រាហ្មតវិយំ ចរាមីតំ ។ មុតិយម្យំ ខោ ។ មេ ។
 តតិយម្យំ ខោ អាយស្មរោ សុទិទ្ធស្ស មាតា រាយស្មន្តំ
 សុទិទ្ធិ ឯតទរោច ឥដំ តាត សុទិទ្ធិ កុលំ អង្គិ
 មហាទ្ធិដំ មហារោតំ មហុតជាត្រាមរាសិ មហុតវិទូមគរ-
 រណំ មហុតទទទញ្ញំ តេទមំ តាត សុទិទ្ធិ តិដកំមិ
 ទេមំ មា ខោ អប្បត្តកំ សាមតេយ្យំ លិច្ឆវិលោ^(១)
 អភិហារមេស្មន្តំ ។ ឯតំ ខោ មេ អង្គ សក្កា
 កាតុទ្ធិ ។ កមា មទ តាត សុទិទ្ធិ ឯតហិ
 វិហាសិទិ ។ មហារិទេ អង្គតំ ។ អដខោ អាយស្ម
 សុទិទ្ធា ឧដ្ឋាយាសនា មក្កាមិ ។

[១៧] អដខោ អាយស្មរោ សុទិទ្ធស្ស មាតា
 អាយស្មរោ សុទិទ្ធស្ស បុរាណទុតិយំកំ រាមទ្តេសិ
 តេទមំ វុទ្ធ យនា ឧត្តមំ អហោសិ បុទ្ធិ តេ
 ឧប្បន្តំ កោតំ អដ មេ អាហោយេយ្យសិទិ ។ ឯវំ
 អយ្យេតិ ខោ អាយស្មរោ សុទិទ្ធស្ស បុរាណទុតិយំកា
 អាយស្មរោ សុទិទ្ធស្ស មាតុយា មច្ឆស្សាសិ ។

• សព្វត្ថ ធម្មតេសុ សិទ្ធិវិហារិ ចាយោ ទិស្សតិ ។

សុទិទ្ធិភិក្ខុធ្វើយថា ញោប រាគាមិនអាចហិន (ធ្វើយ៉ាងនោះ១)
 អាគារត្រៃកអចំពោះវត្តត្រង់ប្រព្រឹត្តព្រហ្មទិយធម៌ម្យាង ។ មាតារបស់
 សុទិទ្ធិភិក្ខុដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះ ដ៏សុទិទ្ធិភិក្ខុដ៏មានអាយុ
 ជាតំរប់ពីផេនផេន ។ មេ ។ ជាតំរប់ពីផេនផេនជា សុទិទ្ធិកូន ត្រកូលខេ
 សុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគច្រើន មានមាសប្រាក់បរិបូណ៌
 មានគ្រឿងបរិករណ៍បរិបូណ៌ មានស្រូវអង្ករបរិបូណ៌ សុទិទ្ធិកូន បើដូច្នោះ
 សូមរលោកពាលិតត្រាន់តែឱ្យក្នុងបន្តិចចុះ កុំឱ្យក្នុងស្តេចលិច្ឆវិមករិបជាទំ
 យតទ្រព្យសប្បត្តិជាបស់យើង ដែលជាត្រកូលដកកូននោះទៀយ ។
 សុទិទ្ធិភិក្ខុធ្វើយថា ញោប បើត្រាន់តែភិក្ខុចម្អុលរុករានអាគារអាចធ្វើឱ្យបាន ។
 ហោសុទិទ្ធិស្មរាថា សុទិទ្ធិកូន ឥឡូវនេះ លោកគង់នៅឯណា ។ សុទិទ្ធិ
 ភិក្ខុតបថា ញោប អាគារនៅក្នុងវិទ្រមហារេ ។ ត្រានោះឯង សុទិទ្ធិ
 ដ៏មានអាយុ កំត្រាកចាកអាសនៈហើយចេញមើរទៅ ។

[១៧] ត្រានោះ មាតារបស់សុទិទ្ធិដ៏មានអាយុ ហៅនាងបុរាណទុតិ-
 យំការបស់សុទិទ្ធិដ៏មានអាយុមកហើយនិយាយថា ម្ចាស់នាងកូនប្រសា
 បើកាលណា នាងមានផ្ទៃហើយ ផ្កាគីណាមរបស់នាងកើតឡើងហើយ
 នាងត្រូវប្រាប់ដល់ប្តី ក្នុងការបោះ ។ នាងបុរាណទុតិយំការបស់សុទិទ្ធិ
 ដ៏មានអាយុ បានទទួលពាក្យមាតារបស់សុទិទ្ធិដ៏មានអាយុថា ចាសមី ។

អថេតា អាយស្មតោ សុទ្ធិទ្ធស្ស បុរណាទុតិយំ កា
 ង ចិរស្សា ទុក្ខំ អយោសិ បុប្ផសា ទឃ្យន្តិ ។
 អថេតា អាយស្មតោ សុទ្ធិទ្ធស្ស បុរណាទុតិយំ កា
 អាយស្មតោ សុទ្ធិទ្ធស្ស មាតវំ វតទភេទ ទុក្ខំម្ហិ
 អយ្យ បុប្ផំ មេ ទឃ្យន្តិ ។ ភេទហិ វទុ យេន
 អលង្ការេន អលង្កតា បុត្តស្ស សុទ្ធិទ្ធស្ស ចិយា
 អយោសិ ចតាតា ភេទ អលង្ការេន អលង្កភតំ ។ វិ
 រាយ្យតំ ចោ អាយស្មតោ សុទ្ធិទ្ធស្ស បុរណាទុតិយំ កា
 រាយស្មតោ សុទ្ធិទ្ធស្ស មាតុយា បច្ចស្សោសិ ។
 អថេតា អាយស្មតោ សុទ្ធិទ្ធស្ស មាតា រាយស្មតោ
 សុទ្ធិទ្ធស្ស បុរណាទុតិយំ កំ អាទាយ យេន មហាវទំ
 យេនាយស្មា សុទ្ធិទ្ធា ភេទុបសម្ព័មិ ទបសម្ព័មិត្វា
 អាយស្មន្តំ សុទ្ធិន្តំ វតទភេទ វទំ ភាត សុទ្ធិទ្ធ
 កុលំ អឡំ មហាទ្ធនំ មហាកោតំ មហូតជាត្រុបរាជតំ
 មហូតវត្តបតរាណំ មហូតនននត្តំ លត្តា ភាត សុទ្ធិទ្ធ
 ហិទាយាវត្តត្វា ភោតា ច កុញ្ញតុំ បុញ្ញាទំ ច កាតុំ
 វិហំ ភំ ភាត សុទ្ធិទ្ធ ហិទាយាវត្តត្វា ភោតេ ច កុញ្ញស្ស

លំដាប់នោះ បានបុរណទុតិយការបស់សុទ្ធិទ្ធដ៏មានអាយុ មិនយូរប៉ុន្មាន
 បានក៏មានវ័យ ផ្កាតិយាអវននាធិនោភិក៏តទៀន ។ ទើបបានបុរណ-
 ទុតិយការបស់សុទ្ធិទ្ធដ៏មានអាយុ បានប្រាប់មាតាបស់សុទ្ធិទ្ធដ៏មានអាយុ
 យ៉ាងនេះថា ប្រែ ខ្ញុំមានវ័យហើយ ផ្កាតិយាមរបស់ខ្ញុំក៏តហើយ ។
 មាតាគបថា ហួសនាទីក្នុងប្រសា បើដូច្នោះនាទីឯងប្រដាប់តាក់តែង
 ដោយគ្រឿងអលង្ការឯណា ដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់សុទ្ធិទ្ធកូន
 (យើង) នាទីច្បាប់ដាប់តាក់តែងដោយគ្រឿងសម្រាប់ស្អិតស្អាងនោះចុះ ។
 បានបុរណទុតិយការបស់សុទ្ធិទ្ធដ៏មានអាយុ បានទទួលពាក្យមាតាបស់
 សុទ្ធិទ្ធដ៏មានអាយុថា ចាសប្រែ ។ លំដាប់នោះ មាតាបស់សុទ្ធិទ្ធដ៏មាន
 អាយុ ក៏នាំបានបុរណទុតិយការបស់សុទ្ធិទ្ធដ៏មានអាយុចូលទៅកាន់វិទ្រ
 មហានៃដែលសុទ្ធិទ្ធកូននៅនោះឯង លុះចូលទៅហើយ ក៏បានកាលខ្ញុំ
 ពាក្យនេះនឹងសុទ្ធិទ្ធដ៏មានអាយុថា ហួសសុទ្ធិទ្ធកូន ត្រកូលនេះស្អិតស្អាង
 ហេតុច្រពុះច្រិន មានរបស់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ច្រិន មានហស្តិប្រាក់ច្រិន
 បានគ្រឿងទមករាជាទីតាប់ចិត្តច្រិន បានធនធានស្រូវអង្ករច្រិន
 ហួសសុទ្ធិទ្ធកូន អ្នកត្រឡប់មកបើប្បិហ័នរក ក៏ធននឹងបានបរិភោគ
 ខ្ញុំភោគសម្បត្តិផង ធ្វើបុណ្យប៉ាន់ខ្យាយផង ហួសសុទ្ធិទ្ធកូន អ្នកត្រូវត្រ-
 ឡប់មកកាន់ហ័នរកជាទីហស្តិវិញ ហើយបរិភោគខ្ញុំភោគសម្បត្តិផង

បុត្តានិ ច ករោចិត្តំ ។ អម្ព ច ទស្សនាមិ ច វិស
 ហាមិ អភិរោត អហំ ត្រិហ្មចវិយំ ចរាចិត្តំ ។ ទុតិយេប្ប
 ចោ ។ ថេ ។ តតិយេម្បំ ចោ អាយស្មតោ សុខិទ្ធិស្ស
 ហតា អាយស្មន្តំ សុខិទ្ធិ ឯតទរោច វទំ តាត
 សុខិទ្ធិ កុលំ អឡំ បហទ្ធានំ បហារោតំ បហុត-
 ដាភ្នបរាជតំ បហុតវិភូបការណំ បហុតទទទញ្ញំ តេធម៌
 តាត សុខិទ្ធិ តិដកំបំ ទេហំ ហ ទោ អប្បត្តកំ
 សាមតេយ្យំ លិច្ឆវិទោ អតិហារមេសុទ្ធិ ។ ឯតំ
 ចោ ថេ អម្ព សត្តា កាតុទ្ធិ បុរាណទុតិយំ កាយ
 តាហយំ កហេត្វា មហារាជំ អន្លោតាហេត្វា
 អប្បញ្ញត្តេ សិទ្ធាមទេ អនាទីទវនស្សោ បុរាណ-
 ទុតិយំ កាយ តិក្កតុំ មេទុទំ ទទ្ធិ អភិវិញ្ញាមេសិ ។
 សា តេធន តត្ថំ តត្ថំ ។

(១៨) កុម្មា ទេវា សទ្ធិបទុស្សោវេសុំ ខិទ្ធិទោ វត
 កោ កិក្កុសវេទ្ធិ ទិវទីទរោ សុខិទ្ធិទ កលទ្ធិបុត្តេ
 អទុទំ ទប្បាទិតំ អាទីទរោ ទប្បាទិតោតិ ។

ធ្វើបុណ្យចាំនិទ្សាយផង ។ សុខិទ្ធិគបថា ញោម ភាគាសិកមិនិកេតិរទ
 ភក្ខមិទត្រិមសិកេ ភក្ខាត្រិមអវតេប្រិត្តិត្រហ្មចវិយេធមិ ។ មាតា
 មេសុខិទ្ធិមិទានាយុ បាននិយាយនឹងសុខិទ្ធិមិទានាយុ អស់វិៈ
 ២-៣ ដងយ៉ាងនេះថា នៃសុខិទ្ធិកូន ត្រកូលនេះស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យ
 ច្រើន មានភោគៈច្រើន មានមាសប្រាក់ច្រើន មានគ្រឿងឧបការណ៍ជា
 ទីតាប់ចិត្តច្រើន មានជនបានស្រែអង្ករច្រើន នៃសុខិទ្ធិកូន បើដូច្នោះ
 អ្នកចូរឲ្យត្រិមតែមួយដុះ កុំឲ្យពួកស្តេចលិច្ឆវិមកំបយកសម្បត្តិទ្រព្យយើង
 ដែលជាត្រកូលឥតកូនទៅបាន ។ សុខិទ្ធិធ្វើយថា ញោម ភាគាអាមាត្រ
 កិច្ចនេះដូចបាន ហើយក៏ចាប់វិជ្ជាវិបុលណទុតិយិកា ក្រឡេកចូលទៅតាន់
 ត្រិមហារេ យល់ឃើញថាមិនមានទោសព្រោះសិក្ខាបទព្រះអង្គមិនទាន់
 បានបញ្ចេញ ហើយញ៉ាំងមេធានមធុសម្រេចដោយបានវិបុលណទុតិយិកា
 អស់វិៈ ៣ ដង ទាំងក៏មានគតិដោយមេធានសេវនៈនោះ ។

(១៨) កុម្មាទេវាភាវិនិទ្សាយ កិញ្ញាទិសំទ្យេនិទ្ធិទ្ធិទ្រវិទ្រវិទៅថា
 មាតាមាតាយើងចាំនិទ្សាយ ពួកកុម្មិទដែលវិកេវ មិនដែលមានទោស (ឥ-
 ទ្ធិវិទ្រ) សុខិទ្ធិកលទ្ធិបុត្រាធ្វើសេចក្តីវិកេវទិវិទោសទ្ធិកេតិរទ្រវិទ្រហើយ ។

កុញ្ញំ ទេវំ ធី សុំ សុត្វា ចាគុយ្យហោរាជីតា
 ទេវំ សទ្ធិមទុស្សវេសុំ ភាវតីសា ទេវំ យាមា
 ទេវំ តុសីតា ទេវំ ធីម្មាទាតី ទេវំ បរិមិត្ត
 វសវត្តំ ទេវំ ព្រិហ្មណាយំតា ទេវំ សទ្ធិមទុស្ស
 វេសុំ ធីវត្តទោ វត ពោ ភិក្ខុសង្ឃោ ធីវត្ត
 ធីវត្ត សុទិទ្ធិន្ទ កលទ្ធិបុត្រន្ទ អទ្ធិន្ទ ធីប្បាធិន្ទ
 អាធិន្ទ ធីប្បាធិន្ទ វ វត្តិយ តេជ ទលោជ
 តេជ ធីបុត្រន្ទ យាវ ព្រិហ្មណាយំតា សទ្ធិ
 អទ្ធិន្ទ វ អថទោ អាយស្មតោ សុទិទ្ធិស្ស
 បុរាណទុតិយំតាយ តស្ស តទ្ធិស្ស បរិចាកបទ្ធាយ បុត្ត
 វិជាយំ វ អថទោ អាយស្មតោ សុទិទ្ធិស្ស សហាយតា
 តស្ស ធារតស្ស តិជតោតិ ចាមំ អតំសុ
 អាយស្មតោ សុទិទ្ធិស្ស បុរាណទុតិយំតាយ តិជត
 ហតាតិ ចាមំ អតំសុ អាយស្មតោ សុទិទ្ធិស្ស តិជត
 ចិតាតិ ចាមំ អតំសុ វ តេ អបរេជ សមយេជ ធីតោ
 អតារស្មា អទតាវយំ បទ្ធិជិត្វា អាហត្តំ សទ្ធិតំសុ វ

ចាគុយ្យហោរាជីតា ទេវំ តាវិទ្ធិយ ព្វសំឡេងកុម្មទេវតាតំវិទ្ធិនោះហើយ
 ក៏ញ្ជាវិសំឡេងឱ្យឡើងទៅ ពួកទេវតាជាខំតាវិទ្ធិយ ហេតុ កុសំតា
 ធីម្មាទាតី បរិមិត្តវសវត្តំ (ហេតុដល់) ពួកព្រហ្ម (ទានព្វសំឡេងកា
 តាមកហើយ) ក៏ញ្ជាវិសំឡេងឱ្យឡើងទៅថា ម្ចាស់គ្នាយើងទាំង
 ខ្សោយ ពួកភិក្ខុបិទវិសវិកវ បិទវិសវហទេវតាស (ធីប្បាធិន្ទ) សុទ្ធិ
 កលទ្ធិបុត្រ មកធ្វើសេចក្តីតែវិទ្ធិនោះសឱ្យកើតឡើងហើយ វ សូរសព្វ
 (យើងនេះ) ក៏ពួកវិទ្ធិឡើងទៅដកដល់ព្រិហ្មណាយំតាយ ទ ទលោ
 ទរំតេជនោះឯង វ ត្រានោះ នាធិបុរាណទុតិយំតាយសុទ្ធិន្ទដ៏មាន
 អាយុ ពស្រីយភតិទានគោតវិទ្ធិសំឡេងជាលំដាប់ រើបសិកលនូវកូន
 ប្រិសមួយ វ លំដាប់នោះ ពួកសំឡេងសុទ្ធិន្ទដ៏មានអាយុ បានតាំង
 ឈ្មោះទារកនោះថា តិជិត បានតាំងឈ្មោះនាធិបុរាណទុតិយំតាយសុ
 សុទ្ធិន្ទដ៏មានអាយុថា តិជិតមាតា បានតាំងឈ្មោះសុទ្ធិន្ទដ៏មានអាយុថា
 តិជិតបិតា វ លុះដល់សម័យខាងព្រាយមក ពួកទាំងពីរនោះ បាន
 ចេញចាកផ្ទះហើយឬសក្តីភេទជាបុគ្គលអ្នកមិនមានប្រយោជន៍ដល់ការ
 ការក្នុងផ្ទះហើយបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់សុទ្ធិព្រហ្មហេតុដល់ វ

(១៧) អថតោ អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស អហុរោ
 កុក្កុទ្ធំ អហុ វិប្បដិសារោ អលាភា វត មេ ធន វត
 មេ លាភា ធុល្លុទ្ធំ វត មេ ធន វត មេ សុលទ្ធំ យោហំ
 ឃី ស្វាគ្ហានេ ធម្មវិទយេ បព្វជិត្តា ធាសត្តិ យោវធីវិ
 បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធី ព្រហ្មចរិយំ វិគុណ្ណំ ។ សោ តោរោ
 កុក្កុទ្ធន តេន វិប្បដិសារេន កំសោ អយោសិ
 លូទោ ធុទ្ធលោកា ធុប្បណ្ណប្បណ្ណកតាតោ ធម៌ធិ-
 សទ្ធកតតោ អត្តោមចោ សីធមចោ ធុត្តិ ធុធុនា
 វិប្បដិសារី បដ្ឋាយំ ។ អថតោ អាយស្មតោ សុទិទ្ធស្ស
 សហាយតា កិក្ខុ អាយស្មទ្ធី សុទិទ្ធី ឯតទេវេនុ
 បុត្រោ ចោ ភ្នំ អវុសោ សុទិទ្ធី វណ្ណវំ អយោសិ
 មិច្ឆិទ្ធិយោ បសទ្ធមុទវណ្ណោ វិប្បសទ្ធហវណ្ណោ
 បរិយោនាតោ សោនាមិ ភ្នំ ឯតាហិ កំសោ លូទោ
 ធុទ្ធលោកា ធុប្បណ្ណប្បណ្ណកតាតោ ធម៌ធិសទ្ធកតតោ

(១៧) គ្រោះ រសេចក្តីសន្សំយន្តិសេចក្តីក្តៅក្រហាយស្តាយ
 ក្រោយ កំរិតមានផលសុខុម៌មានអាយុថា ពាក្យអញពេញហៅ
 ថាឥតលាភ លាភមិនមានផលពាក្យអញទេ ភាពជាបទុស្ស ពេញ
 ហៅពាក្យអញបានដោយគ្រក់ មិនមែនពាក្យអញ បានដោយល្អទេ
 ដោយពេតុពាក្យអញ បានបួសក្នុងធម៌វិន័យ ដែលព្រះសាស្ត្រទ្រង់
 សំដែងដោយព្រះយំនះ ហើយមិនអាចដើម្បីប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌
 ឲ្យបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធ ផលផលអស់ជីវិត ។ ព្រោះរសេចក្តីសន្សំយន្តិ
 សេចក្តីក្តៅក្រហាយស្តាយក្រោយនោះឯង សុខុម៌កុក្តៅជាស្នមប្រដក់ហាច
 សម្បុរពាក្យកំរិតទៅជាពេកល្បឿនស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរាមដោយសារស
 មានចិត្តក្រៀមក្រំទ្រមិនទ្រមើយ កើតទុក្ខក្នុងចិត្តនឹកស្តាយក្រោយសព្វប
 សញ្ញី ។ លំដាប់នោះ កិច្ចទាំងឡាយជាសិទ្ធិញៀនរបស់សុខុម៌កុមាន
 អាយុបាននិយាយពាក្យនេះនឹងសុខុម៌កុមានអាយុថា អវុសោសុខុម៌កុ កាល
 ពីដើមលោកមានសម្បុរល្អ មានវិន្ទិយពេញលេញ បានសម្បុរមុខដំបូ
 មានសម្បុរវិជ្ជាស្រស់បស់ផ្លូវផងល្អ ផ្សំរួមនោះលោកទៅជាស្តុបសៅបាន
 បានសម្បុរពាក្យកំរិត កើតពេកល្បឿនស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរាមដោយសារស

អន្តរាមា លំដមនា ធុត្តិ ធុត្តនា វិប្បដិសាវ
 បដ្ឋាយសិ កង្ខំ ទោ ត្វំ អាវុសា សុទិទ្ធ
 អនតិរោតា ត្រិហ្មចរិយំ ចរសីតិ ។ ឧ ទោ អហំ
 អាវុសា អនតិរោតា ត្រិហ្មចរិយំ ចរមំ អត្ថំ មេ
 ទាបកង្ខំ^(១) កាតំ ចុរាណធុតិយំកាយ មេធុនា
 ធុនោ បដិសេវិតោ ត្រស្ស មយ្ហំ អាវុសា អហុរោ
 កុក្កុទ្ធំ អហុ វិប្បដិសារោ អលាភា វត មេ ឧ វត
 មេ លាភា ធុល្មទ្ធំ វត មេ ឧ វត មេ សុលទ្ធំ យោហំ
 ឃំ ស្វាត្តាតេ ធុម្មវិទយេ បត្វដិត្វា ធាសត្តិ យាវដិវំ
 បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ត្រិហ្មចរិយំ ចរិត្តំ ។ អលំ ហិ
 តេ អាវុសា សុទិទ្ធ កុក្កុទ្ធាយ អលំ វិប្បដិសារាយ
 យំ ត្វំ ឃំ ស្វាត្តាតេ ធុម្មវិទយេ បត្វដិត្វា ឧ សត្តិ-
 ស្សសិ យាវដិវំ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ត្រិហ្មចរិយំ ចរិត្តំ

១ ឧ. ធាវំ កង្ខំ ។ ម. ធាវំ ។

មានចិត្តត្រៀមត្រៀមនឹងទ្រមើយ កើតទុក្ខក្នុងចិត្តក្នុងត្រិហ្មាយសព្វបំ
 សក្ខីនំ ម្នាលអាវុសាសុទិទ្ធ លោកមិនសូវត្រកអរហើយចេះតែបំ
 ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធមិទេវប្បគី ។ សុទិទ្ធជ្រើយកបថា វិទាលោក
 ដ៏មានអាយុទាំងឡាយ រូមិនបែនមិនត្រកអរហើយចេះតែបំប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយធមិទេ រូបុនាធិបាបកម្មនិសេនាមថុនធម្មនិស្តិបុរាណទុតិ-
 យិកា ម្នាលអាវុសាទាំងឡាយ សេចក្តីសង្ស័យនឹងសេចក្តីស្តាយក្រោយ
 ក៏កើតមានដល់រូបុនាធិបា ពត្តាអញពេញហៅជាឥតណក លាភ
 បំនមានដល់អាត្មាអញទេ ភាពជាបទុស្សពេញហៅអាត្មាអញបានដោយ
 ពត្រតំ មិនបែនអាត្មាអញ បានដោយល្អទេ ដោយហេតុអាត្មាអញ
 បានបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះសាស្ត្រទ្រង់សំដែងដោយប្រពៃយោធិនេះ
 ហើយមិនអាចដើម្បីប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធមិ ឲ្យបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធ ដល់
 ដល់សេដីវិត ។ គិតទាំងឡាយជាសំរាញ់កិច្ចិយាយថា អាវុសា
 សុទិទ្ធ លោកបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែង
 ល្អហើយយ៉ាងនេះ មិនអាចដើម្បីប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធមិ ឲ្យបរិសុទ្ធ
 ពេញលេញ ដល់ដល់សេដីវិតបាន ព្រោះមថុនធម្មសេវនិក្ខណ

ឧទុ អារុសោ ភគវតា អនេកបរិយាយេន វិភតាយ
 ធម្មោ ទេសំតោ ចោ សវកាយ វិសំយោតាយ
 ធម្មោ ទេសំតោ ចោ សំយោតាយ អនុតោនាយ
 ធម្មោ ទេសំតោ ចោ សឧតោនាយ តត្ថ ចាម
 ត្វំ អារុសោ ភគវតា វិភតាយ ធម្មោ ទេសំតោ
 សវកាយ ចេតេស្សសំ វិសំយោតាយ ធម្មោ
 ទេសំតោ សំយោតាយ ចេតេស្សសំ អនុតោនាយ
 ធម្មោ ទេសំតោ សឧតោនាយ ចេតេស្សសំ
 ឧទុ អារុសោ ភគវតា អនេកបរិយាយេន
 ភគវិភតាយ ធម្មោ ទេសំតោ មនចិគ្គនាយ

ម្នាលអារុសោ បេតុមធម្មសេវនកិច្ចនោះ ឈមឱ្យលោកសង្ឃយ ឈមឱ្យ
 ស្តាយត្រាយមែន ម្នាលអារុសោ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 សំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ (សុទ្ធតែ) ដើម្បីឱ្យប្រាសចាកកល្លបិប
 មែនសំដែងដើម្បីឱ្យប្រកបដោយភក្ត្រទេ ធម៌ដែលព្រះអង្គសំដែងហើយ
 ដើម្បីឱ្យប្រាសចាកកល្លសង្ខារត្រឡប់ប្រកប មិនមែនសំដែងដើម្បីតម្រូវ
 ទៅកេតិលេសសង្ខារត្រឡប់ប្រកបទេ ធម៌ដែលព្រះអង្គសំដែងហើយ ដើម្បី
 មិនឱ្យប្រកាម់មាំ មិនមែនសំដែងដើម្បីឱ្យប្រកាម់មាំទេ (វិគ្រឡិយ្យចុះ)
 មិនមែនឬ វៃអារុសោ ត្រង់ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែង
 ហើយ ដើម្បីឱ្យប្រាសចាកកល្ល លោកត្រឡប់ដោយលក្ខណ៍ធម៌នោះថា
 ប្រកបដោយភក្ត្រទៅវិញ ត្រង់ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែង
 ហើយ ដើម្បីឱ្យប្រាសចាកកល្លសង្ខារត្រឡប់ប្រកប លោកត្រឡប់
 ជាចូលចិត្តតម្រូវទៅកេតិលេសសង្ខារត្រឡប់ប្រកបទៅវិញ ត្រង់ធម៌ដែល
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដើម្បីមិនឱ្យប្រកាម់មាំ លោកទៅ
 ជាចូលចិត្តឱ្យប្រកាម់មាំវិញ ម្នាលអារុសោ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគទ្រង់សំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ ដើម្បីប្រាសចាកកល្ល ធម៌
 ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងហើយ ដើម្បីញ៉ាំញីនូវសេចក្តីស្រវឹង

បិទាសវិទយាយ អាសយសមុត្តរាយ វស្សបច្ឆេធាយ
 តណ្ហាគ្គយាយ វិកាយ ជំរោងាយ ជំព្វាយ ធម្មា
 ទេសំតោ នទុ អាវុសោ ភកវតា អនេកបរិយាយេន
 តាមាធំ បហាធំ អត្តាធំ តាបសញ្ញាធំ បរិញ្ញា
 អត្តាតា តាមបិទាសាធំ បដិវិទយោ វត្តាតោ តាប-
 វិតត្តាធំ សមុត្តរតា អត្តាតោ តាមបរិណិបាតិ វ្រុ-
 សហោ អត្តាតោ នេតំ អាវុសោ អប្បសន្ទាធំ វា
 បសាធាយ បសន្ទាធំ វា តិយ្យកាយ អដទ្ធនំ
 អាវុសោ អប្បសន្ទាធម្មោ អប្បសាធាយ បសន្ទាធម្ម
 ឯកត្តាធំ អត្តតណ្ហាយាតិ ។ អដទោ តេ ភិក្ខុ
 កាយស្មន្តំ សុដ្ឋំ អនេកបរិយាយេន វិកាហិត្តា
 ភកវតោ ឯកមត្តំ អាហេទេសុំ ។

ដើម្បីតំបន់បន្ទុកសេចក្តីស្រែកយូរក្នុងតាប ដើម្បីសេចក្តីសេចក្តី
 កាលយក្នុងតាប ដើម្បីតំបន់បន្ទុកផ្លូវ ដើម្បីបំបែកទៅនៃកណ្តា ដើម្បី
 ត្រូវបាន ដើម្បីនិរោធ ដើម្បីព្រះបិណ្ឌ (វិភិក្ខុច្នេះ) បិទវិទយ
 ប្រាសាទសា ភិរិយាលេបន្ទុកតាមព័ទ្ធភាយ ព្រះដ៏មានព្រះភារទ្រង់
 សំដែងហើយ តាមព័ទ្ធភាយសេចក្តីសំគាល់ក្នុងតាប ព្រះអង្គក៏បាន
 សំដែងហើយ ភិរិយាលេបន្ទុកសេចក្តីស្រែកយូរក្នុងតាប ព្រះអង្គ
 ក៏បានសំដែងហើយ ភិរិយាលេបន្ទុកសេចក្តីស្រែកយូរក្នុងតាមព័ទ្ធភាយ
 ព្រះអង្គបានសំដែងហើយ ភិរិយាលេបន្ទុកសេចក្តីស្រែកយូរក្នុងតាមព័ទ្ធភាយ
 អន្តរាងក្នុងតាមព័ទ្ធភាយ ក៏ព្រះអង្គបានសំដែងហើយ ដោយអនេក
 បរិយាយ (ឃាតិទេ) បិទវិទយ ប្រាសាទសា កម្មវិទយករបស់លោក
 នេះ បិទវិទយទាក់ទងសេចក្តីដ្រែងថ្នាំជល់ជនព័ទ្ធភាយដែលមិនទាន់
 ដ្រែងថ្នាំនោះទេ បិទវិទយដ៏កាន់ជនដែលដ្រែងថ្នាំហើយ ឲ្យវិទីវិតដ្រែងថ្នាំ
 ឡើងទេ ប្រាសាទសា កម្មវិទយករបស់លោកនេះ វិបសីដ៏កាន់សេចក្តី
 បិទវិទយ ឲ្យកើតបានជល់ជនព័ទ្ធភាយដែលមិនទាន់ដ្រែងថ្នាំឡើយ
 ដ៏កាន់ជនព័ទ្ធភាយខ្លះដែលដ្រែងថ្នាំហើយឲ្យចាស់ចិត្តគំនិតទៅវិញទេតើ
 លំដាប់នោះ ភិក្ខុព័ទ្ធភាយនោះក៏ជិះជៀលសុខ្ញុំដ៏មានអាយុដោយអនេកបរិ-
 យាយ ហើយនាំគ្នាប្រាសចូលទូរសេចក្តីនិរោធព្រះដ៏មានព្រះភារ ។

[២០] អនិចារ កតវា ឯតស្មី ឯនារេ ឯតស្មី
 បករណ កិក្ខុសធឿ សន្និទាតាមត្វា វាយស្មន្ត
 សុដិទ្ធិ បដិប្បិទ្ធិ សន្និ កំរ ទ្វំ សុដិទ្ធិ បុរណទុ-
 តិយំកាយ មេដុទំ ធម្មំ បដិសេវសីតិ^(១) ។ សក្កំ
 កតវាតិ ។ វិករហិ ពុទ្ធា កតវា អនុទ្ធីវិកំ^(២)
 មោឃបុរិស វននុលាបិកំ អប្បជ្ឈិវ្រប់ អស្សាមណាតិ
 អកប្បិយំ អតារណិយំ កដំ ហិ ឆាម ទ្វំ មោឃបុរិស
 ឯវំ ស្វាត្តាតេ ធម្មវិទាយ បទ្ធិជិត្វា ០ សត្តិស្សសិ
 យាវជំ បរិប្បណំ បរិសុទ្ធិ ត្រហ្មធរិយំ ចរិកុំ ០ ទុ
 មយា មោឃបុរិស អនេតបរិយាយេ វិកតាយ
 ធម្មា ទេសិតោ ពោ សវកាយ វិសំយោកាយ
 ធម្មា ទេសិតោ ពោ សំយោកាយ អនុទាណាយ
 ធម្មា ទេសិតោ ពោ សទទាណាយ តត្ត ពាប ទ្វំ
 មោឃបុរិស មយា វិកតាយ ធម្មា ទេសិតោ សវក-
 កាយ ចេតិស្សសិ វិសំយោកាយ ធម្មា ទេសិតោ

១ ឧ. បដិសេវិ ។ ២ យេកុយ្យេន អនុទ្ធីវិយក្កំ ពារោ ទិណ្ឌវិ ។

[២០] ព្រះរឿងនេះ ព្រះវរណិវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាវៈឲ្យ
 ប្រជុំកិក្ខុសធឿ ហើយត្រាស់សួរសុខ្នំដ៏មានពាយុកុសិកាលនោះថា ថៃ
 សុខ្នំ ពួកអ្នកឯងសេនាមេចុខធម្មន៍នានិបុកណាទុកិយំតា ពិសិបេបុ ។
 សុខ្នំក្រាបទូលថា សូមទានពិភវមេ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគច្រើននិះ
 ម្យ៉ាងថា ខែមោឃបុរិស បាបកម្មវិសេសអ្នកឯងធ្វើនេះមិនសមគួរ មិនត្រូវ
 ទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជាបេសសបណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើទេ ខែមោ-
 ឃបុរិស គួរមើលវា អ្នកឯងចូលក្នុងអំឡុងវិសេសកថាភកសំដែងហើយ
 ដោយប្រពៃយ៉ាងនេះត្រឡប់ទៅជាប្រព្រឹត្តត្រហ្មធរិយេធម៌ឲ្យបរិសុទ្ធ
 ពេញលេញដកបដល់វាសំដីកិច្ចបិទកិច្ច ខែមោឃបុរិស ធម៌វិសេសកថាភក
 សំដែងហើយដោយអានកថាវាយ (សុខ្នំតែ) ដើម្បីប្រាសចាកកតៈ មិន
 មែនដើម្បីប្រកបដោយកតៈទេ ធម៌វិសេសកថាភកសំដែងហើយ ដើម្បីឲ្យ
 ប្រាសចាកកិលេសជាត្រឡប់ប្រកប មិនមែនសំដែងដើម្បីកម្រិតទៅកេ
 តិលេសជាត្រឡប់ប្រកបទេ ធម៌វិសេសកថាភកសំដែងហើយ ដើម្បីមិនឲ្យ
 ប្រកាន់បំ មិនមែនសំដែងដើម្បីឲ្យប្រកាន់បំទេ មិនមែនបុ ម្ចាស់មោឃ-
 បុរិស ត្រង់ធម៌វិសេសកថាភកសំដែងហើយ ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកកតៈ
 អ្នកឯងត្រឡប់ចូលចិត្តក្នុងធម៌ពោះចេញប្រកបដោយកតៈវិញ ត្រង់ធម៌
 វិសេសកថាភកសំដែងហើយ ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកកិលេសជាត្រឡប់ប្រកប

ភិរយោតាយ ចេតេស្សសិ អនុចាតាយ ធម្ម
 ទេសិតេ សនុចាតាយ ចេតេស្សសិ ននុ បយា
 មោយបុរិស អនេកបរិយាយេន ភកវិកតាយ ធម្មោ
 ទេសិតោ បននំម្ពននាយ បិថាសវិទយាយ អាលយ-
 សមុគ្សតាយ វដ្ឋបន្នេនាយ ឥណ្ឌាតុយាយ វិកតាយ
 ជំរេនាយ ជំព្វាតាយ ធម្មោ ទេសិតោ ននុ បយា
 មោយបុរិស អនេកបរិយាយេន កាមាជំ បហាជំ
 អក្ខាតំ កាមសញ្ញាជំ បរិញ្ញា អក្ខាតា កាមបិថា-
 សាជំ បដិវិទយោ អក្ខាតោ កាមវិតញ្ញាជំ សមុគ្សតោ
 អក្ខាតោ កាមបរិធិប្បហាជំ វុបសមោ អក្ខាតោ វន្តេ
 មោយបុរិស អាសិវិសស្ស យោវិសស្ស មុទេ អង្គជាតំ
 បក្ខិត្តំ ន ភ្លេវ មាតុកាមស្ស អង្គជាតេ អង្គជាតំ បក្ខិត្តំ

អ្នកឯង ប្រែរៀបរយបំផ្លាស់ ឲ្យប្រកបដោយកិរិយាសព្វគ្រប់ប្រការ
 វិញ ត្រង់តែម្តងដែលគេសរសេរដោយ ដើម្បីបំបាត់ប្រការចាំ
 ឯងប្រែរៀបរយដោយបំផ្លាស់ប្រែកាន់ចាំវិញ នៃមោយបុរិស ធម៌
 ដែលគេថាគកសំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ ដើម្បីឲ្យត្រាសចាក
 ភក្តិ ធម៌ដែលគេថាគកសំដែងហើយ ដើម្បីញាំញីទូរសេចក្តីស្រវឹង
 ដើម្បីកំចាត់បដិវិទយាសេចក្តីស្រែកឃ្លានក្នុងតាម ដើម្បីផតាចេញទូរសេចក្តី
 អាស័យក្នុងតាម ដើម្បីផ្តាច់បដិវិទយាសេចក្តី ដើម្បីរស់ទៅវិទយាសេចក្តី ដើម្បី
 ត្រាសចាកដាច់ប្រក ដើម្បីលតំ ដើម្បីព្រះនិព្វាន បិមបែនប្ត វៃ
 មោយបុរិស កិរិយាសេចក្តីប្រែកាន់ចាំវិញ គឺថាគកសំដែងហើយ
 ការកំណត់ដើម្បីសេចក្តីសិលាបក្តីក្នុងតាមចាំវិញ គឺថាគកសំដែង
 ហើយ កិរិយាសេចក្តីស្រែកឃ្លានក្នុងតាមចាំវិញ គឺថា-
 គកសំដែងហើយ កិរិយាសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងតាមចាំវិញ
 គឺថាគកសំដែងហើយ កិរិយាចូលទៅរៀបរយទូរសេចក្តីស្រែកឃ្លាន
 ក្នុងតាមចាំវិញ គឺថាគកសំដែងហើយ ដោយអនេកបរិយាយ
 បិមបែនប្ត ម្ចាស់មោយបុរិស អ្នកឯងដាក់អង្គជាតិទៅក្នុងមាត់អាសិវិស
 ជាសក្ខីមានភស្តុតាង ប្រសិនបើអ្នកឯងដាក់អង្គជាតិទៅក្នុងអង្គជាតិ

វរណ្ណេ មោឃបុរិស កេណ្ឌសច្ចស្ស បុរោ អង្គជាតិ
 បត្តិភ្នំ ឈ ត្រូវ មាតុតាមស្ស អង្គជាតេ អង្គជាតិ
 បត្តិភ្នំ វរណ្ណេ មោឃបុរិស អង្គរកាសុយា អាទិក្កាយ
 សម្បជ្ឈលំតាយ សុញ្ញាតិក្កតាយ^(១) អង្គជាតិ បត្តិភ្នំ
 ឈ ត្រូវ មាតុតាមស្ស អង្គជាតេ អង្គជាតិ បត្តិភ្នំ តំ
 តិស្ស មោតុ តតោនិបាតំ ហំ មោឃបុរិស មរណំ វា
 ធិតធម្មេយ្យ មរណមន្តំ វា ធុត្តំ ឈ ត្រូវ តប្បទូយា កា-
 យស្ស កេនា បរិ មរណា អចាយំ ធុត្តតិ វិធិចាតំ មិរយំ
 ធុមបធម្មេយ្យ ឥតោនិបាតេ ទោ មោឃបុរិស កាយស្ស
 កេនា បរិ មរណា អចាយំ ធុត្តតិ វិធិចាតំ មិរយំ
 ធុមបធម្មេយ្យ តត្ថ ធាម ភ្នំ មោឃបុរិស យំ ភ្នំ
 អសធុម្ពំ តាមធុម្ពំ វសលធុម្ពំ ធុដ្ឋស្ស ធុធករណ្ណិកំ
 វរាស្សំ ធុយំ ធុយសអាចត្តិ សមាបដ្ឋិស្សសិ ពហុដ្ឋំ

១ យេកុយ្យេន សន្និធិក្កាយាតិ ពរណិ វិស្សតិ ។

របស់មាត្រៃមិនប្រសើរឡើយ មោឃបុរិស អ្នកឯងដាក់អង្គជាតិទៅក្នុង
 ហតំពស់ហេប្រសើរជាង អង្គជាតិដែលអ្នកឯងដាក់ទៅក្នុងអង្គជាតិរបស់
 មាតុត្រាមមិនប្រសើរឡើយ មោឃបុរិស អ្នកឯងដាក់អង្គជាតិទៅក្នុងគិរ
 រាជិកភ្នំដែលនេះភ្នំព្រៃលាម្ខាបប្រសើរជាង អង្គជាតិដែលអ្នកដាក់ទៅ
 ក្នុងអង្គជាតិរបស់មាតុត្រាមមិនប្រសើរឡើយ ហេតុអ្វី ពុទ្ធជាតថាគត
 កោលដូច្នោះ មោឃបុរិស ព្រោះជាមនុស្សដែលដាក់អង្គជាតិទៅក្នុង
 តំនររាជិកភ្នំ ត្រានតែដល់ខ្ញុំវាសចក្តិស្តាប់ឬដល់ខ្ញុំវាសចក្តិទុកប្រហែល
 នឹងស្តាប់បុរណ្ណោះ ឯនឹងបានទំលាយរាជិកាយស្តាប់ហើយ ទៅកើតក្នុង
 កិច្ចាចកំណើត ប្រេត អសុរាធាយ ខាត ព្រោះបច្ច័យដែលដាក់អង្គជាតិ
 ទៅក្នុងគិររាជិកភ្នំនោះតែទេ នៃមោឃបុរិស ចំណែកខាងគិរដែលដាក់
 អង្គជាតិទៅក្នុងអង្គជាតិរបស់មាតុត្រាមនោះ តែទំលាយរាជិកាយហើយ
 ត្រូវទៅកើតក្នុងកិច្ចាចកំណើត ប្រេត អសុរាធាយ ខាត ម្ខាបមោឃ-
 បុរិស កាលបើកម្មទាំងនោះ (សុទ្ធតែជាកម្មប្រកបដោយខាសចំយ៉ាង
 នេះ) អ្នកឯងទៅប្រើប្រាស់អសុម្មជាធម៌របស់អ្នកស្រុក ជាធម៌
 របស់មនុស្សថាគថយ ពាក្រកំ មានកិច្ចដោយទឹកដាំទីបំផុត ជាធម៌
 លាក់លៀប ជាធម៌របស់ជនពីរអ្នក តែងប្រើដើម្បីតាមប្រែប្រួលនោះ
 មោឃបុរិស (ក្នុងសាសនានេះ) បានតែអ្នកឯងហើយជាអ្នកធ្វើកុសល

ចោ ភ្នំ មោយបុរិស អតុសលានំ ធម្មានំ រាជិតត្តា
 បុត្តមោ ទេតំ មោយបុរិស អប្បសាទ្ធានំ វា វសា
 ទាយ វសទ្ធានំ វា កិយ្យកាវយ អថទេតំ មោយ
 បុរិស អប្បសាទ្ធានោវ អប្បសាទាយ វសទ្ធានោ
 វិតទ្ធានំ អញ្ញាតត្តាយានំ ។ អថចោ កកវា អាយស្មុត្តំ
 សុដិដ្ឋំ អទេកបរិយាយេន វិករហិត្វា ធុត្តវនាយ ធុប្បា-
 សតាយ វហិត្តវាយ អសន្តុដ្ឋវាយ សន្តុណំកាយ
 កោសន្តស្ស វណ្ណំ កាសិត្វា អទេកបរិយាយេន សុ-
 កតាយ សុចោសតាយ អប្បន្តស្ស សន្តុដ្ឋស្ស សល្យ-
 ទស្ស ទ្វតស្ស វាសាជិតស្ស អបចយស្ស វិវណ-
 វត្តស្ស វណ្ណំ កាសិត្វា ភិក្ខុនំ តទទុច្ឆរិតំ តទទុលោមិ-
 តំ ធម្មំ តាបំ តាត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេធម៌ ភិក្ខុវេ-
 ភិក្ខុនំ សិក្ខាបដំ វញ្ញាបេស្សនំ ធមស អត្តវិស បដិទ្ធ

ភាវិយោអតុសលមដំទាំង ឡាយមានប្រមាណច្រើន ហៅថាជាអ្នកធ្លុប
 ធ្វើមុខគេ ឆ្ងាលមោយវេស កម្មដំណាមករបស់អ្នកឯងនេះ រឹមបណ្តាលទ្ប
 កើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ដទៃទាំង ឡាយ ដែលមិនបានជ្រះថ្លាឡើយ មិនបែប
 ដឹកនាំជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរិះរកកែជ្រះថ្លាថែមឡើងទៀតទេ ឆ្ងាល
 មោយបុរស កម្មដំណាមករបស់អ្នកឯងនេះ រឹមបណ្តាលឲ្យកើតសេចក្តី
 មិនជ្រះថ្លា ដល់ដទៃទាំង ឡាយដែលមិនបានជ្រះថ្លានៅឡើយ ដឹកនាំជន
 ទាំង ឡាយខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យគ្រឡប់ចាស់ចិត្តកំចិនៈវេរិញ ។ គ្រា
 នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ (ទ្រង់កិរិយាសុខិច្ឆដ៏មានអាយុ ដោយអនេក-
 បរិយាយ ហើយទ្រង់សំដែងឲ្យគោសនៃការចំញឹមក្រ ថែទាំក្បួន
 ប្រាថ្នាច្រើន មិនសន្តោស ច្រឡំច្រឡំដោយពួកគណៈមិនសេចក្តីខ្ជិល
 ច្រអូស រើបទ្រង់សំដែងដោយអនេកបរិយាយនូវគុណនៃការដែលគេ
 ចំញឹមនិយ ការដែលគេថែទាំក្បួននិយ ប្រាថ្នាភិច សន្តោស ចិត្តដូរផង
 ការកំចាត់បង់នូវកិលេស ការនាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ការមិនសន្យ ធិនិការ
 ប្រាព្វព្យាយាម ហើយទ្រង់សំដែងធម្មិកថាដ៏ល្អមសមគួរ ដល់សិក្ខាបទ
 នោះ ដល់សំរាប់នោះចំពោះភិក្ខុទាំង ឡាយ ហើយហៅភិក្ខុទាំង ឡាយមក
 (មានព្រះពុទ្ធដ៏តា) ថា ឆ្ងាលភិក្ខុទាំង ឡាយ បើដូច្នោះ តថាគតនឹងបញ្ចក្ខ
 សិក្ខាបទដល់ភិក្ខុទាំង ឡាយ ព្រោះអាស្រ័យវណ្ណាចប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង

សង្ឃសុត្តន្តកាយ សង្ឃជាសុត្តន្តកាយ ទុក្ខដំបូង បុគ្គលាដំ
 ដំបូង មេសលាដំ ភិក្ខុដំ ជាសុវិហារកាយ ទុក្ខ-
 ទុក្ខដំ អាសវដំ សំវាយ សម្បាយដំ អាសវ-
 ដំ បដិយាកាយ អប្បសម្ពាដំ បសាធាយ បសម្ពាដំ
 កិយ្យោកាយ សទ្ធម្មដំ វិទយាទុក្ខកាយ វិទយា វិទយា
 បទ ភិក្ខុវេ ឥបំ សិក្ខាបដំ ទុក្ខសេយ្យដំ យោ បដ
 ភិក្ខុ មេដំ ទុក្ខ បដិសេវយ្យ ចារាដិកោ ហោតិ
 អសំវាសោតិ ។ វិទយា ភិក្ខុ ភិក្ខុ ភិក្ខុ ភិក្ខុ ភិក្ខុ
 បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

សុខិណ្ណាណាវំ មិច្ឆិកំ ។

[២១] តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ
 វេសាលីយំ មហារិទេ មគ្គដំ អាមិសេន ទុបលាបេត្តា
 តស្ស មេដំ ទុក្ខ បដិសេវតិ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ
 បុត្តល្អាសមយំ ធិវាសេត្តា បត្តិវិហារាយ វេសាលី
 មិណ្ហាយ ចារិសំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
 សម្ពាណ ភិក្ខុ សេនាសនចារិកំ អាណិណ្ហា
 យេន តស្ស ភិក្ខុនោ វិហារោ តេនុបសង្កម្មិសុ ។

គិមិម្បិសេចក្តិល្អដល់សន្សំ ដើម្បីទៅសប្បាយដល់សន្សំ ដើម្បីសន្សំ
 សន្សំនូវបុគ្គល ទាំងឡាយដែលមិនអៀមគ្នាសទ ដើម្បីទៅជាសុខស្រួល
 ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ដើម្បីកំណើតសេវាមិ
 ទាំងឡាយក្នុងបុព្វបុរស ដើម្បីកំណើតបង្កើតសេវាមិទាំងឡាយក្នុងបរិ-
 លោកទ ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាច្រើន
 ទ ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរឹងរិតជ្រះថ្លាច្រើន
 ទៀត ដើម្បីឲ្យដកលំនៅមាំមួនព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនៃ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវរស់នៅដ្ឋានសិក្ខាបទនេះដូចជា ភិក្ខុ
 ណាមួយសេនាមជ្ឈមន្ទ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវរាប់ក្តីបុណ្យដ៏ធំ កេសិកុស្តាន ។
 សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

វារៈកោលអំពីវិទយាទុក្ខកំ ចប់ ។

[២១] សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ រូប ប្រលោមល្អដំបូង ដោយ
 ភាមិសៈ ក្នុងវិទ្យាហារេ ទៀបក្រុងវេសាលី ហើយសេនាមជ្ឈមន្ទ
 នឹងមេស្ថានោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះស្លៀកស្រូវប្រដាប់ដោយ
 បាត្រនិងចិវរ ហើយចូលទៅកាន់ក្រុងវេសាលី ដើម្បីបិណ្ឌបុត្រក្នុង
 វេលាព្រឹកព្រហម ។ ក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូបមើលទៅ
 កាន់សេនាសនចារិក គឺនាំគ្នាចូលទៅក្រុងវេសាលីដែលភិក្ខុនោះទៅ ។

អន្តរាគមន៍ ទោ សា មគ្គដី តេ ភិក្ខុ ទ្វារោ ។
 អាគច្ឆន្ត ជំស្វាទ យេន តេ ភិក្ខុ តេនុបសង្កម្មិ
 ធម្មសង្កម្មិត្តា តេសំ ភិក្ខុនំ ប្រាសោ កាដិបិ ចារលេសិ
 ធម្ម្យិបិ ចារលេសិ កាដិបិ និច្ចំ ជិមិភ្នំបិ អកាសិ ។
 អថទោ តេសំ ភិក្ខុនំ វត្តមហោសិ ជំស្សុសយំ ទោ
 សោ ភិក្ខុ ឥមិស្សា មគ្គដីយា មេដុនំ ធម្មំ បដិសេ-
 វតិភិ វត្តមន្តំ ជិលីយេសុ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ វេសា-
 សិយំ បិណ្ណាយ ចរិត្តា បិណ្ណាចាតំ អាហាយ បដិក្កមិ ។
 អថទោ សា មគ្គដី យេន សោ ភិក្ខុ តេនុបសង្កម្មិ ។
 អថទោ សោ ភិក្ខុ តំ បិណ្ណាចាតំ វត្តមេសំ កុញ្ញិត្តា
 វត្តមេសំ ឥស្សា មគ្គដីយា អនាសិ ។ អថទោ សា
 មគ្គដី តំ បិណ្ណាចាតំ^(១) កុញ្ញិត្តា ឥស្ស ភិក្ខុវោ កាដិ
 និច្ចំ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ ឥស្សា មគ្គដីយា មេដុនំ
 ធម្មំ បដិសេវតិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុ
 វត្តមេសំ ធម្មំ អារុសោ កកវតា សិក្ខាបដិ ចត្តាភិ
 កាស្ស ធំ អារុសោ ឥមិស្សា^(២) មគ្គដីយា មេដុនំ
 ធម្មំ បដិសេវសិភិ ។ សច្ចំ អារុសោ កកវតា សិក្ខាបដិ

១ ១. តំ បិណ្ណំ ។ ២ ធម្មកាយំ បាហេ ភិ ។

មេស្វារោ បាទាយិញភិក្ខុមហ្សាលោនមកវតិចម្បយ កិច្ចលាទេត្រី
 កន្លែងដែលភិក្ខុទាំងនោះនៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ (ក៏សំដែងពាក្យ)
 ធ្វើចម្លើយច្បាស់ញឹកញាប់ ធ្វើកុម្មុយត្រូវកំរិតផង ភើងចង្ហែងផង បាទធ្វើ
 ម្ល៉េងម៉ែត្តផង ព្រំព័ទ្ធជុំវិញភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ។ គ្រាបោះ ភិក្ខុទាំងនោះ
 បានសេចក្តីត្រិះរិះយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះសេពមេដុនធម្មនឹងមេស្វារោ
 ដោយពិតឥតមានសង្ស័យ ទើបនាំគ្នាពួនចាំឃ្នាំអំពីក្នុងទីតាំង ១ ។
 លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះដើរទៅបំណុលទុកទុកត្រិះរិះសោយ បាទបំណុល
 ហើយត្រឡប់មកវិញ ។ គ្រាបោះ មេស្វារោកិច្ចលាទេត្រីកន្លែងដែល
 ភិក្ខុនោះនៅ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះ នាំបំណុលទុកនោះមួយចំណែក
 បាទច្បាស់មេស្វារោមួយចំណែក ។ គ្រាបោះ មេស្វារោសុំអាហារបំណុល
 នោះហើយ ក៏ភើងចង្ហែងចង្ហែងទៅភិក្ខុនោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះ
 ក៏សេពមេដុនធម្មនឹងមេស្វារោ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនោះ បាទភោជ
 ពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា អារុសោ សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាពទ្រង់បញ្ជា
 ហើយមិនមែន ទេ អារុសោ ហេតុអ្វី ក៏បាទជាអ្នកសេពមេដុនធម្ម
 នឹងមេស្វារោ ។ ភិក្ខុនោះ ឆ្លើយថា ទេ អារុសោទាំងឡាយ សិក្ខាបទ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាពទ្រង់បញ្ជាគ្រប់គ្រងហើយ ទេសិក្ខាបទនោះ ទ្រង់

បញ្ញត្តិ តញ្ច ទោ អនុស្សត្តិយោ ទោ តិរច្ឆានកតាយាតិ ។
 ទទុ អារុសោ តាថវ តំ ហោតិ អនុច្ឆរិកំ
 អារុសោ អនុលោមិកំ អប្បជំរុបំ អស្សាមណកំ
 អកប្បិយំ អករណិយំ កតំ ហិ ធាប តំ
 អារុសោ ឃិ ស្វាត្វាតេ ធម្មវិធមេ បត្តិជិត្វា
 ទ សត្តិស្សសិ យាវជិវ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ
 ត្រហ្មចរិយំ ចរិតំ ទទុ អារុសោ ភកវតា អនេក-
 បរិយាយេន វិភតាយ ធម្មោ ទេសិតោ យោ
 សភតាយ ។ បេ ។ កាមបរិណ្ណហានំ វុច.បមោ
 អត្វាតោ ទេតំ អារុសោ អប្បសន្ទានំ វា បសាធាយ
 បសន្ទានំ វា ភិយ្យកាភាយ អថទ្ទតំ អារុសោ
 អប្បសន្ទានញោ អប្បសាធាយ បសន្ទានត្វា ឯកត្វានំ
 អញ្ញត្តិយាតិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុ
 អនេកបរិយាយេន វិភវហិត្វា ភកវតា ឯកអត្ថំ
 អារោចេសំ ។

បញ្ញត្តិចំពោះនៃស្រីមនុស្ស មិនមែនបញ្ញត្តិចំពោះសត្វតិរច្ឆានញើទេ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលថា នៃអារុសោ សំគូបទដែលព្រះអង្គបញ្ញត្តិ
 ចំពោះស្រីមនុស្ស គឺជួបសត្វតិរច្ឆានញើដែរ មិនមែនបុ នៃអារុសោ
 (អំពើពិតក៏ដែលអ្នកធ្វើនោះ) ជាអំពើមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង ប៉ុ-
 ត្រូវបែប មិនមែនជាបេសសមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើទេ នៃអារុសោ
 គួរឃើងដែរ អ្នកឯងបូសក្នុងធម្មវិនិយដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សំដែង
 ល្អហើយយ៉ាងនេះគ្រឿងនឹង ទៅដោយប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ឱ្យបរិសុទ្ធតែដូ-
 លេញផលបអសំដីកមិនកើត នៃអារុសោ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគស្រី
 សំដែងហើយដើម្បីឱ្យប្រាសចាកភក្កៈ មិនមែនដើម្បីប្រកបដោយភក្ក ទេ
 ។ បេ ។ កិរិយាម្យប់ខ្លួនសេចក្តីក្តៅត្រហាយអន្លះអន្លែងក្នុងកាយទាំងឡាយ
 ព្រះអង្គទ្រង់សំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ មិនមែនបុ ម្ចាស់អារុសោ
 អំពើពិតក៏ដែលអ្នកធ្វើនេះ មិនមែនទាំឱ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ដទៃទាំង
 ឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ មិនមែនដឹកទាំងទាំងឡាយដែលជ្រះចូ-
 ហើយឱ្យវិនិច្ឆ័យជ្រះថ្លាម្យ៉ាងនោះទេ នៃអារុសោ អំពើពិតក៏ដែលអ្នក
 នេះមែនទាំឱ្យកើតសេចក្តីមិនជ្រះថ្លាដល់ដទៃទាំងឡាយដែលមិនទា-
 ជ្រះថ្លា ដឹកទាំងទាំងឡាយនេះដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យបាត់ជ្រះថ្លាទៅវិញ
 ត្រាចោះ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ គឺគិរិយាភិក្ខុនោះ ដោយបរិយាយ
 ច្រើនហើយទាំងត្រាបទូលសេចក្តីទំនងចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ

[២២] អថចោ ភគវា ឯតស្មី ធីតានេ ឯតស្មី
 បករណេ ភិក្ខុសង្ឃំ សង្ឃិទានាភេតា តំ ភិក្ខុំ
 បដិបុទ្ធិ សង្ឃំ កិវ ភំ ភិក្ខុ មគ្គដិយោ មេដុំធំ
 ធម្មំ បដិសេវសីតំ ។ សង្ឃំ ភគវាតំ ។ វិករហិ តុន្តោ
 ភគវា អនុច្ឆរិកំ មោឃបុរិស អនុច្ឆរណមីតំ អប្បដិ-
 រូបំ អស្សាមណាតំ អកប្បិយំ អនរណិយំ កដិ ហិ
 ធាម ភំ មោឃបុរិស ឯវំ ស្វាត្តានេ ធម្មវិទាយេ បត្តិដិគ្វា
 ណ សត្តិស្សសំ យារដិវំ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិ ត្រិប្ប-
 ចរិយំ ចរិវុំ ធនុ មយោ មោឃបុរិស អនេកបរិ-
 យាយេន វិកតាយ ធម្មោ ទេសិវេតា ចោ សភតាយ
 ។ ចេ ។ កាមបរិណ្ណបរាធំ រូបសមោ អត្តានេ វារុណោ
 មោឃបុរិស អាសិវិសស្ស យារវិសស្ស មុខ អង្គជាតំ
 បក្ខិតំ ធម្មោ មគ្គដិយោ អង្គជាតេ អង្គជាតំ បក្ខិតំ
 វារុណោ មោឃបុរិស កាល្លាសប្បស្ស មុខ អង្គជាតំ បក្ខិតំ
 ធម្មោ មគ្គដិយោ អង្គជាតេ អង្គជាតំ បក្ខិតំ
 វារុណោ មោឃបុរិស អង្គវិកាសុយោ អាទិត្តាយ
 សម្បដ្ឋលំតាយ សញ្ញាតិក្ខតាយ អង្គជាតំ បក្ខិតំ

[២២] ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគច្រើនឲ្យ
 ប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរភិក្ខុនោះ ក្នុងវេលាមោះជា ម្ខាងភិក្ខុ ពួក
 អ្នកឯងសព្វគ្រប់ធម្មនឹងបេស្វាតិកម្ម ។ ភិក្ខុនោះត្រាបទូលថា សូម
 ទានពិភមន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគច្រើននឹងឆ្លើយថា ខែហោឃបុរស
 (អំពើក្រីក្រដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ) ជាអំពើមិនសមគួរ មិនត្រូវចំនង មិន
 ត្រូវបែប មិនមែនជាបេសសមណៈមិនគប្បី មិនគួរធ្វើទេ ខែហោឃបុរស គួរ
 បើដែរ អ្នកឯងបួសក្នុងធម្មវិធីយដែលគង្វាតសំដែងហើយដោយល្អយ៉ាង
 នេះត្រឡប់ ទៅជាប្រព្រឹត្តិព្រហ្មចរិយធម៌ឲ្យបរិសុទ្ធតេព្យាលញ្ចវរាហ
 ផល់អស់ជីវិតមិនកើត ខែហោឃបុរស ធម៌ដែលគង្វាតសំដែងហើយ
 ដើម្បីប្រាសចាកពត៌ មិនមែនដើម្បីប្រកបដោយពត៌ទេ ។ មេ ។ កិរិយា
 ហ្វូងទូរសេចក្តីក្តៅក្រហាយរន្ធដ៏ក្នុងកាយទាំងឡាយ គង្វាតសំដែង
 ហើយដោយអនេកបរិយាយ ខែហោឃបុរស អ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅក្នុង
 មាត់អាសិវេតិស ទានពិសដ៏ត្រូវប្រសើរជាង អ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅ
 ក្នុងអង្គជាតបេសសមណៈប្រសើរសោះឡើយ ម្ខាងហោឃបុរស អ្នកឯង
 ដាក់អង្គជាតទៅក្នុងមាត់សំវៃក្រប្រសើរជាង ដែលអ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅ
 ក្នុងអង្គជាតបេសសមណៈនោះប្រសើរសោះឡើយ ម្ខាងហោឃបុរស សូរ
 អ្នកឯងដាក់អង្គជាតទៅក្នុងនិរោធិកាភិក្ខុក្តៅ ដែលកំពុងឆេះសន្ធាសន្ធា

១ ត្រូវ មក្កជំណា អង្គជានេ អង្គជាន់ បក្ខុក្ខំ តំ
 កំស្ស ហេតុ តតោជំណា បំ ហោយមុរិស
 មាលំ វា ជិក្ខេយ្យ មាលាមត្តំ វា ទុក្ខំ ១
 ត្រូវ តប្បច្ចយា កាយស្ស ភេតា បរិ មាលា
 អនាយំ ទុក្ខតិ វិជិតាតំ ជិវយំ ឧបបន្នេយ្យ វតោ-
 ជំណាទត្ត ទោ ហោយមុរិស កាយស្ស ភេតា បរិ
 មាលា អនាយំ ទុក្ខតិ វិជិតាតំ ជិវយំ ឧបបន្នេយ្យ
 តត្ថ ធាម ត្វំ ហោយមុរិស យំ ត្វំ វាសន្តម្ពំ
 តាមធម្មំ វសលធម្មំ ទុដ្ឋល្លំ ឧទកត្តិកំ វហស្សិ
 ច្វយំ ច្វយសនាមត្តិ សមាបដ្ឋិស្សសំ ទេតំ ហោ-
 យមុរិស អប្បសន្តាជំ វា បសាទាយ ។ បេ ។
 វរិត្ត បទ កិក្ខុវេ វេ វិ កិក្ខុវេ វេ វិ កិក្ខុវេ វេ វិ
 ១ យោ បទ កិក្ខុ មេដុជំ ធម្មំ បដិសេវេយ្យ

ពានអណ្តា តភ្នំនិម្ពន្ធវិញ្ញាប្រសើរជាង ឯអង្គជាន់ដែលអ្នកឯងដាក់
 ទៅក្នុងអង្គជាន់របស់មេស្សនោះ ពុំប្រសើរឡើយ ពាក្យដែលកថាគ
 កោលនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់ហោយមុរិស ព្រោះជាពោះបីបុគ្គលដល់
 ខ្លួនសេចក្តីស្លាប់ ឬសេចក្តីទុក្ខស្លាប់ ដោយហេតុដែលដាក់ក្នុងអង្គ-
 ជាន់ទៅក្នុងមាត់គស់វែកជាដើមនោះក៏ដោយ បុគ្គលនោះលុះវាលាង
 ខ្លួន មិនបានចូលទៅកាន់កិច្ចានកំណើត ប្រែក អសុភាយ នរក
 ព្រោះវែងដាក់អង្គជាន់ទៅក្នុងមាត់គស់វែកជាដើមនោះក៏ទេ ម្ចាស់ហោយ-
 មុរិស (ឯកិក្ខុនោះ) លុះវាលាងខ្លួន ក៏វែងវិញទៅកាន់កិច្ចានកំណើត
 ប្រែក អសុភាយ នរក ព្រោះហេតុដែលដាក់អង្គជាន់ទៅក្នុងអង្គ-
 ជាន់មេស្សនេះឯង ម្ចាស់ហោយមុរិស កាលបើកម្មនោះមានទោស
 ធ្ងន់ដល់ច្បាប់ហើយ អ្នកឯងមិនគួរបើហោយមេសតអស្ចម្ភជាធម៌របស់អ្នក
 ស្រុក ជាធម៌របស់មនុស្សថោកទាប ក្រាស់ដោយអំពើកាក្រក់ មានកិច្ច
 ដោយទឹកដីទីបំផុត របស់ជនមានក្លៀសក្លា ជាធម៌លាក់លៀម ដែល
 គេត្រូវប្រមេណ្ឌតែពីរនាក់នោះសោះ ម្ចាស់ហោយមុរិស អំពើដែល
 អ្នកឯងធ្វើនោះមិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លាផលធនទាំងឡាយ
 ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង
 ឡាយអប្សិសំផែនសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយសេពាបថ្មធម្ម

អន្តរសោ វិញ្ញាណសាយមិ ធារាដិកោ ហោតិ
អសំវាសោតិ ។ វិវត្តិមំ កតវតា កិច្ចំ ធម៌ក្ការមំ
បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

មង្គល្ហ(១) ខ្ញុំ ។

[២៣] តេន ចោ បន សមយេន សម្ពហុលា
វេសាលិកា វដ្ឋិបុត្តកា ភិក្ខុ យាវនត្ថំ កុញ្ញិសុ
យាវនត្ថំ សុមិសុ យាវនត្ថំ ធមោយិសុ យាវនត្ថំ
កុញ្ញិកា យាវនត្ថំ សុមិកា យាវនត្ថំ ធមោយិកា
អយោធិសោ មនសិកិកា សំគុំ អប្បច្ចក្កាយ ធុត្វល្យ
អនាវិកត្វា បេធុមំ ធម្មំ បដិសេវីសុ ។ តេ អបរេន
សមយេន ញាតិក្សសនេធមិ ធុដ្ឋា រោគក្សសនេធមិ
ធុដ្ឋា រោគក្សសនេធមិ ធុដ្ឋា ភាយស្មំ អាធុ
ធមស្រ្តមិកា វិវ វនេធុ ន មយំ កន្ត អាធុ
កុដ្ឋកវហិលោ ន ធម្មកវហិលោ ន សដ្ឋកវហិលោ
អត្តកវហិលោ មយំ កន្ត អាធុ អនញ្ញកវហិលោ

។ ធម្មតោ មង្គល្ហសំគុំ វិស្សតិ ។

ដោយហោចៅ សូម្បីនឹងសត្វនិរុទ្ធក្រិ ក៏គុនោះត្រូវអបត្តិបាណិក
កេសំវាសក្ខន ។ ព្រះបិតាព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសំគុំមន្ត្រីនេះ ចំពោះភិក្ខុ
តាំងឡាយដោយហេតុយ៉ាងនេះឯង ។

វិចិត្រមេស្វ ចប់ ។

[២៣] ក្នុងសម័យនោះ ពួកភិក្ខុថ្មីប្រើត្រាវក្នុងគ្រឹះវេសាលីជា
ច្រើនរូប តាំងតាន់តែរហើយសិន ។ ស្តាប់ហើយស្រង់ទឹក ។ ហើយតាន់ ។
ហើយសិន ។ ស្តាប់ស្តាប់ហើយស្រង់ទឹក ឥតបានធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយ
។ បាយប្រាជ្ញាឡើយ មិនពោលលាសំគុំ មិនធ្វើឲ្យច្បាស់នូវការងារអ្នក
បានកំឡាំងថយ (គឺមិនស្រីសិន) ហើយសេពមេដុនធម្ម ។ លុះសម័យ
ធម៌កាសិក្រាយ ក៏គុំតាំងនោះ ប្រទេសចក្តីពាក់ប្រាសចាកញាតិខ្លះ
ប្រទេសចក្តីវិនាសគោគសម្បត្តិខ្លះ ប្រទេសធម៌កបៀតបៀនខ្លះ (ក៏តាំង) ។
ចូលទៅក្រែកព្រះរោងនឹងមានអាយុ ហើយពោលពាក្យយ៉ាងនេះថា បពិត្រ
ព្រះភាគទ្រង់ចម្រើន យើងខ្ញុំតាំងឡាយមិនមែនជាអ្នកភិក្ខុប្រើព្រះពុទ្ធ
ភិក្ខុប្រើព្រះបិតា ភិក្ខុប្រើព្រះសិវ្យទេ បពិត្រព្រះភាគទ្រង់ចម្រើន
យើងខ្ញុំតាំងឡាយជាអ្នកភិក្ខុប្រើព្រះពុទ្ធនឹង មិនមែនភិក្ខុប្រើព្រះសិវ្យទេ

មយមេវម្ហា អនត្តិកា មយំ អប្បមុត្តា យេ មយំ
 ឯវំ ស្វាគ្ហាភេ ធម្មវិទយេ បទ្ធជំត្វា ធានាគ្ហំត្តា
 យាវជីវំ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធីំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិត្តំ ឥនាធិបំ
 ទេ^(១) មយំ កន្តេ អាទន្ត លកេយ្យម ភគវតា
 សន្តិកេ ចត្វជ្ជំ លកេយ្យម ឧបសម្បជំ ឥនាធិបំ
 មយំ វិបស្សកា កុសលាធិំ ធម្មាធិំ បុត្តាត្តាបរាត្តំ
 ពោធិបត្តិកាធិំ ធម្មាធិំ ភាវនាទុយោកមទុយុត្តា វិ-
 ហាវយ្យម សាទុ កន្តេ អាទន្ត ភគវតា ឯតមត្តំ
 អាណេចរឹតិ ។ ឯវំហារុសាតិ ទោ អាយស្នា អាទន្តោ
 វេសាលិកាធិំ វជ្ជិបុត្តកាធិំ បដិស្សុណិក្ខា យេទ ភគវ
 តេទុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា ភគវតោ ឯតមត្តំ អាណេ
 សិ ។ អដ្ឋាទមេតំ អាទន្ត អនវកាសោ យំ តថាភតោ

១. ឧ. ម. ៣៧៦ ១០៦ ។

យើងខ្ញុំចាំឯទ្បាយ បានមកបួសក្នុង ធម្មវិទិយេវិវេលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់សំដែងហើយដោយប្រពៃយ៉ាងនេះ ក៏ទៅជាប្រព្រឹត្តព្រហ្ម-
 ចរិយធម៌ឲ្យបរិសុទ្ធ ឲ្យបរិបូណ៌អស់មួយជីវិតមិនកើត យើងខ្ញុំចាំឯទ្បាយ
 ហៅពេញថាមនុស្សឥតសំណាងភសនា យើងខ្ញុំពេញជាមនុស្សឥត
 បុណ្យ បពិត្រព្រះអាទន្តដ៏ចំរើន បើប្រសិនជាយើងខ្ញុំបានខ្លួនបញ្ចូង បាន
 ខ្យល់សម្បទា ក្នុងសំណាងព្រះដ៏មានព្រះភាគឥឡូវនេះទៀត នោះយើង
 ខ្ញុំនឹងនឹងបានឃើញនូវកុសលធម៌ទាំងទ្បាយ នឹងទំប្រឹងប្រកបព្យាយាមជា
 គ្រឿងញ៉ាំងធម៌ទាំងទ្បាយ ដែលជាចំណែកនៃពោធិញ្ញាណឲ្យចំរើនអស់
 កតិមុននឹងក្រិក្រាយ (គឺបឋមយោមន័និបច្ច័យយាម) ក្នុងកាលឥឡូវនេះ
 ឯង បពិត្រព្រះអាទន្តដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំសូមគន្ធា សូមលោកម្ចាស់ទាំងសេច-
 ក្តីនេះទៅក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យទានផង ។ ព្រះអាទន្តដ៏មានភាយុ
 កំទេចលោកយុវេសំពូកក៏កុវជ្ជិបុត្តិអក្រិច្ឆិវេសាលីថា អើ ភារុសោ ហើយ
 ទូលទៅកាន់ចំដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់ លុះទូលទៅដល់ហើយក៏បាន
 ក្រាបទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់អាទន្ត ភថាឥតអប្បិដកសិក្ខាបទឈ្មោះបារមីក ដែលភថាឥត

វដ្តិចំ វ វដ្តិបុគ្គកាចំ វ ការណា សាវកាចំ
ចារាជិកំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ សម្មហនេយ្យតិ ។

(២២) អចទោ កកវ វតស្មិ ធិនាទេ វតស្មិ

បករណេ ធម្មិ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ បេរ
ទោ^(១) ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សិក្ខុំ អប្បទុក្ខាយ ធុត្វល្យ
អចារិកត្វា មេដុំ ធម្មំ បដិសេវតិ សោ អាគតោ
ន ឧបសម្មាទេតទ្វោ យោ ច ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ^(២)
សិក្ខុំ បទុក្ខាយ ធុត្វល្យ អចារិកត្វា មេដុំ ធម្មំ
បដិសេវតិ សោ អាគតោ ឧបសម្មាទេតទ្វោ វវេត្វ បទ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សិក្ខាបទំ ធុត្វសេយ្យាដ យោ បទ ភិក្ខុ
ភិក្ខុចំ សិក្ខាសាដិវសមាបន្នោ សិក្ខុំ អប្បទុក្ខាយ
ធុត្វល្យ អចារិកត្វា មេដុំ ធម្មំ បដិសេវយ្យ អន្តមសោ
តវច្ឆានកតាយបិ ចារាជិកោ ហេតិ អសំវសោតិ ។

១. ១. បទ ១ ២ សព្វញ្ញយំ ពហោ ឧត្តិ ។

បានបញ្ញត្តិហើយដល់សាវកទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនៃជនអ្នកនៅក្នុងវិបទ
វដ្តិចំនិទ្ទេយក្តី ព្រោះហេតុនៃវដ្តិបុគ្គកន្តុចំនិទ្ទេយក្តី ដោយអំពើណា
អំពើគុះ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាគោលទៀយ ។

(២២) ព្រោះនិទាននេះ ព្រោះដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មាន

ព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់សំដែងធម្មិកថា ហើយក្រាស់ហៅភិក្ខុចំនិទ្ទេយ
មកហើយ មានព្រះពុទ្ធដ៏តាថា ម្ចាស់ភិក្ខុចំនិទ្ទេយ ភិក្ខុណាមួយ
មិនពោលលាសិក្ខា មិនប្រកាសខ្លួនថាជាអ្នកមានកំច្បាំងថយ ហើយ
សេពបេដុនធម្ម បើភិក្ខុនោះមក (សូមទេបសម្បទានិសិទ្ធិទៀត) សន្សំ
មិនត្រូវទេបសម្បទាទៀយ ម្ចាស់ភិក្ខុចំនិទ្ទេយ បើភិក្ខុណាមួយពោល
លាសិក្ខាហើយ ប្រកាសខ្លួនថាជាអ្នកមានកំច្បាំងថយ ហើយសេពបេដុន
ធម្ម បើភិក្ខុនោះ (សូមបូសាទៀត) សន្សំធម្មិទ្ធិទេបសម្បទាចុះ ម្ចាស់
ភិក្ខុចំនិទ្ទេយ អ្នកចំនិទ្ទេយគប្បីសំដែងសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុ
ណាមួយដល់ព្រមដោយសិក្ខានិទ្ធិសាដិវ (ដែលគេជាអបញ្ញត្តិហើយ)
សម្រាប់ភិក្ខុចំនិទ្ទេយ ហើយមិនពោលលាសិក្ខា មិនធ្វើទៀតកំច្បាំង
ខ្លួនក្រាមជាអ្នកមានកំច្បាំងថយ ហើយសេពបេដុនធម្ម ដោយហេតុទៅ
សូម្បីកែនិសិទ្ធិក៏បញ្ជូនញី ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាណិក រកសំវសោត ។

[២៤] យោ បទាតិ យោ យាទិសោ យថាយុត្តា
 យថាជត្វោ យថាបាមោ យថាតោត្តោ យថាសីលោ
 យថាវិហារិ យថាតោចរោ ថេរោ វា ធរោ វា បដ្ឋិរោ
 វា ឯសោ វុច្ឆតិ យោ បទាតិ ។

[២៥] ភិក្ខុតិ ភិក្ខុតោតិ ភិក្ខុ ។ ភិក្ខុវិយំ
 អដ្ឋបតតោតិ ភិក្ខុ ។ ភិក្ខុបដិទោតិ ភិក្ខុ ។ សា-
 មញ្ញាយ ភិក្ខុ ។ បដិញ្ញាយ ភិក្ខុ ។ ឯហិភិក្ខុតិ
 ភិក្ខុ ។ ភិហិ សារណគមទេហិ ឧបសម្បន្តោតិ ភិក្ខុ ។
 កម្រោតិ(១) ភិក្ខុ ។ សារោតិ ភិក្ខុ ។ សេត្តោតិ ភិក្ខុ ។
 អសេត្តោតិ ភិក្ខុ ។ សមត្តេន សង្កេន ញត្តិទត្តេន
 តម្កេន អត្តយេន ហិទាវហេន ឧបសម្បន្តោតិ ភិក្ខុ ។

១ អត្ថប្បព្វន កម្រិត្យាទិសុ ឧត្តសុ ទាយសុ វិនិស្វា វាទុន ១ ទិស្សតិ ។

[២៦] ត្រីភិក្ខុតោ ណាមួយ អធិប្បាយថា ភិក្ខុជាថេរុក្ខិ
 ភិក្ខុបុសថិក្ខុ ភិក្ខុកណ្តាលភិក្ខុណា គឺថាតាមតែភិក្ខុបុណា ដែលប្រកប
 ក្នុងភិក្ខុយានិណា មានជាភិក្ខុយានិណា មានឈ្មោះយានិណា មានត្រ
 យានិណា មានប្រក្រតិយានិណា មានត្រៀងនៅយានិណា មានគោចរ
 យានិណាក៏ដោយ ភិក្ខុនេះគឺជាភិក្ខុហៅថា (ភិក្ខុ) ណាមួយ ។

[២៧] ត្រីភិក្ខុតោ ភិក្ខុ មានព្រះគោតម សមណណាជាអ្នក
 សូច សមណនោះហៅថា ភិក្ខុ ។ សមណណាចូលទៅរកស្រីយន្ត
 ភិក្ខុចរិយវត្ត សមណនោះហៅថា ភិក្ខុ ។ ជនណាទ្រទ្រង់សម្បត្តិដែល
 គេកាត់ហើយ ជននោះហៅថា ភិក្ខុ ។ ជនដែលហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះហេតុ
 វេហារបញ្ញត្តិថា សមណៈ ។ ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះបានប្តូរជាខ្លួន ។
 ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះសម្រេចជា ឯហិភិក្ខុ ។ ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះបាន
 ឧបសម្បត្តិដោយសារណគមន៍ ញ ។ ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះហេតុជាអ្នក
 ចំរើន ។ ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះមានសារធម៌ ។ ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះជា
 អ្នកសិក្សា ។ ហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះមិនបាច់សិក្សា ។ ហៅថា ភិក្ខុ
 ព្រោះបានឧបសម្បត្តិដោយញត្តិចក្កតម្កក្តិជាដ៏សមគួរដល់ហេតុដែល
 មិនបានសេចក្តីអន្តរាយ ដោយសន្សំដែលព្រមព្រៀងហើយ ។ បណ្តាភិក្ខុ

តត្រិ យាយំ គំតុ សមគ្គេន សង្ខេន ញត្តិចតុត្តេន
កម្មេន អត្តប្បេន ហិណាហេន ធម្មសម្បទ្ធោ អយំ
ឥមស្មី អនុ អធិប្បេតា ភិក្ខុតំ ។

(២៧) សិក្ខាតំ តិស្សោ សិក្ខា អធិសីលសិក្ខា
អធិចិត្តសិក្ខា អធិប្បញ្ញាសិក្ខា តត្រិ យាយំ អធិសីល-
សិក្ខា អយំ ឥមស្មី អនុ អធិប្បេតា សិក្ខាតំ ។

(២៨) សាដិវំ ចាម យំ ភក្កវតា បញ្ញត្តំ សិក្ខា-
មនំ ឯតំ សាដិវំ ចាម ឥស្មី សិក្ខាតំ តេន វុត្តតំ
សាដិវសមាបទ្ធោតំ ។

(២៩) សិក្ខុំ អប្បទុក្ខាយ ធុត្ថល្យំ អនាវិ-
កត្តាតំ អត្ថំ ភិក្ខុវេ ធុត្ថល្យាវកាម្មញ្ញេវ ហោតិ
សិក្ខា ច អប្បទុក្ខាតា ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ

តំវនោះ គិត្តណាដែលបានធម្មសម្បទាដោយញត្តិចតុត្តកម្មវា ដ៏សប-
គ្គរដល់ហេតុដែលមិនមានវិបត្តិកំរើក ដោយសង្ខវេលវេលាព្រមព្រៀងហើយ
ភិក្ខុនេះ គឺជាគតសំដៅយកក្នុងអត្ថនេះ ។

(២៧) ត្រីនិពាក្យថា សិក្ខា សំដៅត្រីនិសិទ្ធិ ព្យ គឺ អធិសីល-
សិក្ខា ១ អធិចិត្តសិក្ខា ១ អធិប្បញ្ញាសិក្ខា ១ បណ្តាសិក្ខាទាំង ៣ នោះ
សិក្ខាណាដែលហៅថា អធិសីលសិក្ខា សិក្ខានេះគឺជាគតសំដៅយកក្នុង
សេចក្តីនេះ ។

(២៨) ត្រីនិពាក្យថា សាដិវៈ គឺសិក្ខាបទណា ដែលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយ សិក្ខាបទដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិ
ហើយនោះ ហៅថា សាដិវៈ ភិក្ខុដែលសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទ ហៅថា សាដិវៈ
នោះ គឺជាគតហៅថា អ្នកដល់ព្រមដោយ សាដិវៈ ដោយហេតុនោះឯង ។

(២៩) ត្រីនិពាក្យថា មិនពោលលាសិក្ខា មិនធ្វើឲ្យច្បាស់ឲ្យភាវៈ
ជាអ្នកមានកំឡុងវេយ (មានព្រះពុទ្ធភាសិតថា) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិរិ-
យាដែលភិក្ខុត្រាន់តែធ្វើឲ្យច្បាស់ឲ្យភាវៈជាអ្នកមានកំឡុងវេយ ប៉ុន្តែសិក្ខា
ហៅថា ភិក្ខុមិនត្រាន់ពោលលាទៅឲ្យយក៏មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

ធុត្តល្បវិកម្មញ្ញោ ហោតិ សិក្ខា ច បទ្ធក្ខានា ។

[៣០] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ធុត្តល្បវិកម្មញ្ញោ ហោតិ
 សិក្ខា ច អប្បទ្ធក្ខានា ។ ៧១ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ទុក្ខណ្ឌំតោ អធិករតោ សាមញ្ញា ចរិកុត្តារោ ភិក្ខុ-
 ភិក្ខុភារំ អន្តិយមាតោ ហរាយមាតោ ជិក្ខុត្តមាតោ
 តំហិភារំ បន្ទយមាតោ ឧបាសកភារំ បន្ទយមាតោ
 អាហមិកភារំ បន្ទយមាតោ សាបណារភារំ បន្ទយ-
 មាតោ តិក្ខិយភារំ បន្ទយមាតោ តិក្ខិយស្សវិកភារំ
 បន្ទយមាតោ អស្សមណភារំ បន្ទយមាតោ អសក្ស-
 បុត្តិយភារំ បន្ទយមាតោ យន្តបាហំ តុត្ថំ បទ្ធកេត្តយ្យន្តិ
 វនតំ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិចំ ភិក្ខុវេ ធុត្តល្បវិកម្មញ្ញោ
 ហោតិ សិក្ខា ច អប្បទ្ធក្ខានា ។ អធិក បធន
 ទុក្ខណ្ឌំតោ អធិករតោ សាមញ្ញា ចរិកុត្តារោ ភិក្ខុ-
 ភារំ អន្តិយមាតោ ហរាយមាតោ ជិក្ខុត្តមាតោ តំហិភារំ
 បន្ទយមាតោ ។ បេ ។ អសក្សបុត្តិយភារំ បន្ទយមាតោ

កិរិយាដែលភិក្ខុបានធ្វើឲ្យស្ងប់ស្ងៀមគឺជាអ្នកមានកំច្បាំងថយហើយ សិក្ខា
 ហៅថា ភិក្ខុបាទពោលលាហើយក៏មាន ។

[៣១] ហួសភិក្ខុទាំងឡាយ កិរិយាដែលភិក្ខុត្រាន់វិកធ្វើឲ្យស្ងប់
 ស្ងៀមគឺជាអ្នកមានកំច្បាំងថយ ប៉ុន្តែសិក្ខា ហៅថា ភិក្ខុមិនទាន់បាទពោល
 លាទៅឡើយ ទោះបីដូចម្តេច ។ ហួសភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 អង្វរមិនរីករាយ ចង់ឃើញឲ្យឃ្លាតឥតចាកសមណៈ ឡើយណាយ
 ពុញច្រាន់ ភ្លើមរអើមនឹងភាពខ្លួនជាភិក្ខុ ប្រាថ្នាភាពជាត្រៃហស្ថ ប្រាថ្នា
 ភាពជាឧបាសក ប្រាថ្នាភាពជាអ្នកស្សាអារម ប្រាថ្នាភាពជាសាមណេរ
 ប្រាថ្នាភាពជាតិរិយ ប្រាថ្នាភាពជាតិរិយសារក ប្រាថ្នាភាពនៃខ្លួនមិនមែន
 ជាសមណៈ ប្រាថ្នាភាពនៃខ្លួនមិនមែនជាសក្សបុត្រ ក៏និយាយឲ្យអ្នកដទៃ
 ជីវិតស្ងប់ស្ងៀម បើដូច្នោះ មានតែខ្ញុំត្រូវលះបង់ច្រកក្នុង ។ ហួសភិក្ខុទាំង
 ឡាយ យ៉ាងនេះឯងហៅថា កិរិយាដែលភិក្ខុត្រាន់វិកធ្វើឲ្យស្ងប់ស្ងៀម
 ជាអ្នកមានកំច្បាំងថយ ប៉ុន្តែសិក្ខាហៅថា ភិក្ខុមិនទាន់បាទពោលលាទៅ
 ឡើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុអង្វរមិនរីករាយ ចង់ចេញចាកសមណភាព
 ឡើយណាយ ពុញច្រាន់ ភ្លើមរអើមនឹងភាពខ្លួនជាភិក្ខុ ប្រាថ្នាភាព
 ជាត្រៃហស្ថ ។ បេ ។ ប្រាថ្នាភាពមិនមែនជាសក្សបុត្រ ក៏និយាយឲ្យ

យទ្ធាហំ ធម្មំ បច្ចុក្កេយ្យន្តំ វននិ វិញ្ញាបេតិ ។ មេ ។
 យទ្ធាហំ សង្ខំ បច្ចុក្កេយ្យន្តំ វននិ វិញ្ញាបេតិ ។
 យទ្ធាហំ សិក្ខំ បច្ចុក្កេយ្យន្តំ វននិ វិញ្ញាបេតិ ។
 យទ្ធាហំ វិនយំ បច្ចុក្កេយ្យន្តំ វននិ វិញ្ញាបេតិ ។
 យទ្ធាហំ ចានិមាត្តំ បច្ចុក្កេយ្យន្តំ វននិ វិញ្ញាបេតិ ។
 យទ្ធាហំ ឧទ្ទេសំ បច្ចុក្កេយ្យន្តំ វននិ វិញ្ញាបេតិ ។
 យទ្ធាហំ ឧបជ្ឈយំ បច្ចុក្កេយ្យន្តំ វននិ វិញ្ញាបេតិ ។
 យទ្ធាហំ អាចរិយំ បច្ចុក្កេយ្យន្តំ វននិ វិញ្ញាបេតិ ។
 យទ្ធាហំ សន្តិវិហារិកំ^(១) បច្ចុក្កេយ្យន្តំ វននិ វិញ្ញា-
 បេតិ ។ យទ្ធាហំ អន្តរាសិកំ បច្ចុក្កេយ្យន្តំ វននិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ យទ្ធាហំ សមាទុបជ្ឈយកំ បច្ចុក្កេយ្យន្តំ
 វននិ វិញ្ញាបេតិ ។ យទ្ធាហំ សមាទាចរិយកំ
 បច្ចុក្កេយ្យន្តំ វននិ វិញ្ញាបេតិ ។ យទ្ធាហំ សត្រិប្បាណិ
 បច្ចុក្កេយ្យន្តំ វននិ វិញ្ញាបេតិ ។ យទ្ធាហំ
 ភិហំ អស្សន្តំ វននិ វិញ្ញាបេតិ ។ យទ្ធាហំ

• បុព្វ សន្តិវិហារិកំ ធម្មំ ៥ តិ សព្វ លយេ ។

អ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ បានក្នុងត្រៃលះបង់ព្រះធម៌ ។ មេ ។
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ បានក្នុងត្រៃលះបង់ព្រះសង្ឃ
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ បានក្នុងត្រៃលះបង់សំលា ។
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ បានក្នុងត្រៃលះបង់វិមយ ។
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ បានក្នុងត្រៃលះបង់បាតិមោក្ក ។
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ បានក្នុងត្រៃលះបង់ឧទ្ទេស ។
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ បានក្នុងត្រៃលះបង់ឧបជ្ឈយំ ។
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ បានក្នុងត្រៃលះបង់អាចារ្យ ។
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ បានក្នុងត្រៃលះបង់សិទ្ធិវិហា-
 រិក ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ បានក្នុងត្រៃលះបង់
 អន្តរាសិក ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ បានក្នុងត្រៃ
 លះបង់ភិក្ខុដែលមានឧបជ្ឈយំស្មើគ្នា ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា
 បើដូច្នោះ បានក្នុងត្រៃលះបង់ភិក្ខុដែលមានអាចារ្យស្មើគ្នា ។ និយាយ
 ឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ បានក្នុងត្រៃលះបង់ភិក្ខុអ្នកប្រតិក្កមបិ
 ជ័ប្រសើរស្មើគ្នា ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ បានក្នុង
 ត្រៃលះបង់ត្រៃហស្ត ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ បានក្នុង

ធាតុសកោ អស្សន្តំ វនតិ វិញ្ញាមេតិ ។ យទ្ធិនាហំ
 អាភាមិកោ អស្សន្តំ វនតិ វិញ្ញាមេតិ ។ យទ្ធិនាហំ
 សាមណោ អស្សន្តំ វនតិ វិញ្ញាមេតិ ។ យទ្ធិនាហំ តំគ្និ-
 យោ អស្សន្តំ វនតិ វិញ្ញាមេតិ ។ យទ្ធិនាហំ តិគ្និយស្សា-
 កោ អស្សន្តំ វនតិ វិញ្ញាមេតិ ។ យទ្ធិនាហំ អស្សបណោ
 អស្សន្តំ វនតិ វិញ្ញាមេតិ ។ យទ្ធិនាហំ អសក្ស-
 បុត្តិយោ អស្សន្តំ វនតិ វិញ្ញាមេតិ ។ ឋវំបិ តំគុវ
 ទុក្ខល្អាវិកម្មញ្ញោ ហោតិ សិក្ខា ច អប្បទុក្ខានា ។
 អថវា បទ ឧក្កណ្ឌិនោ អនិករោ សាមញ្ញា ចរិ-
 តុកោមោ តំគុកាវំ អន្តិយមាណោ ហរយមាណោ
 ជំគុទ្ធមាណោ តំហំកាវំ បត្តយមាណោ ។ ថេ ។ អ-
 សក្សបុត្តិយកាវំ បត្តយមាណោ យទិ បនាហំ តុន្តំ
 បទ្ធកេយ្យន្តំ វនតិ វិញ្ញាមេតិ ។ ថេ ។ យទិ បនាហំ
 អសក្សបុត្តិយោ អស្សន្តំ វនតិ វិញ្ញាមេតិ ។ ថេ ។ អថា-
 ហំ^(១) តុន្តំ បទ្ធកេយ្យន្តំ វនតិ វិញ្ញាមេតិ ។ ថេ ។ អថាហំ

១. ឌ. ឃ. ឆបាហំ ។

ន្ត្រិក្រវេតជាធម្មសក ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ មាន
 តែន្ត្រិក្រវេតជាអ្នកក្សត្រ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើដូច្នោះ
 មានតែន្ត្រិក្រវេតជាសាមណោ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើ
 ដូច្នោះ មានតែន្ត្រិក្រវេតជាតិវិយ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើ
 ដូច្នោះ មានតែន្ត្រិក្រវេតជាតំគ្និយសាវក ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា
 បើដូច្នោះ មានតែន្ត្រិក្រវេតជាសមណោ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា
 បើដូច្នោះ មានតែន្ត្រិក្រវេតជាសក្សបុត្រ ។ ពាលភិក្ខុបំណិទ្ធរយ យ៉ាងនេះ
 ឯងហៅថា ភិយាវដលភិក្ខុត្រានៃធ្វើច្បាស់នូវការជាអ្នកមានតំគ្និ-
 យ ចំនែកស្តីបំណិទ្ធរយហៅថាភិក្ខុបានពោលណាទៅឡើយ ។ មួយវិញ
 ទៀត ភិក្ខុអង្គុកមិនតែឈ ចង់ឃ្លាតចាកសមណភាព កាលជាទុក្ខុក្ស
 ត្រាន់ឡើមហើមភាពជាភិក្ខុ ប្រាជ្ញាភាពជាត្រហស្ថ ។ ថេ ។ ប្រាជ្ញាភាពមិន
 មែនជាសក្សបុត្រ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើមែន មានតែន្ត្រិ-
 ក្រវេតបដិព្រះកុច្ច ។ ថេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បើមែន
 មានតែន្ត្រិក្រវេតជាសក្សបុត្រ ។ ថេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់
 ថា កាលបើហេតុយ៉ាងនេះមានពិតមែន ន្ត្រិក្រវេតបដិព្រះកុច្ច ។ ថេ ។
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា កាលបើយ៉ាងនេះ មានតែន្ត្រិក្រវេតធ្វើ

អសក្សបុត្តិយោ អស្សន្តំ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។
 ហន្តាហំ ពុទ្ធិ បទ្ធាត្តយ្យន្តំ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។
 ហន្តាហំ អសក្សបុត្តិយោ អស្សន្តំ វនតិ វិញ្ញា-
 បេតិ ។ បេ ។ ហោតុ បេ ពុទ្ធិ បទ្ធាត្តយ្យន្តំ
 វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។ ហោតុ បេ អសក្សបុត្តិយោ
 អស្សន្តំ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឃីវិមំ ភិក្ខុវេ ធុត្តស្សា-
 វិកម្មតោវ ហោតិ សិក្ខា ច អប្បច្ចត្តាតា ។
 អដក បទ ឧក្កណ្ឌិកា អនតិវេសា សាមញ្ញា ចរិ-
 តុកាហោ ភិក្ខុភាវំ អដ្ឋិយមាដោ ហរាយមាដោ
 ដិក្ខុច្ចមាដោ តិហិការំ បត្តយមាដោ ។ បេ ។
 អសក្សបុត្តិយភាវំ បត្តយមាដោ មាតវំ សវមីតិ
 វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ មីតវំ សវមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 ភាវវំ សវមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ភតិវិ សវមីតិ
 វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បុត្តំ សវមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 ដីតវំ សវមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បជាបតិ សវមីតិ
 វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ញាតតេ សវមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។

ជាសក្សបុត្រ ។ បេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ល្ខន្តិយចុះ ខ្ញុំត្រូវ
 តែសេះបង់ព្រះពុទ្ធ ។ បេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ល្ខន្តិយចុះ
 ខ្ញុំត្រូវលែងធ្វើជាសក្សបុត្រ ។ បេ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា
 ហោតុរបស់ខ្ញុំលើកទុកសិនចុះ ខ្ញុំត្រូវលែងបង់ព្រះពុទ្ធ ។ បេ ។ និយាយឲ្យ
 អ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ហោតុរបស់ខ្ញុំលើកទុកសិនចុះ ត្រូវតែខ្ញុំលែងធ្វើ
 ជាសក្សបុត្រ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះហៅថា កិរិយាគ្រាន់តែ
 ធ្វើឲ្យច្បាស់ខ្លួនតែប៉ុណ្ណោះ មិនមានកំច្បាងធម៌ ប៉ុន្តែសិក្ខាមិនទាន់ហៅថាភិក្ខុ
 បានពោលលាដៅឡើយ ។ បូយវិញទៀត ភិក្ខុអង្សុក មិនរីករាយ
 ប្រាថ្នាដើម្បីឲ្យយោគបុគ្គលាសមណភាព ជាទុក្ខ គុញប្រាថ្នា ខ្ពើមរើម
 ភាពជាភិក្ខុ ប្រាថ្នាភាពជាគ្រិហស្ថ ។ បេ ។ នឹងចង់ឲ្យខ្លួនទៅជាអសក្ស-
 បុត្រ គឺនិយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំព្រូកហតា ។ និយាយឲ្យអ្នក
 ដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំព្រូកមិកា ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំ
 ព្រូកបង្កូនប្រិស ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំព្រូកបង្កូន
 ស្រី ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំព្រូកកូនប្រិស ។ និយាយឲ្យអ្នក
 ដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំព្រូកកូនស្រី ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា
 ខ្ញុំព្រូកប្រិក្ខុ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំព្រូកពួកញាតិ ។

មិត្ត សភមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ កាមី សភមីតិ
 វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ធិតមី សភមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 ទេត្តិ សភមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ វត្តិ សភមីតិ វនតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ ហិវត្តិ សភមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ សុវណ្ណិ
 សភមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ សិប្បិ សភមីតិ វនតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ បុព្វេ ហសិតំ លមិតំ កិធិតំ សមទុស្ស-
 ភមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិបិ ភិក្ខុវេ ទុព្វល្យាវិកេច្ចត្យោវ
 យោភិ សិក្ខា ច អប្បច្ចត្តាតា ។ អថវា បទ ទុក្ខណ្ឌិ-
 តោ អនតិរតោ សាមញ្ញា ចវិគុកាមោ ភិក្ខុការិ អដ្ឋិយ-
 មាដោ ហារយមាដោ ជិក្ខុធមាដោ តិហាការិ បន្ទ-
 យមាដោ ។ បេ ។ អសក្យប្បត្តិយការិ បន្ទយមាដោ
 ហតា មេ អត្ថិ សា មយា ចោសេតព្វាតិ វនតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ បិតា មេ អត្ថិ សោ មយា ចោសេតព្វាតិ
 វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ភាតា មេ អត្ថិ សោ មយា
 ចោសេតព្វាតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ភតិធិ មេ អត្ថិ

និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំពូកពូកមិត្ត ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃ
 ដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំពូកស្រុក ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំពូក
 ខិតម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំពូកស្រែ ។ និយាយឲ្យអ្នក
 ដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំពូកចំការ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំ
 ពូកប្រាក់ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំពូកមាស ។ និយាយ
 ឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំពូកសិល្បសាស្ត្រ ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹង
 ច្បាស់ថា ខ្ញុំពូកជាញឹកញយខ្សែកាលសីច កាលស្រី ធិនិកាលសេន រិធិ
 មុន ។ ច្បាសកុំភ័យខ្សោយ យ៉ាងនេះហៅថា ភិរិយាគ្រាន់តែធ្វើប្រ-
 ច្បាសខ្សែកាលសីចអ្នកមានកំច្បាស់ជយ ប៉ុន្តែសិក្ខាមិនចាត់ហតិកុប្បាស
 លាឡើយ ។ មួយវិញទៀត កុំអង្វរក មិនរីករាយ ប្រាថ្នាឲ្យឃ្លាត
 ដុតចាកសមណគាត ជាទុក្ខ ទុក្ខប្រាថ្នា ធ្វើមរអិមភាពជាភិក្ខុ ពេញ
 ចិត្តធិនិកាតគ្រិហស្ថ ។ បេ ។ ពេញចិត្តធិនិកាតមិនមែនជាសក្យបុត្រ ពិ
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមានមាតា ។ នោះខ្ញុំត្រូវតែចំព្រឹម ។
 និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បិតារបស់ខ្ញុំមាន បិតានោះខ្ញុំត្រូវតែ
 ចំព្រឹម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បងប្អូនប្រុសរបស់ខ្ញុំមាន បង
 ប្អូនច្រុសនោះខ្ញុំត្រូវតែចំព្រឹម ។ និយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បងប្អូន

សា មយា ចោសេតព្វាតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បុត្តា មេ
អត្ថំ សោ មយា ចោសេតព្វាតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។
ជីតា មេ អត្ថំ សា មយា ចោសេតព្វាតិ វនតិ វិញ្ញា-
បេតិ ។ បជាបតី មេ អត្ថំ សា មយា ចោសេតព្វាតិ
វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ញាតតា មេ អត្ថំ តេ មយា
ចោសេតព្វាតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ មិត្តា មេ អត្ថំ តេ
មយា ចោសេតព្វាតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឃុំបិ ភិក្ខុវេ
ទុក្ខល្យាវិក្កម្យា ហោតិ សិក្ខា ច អប្បច្ចត្តាតា ។
អថវា បទ ឧត្តណ្ឌិតោ អនតិវតោ សាមញ្ញា ចរិតុ-
តោមោ ភិក្ខុភាវំ អដ្ឋិយមាណោ ហរាយមាណោ ជិក្ខុច្ច-
មាណោ តិហិភាវំ បន្ទយមាណោ ។ មេ ។ អសក្ស-
បុត្តិយភាវំ បន្ទយមាណោ មាតា មេ អត្ថំ សា មំ
ចោសេស្សតីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បិតា មេ អត្ថំ សោ
មំ ចោសេស្សតីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ភាតា មេ អត្ថំ
សោ មំ ចោសេស្សតីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ភតិជំ
មេ អត្ថំ សា មំ ចោសេស្សតីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។

ស្រីរបស់ខ្ញុំមាន បដិប្បនស្រីនោះខ្ញុំត្រូវតែចិញ្ចឹម ។ ឱយាយឲ្យអ្នកដទៃ
ដឹងច្បាស់ថា កូនប្រុសរបស់ខ្ញុំមាន កូនប្រុសនោះខ្ញុំត្រូវតែចិញ្ចឹម ។ ឱ-
យាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា កូនស្រីរបស់ខ្ញុំមាន កូនស្រីនោះខ្ញុំត្រូវតែ
ចិញ្ចឹម ។ ឱយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំមាន ប្រពន្ធនោះ
ខ្ញុំត្រូវតែចិញ្ចឹម ។ ឱយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា កូនញាតិរបស់ខ្ញុំមាន
អ្នកចាំនោះត្រូវតែចិញ្ចឹម ។ ឱយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា កូនបិតុ
របស់ខ្ញុំមាន កូនបិតុចាំនោះខ្ញុំត្រូវតែចិញ្ចឹម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិច្ចាយ យំដ
ទេរហៅថា ភិក្ខុគ្រាន់តែធ្វើឲ្យច្បាស់នូវការងារអ្នកបានកំច្រាសឱ្យ
សិក្ខាមិនបានហៅថាភិក្ខុបានពោលលាឡើយ ។ មួយមួយទៀត ភិក្ខុ
អង្រុក មិនរីករាយ ចង់ឃ្លាតរចនាចាកសមណភាព ជាទុក្ខ ដុញគ្រាន់
ឆ្លើមអើមភាពជាភិក្ខុ ប្រាថ្នាភាពស្រេចស្រួល ។ មេ ។ មិនប្រាថ្នាភាពជា
សក្សបុត្រ ក៏ឱយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា មាតារបស់ខ្ញុំមាន មាតា
នោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ ឱយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បិតារបស់ខ្ញុំមាន
បិតានោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ ឱយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បដិប្បនស្រី
របស់ខ្ញុំមាន បដិប្បនស្រីនោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ ឱយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹង
ច្បាស់ថា បដិប្បនស្រីរបស់ខ្ញុំមាន បដិប្បនស្រីនោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។

បុត្តា មេ អត្ថំ សា មំ ចោសេស្សតីតិ វនតិ វិញ្ញា-
 បេតិ ។ ជិតា មេ អត្ថំ សា មំ ចោសេស្សតីតិ វនតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ បដាបតិ មេ អត្ថំ សា មំ ចោសេស្សតីតិ
 វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ញាតតា មេ អត្ថំ ភេ មំ ចោសេស្ស-
 តីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ មិត្តា មេ អត្ថំ តេ មំ ចោសេស្ស-
 តីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ តាមោ មេ អត្ថំ ភេនចាហំ^(១)
 ជីវិស្សមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ជិតមោ មេ អត្ថំ ភេនចាហំ
 ជីវិស្សមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ខេត្តំ មេ អត្ថំ ភេនចាហំ
 ជីវិស្សមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ វត្តំ មេ អត្ថំ ភេនចាហំ
 ជីវិស្សមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ហិរញ្ញំ មេ អត្ថំ
 ភេនចាហំ ជីវិស្សមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ សុវណ្ណំ
 មេ អត្ថំ ភេនចាហំ ជីវិស្សមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 សិប្បំ មេ អត្ថំ ភេនចាហំ ជីវិស្សមីតិ វនតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ ឯវិបិ កិច្ចាម ទុក្ខន្យាវកាធុញ្ចោ យោតិ

១ ភេន ឯហិរញ្ញំ ហោ ។

ខំយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា កូនស្រីរបស់ខ្ញុំមាន កូនស្រីនោះនឹង
 ចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ ខំយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា កូនស្រីរបស់ខ្ញុំមាន កូន
 ស្រីនោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ ខំយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំ
 មាន ប្រពន្ធនោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ ខំយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា កូន
 ញាតិរបស់ខ្ញុំមាន ញាតិទាំងនោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ ខំយាយឲ្យអ្នកដទៃ
 ដឹងច្បាស់ថា កូនមិត្តរបស់ខ្ញុំមាន មិត្តទាំងនោះនឹងចិញ្ចឹមខ្ញុំ ។ ខំយាយ
 ឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ស្រីរបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិញ្ចឹមជីវិតដោយស្រី
 នោះក៏បាន ។ ខំយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា មិត្តរបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹង
 ចិញ្ចឹមជីវិតដោយមិត្តនោះក៏បាន ។ ខំយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា
 ស្រីរបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិញ្ចឹមជីវិតដោយស្រីនោះក៏បាន ។ ខំយាយ
 ឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា បំណុលរបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិញ្ចឹមជីវិតដោយបំណុល
 នោះក៏បាន ។ ខំយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា ប្រាក់របស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំ
 នឹងចិញ្ចឹមជីវិតដោយប្រាក់នោះក៏បាន ។ ខំយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់
 ថា មាសរបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិញ្ចឹមជីវិតដោយមាសនោះក៏បាន ។
 ខំយាយឲ្យអ្នកដទៃដឹងច្បាស់ថា សិល្បសាស្ត្ររបស់ខ្ញុំមាន ខ្ញុំនឹងចិញ្ចឹម
 ជីវិតដោយសិល្បសាស្ត្រនោះក៏បាន ។ ម្នាលភិក្ខុវង់ឡាយ យ៉ាង
 នេះហៅថា តិរិយាត្រានៃវត្ថុឲ្យច្បាស់ខ្ញុំគ្រាន់តែជាអ្នកមានកំឡាំងវង់យ

សិក្ខា ច អប្បច្ចត្តាតា ។ អដកិ បទ ទុក្ខន្ទំគោ
 អនតិរោត សាមញ្ញា ចរិតុត្តារោ កិក្ខុការី អដ្ឋិ-
 យមាដោ ហរាយមាដោ ជិក្ខុច្ចមាដោ តិបិការី បដ្ឋិ-
 យមាដោ ។ បេ ។ អសត្យបុត្តិយការី បដ្ឋិយមាដោ
 ទុក្ខានុំ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ទ សុត្តានុំ វនតិ វិញ្ញា-
 បេតិ ។ ទុច្ឆានុំ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ទ សុច្ឆានុំ វនតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ ទ ទស្សហាមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 ទ វិសហាមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ទ រមាមីតិ វនតិ
 វិញ្ញាបេតិ ។ ទាភំរមាមីតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ វិវិមិ
 ទោ កិក្ខុវេ ទុព្វល្យវិកម្មញ្ញវេ ហោតិ សិក្ខា ច
 អប្បច្ចត្តាតា ។

[៣១] កដកេ កិក្ខុវេ ទុព្វល្យវិ-
 កម្មញ្ញវេ ហោតិ សិក្ខា ច បច្ចត្តាតា ។

ប៉ុន្តែសិក្ខាមិនទាន់ហៅថា ភិក្ខុបានពោលណាឡើយ ។ ខ័យមួយទៀត
 ភិក្ខុអង្សុក មិនរីករាយ ចង់ចេញចាកភាពជាសមណៈជាទុក្ខនឹងភាពជាភិក្ខុ
 ជំនួន រឿមរើមភិក្ខុភាព ប្រាថ្នាខ្លាចជាត្រិហស្ថ ។ បេ ។ ប្រាថ្នា
 ភាពមិនមែនជាសក្យបុត្រ ខំយាយឲ្យអ្នកដទៃជំនិច្ចស្រស់ថ្លា (អំពើនេះ)
 កម្របុគ្គលនឹងធ្វើបាន ។ ខំយាយឲ្យអ្នកដទៃជំនិច្ចស្រស់ថ្លា (អំពើនេះ)
 បុគ្គលមិនមែននិយមនឹងធ្វើបានទេ ។ ខំយាយឲ្យអ្នកដទៃជំនិច្ចស្រស់ថ្លា
 (អំពើនេះ) បុគ្គលប្រព្រឹត្តបានដោយកម្រ ។ ខំយាយឲ្យអ្នកដទៃជំនិច្ចស្រស់
 ថ្លា (អំពើនេះ) បុគ្គលមិនមែនប្រព្រឹត្តបានដោយនិយមទេ ។ ខំយាយឲ្យ
 អ្នកដទៃជំនិច្ចស្រស់ថ្លា ខ្ញុំមិនគោច (នៅក្នុងភេទបព្វជិត)ទេ ។ ខំយាយឲ្យ
 អ្នកដទៃជំនិច្ចស្រស់ថ្លា ខ្ញុំមិនហ៊ាន (នៅក្នុងភេទបព្វជិត)ទេ ។ ខំយាយឲ្យ
 អ្នកដទៃជំនិច្ចស្រស់ថ្លា ខ្ញុំមិនត្រកអា (នឹងភេទបព្វជិត)ទេ ។ ខំយាយឲ្យ
 អ្នកដទៃជំនិច្ចស្រស់ថ្លា ខ្ញុំមិនពេញចិត្ត (នឹងភេទបព្វជិត)ទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ យ៉ាងនេះហៅថា ភិយាត្រាន់តែធ្វើឲ្យច្បាស់ខ្លាចភាពជាអ្នក
 មានកំឡុងថយ ប៉ុន្តែសិក្ខាមិនទាន់ហៅថាភិក្ខុបានពោលណាឡើយ ។

[៣១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិយាដែលភិក្ខុធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ខ្លាច
 ភាពវែងខ្លួនជាបុគ្គលមានកំឡុងថយ ទាំងសិក្ខាហៅថាភិក្ខុបានពោលណា

នធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧត្តរណ្ណិយោ អនតិរោ សាមញ្ញា
 ចរិក្ខុកាយោ ភិក្ខុកាវ អន្តិយមាណោ មាណយមាណោ
 ជិក្ខុច្ឆមាណោ ភិហិកាវ បត្តយមាណោ ។ បេ ។ អសត្យ-
 បុត្តិយកាវ បត្តយមាណោ ពុទ្ធិ បច្ចុក្ខាមីតិ វនតិ វិញ្ញា-
 មេតិ ។ ឯវិចិ ភិក្ខុវេ ធុត្តល្យវិក្ខុធុត្តោវ ហោតិ សិក្ខា
 ច បច្ចុក្ខាតា ។ អថវា បទ ឧត្តរណ្ណិយោ អនតិរោ
 សាមញ្ញា ចរិក្ខុកាយោ ភិក្ខុកាវ អន្តិយមាណោ មា-
 ណយមាណោ ជិក្ខុច្ឆមាណោ ភិហិកាវ បត្តយមាណោ ។ បេ ។
 អសត្យបុត្តិយកាវ បត្តយមាណោ ធុត្ត បច្ចុក្ខាមីតិ
 វនតិ វិញ្ញាមេតិ ។ សធុត្ត បច្ចុក្ខាមីតិ វនតិ
 វិញ្ញាមេតិ ។ សិក្ខុ បច្ចុក្ខាមីតិ វនតិ វិញ្ញាមេតិ ។
 វិធរយំ បច្ចុក្ខាមីតិ វនតិ វិញ្ញាមេតិ ។ ចាតិមោក្ខំ
 បច្ចុក្ខាមីតិ វនតិ វិញ្ញាមេតិ ។ ធុត្តសំ បច្ចុក្ខាមីតិ
 វនតិ វិញ្ញាមេតិ ។ ធុត្តយំ បច្ចុក្ខាមីតិ វនតិ
 វិញ្ញាមេតិ ។ អាចរិយំ បច្ចុក្ខាមីតិ វនតិ វិញ្ញា-
 មេតិ ។ សម្មិហារិកំ បច្ចុក្ខាមីតិ វនតិ វិញ្ញាមេតិ ។

នោភិក្ខុម្ហោ ។ ម្ហោភិក្ខុចំនិទ្ធាយ ភិក្ខុភិក្ខុសាសនានេះ អដ្ឋកមិទ
 ត្រេកអរ បង្ហាតចាកភាពជាសមណៈ ខៀយណាយ ជំនឿចំ ខ្ញុំប
 រើមនីភាពជាភិក្ខុ ប្រាថ្នានូវភាពជាគ្រិហស្ថ ។ បេ ។ ពេញចិត្តនឹង
 ភាពមិនមែនជាសក្យបុត្រ ក៏និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់
 ព្រះពុទ្ធ ។ ម្ហោភិក្ខុចំនិទ្ធាយ យាសិកនេះ ខ្ញុំបរហៅថា គិរិយាធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់នូវការខ្លាំងឬខ្លាចជាបុគ្គលមានកំឡាំងថយ ទាំងសិក្ខុកិរិហាវាងភិក្ខុ
 បាមពោលលា ។ ម្ហោវិទ្យោ ភិក្ខុអដ្ឋក មិនត្រេកអរ ប្រាថ្នាចង់
 យូរចាកភាពជាសមណៈ ខៀយណាយ ជំនឿចំ ខ្ញុំបរើមនីភាពជា
 ភិក្ខុ ពេញចិត្តនឹងភាពជាគ្រិហស្ថ ។ បេ ។ ពេញចិត្តនឹងភាពមិនមែនជា
 សក្យបុត្រ ក៏និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់ព្រះធម៌ ។ និយាយ
 ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់ព្រះសង្ឃ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់
 ថា ខ្ញុំសូមលះបង់សិក្ខា ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់
 វិន័យ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់បាតិមោក្ខ ។ និយាយ
 ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់នូវឧទ្ទេស ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់
 ថា ខ្ញុំសូមលះបង់ឧបដ្ឋាយិ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូម
 លះបង់អាចារ្យ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់សន្ធិវិហារិក ។

អន្តរាសិកំ បទុក្ខាមិតំ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ សមាមុ-
 បដ្ឋាយកំ បទុក្ខាមិតំ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ សមា-
 បាចរិយកំ បទុក្ខាមិតំ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។
 សុត្រិហ្មតាវិ បទុក្ខាមិតំ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ បេ ។
 តិហិតិ មំ ធារេហិតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឧចាសកោតិ
 មំ ធារេហិតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ អារាមកោតិ មំ
 ធារេហិតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ សាមណេរោតិ មំ
 ធារេហិតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ តត្ថិយោតិ មំ ធារេ-
 ហិតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ តត្ថិយស្សារកោតិ មំ
 ធារេហិតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ អស្សនេរោតិ មំ
 ធារេហិតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ អសក្សបុត្តិយោតិ មំ
 ធារេហិតិ វនតិ វិញ្ញាបេតិ ។ ឃីរិមំ កិក្ខុវេ ធុត្ថល្យាវិ-
 កម្មញ្ញេវ ហោតិ សិក្ខា ច បទុក្ខាតា ។ អថវា ម ឧ-
 ទុក្ខល្យាវេតោ អនតិវេតោ សាមញ្ញា ចវិកុកាមោ កិក្ខុភាវំ
 អដ្ឋិយមាថោ ហរាយមាថោ ជិក្ខុទ្ធមាថោ តិហិការំ
 បត្តិយមាថោ ។ បេ ។ អសក្សបុត្តិយការំ បត្តិយមាថោ

និយាយឱ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់អន្តរាសិក ។ និយាយឱ្យគេដឹង
 ច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់បទុក្ខដឹក ដែលមានបេដ្ឋាយស្មើគ្នា ។ និយាយឱ្យ
 គេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់បទុក្ខដឹកដែលមានអាចារ្យស្មើគ្នា ។ និយាយ
 ឱ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំសូមលះបង់កិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តត្រហុចរិយៈជាមួយគ្នា
 ។ បេ ។ និយាយឱ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកខ្លួនខ្ញុំជាគ្រហស្ថចុះ ។
 និយាយឱ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកខ្លួនខ្ញុំជាធាសកចុះ ។
 និយាយឱ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកខ្លួនខ្ញុំជាធាញ្ញាមវក្ខចុះ ។
 និយាយឱ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកខ្លួនខ្ញុំជាសាមណេរចុះ ។
 និយាយឱ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកខ្លួនខ្ញុំជាតត្ថិយចុះ ។ និយាយឱ្យ
 គេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកខ្លួនខ្ញុំជាសាវកវៃតត្ថិយចុះ ។ និយាយឱ្យ
 គេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកខ្លួនខ្ញុំជាមិនមែនជាសមណៈទេចុះ ។ និយាយ
 ឱ្យគេដឹងច្បាស់ថា លោកចូរចាំទុកខ្លួនខ្ញុំជា មិនមែនជាសក្សបុត្រិទេ ។
 ត្រាស់កិក្ខុចាំនិទ្ធាយ យ៉ាងនេះទើបហៅថា កិរិយាធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ទូរ
 ភាវៈវៃខ្លួនជាបុគ្គលមានកំឡាំងថយ ចាំនិស្តុកាំហៅថា កិក្ខុបានកោល
 លាហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត កិក្ខុអវ្យក មិនត្រេកអរ ចង់ឃ្នាកចាក
 កាតជាសមណៈ ឲ្យរិយណាយ ដឹងខ្លួន ភ្លើមរើមិនភាពជាក់កុំ ពេញ
 ចិត្តវិនិកាពជាគ្រហស្ថ ។ បេ ។ ពេញចិត្តវិនិកាពមិនមែនជាសក្សបុត្រ

អស់ មេ តុទ្ធនាតិ វនតិ វិញ្ញាមេតិ ។ មេ ។ អស់
 មេ សត្រិហ្មចារីហិតិ វនតិ វិញ្ញាមេតិ ។ ឯវិមិ
 តិក្ខុវេ ។ មេ ។ អដវា បន ។ មេ ។ កំណុំ មេ
 តុទ្ធនាតិ វនតិ វិញ្ញាមេតិ ។ មេ ។ កំណុំ មេ សត្រិហ្ម-
 ចារីហិតិ វនតិ វិញ្ញាមេតិ ។ ឯវិមិ ។ មេ ។ អដវា
 បន ។ មេ ។ ន មមន្តោ តុទ្ធនាតិ វនតិ វិញ្ញាមេតិ
 ។ មេ ។ ន មមន្តោ សត្រិហ្មចារីហិតិ វនតិ វិញ្ញា-
 មេតិ ។ ឯវិមិ ។ មេ ។ អដវា បន ។ មេ ។
 សុមុត្តាហំ តុទ្ធនាតិ វនតិ វិញ្ញាមេតិ ។ មេ ។ សុ-
 មុត្តាហំ សត្រិហ្មចារីហិតិ វនតិ វិញ្ញាមេតិ ។ ឯវិមិ
 តិក្ខុវេ ធុត្វល្យាវិកម្មត្ថេវ ហោតិ សិក្ខា ច បច្ចុត្តា-
 តា ។ យាមិ វា បនញ្ញាមិមិ អត្ថិ តុទ្ធពេទនាមិ វា
 ធុត្វល្យាវិកម្មត្ថេវ វា សិក្ខាវេទនាមិ វា សិក្ខាវេទនាមិ វា

និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមិនត្រូវការដោយព្រះពុទ្ធខេ ។ មេ ។ ពោល
 ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំមិនត្រូវការដោយបត្តជិតមានត្រហូចរូស្មីត្ថាទាំង
 ខ្យល់ទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្យល់ ក៏យ៉ាងនេះ ។ មេ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 ។ មេ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ប្រយោជន៍ អ្វីដោយព្រះពុទ្ធដល់ខ្ញុំ ។
 មេ ។ និយាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ប្រយោជន៍អ្វីដោយសត្រិហ្មចារីភិក្ខុទាំង
 ខ្យល់ដល់ខ្ញុំ ។ ក៏យ៉ាងនេះ ។ មេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ។ មេ ។ និយាយ
 ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា សេចក្តីត្រូវការដោយព្រះពុទ្ធនៃខ្ញុំមិនមាន ។ មេ ។ និ-
 យាយឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា សេចក្តីត្រូវការដោយសត្រិហ្មចារីភិក្ខុទាំងខ្យល់
 នៃខ្ញុំមិនមាន ។ ក៏យ៉ាងនេះ ។ មេ ។ ម្យ៉ាងទៀត ។ មេ ។ និយាយ
 ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំច្រសែច្រះចាកព្រះពុទ្ធហើយ ។ មេ ។ និយាយ
 ឲ្យគេដឹងច្បាស់ថា ខ្ញុំច្រសែច្រះចាកសត្រិហ្មចារីភិក្ខុទាំងខ្យល់ហើយ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្យល់ ក៏យ៉ាងនេះ ហៅថា ការបាទនៃឲ្យជាក់ច្បាស់ឲ្យភាវៈ
 នៃខ្លួនជាបុគ្គលមានកំច្បាស់ថយ ចាំងសិក្ខាគឺហៅថា អិក្ខុបាទពោលណ
 ហើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ពាក្យទាំងខ្យល់ណា សូម្បីវិទេជាពាក្យផ្លាស់
 ប្តូរដោយពាក្យព្រះពុទ្ធគឺ ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យព្រះធម៌ក្តី ជា
 ពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យព្រះសង្ឃក្តី ជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរដោយពាក្យព្រះ

វិធីយវេទនា ឯ វា ចានិមោគ្គវេទនា ឯ វា ទុន្តស-
 វេទនា ឯ វា ឧបជ្ឈាយវេទនា ឯ វា អាចរិយវេទ-
 នា ឯ វា សង្ខារិកវេទនា ឯ វា អន្តរាសិ-
 កវេទនា ឯ វា សមាធិបដ្ឋាយកវេទនា ឯ វា
 សមាធិចរិយកវេទនា ឯ វា សត្រៃហ្មតារិវេទនា ឯ វា
 តិហវេទនា ឯ វា ឧទាសកវេទនា ឯ វា អាណមិក-
 វេទនា ឯ វា សាមណេវេទនា ឯ វា តិក្ខុយវេទនា ឯ
 វា តិក្ខុយស្សាវកវេទនា ឯ វា អស្សមណវេទនា ឯ
 វា អសក្សប្បត្តិយវេទនា ឯ វា ភេហិ អាគារវេហិ
 ភេហិ សំដ្ឋេហិ ភេហិ ទិហិត្តេហិ វនតិ វិញ្ញាបេនិ ។
 ឯវិចិ ទោ ភិក្ខុវេ ឧទ្ធក្សាវក្សត្តេ ហោតិ សិក្ខា
 ៨ បច្ចុក្កាតា ។

សិក្ខា ឯ ពាក្យផ្លូវសំបូរដោយពាក្យ វិធីយក្ខី ឯ ពាក្យផ្លូវសំបូរដោយ
 ពាក្យ ពានិមោគ្គក្ខី ឯ ពាក្យផ្លូវសំបូរដោយពាក្យ ទេសក្ខី ឯ
 ពាក្យផ្លូវសំបូរដោយពាក្យ ឧបជ្ឈាយក្ខី ឯ ពាក្យផ្លូវសំបូរដោយពាក្យ
 អាចារ្យក្ខី ឯ ពាក្យផ្លូវសំបូរដោយពាក្យ សង្ខារិកក្ខី ឯ ពាក្យផ្លូវសំ-
 បូរដោយពាក្យ អន្តរាសិកក្ខី ឯ ពាក្យផ្លូវសំបូរដោយពាក្យ សមាធិ-
 បដ្ឋាយក្ខី ឯ ពាក្យផ្លូវសំបូរដោយពាក្យ សមាធិចរិយក្ខី ឯ ពាក្យ
 ផ្លូវសំបូរដោយពាក្យ សត្រៃហ្មតារិក្ខី ឯ ពាក្យផ្លូវសំបូរដោយពាក្យ
 ត្រៃស្កក្ខី ឯ ពាក្យផ្លូវសំបូរដោយពាក្យ ទេសក្ខី ឯ ពាក្យផ្លូវសំបូរ
 ដោយពាក្យ អាណមិក្ខី ឯ ពាក្យផ្លូវសំបូរដោយពាក្យ សាមណេក្ខី
 ឯ ពាក្យផ្លូវសំបូរដោយពាក្យ តិក្ខុយក្ខី ឯ ពាក្យផ្លូវសំបូរដោយពាក្យ
 តិក្ខុយសាវកក្ខី ឯ ពាក្យផ្លូវសំបូរដោយពាក្យ មិនមែនជាសមណៈក្ខី ឯ
 ពាក្យផ្លូវសំបូរដោយពាក្យ មិនមែនជាសក្សប្បត្តិក្ខី ភិក្ខុនិយាយឱ្យដេ
 រើនិច្ចាសដោយពាក្យប្រាសាទៈ ដែលជាភកា (ពោលហេសិក្ខា)
 ដែលជាភេ ដែលជាទិមិក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះហៅថា
 ការធ្វើឱ្យជាកំច្បាស់ឱ្យការវិបដ្ឋ ជាបុគ្គលមានកំច្បាស់ផយ ទាំងសិក្ខាភិ
 ហៅថា ភិក្ខុទុរាពោលណាហើយ ។

មិលត្តកោន អរិយកស្ស សន្តិកេ សិក្ខុ បច្ចុត្តា-
 តិ ។ សោ ចេ ទ បដិវិជាធាតិ អប្បច្ចត្តាតា
 ហោតិ សិក្ខា ។ អរិយកោន អរិយកស្ស សន្តិកេ
 សិក្ខុ បច្ចុត្តាតិ ។ សោ ចេ ទ បដិវិជាធាតិ
 អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ សិក្ខា ។ មិលត្តកោន មិលត្ត-
 កស្ស សន្តិកេ សិក្ខុ បច្ចុត្តាតិ ។ សោ ចេ ទ
 បដិវិជាធាតិ អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ សិក្ខា ។ ទវាយ
 សិក្ខុ បច្ចុត្តាតិ ។ អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ សិក្ខា ។
 វាយ សិក្ខុ បច្ចុត្តាតិ ។ អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ
 សិក្ខា ។ អសាវេតុកាមោ សាវេតិ ។ អប្បច្ចត្តាតា
 ហោតិ សិក្ខា ។ សាវេតុកាមោ ទ សាវេតិ ។
 អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ សិក្ខា ។ អវិញ្ញាស្ស សាវេតិ ។
 អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ សិក្ខា ។ វិញ្ញាស្ស ទ សាវេតិ ។

ភិក្ខុពោលលាសិក្ខុក្នុងសំណាក់ជនជាអរិយកជាតិដោយមិលត្តកោន ។
 បើជនជាអរិយកជាតិទោះ មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ សិក្ខាមិនហៅថា
 ភិក្ខុបានពោលលាទេ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខុក្នុងសំណាក់ជនជាអរិយក-
 ជាតិដោយអរិយកកាសា ។ បើជនជាអរិយកជាតិទោះមិនដឹងសេចក្តី
 ច្បាស់ទេ សិក្ខាមិនហៅថាភិក្ខុបានពោលលាឡើយ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខុ
 ក្នុងសំណាក់ជនជាមិលត្តកជាតិដោយមិលត្តកោន ។ បើជនជាមិលត្តក-
 ជាតិទោះ មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ សិក្ខាហៅថា ភិក្ខុមិនបានពោលលា
 ឡើយ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាដល់ស្រូវសេន ។ សិក្ខាហៅថាភិក្ខុមិន
 បានពោលលាឡើយ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខាដោយគ្រាន់តែ ។ សិក្ខា
 ហៅថាភិក្ខុមិនបានពោលលាឡើយ ។ ភិក្ខុមិនមានប្រាជ្ញាឲ្យអ្នកដទៃពូ
 តែបែរជាឲ្យពូវិញ^(១) ។ សិក្ខាហៅថាភិក្ខុមិនបានពោលលាឡើយ ។
 ភិក្ខុមានប្រាជ្ញាឲ្យអ្នកដទៃពូ តែបែរជាមិនឲ្យពូវិញ^(២) ។ សិក្ខាហៅ
 ថាភិក្ខុមិនបានពោលលាឡើយ ។ ភិក្ខុពោលលាសិក្ខុក្នុងសំណាក់
 មនុស្សដែលមិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ ។ សិក្ខាហៅថាភិក្ខុមិនបានពោលលា
 ឡើយ ។ ភិក្ខុមិនពោលលាសិក្ខាឲ្យពូដល់មនុស្សដែលមិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ ។

១ សំដៅភិក្ខុដែលកំពុងចង្ហាញក្តី សាកសួរក្តី ឃ្រានក្តី ទរក្តី ពណ៌តាម ផ្លូវចាត់ចែង
 លាសិក្ខុ តែស្រឡាញ់សិក្ខ ។ ២ សំដៅភិក្ខុដែលមិនចង្ហាញក្តី មិនឲ្យអ្នកដទៃ ។

អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ សិក្ខា ។ សត្វសោ វា មន
ន សាវតិ ។ អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ សិក្ខា ។ ឯវិ ទោ
ភិក្ខុវេ អប្បច្ចត្តាតា ហោតិ សិក្ខា ។

[៣៣] មេដុនធម្មោ ជាម យោ សោ អសន្តុខ្មោ
តាមធម្មោ វសលធម្មោ ទុដ្ឋល្លំ ឱនកក្កិកំ វេស្សំ
ទ្ធិយំ ទ្ធិយសមាមត្តំ ឯសោ មេដុនធម្មោ ជាម ។

[៣៤] បដិសេវតិ ជាម យោ ធិមិក្កេន ធិមិក្កំ
អត្តជាតេន អត្តជាតិ អន្តមសោ តិលដលមត្តិបិ
មវេសេតិ ឯសោ បដិសេវតិ ជាម ។

[៣៥] អន្តមសោ តិវច្ឆានតតាយបិតិ តិវច្ឆានត
តិក្កិយាបិ មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវិត្តា អស្សមណោ
ហោតិ អសក្សបុត្តិយោ មវេវ មទុស្សិត្តិយោ តេន
វុច្ឆតិ អន្តមសោ តិវច្ឆានតតាយបិតិ ។

សិក្ខាហៅថាភិក្ខុមិនបានពោលលាឡើយ ។ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុពោលលា
សិក្ខាឡើយ ។ [គ្រប់បទមិនឱ្យអ្នកដទៃឮ ។ សិក្ខាហៅថាភិក្ខុមិនបានពោល
លាឡើយ ។ ខ្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯង សិក្ខាហៅថា ភិក្ខុមិន
បានពោលលាឡើយ ។

[៣៦] ធមិវេសលហៅថា មេដុន ទោះគឺធមិវេសជាបេស
អសប្បសេ ធមិវេសអ្នកស្រុក ធមិវេសមនុស្សជោគចាប ឬអំពើ
អាក្រក់ មានកិច្ចដោយទឹកដីបំបុត ជាអំពើដែលដទៃនាំនាគវៃនប្រ
រម្មតាគងទឹកប្បវិទិ ទេះឯងហៅថា មេដុនធម្ម ។

[៣៧] បុគ្គលណា ឱ្យនិមិត្តខ្លួនចូលទៅដោយនិមិត្ត (គេ) ឱ្យអង្គ
កំណើន (ខ្លួន) ចូលទៅដោយអង្គកំណើន (គេ) ដោយហោចទៅសូម្បី
អស់ទីត្រីមវៃ ១ គ្រាប់ល្អ បុគ្គលនោះហៅថា សេន ។

[៣៨] ត្រង់តាក្យតា ដោយហោចទៅសូម្បីដោយសត្វគំរោងញី
ឆន់ប្បាយថា ភិក្ខុសេនចំពោះមេដុនធម្ម សូម្បីដោយសត្វគំរោងញី
ក៏ចំទមែនជាសមណៈ មិនមែនជាសក្យបុត្រឡើយ ទីនីបាច់និយាយទៅ
ថ្វីដល់ភិក្ខុដែលសេនមេដុនធម្ម ដោយស្រីមនុស្ស ព្រោះហេតុនោះ
បានហៅថា (ភិក្ខុសេនមេដុនធម្ម) យ៉ាងហោចទៅសូម្បីដោយ
សត្វគំរោងញី (គឺត្រីតាបក្កិបាណីក) ។

[២៦] ចារាជីកោ ហោតីតិ សេយ្យិថាមិ បាម
បុរិសោ សីសច្ឆិញ្ញោ រកត្វោ ភេន សរិភព្វនេន
ជីវិតុំ វរិមេវ ភិក្ខុ មេធុនំ ធម្មំ បដិសេវិត្វា
អស្សមណោ ហោតិ អសក្សបុត្តិយោ ភេន វុច្ឆតិ
ចារាជីកោ ហោតីតិ ។

[២៧] អសំវសោតិ សំវសោ បាម ឯកកម្មំ
ឯកុទ្ធសោ សមសិក្ខាតា ឯសោ សំវសោ បាម
សោ ភេន សន្និ ធម្មំ ភេន វុច្ឆតិ អសំវសោតិ ។

[២៨] តិស្សោ ភិក្ខិយោ មនុស្សភិក្ខុ អមនុស្សភិក្ខុ តិវច្ឆា ធា-
តតិភិក្ខុ ។ តយោ ឧកតោត្យញ្ញនកោ មនុស្សឧកតោត្យញ្ញ-
នកោ អមនុស្សឧកតោត្យញ្ញនកោ តិវច្ឆា ធាតតឧកតោ-
ត្យញ្ញនកោ ។ តយោ បណ្ឌិតា មនុស្សបណ្ឌិតោ អម-
នុស្សបណ្ឌិតោ តិវច្ឆា ធាតតបណ្ឌិតោ ។ តយោ បុរិសា
មនុស្សបុរិសោ អមនុស្សបុរិសោ តិវច្ឆា ធាតតបុរិសោ ។
មនុស្សភិក្ខុយោ តយោ មត្តេ មេធុនំ ធម្មំ បដិសេវិត្វស្ស

[២៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាតដឹក អធិប្បាយថា ធម្មតា
បុរិសវេល មានក្បាលដាច់ បិទរាចមិនតភ្ជាប់ដោយសរិរោះចោះ ហើយសេវ
ទៅវិញបាម យ៉ាងណាមិញ ភិក្ខុត្រូវសេវាមេធុនធម្មហើយ តំបិទ
វែនជាសមណៈ បិទវែនជាសក្សបុត្រ យ៉ាងនោះឯង ព្រោះហេតុនោះ
បានជាយេងថា ត្រូវអាបត្តិបាតដឹក ។

[២៧] ត្រង់ពាក្យថា កេសំវសត្ថាន អធិប្បាយថា សន្និធម្ម
ជាមួយភិក្ខុ ទរទូសជាមួយភិក្ខុ ការសិក្សាស្និដ្ឋានភិក្ខុ នេះឯងហៅថា
សំវស សំវសហោចមែមមានជាមួយនិងភិក្ខុវេលត្រូវអាបត្តិបាតដឹកនោះម
ព្រោះហេតុនោះ បានជាហៅថា កេសំវសត្ថាន ។

[២៨] ស្រីមាន ៣ ពួក គឺស្រីមនុស្ស ១ ស្រីអមនុស្ស ១ សត្វ
តិវច្ឆានញី ១ ។ ឧកតោត្យញ្ញនក គឺជនវេលមានភេទពីរ មាន ៣ ពួក
អមនុស្សមានភេទពីរ ១ អមនុស្សមានភេទពីរ ១ តិវច្ឆានមានភេទពីរ ១ ។
បណ្ឌិត គឺជនខ្លើយមាន ៣ ពួក គឺមនុស្សខ្លើយ ១ អមនុស្សខ្លើយ ១
តិវច្ឆានខ្លើយ ១ ។ ប្រិសមាន ៣ ពួក គឺមនុស្សប្រិស ១ អមនុស្សប្រិស ១
តិវច្ឆានឈ្មោល ១ ។ តាលបើភិក្ខុសេវាមេធុនធម្មចំពោះភិក្ខុមត្តទាំង ៣

អាបត្តិ ចារាជិតស្ស វច្ឆមក្កេ បស្សវមក្កេ ឌុខេ ។
 អមនុស្សត្ថិយា ។ មេ ។ តិរច្ឆានតតិវិយា តយោ មក្កេ
 មេឌុំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិតស្ស វច្ឆ-
 មក្កេ បស្សវមក្កេ ឌុខេ ។ មនុស្សឧកតោត្យញ្ញនកស្ស
 ។ មេ ។ អមនុស្សឧកតោត្យញ្ញនកស្ស ។ មេ ។ តិរច្ឆា-
 នតតឧកតោត្យញ្ញនកស្ស តយោ មក្កេ មេឌុំ
 ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិតស្ស វច្ឆមក្កេ
 បស្សវមក្កេ ឌុខេ ។ មនុស្សបណ្ឌិតស្ស ទ្វេ មក្កេ
 មេឌុំ ធម្មំ បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិតស្ស
 វច្ឆមក្កេ ឌុខេ ។ អមនុស្សបណ្ឌិតស្ស ។ មេ ។
 តិរច្ឆានតតបណ្ឌិតស្ស ។ មេ ។ អមនុស្សបុរិសស្ស
 ។ មេ ។ តិរច្ឆានតតបុរិសស្ស ទ្វេ មក្កេ មេឌុំ ធម្មំ
 បដិសេវន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិតស្ស វច្ឆមក្កេ ឌុខេ ។

(៣៧) ភិក្ខុស្ស សេវនចិត្តំ ឧបដ្ឋិតេ មនុស្សត្ថិ-
 យោ វច្ឆមក្កេ អន្តជានំ បរិសេន្តស្ស អាបត្តិ ចារា-
 ជិតស្ស ។ ភិក្ខុស្ស សេវនចិត្តំ ឧបដ្ឋិតេ មនុស្សត្ថិ-
 យោ បស្សវមក្កេ អន្តជានំ បរិសេន្តស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិតស្ស ។ ភិក្ខុស្ស សេវនចិត្តំ ឧបដ្ឋិតេ

ភិវច្ឆមក្កេ (ប្រាជំ) ១ បស្សវមក្កេ (ប្រាភូច) ១ មុខមក្កេ (ប្រាហាតំ) ១ (ប្រាមក្កេ
 ណាមួយ) បេសមនុស្សស្រី (ត្រូវតាមភ្នំបាណសិក ។ កាលបើភិក្ខុសេវាបេ-
 ជុនធម្មចំពោះប្រាមក្កេទាំង ៣ ភិវច្ឆមក្កេ ១ បស្សវមក្កេ ១ មុខមក្កេ ១ (ប្រា-
 មក្កេណាមួយ) បេសមនុស្សស្រី ។ មេ ។ បេសមិវច្ឆមក្កេ (ត្រូវតាមភ្នំ
 បាណសិក ។ កាលបើភិក្ខុសេវាបេជុនធម្មចំពោះប្រាមក្កេទាំង ៣ ភិវច្ឆមក្កេ ១
 បស្សវមក្កេ ១ មុខមក្កេ ១ (ប្រាមក្កេណាមួយ) បេសមនុស្សបាទភេទពីរ
 ។ មេ ។ បេសមនុស្សបាទភេទពីរ ។ មេ ។ បេសមិវច្ឆមក្កេមានភេទពីរ
 (ត្រូវតាមភ្នំបាណសិក ។ កាលបើភិក្ខុសេវាបេជុនធម្មចំពោះប្រាមក្កេទាំងពីរ
 ភិវច្ឆមក្កេ ១ មុខមក្កេ ១ (ប្រាមក្កេណាមួយ) បេសមនុស្សឆ្មើយ (ត្រូវតាមភ្នំ
 បាណសិក ។ កាលបើភិក្ខុសេវាបេជុនធម្មចំពោះប្រាមក្កេទាំងពីរ ភិវច្ឆមក្កេ ១
 មុខមក្កេ ១ (ប្រាមក្កេណាមួយ) បេសមនុស្សឆ្មើយ ។ មេ ។ បេសមិវច្ឆមក្កេ
 ឆ្មើយ ។ មេ ។ បេសមនុស្សប្រិស ។ មេ ។ បេសមិវច្ឆមក្កេល្អល
 (ត្រូវតាមភ្នំបាណសិក ។

(៣៨) ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេវាផ្តល់ឲ្យភិក្ខុ ហើយបញ្ចូលអង្គជាក
 បេសមនុស្សទៅកាន់ប្រាមក្កេមនុស្សស្រី (ត្រូវតាមភ្នំបាណសិក ។ ភិក្ខុមានចិត្ត
 ចង់សេវាផ្តល់ឲ្យភិក្ខុ ហើយបញ្ចូលអង្គជាកបេសមនុស្សទៅកាន់ប្រាមក្កេ-
 មនុស្សស្រី (ត្រូវតាមភ្នំបាណសិក ។ ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេវាផ្តល់ឲ្យភិក្ខុ

មនុស្សគ្រិយា មុខ អង្គជាតិ បរសេន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិ-
 កស្ស ។ ភិក្ខុស្ស សេវេចិក្កំ ឧបដ្ឋិតេ អមនុស្សគ្រិយា
 ។ មេ ។ តិរច្ឆានកតិក្ខិយា មនុស្សឧកតោព្យញ្ញនកស្ស
 អមនុស្សឧកតោព្យញ្ញនកស្ស តិរច្ឆានកតឧកតោព្យញ្ញ-
 នកស្ស វច្ឆមត្តំ មស្សាវមត្តំ មុខ អង្គជាតិ បរសេន្តស្ស
 រាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុស្ស សេវេចិក្កំ ឧបដ្ឋិតេ
 មនុស្សបណ្ឌិតស្ស វច្ឆមត្តំ ។ មេ ។ មុខ អង្គជាតិ
 បរសេន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុស្ស
 សេវេចិក្កំ ឧបដ្ឋិតេ អមនុស្សបណ្ឌិតស្ស ។ មេ ។
 តិរច្ឆានកតបណ្ឌិតស្ស មនុស្សបុរិសស្ស អមនុស្សបុរិ-
 សស្ស តិរច្ឆានកតបុរិសស្ស វច្ឆមត្តំ មុខ អង្គជាតិ
 បរសេន្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

(២០) ភិក្ខុប្បច្ឆតិកា មនុស្សគ្រិ ភិក្ខុស្ស សន្តិកោ
 អាទេត្វា វច្ឆមត្តេន អង្គជាតិ អភិជំសិទេន្តិ ។ សោ
 ចេ បរសេនំ សាទិយតិ បរិដ្ឋិ សាទិយតិ បិតំ
 សាទិយតិ ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 ភិក្ខុប្បច្ឆតិកា មនុស្សគ្រិ ភិក្ខុស្ស សន្តិកោ អាទេត្វា

ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិរបស់ខ្លួនទៅកាន់ប្រាមុខមនុស្សស្រី (ត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិក ។ ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេពផ្តួចផ្តើមឡើង ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ
 របស់ខ្លួនទៅកាន់ប្រាមុខមនុស្ស ប្រាមុខមនុស្ស (ប្រាមនុស្ស
 ណាមួយ) របស់អមនុស្សស្រី ។ មេ ។ របស់ភិក្ខុចាតិ របស់មនុស្ស
 មានភេទប្រុស របស់អមនុស្សមានភេទប្រុស របស់ភិក្ខុមានភេទប្រុស (ត្រូវ
 អាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេពភាវៈឡើងប្រាកដ ហើយបញ្ចូល
 អង្គជាតិរបស់ខ្លួនទៅកាន់ប្រាមុខមនុស្ស ។ មេ ។ មុខមនុស្ស របស់មនុស្ស
 ឡើយ (ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានចិត្តចង់សេពភាវៈឡើងប្រាកដ ហើយ
 បញ្ចូលអង្គជាតិរបស់ខ្លួនទៅកាន់ប្រាមុខមនុស្ស (ប្រាមនុស្សណា
 មួយ) របស់អមនុស្សឡើយ ។ មេ ។ របស់ភិក្ខុមានឡើយ របស់មនុស្ស
 ប្រុស របស់អមនុស្សប្រុស របស់ភិក្ខុមានណាមួយ (ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។

(២០) ភិក្ខុភិក្ខុជាសត្រូវចាំយកមនុស្សស្រី (១ នាក់) បកកាន់
 សំណាត់ភិក្ខុ (១ រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមប្រា-
 មុខមនុស្ស (ស្រីនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រូវអារម្មណ៍អង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្នុង
 គ្រែអារម្មណ៍អង្គជាតិដែលចូលសិនទៅហើយក្តី គ្រែអារម្មណ៍អង្គជាតិដែល
 កំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងប្រាមុខនោះ) ក្តី គ្រែអារម្មណ៍អង្គជាតិដែលបន្តយោបង្វា
 ក្តី (ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុភិក្ខុជាសត្រូវចាំយកមនុស្សស្រី (១ នាក់)

វច្ឆមក្កេន អង្គជាតំ អភិជិសិទេន្តំ ។ សោ ចេ
 បវេសនំ ន សាទិយតិ បវិជ្ជំ សាទិយតិ មិសំ សា.
 ទិយតិ ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាមត្តំ ចារាជិកស្ស ។
 ភិក្ខុប្បច្ឆន្តិកា មនុស្សត្ថិ ភិក្ខុស្ស សន្តិកោ អាទេត្វា
 វច្ឆមក្កេន អង្គជាតំ អភិជិសិទេន្តំ ។ សោ ចេ
 បវេសនំ ន សាទិយតិ បវិជ្ជំ ន សាទិយតិ មិសំ
 សាទិយតិ ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាមត្តំ ចារាជិកស្ស ។
 ភិក្ខុប្បច្ឆន្តិកា មនុស្សត្ថិ ភិក្ខុស្ស សន្តិកោ អាទេត្វា
 វច្ឆមក្កេន អង្គជាតំ អភិជិសិទេន្តំ ។ សោ ចេ បវេ.
 សនំ ន សាទិយតិ បវិជ្ជំ ន សាទិយតិ មិសំ ន
 សាទិយតិ ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាមត្តំ ចារាជិ.
 កស្ស ។ ភិក្ខុប្បច្ឆន្តិកា មនុស្សត្ថិ ភិក្ខុស្ស សន្តិ.
 កោ អាទេត្វា វច្ឆមក្កេន អង្គជាតំ អភិជិសិទេន្តំ ។

បតកាន់សំណាគំភិក្ខុ (ឡប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (ភិក្ខុពោះ) ទៅតាម
 ទ្វារច្រូមក្ក (ស្រីពោះ) ។ បើភិក្ខុពោះមិនត្រឹមអង្គជាតដែលកំពុង
 ចូលទៅទេ តែជាត្រឹមអង្គជាតដែលចូលសិប្បទៅហើយក្តី ត្រឹម
 អង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមក្កពោះ) ក្តី ត្រឹមអង្គជាត
 ដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយក
 បទុស្សស្រី (ទនាក់) បតកាន់សំណាគំភិក្ខុ (ឡប) ហើយបញ្ចូលអង្គ.
 ជាត (ភិក្ខុពោះ) ទៅតាមទ្វារច្រូមក្ក (ស្រីពោះ) ។ បើភិក្ខុពោះ មិន
 ត្រឹមអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី មិនត្រឹមអង្គជាតដែល
 ចូលសិប្បទៅហើយក្តី តែជាត្រឹមអង្គជាតដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុង
 ទ្វារមក្កពោះ) ក្តី ត្រឹមអង្គជាតដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាមត្តិបារា.
 ជិក ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកបទុស្សស្រី (ទនាក់) បតកាន់សំ.
 ណាគំភិក្ខុ (ឡប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (ភិក្ខុពោះ) ទៅតាមទ្វារច្រូមក្ក
 (ស្រីពោះ) ។ បើភិក្ខុពោះមិនត្រឹមអង្គជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី
 មិនត្រឹមអង្គជាតដែលចូលសិប្បទៅហើយក្តី មិនត្រឹមអង្គជាត
 ដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមក្កពោះ) ក្តី តែជាត្រឹមអង្គជាត
 ដែលបន្ថយចេញ ត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកបទុស្សស្រី
 (ទនាក់) បតកាន់សំណាគំភិក្ខុ (ឡប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាត (ភិក្ខុពោះ)

សោ ចេ បវេសនំ ឧ សាធិយតិ បរិដ្ឋំ ឧ សា-
 ធិយតិ បិភំ ឧ សាធិយតិ ឧទ្ធរណំ ឧ សាធិយតិ
 អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា មនុស្សត្តិ ភិក្ខុស្ស សត្តិ-
 កេ អាទេត្វា មស្សាវមក្កេន ។ បេ ។ ឡុទេន អន្តជានំ
 អភំនំសីទេដ្ឋំ ។ សោ ចេ បវេសនំ សាធិយតិ បរិដ្ឋំ
 សាធិយតិ បិភំ សាធិយតិ ឧទ្ធរណំ សាធិយតិ អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ ឧ សាធិយតិ អនាបត្តិ ។
 ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា មនុស្សត្តិ ជានរត្តិ សុត្តំ មត្តំ ឧម្មត្តំ
 បមត្តំ មតំ រក្ខាយតំ មតំ យេកុយ្យេន អក្ខាយេ-
 នំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ មតំ យេកុយ្យ-
 នំ ទាយតំ ភិក្ខុស្ស សត្តិកេ អាទេត្វា វន្ធមក្កេន

ទៅតាមទ្វារចូល (ស្រែនោះ) ។ បើភិក្ខុមិនត្រេកអរនឹងអង្គជានដែល
 កំពុងចូលទៅក្តី ប៉ុន្តែត្រេកអរនឹងអង្គជានដែលចូលសំប៉ៅហើយក្តី មិន
 ត្រេកអរនឹងអង្គជានដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមន្តនោះ) ក្តី មិនត្រេក
 អរនឹងអង្គជានដែលបន្តយចេញក្តី មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជា
 សត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១នាក់) មកកាន់សំណាត់ភិក្ខុ (១រូប) ហើយ
 បញ្ចូលអង្គជាន (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារចូលមន្តក្តី ។ បេ ។ ទ្វារបុរ-
 មន្តក្តី (លេសស្រែនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជានដែលកំពុងចូល
 ទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជានដែលចូលសំប៉ៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គ-
 ជានដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមន្តនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជានដែល
 បន្តយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបាណជិត ។ បេ ។ បើភិក្ខុនោះមិនត្រេកអរ ពុំពុំ
 ត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១នាក់) ដែល
 នៅភ្នាក់ដីដីខ្លួនក្តី ដែលកំពុងផេកលក់ក្តី ដែលស្រែវិទ្ធិក្តី ដែលក្នុងក្តី
 ដែលទូចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយមានទ្វារមន្ត សត្វមិនទាន់ស្ថិត ដែល
 ស្លាប់ហើយមានទ្វារមន្ត សត្វពុំទាន់ស្ថិតជាពេច្រឹមក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិ
 បាណជិត ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រីស្លាប់ (១នាក់) ដែលមាន
 ទ្វារមន្ត សត្វស្ថិតហើយដោយច្រឹម (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) មកកាន់សំណាត់
 ភិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាន (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារចូលមន្ត

បស្សាវមក្កេន មុខេន អង្គជាន់ អភិចិសិទ្ធិ ។ សោ
 ទេ បវេសនំ សាដិយតិ បវិដ្ឋំ សាដិយតិ មិគំ
 សាដិយតិ ឧទ្ធករណំ សាដិយតិ អាបត្តិ ធុស្សច្ច-
 យស្ស ។ បេ ។ ទ សាដិយតិ អបាបត្តិ ។ ភិក្ខុ-
 ប្បច្ចត្តិកា អមនុស្សត្ថិ ។ បេ ។ តិច្ឆាននកតិកា មនុស្ស-
 ឧកតោព្យញ្ញនកំ អមនុស្សឧកតោព្យញ្ញនកំ តិច្ឆាន-
 កតឧកតោព្យញ្ញនកំ ភិក្ខុស្ស សន្តិកោ អាទេត្តា
 វច្ឆមក្កេន បស្សាវមក្កេន មុខេន អង្គជាន់ អភិចិសិ-
 ទ្ធិ ។ សោ ទេ បវេសនំ សាដិយតិ បវិដ្ឋំ សា-
 ដិយតិ មិគំ សាដិយតិ ឧទ្ធករណំ សាដិយតិ អាបត្តិ
 ពាកដិកស្ស ។ បេ ។ ទ សាដិយតិ អបាបត្តិ ។
 ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា តិច្ឆាននកតឧកតោព្យញ្ញនកំ ជាសន្ត-
 ស្តតិ អត្តំ ឧម្មត្តំ បមត្តំ មតំ អក្កាយតំ មតំ យេកុយ្យេន
 អក្កាយតំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ហោដិកស្ស ។ បេ ។

ប្បច្ឆាបស្សាវមក្កេន ប្បច្ឆាមេធម្មត្ថេ (របស់មនុស្សស្រីស្លាប់នោះ) ។ បើគិត
 នោះ គ្រែកអង្គជាន់ដែលកំពុងចូលទៅក្តី គ្រែកអង្គជាន់ដែល
 ចូលសំប៉ៅហើយក្តី គ្រែកអង្គជាន់ដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារ
 មក្កនោះ) ក្តី គ្រែកអង្គជាន់ដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិច្បា-
 ច្ច័យ ។ បេ ។ បើគិតនោះ ចំនែកអរោ ក៏ពុំត្រូវអាបត្តិឡើយ ។
 ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី ។ បេ ។ តិច្ឆានញិ មនុស្សមាន
 ភេទបី រមនុស្សមានភេទបី តិច្ឆានមានភេទបី មកតាន់សិណកំ
 ភិក្ខុ (ទ្រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាន់ (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមទ្វារច្របត្ត
 ប្បច្ឆាបស្សាវមក្កេន ប្បច្ឆាមេធម្មត្ថេ (របស់ជនទាំងនោះ) ។ បើគិតនោះ
 គ្រែកអង្គជាន់ដែលកំពុងចូលទៅក្តី គ្រែកអង្គជាន់ដែលចូល
 សំប៉ៅហើយក្តី គ្រែកអង្គជាន់ដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមក្ក
 នោះ) ក្តី គ្រែកអង្គជាន់ដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិព្រាណិ
 ។ បេ ។ បើនិរត្រែកអរោ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវ
 នាំយកតិច្ឆានមានភេទបី ដែលនៅភ្នាក់ដីដីខ្លួនក្តី ដែលកំពុងផេតលក់
 ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្កួតក្តី ដែលខ្លួនស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយ
 មានទ្វារមក្កសក្ខមិនទាន់បើកក្តី ដែលស្លាប់ហើយមានទ្វារមក្កសក្ខមិន
 ទាន់ស៊ីដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិព្រាណិ ។ បេ ។

មតំ យេតុយ្យេន ខាយំតំ ភិក្ខុស្ស សន្តិកោ អាណេត្វា
 វក្ខមត្តេន បស្សវមត្តេន មុខេន អង្គជានំ អភិធិសីទេន្តិ ។
 សោ ច បវេសនំ សាទិយតិ បរិដ្ឋំ សាទិយតិ មិតំ
 សាទិយតិ ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាចត្តំ ឥល្លច្ចុ-
 យស្ស ។ មេ ។ ន សាទិយតិ អនាចត្តំ ។
 ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា បទុស្សបណ្ឌិតំ ។ មេ ។ អមនុស្ស-
 បណ្ឌិតំ ភិក្ខុនកតបណ្ឌិតំ ភិក្ខុស្ស សន្តិកោ
 អាណេត្វា វក្ខមត្តេន ។ មេ ។ មុខេន អង្គជានំ
 អភិធិសីទេន្តិ ។ សោ ច បវេសនំ សាទិយតិ បរិដ្ឋំ
 សាទិយតិ មិតំ សាទិយតិ ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ
 អាចត្តំ ចាកជិកស្ស ។ មេ ។ ន សាទិយតិ អនា-
 ចត្តំ ។ ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា ភិក្ខុនកតបណ្ឌិតំ ជាតរង្គំ

ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកតំប្រាណមរក្ខតិវិសេស ស្លាប់ហើយ មានប្រាមត្ត
 បក្ខស្មីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) មកកាន់សំណាក់
 ភិក្ខុ (ទម្រុប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាន (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមប្រាមត្ត
 ឬប្រាមុខមត្ត (បេសកិក្ខុប្រាណមរក្ខតិវិសេស ស្លាប់
 ហើយនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជានដែលកំពុងចូលទៅក្នុង
 ត្រេកអរនឹងអង្គជានដែលចូលសំប៉ៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជានដែល
 កំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងប្រាមត្តនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជានដែលបន្តយេចញក្តី
 ត្រូវតាមភិក្ខុវិសេស ។ មេ ។ (បើភិក្ខុនោះ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវពា-
 បត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សរឿយ ។ មេ ។ មនុស្សរឿយ
 វិញ្ញាណរឿយ មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (ទម្រុប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាន
 (ភិក្ខុនោះ) ទៅតាមប្រាមត្តក្តី ។ មេ ។ តាមប្រាមុខមត្តក្តី (បេស-
 កិក្ខុនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជានដែលកំពុងចូលទៅក្នុង
 ត្រេកអរនឹងអង្គជានដែលចូលសំប៉ៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជានដែល
 កំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងប្រាមត្តនោះ)ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជានដែលបន្តយេ-
 ចញក្តី ត្រូវតាមភិក្ខុវិសេស ។ មេ ។ បើមិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវតាមភិ-
 ក្ខុឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកតំប្រាណរឿយដែលនៅភ្ញាក់ដឹងខ្លួនក្តី

សុត្តំ មត្តំ ធម្មត្តំ បមត្តំ មតំ អត្តាយោនំ មតំ
 យេតុយ្យេន អត្តាយោនំ ។ មេ ។ អាបត្តិ ពារ-
 ជីកស្ស ។ មេ ។ មតំ យេតុយ្យេន ទាយោនំ
 ភិក្ខុស្ស សន្តិកោ អាទេត្វា វច្ឆមក្កេន ។ មេ ។
 មុខេន អន្តជានំ អភិជិសំទេន្តិ ។ សោ មេ បវេសនំ
 សាទិយតិ បរិដ្ឋំ សាទិយតិ មិតំ សាទិយតិ ធម្ម-
 ណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ឥល្លត្ថយស្ស ។ មេ ។
 ន សាទិយតិ អបាមត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ឆតិកា មនុស្ស-
 បុរិសំ ។ មេ ។ អមនុស្សបុរិសំ ។ មេ ។ តំវច្ឆានុក-
 តបុរិសំ ភិក្ខុស្ស សន្តិកោ អាទេត្វា វច្ឆមក្កេន ។ មេ ។
 មុខេន អន្តជានំ អភិជិសំទេន្តិ ។ សោ មេ បវេ-
 សនំ សាទិយតិ បរិដ្ឋំ សាទិយតិ មិតំ សាទិយតិ
 ធម្មណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ពារជិកស្ស ។ មេ ។

ដែលកំពុងផែនការក្តី ដែលស្រីវិក្តី ដែលន្ត្រីក្តី ដែលខ្លួនស្មារតីក្តី ដែល
 ស្លាប់ហើយមានទ្វារមេត្តសក្តិមិនទាន់ស្មើក្តី ដែលស្លាប់ហើយមានទ្វារមេត្ត
 សក្តិមិនទាន់ស្មើហើយដោយច្រើនក្តី ។ មេ ។ ត្រូវអាបត្តិបាណនិក ។ មេ ។
 ពួកភិក្ខុជាសត្រូវ ចាំយកកិច្ចការខ្លួនដែលស្លាប់ហើយ បានទ្វារមេត្តសក្តិ
 ស្មើហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) មកកាន់សំណាគំភិក្ខុ (ទម្រុញ)
 ហើយបញ្ចូលអង្គជាន (ភិក្ខុពោះ) ទៅតាមទ្វារវច្ឆមក្កិ ។ មេ ។ ទ្វារ
 មុខមក្កិ (របស់គំព្រានខ្លួនដែលស្លាប់ហើយនោះ) ។ បើភិក្ខុពោះត្រឹម
 អង្គជានដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រឹមអង្គជានដែលចូលសិប
 ទៅហើយក្តី ត្រឹមអង្គជានដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមេត្តនោះ)
 ក្តី ត្រឹមអង្គជានដែលចូលចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណិយ ។ មេ ។
 (បើភិក្ខុពោះ) មិនត្រឹមនោះ បើមិនត្រូវអាបត្តិខ្លួន ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវ
 ចាំយកបទុស្សប្រិស ។ មេ ។ មេនុស្សប្រិស ។ មេ ។ អំព្រានល្បោល
 មកកាន់សំណាគំភិក្ខុ (ទម្រុញ) ហើយបញ្ចូលអង្គជាន (ភិក្ខុពោះ) ទៅតាម
 ទ្វារវច្ឆមក្កិ ។ មេ ។ មុខមក្កិ (របស់គំព្រាននោះ) ។ បើភិក្ខុពោះត្រឹម
 អង្គជានដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រឹមអង្គជានដែលចូលសិប
 ទៅហើយក្តី ត្រឹមអង្គជានដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមេត្តនោះ)
 ក្តី ត្រឹមអង្គជានដែលចូលចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិបាណនិក ។ មេ ។

០ សាទិយតំ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បព្ពន្ធកា ចំរុញា-
 កតប្បវិសំ ជាតាម្ពំ សុត្តំ បត្តិ ទម្មត្តំ បមត្តំ មតំ
 អក្ខាយតំ មតំ យេកុយ្យេន អក្ខាយតំ ។ មេ ។ វា-
 បត្តិ ចារាជិកស្ស ។ មេ ។ មតំ យេកុយ្យេន ចាយិទំ
 ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ អាទេត្វា វត្ថុមក្កេន ។ មេ ។ បុខេន
 អន្តជានំ អភិទិសីនេត្តិ ។ សោ ១០ បវេសនំ
 សាទិយតំ បវេដ្ឋំ សាទិយតំ បិទំ សាទិយតំ ទុត្ត-
 វណំ សាទិយតំ អាបត្តិ ធុស្សន្ធយស្ស ។ មេ ។ ១
 សាទិយតំ អនាបត្តិ ។

(២១) ភិក្ខុប្បព្ពន្ធកា បទុស្ស័ត្តិ ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ
 អាទេត្វា វត្ថុមក្កេន បស្សវមក្កេន បុខេន អន្តជានំ
 អភិទិសីនេត្តិ សន្តតាយ អសន្តតស្ស អសន្តតាយ

(បើភិក្ខុនោះ)មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវ
 នាំយកកិច្ចការឈ្នាល ដែលនៅក្នុងដីដីខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី
 ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្កួតក្តី ដែលខូចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយមានទ្វារ
 ម្តុនសត្វបំបែកស៊ីក្តី ដែលស្លាប់ហើយមានទ្វារមក្តសត្វមិនបំបែកស៊ីដោយ
 ច្រើនក្តី ។ មេ ។ ត្រូវអាបត្តិបាណិក ។ មេ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយក
 កិច្ចការឈ្នាលដែលស្លាប់ហើយមានទ្វារមក្តសត្វស៊ីហើយដោយច្រើន
 (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូល
 អង្គជាភិក្ខុនោះទៅកាបទ្វារវេចមកក្តី ។ មេ ។ ទ្វារមុខបត្តិ (របស់ភិក្ខុនោះ
 នោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរទើបអង្គជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរ
 ទើបអង្គជាតិដែលចូលសិបំទៅហើយក្តី ត្រេកអរទើបអង្គជាតិដែលកំពុង
 ស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមក្តនោះ)ក្តី ត្រេកអរទើបអង្គជាតិដែលបន្តយេនព្វក្តី
 ត្រូវអាបត្តិឥរុជ្ជិយ ។ មេ ។ (បើភិក្ខុនោះ)មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវ
 អាបត្តិឡើយ ។

(២១) ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកមនុស្សស្រី (១នាក់) មកកាន់
 សំណាក់ភិក្ខុ (១រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុនោះ) ដែលគាំទ្រ
 ស្រោមទ្រព្យបំបែកមកទ្វារវេចមក ឬបស្សវបត្តិ ឬមុខមក្តិ (របស់ស្រី) ដែល
 មានស្រោមទ្រព្យបំបែក អង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) ដែលហានស្រោមទ្រព្យបំបែក

សន្តតស្ស សន្តតាយ សន្តតស្ស អសន្តតាយ អសន្ត-
 តស្ស ។ សោ ទេ បរិសេធំ សាទិយតិ បរិជ្ជំ គា-
 ទិយតិ បិទិ សាទិយតិ ឧទ្ធាណំ សាទិយតិ អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ ទ សាទិយតិ អនាបត្តិ ។
 ភិក្ខុបទ្ធក្ខណ បទុស្សន្តិ ជាតាភ្នំ សុត្តំ មត្តំ ឧដ្ឋត្តំ
 បមត្តំ មតំ អត្តាយំតំ មតំ យេកុយ្យេន អត្តាយំ-
 តំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ មតំ
 យេកុយ្យេន ខាយំតំ ភិក្ខុស្ស សន្តិកេ អាទេត្វា
 វច្ឆបក្កេន បស្សវមក្កេន អុទេន វដ្តជាតំ អតិទិសិ-
 ទេន្តំ សន្តតាយ អសន្តតស្ស អសន្តតាយ សន្តតស្ស

(តាមព្រះបង្គំរបស់ស្រី) ដែលគ្មានស្រាមទ្រទាបក្តី អង្គជាន (របស់ភិក្ខុ)
 ដែលមានស្រាមទ្រទាប (តាមព្រះមគ្គរបស់ស្រី) ដែលមានស្រាម
 ទ្រទាបក្តី អង្គជាន (របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រាមទ្រទាប (តាមព្រះមគ្គរបស់
 ស្រី) គ្មានស្រាមទ្រទាបក្តី ។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជានដែលកំពុង
 ចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជានដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹង
 អង្គជានដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងព្រះមគ្គនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាន
 ដែលបន្តយាចេញក្តី ត្រូវតែបង្កិតបង្កាម ។ បេ ។ (បើភិក្ខុនោះ) បិម
 ត្រេកអរទេ គំមិនត្រូវតែបង្កិតឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកបុស្សស្រី
 (ទនាត់) ដែលនៅតាក់ដឹងខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រីនៃក្តី
 ដែលឆ្កួតក្តី ដែលខូចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស្មើក្តី
 ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស្មើដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវតែបង្កិតបង្កា-
 មដំគ ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកស្រីដែលស្លាប់ហើយសត្វស្មើហើយ
 ដោយច្រើន (នៅរបស់បន្តិចបន្តួច) មកកាន់សំណាក់ភិក្ខុ (ទម្រ) ។
 ហើយបញ្ចូលអង្គជាន (របស់ភិក្ខុ) ដែលគ្មានស្រាមទ្រទាប តាម
 ព្រះមគ្គ ឬព្រះមគ្គប្រមុខ ឬព្រះមុខមគ្គ (របស់ស្រី) ដែល
 មានស្រាមទ្រទាបក្តី អង្គជាន (របស់ភិក្ខុ) ដែលមានស្រាមទ្រទាប

សន្តតាយ សន្តតស្ស អសន្តតាយ អសន្តតស្ស ។
 សោ ច បវេសនំ សាទិយតិ បវុដ្ឋំ សាទិ-
 យតិ បំតំ សាទិយតិ ឧទ្ធករណំ សាទិយតិ អា-
 បត្តិ ឥស្សត្ថយស្ស ។ បេ ។ ១ ២ សាទិយតិ
 អតាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បទុត្តំការ អមនុស្សភិក្ខុ ។ បេ ។
 ភិក្ខុនកតិភិក្ខុ មនុស្សឧកតោត្យញ្ញនកំ អមនុស្សឧក-
 តោត្យញ្ញនកំ ភិក្ខុនកតិភិក្ខុ មនុស្ស
 សន្តិកេ អាទេតា វត្ថុមត្តេន បស្សវមត្តេន មុ-
 ខេន អន្តជានំ អភិច្ចាតិទេត្តំ សន្តតស្ស អសន្ត-
 តស្ស អសន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្ត-
 តស្ស អសន្តតស្ស អសន្តតស្ស ។ សោ ច

(តាមគ្នាមេត្តរបស់ស្រី) គ្មានស្រាមទ្រទាបក្តី អង្គជាន (របស់ភិក្ខុ) ហេម
 ស្រាមទ្រទាប (តាមគ្នាមេត្តរបស់ស្រី) មានស្រាមទ្រទាបក្តី អង្គជាន
 (របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រាមទ្រទាប (តាមគ្នាមេត្តរបស់ស្រី) គ្មានស្រាម
 ទ្រទាបក្តី ។ បើភិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជានដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេក
 អរនឹងអង្គជានដែលចូលសិបំទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជានដែលស្តួច
 ទៅ (គ្នាមេត្តនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជានដែលបន្ថយចេញក្តី (ព្រៃ
 ពេលកំពុងចូល ។ បេ ។ (បើភិក្ខុនោះ) មិនត្រេកអរទេ គំរិទ្ធត្រៃពេលកំ
 ឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាយកមនុស្សស្រី ។ បេ ។ គឺច្បាប់ប្រើ មនុស្ស
 មានភេទប្រើ មនុស្សមានភេទប្រើ គឺច្បាប់មានភេទប្រើ មកតាន់សំណាក់
 ភិក្ខុ (ទ្រូប) ហើយបញ្ចូលអង្គជាន (របស់ភិក្ខុ) ដែលគ្មានស្រាមទ្រទាបទៅ
 តាមគ្នាមេត្ត ឬគ្នាមេត្តរបស់ភិក្ខុ ឬគ្នាមេត្តរបស់ស្រី (របស់ជនទាំងនោះ) ដែល
 មានស្រាមទ្រទាបក្តី អង្គជានភិក្ខុមានស្រាមទ្រទាប (តាមគ្នាមេត្ត
 របស់ជនទាំងនោះ) គ្មានស្រាមទ្រទាបក្តី អង្គជាន (របស់ភិក្ខុ) ដែល
 មានស្រាមទ្រទាប (តាមគ្នាមេត្តរបស់ជនទាំងនោះ) ដែលមាន
 ស្រាមទ្រទាបក្តី អង្គជាន (របស់ភិក្ខុ) ដែលគ្មានស្រាមទ្រទាប (តាម
 គ្នាមេត្តរបស់ជនទាំងនោះ) ដែលគ្មានស្រាមទ្រទាបក្តី ។ បើភិក្ខុនោះ

បុរាណសាស្ត្រ បរិសុទ្ធិបទស្ស បរោជនីយេ សន្តតកាលវិវា

បរេសនំ សាទិយតិ បរិដ្ឋំ សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ
 ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាបត្តិ ចារាជិតស្ស ។ បេ ។
 ១ សាទិយតិ អបាបត្តិ ។ កំតុប្បច្ឆត្តិកា តំច្ឆាន-
 តតទុកោត្យក្ខណតំ ជាករដ្ឋំ សុត្តំ មត្តំ ឧម្មត្តំ បមត្តំ
 មតំ អត្តាយិតំ មតំ យេក្កយ្យេន អត្តាយិតំ ។ បេ ។
 អាបត្តិ ចារាជិតស្ស ។ បេ ។ មតំ យេក្កយ្យេន
 ចាយិតំ កំតុស្ស សន្តិកោ អាទេត្វា វច្ឆមត្តេន ។ បេ ។
 មុខេន អម្ពដាតំ អភិទិសីនេច្ឆំ សន្តតស្ស អសន្តតស្ស
 អសន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស

បុរាណសាស្ត្រ បរិសុទ្ធិបទស្ស បរោជនីយេ សន្តតកាលវិវា

ត្រេកអរនឹងអង្គជានិវេសកំពុទ្ធិចូលទៅក្នុង ត្រេកអរនឹងអង្គជានិវេស
 ចូលសំបុរទៅហើយក្នុង ត្រេកអរនឹងអង្គជានិវេសកំពុទ្ធិស្ថិតនៅ (ក្នុងប្រាមត្ត
 នោះ) ក្នុង ត្រេកអរនឹងអង្គជានិវេសបន្តិយចេញក្នុង ត្រៃអាបត្តិបុរាជិត
 ។ បេ ។ (បើកិច្ចនោះ) មិនត្រេកអរទេ កំប៉ិចត្រៃអាបត្តិ ទៀយ ។ ពួក
 ភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកតិប្បាមនាទេពីរ ដែលនៅក្បែរដីដីខ្ពងក្នុង ដែលកំ
 ពុទ្ធដេកលក់ក្នុង ដែលស្រវឹងក្នុង ដែលឆ្មតក្នុង ដែលភ្លេចស្មារតីក្នុង ដែលស្លាប់
 ហើយសត្វបិទទាមស្លឹក ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាមស្លឹកដោយច្រើនក្នុង
 ។ បេ ។ ត្រៃអាបត្តិបុរាជិត ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកតិប្បាមនាទេ
 តេពីរដែលស្លាប់ហើយសត្វស្លឹកដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច)
 បកកាន់សំណាត់ភិក្ខុ (១ ប្រ) ហើយបញ្ចូលអង្គជានិវេស (របស់ភិក្ខុ)
 ដែលគ្មានស្រាមទ្រទាបំ កាមប្បាវច្ឆមត្តក្នុង ។ បេ ។ កាមប្បាមុខអង្គក្នុង
 (របស់តិប្បាមនាទេពីរ) ដែលមានស្រាមទ្រទាបំក្នុង អង្គជានិវេស (របស់
 ភិក្ខុ) ដែលមានស្រាមទ្រទាបំ កាមប្បាមត្ត (របស់តិប្បាមនាទេពីរ)
 ដែលគ្មានស្រាមទ្រទាបំក្នុង អង្គជានិវេស (របស់ភិក្ខុ) មានស្រាមទ្រទាបំ កាម
 ប្បាមត្ត (របស់តិប្បាមនាទេពីរ) ដែលមានស្រាមទ្រទាបំក្នុង អង្គជានិវេស

អសន្តតស្ស អសន្តតស្ស ។ សោ ចេ បវេសនំ
 សាធិយតិ បវិដ្ឋំ សាធិយតិ មិតំ សាធិយតិ ឧទ្ធរណំ
 សាធិយតិ អាមត្តិ ឥណ្ឌុច្ឆយស្ស ។ មេ ។ ឧ សាធិ-
 យតំ អធិបត្តំ ។ ភិក្ខុប្បច្ឆតិកា មនុស្សបណ្ឌិតំ
 មមនុស្សបណ្ឌិតំ តិរច្ឆានតតបណ្ឌិតំ មនុស្សបុរិសំ
 មមនុស្សបុរិសំ តិរច្ឆានតតបុរិសំ ភិក្ខុស្ស សង្កតេ
 អាចេត្តា វច្ឆមត្តេ ។ មេ ។ អុទេ អង្គជាតំ
 អភិទិសិទេដ្ឋំ សន្តតស្ស អសន្តតស្ស អសន្តតស្ស
 សន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស អសន្តតស្ស អ-
 សន្តតស្ស ។ សោ ចេ បវេសនំ សាធិយតិ បវិដ្ឋំ
 សាធិយតិ មិតំ សាធិយតិ ឧទ្ធរណំ សាធិយតិ

(របស់ភិក្ខុ) គំនាស្រាមទ្រទាប់ តាមទ្វារមគ្គ (របស់ភិក្ខុចានមានភេទព័រ)
 ដែលគ្មានស្រាមទ្រទាប់ក្តី ។ បើភិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូល
 ទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលសិបំទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹង
 អង្គជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែល
 បន្ថយចេញក្តី ត្រូវអាបត្តិច្ឆុល្ល័យ ។ មេ ។ (បើភិក្ខុនោះ) មិនត្រេក
 អរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិច្ឆុល្ល័យ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវហើយកមនុស្សឡើយ
 អមនុស្សឡើយ គឺចានឡើយ មនុស្សប្រិស អមនុស្សប្រិស គឺចាន
 រណ្ណាល មកគាន់សំណាក់ភិក្ខុ (១ មេ) ហើយបញ្ចូលអង្គជាតិ (របស់
 ភិក្ខុនោះ) ដែលគ្មានស្រាមទ្រទាប់ តាមទ្វារចូលក្តី ។ មេ ។ តាមទ្វារមុខ
 មគ្គក្តី (របស់ជនចាំទ័រនោះ) ដែលមានស្រាមទ្រទាប់ក្តី អង្គជាតិ (របស់
 ភិក្ខុ) ដែលមានស្រាមទ្រទាប់ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ជនចាំទ័រនោះ) ដែលគ្មាន
 ស្រាមទ្រទាប់ក្តី អង្គជាតិ (របស់ភិក្ខុ) ដែលមានស្រាមទ្រទាប់ (តាម
 ទ្វារមគ្គរបស់ជនចាំទ័រនោះ) ដែលមានស្រាមទ្រទាប់ក្តី អង្គជាតិ (របស់
 ភិក្ខុ) ដែលគ្មានស្រាមទ្រទាប់ (តាមទ្វារមគ្គរបស់ជនចាំទ័រនោះ) ដែល
 គ្មានស្រាមទ្រទាប់ក្តី ។ បើភិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលកំពុងចូល
 ទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែលចូលសិបំទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គ-
 ជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជាតិដែល

អាមត្តំ ខារាជិតាស្ស ។ មេ ។ ១ សាទិយតំ អ-
 នាមត្តំ ។ ភិក្ខុប្បទុត្តិការា ភិក្ខុនាមត្តិកា វិសុទ្ធិសំ ជាត្រៃ
 សុត្តំ មត្តំ ឧម្មត្តំ បមត្តំ មតំ អត្តាយតំ មតំ
 យេកុយ្យន អត្តាយតំ ។ មេ ។ អាមត្តំ ខារាជិ-
 កាស្ស ។ មេ ។ មតំ យេកុយ្យន មាយតំ ភិក្ខុស្ស
 សន្តិកោ អាខត្តា វិទូមភ្នេន ។ មេ ។ វុទ្ធន
 អន្តជាតំ អភិទិសីនេន្តំ សន្តតស្ស អសន្តតស្ស
 អសន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស អ-
 សន្តតស្ស អសន្តតស្ស ។ សោ មេ បវេសនំ
 សាទិយតំ បវិដ្ឋំ សាទិយតំ បិទំ សាទិយតំ

ចន្ទយចេញក្តី ត្រូវអាមត្តិបារាជិត ។ មេ ។ (បើភិក្ខុនោះ) បិទគ្រឹកអរោ
 ក៏មិនត្រូវអាមត្តិឡើយ ។ ក្នុងភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកគិប្បានរណ្ណាលវែង
 នៅភាគដំបូងក្តី ដែលកំពុងជេសកំភ្លឺ ដែលស្រវឹងក្តី ដែលធូតក្តី
 ដែលភ្លេចសារភ័ក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វបិទចានស៊ីក្តី ដែលស្លាប់ហើយ
 សត្វមិនចានស៊ីដោយច្រើនក្តី ។ មេ ។ ត្រូវអាមត្តិបារាជិត ។ មេ ។ ក្នុងភិក្ខុ
 ជាសត្រូវនាំយកគិប្បានរណ្ណាលវែងស្លាប់ ហើយសត្វស៊ីហើយដោយ
 ច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច) បកគាន់សំណាក់ភិក្ខុ (១ រូប) ហើយ
 បញ្ចូលអន្តជាត (បេសភិក្ខុ) ដែលឆនស្រាមទ្រពាបំតាមទ្វារចូលក្តី
 ក្តី ។ មេ ។ តាមទ្វារមុខបក្តី (បេសភិក្ខុនរណ្ណាល) ដែលមានស្រាម
 ទ្រពាបំក្តី អន្តជាត (បេសភិក្ខុ) ដែលមានស្រាមទ្រពាបំ តាម
 ទ្វារមន្តតិប្បានរណ្ណាល ដែលមានស្រាមទ្រពាបំក្តី អន្តជាត (បេស
 ភិក្ខុ) ដែលមានស្រាមទ្រពាបំ តាមទ្វារមន្ត (បេសភិក្ខុនរណ្ណាល)
 ដែលមានស្រាមទ្រពាបំក្តី អន្តជាត (បេសភិក្ខុ) ដែលមានស្រាម
 ទ្រពាបំតាម ទ្វារមន្ត (បេសភិក្ខុនរណ្ណាល) ដែលមានស្រាម
 ទ្រពាបំក្តី ។ បើភិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអន្តជាតដែលកំពុងចូលទៅ
 ក្តី ត្រេកអរនឹងអន្តជាតដែលក្នុងសិបំទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអន្តជាត

ឧទ្ធរណ៍ សាទិយតិ អាមត្តិ ឌុល្លច្ចយស្ស ។ បេ ។

ន សាទិយតិ អាមត្តិ ។

[៤៤] កិក្កុប្បុត្តិកា កិក្កុំ មនុស្សត្តិយា សន្តិក

អាទេត្វា អន្តជានេន វត្ថមត្តំ បស្សវមត្តំ បុទំ អភំ-

និសំនេត្តិ ។ សោ ច បវេសនំ សាទិយតិ បរិដ្ឋិ

សាទិយតិ វិចំ សាទិយតិ ឧទ្ធរណ៍ សាទិយតិ

អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អាម-

ត្តិ ។ កិក្កុប្បុត្តិកា កិក្កុំ មនុស្សត្តិយា ជាតរត្តិ-

យា សុត្តាយ បត្តាយ ឧត្តត្តាយ បមត្តាយ មតាយ

អត្តាយតាយ បតាយ យេកុយ្យេន អត្តាយតា-

យ ។ បេ ។ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

មតាយ យេកុយ្យេន ទាយតាយ សន្តិក អាទេត្វា

ដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជានិវេលបន្តិយ
ចេញក្តី ត្រូវតែបង្កប់ល្អប្រយោជន៍ ។ បេ ។ (បើកិក្កុំ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិន
ត្រូវតែបង្កប់ល្អប្រយោជន៍ ។

[៤៤] ពួកកិក្កុំជាសត្រូវចាំយកកិក្កុំ (ទ្រូប) មកកាន់សំណាក់
មនុស្សស្រី (ម្នាក់) ហើយបញ្ជូនទ្វារវត្ថុមគ្គ ឬទ្វារបស្សវមគ្គ ឬទ្វារមុខមគ្គ
(របស់ស្រីនោះ) ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជានិវេល (របស់កិក្កុំនោះ) ។ បើកិក្កុំនោះ
ត្រេកអរនឹងអង្គជានិវេលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជានិវេលចូល
សំប៉ៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជានិវេលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)
ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជានិវេលបន្តិយចេញក្តី ត្រូវតែបង្កប់ល្អប្រយោជន៍ ។ បេ ។ (បើ
កិក្កុំ) មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវតែបង្កប់ល្អប្រយោជន៍ ។ ពួកកិក្កុំជាសត្រូវចាំ
យកកិក្កុំ (ទ្រូប) មកកាន់សំណាក់មនុស្សស្រី (ម្នាក់) ដែលនៅក្នុងបឹង
ខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលឆ្ងល់ក្តី ដែលរក្ស
ស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស្ថិតក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិន
ទាន់ស្ថិតដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវតែបង្កប់ល្អប្រយោជន៍ ។ បេ ។ ពួកកិក្កុំជាសត្រូវ
ចាំយកកិក្កុំ (ទ្រូប) មកកាន់សំណាក់មនុស្សស្រីដែលស្លាប់ហើយ
សត្វស្ថិតហើយដោយច្រើន (នៅសល់បង្កប់ល្អប្រយោជន៍) ហើយញ៉ាំងទ្វារ

អង្គជានិច្ច វត្ថុមគ្គំ មុទំ អភិទិសីនេត្តិ ។
 សោ ទេ បរេសនំ សាទិយតំ បរិដ្ឋំ សាទិយតំ
 បិកំ សាទិយតំ ឧទ្ធរណំ សាទិយតំ អាបត្តិ ធុល្លច្ចុ-
 យស្ស ។ បេ ។ ខ សាទិយតំ អបាបត្តិ ។
 ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា ភិក្ខុំ អមនុស្សត្ថិយា ។ បេ ។
 តិរច្ឆាននតត្ថិយា មនុស្សឧកតោល្យញ្ញនកស្ស អម-
 នុស្សឧកតោល្យញ្ញនកស្ស តិរច្ឆាននតត្ថិយា ឧកស្ស-
 នកស្ស មនុស្សបណ្ឌិតស្ស អមនុស្សបណ្ឌិតស្ស
 តិរច្ឆាននតបណ្ឌិតស្ស មនុស្សបុរិសស្ស អមនុស្ស-
 បុរិសស្ស តិរច្ឆាននតបុរិសស្ស សន្និសេត អាទេត្តា
 អង្គជានិច្ច វត្ថុមគ្គំ មុទំ អភិទិសីនេត្តិ ។ សោ ទេ
 បរេសនំ សាទិយតំ បរិដ្ឋំ សាទិយតំ បិកំ សាទិយតំ
 ឧទ្ធរណំ សាទិយតំ អាបត្តិ បារមីកស្ស ។ បេ ។
 ខ សាទិយតំ អបាបត្តិ ។ ភិក្ខុប្បច្ចត្តិកា ភិក្ខុំ
 តិរច្ឆាននតបុរិសស្ស ជាករុស្ស សុត្តស្ស មត្តស្ស
 ឧម្ពត្តស្ស បមត្តស្ស មតស្ស អក្កាយិកស្ស មតស្ស

វត្ថុមគ្គំ បុគ្គលស្សវមគ្គំ បុគ្គលមុខមគ្គំ (បេសស្រីនោះ) ឲ្យចូលទៅដោយ
 អង្គជានិច្ច (បេសភិក្ខុនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអង្គជានិច្ចដែលកំពុងចូល
 ទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជានិច្ចដែលចូលសំប៉ៅទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជានិច្ច
 ដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងបុគ្គលនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជានិច្ចដែលបន្ថយ
 ចេញក្តី (ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណិយ ។ បេ ។ (បើភិក្ខុ) មិនត្រេកអរទេ គឺមិនត្រូវ
 អាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ (ឡប) មកកាន់សំណាក់
 អមនុស្សស្រី ។ បេ ។ តិរច្ឆានញ្ញំ មនុស្សមានភេទបី អមនុស្សមានភេទបី
 តិរច្ឆានមានភេទបី មនុស្សឡើយ អមនុស្សឡើយ តិរច្ឆានឡើយ មនុស្ស
 ប្រុស អមនុស្សប្រុស តិរច្ឆានឈ្មោល ហើយញ្ញំនិព្វារវត្ថុមគ្គំ បុគ្គលមុខ-
 មគ្គំ (បេសជនចាំនិព្វារ) ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជានិច្ច (បេសភិក្ខុនោះ) ។
 បើភិក្ខុនោះ ត្រេកអរនឹងអង្គជានិច្ចដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជានិច្ច
 ដែលចូលសំប៉ៅទៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជានិច្ចដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុង
 បុគ្គលនោះ) ក្តី ត្រេកអរនឹងអង្គជានិច្ចដែលបន្ថយចេញក្តី (ត្រូវអាបត្តិបុណ្ណិ-
 យ ។ បេ ។ (បើភិក្ខុ) មិនត្រេកអរទេ គឺមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុ
 ជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ (ឡប) មកកាន់សំណាក់តិរច្ឆានឈ្មោល ដែលនៅ
 ភ្នាក់មិនខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលច្រកក្តី
 ដែលភ្លេចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនបានស្ថិត ដែលស្លាប់

យេកុយ្យេន អន្តាយិតស្ស ។ បេ ។ អាមត្តិ ចារា.
 ជិតស្ស ។ បេ ។ មតស្ស យេកុយ្យេន ខាយិតស្ស
 សន្តិកេ អាទេត្វា អង្គជានេន វច្ឆមត្តំ មុទំ អភិច្ចេ-
 សំនេត្តិ ។ សោ ចេ បវេសចំ សាទិយតិ បវិដ្ឋិ
 សាទិយតិ បិតំ សាទិយតិ ឧទ្ធរណំ សាទិយតិ អាមត្តិ
 ឥស្សត្ថយេស្ស ។ បេ ។ ន សាទិយតិ អនាមត្តិ ។

(៤៣) ភិក្ខុប្បទូតិកា ភិក្ខុំ មនុស្សន្តិយា
 សន្តិកេ អាទេត្វា អង្គជានេន វច្ឆមត្តំ បស្សាវ-
 មត្តំ មុទំ អភិច្ចេសំនេត្តិ សន្តតស្ស អសន្តតាយ
 អសន្តតស្ស សន្តតាយ សន្តតស្ស សន្តតាយ

ហើយសត្វមិនទាន់ស៊ីដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវពេញបញ្ចូលដំបូង ។ បេ ។
 ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាយកភិក្ខុ (ឧប្ប) មកទាន់សំណាក់តិរច្ឆានល្អាល
 ដែលស្ទាបហើយ សត្វស៊ីហើយដោយច្រើន (នៅសល់បង្គិចបង្គួច)
 ហើយញ៉ាំងទ្វារវច្ឆមត្ត ឬទ្វារមុខមត្ត (របស់តិរច្ឆានល្អាលនោះ) ឲ្យចូល
 ទៅដោយអង្គជាន (របស់ភិក្ខុនោះ) ។ បើភិក្ខុនោះត្រូវអង្គជាន
 ជានដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រូវអង្គជានដែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី
 ត្រូវអង្គជានដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមត្តនោះ) ក្តី ត្រូវអង្គ
 ជានដែលបន្តយេចញ៉ាំង ត្រូវពេញបញ្ចូល ។ បេ ។ (បើភិក្ខុ)
 មិនត្រូវអង្គជាន ក៏មិនត្រូវពេញបញ្ចូល ។

(៤៣) ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាយកភិក្ខុ (ឧប្ប) មកទាន់សំណាក់
 បន្តស្រី (ម្នាក់) ហើយញ៉ាំងទ្វារវច្ឆមត្ត ឬទ្វារបេស្សវច្ឆមត្ត ឬទ្វារមុខមត្ត
 (របស់ស្រីនោះ) ដែលគ្មានស្រាមទ្រទាប់ ឲ្យចូលទៅដោយអង្គជាន
 (របស់ភិក្ខុនោះ) ដែលមានស្រាមទ្រទាប់ក្តី ទ្វារមត្តរបស់ស្រីដែលមាន
 ស្រាមទ្រទាប់ អង្គជាន (របស់ភិក្ខុ) ដែលគ្មានស្រាមទ្រទាប់ក្តី ទ្វារមត្ត
 (របស់ស្រី) មានស្រាមទ្រទាប់ អង្គជាន (របស់ភិក្ខុ) មានស្រាមទ្រទាប់

អសន្តតស្ស អសន្តតាយ ។ សោ ច បរេសនំ
 សាទិយតំ បរិដ្ឋំ សាទិយតំ មំតំ សាទិយតំ ឧទ្ធរណំ
 សាទិយតំ អាបត្តំ ហារជិតស្ស ។ បេ ។ ឧ សាទិ-
 យតំ អនាបត្តំ ។ កិក្កុប្បទ្ធកំតា កិក្កុ មនុស្សិវិយា
 ជាតវន្តិយា សុត្តាយ មត្តាយ ឧប្បត្តាយ បមត្តាយ
 មតាយ អត្តាយតាយ មតាយ យេកុយ្យេន អត្តា-
 យតាយ ។ បេ ។ អាបត្តំ ហារជិតស្ស ។ បេ ។
 មតាយ យេកុយ្យេន ទាយតាយ សន្តិកេ អាទេត្វា
 អន្តជានេន វទ្ធមត្តំ បស្សវមត្តំ មុទំ អភិធិសីនេន្តិ សន្ត-
 តស្ស អសន្តតាយ អសន្តតស្ស សន្តតាយ សន្តតស្ស
 សន្តតាយ អសន្តតស្ស អសន្តតាយ ។ សោ ច

ក្តី គ្នាមន្ត(បេសស្រី) គ្នាមន្ត(ស្រាមទ្រង់) អន្តជាន(បេសភិក្ខុ) គ្នាមន្ត(ស្រាម
 ទ្រង់) ។ បើភិក្ខុនោះត្រេកអរនឹងអន្តជានដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រេកអរ
 នឹងអន្តជានដែលចូលសំបំពៅហើយក្តី ត្រេកអរនឹងអន្តជានដែលកំពុងស្ថិត
 នៅ(ក្នុង)គ្នាមន្តនោះក្តី ត្រេកអរនឹងអន្តជានដែលបន្តយេចញក្តី ត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិត ។ បេ ។ (បើភិក្ខុ)មិនត្រេកអរទេ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជា
 សត្រូវនាំយកភិក្ខុ(១ រូប) មកកាន់សំណា កំបុស្សស្រី (ម្នាក់) ដែលនៅ
 ភ្នាក់ដំនុំខ្លួនក្តី ដែលកំពុងដេកលក់ក្តី ដែលស្រីវិញក្តី ដែលត្រូវក្តី
 ដែលភ្លេចស្មារតីក្តី ដែលស្លាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស្មើក្តី ដែលស្លាប់
 ហើយសត្វមិនទាន់ស្មើដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបារាជិត
 ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវនាំយកភិក្ខុ(១ រូប) មកកាន់សំណា កំបុស្សស្រី
 ដែលស្លាប់ហើយសត្វស្មើហើយដោយច្រើន (នៅសល់បន្តិចបន្តួច)
 ហើយភ្នាក់ទ្រង់មន្ត ឬគ្នាមន្ត ឬគ្នាមន្ត (បេសស្រី
 នោះ)ដែលគ្នាមន្ត(ស្រាមទ្រង់) ទ្រង់ចូលទៅដោយអន្តជាន(បេសភិក្ខុ)ដែល
 មានស្រាមទ្រង់ក្តី គ្នាមន្ត (បេសស្រី) មានស្រាមទ្រង់ អន្តជាន
 (បេសភិក្ខុ) គ្នាមន្ត(ស្រាមទ្រង់) គ្នាមន្ត (បេសស្រី) មានស្រាមទ្រង់
 អន្តជាន(បេសភិក្ខុ) មានស្រាមទ្រង់ក្តី គ្នាមន្ត(បេសស្រី) គ្នាមន្ត(ស្រាម
 ទ្រង់) អន្តជាន(បេសភិក្ខុ) គ្នាមន្ត(ស្រាមទ្រង់) ។ បើភិក្ខុនោះ ត្រេកអរ

បវេសនំ សាទិយតំ បវិជ្ជំ សាទិយតំ បិតំ សា-
 ទិយតំ ឧទ្ធរណំ សាទិយតំ អាបត្តិ ឥន្ទ្រគ្រមយស្ស
 ។ បេ ។ ន សាទិយតំ អនាបត្តិ ។ កិក្ខុប្បទុត្តិកា
 កិក្ខុ អមនុស្សត្តិយា ។ បេ ។ វិច្ឆាទតតំត្តិយា
 មនុស្សឧកតោព្យញ្ញនកស្ស អមនុស្សឧកតោព្យញ្ញន-
 កស្ស វិច្ឆាទតតឧកតោព្យញ្ញនកស្ស មនុស្សបណ្ឌ-
 កស្ស អមនុស្សបណ្ឌកស្ស វិច្ឆាទតតបណ្ឌកស្ស
 មនុស្សបុរិសស្ស អមនុស្សបុរិសស្ស វិច្ឆាទតតបុរិ-
 សស្ស សន្តិកោ អាទេត្តា អន្តិជាតេន វច្ឆមត្តំ
 មុទំ អភិទិសីនេន្តិ សន្តតស្ស អសន្តតស្ស អ-
 សន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស
 អសន្តតស្ស អសន្តតស្ស ។ សោ បេ បវេសនំ
 សាទិយតំ បវិជ្ជំ សាទិយតំ បិតំ សាទិយតំ
 ឧទ្ធរណំ សាទិយតំ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

អន្តិជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រែកអន្តិជាតិដែលចូលសិបំទៅ
 ហើយក្តី ត្រែកអន្តិជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)ក្តី
 ត្រែកអន្តិជាតិដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រែកអបត្តិឥន្ទ្រគ្រម ។ បេ ។ (បើ
 ភិក្ខុ) មិនត្រែកអន្តិជាតិ ក៏មិនត្រែកអបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្ខុជាសត្រូវចាំយកភិក្ខុ
 (១ បេ) បតកាន់សំណាក់អបនុស្សស្រី ។ បេ ។ តិច្ឆានញី មនុស្សមាន
 ភេទពីរ អមនុស្សមានភេទពីរ តិច្ឆានមានភេទពីរ មនុស្សឡើយ អមនុស្ស
 ឡើយ តិច្ឆានឡើយ មនុស្សប្រុស អមនុស្សប្រុស តិច្ឆានឈ្មោល ហើយ
 ញាតិទ្វារច្រមុក ឬទ្វារមុខមគ្គ (របស់ជនទាំងនោះ) ដែលគ្មានស្រាម
 ទ្រព្យបំប្លែងទៅដោយអន្តិជាតិ (របស់ភិក្ខុ) ដែលមានស្រាមទ្រព្យបំប្លែង
 ទ្វារមគ្គ (របស់ជនទាំងនោះ) មានស្រាមទ្រព្យបំប្លែង អន្តិជាតិ (របស់ភិក្ខុ)
 គ្មានស្រាមទ្រព្យបំប្លែង ទ្វារមគ្គ (របស់ជនទាំងនោះ) មានស្រាមទ្រព្យបំប្លែង
 អន្តិជាតិ (របស់ភិក្ខុ) មានស្រាមទ្រព្យបំប្លែង ទ្វារមគ្គ (របស់ជនទាំងនោះ) គ្មាន
 ស្រាមទ្រព្យបំប្លែង អន្តិជាតិ (របស់ភិក្ខុ) គ្មានស្រាមទ្រព្យបំប្លែង ។ បើភិក្ខុនោះ
 ត្រែកអន្តិជាតិដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រែកអន្តិជាតិដែលចូល
 សិបំទៅហើយក្តី ត្រែកអន្តិជាតិដែលកំពុងស្ថិតនៅ (ក្នុងទ្វារមគ្គនោះ)
 ក្តី ត្រែកអន្តិជាតិដែលបន្ថយចេញក្តី ត្រែកអបត្តិឥន្ទ្រគ្រម ។ បេ ។

ពាក្យនិរុទ្ទេស របស់សត្វចក្រស្ស ចក្រវាជីនិយេ សន្តត្តភាណវាចា

ន សាជិយតិ អនាបត្តិ ។ កិក្កុប្បុរ្តត្តិកា កិក្កុ
 ត្រាតតតបុរិសស្ស យាតន្តស្ស សុត្តស្ស បត្តស្ស
 ធម្មត្តស្ស បមត្តស្ស មតស្ស អក្កាយិកស្ស មតស្ស
 យេកុយ្យេន អក្កាយិកស្ស ។ បេ ។ អាបត្តិ ខារ-
 ជិកស្ស ។ បេ ។ មតស្ស យេកុយ្យេន ខាយិកស្ស
 សន្តិកេ អាទេត្វា អន្តជាតេន វត្ថុបត្តិ មុទំ អភិជំ
 សំដេន្តំ សន្តតស្ស អសន្តតស្ស អសន្តតស្ស សន្ត-
 តស្ស សន្តតស្ស សន្តតស្ស អសន្តតស្ស អសន្ត-
 តស្ស ។ សោ ច បវេសនំ សាជិយតិ បវុដ្ឋំ សាទិ-
 យតិ មិនំ សាជិយតិ ធម្មរណំ សាជិយតិ អាបត្តិ
 ឥលុទ្ធយស្ស ។ បេ ។ ន សាជិយតិ អនាបត្តិ ។

ពាក្យនិរុទ្ទេស សំពូបទេវបរោតនិយេ សំផែតិអន្តជាតនំគ្រាមន្តមាស្រោមទ្រិធាប

(បើភិក្កុ) មិនត្រៃកអរទេ ភិមិនត្រៃកាបត្តិឡើយ ។ ពួកភិក្កុជា
 សត្រៃវនាយភិក្កុ (១រូប) មតតានំសំណាភំតិវច្ឆានោឈ្មោល ដែល
 ឆ្នេរក្នុងដំនីខ្លួនក្តី ដែលកំពុងផលកក្តី ដែលស្រវឹងក្តី ដែលគួកក្តី
 ដែលភ្លេចស្មារតីក្តី ដែលស្តាប់ហើយសត្វមិនទាន់ស្មើក្តី ដែលស្តាប់ហើយ
 សត្វមិនទាន់ស្មើដោយច្រើនក្តី ។ បេ ។ ត្រៃកាបត្តិព្រាហ្មណ ។ បេ ។
 ពួកភិក្កុជាសត្រៃវនាយភិក្កុ (១រូប) មតតានំសំណាភំតិវច្ឆានោឈ្មោល
 ដែលស្តាប់ហើយសត្វស្មើហើយដោយច្រើន (នៅសល់បង្ខំចម្លង)
 ហើយញ៉ាំងទ្វារវត្ថុបត្តិធម្មារម្មបបត្តិ (របស់ភិក្កុ) មានស្រោម
 ទ្រិធាបក្តី ទ្វារមត្តិ (របស់ភិក្កុ) មានស្រោមទ្រិធាប អន្តជាត
 (របស់ភិក្កុ) មានស្រោមទ្រិធាបក្តី ទ្វារមត្តិ (របស់ភិក្កុ) មាន
 ស្រោមទ្រិធាប អន្តជាត (របស់ភិក្កុ) មានស្រោមទ្រិធាបក្តី ទ្វារមត្តិ (របស់
 ភិក្កុ) មានស្រោមទ្រិធាប អន្តជាត (របស់ភិក្កុ) មានស្រោមទ្រិ-
 ធាបក្តី ។ បើភិក្កុនោះត្រៃកអរនឹងអន្តជាតដែលកំពុងចូលទៅក្តី ត្រៃកអរនឹង
 អន្តជាតវែលចូលស៊ប់ទៅហើយក្តី ត្រៃកអរនឹងអន្តជាតដែលកំពុងស្លូត
 នៅ (ក្នុងទ្វារមត្តិ) ក្តី ត្រៃកអរនឹងអន្តជាតដែលបន្តយចេញក្តី ត្រៃក-
 អរនឹងអន្តជាត ។ បេ ។ (បើភិក្កុ) មិនត្រៃកាបត្តិឡើយ ។

(៤៤) យថា ភិក្ខុប្បទូត្តិកា វិញ្ញាណ ឯវំ ពដ-

ប្បទូត្តិកា ហោប្បទូត្តិកា ទុក្ខប្បទូត្តិកា ឧប្បលកទ្ធ-
ប្បទូត្តិកា វិញ្ញាណតត្វា ។

(៤៥) មក្កន្ត មក្កំ មហេសេតំ អាមត្តំ ចារាដំ-

កស្ស ។ មក្កន្ត មក្កំ មហេសេតំ អាមត្តំ ចារា-

ដិកស្ស ។ មមក្កន្ត មក្កំ មហេសេតំ អាមត្តំ

ចារាដំកស្ស ។ មមក្កន្ត មក្កំ មហេសេតំ អាមត្តំ

ធុល្លទ្ធយស្ស ។

(៤៦) ភិក្ខុ សុត្តភិក្ខុម្ពំ វិប្បដំបដ្ឋតំ

បដិពុទ្ធា សាធិយតំ ទោ ចាសេតត្វា ។

បដិពុទ្ធា ន សាធិយតំ ទូសតោ ចាសេតត្វា ។

ភិក្ខុ សុត្តសាមណោម្ពំ វិប្បដំបដ្ឋតំ បដិពុទ្ធា

(៤៤) ភិក្ខុភិក្ខុជាសត្រូវដែលបានសំដែងហើយដោយពិស្តារយ៉ាង
ណា ភិក្ខុស្តេចជាសត្រូវភិក្ខុ ភិក្ខុចារាជាសត្រូវភិក្ខុ ភិក្ខុអ្នកលេងជាសត្រូវភិក្ខុ
ភិក្ខុសត្រូវអ្នកពុះច្រូងហោយពេលចេះផ្លូវភិក្ខុ បណ្ឌិតឃ្លីរពាលឲ្យពិស្តារយ៉ាង
នោះដែរចុះ ។

(៤៥) ភិក្ខុញ៉ាំងអង្គឲ្យចូលទៅដោយអង្គ^(១) ត្រូវតាមភិក្ខុបាណដឹក ។
ភិក្ខុញ៉ាំងអង្គឲ្យចូលទៅដោយអង្គ^(២) ត្រូវតាមភិក្ខុបាណដឹក ។ ភិក្ខុញ៉ាំង
អង្គឲ្យចូលទៅដោយអង្គ^(៣) ត្រូវតាមភិក្ខុបាណដឹក ។ ភិក្ខុញ៉ាំងអង្គឲ្យ
ចូលទៅដោយអង្គ^(៤) ត្រូវតាមភិក្ខុផ្សេងៗ ។

(៤៦) ភិក្ខុសពាមជុំមុខមុខនឹងភិក្ខុអង្គដែលកំពុងដេកលក់ បើ
ភិក្ខុនោះភ្ញាក់ឡើងហើយត្រែកអរដៃ សន្សំត្រូវឲ្យវិនាស (គឺត្រូវឲ្យរីក
ចេញ) ទាំងពីររូប ។ បើភិក្ខុនោះភ្ញាក់ឡើងហើយមិនត្រែកអរទេ សន្សំ
ត្រូវឲ្យវិនាសតែភិក្ខុដែលប្រទូស្ត (គឺភិក្ខុអ្នកសេពនោះ) ។ ភិក្ខុសពាម-
ជុំមុខមុខនឹងសាមណេរដែលកំពុងដេកលក់ បើសាមណេរនោះភ្ញាក់ឡើង

១ គឺភិក្ខុញ៉ាំងអង្គដោយបង្វែរឲ្យចូលទៅតាមទ្រូងទាំង ៣ ទ្រូងអង្គណាមួយ ។ ២ គឺ
បញ្ចូលអង្គដោយទៅតាមទ្រូងមួយ ហើយបន្ថយអង្គដោយចេញតាមទ្រូងមួយទៀតឲ្យចូល
នោះ ។ ៣ គឺបញ្ចូលអង្គដោយទៅតាមទ្រូងមួយ ហើយបន្ថយចេញតាមទ្រូងមួយទៀត ។ ៤ គឺ
បញ្ចូលអង្គដោយទៅតាមទ្រូងមួយ ហើយបន្ថយចេញតាមទ្រូងមួយទៀតផ្សេងទៀត ។

សាមិយតិ ឧកោ ធាសេតញ្ច ។ បដិទុក្ខោ ន សាមិយតិ
 ទូសកោ ធាសេតញ្ច ។ សាមណោ សុត្តភិក្ខុម្ហំ
 វិញ្ញដិបជ្ជតិ បដិទុក្ខោ សាមិយតិ ឧកោ ធាសេតញ្ច ។
 បដិទុក្ខោ ន សាមិយតិ ទូសកោ ធាសេតញ្ច ។
 សាមណោ សុត្តសាមណោម្ហំ វិញ្ញដិបជ្ជតិ បដិទុក្ខោ
 សាមិយតិ ឧកោ ធាសេតញ្ច ។ បដិទុក្ខោ ន
 សាមិយតិ ទូសកោ ធាសេតញ្ច ។

(៤៧) អនាបត្តិ អនាទត្តស្ស ឧម្មត្តកស្ស ជំនួស

ចំនួនស្ស វេទនដ្ឋស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

សុត្តនិកាយ វិទ្យាសុត្តនិកាយ ។

(៤៨) មក្កដិ វដ្ឋិបុត្តា ច កិហិ ធាក្កា ច កិវុយោ

ហើយត្រេកអរដែរ សង្ឃត្រូវឱ្យវិនាសចាំបំបែប ។ បើសាមណេរនោះ
 ភ្ញាក់ឡើងហើយមិនត្រេកអរទេ សង្ឃត្រូវឱ្យវិនាសកែតម្រូវដែលប្រឡូស ។
 ‘សាមណេរសេពមេដុនធម្មនឹងកំពុងដែលកំពុងដេកលក់ បើកំពុងនោះភ្ញាក់
 ឡើងហើយត្រេកអរដែរ សង្ឃត្រូវឱ្យវិនាសចាំបំបែប ។ បើកំពុងនោះភ្ញាក់
 ឡើងហើយមិនត្រេកអរទេ សង្ឃត្រូវឱ្យវិនាសវិសាមណេរដែលប្រ-
 ឡូស ។ សាមណេរសេពមេដុនធម្មនឹងសាមណេរផង ដែលកំពុងដេក
 លក់ បើសាមណេរនោះភ្ញាក់ឡើងហើយត្រេកអរដែរ សង្ឃត្រូវឱ្យ
 វិនាសចាំបំបែប ។ បើសាមណេរនោះភ្ញាក់ឡើងហើយមិនត្រេកអរទេ
 សង្ឃត្រូវឱ្យវិនាសវិសាមណេរដែលប្រឡូស ។

(៤៧) អនាបត្តិមិទមាទ (ដែលកំពុង ៥ ពួក) គឺ កំពុងមិនដឹង ១ កំពុង
 ធូត ១ កំពុងមានចិត្តរើរវាយ ១ កំពុងដែលវេទនាត្រឡប់ស្រួត ១ អាទិកម្មិត
 (គឺកំពុងមិនបញ្ញត្តិ) ១ ។

ប្រែប្រសំដែងអំពីអង្គការនៃប្រាជ្ញាបិដកសុត្តនិកាយ ចប់ ។

(៤៨) (មាតិកាទុក្រម រឹបញ្ជូនរឿងភាសសំដាប់ហូរវេហ ដែលនឹង
 សំដែងក្នុងដួងបាយាសន៍(តាមខ្លះគឺ)

រឿងស្វាញី រឿងពួកវដ្ឋិបុត្តកំពុង រឿងកំពុងក្នុងអេដាត្រៃ-
 ហស្ថ រឿងកំពុងអាត្រាត រឿងពួកកំពុងប្រព្រឹត្តពាបលទ្ធិភិរិយ

ធារិត្យប្បលវណ្ណា ច ឡាញៈធម៌ បរ ធុរ
 មាតា ជីតា ភតិ ច ជាយា ច មុនុលម្ពិទា
 ឡេ វណា លេបជំនុត្តា ធារុជីតលីកាយ ច
 សុខុវេន សហ បក្ស បក្ស សំវដិកាដ្ឋិតា
 បាតិ យត្តិ ច មេតិ ច បណ្ឌិតោបមាតោ ធុរេ
 កដ្ឋិយេ រាមា សុត្តោ សាវត្តិយំ ធុតុរោ បរ
 វសាលិយោ គយោ មល្លា សុបំបោ កាតុក្កតោ
 សុបត្តា សត្តា ភិក្ខុដិ សិក្ខុមាតា សាមណេរិ ច
 វសិយោ បណ្ឌិតោ ភិបិ អត្តាមត្តំ វន្សបទ្ធវដិគោ
 មិគោតិ ។

(២៧) គេន ១៦ បន សមយេន អញ្ញ-
 គរោ ភិក្ខុ មត្តដិយោ មេដុនំ ធុម្ពិ បដិសេវិ ។
 តស្ស កុក្កុទ្ធំ អហោសំ កតវតា សិក្ខាបនំ បញ្ញត្តំ

រឿងធារិត រឿងឧប្បលវណ្ណាភិក្ខុដិ រឿងជនេស្សន្តាតិប្ប
 គិក្ខុក្កាយោភេជេស្រី ធុនិក្ខុនិក្កាយោភេជេបុរេស រឿងមាតា
 រឿងជីតា រឿងម្តូនស្រី រឿងប្រពន្ធ រឿងភិក្ខុឧដ្ឋនំ រឿង
 ភិក្ខុមានអង្គបាតយា រឿងស្នាមដំប្រៅពីយោង រឿងប្រេតនុរ
 រឿងឈើចំឡាក់ប្រេតិកា រឿងភិក្ខុ ៥ ប្រេតាំងសុខុវេនភិក្ខុដិ
 រឿងភិក្ខុ ៥ ប្រេតេតុនិវត្រាខ្មោច រឿងនាគញី រឿងយត្តិ
 រឿងស្រីប្រេត រឿងភិក្ខុខ្ចើយ រឿងភិក្ខុកើតរោគស្លឹក រឿង
 ភិក្ខុបាម័មាតុត្រាមប្រេតិកាសេព រឿងភិក្ខុសិលីលក្ខនិវត្តាតុ
 ក្សេត្រិកម្ពិយ រឿងភិក្ខុវាំងឡាយ ២ ប្រេតទៀតក្នុងក្រុង
 សាវត្តិ រឿងអ្នកចំបាប់ ពោ ទាក់ក្នុងក្រុងវេសាលី រឿង
 កាតុក្កតភិក្ខុយល់សុបំបនិមិត្ត រឿងនាងសុបត្តា រឿងនាង
 សុខា រឿងភិក្ខុដិ រឿងសិក្ខុមាតា រឿងសាមណេរិ រឿង
 ស្រីផ្កាមាស រឿងមុនុស្សខ្ចើយ រឿងត្រហស្ត រឿងភិក្ខុ
 សេពនាងនិគ្នា រឿងភិក្ខុប្តសង្កេតាសំ រឿងសត្វម្រឹក ។

(២៧) សប័យនោវងំ ភិក្ខុ ១ ប្រេតានសេពមេដុនធុម្ពិនិស្សាញិ ។
 ភិក្ខុនោភិមានសេចក្តីសន្ស័យថា សិក្ខាបទព្រះវិហារព្រះកាក្រែងបញ្ញត្ត

កង្កែប ទុ ទោ មយំ ចារាជិកំ អាមត្តិ អាមប្បាតំ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាណេសំ ។ អាមត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ
អាមប្បា ចារាជិកង្កែប ។

[៥០] គេន ទោ បន សមយេន សម្ពហុលា
វេសាលិកា វជ្ជិយុត្តកា ភិក្ខុ សំគុំ អប្បត្ថត្វាយ
ទុទ្ធល្យំ អចារិកត្វា មេដុំ ធម្មំ បដិសេវិសុ ។
ទេសំ កុក្កុច្ចំ អយោសំ កកវតា សិទ្ធាមនំ បញ្ញត្តំ
កង្កែប ទុ ទោ មយំ ចារាជិកំ អាមត្តិ អាមប្បាតំ ។
កកវតោ ឯតមត្តំ អាណេសំ ។ អាមត្តិ កុប្ប
ភិក្ខុវេ អាមប្បា ចារាជិកង្កែប ។

[៥១] គេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
ឯវំ មេ អចាមត្តិ កវិស្សតិកំ កិហាលំផ្តេន មេដុំ
ធម្មំ បដិសេវិ ។ វស្ស កុក្កុច្ចំ អយោសំ ។ មេ ។
អាមត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាមប្បា ចារាជិកង្កែប ។

[៥២] គេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ឯវំ មេ
អចាមត្តិ កវិស្សតិកំ ធាត្តោ ហុតា មេដុំ ធម្មំ បដិសេវិ ។

ហើយ អញ្ជ្រៃហែលជាត្រូវអាមត្តិបាតដឹកហើយផង ។ ទើបភិក្ខុនោះ
ត្រាបបង្គំទូលសេចក្តីចំពោះព្រះជំទាវព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា អាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាមត្តិបាតដឹកហើយ ។

[៥០] សម័យនោះឯង ពួកវជ្ជិយុត្តកុក្កុច្ចំប្រែប្រួលទៅក្នុងគ្រិះវេ
សាលី មិនបានលាសិត្តា មិនបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ថាខ្លួនមានកំឡុងវិជយ
ហើយសេចក្តីមេដុំ ។ ភិក្ខុទាំងអង្គុលនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យថា
សិក្ខាបទព្រះជំទាវព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយ យើងរាល់គ្នាប្រែហែលជា
ត្រូវអាមត្តិបាតដឹកហើយផង ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ត្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
ចំពោះព្រះជំទាវព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា អាលភិក្ខុទាំងអង្គុយ
អ្នកឯងទាំងអស់គ្នាត្រូវអាមត្តិបាតដឹកហើយ ។

[៥១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ ប្រែក្នុងខ្លួនជាត្រិះហស្ថ ហើយសេច
ក្តីមេដុំមួយដោយគិតថា កាលបើអញធ្វើឃាំងទេ អញនឹងមិនត្រូវអាមត្តិ
ឡើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
អាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាមត្តិបាតដឹកហើយ ។

[៥២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ ប្រែ ធ្វើជាអ្នកពោកព្រាត ហើយ
សេចក្តីមេដុំមួយ ដោយគិតថា កាលបើអញធ្វើឃាំងទេ អញនឹងមិន

តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ មេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ
អាបន្តោ ចារាជិកុដ្ឋំ ។

(៥៣) តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញានោ ភិក្ខុ
ឃី មេ អនាបត្តិ ភិស្សតិភិ កុសធីរំ ធិវាសេត្វា
។ មេ ។ ភិក្ខុធីរំ ធិវាសេត្វា ជលកធីរំ ធិវាសេត្វា
កេសកម្ពលំ ធិវាសេត្វា វាលកម្ពលំ ធិវាសេត្វា
ឧលុកមក្កំ ធិវាសេត្វា វជិទត្តិមំ ធិវាសេត្វា មេដុដំ
ធម្មំ បដិសេវិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ មេ ។
អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្តោ ចារាជិកុដ្ឋំ ។

(៥៤) តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញានោ
បិណ្ណចារិកោ ភិក្ខុ បិមកោ ធិបជ្ជំ ធាវិកំ បស្សិត្វា
សារត្តោ អន្តជ្ជំ អន្តជានំ បវេសសំ ។ សា កាលម-
កាសំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ មេ ។ អនាបត្តិ
ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស វាបត្តិ សម្ពុទ្ធិសេសស្សានិ ។

ត្រិវាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវពាបត្តិបាតដឹកហើយ ។

(៥៥) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ទម្រុ ស្ងៀកស្ងៀមត្រង ។ មេ ។
ស្ងៀកសម្តែងសម្បកឈើ ស្ងៀកសម្តែងដែលគ្រូព្យាបាលជាមួយផ្លូវឈើ ស្ងៀក
សម្តែងដែលគ្រូព្យាបាលដោយសក់ ស្ងៀកសម្តែងដែលគ្រូព្យាបាលដោយរោមកន្ទុយ
សក់ ស្ងៀកសម្តែងដែលគ្រូព្យាបាលដោយស្រាបម្រៀម ស្ងៀកស្ងៀមគ្រូព្យាបាល
នៅមានពិសិទ្ធិព្រះពុទ្ធ ហើយសេពមេដុនធម្ម ដោយភិក្ខុថា កាល
បើកញ្ជើយ៉ាងនេះ អញនឹងបិទត្រិវាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សន្សំយ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវពាបត្តិ
បាតដឹកហើយ ។

(៥៦) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ទម្រុជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ណបាត - បាត
ឃើញនាងចារិកាម្នាក់ដេកនៅលើកំរង ក៏មានចិត្តត្រិតអរហើយយកមេ
ជើង (១០) ទៅស្របព្យាបាលចំអង្គជានាងចារិកានោះ ។ នាងក៏ធ្វើមហោ-
តាលទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ មេ ។ ព្រះសម្តែងជាម្ចាស់
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងបិទត្រិវាបត្តិបាតដឹកទេ ត្រូវត្រិវា
អាបត្តិសន្សំយសេស ។

[៥៥] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតោ
 មាណវិកោ ឧប្បលវណ្ណាយ ភិក្ខុនិយោ បដិទទ្ធិមិត្តា
 ហោតិ ។ អថទោ សោ មាណវិកោ ឧប្បលវណ្ណាយ
 ភិក្ខុនិយោ កាថំ មិណ្ណាយ មវិជ្ជាយ កុដិកំ
 បវសិត្តា ធិសីទោ អច្ឆិ ។ ឧប្បលវណ្ណា ភិក្ខុនិ
 បញ្ញកត្តំ មិណ្ណោទាតប្បដិក្កត្តា ទារទេ មត្តារលត្តា
 កុដិកំ បវសិត្តា មញ្ញតោ ធិសីនិ ។ អថទោ
 សោ មាណវិកោ ឧប្បលវណ្ណំ ភិក្ខុនិ ឧត្តហេត្តា
 ទ្ធសេសំ ។ ឧប្បលវណ្ណា ភិក្ខុនិ ភិក្ខុនិ ឯ ឯ ឯ ឯ ឯ ឯ
 អាភោទេសំ ។ ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខុនិ ឯ ឯ ឯ ឯ ឯ ឯ
 ទេសុំ ។ ភិក្ខុ ភកវិកា ឯ ឯ ឯ ឯ ឯ ឯ ។
 អធិបត្តិ ភិក្ខុវេ អសាទិយន្តិយោតិ ។

[៥៦] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតោស្ស ភិក្ខុ-
 ទោ ឥត្តិលំន្តំ ទាត្តក្កតំ ហោតិ ។ ភកវិកា ឯ ឯ ឯ ឯ
 អាភោទេសុំ ។ អទុជាទាមិ ភិក្ខុវេ ឥយេវ ឧបជ្ឈិ
 ភមេវ ឧបសម្បទំ កាទិ វស្សាទិ ភិក្ខុនិ ឯ ឯ ស្ត្រីមិក្ខុ

[៥៧] សម័យនោះឯង មាណាព្រហ្មក៏មានសេចក្តីប្រតិភ័យចាប់ចិត្ត
 នឹងឧប្បលវណ្ណភិក្ខុនិ ។ កាលវេលាឧប្បលវណ្ណភិក្ខុនិចូលទៅមិណ្ណបុរាណ
 ក្នុងស្រុក មាណាព្រហ្មនោះក៏ចូលទៅពួននៅក្នុងកុដិកូចចាំ ។ លុះដល់
 ឧប្បលវណ្ណភិក្ខុនិត្រឡប់មកមិណ្ណបុរាណវិញ ឆាប់រួចហើយ ក៏លាងដើង
 ហើយចូលទៅក្នុងកុដិ អង្គុយនៅលើគ្រែ ។ ព្រោះនោះ មាណាព្រហ្ម
 ក៏ស្ទុះមកសន្តិប្បឧប្បលវណ្ណភិក្ខុនិ ហើយប្រទូស្ត ។ ឧប្បលវណ្ណ-
 ភិក្ខុនិក៏ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ពួកភិក្ខុនិផងនា ។ ភិក្ខុនិទាំងឡាយក៏ប្រាប់
 សេចក្តីនេះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏នាំសេចក្តីនេះទៅក្រាប
 បង្គំទូលចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ឧប្បលវណ្ណាមិនត្រូវកាបត្តិទេ ព្រោះមិនបានសេចក្តីគ្រេក
 ត្រកាលឡើយ ។

[៥៨] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទូល ក្លាយទៅទូលប្រទេស
 ដាច់ស្រី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញា អនុវ
 បជ្ជាយនោះដដែល នឹងឧបសម្បទានោះដដែល នឹងវស្សាទាំងនោះ។

* ត្រូវដកចេញពីចំណាប់ឲ្យល្អនៃឧបសម្បទា និងឧបសម្បទាជាថ្មីទៀត ដែលដំបូងជាប់ឲ្យ
 រាប់ជាថ្មីត្រូវរាប់ជាឧបសម្បទាដំបូងនោះមកដដែល ។

យា អាបត្តិយោ ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនីហំ សាធារណា
 តា អាបត្តិយោ ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនីហំ សង្កកោ វុដ្ឋាតុំ យា
 អាបត្តិយោ ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនីហំ អសាធារណា តាហំ
 អាបត្តិហំ អធាបត្តិភិ ។ ភេទ ខោ បទ សម-
 យេន អញ្ញាតវិស្សា ភិក្ខុនិយោ បុរិសលីដ្ឋំ ទាតុក្កតំ
 ហោតិ ។ គតវតោ ឯតមត្តំ អាភោចេសុំ ។ អនុ-
 ជាតាមិ ភិក្ខុវេ តំយេវ ទុបជ្ឈំ តមេវ ទុបសម្បទំ
 តាវំ វស្សានិ ភិក្ខុហំ សង្កមិត្តំ យា អាបត្តិយោ
 ភិក្ខុនំ ភិក្ខុហំ សាធារណា តា អាបត្តិយោ
 ភិក្ខុនំ សង្កកោ វុដ្ឋាតុំ យា អាបត្តិយោ ភិក្ខុនំ
 ភិក្ខុហំ អសាធារណា តាហំ អាបត្តិហំ អធាបត្តិភិ ។

(៥៧) ភេទ ខោ បទ សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ
 បរិ មេ អធាបត្តិ វិស្សាតិ អាតុយា មេតុំ ទម្ពំ
 បដិសេវិ ។ មេ ។ ទិកុយា មេតុំ ទម្ពំ បដិសេវិ ។ មេ ។

នឹងអនុញ្ញាតឱ្យនៅរួមជាមួយនឹងភិក្ខុនីទាំងឡាយ (ម្យ៉ាងទៀត) ពេលគ្រប់
 ណា ជាបេសកកម្មដែលទូទៅដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតឱ្យ
 អាបត្តិទាំងនោះ ដើម្បីឱ្យភិក្ខុដែលក្លាយរកទៅជាស្រីនោះនៅក្នុងសំណាក់
 ភិក្ខុនីទាំងឡាយបាន អាបត្តិណា ជាបេសកកម្មដែលមិនទូទៅដល់ភិក្ខុនីទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុនីនោះមិនត្រូវអាបត្តិព្រោះអាបត្តិនោះឡើយ ។ សម័យនោះឯង
 ភិក្ខុនី ១ រូប ក្លាយរកទូទៅជាប្រុស ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
 សេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា អាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតឱ្យទេវជ្ឈាយំនោះដដែល នឹងទេសបម្បទា
 នោះដដែល នឹងវិស្សាទាំងនោះ នឹងអនុញ្ញាតឱ្យនៅរួមជាមួយនឹង
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិណា ជាបេសកកម្មដែលទូទៅដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាអនុញ្ញាតឱ្យអាបត្តិទាំងនោះ ដើម្បីឱ្យភិក្ខុដែលក្លាយរកទូទៅ
 ជាប្រុសនោះនៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុទាំងឡាយបាន ពេលគ្រប់ណា ជាបេសក
 កម្មដែលមិនទូទៅដល់ភិក្ខុទាំងឡាយទេ (ភិក្ខុនីនោះ) មិនមានអាបត្តិ
 ព្រោះអាបត្តិទាំងនោះឡើយ ។

(៥៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប សេពាមេតុំនឹងធិតា
 (បេសកកម្ម) ដោយយល់ថា កាលបើអញ្ជើញយ៉ាងនេះ អញ្ជើញនឹងមិន
 ត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ មេ ។ សេពាមេតុំនឹងធិតា (បេសកកម្ម) ។ មេ ។

កតិយោ មេដុំ ធម្មំ បដិសេវី ។ ភស្ស កុក្កុដ្ឋំ
 អហោសិ ។ បេ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្ថំ អាភោចសិ ។
 អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកត្ថំ ។ តេជ
 ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ បុរាណទុ-
 តិយំកាយ មេដុំ ធម្មំ បដិសេវី ។ ភស្ស
 កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ
 អាបន្នោ ចារាជិកត្ថំ ។

(៩៨) តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតោ
 ភិក្ខុ មុដុបិដ្ឋិកោ ហោតិ ។ សោ អនភិវតិយោ បិដ្ឋិ-
 តោ អត្ថោ អត្ថជាតំ មុទេន អត្ថហោសិ ។ ភស្ស
 កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ
 អាបន្នោ ចារាជិកត្ថំ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
 អញ្ញាតោ ភិក្ខុ លម្ពំ ហោតិ ។ សោ អនភិវតិយោ
 បិដ្ឋិតោ អត្ថោ អត្ថជាតំ អត្ថោ វច្ចមត្តំ បវ-
 សេសិ ។ ភស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អា-
 បត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកត្ថំ ។

សេពមេដុំធម្មនិវប្បនស្រី (បេស្ម្ម) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ បេ ។ ទើបក្រាបបង្គំមូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវក្រាបក្តីបារមីករហើយ ។ សម័យនោះ
 ឯង ភិក្ខុ ទ រូប សេពមេដុំធម្មនិវប្បនស្រីដែលមានបិក្ខុផ្សំផ្សំអំពីមុន ។
 ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកឯងត្រូវក្រាបក្តីបារមីករហើយ ។

(៩៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ទ រូប មានខ្លួនទម្រ ។ ភិក្ខុនោះមាន
 សេចក្តីអង្វរក្រៀមក្រៀម ហើយបានយកអង្គជាតិខ្លួនមកប្រៀមនឹងហតំ ។
 ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកឯងត្រូវក្រាបក្តីបារមីករហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ទ រូប មាន
 អង្គជាតិយារវៃ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីអង្វរក្រៀមក្រៀម ក៏ចាប់បំពាក់
 អង្គជាតិខ្លួនបញ្ចូលទៅក្នុងវច្ចបត្ត (ភិក្ខុវង់) បេស្ម្ម ។ ភិក្ខុនោះមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯង
 ត្រូវក្រាបក្តីបារមីករហើយ ។

(៥៧) តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ មតសារី បស្សៈ ។ តស្មី ច សារីរ អង្គ-
 ជាតសាមញ្ញា វណា ហោតិ ។ សោ វរំ មេ
 អបាបត្ថំ ភិក្ខុភិក្ខុ អង្គជាតេ អង្គជាតំ បរេសត្វា
 វណា ធិហារំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ មេ ។
 អាបត្ថំ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្តោ ចារាជិកុដ្ឋំ ។ តេជ
 ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ មតសារី
 បស្សៈ ។ តស្មី ច សារីរ អង្គជាតសាមញ្ញា វណា
 ហោតិ ។ សោ វរំ មេ អបាបត្ថំ ភិក្ខុភិក្ខុ
 វណា អង្គជាតំ បរេសត្វា អង្គជាតេ ធិហារំ ។
 តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ មេ ។ អាបត្ថំ ភ្នំ
 ភិក្ខុ អាបន្តោ ចារាជិកុដ្ឋំ ។

(៦០) តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ សារត្តោ លេបចិត្តស្ស ធិមិត្តំ អង្គជាតេន
 ធុបំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ មេ ។ អបា-
 បត្ថំ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្ថំ ធុក្កុដ្ឋស្សតិ ។
 តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សា-
 រត្តោ ចារាជិកស្ស ធិមិត្តំ អង្គជាតេន ធុបំ ។

(៥៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ទុប្បឃើញសរិមេនុស្សស្តាប់ ។ ឯ
 សរិមេនោះ មានបម្រុងជុំវិញអង្គជាត ។ ភិក្ខុនោះបានបញ្ចូលអង្គជាត(១១)
 ទៅក្នុងអង្គជាត (សរិមេនោះ) ហើយបន្ថយអង្គជាតចេញមកវិញតាមដំបូង
 ដោយគិតថា កាលបើអញ្ញត្រូវយ៉ាងនេះ អញ្ញត្រូវមិនត្រូវតែបង្កើតឡើយ ។
 ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសន្សំយ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកឯងត្រូវតែបង្កើតចាកដីកហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ទុប្បឃើញសរិ-
 មេនុស្សស្តាប់ ។ ឯសរិមេនោះមានបម្រុងជុំវិញអង្គជាត ។ ភិក្ខុនោះបាន
 បញ្ចូលអង្គជាត (១១) ទៅក្នុងដំបូង ហើយបន្ថយចេញមកវិញតាមអង្គ-
 ជាត ដោយគិតថា កាលបើអញ្ញត្រូវយ៉ាងនេះ អញ្ញត្រូវមិនត្រូវតែបង្កើត
 ឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវតែបង្កើតចាកដីកហើយ ។

(៦០) សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ទុប្បមានដំប្រែក ហើយយកអង្គជាត (១១)
 ទៅញាស់នឹងមិត្តរបស់ខ្លួន ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ មេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវតែបង្កើតចាកដីកទេ ត្រូវតែ
 ត្រឹមតែបង្កើតក្នុង ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ទុប្បមានដំប្រែក ហើយយកអង្គ-
 ជាត (១១) ទៅញាស់នឹងមិត្តរបស់ខ្លួនក្នុងស្រីវិសាលភ្នំដោយឈើ ។

តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ កំត្តុ
ចារាជិតាស្ស អបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

(៦០) តេន ទោ បទ សមយេន សុទ្ធកេ ឆាម
កំត្តុ រាជគហា បព្វជិតោ វជិតាយ កច្ចតិ ។
អញ្ញតក ឥត្តិ កំ បស្ស្យត្វា ឯតនរោច^(១) មុហុត្តំ កន្ត
អាតមេហិ វុទ្ធស្សមិតំ ។ សោ វុទ្ធន្តិ អន្តរវាសកំ
ឧត្តបិត្វា ឌុទេន អម្ព័ជានំ អត្តហោសិ ។ តស្ស
កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ សាធិយេ ត្វំ កិក្ខតិ ។
ចាហំ កកវា សាធិយេន្តិ ។ អនាបត្តិ កំត្តុ អសា-
និយទ្កស្សាតិ ។

(៦២) តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតក ឥត្តិ
កំត្តុ បស្ស្យត្វា ឯតនរោច ឯហិ កន្ត មេដុនំ ធម្មំ
បដិសេវតិ ។ អលំ កកិធំ ទេតំ កត្សតិ ។ ឯហិ
កន្ត អហំ វាយមិស្សមិ ត្វំ មា វាយមិ ឯកន្ត អនា-
បត្តិ កវិស្សតិ ។ សោ កិក្ខុ តជា អហោសិ ។

១ តំ បស្ស្យត្វា ឯតនរោចតិ ទោចិយមេត្តោន្តេស្ស ឧ វុស្សតំ ។

កិក្ខុនោមោនសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ
អ្នកឯងមិនត្រូវអាប់ក្តីបារកដំកេទ ត្រូវត្រឡប់មកអាប់ក្តីទុក្ខដ ។

(៦១) សម័យនោះឯង កិក្ខុ ទ រូបឈ្មោះសុខៈ ទេញតិក្រិក្រដ-
ត្រិះទៅបួស ហើយដើរទៅតាមផ្លូវ ។ មានស្រីម្នាក់បានឃើញកិក្ខុនោះ
ហើយក៏និយាយថា បតីត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់បង្ខំនឹង ទ រំពេច
សិន ខ្ញុំព្រះករុណានឹងថ្វាយបង្គំ ។ ស្រីនោះកាលដែលថ្វាយបង្គំ កំ
សើយស្បង់ទ្បើង ហើយយកមាត់ទៅប្រៀបអង្គជាន់ (បេសកិក្ខុនោះ) ។
កិក្ខុនោះមោនសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុ
អ្នកឯងត្រូវអារម្មណ៍ប្រទេ ។ កិក្ខុនោះត្រាបទូលថា បតីត្រព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនត្រូវអារម្មណ៍ទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
កិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាប់ក្តីទេ ព្រោះមិនត្រូវអារម្មណ៍ ។

(៦២) សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ បានឃើញកិក្ខុ ទ រូបហើយ
និយាយថា បតីត្រលោកម្ចាស់ សូមនិមន្តលោកម្ចាស់មកសព្វមេដុន
ឯនេះ ។ កិក្ខុនោះនិយាយថា កុំខាន ការសព្វមេដុនធម្មនេះមិន
គួរទេ ។ ស្រីនោះអង្វរថា បតីត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់
និមន្តមក (កុំប្រកែក) ខ្ញុំព្រះករុណានឹងព្យាយាម លោកម្ចាស់
មិនបាច់ព្យាយាមទេ (ទៅតែស្បៀមបានហើយ) សេចក្តីនេះ លោក
ម្ចាស់មិនត្រូវអាប់ក្តីទេ ។ កិក្ខុនោះក៏បានធ្វើតាមពាក្យស្រីនោះ ។

តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ មេ ។ អាបន្តិ ត្វំ
 កិត្តុ អាបន្តា ចារាជិតន្តិ ។ តេន ចោ មន
 សមយេន អញ្ញតរា ឥន្តិ កិត្តុំ បស្សិត្វា ឯត-
 នភោច ឯហំ កន្តេ មេជុំ ជម្មំ បដិសេវាតិ ។
 អលំ ភគិំ ធនំ កប្បតិតិ ។ ឯហំ កន្តេ ត្វំ
 វាយមាហំ អហំ ន វាយមំស្សមំ ឯវន្តេ អនាបន្តិ
 ភវិស្សតិតិ ។ សោ កិត្តុ តថា អកាសិ ។ តស្ស
 កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ មេ ។ អាបន្តិ ត្វំ កិត្តុ អា-
 បន្តា ចារាជិតន្តិ ។ តេន ចោ មន សម-
 យេន អញ្ញតរា ឥន្តិ កិត្តុំ បស្សិត្វា ឯតនភោច
 ឯហំ កន្តេ មេជុំ ជម្មំ បដិសេវាតិ ។ អលំ
 ភគិំ ធនំ កប្បតិតិ ។ ឯហំ កន្តេ អត្តន្តរំ
 យដ្ឋេត្វា តហំ មោចេហំ ។ មេ ។ តហំ យដ្ឋេត្វា
 អត្តន្តរំ មោចេហំ ឯវន្តេ អនាបន្តិ ភវិស្សតិតិ ។

កិត្តុនោះមានសេចក្តីសន្សំ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិត្តុ
 អ្នកឯងត្រូវរាប់គុំបុកដីកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់មាន
 នាមមិនប្រាកដ ឃើញកិត្តុទម្រុច ហើយនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់
 សូមនិមន្តលោកមេតាមផ្លូវធម្ម (នឹងខ្ញុំសិន) ។ កិត្តុនោះឆ្លើយថា
 កុំបាន អំពើនេះមិនគួរទេ ។ ស្រីនោះក៏និយាយអង្វរថា បពិត្រលោក
 ម្ចាស់ សូមនិមន្តមក សូមលោកម្ចាស់ព្យាយាមចុះ ខ្ញុំព្រះករុណាមិន
 ព្យាយាមទេ ធ្វើយ៉ាងនេះ លោកម្ចាស់មិនត្រូវរាប់គុំទៀយ ។ កិត្តុនោះ
 ក៏បានធ្វើតាមពាក្យស្រីនោះទៅ ។ កិត្តុនោះមានសេចក្តីសន្សំ ។ មេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិត្តុ អ្នកឯងត្រូវរាប់គុំបុកដីកហើយ ។
 សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ បានឃើញកិត្តុទម្រុច ក៏និយាយបបួលថា
 បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមនិមន្តមកមេតាមផ្លូវធម្ម (នឹងខ្ញុំព្រះករុណា
 ឯនេះ) ។ កិត្តុនោះឆ្លើយថា កុំប្តូរស្រី អំពើនេះមិនគួរទេ ។ ស្រីនោះ
 ក៏តវ្យសំថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមក្នុងអង្គ-
 ជាន់ខ្ញុំ រួចបញ្ចេញអសុចរិតទៅខាងក្រៅអង្គជាន់វិញ ។ មេ ។ ព្យាយាមខាង
 ក្រៅអង្គជាន់ ហើយបញ្ចេញអសុចរិតទៅខាងក្នុងអង្គជាន់វិញ ធ្វើយ៉ាងនេះ

សោ ភិក្ខុ តថា អតោសិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ
 ។ មេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្តោ ចារាជិកន្តំ ។
 (៦៣) តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ សិវទិកំ កត្តា អក្កាយិកំ^(១) សរិ បស្សិត្វា
 តស្មី មេដ្ឋំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ
 អហោសិ ។ មេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្តោ ចា-
 រាជិកន្តំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ សិវទិកំ កត្តា យេកុយេន អក្កាយិកំ សរិ
 បស្សិត្វា តស្មី មេដ្ឋំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ តស្ស
 កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ មេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អា-
 បន្តោ ចារាជិកន្តំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សិវទិកំ កត្តា យេកុយេន ទាយិកំ^(២)
 សរិ បស្សិត្វា តស្មី មេដ្ឋំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ តស្ស
 កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ មេ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
 អាបត្តិ ធុល្លុយស្សាតិ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សិវទិកំ កត្តា ធុល្លុសិសំ បស្សិត្វា

១ ខ. ម. អក្កយិកំ ។ ២ ខ. ម. វយិកំ ។

លោកម្ចាស់មិនត្រូវភាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើតាមពាក្យស្រីនោះ
 ទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គមានព្រះភាគច្រើន
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវភាបត្តិបាទដ៏កហើយ ។

[៦៣] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ចូលទៅកាន់ព្រៃខ្លោចឃើញ
 សរិរោចដែលសត្វមិនចាន់ស៊ី ហើយសេពមេដុនធម្មនិវសរិរោចនោះ ។
 ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកឯងត្រូវភាបត្តិបាទដ៏កហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបចូល
 ទៅកាន់ព្រៃខ្លោច ឃើញសរិរោចដែលសត្វមិនចាន់ស៊ីច្រើនអន្លើប៉ុន្មាន
 ហើយសេពមេដុនធម្មនិវសរិរោចនោះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ មេ ។ ព្រះអង្គច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវភាបត្តិបាទដ៏ក
 ហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូបចូលទៅកាន់ព្រៃខ្លោច ឃើញសរិ
 រោចដែលសត្វស៊ីច្រើនអន្លើ ហើយសេពមេដុនធម្មនិវសរិរោច
 នោះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គច្រើនត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវភាបត្តិបាទដ៏កទេ ត្រូវតែត្រឹមតែបត្តិធុល្លុយ ។
 សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់ព្រៃខ្លោច ឃើញក្បាលខ្លោចដាច់

វិជ្ជាការេ(១) ឌុរេ ធុបន្តំ អន្តរាតំ បរិសេសំ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ
 ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តំ ។ តេ ។ ទោ
 បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ សិវិដេកំ កត្តា
 ចិន្ទសីសំ បស្សិថា វិជ្ជាការេ ឌុរេ អន្តរាតំ
 អន្តរាតំ បរិសេសំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសំ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ
 ធុក្កុដស្សាតិ ។ តេ ។ ទោ បទ សមយេន
 អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ អញ្ញាតវិស្សា ឥត្តិយា បដិទទ្ធិតោ
 ហោតិ ។ សា កាលកតា(២) សុសានេ ចន្ទិកា(៣) ។
 អដ្ឋិកានិ វិប្បកំណាចិ ហោន្តិ ។ អជទោ សោ
 ភិក្ខុ សិវិដេកំ កត្តា អដ្ឋិកានិ សំតន្សិថា វិមិត្ត
 អន្តរាតំ បដិចានេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសំ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ
 ធុក្កុដស្សាតិ ។

១ ខ. ឌ. វិជ្ជាការេ ។ ២ ខ. ប. វ. កាលកតា ។ ៣ ខ. ប. ចន្ទិកា ។

កំបត្រាកអន្តរាត (១១) ឲ្យចូលទៅក្នុងមាត់ដែលបើកហា ឲ្យប៉ះរន្តិប
 (ក្នុងមាត់នោះ) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។ ព្រះដំមាន
 ព្រះភាគច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាតដឹកហើយ ។
 សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ទម្រេចចូលទៅកាន់ព្រៃខ្មោច ឃើញក្បាលខ្មោច
 ដាច់ហើយបត្រាកអន្តរាត (១១) ទៅក្នុងមាត់ខ្មោចដែលបើកហា មិនឲ្យ
 ប៉ះរន្តិប (ក្នុងមាត់នោះ) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។ ព្រះ
 ដំមានព្រះភាគច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបាតដឹក
 ទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុកដ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ទម្រេចចូល
 ប្រតិភ័ទ្ធស្រឡាញ់ស្រែហ្នាក់ ។ ស្រែនោះធ្វើកាលតិរិយាទៅហើយ គេនាំ
 ខ្មោចយកទៅចោលក្នុងព្រៃស្នាម(១) ។ ផ្គង់ទាំងឡាយ (វៃខ្មោចស្រែ
 នោះ) ក៏ខ្វាក់ខ្វាយកត់រាយ ។ ត្រាោះ ភិក្ខុនោះទៅកាន់ព្រៃខ្មោច
 ហើយប្រិម្ភលផ្គង់ទាំងឡាយយកមកជំរៀប ហើយបត្រាកអន្តរាត (១១)
 ទៅក្នុងមាត់ (វៃក្នុងផ្គង់នោះ) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។
 ព្រះដំមានព្រះភាគច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបាត
 ដឹកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុកដ ។

១ ស្នាម គឺព្រៃសម្រាប់ចោលខ្មោច ជាពាក្យសំស្ក្រឹតខ្មោចថា ស្នាមៈ ដែលអាម
 ព្រាយមកនា សំសាទ ។ ពាក្យបាលីថា ស្នាម ។

[៦២] តេជ ចោ បទ សមយេន អញ្ញតកេ
 ភិក្ខុ ធាតិយា មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ ភស្ស
 កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ មេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាមត្តោ
 ចារាជិកត្ថំ ។ តេជ ចោ បទ សមយេន អញ្ញតកេ
 ភិក្ខុ យត្ថុនិយា មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ មេ ។
 មេតិយា មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ មេ ។ បណ្ឌិតស្ស
 មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ ភស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ
 ។ មេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាមត្តោ ចារាជិកត្ថំ ។

[៦៣] តេជ ចោ បទ សមយេន អញ្ញតកេ
 ភិក្ខុ ឧបហតិច្ឆិយោ ហោតំ ។ សោ បាហំ វេនិ-
 យាមិ សុទំ វា នុក្កំ វា អបាយត្តិ^(១) មេ ភវិស្សតិទិ
 មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវិ ។ មេ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ
 អាភេទេសុំ ។ វេនយំ វា សោ ភិក្ខុវេ មោយប្តិ-
 សោ ន វា វេនយំ អាបត្តិ ចារាជិកស្សាតិ ។

១ ឧ. ប. ឯវ អនាចរិ ។

[៦៤] សម័យនោរងេន មានភិក្ខុ ១ ប្រ ទៅសេពាមេជុនធម្មនិវាសិ
 (នាគញ្ញ) ។ ភិក្ខុនោរោមសេចក្តីសន្សំយ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវរកបុគ្គលណាមកហើយ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុ
 ១ ប្រសេពាមេជុនធម្មនិវាសិ ។ មេ ។ សេពាមេជុនធម្មនិវាសិ
 ។ មេ ។ សេពាមេជុនធម្មនិវាសិសុខុស្ស ឡើយ ។ ភិក្ខុនោរោមសេចក្តីសន្សំយ
 ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវរកបុគ្គលណាមក
 ហើយ ។

[៦៥] សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ ប្រ មានអង្គិយសាបសូន្យ
 (គឺមានពេកស្តីក) ។ ភិក្ខុនោរោមសេពាមេជុនធម្មដោយគិតថា អញ
 មិនដឹងសេចក្តីសុខុក្ក រកបុគ្គលនឹងមិនមានដល់អញឡើយ ។ មេ ។ ភិក្ខុ
 ចាំនិទ្សយត្រាបបន្តិទូលសេចក្តីនេះចេះព្រះដំមានព្រះកាត ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្សយ បុរសសោះសូន្យនោះ ចេះបដិដឹង
 (សេចក្តីសុខុក្ក) ក្តី មិនដឹងក្តី ក៏ត្រូវរកបុគ្គលណាមកហើយ ។

(៦៦) តេជ ហោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ ឥត្តិយា មេត្តំ ធម្មំ បដិសេវិស្សាមិភិ ធុប៌-
 តបន្ត វិប្បដិសារី អហោសិ ។ ឥស្ស កាត្យុដ្ឋំ
 អហោសិ ។ មេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ធារាជិកស្ស
 រាបត្តិ ធុត្តដស្សាតិ ។

(៦៧) តេជ ហោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ កង្កុយេ^(៦) ជាតិយារិទេ ដិវារិហារតតោ មិបន្នោ
 ហោតិ ។ ឥស្ស អង្គមង្គាជំ វាគុបត្តន្ទាជំ មេត្តិ ។
 អញ្ញតរោ ឥត្តិ បស្សន្ទា អង្គជាតេ អភំបិសិដំត្វា
 យារិទ្ធកំ កត្វា បក្កាមិ ។ ភិក្ខុ តំលំដ្ឋំ បស្សន្ទា
 រាគរតោ ឯតមន្តំ អរោរេសិ^(៧) ។ បព្វហិ ភិក្ខុវេ
 អាការហិ អង្គជាតំ កម្មនិយំ^(៨) ហោតិ រាគេន វិថ្វេន
 បស្សាវេន វាគេន ធុត្វាលំដ្ឋំច្បាលាតានន្នេន ឥមេហំ ទោ
 ភិក្ខុវេ បព្វហាការហិ អង្គជាតំ កម្មនិយំ ហោតិ

៦. ឧ. កម្ពុយននប ។ ៧. អយមត្តោ ។ ៨. ចិយមម្មត្តោ ។ ៩. ពហុវិទនសេន ពតោ ។
 ១០. កម្មនិយំ ។

(៦៦) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ភិក្ខុជាអញ្ញនិវេសនាមេត្តុ-
 ធម្មនិវេសិ ត្រាន់វិកយកវេដាទៅចាប់ពាលកំមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។
 ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកឯងមិនត្រូវភាបត្តិបាណដឹកទេ ត្រូវតែត្រឡប់មកភិក្ខុក្នុង ។

(៦៧) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់ទីសម្រាកក្នុងវាល
 ថ្ងៃ ក្នុងវិញ្ញាណវិញ្ញាណនៃគន្លងទុយ ហើយសំនិលកំទៅ ។ ឯអរិយៈ
 ក្នុងនោះសំភិក្ខុនោះ មានខ្យល់បក់មកបក្សម្តង (នាំច្បុរលោកនោះសំនិល
 លក់សិប) ។ ពេលស្រែម្នាក់ឃើញហើយក៏អន្តិយសន្តិកំពីលើអង្គជាការ
 (សេវនិច្ច) ស្រេចហើយក៏ទៀសចេញទៅ ។ ភិក្ខុនោះ (ភ្ញាក់ខ្សឹម)
 ឃើញសេចក្តីសេវនិច្ច ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីខ្ចិះចំពោះព្រះជីហានព្រះភាម ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គជាកត្តាដល់កម្មដោយ
 រាគារ ៥ យ៉ាង គឺ ដោយដ្បែក ១ ដោយរាជមនី ១ ដោយជិកម្មត្រិ ១
 ដោយខ្យល់ ១ ដោយផង្សិវរមាសំពេល ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អង្គជាកត្តាដល់កម្មដោយរាគារ ៥ យ៉ាងនេះឯង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខុវេ អនុវត្តាសោ យំ តស្ស ភិក្ខុនោ
រាគេន អន្តជានំ កម្មនិយំ អស្ស អរហំ សោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ តស្ស ភិក្ខុនោតិ ។

(៦៥) គេន ចោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
ភិក្ខុ សាវត្ថិយំ អនុវទេ ធិវាវហារតតោ ធិបន្នោ
ហោតិ ។ អញ្ញតរោ តោចាលិកា បស្ស្យត្វា អន្ត-
ជានេ អភិធិសីធិ ។ សោ ភិក្ខុ បវេសនំ សាធិយំ
បវិដ្ឋំ សាធិយំ បិតំ សាធិយំ ទុទ្ធរណំ សាធិយំ ។
តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
អនាបត្តោ ចារជិត្តំ ។ គេន ចោ បទ សមយេន
អញ្ញតរោ ភិក្ខុ សាវត្ថិយំ អនុវទេ ធិវាវហារតតោ
ធិបន្នោ ហោតិ ។ អញ្ញតរោ អនុចាលិកា បស្ស្យ-
ត្វា ។ បេ ។ អញ្ញតរោ កម្មហារិកា បស្ស្យត្វា ។ បេ ។
អញ្ញតរោ តោមយហារិកា បស្ស្យត្វា អន្តជានេ អភិធិ-
សីធិ ។ សោ ភិក្ខុ បវេសនំ សាធិយំ បវិដ្ឋំ សាធិយំ

អន្តជានេ អដ្ឋានមេតំ ភិក្ខុវេ អនុវត្តាសោ យំ តស្ស ភិក្ខុនោ
រាគេន អន្តជានំ កម្មនិយំ អស្ស អរហំ សោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ តស្ស ភិក្ខុនោតិ ។

(៦៦) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់ទីសម្រាកក្នុងវាល
ថ្ងៃក្នុងព្រៃអន្តរ ទៀបនគរសាវត្ថិហើយសីលកំពៅ ។ មានស្រី
គង្វាលតោម្នាក់ឃើញហើយទៅអន្តរសន្តតំលើអន្តជានេភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុ
នោះកាលអន្តជានេកុំឲ្យចូលទៅក៏ត្រេកអរ ចូលសិប្បទៅហើយក៏ត្រេក
អរ ស្នូតនៅក្នុងក្នុងក៏ត្រេកអរ បន្ទុយចេញមកវិញក៏ត្រេកអរ ។ ភិក្ខុ
នោះមានសម័យសិរិយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក
ឯងត្រូវតែបង្គំបាត់ដីហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅ
កាន់ទីសម្រាកក្នុងវាលថ្ងៃក្នុងព្រៃអន្តរ ទៀបនគរសាវត្ថិហើយសីលកំ-
ពៅ ។ មានស្រីគង្វាលតោម្នាក់ឃើញភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ មានស្រី
អ្នកក៏សម្លាប់បានឃើញភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ មានស្រីអ្នកនាំគ្នាចប់នាំគ្នា
ម្នាក់បានឃើញភិក្ខុនោះ ក៏ទៅអន្តរសន្តតំលើអន្តជានេ ។ ភិក្ខុនោះ
កាលដែលអន្តជានេកុំឲ្យចូលទៅត្រេកអរ ចូលសិប្បទៅហើយត្រេកអរ

បិត សាទិយំ ទទ្ធរណំ សាទិយំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ
អហោសំ ។ មេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ កិក្ខុ អាបន្តា
ចារាជិកុដ្ឋំ ។

[២៧] តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរា
កិក្ខុ វេសាលិយំ មហារាជេ ជិវវិហារតតោ ធិបន្តោ
ហោតិ ។ អញ្ញាតរា ឥត្ថិ បស្សិត្វា អង្គជាតេ អភិ-
ធិសីទិត្វា យារទត្ថំ កត្វា សាមន្តា ហសមាទា
បិតា ហោតិ ។ សោ កិក្ខុ បដិទុដ្ឋិត្វា ភំ ឥត្ថិ
ឯតទរោច ឥយ្ហំធិ កម្មត្ថិ ។ អាម មយ្ហំធិ^(១) កម្មត្ថិ ។
តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ មេ ។ ជាទាសិ^(២) ភ្នំ
កិក្ខុ ។ ជាហំ កកវា ជាទាមីតិ ។ អនាបត្តិ កិក្ខុ
អដាទទ្ធស្យាតិ ។ តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរា
កិក្ខុ វេសាលិយំ មហារាជេ ជិវវិហារតតោ ភ្នំ អ-
បស្សយ ធិបន្តោ ហោតិ ។ អញ្ញាតរា ឥត្ថិ បស្សិត្វា អង្គ-
ជាតេ អភិធិសីទិ ។ សោ កិក្ខុ សហសា វុដ្ឋាសិ ។

• ១. ឆ. ឃ្លៀ ។ ២. ឆ. ម. សាទិយំ ។

សុំគោរពភិក្ខុវិគ្គិកា បទ្កេចេញបកវិញ្ញាត្រកា ។ ភិក្ខុនោះ មាន
សេចក្តីសន្សំ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវលេបគ្នា
បានជិតហើយ ។

[២៧] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទម្រុ ទៅកាន់ទីសម្រាកក្នុង
វេលាថ្ងៃក្នុងព្រៃមហាទេ ទៀបទន្លេវេសាលីហើយសីលកំទៅ ។ មាន
ស្រីម្នាក់បានឃើញ ក៏ទៅអង្គុយសន្តត់ពីលើអង្គុយដាច់ លុះធ្វើកិច្ច
សម្រេចហើយ ក៏មកឈរស្តាប់ជិតភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ ក្បែរទៀង
ហើយនិយាយទៅនឹងស្រីនោះថា អំពើនេះអំពើរបស់នាងឬ ។ ស្រី
នោះឆ្លើយថា ករុណារណ្តកម្មសំ អំពើនេះអំពើរបស់ខ្ញុំករុណា ។ ភិក្ខុ
នោះមានសេចក្តីសន្សំ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកឯងនឹងជិវជេ ។ ភិក្ខុនោះត្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ខ្ញុំព្រះអង្គមិនជិវទេ ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯង
កាលបើមិនជិវ មិនមានភាគខ្ញុំទេ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុទម្រុទៅ
កាន់ទីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃក្នុងព្រៃមហាទេ ជិតទន្លេវេសាលី ហើយ
សីលកំទៅក្នុងនឹងដើមឈើ ។ មានស្រីម្នាក់បានឃើញក៏ទៅ
អង្គុយសន្តត់ពីលើអង្គុយដាច់ ។ ភិក្ខុនោះក៏ត្រាករឡើងវាយហើស ។

ពាក្យកិច្ចសន្យា របស់ព្រះបាទស្រីវរ្ម័ន

កស្ស កុក្កុដ្ឋ អយោសិ ។ បេ ។ សាទិយំ ភ្នំ កំក្កុតិ ។
 ឆាហំ កកវា សាទិយំភ្នំ ។ អនាមត្តិ កំក្កុ
 អសាទិយន្តស្សាតិ ។ ភេន ទោ បទ សមយេន
 អញ្ញាតភេ កំក្កុ វេសាលិយំ មហារទេ ទិវាវិហារ-
 ភេន ភ្នំ អបស្សាយ ទិបន្ទោ ហោតិ ។ អញ្ញាតភ
 ភ្នំ បស្សិត្វា អង្គជាតេ អភិទិសិទិ ។ សោ កំក្កុ
 អញ្ញាតិ បរដ្ឋេសិ ។ កស្ស កុក្កុដ្ឋ អយោសិ ។ បេ ។
 សាទិយំ ភ្នំ កំក្កុតិ ។ ឆាហំ កកវា សាទិយំភ្នំ ។
 អនាមត្តិ កំក្កុ អសាទិយន្តស្សាតិ ។

[៧០] ភេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតភ
 កំក្កុ វេសាលិយំ មហារទេ ក្រុមការសាលាយំ ទិវា-
 វិហារភេន ភ្នំ ភ្នំ ទិបន្ទោ ហោតិ ។ កស្ស
 អង្គមង្គាមិ វាតុបន្តភ្នំ ហោតិ ។ ភេន ទោ បទ
 សមយេន សម្ពហុលា ភ្នំយោ កទុក្ខ វាលក្ខ អា-
 ឆាយ អាវមំ អកមិសុ វិហារបេតិក្ខាយោ ។ អថទោ
 តា ភ្នំយោ ភ្នំ កំក្កុ បស្សិត្វា អង្គជាតេ អភិទិសិទិភ្នំ

ភ្នំភ្នំនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
 ភ្នំ អ្នកឯងត្រេកអរដែរឬ ។ ភ្នំភ្នំនោះត្រាបទូលថា បតិត្រព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនត្រេកអរទេ ។ ព្រះដ៏មានបុណ្យទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភ្នំ អ្នកឯងកាលបើមិនត្រេកអរ មិនត្រូវតាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ
 មានភ្នំទូលទៅកាន់ទីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃត្រង់ ជិតនគរវេ-
 សាលី ហើយសិទ្ធិលក់ផ្កាទិវាដើមរយ៍ ។ មានស្រីម្នាក់ឃើញហើយ
 ក៏ទៅអង្គុយសន្តត់ពីរលើអង្គជាន់ ។ ភ្នំភ្នំនោះ ក៏ជាន់ប្រាន (ឲ្យស្រីនោះ)
 ខ្លាចចេញទៅ ។ ភ្នំភ្នំនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភ្នំ អ្នកត្រេកអរឬទេ ។ ភ្នំភ្នំនោះត្រាបទូលវិញថា
 បតិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនត្រេកអរទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភ្នំ អ្នកកាលបើមិនត្រេកអរ មិនបានតាបត្តិទេ ។

[៧១] សម័យនោះ មានភ្នំទូល ទៅកាន់ទីសម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ
 ក្នុងក្រុមការសាលា ខ្លាចចេញទៅ ជិតនគរវេសាលី បើកទូលហើយ
 ទូលទៅសិន ។ អរយៈភូចំបេសភ្នំភ្នំនោះ មានខ្យល់បក់មកបក្សប្រា
 (ចាំ ឲ្យសិទ្ធិលក់សិប) ។ សម័យនោះ មានស្រីទាំងឡាយច្រើនគ្នាមាន
 ប្រាថ្នាទិវាទៅក្នុង ទើបកាន់ទូលភ្លៀងត្រឡប់ខ្លះ ផ្កាប្រិវិទ្ធា ដើរទៅកាន់
 ពពេ ។ គ្រានោះ ស្រីទាំងអស់នោះបានឃើញភ្នំភ្នំនោះហើយក៏អង្គុយ

យាវនត្តំ កត្តា បុរិសុសារោ វតាយន្តំ វត្តា កត្តក្ក
 មាលត្តា អាណេមត្តា មត្តមិសុ ។ កិក្ក កិលិដ្ឋ
 មស្សត្តា កតវតោ ឯតមន្តំ អាណេចសិ^(១) ។ មត្តហិ
 កិក្កវេ អាណាវេហិ អន្តដាតំ កម្មនិយំ ហោតិ វគេន
 វច្ឆេន មស្សវេន វគេន ទុត្តានិដ្ឋប្បណាតានដ្ឋេន
 សមេហិ ទោ កិក្កវេ មត្តហាការេហិ អន្តដាតំ កម្មនិយំ
 ហោតិ អដ្ឋានមេតំ កិក្កវេ អនវតានោ យំ ភស្ស
 កិក្កុទោ វគេន អន្តដាតំ កម្មនិយំ អស្ស អវេហិ សោ
 កិក្កវេ កិក្កុ អនាមត្តំ កិក្កវេ ភស្ស កិក្កុទោ អនុ-
 ជាតាមិ កិក្កវេ និវា មជិសល្លិយន្តេន ទ្វារិ សិវិក្កា
 មជិសល្លិយន្តន្តំ ។

(៧០) ភេន ទោ មន សមយេន អញ្ញត-
 ហេ កាវុកត្តកោ កិក្កុ សុបិទន្តេន បុរណា-
 ទុតិយិកាយ មេដុនំ ធម្មំ មជិសេវិត្តា អស្សម-
 ណោ អហំ វិក្កមិស្សមិទិ កាវុកត្តំ កត្តុទោ

១ គោចំ ហិទេ ទេសុ ក្រុយត្តតេសុ ពហុវចនវិសេន មយោគោ វគោ ។

សន្តិភិលីអន្តជាភិក្ខុ (សេវនកិច្ច) វេកបដលំហើយស្រេច ទើប
 និយាយថា ឧប្បិ ភិក្ខុនេះ ជាបុរសទេសកៈ ដូច្នេះហើយ លើកឡើង
 នូវគ្រឿងក្រអូបនិងផ្កាកម្រងហើយគំរើរចៀសចេញទៅ ។ ភិក្ខុនោះ
 ឃើញសេចក្តីសាហ្មនក៏ត្រាបទូលសេចក្តីផ្តុំបំពោះព្រះដីមានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះពុទ្ធមីតាថា ហ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អន្តជាភក្កដល់កម្ម
 ដោយអាតារថ ហេតិទី ដោយជម្រក ១ ដោយអាចមន៍ ១ ដោយ
 ទឹកមូក្រ ១ ដោយខ្យល់ ១ ដោយផង្សិវោសំពេល ១ ហ្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អន្តជាភក្កដល់កម្ម ដោយអាតារថ យ៉ាងនេះឯង ហ្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អន្តជាភក្កដល់កម្ម ព្រោះនាម្រករបស់ភិក្ខុនោះ មិនមែនជា
 ហេតុជាទីកាំង មិនមែនជាគោសឡើយ ហ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ
 ជាអហេតុ ហ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះមិនមានតាមគូឡើយ ហ្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ គង់គងអន្តញ្ញាតទ្បភិក្ខុ កាលដែលសិនិសម្បុកនិវេហាវថ្ងៃ
 ត្រូវបិទទ្វារ ហើយសិមសិនិសម្បុចុះ ។

(៧១) សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ រូបជាតូចអ្នកស្រែកកាវុកត្តកាយលំ
 សម្តែងឃើញថា សេពមេដុនធម្មនឹងមានបុរណាទុតិយិកា ហើយគិតថាខ្លួន
 អញមិនមែនជាសបណាទេ អញនឹងសឹកទៅវិញ ដូច្នេះហើយនិរទៅកាន់

អន្តរាមត្តេ អាយស្មន្តំ ធាតុលី បស្សត្វា ឯតមត្តំ
អារាមេសិ ។ អាយស្មា ធាតុលី ឯវេហហ អនាមត្តិ
អារុសោ សុប័នន្តោតិ ។

(៧២) គេន ទោ បទ សមយេន រាជគរោ
សុបព្វា ធាម ធាតុសិកា មុធិប្បសន្ទា^(១) ហោតិ ។
សា ឯវិទិដ្ឋិតា ហោតិ យា មេដុំ ធម្មំ ទេតិ
សា អន្តោនំ ទេតិ ។ សា ភិក្ខុ បស្សត្វា
ឯតទរោច ឯហិ កន្ត មេដុំ ធម្មំ បដិសេវតិ ។
អលំ ភតិទំ ទេតិ កប្បតិ ។ ឯហិ កន្ត
ឡាន្តវិកាយ^(២) យដ្ឋេហិ ឯវន្ត អនាមត្តិ ភវិស្សតិ ។
សោ ភិក្ខុ តថា អតាសិ ។ កស្ស កុក្កុ
អហោសិ ។ មេ ។ អនាមត្តិ ភិក្ខុ ចាកដិកស្ស
អាមត្តិ សន្និទ្ធិសេសស្សតិ ។ គេន ទោ បទ
សមយេន រាជគរោ សុបព្វា ធាម ធាតុសិកា
មុធិប្បសន្ទា ហោតិ ។ សា ឯវិទិដ្ឋិតា ហោតិ

១ ឃេរុយ្យេន កុឡប្បសន្ទា វិស្សតិ ។ ២ វ.ម. មុធិវិកាយ ។

ជនបទឈ្មោះ ភារុក្ខុៈ កំបានឃើញព្រះបាទជំរាមតាយ្យក្នុងចំពាក់
កណ្តាលផ្លូវ ហើយនិយាយប្រាប់រឿងនេះ ។ ព្រះបាទជំរាមតាយ្យ
បានប្រាប់យ៉ាងនេះថា ប្អូនភារុសា ដកមានភាបក្តីដោយចំណែកវៃ
យល់សប្តិទោះទេ ។

(៧២) សម័យនោះ ក្នុងគ្រិស្តវស្សៈ មានបាសិត្តាភ័ណ្ណៈ
សុបព្វា ជាស្រីមានសេចក្តីជ្រះថ្លាខ្សោយ ។ នាងមានសេចក្តីយល់
ឃើញយ៉ាងនេះថា ស្រីណាឲ្យខ្លាមេដុំធម្ម ស្រីនោះឈ្មោះថាឲ្យខ្លា
មានដ៏ប្រសើរ ។ លុះដល់នាងបានឃើញភិក្ខុ ទ្រុប ក៏និយាយនិមន្តថា
លោកប្អូន សូមលោកនិមន្តមកសេពមេដុំធម្មចុះ ។ ភិក្ខុនោះប្រកែកថា
កុំប្តូរស្រី តាមសេពមេដុំធម្មនោះមិនឆ្ងល់ទេ ។ នាងសុបព្វាពោលថា
លោកប្អូន សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ចន្លោះក្បាលចុះ កាលបើ
លោកព្យាយាមដូច្នោះ លោកនឹងមិនមានភាបក្តីឡើយ ។ ភិក្ខុនោះកំបាន
ធ្វើតាមពាក្យនោះ ។ ទើបភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ប្អូន
ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាមត្តិបាទដ៏ពេទ ត្រូវតែត្រឹមអាមត្តិសន្យាទិសេស ។
សម័យនោះ ក្នុងគ្រិស្តវស្សៈ មានបាសិត្តាភ័ណ្ណៈសុបព្វា ជាស្រី
មានសេចក្តីជ្រះថ្លាខ្សោយ ។ នាងមានសេចក្តីយល់ឃើញយ៉ាងនេះថា

យា មេដុំ ឆ្មុំ ទេតិ សា អក្កនាទិ ទេតិ ។ សា
 កំកុំ បស្ស្យា ឯកនកោច ឯហិ កន្ត មេដុំ ឆ្មុំ
 បដិសេវតិ ។ អលំ កតិ ទេតិ កប្បតិ ។
 ឯហិ កន្ត ចាភិយំ^(១) យដ្ឋេហិ ។ មេ ។ ឯហិ
 កន្ត ទុណវដ្ឋិយំ^(២) យដ្ឋេហិ ។ មេ ។ ឯហិ កន្ត
 ទុបក្ខតោ យដ្ឋេហិ ។ មេ ។ ឯហិ កន្ត ភិវា-
 យំ^(៣) យដ្ឋេហិ ។ មេ ។ ឯហិ កន្ត កណ្ណិដ្ឋិទ្ធ
 យដ្ឋេហិ ។ មេ ។ ឯហិ កន្ត កោសវដ្ឋិយំ^(៤)
 យដ្ឋេហិ ។ មេ ។ ឯហិ កន្ត អន្តលន្តិកាយ
 យដ្ឋេហិ ។ មេ ។ ឯហិ កន្ត ហេត្តន ទុបក្ខមិក្ខា
 មោទេស្សមំ ឯវន្ត អចាបត្តិ កវិស្សតិ ។ សោ
 ភិក្ខុ តថា អកាសិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ
 ។ មេ ។ អចាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិតស្ស អាចត្តិ
 សង្ខារិសេសស្សាតិ ។

១ ខ. ម. ភាវិយា ។ ២ ខ. ម. ទេវវដ្ឋិយា ។ ៣ ខ. ម. ភិវិយា ។ ៤ ខ. ម.
 កោសវដ្ឋិយា ។

ស្រណាទ្យន្តរបេដុំឆ្មុំ ស្រីនោះឈ្មោះថាទ្យន្តរចានដ៏ប្រសើរ ។ លុះ
 ដល់ទាន់បានឃើញភិក្ខុ ១ រូប ក៏និយាយនិមន្តថា លោកម្ចាស់ សូម
 លោកនិមន្តមកសេពមេដុំឆ្មុំចុះ ។ ភិក្ខុនោះប្រកែកថា កុំប្តូរស្រី ការ
 សេពមេដុំឆ្មុំនោះមិនគួរទេ ។ ខាងសុបញ្ញាពាលថា លោកម្ចាស់
 សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ផ្នែកចុះ ។ មេ ។ លោកម្ចាស់ សូម
 លោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ដុំកោះចុះ ។ មេ ។ លោកម្ចាស់ សូម
 លោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ភ្នែកចុះ ។ មេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោក
 និមន្តមកព្យាយាមត្រង់ក្បាលចុះ ។ មេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោក
 ព្យាយាមត្រង់ទ្រូងចុះ ។ មេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមក
 ព្យាយាមត្រង់ដួងសក់ចុះ ។ មេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមក
 ព្យាយាមត្រង់ចន្ទោះម្រាមដៃចុះ ។ មេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្ត
 បកចុះ ខ្ញុំព្រះករុណានឹងព្យាយាមទ្រព្យទឹកស្អុលដោយដៃខ្ញុំ កាលបើ
 ដូច្នោះ លោកនឹងមិនមានអារម្មណ៍ឡើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានធ្វើតាមពាក្យ
 នោះ ។ ភិក្ខុនោះបានសេចក្តីសង្ឃឹម ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិន
 ត្រូវអារម្មណ៍ណាមកទេ ត្រូវតែត្រឹមតាមភិក្ខុសង្ឃទិសស ។

(៧៧) ភេទ ទោ បទ សមយេន សាវត្ថុយំ
 សត្វា នាម ទុច្ចាសិកា មុនុប្បសន្តា ហោតិ ។
 សា វរិទិដ្ឋិកា ហោតិ យា មេដុំនំ ធម្មំ ទេតិ សា
 អត្តនាមំ ទេតិ ។ សា កិក្កុំ បស្សិត្វា
 ឯតទរោច ឯហិ កន្តេ មេដុំនំ ធម្មំ បដិសេវតិ ។
 អលំ ភតិទំ ទេតិ កប្បតិទំ ។ ឯហិ កន្តេ ទុន្ត-
 រិកាយ យដ្ឋេហិ វរិទ្តេ អនាបត្តិ ភវិស្សតិទំ ។
 សោ កិក្កុំ តថា អកាសំ ។ តស្ស កុក្កុំ
 អហោសំ ។ បេ ។ អនាបត្តិ កិក្កុំ ចារាជិកស្ស
 អបត្តិ សធុរាជិសេសស្សតិ ។

(៧៨) ភេទ ទោ បទ សមយេន សាវត្ថុយំ
 សត្វា នាម ទុច្ចាសិកា មុនុប្បសន្តា ហោតិ ។
 សា វរិទិដ្ឋិកា ហោតិ យា មេដុំនំ ធម្មំ ទេតិ សា
 អត្តនាមំ ទេតិ ។ សា កិក្កុំ បស្សិត្វា ឯតទរោច
 ឯហិ កន្តេ មេដុំនំ ធម្មំ បដិសេវតិ ។ អលំ
 ភតិទំ ទេតិ កប្បតិទំ ។ ឯហិ កន្តេ ចារិយំ

(៧៧) សម័យនោះ ភ្នំក្រវីសាវត្ថុ មានទុច្ចាសិកាម្នាក់ឈ្មោះ
 សត្វ ជាអ្នកមានសេចក្តីជ្រះថ្លាខ្សោយ ។ នាងមានសេចក្តីយល់ឃើញ
 ដូច្នោះថា ស្រីណាឲ្យនូវមេដុំនធម្ម ស្រីនោះឈ្មោះថាឲ្យនូវទានដ៏ប្រសើរ ។
 លុះដល់នាងបានឃើញកិក្កុទ្ធី ក៏និយាយនិមន្តថា លោកម្ចាស់ សូម
 លោកនិមន្តមកសេចក្តីមេដុំនធម្មចុះ ។ កិក្កុនោះប្រកែកថា កុំប្តូរស្រី ការ
 សេចក្តីមេដុំនធម្មនោះមិនគួរទេ ។ នាងសព្វាពាលថា លោកម្ចាស់ សូម
 លោកនិមន្តមកល្បហាបត្រងំចង្ហាន់ភ្លៅចុះ កាលឃើញដូច្នោះ លោក
 នឹងមិនមានអាបក្តីឡើយ ។ កិក្កុនោះក៏បានធ្វើតាមពាក្យនោះទៅ ។ ទើប
 កិក្កុនោះក៏ត្រឡប់មកសេចក្តីសន្សំឡើយ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិក្កុ អ្នកឯងមិនត្រូវ
 អាបក្តីបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបក្តីសន្សំទិសេស ។

(៧៨) សម័យនោះ ភ្នំក្រវីសាវត្ថុ មានទុច្ចាសិកាម្នាក់ឈ្មោះសត្វ
 ជាស្រីមានសេចក្តីជ្រះថ្លាខ្សោយ ។ នាងមានសេចក្តីយល់ឃើញដូច្នោះថា
 ស្រីណាឲ្យនូវមេដុំនធម្ម ស្រីនោះឈ្មោះថាឲ្យនូវទានដ៏ប្រសើរ ។ លុះនាង
 បានឃើញកិក្កុទ្ធី ក៏និយាយនិមន្តថា លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមក
 សេចក្តីមេដុំនធម្មចុះ ។ កិក្កុនោះប្រកែកថា កុំប្តូរស្រី ការសេចក្តីមេដុំនធម្ម
 នោះមិនគួរទេ ។ នាងសព្វាពាលថា លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមក

យដ្ឋេហំ ។ មេ ។ វិហំ កន្តេ ទុណវដ្ឋិយំ យដ្ឋេហំ
 ។ មេ ។ វិហំ កន្តេ ទុណវដ្ឋិយំ យដ្ឋេហំ ។ មេ ។
 វិហំ កន្តេ ភិវាយំ យដ្ឋេហំ ។ មេ ។ វិហំ កន្តេ
 កន្តេវដ្ឋិយំ យដ្ឋេហំ ។ មេ ។ វិហំ កន្តេ កេស
 វដ្ឋិយំ យដ្ឋេហំ ។ មេ ។ វិហំ កន្តេ អន្តលន្តវិកាយ
 យដ្ឋេហំ ។ មេ ។ វិហំ កន្តេ ហត្ថេន ទុបក្កម័ត្វា
 មោចេស្សាមិ វិវន្តេ អចាបត្តំ ភិស្សុត្តិ ។ លោ
 ភិក្កុ តថា អសាសំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អលោសិ
 ។ មេ ។ អចាបត្តំ ភិក្កុ ហារិស្ស អាបត្តំ
 សង្សាជិសេសស្សាតិ^(១) ។

(៧៧) តេន ទោ មន សមយេន វេសាលិយំ
 លិច្ឆវិកុមារតា ភិក្កុ កហេត្វា ភិក្កុចិយា វិប្ប
 ដិចាទេសុ ។ ទោ ភា សាជិយេសុ ទោ ភា ទាសេ
 តត្វា ។ ទោ ម សាជិយេសុ ទុកិច្ចំ អចាបត្តំ ។

• យថា ភ្នំមេសុ ភ្នំសុ វិសទិសតា ទិស្សតិ តថា ភិក្កុមេចិ ភ្នំសុ ។

ព្យាយាមត្រង់ផ្គុំកុះ ។ មេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាម
 ត្រង់ផ្គុំកោះចុះ ។ មេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាម
 ត្រង់ភ្នំកុះ ។ មេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់
 កុះ ។ មេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ខ្នែងត្រចៀក
 ចុះ ។ មេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ផ្គុំសក់ចុះ
 ។ មេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកព្យាយាមត្រង់ចាត្វាម្រាមដៃចុះ
 ។ មេ ។ លោកម្ចាស់ សូមលោកនិមន្តមកចុះ ខ្ញុំព្រះករុណាមិទិត្យាយាម
 ឲ្យរេប្រាជ្ញាសុក្កុះដោយដៃខ្ញុំ កាលបើដូច្នោះ លោកនឹងមិនមានអាបក្កិ
 ឡើយ ។ ភិក្កុនោះក៏បានធ្វើតាមពាក្យនោះទៅ ។ បើភិក្កុនោះក៏មាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្កុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបក្កិបាណ៍ទេ
 ត្រូវតែត្រឹមអាបក្កិសង្ស័យទិសេស ។

(៧៨) សម័យនោះ គួកលិច្ឆវិកុមារក្នុងត្រង់វេសាលិចំភិក្កុ ទ្រូប
 ទៅហើយ ឲ្យធ្វើរោះមិនគាប់ជាមួយនឹងភិក្កុនី ។ បើអ្នកទាំងពីរមាន
 សេចក្តីត្រេកអរដូចគ្នា សង្ស័យឲ្យអ្នកទាំងពីរស៊ីកាចញ ។ បើអ្នក
 ទាំងពីររង់ចាំសេចក្តីត្រេកអរ អ្នកទាំងពីរមិនមានអាបក្កិឡើយ ។

តេជ ទោ បទ សមយេន វេសាលិយំ លិង្គិកុមារកា
កិក្ខុំ កហេត្វា សិក្ខុមាធាយ វិប្បដិចារទេសុំ ។ បេ ។
សាមណេវិយា វិប្បដិចារទេសុំ ។ ទកោ សាទិយិសុ
ទកោ ចារសេតញា ។ ទកោ ទ សាទិយិសុ ទុកិដ្ឋ
អធិបត្តិ ។

[៧៦] តេជ ទោ បទ សមយេន វេសាលិយំ
លិង្គិកុមារកា កិក្ខុំ កហេត្វា វេសិយា វិប្បដិចា-
ទេសុំ ។ បេ ។ បណ្ណកេ វិប្បដិចារទេសុំ ។ បេ ។
កិហិចិយា វិប្បដិចារទេសុំ ។ កិក្ខុ សាទិយិ កិក្ខុ
ចារសេតញា ។ កិក្ខុ ទ សាទិយិ កិក្ខុស្ស អធិបត្តិ ។

តេជ ទោ បទ សមយេន វេសាលិយំ លិង្គិកុមា-
រកា កិក្ខុំ កហេត្វា អញ្ញមញ្ញំ វិប្បដិចារទេសុំ ។
ទកោ សាទិយិសុ ទកោ ចារសេតញា ។ ទកោ ទ
សាទិយិសុ ទុកិដ្ឋ អធិបត្តិ ។

[៧៧] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ វុឌ្ឍិបញ្ច-
ជិតោ កិក្ខុ បុរណាទុតិយិកាយ ទស្សំ អគមាសិ ។

សម័យនោះ ក្នុងគ្រិស្តវេសាលី ពួកលិង្គិកុមារនាំភិក្ខុ ទុបេទៅ ហើយ
ឲ្យធ្វើរោងមិនគាប់ជាមួយនឹងសិក្ខុមាតា ។ បេ ។ ឲ្យធ្វើរោងមិនគាប់
ជាមួយនឹងសាមណេវិ ។ បើអ្នកទាំងពីរត្រេកអរដូចគ្នាហើយ សង្ឃត្រូវ
ឲ្យអ្នកទាំងពីរសឹកចេញ ។ បើអ្នកទាំងពីរអែតមានសេចក្តីត្រេកអរទេ អ្នក
ទាំងពីរអែតមានភាបត្តិឡើយ ។

[៧៦] សម័យនោះ ក្នុងគ្រិស្តវេសាលី ពួកលិង្គិកុមារនាំភិក្ខុ ទុបេ
ទៅហើយឲ្យធ្វើរោងមិនគាប់ជាមួយនឹងស្រីវេស្យា ។ បេ ។ ឲ្យធ្វើរោង
មិនគាប់ជាមួយនឹងមនុស្សខ្លីយ ។ បេ ។ ឲ្យធ្វើរោងមិនគាប់ជាមួយនឹង
ស្រីត្រៃហស្ត ។ បើភិក្ខុមានសេចក្តីត្រេកអរ សង្ឃត្រូវឲ្យភិក្ខុ (នោះ) សឹក
ចេញ ។ បើភិក្ខុអែតមានសេចក្តីត្រេកអរទេ ភិក្ខុ (នោះ) ក៏អែតមាន
ភាបត្តិឡើយ ។ សម័យនោះ ក្នុងគ្រិស្តវេសាលី ពួកលិង្គិកុមារនាំភិក្ខុ
ទុបេទៅ ហើយឲ្យធ្វើរោងមិនគាប់ចំពោះគ្នានឹងគ្នា ។ បើអ្នកទាំងពីរមាន

សេចក្តីត្រេកអរដូចគ្នា សង្ឃត្រូវឲ្យអ្នកទាំងពីរសឹកចេញ ។ បើអ្នក
ទាំងពីរអែតមានសេចក្តីត្រេកអរទេ អ្នកទាំងពីរអែតមានភាបត្តិឡើយ ។

[៧៧] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូប បូសទាន
ឯចាស់ និមន្តទៅស្សករិយាដែលជាស្រីស្រា (របស់ខ្លួន) ពីដើម ។

សា ឯហំ កន្តេ វិញ្ញាណំ អន្តរោសិ ។ សោ ភិក្ខុ
 បដិក្កមន្តោ ទុត្តារោ បរិបតំ ។ សា ទុត្តជីវា
 អង្គជានេ អភិជិសិទិ ។ ឥស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។
 កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោសិ ។ សាទិយេ វុំ ភិក្ខុ
 តិ ។ ធាហំ កកវ សាទិយេវុំ ។ អចាបត្តំ វិក្កេ
 អសាទិយន្តស្សាតំ ។

[៧៨] ភេទ ទោ បទ សមយេន អន្តរោសិ ភិក្ខុ
 អន្តោ វិហារតំ ។ មិសោភកោ ឥស្ស បស្សាវដ្ឋានំ
 អាគត្តា បស្សាវ បិវត្តា មុខេន អង្គជានំ អន្តរោ-
 សិ ។ សោ ភិក្ខុ សាទិយេ ។ ឥស្ស កុក្កុច្ចំ អ-
 ហោសិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោសិ ។ អចបត្តិ
 វុំ ភិក្ខុ អបន្តោ ចារាជិកន្តិ ។

ចប់មហាវិក វិដិដំ ។

ឯកវិយា កិនិយាយថា បពិត្រលោកបិច័រិមេន លោកចូរនិមន្តសិកេចញ្ជៅ
 ថាហើយភិក្ខុទៅចាប់ ។ ភិក្ខុនោះថយដោះខ្លួន ក៏ផ្លុលផ្លាវៅគ្រាយ ។
 គូរិយាចាស់ក៏ឡើងជិះអង្គុយសន្តិភ័យលើអង្គជាន ។ ទើបភិក្ខុនោះមានសេច-
 ក្តីសន្ស័យ ។ ហើយបានក្រាបទូលរឿងខ្លះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់សួរថា ហ្មលភិក្ខុ អ្នកឯងបានត្រែកអរដែរ ឬ ។
 ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានត្រែកអ-
 រ ។ ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា ហ្មលភិក្ខុ អ្នកមិនបានត្រែកអរ មិន
 ត្រូវអាបត្តិទេ ។

[៧៨] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបនៅក្នុងព្រៃ ។ មានកូន
 ម្រឹក ទេ ដើរមកកាន់ទីដែលភិក្ខុនោះកំពុងបន្ទោបរបស្សាវ ហើយដឹក
 កូនបស្សាវ ច្របៀមនូវអង្គជានភិក្ខុដោយមាត់វា ។ ភិក្ខុនោះក៏មាន
 សេចក្តីត្រេកអរ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ ក៏ក្រាបទូលរឿងខ្លះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា ហ្មលភិក្ខុ
 អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាតដឹកហើយ ។

ចប់មហាវិក ចប់ ។

ប្រាណិកកណ្តុ សិក្ខាបទ ទី ១

[៧៧] ភេទ សមយេន ពុទ្ធា ភគវា វាជគហេ
 វិហារតិ តិជ្ឈក្កដេ បព្វតេ ។ ភេទ ទោ បទ សម-
 យេន សម្ពហុលា សង្កដ្ឋា សម្ពត្តា ភិក្ខុ វសិកិលិ-
 បស្ស វិណាកុដិយោ កវត្តា វស្សំ ឧបតថ្មិសុ ។
 អាយស្មាបិ ធនិយោ កុម្មការបុត្តោ វិណាកុដិកំ
 កវត្តា វស្សំ ឧបតថ្មិ ។ អថទោ ភេ ភិក្ខុ វស្សំ
 វត្តា ភេមាសទ្ធយេន វិណាកុដិយោ ភិក្ខុត្តា វិណាញ
 កដ្ឋញ បដិសាមេត្តា ជនបទចារិកំ ចក្កមិសុ ។
 អាយស្មា បទ ធនិយោ កុម្មការបុត្តោ វត្តោ វស្សំ
 វស្សំ វត្ត ហេមទ្ធី វត្ត វត្តំ ។ អថទោ អាយ-
 ស្មតោ ធនយស្ស កុម្មការបុត្តស្ស តាមំ បិណ្ឌយ
 បរិដ្ឋស្ស វិណាហារិយោ កដ្ឋហារិយោ វិណាកុដិកំ
 ភិក្ខុត្តា វិណាញ កដ្ឋញ អាណាយ អគម្មសុ ។
 ទុតិយម្យំ ទោ អាយស្មា ធនិយោ កុម្មការបុត្តោ
 វិណាញ កដ្ឋញ សំតឡ្យត្តា វិណាកុដិកំ អកាសិ ។

ប្រាណិកកណ្តុ សិក្ខាបទ ទី ២

[៧៨] សមិយនោ ព្រះសព្វញ្ញកុដិមានព្រះភាគ ច្រើននៃ
 លើក្នុងវត្តកុដិប្រតិបត្តិ ។ ក្នុងសមិយនោ មានភិក្ខុច្រើន
 ជាភិក្ខុសម្បញ្ញ ត្រាន់តែដូចយើងឃើញគ្នា ជាភិក្ខុសម្បញ្ញនៅបុរេជាមួយ
 គ្នា ធ្វើកុដិប្រតិបត្តិយោស្តវិក្ស្រជើងភ្នំសិគិលិ ហើយចាំស្ស (នៅ
 នោះ) ។ មានភិក្ខុ (១ រូប) ឈ្មោះធនិយនីមានអាយុជាភិក្ខុស្នូនធំ ធ្វើ
 កុដិកុដិប្រតិបត្តិយោស្ត ហើយចាំស្សនៅនោះដែរ ។ ត្រាោះ ភិក្ខុចំន
 នោះ លុះចាំស្សគ្រប់ ៣ ខែហើយសុំប្រើស្នូននោះ ហើយរៀបចំទុក
 ជាការស្តីនិវេធិ (តាមដោយវ្យាគស្រួលបួល) ហើយទេញទៅកាន់
 ជនបទចារិក ។ ចំណែកខាងឯធនិយនីមានអាយុ ជាភិក្ខុស្នូនធំ
 ក៏នៅតែកុដិច្រោះអស់ស្សនាថ្ងៃ ហើយនៅអស់ហេមទ្ធី នឹងភិក្ខុថ្មី
 ក្នុងទីនោះ (តទៅទៀត) ។ ត្រាោះ កាលដែលធនិយនីមានអាយុ
 ជាភិក្ខុស្នូនធំ ចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងស្រុក មានភិក្ខុអ្នកគេស្តីនឹង
 ភិក្ខុអ្នកគេទស ទាំងគ្នាភិក្ខុប្រតិបត្តិយោស្ត (របស់ធនិយនី) ហើយ
 ប្រមូលយោស្តនិវេធិទៅអស់ ។ ធនិយនីមានអាយុជាភិក្ខុស្នូន
 ធំ ក៏គេស្តីនិវេធិមកហើយសង់កុដិប្រតិបត្តិយោស្តជាការប្រតិបត្តិ ។

ធុតិយម្យំ ទោ អាយស្មតោ ធនិយស្ស កុម្មការ-
 បុត្តស្ស តាមំ បិណ្ណាយ បរិដ្ឋស្ស តិណហារិយោ
 កដ្ឋហារិយោ តិណកុដិកំ ភិទ្ធិត្វា តិណញ្ច កដ្ឋញ្ច
 អាទាយ អគម៌សុ ។ តតិយម្យំ ទោ អាយស្ម
 ធនិយោ កុម្មការបុត្តោ តិណញ្ច កដ្ឋញ្ច សំ-
 កុដ្ឋត្វា តិណកុដិកំ អតាសិ ។ តតិយម្យំ ទោ
 អាយស្មតោ ធនិយស្ស កុម្មការបុត្តស្ស តាមំ
 បិណ្ណាយ បរិដ្ឋស្ស តិណហារិយោ កដ្ឋហារិយោ
 តិណកុដិកំ ភិទ្ធិត្វា តិណញ្ច កដ្ឋញ្ច អាទាយ
 អគម៌សុ ។ អថទោ អាយស្មតោ ធនិយស្ស
 កុម្មការបុត្តស្ស ឯតទហោសិ យាវតតិយតំ ទោ
 មេ តាមំ បិណ្ណាយ បរិដ្ឋស្ស តិណហារិយោ កដ្ឋ-
 ហារិយោ តិណកុដិកំ ភិទ្ធិត្វា តិណញ្ច កដ្ឋញ្ច
 អាទាយ អគម៌សុ អហំ ទោ បទ សុសិក្ខុតោ
 អទរិយោ សកេ អាចរិយកេ កុម្មការកាម្មេ បរិ-
 យោនាតសិប្បោ យន្តុនាហំ សាមំ ចិត្តស្មំ មិទ្ធិត្វា
 សព្វមត្តិកាមយំ កុដិកំ ករយ្យន្តំ ។ អថទោ

កាលធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្លូត្នាំង ចូលទៅបិណ្ណបាតក្នុងស្រុក
 ពួកអ្នកស្មៅនឹងពួកអ្នកកេស ក៏រុះកុដិស្មៅហើយដេញយកស្មៅនឹង
 ឈើទៅទៀតដាច់បំប៉ន ។ ធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្លូត្នាំង
 ក៏ស្មៅនឹងឈើមកហើយសង់កុដិស្មៅដាច់បំប៉ន ។ កាលធនិយភិក្ខុ
 ដ៏មានអាយុជាកូនស្លូត្នាំង ចូលទៅបិណ្ណបាតក្នុងស្រុក ពួកអ្នក
 ស្មៅនឹងពួកអ្នកកេស ក៏រុះកុដិស្មៅហើយដេញយកស្មៅនឹងឈើទៅ
 ទៀតដាច់បំប៉ន ។ គ្រាពោះ ធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្លូត្នាំង
 ត្រូវរិះថា កាលអញចូលទៅបិណ្ណបាតក្នុងស្រុក មានពួកអ្នកស្មៅ
 នឹងពួកអ្នកកេសមករុះកុដិ ហើយយកស្មៅនឹងឈើទៅអស់ ដរាប
 អស់ដំបើងហើយ ឯខ្លួនអញជាអ្នកសិក្សារៀនសូត្រដោយពេញលេញ
 អតមានខ្លះខាតដោយសិល្បសាស្ត្រណាមួយឡើយ បានចេញក្នុង
 សិល្បសាស្ត្រនាគិការិយស្លូត្នាំង ក្នុងសំណាក់ត្រៃភាពារបស់ខ្លួនមក
 ហើយដែរ បើដូច្នោះ មានតែអញត្រូវបានដឹងដោយខ្លួនឯង ហើយធ្វើ
 កុដិកូន ១ ឲ្យស្មៅដោយដ៏តឹងអស់ ។ សំដាប់ពោះ ធនិយភិក្ខុដ៏

អាយស្មា ធម៌យោ កុម្មុការបុត្តា សាមំ ជិក្ខុល្លំ
 មន្ទិក្ខា សព្វមត្តកាមយំ កុដិកំ ករិត្តា តំណេត្ត
 កដ្ឋញ្ច តោមយញ្ច សំកឡិក្ខា តំ កុដិកំ បទិ ។ សា
 អហោសិ កុដិកា អភិរូបា ធស្សនិយា ចាសាទិកា
 លោហិតកា^(១) សេយ្យថាមំ ឥន្ទតោបកោ ។
 សេយ្យថាមំ ចាម កិកិណិកសាត្តា ឯវេរេ ឧស្ស
 កុដិកាយ សាត្តា អហោសិ ។ អថទោ ភគវំ
 សម្ពហុលេហំ ភិក្ខុហំ សន្តិ តំជ្ឈក្ខជា បព្វតា
 ឧរោហាន្តោ អនុស តំ កុដិកំ អភិរូបំ ធស្សនិយំ
 ចាសាទិកំ លោហិតកំ ជិស្វាធិ ភិក្ខុ អាមន្តសំ
 កិ ឯតំ ភិក្ខុវេ អភិរូបំ ធស្សនិយំ ចាសាទិកំ
 លោហិតកំ សេយ្យថាមំ ឥន្ទតោបកោតិ ។ អថទោ
 ភេ ភិក្ខុ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ ។ វិវាហំ
 តុល្លោ ភគវំ អនុទុតិកំ ភិក្ខុវេ ឧស្ស មោយ-
 មុវិសស្ស អនុទុលោមិកំ អប្បជិរូបំ អស្សាមណកំ

១ ខ. ម. លោហិតា ។

មានអាយុជាត្រូវស្ម័គ្រគ្នា ក៏ជាទំដៅយុទ្ធនិងហើយថ្នាំកុដិកុចងាយ
 ដីស្មុគ្រទាំងអស់ រួចហើយយកស្រី ។ ស នឹងអាចមន៍តោមកដុកកុដិកុនោះ
 (ដើម្បីឲ្យឆ្អិន) ។ កុដិកុនោះមានទ្រង់ព្រាយល្អ អ្នកចង់មើល អ្នក
 ឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មានពណ៌ក្រហម ដូចជាពណ៌នៃសត្វមេក្រៀង ។
 កុដិកុនោះ (កាលបើមានទ្រង់បក់ក្រូចក៏មានសម្បូរលាន់ព្វ) បីដូច
 ជាសម្បូរកណ្តឹង ។ ត្រាឆាន់នឹង ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ កាល
 យាងចុះពីភ្នំភ្នំក្នុង ជាមួយនឹងភិក្ខុច្រើនរូប ទ្រង់ទេតទៅឃើញកុដិ
 នោះមានទ្រង់ព្រាយល្អ អ្នកចង់មើល អ្នកឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មាន
 ពណ៌ក្រហម លុះទេតហើយទើបត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយ
 មានព្រះបទនូវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កុដិកុនោះមានទ្រង់ព្រាយល្អ
 អ្នកចង់មើល អ្នកឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា មានពណ៌ក្រហម ដូចជាពណ៌
 នៃសត្វមេក្រៀងឬអ្វី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ត្រាបទូលសេចក្តីខ្ពះចំពោះព្រះដ៏
 មានព្រះភាគក្នុងត្រាឆាន់ ។ ព្រះសព្វញ្ញក្នុងដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះ
 ត្រៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (ការងារ) របស់មោឃបុរសនោះជាការ
 ងារមិនសមគួរ មិនមានទំនង មិនមានបែបវែន មិនមែនជារបស់សមណ

អកប្បិយំ អករណីយំ កថំ ហិ ធាម សោ
 កំត្តវេ មោយបុរិសោ សាមំ ចិក្ខុល្យំ មន្តិក្ខា សព្វ
 មត្តិកាមយំ កុដិកំ ករិស្សតំ ធន ហិ ធាម កិក្ខុវេ
 ភស្ស មោយបុរិសស្ស ចាលោសុ អនុទ្ធាយា អនុកម្សា
 អរិហោសា ករិស្សតំ កច្ឆយេតំ កិក្ខុវេ កុដិកំ កិក្ខុដ
 មា បច្ឆិមា ជនតា ចាលោសុ ចាតក្យតំ^(១) អាបដ្ឋិ
 ធន ច កិក្ខុវេ សព្វមត្តិកាមយា កុដិកា កាតក្យ
 យោ ករិយ្យ អាបត្តិ ទុក្កដស្សតិ ។ ឯវិ កន្ថេតិ
 ទោ តេ កិក្ខុ ភកវតោ បដិស្សុណិក្ខា យេធន សា
 កុដិកា តេទុបសន្តិមិសុ ទុបសន្តិមិក្ខា តំ កុដិកំ
 កិក្ខុសុ ។ អថទោ អាយស្មា ធនិយោ កុម្មការមុត្តោ
 តេ កិក្ខុ ឯតនោច តិស្ស មេ តុម្ព អាវុសោ
 កុដិកំ កិក្ខុជាតំ ។ ភកវិ អាវុសោ តេនាបេតិ ។
 កិក្ខុវេសោ សទេ ធម្មស្សមិ តេនាបេតិ ។

១ ខ. ពាក្យតំ ។ ធនំ សន្តិកាសា ។

មិនធម្មិ មិនគួរធ្វើឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះហេតុអ្វីបានជា
 ជាមោឃបុរិសនោះជាដំបើងយូរៗ ហើយធ្វើកុដិសុទ្ធដោយដំបាំង
 អស់ (ដូច្នោះ) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីកុណា សេចក្តីអនុគ្រោះ
 នឹងសេចក្តីមិនច្រឡំច្រឡំដល់ក្នុងសក្ខីមានជីវិត ចំនងជាមិនមានដល់
 មោឃបុរិសនោះទេដឹង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយទៅចំ-
 ណាយកុដិនោះចេញ កុំឱ្យបណ្តាជនជាទាសក្រិយាច្រឡំច្រឡំបំផ្លាញដល់
 បុណ្យជាតិទៀតឡើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើកុដិឱ្យសុទ្ធ
 ដោយដំបាំងអស់ទេ បើភិក្ខុណាធ្វើ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះទទួលពុទ្ធដីតាថា បតិក្រិព្រះអង្គដ៏ចំរើន យ៉ាងនេះចូរហើយ
 កុដិនោះនៅក្នុងទីណា ម៉ាកាចូលទៅក្នុងទីនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏វាយបំបាក់កុដិនោះទៅ ។ ត្រាវោះ ធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាស្លូស្លូ
 ធ្លាំង សូភិក្ខុទាំងនោះថា វៃលោកទាំងឡាយ ចុះហេតុអ្វីបានជាលោក
 ម៉ាកាមកវាយបំបាក់កុដិខ្ញុំដូច្នោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់ឱ្យវាយបំបាក់ ។ ធនិយភិក្ខុឆ្លើយ
 តបថា អើ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ បើព្រះដ៏មានព្រះភាគជាធម្ម-
 សាមីទ្រង់ត្រាស់ឱ្យវាយបំបាក់ និមន្តវាយបំបាក់ចុះ ។

(៨០) អថទោ អាយស្មនោ ធនិយស្ស កុម្មការ-
 បុត្តស្ស ឯកធមោសិ យាវតតិយកំ ទោ មេ តាមំ
 ចំណ្ហាយ បរិដ្ឋស្ស តិណហារិយោ កុដ្ឋហារិយោ
 តិណកុដិកំ កិដ្ឋិត្តា តិណញ្ច កុដ្ឋញ្ច អាធាយ
 អភមំសុ យាបិ មយា សត្វមត្តិកាមយា កុដិកា
 កតា សាបិ ភកវតា ភេធាបិតា អត្ថំ ច មេ ធាវុត-
 ហោតណាកោ សទ្ធិដ្ឋោ យទ្ធិដ្ឋោ ធាវុតហោតណាតិ
 ធាវុដិ យាចិត្តា ធាវុកុដិកំ ករយ្យន្តិ ។ អថទោ
 អាយស្មា ធនិយោ កុម្មការបុត្តោ យេន ធាវុតហោត-
 ណាកោ ភេទុបស្សន្តិមំ ឧបស្សន្តិមិត្តា ធាវុតហោតណាតិ
 ឯកធមោច យាវតតិយកំ ទោ មេ ធាវុសោ តាមំ
 ចំណ្ហាយ បរិដ្ឋស្ស តិណហារិយោ កុដ្ឋហារិយោ តិណ-
 កុដិកំ កិដ្ឋិត្តា តិណញ្ច កុដ្ឋញ្ច អាធាយ អភមំសុ
 យាបិ មយា សត្វមត្តិកាមយា កុដិកា កតា សាបិ

(៨០) លំដាប់នោះ ធនិយកិក្កដ៏មានអាយុជា កុម្មការបុត្រ មាន
 សេចក្តីត្រិះរិះថា កាលដែលអញចូលទៅបំណុលបានក្នុងស្រុក មានពួក
 អ្នករកស្មៅនិងពួកអ្នករកសមគុះកុដិដែលប្រក់ដោយស្មៅ ហើយដេញ
 យកស្មៅនិងឈើទៅអស់ ដរាបអស់ព្រះបិដិ កុដិដែលអញធ្វើហើយ
 ឲ្យស្មោះដោយដីទាំងអស់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាពជាម្ចាស់ត្រាស់ប្រើឲ្យ
 ភិតភ្នំវាយបំបាក់ចេញអស់ មានបុរសអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្នាំង^(១)
 ហ្ន្ន (១ នាក់) អញគ្រប់ស្តាល់ថែ បើដូច្នោះមានតែអញត្រូវសុំឈើ
 និងអ្នកដែលកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្នាំងរបស់ស្តេច ហើយធ្វើកុដិ
 ដោយឈើវិញ ។ លំដាប់នោះ ធនិយកិក្កដ៏មានអាយុជា កូនស្នូ
 គ្នានិងកូនទៅរកអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្នាំងរបស់ស្តេច លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ នឹងយាយនិងអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងឃ្នាំងរបស់
 ស្តេចនោះថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ កាលអញចូលទៅបំណុលបានក្នុង
 ស្រុក មានពួកអ្នករកស្មៅនិងពួកអ្នករកសមគុះកុដិដែលប្រក់ដោយ
 ស្មៅហើយដេញយកស្មៅនិងឈើទៅអស់ (តែដូច្នោះឯង) អស់ព្រះ
 បិដិហើយ កុដិដែលអញធ្វើហើយឲ្យស្មោះដោយដីទាំងអស់ នោះ

១ ទីនេះ ច្រើនប្រែថា តាយស្មៅនៃ តែតាមន័យក្នុងអង្គថា ប្រែថា អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សា
 ឈើក្នុងឃ្នាំងឈើរបស់ស្តេច (នាពេលឃ្នាំងឈើ) ។

កតវតា កេនាមិកា ទេហំ មេ អារុសោ ធារុនិ
 ឥន្ទាមិ ធារុកុនិកំ កាតុនិ ។ នត្តិ កន្តេ
 កាទិសានិ ធារុនិ យាហាហំ អយ្យស្ស ទិទេយ្យ
 អត្តិ កន្តេ ទេវកហណធារុនិ^(១) នតរឃ្យនិសង្ការកាទិ
 អាមទត្តាយ ទិកុត្តានិ សចេ តានិ រាជា តាមេតិ
 ហារមេថ កន្តេតិ ។ ទិញានិ អារុសោ រត្តាតិ ។
 អថទោ ធារុកហេតណាកោ ឥមេ ទោ សមណា
 សក្យបុត្តិយា ធម្មចារិយោ សមចារិយោ ព្រហ្មចារិយោ
 សទ្ធារិយោ សីលវន្តោ កល្យាណធម្មា រាជាមិទេសំ
 អភិឃ្យសន្នោ ន អរហតំ អទិន្នំ ទិន្នន្តំ វត្តន្តំ អាយស្មន្តំ
 ទទិយំ កុម្មការបុត្តំ ឯតទកេច ហារមេថ កន្តេតិ^(២) ។
 អថទោ អាយស្មា ទទិយោ កុម្មការបុត្តោ តានិ ធារុនិ
 ទណ្ហាទណ្ហិកំ ទេនាមេត្តា សកទេហំ ទិញាហារមេត្តា
 ធារុកុនិកំ អកាសិ ។

១ ខ. ម. រ. ទេវកហពារុនិ ។ ២ ទេសុ វ្រូធាន្តទេសុ វិសទិសតា ហោតិ ។ នត្ត
 ហិ ឯវំ វ្រូធា ឥវំ ធារុកហេតណាកស្ស ឯតទហោសិ ទិទេ ទោ សមណា សក្យបុត្តិយា
 ។ ចេ ។ ទិន្នន្តំ វត្តន្តំ ។ អថទោ ធារុកហេតណាកោ អាយស្មន្តំ ទទិយំ កុម្មការបុត្តំ ឯ
 តទកេច ហារមេថ កន្តេតិ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាពទ្រង់ត្រាស់ប្រើឲ្យគិតកុំយប់បាក់បែកចេញអស់ វៃ
 អ្នកដ៏មានអាយុ ចូរអ្នកប្រគេនឈើមកកាត្មា ៗ ចង់ធ្វើកុដិឈើ ។ អ្នកកាន់
 តាមបែរក្បាលឈើក្នុងឃ្នាំងរបស់ស្តេចធ្វើយថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ឈើ
 ដែលទ្វិកុណាល្មមគួរសមនឹងប្រគេនលោកម្ចាស់នោះគ្មានទេ មានតែ
 ឈើព្រះរាជទ្រព្យ សម្រាប់ជូនសុសុលព្រះនគរ ដែលទុកប្រយោជន៍ការ
 ពារអន្តរាយលោកម្ចាស់ ចើព្រះរាជាទ្រង់ត្រាស់ឲ្យប្រគេន (មានអ្វី)
 លោកម្ចាស់ឲ្យគេមកនាំយកទៅចុះ ។ ធនិយកិកុដិឈើថា ម្ចាស់អារុសោ
 ស្តេចប្រគេនហើយភី ។ លំដាប់នោះ អ្នកកាន់តាមបែរក្បាលឈើក្នុងឃ្នាំង
 របស់ស្តេចនឹកថា សមណទាំងនេះជាសក្យបុត្ត ជាអ្នកប្រព្រឹត្តឲ្យធម៌ មាន
 សេចក្តីប្រព្រឹត្តិស្ម័គ្រប្រក្រតី មានភិរិយាប្រព្រឹត្តឲ្យធម៌ដ៏ច្រើនស្រី លោក
 និយាយតែពាក្យពិត លោកជាអ្នកមានសីលនឹងមានធម៌ដ៏ល្អ សូម្បីស្តេច
 ក៏ជ្រះថ្លានឹងសមណទាំងនេះពេញទី (បើដូច្នោះ) របស់ដែលគេមិនចាត់ឲ្យ
 លោកនិមិត្តនឹងនិយាយថាគេឲ្យទេ (លុះគិតដូច្នោះហើយ) ក៏និយាយ
 នឹងធនិយកិកុដិឈើមានអាយុជាកូនស្តេចឆ្នាំងថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន លោក
 ម្ចាស់ឲ្យគេមកនាំយកឈើនោះទៅចុះ ។ ត្រានោះ ធនិយកិកុដិឈើមានអាយុ
 ជាកូនស្តេចឆ្នាំងឲ្យមនុស្សកាត់ឈើនោះដាក់ណាត់កូចកំណាត់ចំ ហើយឲ្យ
 ដឹកនាំយកទៅដោយទេវតាំងឡាយ ហើយបានចាក់វែងធ្វើកុដិឈើ ។

[៨០] អថទោ វស្សការោ ព្រាហ្មណោ មគទមហា-
 មត្តោ វគទយោ កម្មទ្តេ អនុសញ្ញាយមាទោ យេន
 ធារុកិហាគណាភេ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិក្ខា
 ធារុកិហាគណាភេ ឯតទភេន យាទិ កាទិ កាលោ
 ទេវក្ខហណាធារិ ធនាប្បនិសង្ការិកាទិ អាបទត្តាយ
 ទិក្ខុត្តាទិ កហំ កាទិ ធារិទិ ។ កាទិ សាមិ ធារិទិ
 ទេវទ អយ្យស្ស ធនិយស្ស កុម្មការបុត្តស្ស ទិញ្ញា-
 ទិកិ ។ អថទោ វស្សការោ ព្រាហ្មណោ មគទមហា-
 មត្តោ អនុត្តមទោ អហោសិ កនិ ហិ ធាម ទេវោ
 ទេវក្ខហណាធារិ ធនាប្បនិសង្ការិកាទិ អាបទត្តាយ
 ទិក្ខុត្តាទិ ធនិយស្ស កុម្មការបុត្តស្ស ទស្សតិទិ ។
 អថទោ វស្សការោ ព្រាហ្មណោ មគទមហាមត្តោ យេន
 វគទ មាគទោ សេនិយោ ទិម្ពិសារោ តេនុបសង្កមិ
 ឧបសង្កមិក្ខា វគទិ មាគទិ សេនិយំ ទិម្ពិសារំ
 ឯតទភេន សច្ចំ កេវិ^(១) ទេវទ ទេវក្ខហណាធារិ
 ធនាប្បនិសង្ការិកាទិ អាបទត្តាយ ទិក្ខុត្តាទិ ធនិយស្ស
 កុម្មការបុត្តស្ស ទិញ្ញាទិកិ ។ កោ ឯវមហាភិ ។

[៨១] ត្រាតោ វស្សការព្រាហ្មណំជាមហាមាគ្យក្នុងវិដទមគឃៈ
 កាលដើរពិធីត្រាមើលការងារក្នុងក្រុងវគទិ កិច្ចលទៅកេត្តក
 កាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងយូរិវេសស្តេ លុះចូលទៅដល់ហើយ កិច្ច-
 យាបនឹងអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុងយូរិវេសស្តេនោះថា ខែនាយ
 ឈើព្រៃវគទិទ្រព្យឯណាសម្រាប់ជួសជុលព្រះទន្ធ ដែលទុកប្រយោជន៍
 ការពារអន្តរាយ ឈើនោះទៅឯណា ។ អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើក្នុង
 យូរិវេសស្តេឆ្លើយថា បពិត្រលោកជាម្ចាស់ ឈើនោះស្តេចបានប្រ-
 គេទៅធនិយកិច្ចជាម្ចាស់ជាកូនស្តេចធ្លាំងហើយ ។ សំដៅថា នោះ វស្សការ-
 ព្រាហ្មណំជាមហាមាគ្យក្នុងវិដទមគឃៈមានសេចក្តីតូចចិត្ត (ដោយគិត) ថា
 ចុះបោកអ្វីក៏បានជាស្តេចប្រគេនឈើព្រៃវគទិទ្រព្យសម្រាប់ជួសជុលព្រះ-
 ទន្ធ ដែលទុកប្រយោជន៍ការពារអន្តរាយទៅធនិយកិច្ចជាកូនស្តេចធ្លាំង
 វិញ ។ ត្រាតោ វស្សការព្រាហ្មណំជាមហាមាគ្យក្នុងវិដទមគឃៈ ចូល
 ទៅក្នុងវិដទព្រៃបុទពិម្ពិសារោគឃៈសេនិយវគទិទេវ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយក៏ត្រាបចូលថា បុទព្រៃ ឈើព្រៃវគទិទ្រព្យសម្រាប់ជួសជុល
 ព្រះទន្ធ ដែលទុកប្រយោជន៍ការពារអន្តរាយ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រគេនទៅ
 ធនិយកិច្ចវិញ ។ ព្រះបុទពិម្ពិសារសួរថា អ្នកណាខំយាយយ៉ាងនេះ ។

នារុកហេតុណកោ ទេវតំ ។ តេជហំ ព្រាហ្មណ
នារុកហេតុណកំ អាណាបេហិតំ ។ អថទោ វស្ស
កាណ ព្រាហ្មណោ មគទមហាមន្តោ នារុកហេតុណកំ
តន្តំ អាណាបេសំ ។

[៨២] អន្តសា ចោ អាយស្មា ធនិយោ កុម្មការ
បុត្តោ នារុកហេតុណកំ តន្តំ ធម៌មាធំ^(១) ធិស្មាន
នារុកហេតុណកំ វិភទភេទ កំស្ស ភ្នំ អាវុសោ
តថោ ធម៌សិទ្ធិ^(២) ។ តេសំ កន្តេ នារុធំ កំច្នាតំ ។
កញ្ញាវុសោ អហំបិ កញ្ញាមិតំ ។ វយ្យសំ កន្តេ
បុរាហំ ហត្ថាមិតំ ។ អថទោ អាយស្មា ធនិយោ
កុម្មការបុត្តោ យេន រញ្ញា មាគទស្ស ។ សេធិ-
យស្ស តិម្ពសារស្ស ធិវេសធំ តេនុបសង្កមិ ទប-
សង្កមិក្ខា បញ្ញត្តោ អាសនេ ធិសិទិ ។ អថទោ
អាណា មាគនោ សេធិយោ តិម្ពសារោ យេនា-
យស្មា ធនិយោ កុម្មការបុត្តោ តេនុបសង្កមិ

១ ធិ. ធិ. ធិយ្យានំ ។ ២ ធិ. ធិ. ធិយ្យសិទិ ។

បហាមាត្យធើយថា បតិគ្រិត្រេសម្មតិទេព អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើ ។
ព្រះបាទតិម្ពសារទ្រង់មានព្រះបន្ទូលថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ
អ្នកឯងឲ្យមនុស្សទៅនាំអ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើមកមើល ។ លំដាប់នោះ
ស្សការព្រាហ្មណ៍ជាមហាមាត្យក្នុងដែនមគធៈ ក៏ឲ្យមនុស្សទៅចាប់ទង
អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើហើយនាំមក ។

[៨២] ធនិយកិកុដីមានអាយុជាត្រូវស្មូនឆ្នាំនិ ចុះខាងឆ្នាំកាន់
កាប់ថែរក្សាលើ ដែលឯងប្តីហើយគេកំតុនបណ្តើរទៅ លុះឃើញ
ហើយ ក៏ស្ម័គ្រកាន់កាប់ថែរក្សាលើនោះថា ចុះហេតុអ្វីអាវុសោ ចុះ
ជាអ្នកគ្រិះគេចង់បណ្តើរទៅដូច្នោះ ។ អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើធើយថា
បតិគ្រិត្រេសម្មតិទេព ព្រះរៀនឈើនោះ ។ ធនិយកិកុធើយថា អាវុសោ
អ្នកទៅចុះ អាត្មាធិនិទៅដែរ ។ អ្នកកាន់កាប់ថែរក្សាលើធើយថា លោក
ម្ចាស់គួរមក ខ្ញុំព្រះករុណាលំបាកមុនហើយ ។ លំដាប់នោះ ធនិ-
យកិកុ ធិមានអាយុជាត្រូវស្មូនឆ្នាំនិ ក៏ចូលទៅកាន់ព្រះរាជដំណាក់ នៃ
ព្រះបាទតិម្ពសារមានធរសេនិយរាជ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើ
អាសនៈដែលគេបានគ្រាលប្រគេន ។ វេលានោះ ព្រះបាទតិម្ពសារ
មាគធរសេនិយរាជ ក៏ចូលទៅគ្រង់កន្លែងដែលធនិយកិកុដីមានអាយុ

បារមីករណ្ណ ទុតិយសិប្បបទស្ស ធនិយភិក្ខុវុ

ឧបសង្កម្ពិត្តា អាយស្មន្តំ ធនិយំ កុម្មុការបុត្តំ អភិក-
 ទេត្វា ឯកមន្តំ ធនិយំ ។ ឯកមន្តំ ធនិយំ ទោ រាជា
 មាគយោ សេដិយោ តម្ពិសារោ អាយស្មន្តំ ធនិយំ
 កុម្មុការបុត្តំ ឯកមន្តំ សន្តំ តិរ មយោ កន្ត
 នៅក្នុងហោណាណ្ណំ ឧកម្មន្តិសង្ការិកាធិ អាបទត្តាយ
 ធនិកុត្តាធិ អយ្យស្ស ធនិយាធិតិ ។ ឯវំ មហារាជានិ ។
 មយំ ទោ កន្ត រាជានោ ធាម តហ្មត្តន្តា តហ្ម-
 ការណីយា ធាមិ ធនិ សមយ្យាម វឌ្ឍ កន្ត សារម-
 ហិតិ ។ សាសំ តំ មហារាជ បឋមាភិសិត្តោ ឯវុបិ
 រាចំ កាសិនា ធនិញ្ញោ សមណាព្រាហ្មណានំ តិណ-
 ករដ្ឋានតំ បរិកុញ្ញន្តតិ ។ សរាមហំ កន្ត សន្តំ
 កន្ត សមណាព្រាហ្មណា លដ្ឋិទោ កុក្កុកា
 សិក្ខាកាមា តេសំ អប្បមត្តតេបិ កុក្កុកំ ឧប្បជ្ជតិ

បារមីករណ្ណ សិប្បបទទី ២ ទិវាធនិយភិក្ខុ

ជាមួយការបុត្រគង្វើនៅ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំចំពោះធនិយភិក្ខុ
 ដ៏មានអាយុជាកុម្មុការបុត្រ ហើយគង្វើនៅក្នុងទីជីសមគ្គ ។ លុះព្រះបាទ
 តម្ពិសារមាគយោសនិយកដ គង្វើក្នុងទីជីសមគ្គហើយ ទើបទ្រង់មានព្រះ
 បន្ទូលសូរធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាកូនស្រីថ្មីថា បតិគ្រលោកដ៏ចំរើន
 បានក្លា ឈឺព្រះពន្លឺទ្រព្យសម្រាប់ជួសជុលព្រះនគរ ដែលទុះចម្រើន
 ការងារកន្តកយ ខ្ញុំបានប្រគេនលោកពិតមែនឬ ។ ធនិយភិក្ខុឆ្លើយថា
 ថ្វាយព្រះពរមហារាជ ពិតមែន ។ ព្រះបាទតម្ពិសារទ្រង់មានព្រះបន្ទូល
 ថា បតិគ្រលោកដ៏ចំរើន ធម្មតាយើងជាស្តេចមានកិច្ចច្រើន ការងារ
 ដែលត្រូវធ្វើក៏មានច្រើន បើទុកជាយើងឲ្យមែន ក៏នឹកមិនឃើញដែរ យោគ
 នេះសូមលោករំលឹកខ្ញុំផង ។ ធនិយភិក្ខុឆ្លើយថា ថ្វាយព្រះពរមហារាជ
 សូមព្រះអង្គទ្រង់រំពឹងទៅមើល កាលដែលទ្រង់ទើបបានរាជានុសោយនៈ
 ទ្រង់មានព្រះបន្ទូល មានសភាពយ៉ាងនេះថា ស្មៅ ឈើ នឹងទឹក ខ្ញុំបាន
 ឲ្យហើយ ដល់សមណនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ។ ចូរប្រើប្រាស់ (ឲ្យស្មៅ
 ឈើនឹងទឹកនោះចុះ) ។ ព្រះបាទតម្ពិសារមានព្រះបន្ទូលថា បតិគ្រលោក
 ដ៏ចំរើន ខ្ញុំនឹកឃើញហើយ (ប៉ុន្តែថា) សមណនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ
 ដែលមានសេចក្តីអៀនឱ្យស សេចក្តីសង្ស័យ នឹងមានសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុង
 សិក្ខា សមណនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ មែនតែមានសេចក្តីសង្ស័យ

តេសំ មយា សទ្ធាយ កាសិទ្ធំ ឥត្ត ទោ អរញ្ញ
 អបរិក្កហិតំ សោ វុំ កន្តេ ខេន លោសេន ធារុចិ អនិច្ចំ
 ហរិកុំ មញ្ញសិ កាចំ ហំ នាម ខានិសា សមណំ ក
 ព្រាហ្មណំ ក ហធម្មេ ក កាទ្ធម្មេ ក មញ្ញធម្មេ
 ក^១ ឥច្ច កន្តេ លោមេន វុំ មុត្តាសិ ហ មុនបិ
 ឯវុំ អកាសិទិ ។

[៨៣] មនុស្សា ឧដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តិ^(២) វិចារចន្តិ អ-
 លដ្ឋិទោ ឥមេ សមណា សក្យបុត្តិយា ឥស្សីលា មុសា-
 កនិទោ ឥមេ ហំ នាម ធម្មចារិកោ សមចារិកោ ព្រហ្ម-
 ចារិកោ សទ្ធកនិទោ សីលវត្តោ កុល្យានានម្មា
 បដិដាទិស្សន្តិ ធម្មំ ឥមេសំ សាមញ្ញំ ធម្មំ ឥមេសំ
 ព្រហ្មញ្ញំ ធម្មំ ឥមេសំ សាមញ្ញំ ធម្មំ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ
 កុតោ ឥមេសំ សាមញ្ញំ កុតោ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ

• វេទបិយមាម្មបោទោសុ កថំ ហំ នាម ហទិសោ សមណំ ក ព្រាហ្មណំ ក វិទិត
 វលន្តំ ហធម្មេ ក កាទ្ធម្មេ ក មញ្ញធម្មេ ក ឯកវចនវិសេធ មយោតោ កាតោ ។
 ២ យេកុយ្យេន ទិយន្តិទិ ចបន្តិ ។

កុតិយោកុនិម្មយស្សម្បិវៃបន្តិចបន្តួច ស្មៅ លើ ទំនំទឹក ដែលខ្ញុំនិយាយថា
 ឲ្យនោះនឹងចំពោះសមណនឹងព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ព្រោះថាស្មៅលើទំនំ
 ទឹកនោះឯង ដែលមានក្នុងវិប្រាស័យមានអ្នកណាហ្នឹងហែងរឿយ បត់ត្រ
 លោកដំបើម លោកសំគាល់គាត់ដោយហេតុបន្តិចបន្តួចនោះ ដើម្បីដាំ
 យករោងដែលគេមិនបានឲ្យយ៉ាងនេះ មនុស្សទាំងឡាយប្រហែលដូចខ្ញុំ
 នឹងសម្លាប់ ដូចនឹង ដូចបរេបនី ខ្ញុំសមណប្រាហ្មណ៍ ដូចម្តេចកើត
 បត់ត្រលោកដំបើម សូមលោកនឹងមន្តទៅចុះ លោករួច (ទោស) ហើយ
 ដោយសាររោម (នឹងខ្លោងបព្វជិត) លោកកុំធ្វើយ៉ាងនេះទៀតទៀត ។

[២៣] មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស គំរេដៀល ចន្តបដិដាទិ
 ថា សមណជាសក្យបុត្តទាំងនេះគ្មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ជាអ្នកស្រឡាញ់សីល
 និយាយកុហក គួរណាស់តែសមណទាំងនេះប្រព្រឹត្តខ្លួនមិ មានសេចក្តី
 ប្រព្រឹត្តិស្មើជាប្រក្រតី នឹងប្រព្រឹត្តខ្លួនមិដ៏ប្រសើរ និយាយទៀតនឹង
 មានសីលនឹងមានធម៌ល្អ ទើបនឹងប្តេជ្ញា (ខ្លួនជាសមណបុរស) កាត់
 វៃសមណរបស់លោកទាំងនេះគ្មានទេ កាត់វៃធម៌ដ៏ប្រសើរបស់លោក
 ទាំងនេះគ្មានទេ សាមញ្ញកុណារបស់លោកទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ
 ព្រហ្មញ្ញកុណារបស់លោកទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ សាមញ្ញកុណារបស់
 លោកទាំងនេះនឹងមានមកអំពីឯណា ព្រហ្មញ្ញកុណារបស់លោកទាំងនេះ

អបកតា ឥមេ សាមញ្ញា អបកតា ឥមេ ទ្រិញញា
 ភដាច់ចំ ឥមេ វត្តាច្ឆំ កី បទ អញ្ញា មនុស្សតិ ។
 អស្សោសុំ ទោ កិក្ខុ ភេសំ មនុស្សាចំ ទុដ្ឋាយន្តាចំ
 ទិយន្តាចំ^(១) វិចារទន្តាចំ ។ យេ ភេ កិក្ខុ អប្បិច្ឆា
 សន្តិដ្ឋា លទ្ធិចោ កុក្កុក្កុកា សិក្ខាភាមា ភេ ទុដ្ឋាយន្តិ
 ទិយន្តិ វិចារទន្តិ កង់ ហំ ធាម អាយស្មា ធនិយោ
 កុម្មការបុត្តោ វញ្ញា ធារ្យចំ អនិច្ឆំ អាទិយសិក្ខិតិ ។
 អថទោ ភេ កិក្ខុ កកវតោ វតមត្តំ អាណេសុំ ។
 អថទោ កកវា វតស្មី ចិចារេ វតស្មី មករណោ
 កិក្ខុសង្ឃំ សន្តិចារាបេត្តា អាយស្មន្តំ ធនិយំ កុក្កុ-
 ការបុត្តំ បដប្បុច្ឆំ សន្តំ កិក្ខុ ភ្នំ ធនិយ វញ្ញា
 ធារ្យចំ អនិច្ឆំ អាទិយសិក្ខិតិ^(២) ។ សន្តំ កកវតិ ។ វិកាហិ
 ឡាត្តោ កកវា អនុច្ឆរិកំ ហោយបុរិស អនុលោមិ-
 កំ អប្បជិវ្រមំ អស្សាមណាគំ អត្តប្បិយំ អករណិយំ

១ យេវាយ្យេន វិយ្យាត្តន្តំ បវត្តិ ។ ២ ទ. អាទិយតិ ។

នឹងមានមកកំរើងណា លោកទាំងនេះ ប្រាសហើយចាកសាមញ្ញក្នុង
 លោកទាំងនេះ ប្រាសហើយចាកព្រហ្មញ្ញក្នុង សមណៈទាំងនេះ ហើយ
 បរញ្ញាគផលស្តេចផែនដី ចំណង់បីមនុស្សទៀតយ៉ាងណាទៅអេះ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះ កោលទោស គំរងៀល បន្តបង្កប់
 ដូច្នេះហើយ ។ ពួកភិក្ខុឯណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាគិត ជាអ្នកសន្តោស អ្នក
 អៀនឱ្យស មានសេចក្តីរង្វៀល មានប្រាថ្នាក្នុងសិក្ខា ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏
 កោលទោស គំរងៀល បន្តបង្កប់ថា ចុះបាតុអ្វីបានជាធនិយភិក្ខុដ៏មាន
 អាយុជាតូចស្លូត្រង់វាយករបស់ដែលគេមិនបានឱ្យ គឺឈើរបស់ស្តេច
 (ដូច្នោះ) ។ ត្រាឆោះ ភិក្ខុទាំងនោះ ត្រាបច្ឆំខ្លួនសេចក្តីខ្វះចំពោះព្រះដី
 មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិពាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដីមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ឱ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយសួរចំពោះធនិយភិក្ខុដ៏មានអាយុជាតូច
 ស្លូត្រង់ក្នុងវេលានោះថា ធនិយភិក្ខុ ឮថា អ្នកឯងបានយករបស់ដែលគេ
 មិនបានឱ្យ គឺឈើរបស់ព្រះរាជា មែនឬ ។ ធនិយភិក្ខុឆ្លើយថា បពិត្រ
 ព្រះដីមានព្រះភាគ ការនោះពិតមែន ។ ព្រះសព្វញ្ញាព្រះដីមានព្រះភាគ
 ទ្រង់គំរងៀលធនិយភិក្ខុថា នែហោយបុរស កម្មនេះជាកម្មមិនសមគួរ មិន
 ត្រូវទេនី មិនត្រូវបែបផែន មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរ

កាដ ហំ ធាម ត្បំ មោឃបុរិស អត្តា តារុដិ
អធិដ្ឋំ អធិយិស្សសំ ទេតំ មោឃបុរិស អប្ប-
សញ្ញាដំ វា បសាធាយ បសញ្ញាដំ វា តិយ្យោកាវិយ
អថទ្ធភំ មោឃបុរិស អប្បសញ្ញាទញ្ចវំ អប្បសាធាយ
បសញ្ញាទញ្ច វិកត្តាដំ អត្តាជត្តាហេតុំ ។ ទេទ ចោ
បទ សមយេទ អត្តាតរោ បុរាណាហំហារិកោ មហា-
មន្តោ ភិក្ខុសុ បទ្ធវជិតោ ភគវតោ អវិទូរោ ធិសិវ្នោ
ហោតិ ។ អថចោ ភគវំ តំ ភិក្ខុំ វិវាទោទ ភិក្ខុ-
កេទ ទុចោ ភិក្ខុ វាជា មាគរោ សេធិយោ តិម្ហិ-
សាហេ ចោវំ ភយោត្តា ហេតុំ វា តទ្ធភំ វា បច្ឆាជេតិ
វាតិ ។ ទាទេទ វា ភគវំ ចាទារហេទ វា អតិរក-
ចាទេទ វាតិ ។ ទេទ ចោ បទ សមយេទ រាជកហេ
មញ្ចមាសកោ ចាទោ ហោតិ ។ អថចោ ភគវំ អាយ-
ប្បដ្ឋំ ធិយិ ត្បុត្តកាប្បដ្ឋំ អទេកបរិយាយេទ វិករហំត្តា

ធ្វើឡើយ ខែមោឃបុរិស ហេតុអ្វីក៏បានជាអ្នកឯងទៅយករបស់ដែលគេ
មិនបានឲ្យ ក៏ឈឺរបស់ព្រះរាជា (ព្រះបាទ) ខែមោឃបុរិស អំពើនេះមិន
មែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនបានជ្រះថ្លា ទ័ង
មិនមែននាំឲ្យរីករិតតែជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាស្រាប់នោះ
ទេ ខែមោឃបុរិស អំពើនេះប្រាកដជាខាំបណ្តាលមនុស្សក្នុងខ្លះ ដែល
មិនបានជ្រះថ្លាឲ្យរាគមានសេចក្តីជ្រះថ្លា ទ័ងខាំបណ្តាលមនុស្សក្នុង
ខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យបាក់ជ្រះថ្លាទៅវិញ ។ សម័យនោះ មាន
មហាមាត្រ្យម្នាក់ គឺដើមធ្លាប់ធ្វើជាចៅក្រមចាស់ បានបួសក្នុងសំណាក់
ក្នុងភិក្ខុ (ភិក្ខុនោះឯង) បានទៅអង្គុយជិតព្រះដំមានព្រះភោគ ។ វេលា
នោះ ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះបន្ទូលសួរភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ព្រះបាទ
ភិក្ខុសារមាគធសេនិយរាជទាបំចោរបានហើយ សម្លាប់ក្តី ឃុំទាំងក្តី
ខំរទសក្តី ដោយរបស់មានជម្ងឺចំខ្លួនប៉ុន្មាន ។ ភិក្ខុនោះក្រាបបួលថា
បពិត្រព្រះដំមានព្រះភោគ ដោយរបស់មានជម្ងឺចំខ្លួន ១ បាទ បូក
ដល់ ១ បាទ ឬច្រើនជាង ១ បាទ ។ សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងរាជគិរី
គេចាយប្រាក់៤មាសក្នុង ១ បាទ ។ គ្រានោះ ព្រះដំមានព្រះភោគ
ទ្រង់ភិរេចៀលធនិយភិក្ខុដំមានអាយុជាតូចស្លូតភ្លាំង ដោយអនេកបរិយាយ

ទុក្ខតាយ ។ មេ ។ វិយារម្ភស្ស វណ្ណំ ភាសិត្វា
 ភិក្ខុំ កនទុក្ខវិកំ កនទុក្ខលោមិកំ ធម្មំ កថំ
 កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ។ មេ ។ វិវត្ត បទ
 ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុក្ខិសេយ្យថ យោ បទ
 ភិក្ខុ អនិច្ចំ ថេយ្យសម្ពាទំ អាទិយេយ្យ យថាវមេ
 អនិច្ចាទារម រាជានោ ចោវំ កហេត្វា ហិរេយ្យំ
 វា កទ្ធយេយ្យំ វា មត្វាជេយ្យំ វា ចោរោសិ ពាលោសិ
 ម្ភន្តោសិ ថេរោសិកំ កថាវបំ ភិក្ខុ អនិច្ចំ អាទិយ
 មារោ អយម្យំ ចារាជិកោ ហោតិ អសំវិសោតិ ។
 វិវត្តិទំ កកវតា ភិក្ខុំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៥៤] ភេទ ទោ បទ សមយេទ ធន្តកិយា

ភិក្ខុ រជេកត្វាលំ កត្វា រជេកត្វាលំ អវហិត្វា
 អារមំ អាហិត្វា កាលេសុ ។ ភិក្ខុ វិវរោហំសុ

ហើយទ្រង់សំដែងខ្លះពាលខែការដែលគេចាកចិត្តម្តង ។ មេ ។ ហើយ
 ទ្រង់ត្រាស់សរសើរគុណ នៃការប្រាជ្ញាព្យាយាម រួចទ្រង់សំដែងខ្លះ
 ធម្មីតថា មីសមន្តរជលសិក្ខាបទនោះ ឲ្យមានទំនងតាមសិក្ខាបទនោះ
 ចំពោះភិក្ខុព្រំឡាយ ទើបទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុព្រំឡាយមកជួបជុំ ។ មេ ។
 ហើយទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទថា ម្ចាស់ភិក្ខុព្រំឡាយ អ្នកព្រំឡាយគប្បី
 សំដែងឡើងខ្លះសិក្ខាបទនេះដូច្នោះថា ភិក្ខុណាមួយកាន់យកទ្រព្យដែល
 គេមិនបានឲ្យ ដោយចំណែកខែចិត្តល្អច រហូតព្រំឡាយចាប់ពុទ្ធពោះ
 ហើយត្រូវសម្លាប់ក្តី ឃុំព្រំឡាយក្តី និរទេសក្តី ដោយពាក្យថា អាណិត
 ចោរ ជាមនុស្សកាលរង្វើន ជាមនុស្សល្អចព្រោះអនិច្ចាតានមានសភាព
 យ៉ាងណា ភិក្ខុកាលដែលកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យមានសភាព
 ដូច្នោះ ភិក្ខុនេះក្តី ក៏ត្រូវអាបក្ខិប្រាណិក រកសំរសត្វាន (គឺគងមាន
 កិរិយានៅប្រមូឡាន) ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បាន
 បញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុព្រំឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៥៤] សម័យនោះ ធន្តកិយភិក្ខុព្រំឡាយ តាំគ្នាទៅកាន់
 កំពង់ចាស់ជើងជ្រៃលក់ ហើយល្ងចយកប្រិចសិតតំរលស់ជើងជ្រៃលក់
 មកកាន់អាណាហើយរចក្ខុ ។ ភិក្ខុព្រំឡាយនិយាយយ៉ាងនេះថា

មហាបុត្រា គុដ្ឋ អាវុសា តហ្មំ គុដ្ឋានំ បិវ
 ធម្មន្តំ ។ កុតោ អាវុសា អន្តានំ បុត្រា
 វណិ មយំ វណិកន្តាលំ កុដ្ឋា វណិកន្តាលំ
 អវហរិស្ថានំ ។ ឧទុ អាវុសា ភកវតា សិក្ខាបដិ
 បញ្ញត្តំ កសិស្ស គុដ្ឋ អាវុសា វណិកន្តាលំ អវហ-
 រិស្ថានំ ។ សាច្ចំ អាវុសា ភកវតា សិក្ខាបដិ បញ្ញត្តំ
 តញ្ច ទោ តាម យោ អញ្ញានំ ។ ឧទុ អាវុសា
 វណិ កំ ហោតំ អធិដ្ឋានំ អាវុសា អធិដ្ឋានំ
 មំកំ អប្បដិវ្យំ អស្សមណាតំ អកប្បយំ អក-
 រណីយំ កតំ ហំ ធាម គុដ្ឋ អាវុសា វណិ-
 កន្តាលំ អវហរិស្សថ ធនំ អាវុសា អប្បសន្តានំ
 វិ បសាទាយ បសន្តានំ វិ កិយ្យោកាវាយ

ម្ចាស់អាវុសា លោកចាំទ្បយជាអ្នកមានបុណ្យច្រើន ចិវកើតឡើង
 ដល់លោកច្រើន ។ គត្យគ្គិយភិក្ខុឡើយថា ម្ចាស់អាវុសា បុណ្យចស់
 លើស មានមកពីលា អម្បញ្ញមិញយើងទៅឯកំពង់របស់ជានិជ្ជលក់
 ហើយយើងបានលួចយកបន្ទិចសំពត់របស់ជានិជ្ជលក់មកទេតើ ។ ភិក្ខុ
 ចាំទ្បយនិយាយថា អាវុសា សិក្ខាបទព្រះបរមគ្រូទ្រង់បញ្ញត្តិ
 ហើយតើ ចុះហេតុអ្វីបានជាលោកនាំគ្នាទៅលួចបន្ទិចសំពត់របស់ជានិ
 ជ្ជលក់មក ។ គត្យគ្គិយភិក្ខុឡើយកថា ម្ចាស់អាវុសា សិក្ខាបទព្រះ
 បរមគ្រូជាម្ចាស់ទ្រង់បញ្ញត្តិហើយក៏ពិតមែន តែជាសិក្ខាបទនោះ ទ្រង់
 បញ្ញត្តិចំពោះភិក្ខុស្រុក គ្រង់ក្នុងព្រៃទ្រង់មិនបញ្ញត្តិទេ ។ ភិក្ខុចាំ
 នោះនិយាយថា អាវុសា សិក្ខាបទដែលព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តិហើយក្នុង
 ស្រុកនោះក៏ប្រាកដដូចជាក្នុងព្រៃដូច្នោះដែរ មិនមែនឬអ្វី ទៃអាវុសា
 អំពើដែលលោកធ្វើនេះ មិនសមគួរ មិនត្រូវទ្រង់ មិនត្រូវបែបផែន មិន
 មែនជារបស់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើឡើយ ទៃអាវុសាចាំទ្បយ
 ចុះហេតុដូចម្តេច ក៏បានចុះលោកនាំគ្នាទៅលួចបន្ទិចសំពត់របស់ជានិជ្ជ-
 លក់មក ម្ចាស់អាវុសា កម្មនេះមិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ដទៃ
 ចាំទ្បយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា មិនមែននាំឲ្យរំលឹកវិភក្តិសេចក្តីជ្រះ
 ថ្លាដល់ដទៃចាំទ្បយដែលមានសេចក្តីជ្រះថ្លាហើយនោះទេ ម្ចាស់អាវុសា

អថទ្កតំ អារុសា អប្បសន្តាណញោ អប្បសាទាយ ប-
 សន្តាណញ ឯកប្បាណំ អញ្ញាណត្ថយោ ។ អថទោ ភក្កិ
 ធម្មត្ថិយេ ភិក្ខុ អនេកវរិយាយេន វិការហិត្វា ភក្កវតោ
 ឯកមត្តំ អារោចេសុំ ។ អថទោ ភក្កវា ឯកស្មី ឯនានេ
 ឯកស្មី បក្ករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និទាភាយេត្វ ធម្មត្ថិ-
 យេ ភិក្ខុ បដិបុទ្ធំ សច្ចំ កិរ តុម្ភេ ភិក្ខុវ រជ-
 កត្តរណំ កត្តា រជកកណ្ឌំ អវហិត្វាតិ ។ សច្ចំ
 ភក្កវតិ ។ វិការហិ តុម្ភោ ភក្កវា អនុទ្ធវិកំ មោយ-
 បុរិសា អនុទុណមិកំ អប្បជិវ្រប់ អស្សាមណកំ អ-
 កប្បិយំ អក្ករណិយំ កដំ ហិ ធាម តុម្ភេ មោយបុរិសា
 រជកកណ្ឌំ អវហិត្វាស្សេ ទេតំ មោយបុរិសា អប្ប-
 សន្តាណំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ បសន្តាណញ ឯកប្បាណំ

កម្មនេះប្រាកដជាទាំងបណ្តាលឲ្យមនុស្សពួកគ្នាដែលមិនខានជ្រេថ្នាំ ឲ្យខាន
 បានកើតសេចក្តីជ្រេថ្នាំ និងទាំងបណ្តាលមនុស្សពួកគ្នាដែលជ្រេថ្នាំហើយ
 ឲ្យត្រឡប់ជាកាយមាយសោយបាត់សេចក្តីជ្រេថ្នាំទៅវិញ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយនោះក៏រិះដៀលព្រូត្តិយភិក្ខុ ដោយអនេកវរិយាយហើយគ្រាប
 ទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរ
 នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយសួរចំពោះ
 ធម្មត្ថិយភិក្ខុក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានក្លា ក្លក្លា
 ឯងនាំគ្នាទៅកាន់កន្លែងដែលជាដីជ្រលក់គេលាត្រដាងសំពត់ ហើយបាន
 លួចបង្ខំចំសំពត់របស់ជាដីជ្រលក់មែនឬ ។ ព្រូត្តិយភិក្ខុឆ្លើយថា បពិត្រ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឯងមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់រិះដៀល
 ព្រូត្តិយភិក្ខុថា នែមោយបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលពួកអ្នកឯងធ្វើនេះ
 ជាអំពើមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែបផែន មិនមែនជារបស់
 សមណ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើឡើយ នែមោយបុរសទាំងឡាយ ចុះ
 ហេតុអ្វីបានជាអ្នកនាំគ្នាទៅលួចបង្ខំចំសំពត់របស់ជាដីជ្រលក់ នែមោយ-
 បុរស អំពើនេះមិនមែននាំឲ្យកើតជ្រេថ្នាំដល់ផងទាំងឡាយដែលមិនខាន
 ជ្រេថ្នាំនោះទេ ។ បេ ។ និងទាំងបណ្តាលឲ្យជនពួកគ្នាដែលជ្រេថ្នាំហើយ

អញ្ញាជត្តាយាតិ ។ អដទោ ភគវា ធនុត្តិយេ ភិក្ខុ
 អនេកបរិយាយេន វិការហិត្តា ធនុត្តរកាយ ។ មេ ។
 វិយាម្ពស្ស វណ្ណំ កាសិក្ខា ភិក្ខុនំ តនធនុច្ឆរិតំ
 តនធនុលាមិកំ ធម្មំ កាដំ កត្តា ភិក្ខុ អាមាទ្តសិ
 ។ មេ ។ ឯវត្ត បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបដំ
 ឧទ្ទិសេយ្យាដំ យោ បន ភិក្ខុ កាមា វា អវញ្ញា
 វា អធិន្នំ យេយ្យសង្កាតំ អាជិយេយ្យ យថាវប
 អធិត្តានានេ ភថាទោ យោ កហេត្តា ហានេយ្យំ
 វា តនេយ្យំ វា បត្តានេយ្យំ វា ចោរោសិ កាលោសិ
 ម្លឡោសិ យេនាសិកំ ភថាវបំ ភិក្ខុ អធិន្នំ អាជិយ-
 ហោ អយម្យំ ចារាជិកោ យោតិ អសំវាសោតិ ។

ត្រឡប់វាវាយមាយសាយបាវសេចក្តីជ្រះថ្លាទៅវិញ ។ ត្រានោះ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលធនុត្តិយតិកុដោយព្រះពុទ្ធដ៏ជាអានុកម្មិ-
 យាយ ហើយទ្រង់សំដែងទោសនៃការដែលគេពិបាកចិញ្ចឹម ។ មេ ។
 ទើបទ្រង់ត្រាស់សរសើរគុណនៃការប្រែប្រួលនូវព្យាយាម ទ្រេហើយទ្រង់
 សំដែងនូវចម្លងថា ដ៏សមគួរដល់សិក្ខាបទនោះ ។ ឲ្យមានទំនងតាមសិក្ខា
 បទនោះ ។ ចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយ ទើបទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក
 ជួបផ្តុំ ។ មេ ។ ហើយទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះថា ភិក្ខុណាមួយកាន់យក
 ច្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ដោយចំណែកនៃចិត្តល្ងង់ អំពីស្រុកក្តី វៃត្រក្តី
 ស្តេចទាំងឡាយចាប់បានចោរហើយត្រូវសម្លាប់ក្តី ឃុំទាំងក្តី និរទេសក្តី
 ដោយពាក្យថា ឯងជាចោរ ជាមនុស្សកាលវិន្ទិល ជាមនុស្សល្ងង់
 ព្រោះអធិត្តានានមានសភាពយ៉ាងណា ភិក្ខុកាលដែលកាន់យកច្រព្យ
 ដែលគេមិនបានឲ្យ មានសភាពយ៉ាងនោះ ភិក្ខុនេះក្តី ក៏ត្រូវតាមក្តី
 បាណដ៏ករសំព័សគ្នា (គឺវាមានកិរិយានៅរូបម្តេចគ្នាបាន) ។

[៥៥] យោ បទាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
 ឯសោ វុទ្ធភិ យោ បទាតិ ។ ភិក្ខុភិ ។ បេ ។ អយំ
 ឥមស្មី អន្តេ អនិប្បតោ ភិក្ខុភិ ។ តាមោ ឆាម
 ឯកក្កដិកោមិ តាមោ ទ្ធិក្កដិកោមិ តាមោ តិក្ក-
 ដិកោមិ តាមោ ចត្តក្កដិកោមិ តាមោ សមនុស្សាមិ
 តាមោ អមនុស្សាមិ តាមោ បរិក្កត្តោមិ តាមោ អប-
 រិក្កត្តោមិ តាមោ ភោទិសាទិទិក្កាមិ តាមោ យោមិ
 សាគ្គា អនិបេត្តនុម្ពាសទិក្កាមិ សោមិ វុទ្ធភិ តាមោ ។
 តាម្មបទាពោ ឆាម បរិក្កត្តស្ស តាមស្ស ឥន្ទទិលេ
 មិកស្ស មជ្ឈិមស្ស បុរិសស្ស លេន្ទុចារោ^(១) អប-
 រិក្កត្តស្ស តាមស្ស យរូបទាវ មិកស្ស មជ្ឈិមស្ស
 បុរិសស្ស លេន្ទុចារោ ។ អញ្ញំ ឆាម បេបេត្វា តា-
 មញ្ញំ តាម្មបទាញ្ញំ អវិសេសំ អញ្ញំ ឆាម ។ អនិទ្ធិ
 ឆាម យំ អនិទ្ធិ អនិស្សន្តំ អបរិចត្តំ រក្ខតំ តោមិកំ

១ លេន្ទុចារោមិ ឆាម ។

[៥៥] ត្រីភិក្កាភ្នំ ណាមួយ សេចក្តីថា ឯណា ប្រាកដដូច
 ជាឯណា ។ បេ ។ ភិក្កុនេះ គឺជាគតហៅថា ណាមួយ ។ ត្រីភិក្កាភ្នំ
 ថា ភិក្កុ ។ បេ ។ សេចក្តីថា ភិក្កុនេះគឺជាគតអធិប្បាយក្នុងសេចក្តីនេះ ។
 ដែលឈ្មោះថា ស្រុក (នោះ) គឺស្រុកដែលមានខ្ទមមួយក្តី ស្រុកដែល
 មានខ្ទមពីរក្តី ស្រុកដែលមានខ្ទមបីក្តី ស្រុកដែលមានខ្ទមបួនក្តី ស្រុក
 ដែលមានមនុស្សក្តី ស្រុកដែលឥតមនុស្សក្តី ស្រុកដែលមានរបងប្លក់ដែន
 ក្តី ស្រុកដែលឥតរបងប្លក់ដែនក្តី ស្រុកដែលគេទើបកំណើតទៅថ្មី (មានដូចជា
 បី) ដូចជាគោឈក្តី ពុំនោះសោត ប្រទេសណាដែលមានពួកឈ្មួញ
 បានអស្រ័យទៅលើសជាង ៤ ខែឡើងទៅ ប្រទេសនោះក៏លោកហៅថា
 ស្រុក ។ ដែលឈ្មោះថា បេបេត្វាស្រុក (នោះ) គឺទីដែលធ្លាក់ចុះដុំដីរបស់
 មជ្ឈិមបុរសឈាប្របទាលិក្ខិតស្រុកដែលមានរបងប្លក់ដែន ចោលទៅ
 (ឬ) ទីដែលធ្លាក់ចុះដុំដីរបស់មជ្ឈិមបុរសឈាប្របទាលិក្ខិតស្រុកដែល
 ឥតរបងប្លក់ដែន ចោលទៅ ។ ដែលឈ្មោះថា ត្រិ (នោះ) គឺទីដីសស
 លើកលែងតែស្រុកនិងបេបេត្វាស្រុកចេញ ឈ្មោះថា ត្រិ ។ ដែល
 ឈ្មោះថា ទ្រិក្កដែលគេមិនបានឲ្យ (នោះ) គឺរបស់ណាដែលគេមិនបាន
 ឲ្យ មិនទាន់លះបង់ឲ្យ មិនទាន់ដាច់ចិត្តឲ្យ គេស្រឡាត គេគ្រប់គ្រងទុក

មហាយំតំ បរាបិក្ខេហិតំ ឯតំ អធិទ្ធិំ ធាម ។

ថេយ្យសង្ខាតទ្ធិំ ថេយ្យជិត្តោ អវហរណាទិត្តោ ។

(៨៦) អាទិយេយ្យតិ អាទិយេយ្យ ហរេយ្យ អវហរេយ្យ វិយោមដំ វិកោមេយ្យ ហំថា ធាវេយ្យ សង្កតំ វិតិធាមេយ្យ ។

(៨៧) យថារូបំ ធាម ចានំ វា ចាធារហំ វា អតិរេកចានំ វា ។ រាជាថោ ធាម បឋត្យា រាជា បទេសរាជា មណ្ឌលំកា អន្តរកោតិកា អក្ខនិស្សា មហាមត្តា យេ វា បទ ធម្មកេដ្ឋំ អនុសាសន្តំ ឯតេ រាជាថោ ធាម ។ ចោរោ ធាម យេ បញ្ចមាសកំ វា អតិរេកបញ្ចមាសកំ វា អក្សនកំ អធិទ្ធិំ ថេយ្យសង្ខាតំ អាទិយតិ ឯសោ ចោរោ ធាម ។ ហរេយ្យំ វិតិ

គេនៅប្រកាន់ គេនៅហ្លួនហែន ទ្រព្យនោះឈ្មោះថា ទ្រព្យដែល គេមិនបានឱ្យ ។ (គង្គិបទថា ដោយចំណែកនៃចិត្តល្អច សេចក្តីថា ភិក្ខុ មានចិត្តជាអ្នកល្អ គឺថា ភិក្ខុមានចិត្តប្រមិននឹងល្អច ។

(៨៦) (គង្គិបទថា អប្បិកានំយេក សេចក្តីថា ភិក្ខុគប្បិ ចាប់យក អប្បិទាំទៅ អប្បិក្ខេយេក អប្បិទ្យកំពើតវិយោបថ អប្បិទ្យ យ្ហាកចាកទី អប្បិយោនកម្មនិទ្ធាវិដែលកំណត់ ។

(៨៧) ដែលឈ្មោះថា មានសភាពយ៉ាងណា (នោះ) គឺទ្រព្យចំនួន មួយទុក ឬទ្រព្យក្នុងដល់ថ្ងៃមួយទុក ឬថា ត្រីវិលនិជានិមួយទុកទៀត ទៅ ។ ដែលឈ្មោះថា ស្ដេចចំនិទ្ធាយ (នោះ) គឺស្ដេចជាដំណើប្រប ពីទាំងអស់ ស្ដេចជាដំនុនប្រទេស ពួកអ្នកត្រួតមណ្ឌល (ចៅហ្វាយខេត្ត) ពួកអ្នកបរិភោគស្រុកជាដំនាប់ (ចៅហ្វាយស្រុក) ពួកអ្នកកាត់ក្តី ពួក មហាមាត្យ ពុំនោះសោត ពួកវស្សជនណាជាអ្នកត្រួតត្រាក្នុងការកាប់ ស្ដាប់ ពួកវស្សជនចំនីនោះ ឈ្មោះថាស្ដេច ។ ដែលឈ្មោះថា ចោរ (នោះ) គឺអ្នកណាដែលកាន់យកទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឱ្យ មានដំបូ ប្រមាណ៥មាសក ឬច្រើនជាង៥មាសកទៀតទៅ ដោយចំណែកនៃ ចិត្តល្អច អ្នកនោះឈ្មោះថា ចោរ ។ (គង្គិភក្សថា អប្បិសម្លាប់ក្តី

ពាក្យកណ្តាល គុណសិក្ខាបទស្ស អនុញ្ញត្តិយា សិក្ខាបទវិញ្ញាណ

ហេតុន វា ចានេន វា កសាយ វា វេត្តន វា
អនុទណ្ហកេន វា ទេដ្ឋាយ វា ហេតយ្យំ ។
តទ្ទេយ្យំ វាតិ វដ្ឋតទ្ធុនេន វា អនុតទ្ធុនេន
វា សដ្ឋសិកតទ្ធុនេន វា យតទ្ធុនេន វា ទត
វតទ្ធុនេន វា តាមតទ្ធុនេន វា ធិកមតទ្ធុនេន វា
តទ្ទេយ្យំ បុរិសកុត្តិ វា ករយ្យំ ។ បញ្ចវេយ្យំ
វាតិ តាមា វា ធិកមា វា ទតវា វា ផលបតា វា
ផលបទប្បនេសា វា បញ្ចវេយ្យំ ។ ចោរោសិ ពា-
លោសិ ប្បនេសិ វេទោសិ វា វិកាសោ វា វិសោ ។

(៧៧) តតារ្យំ នាម ចានំ វា ចាណាហំ វា
អតិរកតានំ វា ។ អាទិយមាទោតិ អាទិយមាទោ
ហាមាទោ អវិហារមាទោ វិវិយាបថំ វិកោបយមាទោ
ហាទោ ចារិយមាទោ សុត្តនំ វិវិលាមយមាទោ ។

ពាក្យកណ្តាល សព្វចរទី ២ អនុញ្ញត្តិ ចំណែកសិក្ខាបទ

សេចក្តីថា អប្បិសម្រាប់ដោយវដ្តក្តី ដោយជើងក្តី ដោយវិញ្ញាណវដ្តក្តី
ដោយរាងក្តី ដោយជម្រកវដ្តក្តី ដោយកាប់កាត់ក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា
អប្បិចនក្តី សេចក្តីថា អប្បិចនដោយចំណងវិញ្ញាណក្តី ដោយចំណងវិ
ញ្ញាណក្តី ដោយចំណងវិច្ឆារក្តី ដោយបង្ខំវិទុកក្តី ដោយ
បង្ខំវិទុកក្តី ត្រង់ក្តី ដោយបង្ខំវិទុកក្តី ស្រុកក្តី ដោយបង្ខំវិទុកក្តី
ធិកមក្តី ឬអប្បិចនវិញ្ញាណក្តី ដោយបុរស ។ ត្រង់ពាក្យថា អប្បិចន
បនក្តី ឬអប្បិចនវិញ្ញាណក្តី សេចក្តីថា អប្បិចនបេនិចារក្តី ចាក
ធិកមក្តី ចាកត្រង់ក្តី ចាកជម្រកក្តី ចាកវិញ្ញាណក្តី ។ ត្រង់
ពាក្យថា ហំតិថា អ្នកឯងជាចោរ អ្នកឯងជាពាល អ្នកឯងជាបុគ្គលវិញ្ញាណ
អ្នកឯងជាអ្នកល្មម ជាពាក្យដេរព្រៃទេ ។

(៧៨) វេលាឃ្លោះថា មានសកាណដូច្នោះ (នោះ) គឺត្រូវចំនួន
មួយបាទ ឬត្រូវចំនួនដប់មួយបាទ ឬថា វិញ្ញាណក្តីមួយបាទ
ទៀតទៅ ។ ត្រង់ពាក្យថា កាលកាន់យក សេចក្តីថា កាលចាប់យក
កាលដាំទៅ កាលលួច កាលទ្វេកម្រើកវិវិយាបថំ កាលទ្វេយ្យាកចាកវិ
កាលទ្វេកម្រើកវិវិលាមយ ។

(៨៩) អយម្យតិ បុរិមំ ឧបាទាយ វុទ្ធិតំ ។
 ចារាដិកោ ហោតិតំ សេយ្យចាបំ ធាម បណ្តុប.
 លសោ តទ្ធា បុត្តោ^(១) អកលោ ចារិតតាយ
 ឯវមេវ ភិក្ខុ ចាដំ វា ចាណាវា វា អតិបត្តចាដំ
 វា អនិម្ពំ ថេយ្យសង្កាតំ អាទិយិត្តា អស្ស្រមណោ
 ហោតិ អស្ស្រមណោ តេន វុទ្ធិតំ ចារាដិកោ
 ហោតិ ។ អសំវាសោតិ សំវាសោ ធាម ឯត-
 កម្ពំ ឯត្តុសោ សមសិក្ខាតា ឯសោ សំវាសោ
 ធាម សោ តេន សង្កំ ធីតិ តេន វុទ្ធិតិ អសំវា-
 សោតិ ។

(៩០) គុម្ពុដ្ឋំ ផលដ្ឋំ អាគាសដ្ឋំ វេហាសដ្ឋំ ឧទ-
 កដ្ឋំ ធាវដ្ឋំ យានដ្ឋំ ការដ្ឋំ អាណមដ្ឋំ វិហារដ្ឋំ ទេត្តដ្ឋំ
 វត្តដ្ឋំ តាមដ្ឋំ អរញ្ញដ្ឋំ ឧទកំ ឧទ្ធុចោលំ វនប្បតិ

១ បុត្តោតិមិ ឃាថា ។

(៨៩) ត្រង់បទថា ភិក្ខុនេះដែរ គឺពោលប្រៀបធៀបនឹងភិក្ខុ
 ដែលមានក្នុងសិក្ខាបទមុន ។ ត្រង់ពាក្យថា ចារាដិក អធិប្បាយថា
 សេចក្តីបទថា ធម្មតាស្លឹកឈើខ្ពស់ដែលជ្រុះចាកទងហើយ មិនអាច
 ត្រឡប់ទៅជាមានពណ៌ទៀវវិល្យបាន ដូចម្តេចមិញ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យ
 ដែលគេមិនបានឱ្យចំខ្លួន ១ បាទ ឬក្នុងសេដ្ឋីមួយ ១ បាទ ឬថា ក្រែលន
 ជាង ១ បាទ ឡើងទៅ ដោយចំណែកខែចំក្តួល ក៏មិនមែនជាសមណ
 មិនមែនជាតូជវង្សរបស់ព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រ ដូច្នោះដែរ ព្រោះហេតុ
 នោះ បានជាគេហៅ ភិក្ខុនោះថា ចារាដិក ។ ត្រង់បទថា
 កេសំវាសត្ថាន (នោះ) សេចក្តីថា សង្ឃកម្មជាមួយគ្នា ទទួលជាមួយ
 គ្នា ការសិក្សាស្និទ្ធិ នេះឈ្មោះថា សំវាស សំវាសនាមិនមាន
 ជាមួយនឹងភិក្ខុដែលត្រូវចារាដិកនោះឡើយ ព្រោះហេតុនោះ បានជា
 គេហៅថា កេសំវាសត្ថាន ។

(៩០) (មាតិកាកាយឈ្មោះទ្រព្យ) ទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងដី
 ស្ថិតនៅលើគោក ស្ថិតនៅក្នុងអាគារ ស្ថិតនៅលើផ្លូវ ស្ថិត
 នៅក្នុងទឹក ស្ថិតនៅក្នុងខ្សែ ស្ថិតនៅលើយាន ស្ថិតនៅលើការ
 ស្ថិតនៅក្នុងច្បារ ស្ថិតនៅក្នុងវត្ត ស្ថិតនៅក្នុងស្រែ ស្ថិតនៅក្នុង
 ទំរី ស្ថិតនៅក្នុងស្រុក ស្ថិតនៅក្នុងព្រៃ ទឹក ឈើស្តង់ ដើមឈើ

ហរណាត់ ឧបទ្វីប សុទ្ធិយាត់ ចារណា អមដំ ទ្វីបដំ
ចតុប្បដំ ឧបាសកា ឧណិរក្ខា សិវិដារហារោ
សុទ្ធិតកម្ម ធិមិត្តកម្ម ។

(៧០) កុម្មុដ្ឋំ ធាម កណ្តំ ក្នុងយំ ធិត្តុត្តំ ហោតិ(១)
បដិទ្ធា ។ កុម្មុដ្ឋំ កណ្តំ អវហរិស្សាមិតិ ថេយ្យចិត្តោ
នុតិយំ វា បរិយេសតិ កុណ្ឌាសំ វា បដតំ វា បរិយេសតិ
កុណ្ឌិ វា អបត្តិ ធុក្កជស្ស ។ តត្ថ ជានតំ កម្មំ វា
លតំ វា ធិទ្ធាតិ អបត្តិ ធុក្កជស្ស ។ បំសុំ ទណតិ វា
វិយ្យោតិ(២) វា ទុទ្ធាតិ វា អបត្តិ ធុក្កជស្ស ។ កុម្មុ អាម-
សតិ អបត្តិ ធុក្កជស្ស ។ ជន្មាបេតិ អបត្តិ ធុល្លច្ចយ-
ស្ស ។ ហោតា ចារឹតំ អបត្តិ ចារឹតិកស្ស ។ អត្ថោតា ភាជ-
ដំ បដេសត្តា បញ្ចមាសតំ វា អតិបេតបញ្ចមាសតំ វា
អក្កនតំ ថេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អបត្តិ ធុក្កជស្ស ។ ជន្មា-
បេតិ អបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ អត្ថោតា ភាជនតំ វា តកោតិ
មុដ្ឋិ វា ធិទ្ធាតិ អបត្តិ ចារឹតិកស្ស ។ សុត្តារុទ្ធិ កណ្តំ(៣)
ចាមដ្ឋំ វា កណ្តុសុត្តតំ វា(៤) តតិ សុត្តតំ វា សរាជតំ វា

១ ដោយ បរិ ឧបាយមន្តោ ឧបាយមន្តោ ឧបាយមន្តោ អដ្ឋិ ។ ២ ឧ. ប្រហតិ ម. វា. ព្យហតិ ។
៣ ដោយ បរិ ឧបាយមន្តោ ឧបាយមន្តោ ឧបាយមន្តោ អដ្ឋិ ។ ៤ ដោយ បរិ ឧបាយមន្តោ ឧបាយមន្តោ
ឧបាយមន្តោ អដ្ឋិ ។

បេសំ ដែល គេតំ គុណិ ទៅ បេសំ ដែល គេធ្វើ ទិវិសេ ហុក គន្ធី (គយ)
សត្វមាន ជីវិត គឺមនុស្ស សត្វគ្មាន ជើង សត្វជើង តិរ សត្វជើង បួន
សត្វជើង ច្រើន អ្នកតំ ណតំ បេសំ ដើម្បី ឲ្យ គេល្ងាច អ្នក ក្សេម បេសំ ធ្វើ ទុក
មួយ វា ភព គិរិយាល្ល ចយ គេ ដោយ បបួល គ្នា សន្តិកម្ម ធិមិត្តកម្ម ។

(៧១) ដែល ឈ្មោះ ថា ច្រព្យស្មិត ទៅ ក្នុង ដី (នោះ) គឺ ច្រព្យដែល
គេ កប់ ណតំ ទុក ក្នុង ដី ។ គិត មាន ថេយ្យ បំភូ ថា អន្តរិនិ ល្ល ចន្ទ ច្រព្យ ដែល
ស្មិត ទៅ ក្នុង ដី ហើយ ស្រួល គេ ត្រូវ បាន គិរិយា ក្នុង ស្រួល គេ ចយ ក្នុង គេ ធ្វើ ក្នុង
ដើម ទៅ ក្នុង ក្នុង ត្រូវ អាម ក្នុង ក្នុង ។ គិត កាតំ ខ្យល់ ឬ ល្ងាច ដែល គេ ក្នុង ទី
នោះ ត្រូវ អាម ក្នុង ក្នុង ។ គិត ជិត ឬ កាយ ឬ គាសំ ខ្យល់ គេ មិន ដឹង ត្រូវ អាម ក្នុង
ក្នុង ។ គិត ចាប់ ពាល់ ខ្យល់ ច្រវែង ត្រូវ អាម ក្នុង ក្នុង ។ ឲ្យ កំរើក ត្រូវ អាម ក្នុង
ថ្មល្លច្ចយ ។ ឲ្យ ឃ្លាត ចាក ទី ត្រូវ អាម ក្នុង ចាក ជិត ។ គិត មាន ថេយ្យ បំភូ បណ្ណាល
ខ្នុរ ភាជន បេសំ ខ្លួន ទៅ ហើយ ចាប់ ពាល់ ខ្យល់ គិត មាន ចំរើ ច្របាណ ៥ មាស គ
ប្រើ ត្រូវ លេង ជានិ ៥ មាស គេ ច្រើន ទៅ ត្រូវ អាម ក្នុង ក្នុង ។ ឲ្យ កំរើក ត្រូវ អាម ក្នុង
ថ្មល្លច្ចយ ។ ធ្វើ ច្រព្យ ឲ្យ ចូល ទៅ ក្នុង ភាជន បេសំ ខ្លួន ក្នុង កាតំ ជា ចំរើ កាតំ
ដៃ ក្នុង ត្រូវ អាម ក្នុង ចាក ជិត ។ គិត មាន ថេយ្យ បំភូ ចាប់ ពាល់ ខ្យល់ កណ្តុ ដែល
គេ យក ត្រូវ ដោយ ខ្សែ គិត គិត ខ្សែ គិត ខ្សែ គិត គិត សម្ពតំ ភាជន ក្នុង

វេសនំ វា វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 ធន្តារេតិ អាមត្តិ ដុល្លច្ចយស្ស ។ កោដិយំ កហោត្វា
 ឧច្ចារេតិ អាមត្តិ ដុល្លច្ចយស្ស ។ យំសន្តោ ធិហារតិ អាមត្តិ
 ដុល្លច្ចយស្ស ។ អន្តមសោ តេសត្តមត្តម្យំ កុម្មីមុទា
 មោទេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។ សម្បី វា តេលំ វា មដ្ឋំ
 វា ជាណិទំ វា បព្ភមាសកំ វា អតិរកេបព្ភមាសកំ
 វា អក្សនកំ វេយ្យចិត្តោ ឯកោធបយោភេធមិវតិ អាមត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ តត្តោ តិដ្ឋតិ វា ធម្មតិ វា ល្មារេតិ
 វា អបរិលោកំ វា ករោតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[៧២] ផលដ្ឋំ ធាម កណ្ណំ ផលេ ធិត្តិវត្តំ ហោតិ ។
 ផលដ្ឋំ កណ្ណំ អវហរិស្សនម័តិ វេយ្យចិត្តោ ទុតិយំ
 វា បរិយេសតិ កច្ឆតិ វា អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អាមសតិ
 អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ធន្តារេតិ អាមត្តិ ដុល្លច្ចយស្ស ។
 ហំធា ចារេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[៧៣] អាត្តាសដ្ឋំ ធាម កណ្ណំ អាត្តាសតិ ហោតិ
 មោរោ វា តាមិញ្ចរោ វា តិវុទ្ធិរោ វា វដ្ឋតោ វា សាដតំ
 វា វេសនំ វា ហំរត្តំ វា សុវណ្ណំ វា ធិដ្ឋមាណំ បតតិ ។

ឈ្នកត្តិ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិដុល្លច្ចយ ។ ចាប់ត្រង់
 ទីបំផុត ហើយលើកឡើង ត្រូវអាមត្តិដុល្លច្ចយ ។ កាលបើប៉ះទង្គិករួច
 នាំយកចេញ ត្រូវអាមត្តិដុល្លច្ចយ ។ ដោយហោចទៅសូម្បីតែឲ្យដុត
 អំពីមាត់ធ្នង់ ប្រមាណប៉ុនចុងសក់ ត្រូវអាមត្តិបារាជិត ។ ភិក្ខុមាន
 វេយ្យចិត្តដ៏កម្រសប្បីក្តី ប្រេងក្តី ទំកយ្យក្តី ទំកអំរាត្តិ ជាបេសំមាន
 ដំឡូប្រមាណ ៥ មាសក ឬត្រីក្រែលដ៏ជាង ៥ មាសកឡើងទៅ ដោយ
 ប្រយោគតែមួយ ត្រូវអាមត្តិបារាជិត ។ ភិក្ខុទំណាយក្តី ចាត់ចោលក្តី
 ដុតចោលក្តី ធ្វើ(ឲ្យវាមានសប្បីជាដើមនោះ) ឲ្យជាបេសំប្រើប្រាស់មិន
 កើតក្តី ភូមិទំនោះឯង ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។

[៧២] ផលឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅលើទោត (ទោះ) ភិ
 ទ្រព្យផលគេដម្តងទុកលើទោត ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តថា អញទំនិល្លច
 ទ្រព្យផលស្ថិតនៅលើទោត ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានពីរទាក់ក្តី ដើរ
 ទៅតែឯងក្តី ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ចាប់ពាលត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ឲ្យកំរើក
 ត្រូវអាមត្តិដុល្លច្ចយ ឲ្យឃ្នាតចាតិ ត្រូវអាមត្តិបារាជិត ។

[៧៣] ផលឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅព្រំអាកាស (ទោះ) ភិក្ខុណា
 ដែលទៅព្រំអាកាស ទោះសត្វក្បែរក្តី ចចាតក្តី ទាតក្តី ចាបក្តី ឬជាសម្ពុត
 សាដកក្តី ឈ្នកក្តី ប្រាក់ក្តី មាសក្តី ដែលដាច់ធ្លាក់ចុះ ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្ត

បារាណស្ថ ពុតិយសិក្ខាបទស្ស បទភានីយេ ដំណាសង្ខារិកោតោ

អាត្មាសង្ខំ កណ្តំ អវហរិស្សាមិទំ វេយ្យចិត្តោ ធុតិយំ
វា បរិយេសតិ កច្ចតិ វា អាមត្តិ ធុត្តដស្ស ។
កមមំ ធុច្ចិទ្ធីតំ អាមត្តិ ធុត្តដស្ស ។ អាមសតិ
អាមត្តិ ធុត្តដស្ស ។ ធីត្ថាមេតិ អាមត្តិ ធុល្លច្ច-
យស្ស ។ ហំនា ទារេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។

(៧២) វេហាសង្ខំ ធាម កណ្តំ វេហាសតតំ ហោតិ
មញ្ចេ វា បិលេ វា ចិវរិសេ វា ចិវរិទ្ធិយា វា
កិត្តិទិលេ វា ធាកនន្តេ វា វុត្តេ វា លត្តិទំ ហោតិ
អន្តមសោ បត្តាទារេតមំ ។ វេហាសង្ខំ កណ្តំ អវហ-
រិស្សាមិទំ វេយ្យចិត្តោ ធុតិយំ វា បរិយេសតិ កច្ចតិ វា
អាមត្តិ ធុត្តដស្ស ។ អាមសតិ អាមត្តិ ធុត្តដស្ស ។
ធីត្ថាមេតិ អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ ហំនា ទារេតិ
អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។

(៧៤) ធុនកង្ខំ ធាម កណ្តំ ធុនក ធុត្តិទំ
ហោតិ ។ ធុនកង្ខំ កណ្តំ អវហរិស្សាមិទំ
វេយ្យចិត្តោ ធុតិយំ វា បរិយេសតិ កច្ចតិ វា

បារាណស្ថ សិក្ខាបទ ២ បទភានីយេ លាវចរក្រៀមវេលស្តិកទៅលើធូរដំដើម

ថា អញ្ជាវនិល្លច្ចកណ្តវេលស្តិកទៅព្រំដំណាស ហើយស្វនិរកត្តាឲ្យ
បានជាពីរនាក់ក្តី ដើរទៅកែងនិក្តិ (ត្រូវអាមត្តិទុកដ ។ ថ្នាំចំបង់ខ្លាំងលើ
ត្រូវអាមត្តិទុកដ ។ ចាប់ពាល់ (ត្រូវអាមត្តិទុកដ ។ ឲ្យកំរើក (ត្រូវអាមត្តិ
ធុល្លច្ចិយ ។ ឲ្យឃ្លាតចាកទី (ត្រូវអាមត្តិចារាជិក ។

(៧២) វេលរណ្ណះថា (ទ្រព្យស្តិកទៅលើថ្មី (នោះ) គឺកណ្ត
ដែលដម្កល់ទៅលើថ្មី (អធិប្បយថា) (ទ្រព្យដែលគេដម្កល់ទុកលើត្រក្តិ
លើកំនិត ឬទ្រព្យដែលគេពាក់លើឈើស្ប)និសម្រាប់ពាក់ចិវរិក្តិ លើ
វិទ្យុសម្រាប់ពាក់ចិវរិក្តិ លើចម្រើនដំណឹងក្តិ លើដៃកែក្តិ ដែលគេ
ព្យួរទុកលើដើមឈើក្តិ ដោយហោចទៅទ្រព្យដែលគេដម្កល់ទុកលើដើម
ចាត្រកំដោយ ។ កិត្តមានវេយ្យចិត្តថា អញ្ជាវនិល្លច្ចកណ្តវេលស្តិក
នៅលើថ្មី ហើយស្វនិរកត្តាឲ្យបានជាពីរនាក់ក្តី ដើរទៅកែងនិក្តិ
ត្រូវអាមត្តិទុកដ ។ ចាប់ពាល់ (ត្រូវអាមត្តិទុកដ ។ ឲ្យកំរើក (ត្រូវ
អាមត្តិធុល្លច្ចិយ ។ ឲ្យឃ្លាតចាកទី (ត្រូវអាមត្តិចារាជិក ។

(៧៤) វេលរណ្ណះថា (ទ្រព្យស្តិកទៅក្នុងទឹក (នោះ) គឺកណ្តដែល
គេដម្កល់ទុកក្នុងទឹក ។ កិត្តមានវេយ្យចិត្តថា អញ្ជាវនិល្លច្ចកណ្តវេល
ស្តិកទៅក្នុងទឹក ហើយស្វនិរកត្តាឲ្យបានជាពីរនាក់ក្តី ដើរទៅកែងនិក្តិ

អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ និម្មជ្ជតំ វា ឧម្មជ្ជតំ វា
 អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ អាមសតិ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។
 ឝត្តាបេតិ អាមត្តំ ឝុល្លច្ចយស្ស ។ ហាថា ចាវេតិ
 អាមត្តំ ចាកដិកស្ស ។ តត្ថ ជាតកំ ឧប្បាលំ វា
 បទុមំ វា បុណ្ណារិកំ វា ភិសំ វា ឝច្ចំ វា
 កក្ខបំ វា បក្សាមាសកំ វា អតិបត្តបក្សមាសកំ
 វា អក្សនតំ យេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាមត្តំ
 ទុក្ខដស្ស ។ ឝត្តាបេតិ អាមត្តំ ឝុល្លច្ចយស្ស ។
 ហាថា ចាវេតិ អាមត្តំ ចាកដិកស្ស ។

[៧៦] ធាវា ធាម យាយ ធាវតិ ។ ធាវដ្ឋំ ធាម
 កណ្ណំ ធាវាយ និក្ខត្តំ ហោតិ ។ ធាវដ្ឋំ កណ្ណំ
 អវហវិស្សាមិទំ យេយ្យចិត្តោ ទុក្ខយំ វា បរិយេសតិ
 កក្ខតិ វា អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ អាមសតិ អាមត្តំ
 ទុក្ខដស្ស ។ ឝត្តាបេតិ អាមត្តំ ឝុល្លច្ចយស្ស ។
 ហាថា ចាវេតិ អាមត្តំ ចាកដិកស្ស ។ ធាវ អវហវិស្សា-
 មិទំ យេយ្យចិត្តោ ទុក្ខយំ វា បរិយេសតិ កក្ខតិ វា

ត្រៃអាមត្តិទុក្ខដ ។ មុដ្ឋចុក្កំ ទើបច្បើនក្តី ត្រៃអាមត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពាល់
 ត្រៃអាមត្តិទុក្ខដ ។ ឡកំរើក ត្រៃអាមត្តិឝុល្លច្ចយ ។ ធ្វើឡឃ្មោតចាកទី
 ត្រៃអាមត្តិបាវដិក ។ ភក្តុមានវេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ថា ឧប្បាលក្តី ក្តុណ្ណក
 ត្រៃអាមត្តិ ក្តុណ្ណកសក្តី ត្រៃអាមត្តិ ត្រីក្តី អណ្តើកក្តី ដែលកើត
 ក្តីទឹកនោះ មានជំរឿនមានក្តី លើសពី ៩ មានក្តី ត្រៃអាមត្តិ
 ទុក្ខដ ។ ធ្វើរបស់នោះឡកំរើក ត្រៃអាមត្តិឝុល្លច្ចយ ។ ធ្វើរបស់នោះ
 ឡឃ្មោតចាកទី ត្រៃអាមត្តិបាវដិក ។

[៧៦] ភេត្តនិ (នូវទីមានទឹកមានស្ទឹងនិងទន្លេជាដើម)
 ដោយរបស់ក្តី របស់នោះឈ្មោះថាទុក្ខ^(១) ។ ទ្រព្យដែលគេដាក់
 ទុកនៅក្នុងទុក ឬលើទុក ឈ្មោះថាទ្រព្យស្ថិតនៅក្នុងទុក ។ ភក្តុមាន
 វេយ្យចិត្តភក្តុថា អញ្ជើនិល្លចយកទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងទុក ហើយ
 ស្វែងរកគ្នាឱ្យបានជាគំរប់ពីនោកក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯនិក្តី ត្រៃអាមត្តិ
 ទុក្ខដ ចាប់ពាល់ (ទ្រព្យនោះ) ត្រៃអាមត្តិទុក្ខដ ។ (ធ្វើទ្រព្យ
 នោះ) ឡកំរើក ត្រៃអាមត្តិឝុល្លច្ចយ ។ (ធ្វើទ្រព្យនោះ) ឡឃ្មោត
 ចាកទី ត្រៃអាមត្តិបាវដិក ។ ភក្តុមានវេយ្យចិត្តភក្តុថា អញ្ជើនិល្លច
 យកទុក ហើយស្វែងរកគ្នាឱ្យបានជាគំរប់ពីនោកក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯនិក្តី

។ ក្នុងអង្គកថា ធា ល្អកសម្រាប់ជ្រើសក្តី ចាប់ម្សិក្តី ក្នុងក្តី ឡឈ្មោះថា គោរ ដែល
 ជ្រើស ទុក ក្នុងទីនេះ ។

ពាក្យកណ្តាល ទុក្ខយសិក្ខាបទស្ស បទភានិយេ យាធម្មំ

អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ អាមសតិ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។
ដន្ទាមេតិ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ តទ្ធិមំ ហោទេតិ
អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ តទ្ធិមំ ហោទេតា អាមសតិ
អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ ដន្ទាមេតិ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស
យស្ស ។ ទុទ្ធំ វា អាណា វា តិរិយំ វា អន្តមសោ
កោសត្តមត្តម្យំ សង្កាមេតិ អាមត្តំ ចារាដិកស្ស ។

(៧៧) យាង យាម វយ្ហំ រថា សតានំ សន្ត-
មាធិកា ។ យាធម្មំ យាម កណ្តំ យាទេ ធិត្តិក្កំ
មោតិ ។ យាធម្មំ កណ្តំ អវិហរិស្សមីតិ វេយ្យចិត្តោ
ទុកិយំ វា បរិយេសតិ កច្ឆតិ វា អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។
អាមសតិ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ ដន្ទាមេតិ អាមត្តំ
ទុក្ខដស្ស ។ ហេតា ចាវេតិ អាមត្តំ ចារាដិកស្ស ។
យាង អវិហរិស្សមីតិ វេយ្យចិត្តោ ទុកិយំ វា បរិ-
យេសតិ កច្ឆតិ វា អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ អាមសតិ
អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ ដន្ទាមេតិ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស
ហេតា ចាវេតិ អាមត្តំ ចារាដិកស្ស ។

ពាក្យកណ្តាល សិក្ខាបទទី ២ បទភានិយេ ទ្រព្យដែលស្ថិតនៅលើយាន

ត្រៃភាបត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពាលំ (ទូកនោះ) ត្រៃភាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទូកនោះ
ឲ្យកំរើក ត្រៃភាបត្តិដុល្លច្នៃយ ។ ស្រាយចំណង ត្រៃភាបត្តិទុក្ខដ ។
ស្រាយចំណង រួចហើយចាប់ត្រៃ (ទូក) ត្រៃភាបត្តិទុក្ខដ ។ (ធ្វើទូក)
ឲ្យកំរើក ត្រៃភាបត្តិដុល្លច្នៃយ ។ (ធ្វើទូក) ឲ្យអណ្តែត(ប្រាសទឹកក្តី
បណ្តោយទឹកក្តី ទទឹងទឹកក្តី ដោយហោចទៅ សូម្បីធ្វើឲ្យឃ្មោតចាកទី
ប៉ុនចម្រើកសក់ ត្រៃភាបត្តិបារាជិក ។

(៧៧) អត្រីនិស្វនំ រថ រទេ រថទ្រីនំត្រីនំ ឈ្មោះថា
យាន ។ ទ្រព្យដែលដាក់ក្នុងយានបុរេលើយាន ឈ្មោះថា ទ្រព្យស្ថិតនៅ
លើយាន ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចទ្រព្យដែលស្ថិតនៅ
លើយាន ហើយស្វនំកេត្តាឲ្យបានជាគំបេតិទោកក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី
ត្រៃភាបត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពាលំទ្រព្យនោះ ត្រៃភាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើ
ទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រៃភាបត្តិដុល្លច្នៃយ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យឃ្មោតចាកទី
ត្រៃភាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចយាន
ហើយស្វនំកេត្តាឲ្យបានជាគំបេតិទោកក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី ត្រៃភាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ ចាប់ពាលំយាននោះ ត្រៃភាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើយាននោះឲ្យកំរើក
ត្រៃភាបត្តិដុល្លច្នៃយ ។ ធ្វើយាននោះឲ្យឃ្មោតចាកទី ត្រៃភាបត្តិបារាជិក ។

(៧៨) កាកោ នាម សីសកាកោ ខន្ធកាកោ កដិ.
 កាកោ ឱលម្ពតោ ។ សីសេ កាវំ ថេយ្យចិត្តោ អាម.
 សតិ អាមត្តំ ធុត្តុដស្ស ។ ធម្មាមេតិ អាមត្តំ ធុល្លច្ច.
 យស្ស ។ ខន្ធំ ឱរោមេតិ អាមត្តំ ចារាជិតស្ស ។ ខន្ធ
 កាវំ ថេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាមត្តំ ធុត្តុដស្ស ។ ធម្មា.
 មេតិ អាមត្តំ ធុល្លច្ចយស្ស ។ កដិ ឱរោមេតិ អាមត្តំ
 ចារាជិតស្ស ។ កដិយា កាវំ ថេយ្យចិត្តោ អាមសតិ
 អាមត្តំ ធុត្តុដស្ស ។ ធម្មាមេតិ អាមត្តំ ធុល្លច្ចយស្ស ។
 ហន្តេន កណ្ហាតិ អាមត្តំ ចារាជិតស្ស ។ ហន្តេ កាវំ
 ថេយ្យចិត្តោ ក្ខមិយំ ចិត្តិមតិ អាមត្តំ ចារាជិតស្ស ។
 ថេយ្យចិត្តោ ក្ខមិលោ កណ្ហាតិ អាមត្តំ ចារាជិតស្ស ។

(៧៩) អាវាមោ នាម ឫទ្ធាវាមោ ផលាវាមោ ។ អាវា.
 មដ្ឋំ នាម កណ្ហំ អាវាមេ ចត្វមិ ហិរេហិ ចិត្តុត្តំ ហោតិ
 កុម្មដ្ឋំ ផលដ្ឋំ អាតាសដ្ឋំ វេហាសដ្ឋំ ។ អាវាមដ្ឋំ កណ្ហំ
 អវិហរិស្សាមិតិ ថេយ្យចិត្តោ ធុត្តុយំ ។ ហិរេយសតិ

(៧៨) ទ្រព្យវេលនោលើក្សាល (ទ្រឡូល) នៅលើក (ទ្រព្យវេល
 វៃក្សាល) នៅលើចន្លោះ (កណ្តៀក) នឹងទ្រព្យវេលយូរនឹងវែង ឈ្មោះថា
 កាវៈ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ការវេលនៅលើក្សាល ត្រូវអាមត្ត
 ទុក្ខដ ។ ធ្វើការងារទ្រព្យកំរើក ត្រូវអាមត្តថ្មល្លច្ចយ ។ ដាក់ការងារ
 ចុះមកដល់ត្រឹមត្រូវ ត្រូវអាមត្តបាណដិក ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តចាប់ពាល់
 ការវេលនៅលើក ត្រូវអាមត្តទុក្ខដ ។ ធ្វើការងារទ្រព្យកំរើក ត្រូវអាមត្ត
 ថ្មល្លច្ចយ ។ ដាក់ចុះមកដល់ត្រឹមចន្លោះ ត្រូវអាមត្តបាណដិក ។ ភិក្ខុមាន
 ថេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ការវេលនៅលើចន្លោះ ត្រូវអាមត្តទុក្ខដ ។ ធ្វើការ
 ងារទ្រព្យកំរើក ត្រូវអាមត្តថ្មល្លច្ចយ ។ ដាក់ចុះមកកាន់ដាច់នឹងវែង ត្រូវ
 អាមត្តបាណដិក ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តដាក់ចុះការវេលនៅក្នុងវែងកាលើ
 ផែនដី ត្រូវអាមត្តបាណដិក ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តកាន់យកទ្រព្យអំពី
 ផែនដីទៅ ត្រូវអាមត្តបាណដិក ។

(៧៩) ស្កន្ធាវេលី ស្កន្ធវេលី ឈ្មោះថាភារម (ស្កន្ធច្បារ)
 ទ្រព្យវេលច្បុក្តលដឹកល់ទុកក្នុងស្កន្ធច្បារមាន ៤ កន្លែង គឺកន្លែង ១ លើ
 គោក ១ ឯកោស ១ លើផ្ទៃ ១ ឈ្មោះថា ទ្រព្យស្កន្ធាវេលី
 ស្កន្ធច្បារ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តគិតថា អញនឹងលួចទ្រព្យនៅ
 ក្នុងស្កន្ធច្បារ ហើយស្វែងរកគ្នាទ្រព្យបានដាក់របរិទ្ធាក្តី ទៅម្នាក់ឯងក្តី

កម្មតិ វា អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អាមសតិ អាមត្តិ ទុក្ខ-
 ដស្ស ។ ធម្មាបេតិ អាមត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ មាណា ពាវេតិ
 អាមត្តិ ពារាជិកស្ស ។ ឧត្ត ជាតតំ បូលំ វា តចំ វា
 បត្តំ វា បុច្ឆំ វា ដលំ វា បញ្ចហាសតំ វា អតិវេទបញ្ច-
 ហាសតំ វា អក្កនតំ វេយ្យចិញ្ចោ អាមសតិ អា-
 មត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ធម្មាបេតិ អាមត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។
 មាណា ពាវេតិ អាមត្តិ ពារាជិកស្ស ។ អាភមិ អភិ-
 យុញ្ជតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ សាមិកស្ស វិមត្តិ
 ទុក្ខនេតិ អាមត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ សាមិកោ ឧ-
 បយ្ហំ ភវិស្សតិភិ ធុរំ ធិក្ខំមតិ អាមត្តិ ពារាជិកស្ស ។
 ធម្មំ ចរន្តោ សាមិកំ បរាជេតិ អាមត្តិ ពារាជិកស្ស ។
 ធម្មំ ចរន្តោ បរាជតិ អាមត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។

[១០០] វិហារដ្ឋ នាម កណ្តំ វិហារេ ចត្វុហិ មាណេហិ
 ធិក្ខំភ្នំ ហោតិ កុម្មដ្ឋំ ខលដ្ឋំ អាតាសដ្ឋំ វេហាសដ្ឋំ ។

ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ផ្តើមទ្រព្យនោះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទ្រព្យ
 នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិឥល្លច្ចយ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវ
 អាមត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តចាប់ផ្តើមស្រឡាញ់ សម្បត្តិ
 ភ្នំ ស្លឹកឈើភ្នំ ផ្កាឈើភ្នំ ផ្លែឈើភ្នំ ដែលដុះក្នុងសួនច្បារនោះ ទោះ
 មានវិមុប្រមាណ ៥ ហាសកភ្នំ លើសពី ៥ ហាសកទៅក្នុង ត្រូវអាមត្តិ
 ទុក្ខដ ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិឥល្លច្ចយ ។ ធ្វើរបស់នោះ
 ឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុចោទប្រកាន់យកសួនច្បារ
 ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើឲ្យម្ចាស់សួនច្បារសេដ្ឋីយ ត្រូវអាមត្តិឥល្លច្ចយ ។
 បើម្ចាស់សួនច្បារដាក់ចុះថា សួនច្បារមុខជានិមិទមិនបានមកអញ្ជើញទេ
 ភិក្ខុត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យឲ្យម្ចាស់របស់ចាញ់ (គឺកាល
 ដែលជំនុំជំរក្នុងជំនុំសន្យ ឬក្នុងរាជត្រកូល ហើយស្តុកស្តុកវិនិច្ឆ័យឲ្យ
 យកសាក្សីពោល ធ្វើម្ចាស់សួនច្បារឲ្យចាញ់) ត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុ
 ធ្វើការវិនិច្ឆ័យចាញ់ម្ចាស់របស់ (គឺបើពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យកាន់សេចក្តីនោះតាម
 ធម៌វិន័យជាសក្តុសាសនា ហើយត្រូវចំចាញ់លើខ្លួនឯងវិញ) ត្រូវអាមត្តិ
 ឥល្លច្ចយ ។

[១០០] ទ្រព្យដែលបុគ្គលដឹកលំដុកក្នុងវិហារ (វត្ត) មាន៤
 កន្លែង គឺ ក្នុងដី លើគោក ឯអាតាស លើផ្ទៃ ឈ្មោះថា

វិហារដ្ឋំ កណ្ណំ អវហវិស្សមិតំ វេយ្យចំតោ ទុតិយំ វា
 ហិយេសតិ កច្ឆតិ វា អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ អាមសតិ
 អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ជន្មាបេតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចុ-
 យស្ស ។ មាតា ចារឹតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ វិហារំ
 អតិយុញ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ សាមិកស្ស វិមតិ
 ទម្សានេតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចុយស្ស ។ សាមិកោ ន មយ្ហំ
 វាវិស្សតិ ចុរំ ជំត្តិបតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ជម្មំ
 ចារោ សាមិកំ បរាជេតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 ជម្មំ ចារោ បរាជេតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចុយស្ស ។

[១០១] ទេត្តំ ធាម យត្ត បុព្វណ្ណំ វា អបរណ្ណំ
 វា ជាយតិ ។ ទេត្តដ្ឋំ ធាម កណ្ណំ ទេត្ត ចតុប្បា
 មាទេហំ ជំត្តិត្តំ ហោតិ កុឌ្ឍដ្ឋំ ថលដ្ឋំ អាតា-
 សដ្ឋំ វេហាសដ្ឋំ ។ ទេត្តដ្ឋំ កណ្ណំ អវហវិស្សមិតំ
 វេយ្យចំតោ ទុតិយំ វា ហិយេសតិ កច្ឆតិ វា

ទ្រព្យនៅក្នុងវត្ត ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចំត្តិតតថា អញ្ញនិវល្លចទ្រព្យដែលបិក
 នៅក្នុងវត្ត ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី
 ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើទ្រព្យ
 នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិថ្មល្លច្ចុយ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យយូរគោកនី ត្រូវអា-
 បត្តិបាណជិក ។ ភិក្ខុចោទប្រកាន់យកវត្ត ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើម្ចាស់វត្ត
 ឲ្យកើតសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្លច្ចុយ ។ បើម្ចាស់វត្តដាក់ពុទ្ធជា វត្តម្នាជាមិន
 បានមកអញ្ជើញទេ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាណជិក ។ ភិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យឲ្យម្ចាស់
 របស់ចាញ់ (គឺកាលដែលដំទុំដំរក្នុងដំទុំសង្ស័យ ឬក៏គ្រឿង ភិក្ខុបានស្លូត
 ដល់ពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យឲ្យគាត់សេចក្តីដោយមិនយុត្តិធម៌) ត្រូវអាបត្តិបាណជិក ។
 ភិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យចាញ់ម្ចាស់របស់វិញ (គឺពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យគាត់ក្តីដោយ
 យុត្តិធម៌ថា ឲ្យភិក្ខុចាញ់វិញ) ត្រូវអាបត្តិថ្មល្លច្ចុយ ។

[១០១] ស្រូវទាំងឡាយ ៧ យ៉ាង មានស្រូវសាលីជាដើមក្តី
 ផ្លែឈើទាំងឡាយ មានសណ្តែកក៏ជាដើមក្តី ដុះក្នុងទីណា ទីនោះ
 ឈ្មោះថា ទេត្ត (ស្រូវ) ។ ទ្រព្យដែលបុគ្គលដឹកលំទុកក្នុងស្រែមាន ៤
 កន្លែង ភិក្ខុដឹង លើគោក ១ ឯកោស ១ លើថ្នើរ ១ ឈ្មោះថា
 ទ្រព្យនៅក្នុងស្រែ ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចំត្តិតតថា អញ្ញនិវល្លចទ្រព្យនៅក្នុង
 ស្រែដូច្នោះ ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានជាគំរប់ពីរនាក់ក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី

អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ អាមសតិ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។
 ដន្ទាបេតិ អាមត្តំ ឥល្លច្ចយស្ស ។ ម៉ាណា ចារេតិ អាមត្តំ
 ចារាជិតស្ស ។ ភត្តុ ជាតកំ បុត្តស្នំ វា អបរស្នំ វា
 បញ្ចមាសកំ វា អតិរេតបញ្ចមាសកំ វា អក្សនកំ
 ដេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ ដន្ទាបេតិ
 អាមត្តំ ឥល្លច្ចយស្ស ។ ម៉ាណា ចារេតិ អាមត្តំ ចារា-
 ជិតស្ស ។ ទេត្តំ អតិយុញ្ជតិ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។
 សាមិកស្ស វិមត្តិ ទប្បទេតិ អាមត្តំ ឥល្លច្ចយស្ស ។
 សាមិកោ ន មយ្ហំ ភវិស្សតិវតិ ពុវំ ធិត្តិបតិ អាមត្តំ
 ចារាជិតស្ស ។ ធម្មំ ចរន្តោ សាមិកំ បរាជេតិ អាមត្តំ
 ចារាជិតស្ស ។ ធម្មំ ចរន្តោ បរាជេតិ អាមត្តំ ឥល្លច្ច-
 យស្ស ។ ទីលំ វា រដ្ឋំ វា វតិ វា មរិយោធំ វា
 សង្កាមេតិ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ ឯតិ បយោតិ អចា-
 តតេ អាមត្តំ ឥល្លច្ចយស្ស ។ តស្មិ បយោតេ អាតតេ
 អាមត្តំ ចារាជិតស្ស ។

ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទ្រព្យ
 នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិឥល្លច្ចយ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវ
 អាមត្តិចារាជិត ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ស្រែចាំឯទ្វាយ មាន
 ស្រែសាលីជាដើម ផ្ទៃឈើចាំឯទ្វាយ មានសវណ្ណករាជមាសជាដើម
 ក្តី ដែលដុះក្នុងស្រែនោះ មានដើម្បីប្រមាណ ៥ មាសកក្តី លើសពី ៥
 មាសកទៅក្តី ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិ
 ឥល្លច្ចយ ។ ធ្វើរបស់នោះឲ្យឃ្លាតចាកទី ត្រូវអាមត្តិចារាជិត ។ ភិក្ខុ
 ចោទប្រកាន់យកស្រែ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើឲ្យម្ចាស់ស្រែកើតសង្ស័យ
 ត្រូវអាមត្តិឥល្លច្ចយ ។ បើម្ចាស់ស្រែដាក់បុរេថា ស្រែមុខជាទីឯមិនបាន
 មកអញ្ជើញទេ ដូច្នោះ ភិក្ខុត្រូវអាមត្តិចារាជិត ។ ភិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យ
 ឲ្យម្ចាស់របស់ចាញ់ (គឺកាលដែលជំនុំជំរះក្នុងជំនុំសន្យា ឬក្នុងរាជត្រកូល
 ហើយស្លូតត្រង់អ្នកវិនិច្ឆ័យឲ្យយកសាគ្យតោងធ្វើម្ចាស់ស្រែឲ្យចាញ់) ត្រូវ
 អាមត្តិចារាជិត ។ ភិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យចាញ់ម្ចាស់របស់ (គឺបើអ្នកអ្នក
 វិនិច្ឆ័យកាត់ក្តីនោះតាមធម៌ជាសត្វសាសនា ហើយត្រឡប់ជាចាញ់លើខ្លួន
 ឯងវិញ) ត្រូវអាមត្តិឥល្លច្ចយ ។ ភិក្ខុបន្តិកោលក្តី ខ្សែក្តី របតិក្តី ទំនប់ក្តី
 ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ នៅតែប្រយោគមួយដំនូរទាន់មកដល់ ត្រូវអាមត្តិ
 ឥល្លច្ចយ ។ លុះប្រយោគមួយនោះមកដល់ ត្រូវអាមត្តិចារាជិត ។

(១០៤) វត្ថុ ធាម អាណមវត្ថុ វិហារវត្ថុ ។ វត្ថុផ្គុំ
 ធាម កណ្ណំ វត្ថុស្មី ចត្វាមិ ហិមេមិ ធិត្តុភ័ត្តំ
 ហោតិ ក្កុដ្ឋំ ជលដ្ឋំ អាតាសដ្ឋំ វេហាសដ្ឋំ ។
 វត្ថុផ្គុំ កណ្ណំ អវហវស្សមីតិ វេយ្យចំត្តោ ទុតិយំ វា
 បរិយេសតិ កច្ឆតំ វា អាមត្តំ ទុក្កដស្ស ។ អាមសតិ
 អាមត្តំ ទុក្កដស្ស ។ ដន្តាបេតិ អាមត្តំ ធុល្លច្ចយស្ស ។
 ហិណ ចាវេតិ អាមត្តំ ចារាជិកស្ស ។ វត្ថុ អភិ-
 យុញ្ញតិ អាមត្តំ ទុក្កដស្ស ។ សាមិកស្ស វិមត្តិ
 ឧប្បាទេតិ អាមត្តំ ធុល្លច្ចយស្ស ។ សាមិកោ ឧ មយ្ហំ
 ភវិស្សតិ ចុវំ ធិត្តុបតិ អាមត្តំ ចារាជិកស្ស ។ ធម្មំ
 ចរត្តោ សាមិកំ បរាជេតិ អាមត្តំ ចារាជិកស្ស ។ ធម្មំ
 ចរត្តោ បរាជេតិ អាមត្តំ ធុល្លច្ចយស្ស ។ ចំលំ វា វត្ថុ វា

(១០៤) ច័ស្តុប្បារមីនិទ័ត្តុឈ្មោះថា វត្ថុ (ទីដំ) ។ ទ្រព្យ
 ដែលគេដកដល់ទុកក្នុងទីដំ មាន៤កន្លែង គឺ ក្នុងទី ១ លើគោក ១
 ៦ កំពាស ១ លើដើម ១ ឈ្មោះថាទ្រព្យបំភោគនិទ័ដិ ។ ភិក្ខុមាន
 វេយ្យចំក្កតិកថា អញ្ជូននិល្លចទ្រព្យដែលគេដកដល់ទុកក្នុងទីដំ ស្វែង
 រកគ្នាឲ្យបានជាធំបំប៉នគេក្តី ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី ត្រូវអាមត្តិទុក្កដ ។
 ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវអាមត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រូវ
 អាមត្តិធុល្លច្ចយ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យយូរកម្ពុកទាតិ ត្រូវអាមត្តិបារា-
 ជិក ។ ភិក្ខុចោទប្រកាន់យកទីដំ ត្រូវអាមត្តិទុក្កដ ។ ធ្វើឲ្យម្ចាស់ដំ
 កើតសង្ស័យ ត្រូវអាមត្តិធុល្លច្ចយ ។ បើម្ចាស់ដំដាក់ដុះថា ដំបុរជា
 មិនបានមកអញវិញទេ ដូច្នោះ ភិក្ខុត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុធ្វើ
 ការវិនិច្ឆ័យឲ្យម្ចាស់បេសចាញ់ (គឺនាលដែលដំបុរដំរើក្នុងដំបូរសង្ស័យក្នុង
 រាជត្រកូល ហើយស្តេចពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យឲ្យយកសាក្សីកោង ធ្វើម្ចាស់ដំឲ្យ
 ចាញ់) ត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុធ្វើការវិនិច្ឆ័យចាញ់ម្ចាស់បេស (គឺបើ
 ពួកអ្នកវិនិច្ឆ័យនោះកាន់តាមធម៌វិន័យជាសក្តុសាសនា ហើយត្រឡប់ជា
 ចាញ់ទូនដងវិញ) ត្រូវអាមត្តិធុល្លច្ចយ ។ ភិក្ខុបង្ខំសំគោលក្តី ទ្រព្យក្តី

ពាក្យពាក្យស្តី ទុក្ខសំព័ន្ធស្ប ចង្កោជំនួយ តាមដំរី

រតី វា ពាក្យ វា សង្ក្រមេតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

ឯកំ បយោកំ អនាគតេ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

ភស្មំ បយោកេ អនាគតេ អាបត្តិ ពាក្យជស្ស ។

(១០៣) តាមដំ ឆាម ភស្មំ តាម ចត្វាហិ
ហិទេហិ ឯត្តិកំ ហោតិ កុម្មដំ វេលដំ អាគាសដំ
វេហាសដំ ។ តាមដំ ភស្មំ អហិស្សាមិតិ វេយ្យ-
ចំត្តោ ទុតិយំ វា បរិយេសតិ កត្តតិ វា អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។ អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ វេលាមេតិ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ហេតា ចារិតិ អាបត្តិ ពាក្យ-
ជស្ស ។

(១០៤) អត្ថំ ឆាម យំ អនុស្សាមំ បរិក្កហំតំ
ហោតិ ឯកំ(១) អត្ថំ ។ អត្ថដំ ឆាម ភស្មំ

១ ឧ. ធា. កំ ។

ពាក្យពាក្យ សិក្ខាចទ្ធ ២ ចកោជំនួយ ឯយាយដំព្រៃព្រៃដែលបិក្ខេពាក្យស្រុកដាម

លក្ខិ កំជនក្ខិ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។ ទៅក្រប្រយោគមួយ មិនទាន់
មកដល់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។ លុះប្រយោគមួយនោះមកដល់(១) ត្រូវ
អាបត្តិចារិតិ ។

(១០៣) ព្រៃដែលគេដម្កល់ទុកក្នុងស្រុកមាន ៤ ក្រុង គឺក្នុង
ដី ១ លើភាគ ១ ឯភាគាស ១ លើផ្ទៃ ១ ឈ្មោះថា ព្រៃបិក្ខេនៅ
ក្នុងស្រុក ។ ក៏ក្នុងនោះដេញចិត្តគិតថា ពញ្ញនឹងលួចព្រៃដែលបិក្ខេ
នៅក្នុងស្រុកដូច្នោះ ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានដាច់ដំរីពាក្យ ដើរទៅ
ឆ្លងឯក្នុង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។ ចាប់ពាល់ព្រៃនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។
ធ្វើព្រៃនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។ ធ្វើព្រៃនោះឲ្យឃ្នាតជុក
ចាកទី ត្រូវអាបត្តិចារិតិ ។

(១០៤) ដែលហៅថា ព្រៃ គឺទីណាដែលពួកមនុស្សហ្នួតវាហន់
រក្សា ទីនោះឈ្មោះថា ព្រៃ ។ ព្រៃដែលបុគ្គលដម្កល់ទុកក្នុងព្រៃមាន

១ គង្គិកថា ថា ចល្ហាភិរិយាចន្តិកតាំងឡាយ មានចង្កូតគោលដាដើម ទោះមានអធិប្បាយ
ថា ធម្មតាផែនដីជាចល្ហាភិរិយាចន្តិកតាំងឡាយ ព្រោះហេតុដូច្នោះ បើសព្វគ្រប់ដំនោះទេពោះ
គោលវែងឡើយស្រេច វាក្របង្កើតគោលឲ្យលូលទៅក្នុងដីទេ សូម្បីប៉ុន្មានព្រៃសាត់ ទោះបីម្ចាស់
ពេញប្រាណ មិនឃើញឬ ត្រូវពាក្យជិក បើសព្វគ្រប់ដំនោះទេពោះគោលពីរ វាក្របង្កើតគោល
ទី ១ ត្រូវទុក្ខជ ទី ២ ត្រូវចារិតិ បើសព្វគ្រប់ដំនោះទេពោះគោលពីរ វាក្របង្កើតគោល
ទី ១ ត្រូវទុក្ខជ ទី ២ ត្រូវទុក្ខជ ទី ៣ ត្រូវចារិតិ ។

អញ្ញា ចតុប្បា ហិរេយា ធិត្តុត្តំ ហោតិ កុម្មុដ្ឋ
 ជលដ្ឋំ អាត្មាសដ្ឋំ វេយាសដ្ឋំ ។ អញ្ញាដ្ឋំ កណ្តំ
 អវិហិត្តិយមំ វេយ្យចិត្តោ ធិត្តិយំ វា បរិយេសតិ
 តត្ថនំ វា អាមត្តំ ធិត្តិយស្ស ។ អាមសតិ អាមត្តំ
 ធិត្តិយស្ស ។ ធិត្តិយេតិ អាមត្តំ ធិត្តិយស្ស ។ ហិរេ
 យា ចាវេតិ អាមត្តំ ចារាជិតស្ស ។ តត្ថ ជាននំ
 តត្ថំ វា វេសំ វា តិណំ វា បញ្ចមាសនំ វា អតិវេស
 បញ្ចមាសនំ វា អក្កនេតំ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ
 អាមត្តំ ធិត្តិយស្ស ។ ធិត្តិយេតិ អាមត្តំ ធិត្តិយ
 យស្ស ។ ហិរេ ចាវេតិ អាមត្តំ ចារាជិតស្ស ។

(១០៥) ធិត្តិយំ វា តត្ថនេតំ វា ហោតិ ចោត្ត
 វេសិយំ^(១) វា តត្ថនេតំ វា ។ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ
 អាមត្តំ ធិត្តិយស្ស ។ ធិត្តិយេតិ អាមត្តំ ធិត្តិយស្ស ។
 ហិរេ ចាវេតិ អាមត្តំ ចារាជិតស្ស ។ អក្កនេតំ បរិ
 សេត្តា បញ្ចមាសនំ វា អតិវេសបញ្ចមាសនំ វា អក្កនេ
 តំ ធិត្តិយំ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាមត្តំ ធិត្តិយស្ស ។

១ ៤. ម. វេយ្យចិត្តោ ។

៤ កវិនិ ភិក្ខុនិ ជិ ១ លើភោក ១ ឯភាពាស ១ លើថ្មី ១ ឈ្មោះ
 ចាទ្រព្យបិទៅក្នុងវិញ្ញា ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តភិក្ខុថា អញ្ញនិវល្ល
 ទ្រព្យវេលបិទៅក្នុងវិញ្ញាដូច្នោះ ហើយស្វែងរកគ្នាឲ្យបានចប់ពីភោកក្តី
 ដើរទៅម្នាក់ឯងក្តី ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវ
 អាមត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិធិត្តិយ ។ ធ្វើ
 ទ្រព្យនោះឲ្យហួតផុតចាកទី ត្រូវអាមត្តិបារាជិត ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្ត
 ហើយចាប់ពាល់លើក្តី វល្លក្តី ស្មៅក្តី កើតក្នុងវិញ្ញានោះ ពានដំឡ
 ប្រមាណ៥មាសក្តី វេលលើសពី៥មាសក្តី ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។
 ធ្វើចប់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិធិត្តិយ ។ ធ្វើចប់នោះឲ្យហួត
 ផុតចាកទី ត្រូវអាមត្តិបារាជិត ។

(១០៥) ទិកវេលមាននៅក្នុងភាវនៈក្តី ក្នុងស្រែក្តី ក្នុងបរិស្ថិតិ ឈ្មោះ
 ចាទិក ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ទិកនោះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើ
 ទិកនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិធិត្តិយ ។ ធ្វើទិកនោះឲ្យហួតផុតចាកទី
 ត្រូវអាមត្តិបារាជិត ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ទិកវេលមានដើម្បីប្រ
 មាណ៥មាសក្តី វេលលើសពី៥មាសក្តី ឲ្យចូលទៅក្នុងភាវនៈរបស់ខ្លួន

ដន្តាមេតិ អាបត្តិ ឥល្លត្ថយស្ស ។ អត្តោលា កាដនកតំ
ករោតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ មរិយាធំ ចំនួន អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ មរិយាធំ ចំនួន បញ្ចមាសកំ វា អតំរោតា-
បញ្ចមាសកំ វា អត្តោលា ទុក្ខកំ ចំនួន មេតិ អាបត្តិ
ចារាជិកស្ស ។ អតំរោតាមាសកំ វា ទុក្ខបញ្ចមាសកំ
វា អត្តោលា ទុក្ខកំ ចំនួន មេតិ អាបត្តិ ឥល្លត្ថយស្ស ។
មាសកំ វា ទុក្ខមាសកំ វា អត្តោលា ទុក្ខកំ ចំនួន-
មេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

(១៦៦) ដន្តោលាណំ នាម ចំនួន វា អត្តំចំនួន វា ។ បញ្ច-
មាសកំ វា អតំរោតាបញ្ចមាសកំ វា អត្តោលា មេយ្យ-
ចំនួន អាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ដន្តាមេតិ អាបត្តិ
ឥល្លត្ថយស្ស ។ មរិយា ចារាជិក អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

(១៦៧) រទេយ្យតំ នាម យោ មនុស្សានំ បរិគ្គហិតោ
ហោតិ វុត្តា បរិកាតោ ។ មេយ្យចំនួន ចំនួន បហារ
បហារ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ មតំ បហារំ អនាគត
អាបត្តិ ឥល្លត្ថយស្ស ។ តស្មី បហារ អាតតេ អាបត្តិ
ចារាជិកស្ស ។

ត្រៃភាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទឹកនោះទ្រូតំរោត ត្រៃភាបត្តិឥល្លត្ថយ ។ ធ្វើទឹក
នោះទ្រូត្រូវបានដកស្រង់ក្នុងកាដនៈរបស់ខ្លួន ត្រៃភាបត្តិចារាជិក ។ ភិក្ខុចំលុះ
ក្នុងស្រែ ត្រៃភាបត្តិទុក្ខដ ។ ចំលុះក្នុងស្រែហើយបង្ហូរយេកទឹកមានជម្ងឺ
ប្រមាណ៥មាសកត្តិ លើសពី៥មាសកត្តិ ត្រៃភាបត្តិចារាជិក ។ ភិក្ខុ
បង្ហូរយេកទឹកមានជម្ងឺលើសពី១មាសកត្តិ ជយពី៥មាសកត្តិមក ត្រៃ
អាបត្តិឥល្លត្ថយ ។ ភិក្ខុបង្ហូរយេកទឹកមានជម្ងឺ១មាសកត្តិ ជយចុះពី
១មាសកត្តិ ត្រៃភាបត្តិទុក្ខដ ។

(១៦៦) (ឈើសម្រាប់ដំរេច្មេញ) នោះគេកាត់ហើយក្តី គេមិនបាន
កាត់ក្តី ហៅថាឈើស្កន់ ។ ភិក្ខុមានជម្ងឺចិត្តចាប់ពាល់ឈើស្កន់ដែល
មានជម្ងឺ៥មាសកត្តិ លើសពី៥មាសកត្តិ ត្រៃភាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទ្រូ
តំរោត ត្រៃភាបត្តិឥល្លត្ថយ ។ ធ្វើទ្រូឃ្លាតដុតចាកទី ត្រៃភាបត្តិចារាជិក ។

(១៦៧) ឈើណាជាគ្រឿងប្រើប្រាស់ ដែលមានពួកមនុស្សថែ
រក្សាខ្លួន ឈើនោះឈ្មោះថាដើមឈើ ។ ភិក្ខុមានជម្ងឺចិត្តកាត់ឈើ
នោះ ត្រៃភាបត្តិទុក្ខដ(គ្រប់ៗប្រហារ ។ ទៅប្រហារម្តងទៀតមិនទាន់
មកដល់ (គឺថាទៅត្រៃប្រហារម្តងទៀតមិនដាច់) ត្រៃភាបត្តិឥល្លត្ថយ ។ លុះ
ប្រហារម្តងទៀតមកដល់ (គឺថាបានកាត់ដាច់ហើយ) ត្រៃភាបត្តិចារាជិក ។

[១០៥] ហរណកំ ឆាម អញ្ញស្ស ហរណកំ
 កណ្តំ ។ ដេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 ដន្ទាបេតិ អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ ហេតា ចារឹតិ អាមត្តិ
 ចារឹតិស្ស ។ សហកណ្ណហរណកំ ទេស្សាមិទិ បធម៌
 ចានំ សង្កាមេតិ អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ ទុតិយំ ចានំ
 សង្កាមេតិ អាមត្តិ ចារឹតិស្ស ។ បតិទំ កណ្តំ
 កហស្សាមិទិ ចាតាបេតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បតិទំ
 កណ្តំ បញ្ចមាសតំ វា អតិវេកបញ្ចមាសតំ វា
 អក្ករណកំ ដេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 ដន្ទាបេតិ អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ ហេតា ចារឹតិ អា-
 មត្តិ ចារឹតិស្ស ។

[១០៧] ឧបនិទិ ឆាម ឧបនិទិក្កំ កណ្តំ ។ ទេហិ
 មេ កណ្តាទិ វុទ្ធអោ ឆាហំ កណ្តាមិទិ កណ្តាតិ
 អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ សាមិកស្ស វិមតិ ឧប្បាទេតិ
 អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ សាមិកោ ន មយ្ហំ ទស្សតិទិ
 ចុវំ និក្ខមតិ អាមត្តិ ចារឹតិស្ស ។ ធម្មំ ចរត្តោ

[១០៨] ទ្រព្យវិសេសបុគ្គលដវិទកំពុទិទំ ឈ្មោះថា ទ្រព្យ
 វិសេសកំពុទិទំ ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ទ្រព្យនោះ ត្រូវ
 ជាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះឱ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិធុល្លច្ចយ ។ ធ្វើទ្រព្យ
 នោះឱ្យឃ្លាតផុតចាកទី ត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិគថា អញ្ញនិទិល្លច
 យកទ្រព្យព្រមទាំងអ្នកទាំទ្រព្យ ហើយឱ្យមនុស្សនោះដើរទៅ ១ ដំហោ
 ដំបូង ភិក្ខុត្រូវអាមត្តិធុល្លច្ចយ ។ ឱ្យមនុស្សនោះដើរទៅបាន ២ ដំហោ
 ភិក្ខុត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តនិគថា អញ្ញនិទិយករបស់
 វិសេសនេះ ហើយធ្វើរបស់គេឱ្យជ្រុះឱ្យធ្លាក់ចុះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។
 ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តចាប់ពាល់របស់វិសេសនោះ មានដំបូង ៥ មាសកក្កិ
 លើសពី ៥ មាសកក្កិ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើឱ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិ
 ធុល្លច្ចយ ។ ធ្វើឱ្យឃ្លាតផុតចាកទី ត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។

[១០៩] ទ្រព្យវិសេសផ្ទៃទុក ឈ្មោះថាបញ្ញី ។ ម្ចាស់បញ្ញី
 និយាយថា លោកចូរឱ្យទ្រព្យមកខ្ញុំ ភិក្ខុពោលថា អត្តាមិទបាម
 ទទួលទុកទេ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើឱ្យម្ចាស់របស់គេកើតសេចក្តី
 សន្ស័យ ត្រូវអាមត្តិធុល្លច្ចយ ។ ម្ចាស់របស់វាដុះថា (ភិក្ខុនេះ) នឹង
 ចំនឱ្យអញវិញទេ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុនិគថាត្រឹមវិច្ចយ

ចារាជិកលោក ទុតិយសិក្ខាបទស្ស បទអាជីវិយេ សុត្តន្តបិដក

សាមីកា បរាជេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ចម្ព
ចរាត្តោ បរាជេតិ អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។

(១១០) សុត្តន្តបិដក ធាម រក្ខា វេទិកា ហោតិ
បព្វតទល្លោ វា នជិតិភេតុ វា កាមទ្វារេ វា អត្រ
បរិដ្ឋស្ស សុត្តិ កណ្ណទ្ធិតិ ។ តត្រិ បរិសិក្ខា រាជក្ស
កណ្ណំ បព្វមាសកំ វា អតិកេមបព្វមាសកំ វា
អក្សនកំ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
ធម្មាយេតិ អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ បវេយ ចានំ សុត្ត-
យានំ អតិក្កាមេតិ អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ ទុតិយំ
ចានំ អតិក្កាមេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។ អន្តោ-
សុត្តន្តោ វិកោ តហំសុត្តន្តោ ចារេតិ អាមត្តិ
ចារាជិកស្ស ។ សុត្តិ បរិហាតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

(១១១) ចារាជិក ធាម មទុស្សប្បាលោ វុទ្ធ-
តិ ។ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាមត្តិ ទុក្ខ-
ដស្ស ។ ធម្មាយេតិ អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។

ចារាជិកលោក សិក្ខាបទ ២ បទអាជីវិយេ វិយាយអំពីនយនាដើម

ឲ្យសម្រេចសេចក្តីឲ្យម្ចាស់បញ្ជីចាញ់ ត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។ កាល
ត្រូវខិតខំយសម្រេចសេចក្តីដោយធម៌ ភិក្ខុត្រូវចំបាញ់វិញ ត្រូវអាមត្តិ
ធុល្លច្ចយ ។

(១១២) ច័សប្រាប់ហ្មតនូវវេលាព្រះបរមក្សត្រច្រើនបញ្ញត្តថា ជន
ណាទាំងបស់ចូលទៅក្នុងទីនោះ ។ ភិក្ខុវិទ្ធិក្នុងក្រុង ក្នុងទីកំពង់ទឹកក្នុង ក្នុង
ទីទៀបទ្វារស្រែកក្នុង ក្នុងករណីបុរសត្រូវយកនូវពិជនោះឈ្មោះថាសយ ។
ភិក្ខុចូលទៅក្នុងទេក្ខនយនោះហើយ មានវេយ្យចិត្ត ចាប់កាល់នូវទ្រព្យ
ដ៏ស្មុគស្មាញព្រះរាជានិយមកន្លះ មានដំរី ៥ មាសកក្កិ លើសពី ៥
មាសកក្កិ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុញ៉ាំងចេសនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិ
ធុល្លច្ចយ ។ ភិក្ខុឈានដំហានទី ១ ឲ្យកន្លងទេក្ខនយទៅ ត្រូវអាមត្តិ
ធុល្លច្ចយ ។ ភិក្ខុឈានដំហានទី ២ ឲ្យកន្លងទេក្ខនយទៅ ត្រូវអាមត្តិ
បារាជិក ។ ភិក្ខុបិកនៅខាងក្នុងទេក្ខនយរបស់គេ ហើយបោះផ្កាសរបស់ឲ្យ
ធ្លាក់ចុះទៅខាងក្រៅទេក្ខនយ ត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុចាំទ្រព្យ
រត់ពន្ធ (ដោយវាទិទេក្ខនយ) ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។

(១១៣) សក្ខតិមទុស្ស ហៅថាសក្ខនាមជីវិត ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្ត
ចាប់កាល់មទុស្សនោះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិធុល្លច្ចយ ។

ហោតា តាវេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បទសា ទេស្សាមីតិ
បមមំ ចានំ សង្កាមេតិ អាមត្តិ ឥល្លចូយស្ស ។ ទុតិយំ
ចានំ សង្កាមេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១១២] អបទំ បាម អហិ មញ្ញា ។ បញ្ចមាសកំ
វា អតិបេតបញ្ចមាសកំ វា អក្សទកំ វេយ្យចិត្តោ
អាមសតិ អាមត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ឥទ្ធាបេតិ អាមត្តិ
ឥល្លចូយស្ស ។ ហោតា តាវេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១១៣] ទិបទំ បាម មទុស្សា មត្តុជាតា ។
វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ អាមត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ឥទ្ធាបេតិ
អាមត្តិ ឥល្លចូយស្ស ។ ហោតា តាវេតិ អាមត្តិ ចារា-
ជិកស្ស ។ បទសា ទេស្សាមីតិ បមមំ ចានំ សង្កាមេតិ
អាមត្តិ ឥល្លចូយស្ស ។ ទុតិយំ ចានំ សង្កាមេតិ
អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១១៤] ចតុច្យំ បាម ហត្ថិ អស្សា ឥដ្ឋា តោ-
ណា គទ្រិកា បសុកា ។ វេយ្យចិត្តោ អាមសតិ
អាមត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ឥទ្ធាបេតិ អាមត្តិ ឥល្លចូ-
យស្ស ។ ហោតា តាវេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។

ឡដុតចាកទី ត្រៃអាមត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុភិក្ខុជា អញ្ញាទិវិទ្យាមនុស្សដើរ
ទៅដោយជើង ហើយឲ្យឈានជំហានទី ១ ទៅ ត្រៃអាមត្តិឥល្លចូយ ។
ឲ្យឈានជំហានទី ២ ទៅ ត្រៃអាមត្តិបារាជិក ។

[១១៤] ពសំ ត្រិ ហេវិដ្ឋា សត្តុគ្មានជើង ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្ត
ចាប់ពាល់ខ្ញុំសត្តុគ្មានជើង មានជំរឿ ៥ មាសកត្តិ លើសពី ៥ មាសកត្តិ
ត្រៃអាមត្តិទុក្ខជ ។ ឲ្យកំរើក ត្រៃអាមត្តិឥល្លចូយ ។ ឲ្យដុតចាកទី ត្រៃ
អាមត្តិបារាជិក ។

[១១៥] មទុស្ស សត្តុស្ថាប ហៅថា សត្តុមានជើងពីរ ។
ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្តចាប់ពាល់ខ្ញុំសត្តុដើងពីរនោះ ត្រៃអាមត្តិទុក្ខជ ។ ប្តើ
ឲ្យកំរើក ត្រៃអាមត្តិឥល្លចូយ ។ ឲ្យយូតដុតចាកទី ត្រៃអាមត្តិបារា-
ជិក ។ ភិក្ខុភិក្ខុជា អញ្ញាទិវិទ្យាមនុស្សដើង ២ ទៅដោយជើង ហើយ
ឲ្យឈានជំហានទី ១ ត្រៃអាមត្តិឥល្លចូយ ។ ឲ្យឈានជំហានទី ២
ត្រៃអាមត្តិបារាជិក ។

[១១៦] ជីរី សេះ ឧដ្ឋ តោ លា ជាពួកសត្តុចិញ្ចឹមហៅថា
សត្តុមានជើង ២ ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចិត្ត ចាប់ពាល់សត្តុដើង ២ នោះ ត្រៃ
អាមត្តិទុក្ខជ ។ ឲ្យកំរើក ត្រៃអាមត្តិឥល្លចូយ ។ ឲ្យដុតចាកទី ត្រៃ
អាមត្តិបារាជិក ។

ពាក្យពណ៌ ទុតិយសំបុរស្ស បំពាននីយេ កហ្មប្បវាទំ

បទសា ទេស្សាមីតិ បបទំ ចានំ សង្កាមេតិ អាមត្តិ
ឥល្លុច្ចយស្ស ។ ទុតិយំ ចានំ សង្កាមេតិ អាមត្តិ
ឥល្លុច្ចយស្ស ។ តតិយំ ចានំ សង្កាមេតិ អាមត្តិ ឥល្លុច្ច-
យស្ស ។ ចមុនំ ចានំ សង្កាមេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១១៥] ទហ្មប្បវាទំ ធាម វិច្ឆិកា សតបដំ ទុត្តា-
លិដ្ឋប្បាណោ ។ បញ្ចមាសកំ វា អតិបេកមញ្ច-
មាសកំ វា អក្សនកំ យេយ្យចំត្តោ អាមសតិ អាមត្តិ
ទុក្កឥស្ស ។ ឥត្តាមេតិ អាមត្តិ ឥល្លុច្ចយស្ស ។ ហិទា
ចាវតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បទសា ទេស្សាមីតិ
សង្កាមេតិ បទេ បទេ អាមត្តិ ឥល្លុច្ចយស្ស ។
បដិបំ ចានំ សង្កាមេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១១៦] ឱចរោកា ធាម កណ្ណំ ឱចរិក្ខា អាចំត្តានិ
ឥត្តន្ទានំ កណ្ណំ អវហារតិ អាមត្តិ ទុក្កឥស្ស ។ សោ
ចំ កណ្ណំ អវហារតិ អាមត្តិ ទុក្កិដ្ឋំ ចារាជិកស្ស ។

ពាក្យពណ៌ សិព្វបទំ ២ បំពាននីយេ ឧបាយកំពិសុត្តនិទានេនិ ច្រើនជាង

ភិក្ខុតិថា អញ្ញនំចំបាល្ហិសុត្តនិទានេនិ ២ ទៅដោយដើម ហើយឲ្យ
ឈានដំហានទី ១ ទៅ ត្រូវអាមត្តិឥល្លុច្ចយ ។ ឲ្យឈានដំហានទី ២
ទៅ ត្រូវអាមត្តិឥល្លុច្ចយ ។ ឲ្យឈានដំហានទី ៣ ទៅ ត្រូវអាមត្តិ
ឥល្លុច្ចយ ។ ឲ្យឈានដំហានទី ៤ ទៅ ត្រូវអាមត្តិប្រាកដិក ។

[១១៧] រុយ ក្នុង ជន្មវិមាសំ ហោថា ពួកសត្វមានជើង
ច្រើន ។ ភិក្ខុមានជេយ្យចំត្តាបំពាល់សត្វមានជើងច្រើននោះ មាន
ដំឡែង មាសកត្តិ ហួសភិថុ មាសកត្តិ ត្រូវអាមត្តិទុក្កឥស្ស ។ ឲ្យកំរើក
ត្រូវអាមត្តិឥល្លុច្ចយ ។ ឲ្យឥតហានទី ត្រូវអាមត្តិប្រាកដិក ។ ភិក្ខុតិថា
អញ្ញនំចំបាល្ហិសុត្តនិទានេនិ ច្រើនទៅដោយដើម ហើយញ្ញុនិសុត្ត
និទានេនិ ច្រើនឲ្យឈានទៅ ត្រូវអាមត្តិឥល្លុច្ចយ ត្រឹមដំហាន ។ ញ្ញុនិ
ដើងទីបំផុតរបស់សត្វនោះឲ្យឈានទៅ ត្រូវអាមត្តិប្រាកដិក ។

[១១៨] ភិក្ខុគយអចំទ្រព្យវិជយគេទុកដាក់ច្រូសប្រិហាស ហើយ
ប្រាប់ (ភិក្ខុទី ១) ថា លោកចូរលួចទ្រព្យវណ្ណបទេមេក (ភិក្ខុនោះ)
ហោថា អ្នកកំណត់របស់ឲ្យរលួច ត្រូវអាមត្តិទុក្កឥស្ស ។ បើភិក្ខុអ្នកទទួល
ចម្លងចំពោះលួចយកទ្រព្យនោះបានមក ត្រូវអាមត្តិប្រាកដិក វាទិកិរូប ។

[១១៧] ទិណ្ឌិកេត្តោ នាម អាហានំ ភណ្ណំ តោ-
 មេត្តោ ។ មន្ទុណាសាគំ វិ អតិរកមេត្តាមាសាគំ វិ
 អត្សនតំ វេយ្យចិត្តោ អាមរាតិ អាមត្តំ ទុក្ខធម្ម ។
 ធម្មារមតិ អាមត្តំ ធុល្គុយស្ស ។ មាតា បារិវិ
 អាមត្តំ ចារាជិកស្ស ។

[១១៨] សុវិហារោកោ នាម សន្តហុលា សុវិទ-
 ហិត្តា ឋានោ ភណ្ណំ អវហានិ អាមត្តំ សាទ្ធសំ
 ចារាជិកស្ស ។

[១១៩] សន្តេតត្តំ នាម សន្តេតិ ករោតិ
 ធុរេត្តំ វិ មច្ឆាត្តំ វិ រត្តិ វិ ជិវំ វិ គេទ
 សន្តេតេន តំ ភណ្ណំ អវហានិ អាមត្តំ ទុក្ខធម្ម ។
 គេន សន្តេតេន តំ ភណ្ណំ អវហានិ អាមត្តំ ទុក្ខធម្ម
 ចារាជិកស្ស ។ តំ សន្តេតិ ធុរេ វិ មច្ឆា វិ តំ
 ភណ្ណំ អវហានិ មូលដ្ឋស្ស អនាមត្តំ អវហានស្ស
 អាមត្តំ ចារាជិកស្ស ។

[១២០] ភិក្ខុអ្នកថេតំ ក្សត្រិយ្យវេយ្យចិត្តោ មគាមិកោ មុយសិណេរិ
 ប្រៅថា អ្នកក្សបញ្ញី ។ ភិក្ខុធានេវេយ្យចិត្តោ ចាប់តោលន្ទ្រិយ្យចិត្តោ
 ជិវ្យថ មាសក្ខី លើសពីថ មាសក្ខី ត្រូវអាមត្តិទុក្ខជ ។ ធ្វើ
 ទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិធុល្គុយ ។ ឲ្យផុតបានទី ត្រូវអាមត្តិ
 បារាជិក ។

[១២១] វេលេវេហិតិយាល្លូចយកដោយមប្បល្លា (នោះ) គឺ
 ភិក្ខុវេលេវេមតំ គិក្ខុល្លា ត្រឹមរួម ភិក្ខុ ទម្រង់វេលេវេយក ទ្រព្យបារាជិក
 ត្រូវអាមត្តិបារាជិកទាំងអស់គ្នា ។

[១២២] ភិក្ខុធ្វើសញ្ញាតំ ណតំ លេឲ្យល្អ ហៅថា សន្តេតកម្ម
 ភិក្ខុធ្វើភិក្ខុឲ្យវេលេវេយក អ្នកចូលរួម ក្រព្យនោះដោយសន្តេតនោះ
 ក្នុងពេលព្រឹក ល្ងាច យប់ ថ្ងៃ ដូច្នោះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខជ ។
 ភិក្ខុល្អ ទ្រព្យនោះបារាជិកសន្តេតនោះ ត្រូវអាមត្តិបារាជិកទាំងអស់
 រួម ។ ភិក្ខុវេលេវេយក ទ្រព្យនោះមុនសន្តេតនោះក្តី ក្រោយក្តី ភិក្ខុអ្នក
 ប្រើដើមមិនត្រូវអាមត្តិឡើយ ត្រូវអាមត្តិបារាជិកភិក្ខុអ្នកល្អ ។

បញ្ជីនាមស្រី ទុតិយសំគ្រប់ទ្រង់ បទពាទីយ អាណាថិកប្បយោគ

[១២១] ធិមិត្តកម្ម ធាម ធិមិត្ត ករណេតិ អភិ
 ក ធិត្តធិស្សមី កម្មតំ វា ទុតិយស្សមី សីសំ
 វា ទុតិយស្សមី គេន ធិមិត្តេន តំ កណ្ណំ អវហរតិ
 អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ គេន ធិមិត្តេន តំ កណ្ណំ អវហរតិ
 អាបត្តិ ទុតិយំ ចារាជិកស្ស ។ តំ ធិមិត្តំ បុរេ វា
 បញ្ញា វា តំ កណ្ណំ អវហរតិ មូលដ្ឋស្ស អនាបត្តិ
 អវហរកស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[១២២] ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាមេតិ ឥត្តន្ទមំ កណ្ណំ
 អវហរតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ សោ តំ មញ្ញាមាទោ
 តំ អវហរតិ អាបត្តិ ទុតិយំ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុ
 ភិក្ខុំ អាណាមេតិ ឥត្តន្ទមំ កណ្ណំ អវហរតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ សោ តំ មញ្ញាមាទោ អញ្ញំ អវហរតិ
 មូលដ្ឋស្ស អនាបត្តិ អវហរកស្ស អាបត្តិ ចារាជិ-
 កស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាមេតិ ឥត្តន្ទមំ កណ្ណំ
 អវហរតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ សោ អញ្ញំ មញ្ញាមាទោ

[១២១] ភិក្ខុបន្តិបំភិក្ខុត្រៀសំសាលំទ្យល្លូ ហៅថាធិមិត្តកម្ម គឺ
 ភិក្ខុបន្តិបំភិក្ខុផងគ្នាថា រូនីនិប្រិចនៃភិក្ខុ ញាតិចារាជិកមិត្ត ភិក្ខុកាល
 ភិក្ខុ អកចូល្លូយកទ្រព្យនោះមកតាមធិមិត្តនោះ ភិក្ខុអកប្រើនោះ ត្រូវ
 តាមភិក្ខុផង ។ ភិក្ខុអកទទួលបន្តិបំ ល្លូទ្រព្យនោះបានមកតាមធិមិត្ត
 នោះ ត្រូវតាមភិក្ខុបាណជិតចារាជិកនោះ ។ ភិក្ខុអកទទួលបន្តិបំទៅល្លូ
 ទ្រព្យនោះបានមកមុនធិមិត្តនោះភិក្ខុ ក្រោយភិក្ខុ ភិក្ខុអកបន្តិបំដើម មិន
 ត្រូវតាមភិក្ខុឡើយ ត្រូវតាមភិក្ខុបាណជិតភិក្ខុអកល្លូ ។

[១២២] ភិក្ខុបន្តិបំភិក្ខុផងគ្នាថា អកចូល្លូទ្រព្យឈ្មោះនេះមក
 ភិក្ខុអកប្រើនោះ ត្រូវតាមភិក្ខុផង ។ ភិក្ខុអកទទួលបន្តិបំនោះសំគាល់
 ទ្រព្យនោះបានហើយ ទៅល្លូទ្រព្យនោះបានមក ត្រូវតាមភិក្ខុបាណជិត
 ចារាជិកនោះ ។ ភិក្ខុបន្តិបំភិក្ខុផងគ្នាថា អកចូល្លូទ្រព្យឈ្មោះនេះមក
 ភិក្ខុអកប្រើនោះ ត្រូវតាមភិក្ខុផង ។ ភិក្ខុអកទទួលបន្តិបំនោះសំគាល់ទ្រព្យ
 នោះបានហើយ ទៅល្លូទ្រព្យនោះបានមកវិញ ភិក្ខុអកបន្តិបំដើម មិន
 ត្រូវតាមភិក្ខុឡើយ ត្រូវតាមភិក្ខុបាណជិតភិក្ខុអកល្លូ ។ ភិក្ខុបន្តិបំភិក្ខុផងគ្នា
 ថា អកចូល្លូទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអកប្រើនោះ ត្រូវតាមភិក្ខុផង ។
 ភិក្ខុអកទទួលបន្តិបំនោះត្រូវបំសំគាល់ទ្រព្យវិទ្យវិញ តែទៅល្លូទ្រព្យ

តំ អវហរតិ អាបត្តិ ឧត្តរំ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អា-
 ណារមេតិ ឥត្តញ្ញមំ កល្លំ អវហរតិ អាបត្តិ ឧត្តរំស្ស ។
 សោ អញ្ញំ មញ្ញមាចោ អញ្ញំ អវហរតិ មូលដ្ឋស្ស
 អនាបត្តិ អវហរតស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុ
 ភិក្ខុំ អាណារមេតិ ឥត្តញ្ញមស្ស ចារិទ ឥត្តញ្ញមោ
 ឥត្តញ្ញមស្ស ចារិទតុ ឥត្តញ្ញមោ ឥត្តញ្ញមំ កល្លំ អវ-
 ហរតិ អាបត្តិ ឧត្តរំស្ស ។ សោ ឥនរស្ស អាណ-
 រមេតិ អាបត្តិ ឧត្តរំស្ស ។ អវហរតោ បដិក្កណាតិ
 មូលដ្ឋស្ស អាបត្តិ មូលដ្ឋស្ស ។ សោ តំ កល្លំ
 អវហរតិ អាបត្តិ សព្វសំ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ
 អាណារមេតិ ឥត្តញ្ញមស្ស ចារិទ ឥត្តញ្ញមោ ឥត្តញ្ញមស្ស
 ចារិទតុ ឥត្តញ្ញមោ ឥត្តញ្ញមំ កល្លំ អវហរតិ អាបត្តិ
 ឧត្តរំស្ស ។ សោ អញ្ញំ អាណារមេតិ អាបត្តិ ឧត្តរំស្ស ។

បានមក ត្រូវពានលើទ្រព្យវេលាភិក្ខុប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិបាណជិតចាំឥត
 នាត់ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុឥន្ទាថា អ្នកចូរលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នក
 ប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះ សំគាល់ទ្រព្យ
 ដទៃទៅលួចបានទ្រព្យដទៃមកវិញ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់ដើមមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ
 ត្រូវអាបត្តិបាណជិតភិក្ខុអ្នកលួច ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុឥន្ទាថា លោកចូរទៅ
 ប្រាប់គង្គល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យភិក្ខុឈ្មោះនេះឯងទៅប្រាប់គង្គល់ភិក្ខុឈ្មោះ
 នេះថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះចូរទៅលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើដើមត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទី ១ នោះទៅប្រាប់ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់
 ទី ២ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទី ១ នោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្នុងទណៈប្រាប់ ។ (ភិក្ខុ
 អ្នកទទួលបង្គាប់ទី ២ ទៅប្រាប់គង្គល់អ្នកទទួលបង្គាប់ទី ៣) ភិក្ខុអ្នកទទួល
 បង្គាប់ទី ៣ (មិនទទួលនឹងទៅលួច ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់ដំបូងត្រូវអាបត្តិឥតឡើយ ។
 ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទី ៣ នោះទៅលួចទ្រព្យនោះបានមក ត្រូវអាបត្តិបាណជិត
 ចាំឥតអស់គ្នា ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុឥន្ទាថា លោកចូរទៅប្រាប់គង្គល់ភិក្ខុឈ្មោះ
 នេះ ឲ្យភិក្ខុឈ្មោះនេះឯងទៅប្រាប់គង្គល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះចូរ
 ទៅលួចទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើដើមត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នក
 ទទួលបង្គាប់ទី ១ នោះទៅប្រើភិក្ខុដទៃ (ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទី ៣ វិញ) ឬភិក្ខុ
 ទទួលប្រើទី ១ នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្នុងទណៈប្រើត ។ អ្នកទទួលបង្គាប់

អវហារកា បដិក្កណាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 សោ តំ កណ្តំ អវហារតិ មូលដ្ឋស្ស អបាបត្តិ
 អាណាបកស្ស ច អវហារកស្ស ច អាបត្តិ តា-
 វាជនស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាមេតិ ឥត្តន្ទាមំ
 កណ្តំ អវហារតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ សោ
 កត្តា មុច បព្វាកច្ចតិ ធារា សក្កោមិ តំ កណ្តំ
 អវហារតិ ។ សោ មុច អាណាមេតិ យនា
 សក្កោសិ ភតា តំ កណ្តំ អវហារតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ សោ តំ កណ្តំ អវហារតិ អាបត្តិ ឧកិច្ចំ
 តារាជនស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាមេតិ ឥត្តន្ទាមំ
 កណ្តំ អវហារតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស សោ តំ អាណា-
 មេត្វា វិប្បដិសារី ច សារវតិ មា អវហារតិ សោ
 តំ កណ្តំ អវហារតិ អាបត្តិ ឧកិច្ចំ តារាជនស្ស ។
 ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាមេតិ ឥត្តន្ទាមំ កណ្តំ អវហារតិ
 អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ សោ តំ អាណាមេត្វា វិប្បដិសារី

ចិត្តទទួលនឹងទៅលួច អ្នកទទួលបង្គាប់ទី ៣ នោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្ខន្ត
 ខណៈទទួល ។ អ្នកទទួលបង្គាប់ទី ៣ នោះទៅលួចទ្រព្យនោះបានមក អ្នក
 ប្រើដើមទ្រព្យអាបត្តិឡើយ ត្រូវអាបត្តិបាណជិតតែតែអ្នកទទួលបង្គាប់ទី ១
 នឹងភិក្ខុអកល្មចទី ៣ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុឥន្ទាមំ លោកចូរទៅលួចយក
 ទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្ខន្តខណៈប្រើ ។ ភិក្ខុ
 អ្នកទទួលបង្គាប់នោះទៅហើយត្រូវបំបែកវិញប្រាប់ថា ខ្ញុំមិនរោចនឹងទៅ
 លួចយកទ្រព្យនោះមកទេ ។ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់ប្រើម្តងទៀតថា លោកអាច
 លួចយកបានក្នុងពេលណា ចូរលួចទ្រព្យនោះក្នុងពេលនោះចុះ ភិក្ខុអ្នក
 បង្គាប់នោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់លួចយកទ្រព្យនោះបាន
 មក ត្រូវអាបត្តិបាណជិតទាំងពីរនាក់ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុឥន្ទាមំ លោក
 ចូរលួចយកទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះ លុះដល់បង្គាប់ភិក្ខុនោះហើយ មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ
 ស្នាយត្រាយវិញ តែមិនបានប្រាប់ភិក្ខុនោះថា អ្នកកុំលួចឡើយ
 ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះទៅលួចទ្រព្យនោះបានមក ត្រូវអាបត្តិបាណជិត
 ទាំងពីរនាក់ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុឥន្ទាមំ លោកចូរទៅលួចយកទ្រព្យ
 ឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដក្ខន្តខណៈបង្គាប់ ។ ភិក្ខុ
 អ្នកបង្គាប់នោះ លុះដល់បង្គាប់ភិក្ខុនោះហើយ មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ

សាវ័តិ ឃា អវហរិទិ សោ អាណាត្តោ អហំ
 តយាទំ ចំ កណ្តំ អវហរិទិ មូលដ្ឋស្ស អនាមត្តិ
 អវហរកស្ស អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុ
 អាណាមទិ វត្តប្រាមិ កណ្តំ អវហរិទិ អាមត្តិ ធុត្ត-
 ជស្ស ។ សោ តំ អាណាមេត្វា វិធម៌សាវិ សាវ័តិ
 ឃា អវហរិទិ សាទ្ធភិ ឡាមទិ ទកិដ្ឋំ អនាមត្តិ ។

[១២២] បញ្ចហានាមហិ អនិដ្ឋំ អាទិយទ្គស្ស
 អាមត្តិ ចារាជិកស្ស បរេវត្តហិកត្វា ហោតិ បរម-
 វត្តហិកសញ្ញំ ច កុរុកោ ច ហោតិ បរិស្តារោ
 បញ្ចមុសកោ វា អតិបកមញ្ចមាសកោ វា វេយ្យ-
 ចិត្តញ្ច បទ្ធពដ្ឋិតំ ហោរិ អាមសតិ អាមត្តិ ធុត្ត-
 ជស្ស ។ ធម្មាមេតិ អាមត្តិ ធុល្លទ្ធអស្ស ។ វាចា-
 ចាវេតិ អាមត្តិ ចារាជិកស្ស បញ្ចហានាមហិ អនិដ្ឋំ
 អាទិយទ្គស្ស អាមត្តិ ធុល្លទ្ធអស្ស បរេវត្តហិកត្វា

ស្តាយក្រាយវិញ ត្រឡប់យាមយាត់ថា លោកកុំលួចឡើយ ភិក្ខុអ្នក
 ទទួលបង្គាប់នោះ មិនត្រឹមត្រូវបំបាត់លួចតាម គោលគបថា លោក
 បង្គាប់ខ្ញុំហើយ រួចទៅលួចយកទ្រព្យនោះបានមក ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់មិនត្រឹម
 អាមត្តិ ត្រូវតាមត្រូវបានពិតភិក្ខុអ្នកលួច ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុដ៏គ្រោះថ្នាក់
 លោកចូលលួចយកទ្រព្យឈ្មោះនេះមក ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះត្រូវតាមត្រូវ
 ទុក្ខដ៏ ។ ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់នោះ លុះដល់បង្គាប់ភិក្ខុនោះហើយ មានសេចក្តី
 ក្តៅត្រហាយស្តាយក្រាយវិញ ត្រឡប់យាត់ថា លោកកុំទៅលួចឡើយ
 ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ទទួលពាក្យថាប្រពៃហើយ ក៏វិលវិលលួចទៅ ភិក្ខុទាំង
 ពីររូបមិនត្រូវតាមត្រូវឡើយ ។

[១២២] ភិក្ខុតាំងយកទ្រព្យវេលាខ្លះមិនបានឲ្យដោយពាក្យ
 យ៉ាង ត្រូវតាមត្រូវបានពិត គឺទ្រព្យវេលាអ្នកដទៃហ្នឹងហែនិក្សេ ១ សំគាល់
 ថាទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្នឹងហែនិក្សេ ១ បរិក្ខារមានដំឡើងច្រើន ចំខ្លួន
 មានសត ឬលើសពី៥មានសត ១ មានវេយ្យចិត្តវាងឡើងប្រាកដ ១ ញ៉ាំង
 ទ្រព្យនោះឲ្យយូរកម្ពុតចាត់ទុក ត្រូវតាមត្រូវបានពិត ។ (បើមិនទាន់ឲ្យយូរ
 កម្ពុតចាត់ទុក) ភិក្ខុចាប់គាល់ ត្រូវតាមត្រូវទុក្ខដ៏ ។ ញ៉ាំងវេលានោះឲ្យកំរើក
 ត្រូវតាមត្រូវធុល្លទ្ធអស្ស ។ ភិក្ខុតាំងយកទ្រព្យវេលាខ្លះមិនបានឲ្យដោយ
 ពាក្យយ៉ាង ត្រូវតាមត្រូវធុល្លទ្ធអស្ស គឺទ្រព្យវេលាអ្នកដទៃហ្នឹងហែនិក្សេ ១

ហោតិ បរមវិគ្គហិតសញ្ញី ច លហុកោ ច ហោតិ
 បរិក្ខារោ អតិរកមាសកោ វា ឧបេត្តមាសកោ
 វា ដេយ្យចិត្តញ្ច បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ អាមសតិ អាមត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ ដល្ហាបេតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ វេបា
 ចារតិ អាមត្តិ ដុល្លច្ចយស្ស ។ បញ្ចហានោវេមំ
 អនិច្ចំ អាទិយទុក្ខស្ស អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស បរម-
 វិគ្គហិតញ្ច ហោតិ បរមវិគ្គហិតសញ្ញី ច លហុកោ
 ច ហោតិ បរិក្ខារោ មាសកោ វា ឧបេមាសកោ
 វា ដេយ្យចិត្តញ្ច បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ អាមសតិ អាមត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ ដល្ហាបេតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 វេបា ចារតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[១២២] ធម្មានាមហិ អនិច្ចំ អាទិយទុក្ខស្ស អាមត្តិ
 បារមីកស្ស ច ច សកសញ្ញី ច ច វិស្សសញ្ញាហិ
 ច ច តាវកាលំកំ កុកោ ច ហោតិ បរិក្ខារោ បញ្ច-
 មាសកោ វា អតិរកមាសកោ វា ដេយ្យចិត្តញ្ច

សំគាលំថា ទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្នឹងហែងក្សេ ១ បរិក្ខារមានដទៃក្រិច
 ប្រមាណលើសពី ១ មាសក ឬថយពី ៥ មាសកចុះមក ១ មានថយ្យ-
 ចិត្តក៏ឡើងប្រាកដ ១ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យយូរគុណចាកទី ១ ត្រូវអាមត្តិ
 ថ្កុល្ល័យ ។ (បើមិនបានញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យយូរគុណចាកទី ១) ក៏ត្រូវ
 ចាប់ពាល់ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យកំរើក ត្រូវអាមត្តិ
 ទុក្ខដ ។ ក៏ក្នុងករណីទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យដោយអាគារ ៥
 យ៉ាង ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ គឺ ទ្រព្យដែលអ្នកដទៃហ្នឹងហែងក្សេ ១ សំគាលំ
 ថា ទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្នឹងហែងក្សេ ១ បរិក្ខារមានដទៃក្រិចប្រមាណ ១
 មាសក ឬថយពី ១ មាសក ១ មានថយ្យចិត្តក៏ឡើងប្រាកដ ១
 ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យយូរគុណចាកទី ១ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ (ស្រប្បិមិន
 បានឲ្យយូរគុណចាកទី) ក៏ត្រូវចាប់ពាល់ គឺត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើឲ្យកំរើក
 គឺត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។

[១២៣] ក៏ក្នុងករណីទ្រព្យដែលម្ចាស់គេមិនបានឲ្យដោយអាគារ
 ៥យ៉ាង ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ គឺមិនបានសំគាលំថាជារបស់ខ្លួន ១ មិនបាន
 កាន់យកដោយវិស្សសៈ ១ មិនបានកាន់យកដោយរបស់ខ្លួន ១ បរិក្ខារមាន
 ដទៃក្រិចប្រមាណ ៥ មាសក ឬលើសពី ៥ មាសក ១ មានថយ្យចិត្ត

បច្ចុប្បន្នំ ហោតិ អាមសតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 ឥន្ទ្រាបេតិ អាមត្តិ ឥល្យទ្ធវយស្ស ។ ហោ ចាវេតិ
 អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ចហាតារាហេ អនិច្ចំ អាដិ-
 យទ្គស្ស អាមត្តិ ឥល្យទ្ធវយស្ស ទ ច សក-
 សញ្ញិ ទ ច វិស្សាសត្តាហិ ទ ច តាវតារាសិកំ
 លហុកោ ច ហោតិ វាវត្តារោ អតិវេតហ-
 សតោ វ ឧទចត្តាមាសតោ វ វេយ្យចិក្ខុញ
 បច្ចុប្បន្នំ ហោតិ អាមសតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 ឥន្ទ្រាបេតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ហោ ចាវេតិ
 អាមត្តិ ឥល្យទ្ធវយស្ស ។ ចហាតារាហេ អនិច្ចំ អា-
 ដិយទ្គស្ស អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ទ ច សកសញ្ញិ
 ទ ច វិស្សាសត្តាហិ ទ ច តាវតារាសិកំ លហុកោ
 ច ហោតិ វាវត្តារោ មាសតោ វ ឧទចត្តាមាសតោ
 វ វេយ្យចិក្ខុញ បច្ចុប្បន្នំ ហោតិ អាមសតិ អាមត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ ឥន្ទ្រាបេតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 ហោ ចាវេតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

តាំងឡើងប្រាកដ ១ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកខ្លួន ១ ត្រូវអាមត្តិ
 បាណិក ។ (បើមិនចាន់ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកខ្លួន) គិតចាប់
 រាល់ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យកំរើត ត្រូវអាមត្តិ
 ឥល្យច្នៃយ ។ គិតកាន់យកទ្រព្យវេលាម្ចាស់មិនបានឲ្យដោយអាការ ៦
 យ៉ាង ត្រូវអាមត្តិឥល្យច្នៃយ គឺមិនបានសំគាល់ថាជារបស់ខ្លួន ១ មិន
 បានកាន់យកដោយស្ម័គ្រស្មាល ១ មិនបានកាន់យកជារបស់ខ្លួន ១ បរិក្ខារ
 មានដីឲ្យគិតប្រមាណរាល់សព្វ ១ មាសក បួនយកិ ៥ មាសកមក ១
 មានវេយ្យចិក្ខុតាំងឡើងប្រាកដ ១ ញ៉ាំងទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកខ្លួន ១
 ត្រូវអាមត្តិឥល្យច្នៃយ ។ (បើមិនចាន់ឲ្យឃ្លាតផុតចាកខ្លួន) គិតចាប់
 រាល់ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យកំរើត ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។
 គិតកាន់យកទ្រព្យវេលាម្ចាស់របស់មិនបានឲ្យដោយអាការ ៦ យ៉ាង ត្រូវ
 អាមត្តិទុក្ខដ គឺមិនបានសំគាល់ថាជារបស់ខ្លួន ១ មិនបានកាន់យក
 ដោយស្ម័គ្រស្មាល ១ មិនបានកាន់យកជារបស់ខ្លួន ១ បរិក្ខារមានដីឲ្យ
 គិតប្រមាណ ១ មាសក បួនយកិ ១ មាសកមក ១ មានវេយ្យចិក្ខុ
 តាំងឡើងប្រាកដ ១ ញ៉ាំងទ្រព្យនោះឲ្យឃ្លាតផុតចាកខ្លួន ១ ត្រូវ
 អាមត្តិទុក្ខដ ។ (បើមិនចាន់ឲ្យឃ្លាតផុតចាកខ្លួន) គិតចាប់រាល់
 គឺត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ញ៉ាំងរបស់នោះឲ្យកំរើត គឺត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។

(១២២) បញ្ចហានាមហិ អធិដ្ឋំ អាធិយទ្ធស្ស
 អាចត្តំ ទុក្ខដស្ស ទ ទ បរមវិគ្គហិតំ ហោតិ
 បរមវិគ្គហិតសញ្ញំ ទ វុទ្ធកា ទ ហោតិ បរិស្សារោ
 បញ្ចមាសកោ វ អតំបត្តចញ្ចមាសកោ វ វេយ្យ-
 ចិត្តញ្ច បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ អាមសតិ អាចត្តំ ទុក្ខដស្ស ។
 ឧទ្ធាបេតិ អាចត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ ហោតិ ចារឹតិ អាចត្តំ
 ទុក្ខដស្ស ។ បញ្ចហានាមហិ អធិដ្ឋំ អាធិយទ្ធស្ស
 អាចត្តំ ទុក្ខដស្ស ទ ទ បរមវិគ្គហិតំ ហោតិ បរមវិគ្គហិ-
 តសញ្ញំ ទ លហុកោ ទ ហោតិ បរិស្សារោ អតំបត្ត-
 មាសកោ វ ឧទបញ្ចមាសកោ វ វេយ្យចិត្តញ្ច
 បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ អាមសតិ អាចត្តំ ទុក្ខដស្ស ។
 ឧទ្ធាបេតិ អាចត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ ហោតិ ចារឹតិ អាចត្តំ
 ទុក្ខដស្ស ។ បញ្ចហានាមហិ អធិដ្ឋំ អាធិយទ្ធស្ស អា-
 ចត្តំ ទុក្ខដស្ស ទ ទ បរមវិគ្គហិតំ ហោតិ បរមវិគ្គហិត-
 សញ្ញំ ទ លហុកោ ទ ហោតិ បរិស្សារោ មាសកោ
 វ ឧទមាសកោ វ វេយ្យចិត្តញ្ច បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ

(១២២) ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យវេលាម្ចាស់របស់មិនបានឲ្យដោយអាការ
 ៥យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ គឺទ្រព្យវេលាអ្នកដទៃមិនបានហ្មត់វាងរក្សា ១
 សំគាល់ថាជាទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្មត់វាងរក្សា ១ បរិស្ថានមានដំឡូងច្រើន
 ប្រមាណ ៥ មាសក ឬលើសពី៥ មាសក ១ មានវេយ្យចិត្តតាំងឡើង
 ប្រាកដ ១ ញ៉ាំងទ្រព្យនោះឲ្យយូរជូនពុកទី ១ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើ
 មិនខានឲ្យយូរជូនពុកទី១) ភិក្ខុចាប់ពាល់ គឺត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ញ៉ាំង
 ទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក គឺត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យវេលាម្ចាស់
 របស់មិនបានឲ្យដោយអាការ ៥យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ គឺទ្រព្យវេលាអ្នក
 ដទៃមិនបានហ្មត់វាងរក្សា ១ សំគាល់ថាទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្មត់វាង
 រក្សា ១ បរិស្ថានមានដំឡូងច្រើនប្រមាណលើសពី ១ មាសក ឬវេយ្យចិត្ត ៥ មា-
 សកចុះមក ១ មានវេយ្យចិត្តតាំងឡើងប្រាកដ ១ ញ៉ាំងទ្រព្យនោះឲ្យយូរ
 ជូនពុកទី ១ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើមិនខានឲ្យយូរជូនពុកទី១) ភិក្ខុចាប់
 ពាល់ គឺត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ញ៉ាំងទ្រព្យនោះឲ្យកំរើក គឺត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យវេលាម្ចាស់របស់មិនបានឲ្យដោយអាការ ៥ យ៉ាង ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ គឺទ្រព្យវេលាអ្នកដទៃមិនបានហ្មត់វាងរក្សា ១ សំគាល់
 ថាទ្រព្យមានអ្នកដទៃហ្មត់វាងរក្សា ១ បរិស្ថានមានដំឡូងច្រើនប្រមាណ ១
 មាសក ឬវេយ្យចិត្ត ១ មាសកចុះមក ១ មានវេយ្យចិត្តតាំងឡើងប្រាកដ ១

អាថសតិ សាមគ្គិ ធុត្តាដស្ស ។ ដល្ហាបេតិ អាថត្ថិ
ធុត្តាដស្ស ។ ហំតា ចាវេតិ អាថត្ថិ ធុត្តាដស្ស ។

(១២៥) អនាថត្ថិ សកសញ្ញាស្ស វិស្សាសត្តាហោ
ភាវកាលិសោ មេតបរិគ្គហោ ចិញ្ចោនកតបរិគ្គហោ មំ-
សុត្តលសញ្ញាស្ស ធុត្តាដស្ស អាទិកកម្មិកស្សាតិ ។
អទិគ្គាមម្ពំ ចបេភាណាវិ ធិដ្ឋំ ។

(១២៦) វេសេហំ មញ្ញត្តាតា
ចតុរោត្តរណេហំ ច
អទ្ធុការេន វេ^(៦) មញ្ញ
មញ្ញ ហារណាតោ ច
មិទ្ធុត្ថិយោ មញ្ញត្តាតា
វេសេហំ អថេរ ទុរេ

១ គេនិបិ ពាយោ ។

ញ្ញំនិទ្រព្យនោធិន្យយោគផុតចាភិ ១ ត្រៃវាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើមិនបានឲ្យ
យូរកម្ពុតចាភិទេ) ភិក្ខុចាប់រាល់ ត្រៃវាបត្តិទុក្ខដ ។ ធ្វើទ្រព្យនោះ
ឲ្យកំរើក ត្រៃវាបត្តិទុក្ខដ ។

(១២៧) ភិក្ខុភាន់យកដោយសំនាល់ជាវាបេស្ម័ន្ត កាន់យក
ដោយស្ម័ន្តស្ថាបនិវិស្តា កាន់យកដោយស្ម័ន្ត្តា កាន់យករបស់ដែលពួក
ប្រែកហ្មួនវែហនិក្សា កាន់យករបស់ដែលសត្វតិរច្ឆានហ្មួនវែហនិក្សា កាន់
យកដោយសំនាល់ជាវាបេស្ម័សុក្ខល ភិក្ខុត្ត ភិក្ខុអករេមិមញ្ញាតិ
(អម្បាលានេ) មិនត្រូវតាបត្តិឡើយ ។
អទិគ្គាម ចបេភាណាវិ ធិដ្ឋំ ។

(មាតិកាទុត្រប មញ្ញំរឿនតាមរបៀបដែលនិទិសំវែផនិករេវ ដូច
នាខនិវត្រមនេះ)

(១២៨) រឿនភិក្ខុ៥បូល្លចកណ្តររបស់ជានិដ្រិយកំ រឿន
ភិក្ខុ៦ បូល្លរេត្រឿនកម្រាល រឿនភិក្ខុ៥បូល្លចទ្រព្យក្នុង
វេហាយប់ (ដោយចំណាំទុកពិវេជ្ជ) រឿនភិក្ខុ៥បូល្លរេ
ទ្រព្យកៅដែលខ្លួនកំពុងដួយនាំទៅ រឿនភិក្ខុ៥បូល្លរោលកែ
ពាក្យថាប្លូច (កែគ្នាខាងយ្យចិត្ត) រឿនភិក្ខុ ៦ បូល្ល
ទៀត រើសសម្បត្តិសាស្ត្រនិទិយ្យកវែលរម្មិនិទៅដោយទ្យង់

ចក្រវិទ្យាសាស្ត្រ ខុនយស័ព្ទ១១១១ វិទ្យាសាស្ត្រ មាតិកាស្ត្រ

អស្មិក្ខុ កុសាធាតោ
 ជញ្ជាយេន^(១) សហា នស
 វេយសេហិ បញ្ចក្កាតា
 បញ្ច ចេវ អម្បលកា
 ទុត្តិកោ ក្រម័សត្វ
 ម្ភសក្កុលំហោនកា
 ស បរិក្ការត្រា
 ភិសំវិសា^(២) ន ចិត្តម្មិ^(៣)
 ទានន័យត្វ វិស្សាសំ
 សសញ្ញាយ បប ទុវ
 សត្ត ធាវហកមាតិ
 សត្ត ចេវ អវហរុ
 សម្ម័ស្ស អវហរុ សត្ត
 បុប្ផហិ អបរេ ទុវ

១ វ. ខ. ១ ឬ ១១១ ១ ២ ៣. វិស្សិសោ ១ ២ ៣. ១ ២. ១ ខ័ន្ធមេ ១

ចក្រវិទ្យាសាស្ត្រ សិទ្ធិច្បាប់ ៤ វិទ្យាសាស្ត្រ សំណិបិហោនិកា

រឿងភិក្ខុ ១ រូបទស័យកសម្ពត្តិបិសុត្តលមិពិសោកអសុតវេល
 មិនទាន់បែកបាយ រឿងភិក្ខុ ១ រូបល្អប្បស្ថាភចិវេ រឿងព្រះ
 កាខុត្តោច្រឡៃស្យាស្សនំរបស់ភិក្ខុវិទ្យាភិក្ខុភិក្ខុវិទ្យា រូប
 ចាំងរឿងភិក្ខុ ៩ ពួកដែលជាម៉ែពោ^(១)សក្កុផង ត្រូវជា ១០
 រឿងភិក្ខុ ៩ រូបមិនទាន់បាយ កុហកយកទានិយភោជនិយា-
 ហារវេលេវេតតសំសង្ឃ រឿងភិក្ខុ ៩ រូបល្អបាយ សាច់
 ចំ ស្ត្រីក្រាម មិនទាន់ ក្នុងវេលាស្រែកអត់បាយ រឿង
 ពួកភិក្ខុល្អបាយព្រមព្រួងចាំងបង្វាយ រឿងពួកភិក្ខុល្អបាយ
 របស់សង្ឃនិងចំណើទ្រូស្សៀង រឿងភិក្ខុល្អបាយភិក្ខុវិហារ
 ហើយមិនហ៊ានចេញទៅក្រៅ រឿងភិក្ខុទាន់ទានិយរបស់
 ភិក្ខុជាសំឡាញ់ព្រោះសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាល រឿងភិក្ខុ ២ រូបទៀត
 យកទានិយរបស់ភិក្ខុវិទ្យាទាន់ហើយសំគាល់ជា របស់ខ្លួន
 រឿងភិក្ខុ ៧ ពួកប្រពៃណីមិនទទួលខ្លួនជាល្អបាយ រឿងភិក្ខុ
 ៧ ពួកតាំងចិត្តល្អបាយកតិ រឿងភិក្ខុ ៧ រូបល្អបាយកា-
 និយរបស់សង្ឃ រឿងភិក្ខុ ២ រូបទៀតល្អបាយ រឿងភិក្ខុ

១ របស់ដែលសំណិបិហោនិកា ១

វិធីបិណ្ឌ បញ្ចវិភាង

តយោ ៥ វត្តកំណើន
 បណី តិណី អភិក្កមេ
 សុភរា ៥ មីនា មជ្ជា
 យាទត្តាមិ មវត្តយិ
 ទុវ មេសី ទុវ ធារ
 បំស្មុត្តលំ ទុវ ទតា
 អទុប្បត្តិវិភាង១១
 តន្ត្រា ៥ មវិម្ពយិ
 សាវត្តិយា ៥ ទុវ មុដ្ឋិ
 ទ្វេ វិយាសា ទុវ តិណា
 សឡស្ស កាដាយ បេត្ត
 សត្ត ៥ អសាមិកា

វិធីបិណ្ឌ បញ្ចវិភាង

៣ ប្រទេសិយាយយករបស់អំពីត្រកូល ៥ បង្ហាត់ខិត្តុមៗ
 រាមភាគ្យដែលលោកម្ចាស់ត្រកូលផ្តាំ រឿងភិក្ខុ ៣ ប្រយក
 តែបណីលែងគយ រឿងភិក្ខុ ៣ ដោះជ្រូកជាប់អន្ទាក់លែង
 រឿងភិក្ខុ ៣ ដោះជ្រូកជាប់អន្ទាក់លែង រឿងភិក្ខុ ៣ ដោះជ្រូក
 ជាប់លលែង រឿងភិក្ខុ ១ ប្រល្លូចប្រមៀលកណ្តុរទៅក្នុង
 យាខ រឿងភិក្ខុ ២ ប្រល្លូចយកដុំសាច់ រឿងភិក្ខុ ២ ពួកល្លូច
 យកឈើគូររបស់គេ រឿងភិក្ខុ ១ ប្របំសុត្តលយកសម្លក់
 សាងករបស់គេ រឿងភិក្ខុ ២ ប្រ រើសយកសម្លក់សាងក
 អណ្តែតទឹក រឿងភិក្ខុ ១ ប្រល្លូចផឹកសប្បិ^១ រឿងភិក្ខុ ៣ ចូល
 ដៃគ្នាស្លូតទ្រព្យគេ ហើយចែកគ្នាម៉ែងពេញ ៥ ហាសកម្លាក់
 រឿងភិក្ខុ ២ ប្រល្លូចចេញជាតិម្នាក់ ១ កាប់ វេលាត្រង់សាវត្តិ
 អត់បាយ រឿងភិក្ខុ ២ ពួកបំសុត្តលយកសាច់ដែលសល់អំពី
 លោបរិភោគ រឿងភិក្ខុ ២ ប្រល្លូចស្មៅគេ រឿងភិក្ខុ ៧
 ពួកយកទានិយរបស់សិវ្វិវិទកត្តាទាន់ រឿងភិក្ខុ ៧ ពួកមិន
 ហ៊ានទទួលទានិយដែលមនុស្សមិនបែនម្ចាស់ប្រគេន រឿង

១ ទំព័រនេះគេដែលគេដកចេញទៅជាទ្រព្យបែបបែប ១ ។

បាណិកលោក ទុំយល់ព្រះស្ស តែវន្តម្លី មាតិកាទុក្ខមោ

នាវុទតា មត្តិកា ទ្វេ តិលកាដិ

សង្ឃស្ស សត្ត អវហាសំ សេយ្យ

សស្សមិត្តំ ១ ទានំ ចិហមយ្យ

មាមយ្យ សស្សមិត្តំ ភាវតាលិវេ

ឧប្បា ពន្ធពោ ១៧

វេសាលិយា ១ អន្តិកា

ពាណនសំ ១ តោសម្ពិ

សាគលា ទន្ស្រោន ទាតិ ១

[១២៧] តេន ១៧ បទ សមយេន ឧត្តមិយា

កិក្ខុ រជិតត្រាលំ កត្តា រុជិតត្រាលំ អវហរិស្ស ។

បាណិកលោក សិក្ខាបទ ទី ២ វិន័យ ព័រដាប៊ែរមោតិក

កិក្ខុយកលេរបស់សង្ឃធ្វើជញ្ជាំងកុដិដោយគិតថាខ្លី រឿង
 កិក្ខុល្អច្រើនសង្ឃ រឿងកិក្ខុល្អដើស្តីកសង្ឃ រឿងកិក្ខុ ២ រូប
 ល្អចេញឃើញរបស់សង្ឃ រឿងកិក្ខុ ៧ រូបល្អចេញឆ្នើសេ-
 នាសទ្ធរបស់សង្ឃ រឿងកិក្ខុយកសេនាសទ្ធសម្រាមវិហារ
 មានម្ចាស់ពៅប្រើប្រាស់ហើយទោល រឿងកិក្ខុ ១ ភ្នកព្រដំ
 មានព្រះភាគច្រើនអនុញ្ញាតឱ្យខ្ញុំធ្វើសេនាសទ្ធរបស់គេប្រើ
 ប្រាស់បាន រឿងភ្នកកុដិជាសិស្សរបស់ពុទ្ធសាសនាភិក្ខុភិក្ខុ
 ក្រីក្រចម្រុះនឹងក្រីក្រជន្រ្ទះ ទៅនិយាយយកមហាលោយល្អច្រ-
 ព្យំដោយសវណ្ណកបាយ នឹងក្បាលទឹកយ៉ូក្នុងក្រកូលមេដ្ឋាក
 របស់ពុទ្ធសាសនាភិក្ខុ រឿងអដ្ឋករក្នុងក្រដៅសាលី វិចក
 បតិកដល់ខ្លួនយកហមតិ រឿងបិណ្ឌទ្រព្យក្នុងក្រដៅពាណិស
 ទាំងអស់ពីរនាក់របស់មេដ្ឋាក អំពីវិថីចោទបាទមកដោយ
 បូខ្លី រឿងកិក្ខុជាសំឡាញ់នឹងគ្នា ៦ នាក់ក្នុងក្រដៅសាស្ត្រ
 បើសន្តិកម្មគិតថានឹងឱ្យដល់ម្ចាស់ រឿងកិក្ខុជាសុខិវិហារក
 របស់ទ្រព្យករក្នុងក្រដៅសាគលល្អចេញយកល្អរបស់គេ ។

(១២៧) សម័យនោះឯង ឧត្តមិយាភិក្ខុជាសិស្សយកទៅកាន់ទឹកខ្លួន
 ហាលកណ្តុរខែដាច់ថ្ងៃលក់ ហើយល្អមយកច្រព្យរបស់ជាងថ្ងៃលក់ ។

តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ភគវតា សិក្ខាបដំ មញ្ញត្តំ
កត្វំ ទុ ទោ មយំ ចារាជីកំ អាបត្តំ អាមន្ទាតិ ។
ភគវតា ឯតមត្តំ អាណេចេសំ ។ អាបត្តំ តុម្ភេ
ភិក្ខុវា អាមន្ទា ចារាជីកន្តំ ។

[១២៨] តេស ទោ បដ សមយេន អញ្ញត្តេ
ភិក្ខុ វជិតត្តវណំ កត្វា មហាភ្នំ ទុស្សំ មស្សិត្វា
យេយ្យចិត្តំ ឧប្បាទេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
កត្វំ ទុ ទោ មហំ ចារាជីកំ អាបត្តំ អាមន្ទាតិ ។
ភគវតា ឯតមត្តំ អាណេចេសិ ។ អាបត្តំ ភិក្ខុ
ចិត្តុប្បាទេសិ ។ តេស ទោ បដ សមយេន អញ្ញត្តេ
ភិក្ខុ វជិតត្តវណំ កត្វា មហាភ្នំ ទុស្សំ មស្សិត្វា
យេយ្យចិត្តោ អាមសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ មេ ។
អាបត្តំ ភិក្ខុ ចារាជីកស្ស អាបត្តំ ទុក្កដស្សតិ ។
តេស ទោ បដ សមយេន អញ្ញត្តេ ភិក្ខុ វជិតត្ត-
វណំ កត្វា មហាភ្នំ ទុស្សំ មស្សិត្វា យេយ្យចិត្តោ
ឧប្បាទេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ មេ ។

ភិក្ខុអម្បាលនោះមានសេចក្តីសន្សំយថា សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
បញ្ញត្តហើយ យើងទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបាទដ៏កហើយបូជា ។ ទើប
ត្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបាទដ៏កហើយ ។

[១២៨] សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់កន្លែងហាលភណ្ណ
នៃដាវជ្រលក់ បានឃើញសម្តែងមានជំរុំច្រើន ហើយញាតិវេយ្យចិត្ត
ឲ្យភេតរឡើង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយថា អញត្រូវអាបត្តិបាទដ៏ក
ហើយបូជា ។ ទើបត្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បើវេយ្យចិត្តភិក្ខុរឡើងប៉ុណ្ណោះ អ្នកមិនត្រូវ
អាបត្តិអ្វីឡើយ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់កន្លែងហាលភណ្ណ
នៃដាវជ្រលក់ ឃើញសម្តែងមានជំរុំច្រើនមានវេយ្យចិត្តភិក្ខុសព្វហើយ
ចាប់កាលសម្តែងនោះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ មេ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបាទដ៏កទេ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្កដ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់កន្លែងហាលភណ្ណនៃ
ដាវជ្រលក់ បានឃើញសម្តែងមានជំរុំច្រើន មានវេយ្យចិត្តភិក្ខុសព្វ
ហើយភ្នើសម្តែងនោះឲ្យភេត ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ មេ ។

អនាមត្តំ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាមត្តំ ឥស្សត្ថយស្សាតិ ។
 ទេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 វេទនត្ថវណំ ភត្តា មហាភ្នំ ទុស្សំ បស្សន្ទា
 ថេយ្យចិត្តោ មាថា ចាមសិ ។ ឥស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ មេ ។ អាមត្តិ ភិក្ខុ អាមត្តោ
 ចារាជិកស្ស ។

(១២៧) ទេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 បិណ្ឌចារិកោ ភិក្ខុ មហាភ្នំ ទុក្ខត្ថវណំ បស្សន្ទា
 ថេយ្យចិត្តំ ឧប្បាទេសិ ។ ឥស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ មេ ។ អនាមត្តិ ភិក្ខុ ចិត្តប្បាទេតិ ។ ទេន ទោ
 បទ សមយេន អញ្ញតរោ បិណ្ឌចារិកោ ភិក្ខុ មហាភ្នំ
 ទុក្ខត្ថវណំ បស្សន្ទា ថេយ្យចិត្តោ អាមសិ ។ មេ ។ អាម-
 បត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាមត្តិ ឥស្សត្ថយស្សាតិ
 ។ មេ ។ ថេយ្យចិត្តោ ឧប្បាទេសិ ។ មេ ។ អនាមត្តិ
 ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាមត្តិ ឥស្សត្ថយស្សាតិ ។ មេ ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវភាបត្តិបាតដឹកទេ ត្រូវតែ
 អាមត្តិឥស្សត្ថយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទម្រុញទៅកាន់កន្លែងហាល
 កញ្ជ្រះខែជាងដែលកំ បានឃើញសម្លាប់មានដំឡូងច្រើន មានថយ្យ-
 ចិត្តតិកល្លច ហើយញ៉ាំងសម្លាប់នោះឲ្យយូរក្នុងកាល ។ ភិក្ខុនោះមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវ
 អាមត្តិបាតដឹកហើយ ។

(១២៨) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទម្រុញទៅបិណ្ឌចារិក
 បានឃើញកំពលដ៏ប្រសើរមានដំឡូងច្រើន ហើយញ៉ាំងថយ្យចិត្តឲ្យ
 កើតឡើង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បើថយ្យចិត្តកើតឡើងប៉ុណ្ណោះ អ្នកមិន
 ត្រូវភាបត្តិឡើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទម្រុញទៅ
 បិណ្ឌចារិក បានឃើញកំពលដ៏ប្រសើរមានដំឡូងច្រើន មានថយ្យចិត្ត
 តិកល្លចហើយចាប់ភាស ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវភាបត្តិបាតដឹកទេ ត្រូវតែអាមត្តិឥស្សត្ថយ ។ មេ ។ ភិក្ខុ
 មានថយ្យចិត្ត ធ្វើរបស់នោះឲ្យកំរើក ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវភាបត្តិបាតដឹកទេ ត្រូវតែអាមត្តិឥស្សត្ថយ ។ មេ ។

វេយ្យាចំត្រា ហ៊ានា ចារសិ ។ ឥស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
។ បេ ។ អាបន្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្តោ ចារាជិកន្តិ ។

[១៣១] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតព
ភិក្ខុ ធិរ កណ្ណំ បស្សិត្វា ធិមិត្តំ អតាសិ វត្តិ
អវហរិស្សាមិត្តំ ។ សោ តំ មញ្ញាមាណោ តំ អវហរិ ។
ឥស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបន្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ
អាបន្តោ ចារាជិកន្តិ ។ បេ ។ តំ មញ្ញាមាណោ អញ្ញា
អវហរិ ។ បេ ។ អញ្ញា មញ្ញាមាណោ តំ អវហរិ ។ បេ ។
អញ្ញា មញ្ញាមាណោ អញ្ញា អវហរិ ។ បេ ។ ឥស្ស កុក្កុច្ចំ
អហោសិ ។ បេ ។ អាបន្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្តោ
ចារាជិកន្តិ ។ តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញា
តព ភិក្ខុ ធិរ កណ្ណំ បស្សិត្វា ធិមិត្តំ អតា
សិ វត្តិ អវហរិស្សាមិត្តំ ។ សោ តំ^(១) មញ្ញាមាណោ

១. ម. អញ្ញា ។

ភិក្ខុមានវេយ្យាចំត្រា ហ៊ានា ចារសិ ។ ឥស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
សេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ហួសភិក្ខុ អ្នកត្រូវ
អាបន្តិបារាជិកហើយ ។

[១៣០] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ ឈ្មោះឃ្លាទ្រព្យក្នុងវេលា
ថ្ងៃ ហើយបានធ្វើឧបសម្ព័ន្ធសំគាល់ថា អញ្ញាធិរលួចយកទ្រព្យនោះក្នុង
វេលាយប់ ។ ភិក្ខុនោះគាល់សំគាល់ទ្រព្យនោះបានហើយ ក៏លួច
យកទ្រព្យនោះមក ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ហួសភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបន្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។
ភិក្ខុសំគាល់ទ្រព្យនោះបាន (គង្គវេលាថ្ងៃហើយ ផលវេលាយប់) លួច
យកទ្រព្យដទៃបានមកវិញ ។ បេ ។ (វេលាថ្ងៃ) សំគាល់ទ្រព្យដទៃ
ទេ (វេលាផលវេលាយប់) ត្រូវលួចបានទ្រព្យនោះហេត ។ បេ ។
សំគាល់ទ្រព្យដទៃបានហើយ ទៅលួចយកទ្រព្យដទៃបានមក ។ បេ ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ហួស
ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបន្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ ឈ្មោះ
ឃ្លាទ្រព្យក្នុងវេលាថ្ងៃ ហើយបានធ្វើឧបសម្ព័ន្ធសំគាល់ថា អញ្ញាធិរលួច
យកទ្រព្យនោះក្នុងវេលាយប់ ។ ភិក្ខុនោះសំគាល់ទ្រព្យនោះបានហើយ

បញ្ជីនាមស្រី ទុក្ខិយសំព្វបទស្ស វិនិច្ឆ័យ សិលាភារោមសតវ

អត្តលោ កណ្តំ អវហាវ ។ ឧស្ស កុណ្ណត្ថំ វេលោ-
សិ ។ មេ ។ អនាមត្ថំ ភិក្ខុ ចារាជិកាស្ស អាមត្ថិ
ទុក្ខដស្សតិ ។

[១៧១] តេ ចេ បទ សមយេន អញ្ញានេ
ភិក្ខុ អញ្ញាស្ស កណ្តំ ហារត្តា សិលេ កាវ វេយ្យចំត្តោ
អាមសិ ។ មេ ។ អនាមត្ថំ ភិក្ខុ ចារាជិកាស្ស
អាមត្ថំ ទុក្ខដស្សតិ ។ មេ ។ វេយ្យចំត្តោ ជន្មាមេសិ
។ មេ ។ អនាមត្ថំ ភិក្ខុ ចារាជិកាស្ស អាមត្ថំ ជុល្លត្ថ-
យស្សតិ ។ មេ ។ វេយ្យចំត្តោ ទុំ ទិរោមេសិ ។ មេ ។
អាមត្ថំ ត្ថំ ភិក្ខុ អាមន្ទា ចារាជិកាស្ស ។ មេ ។ ទន្ទ
កាវ វេយ្យចំត្តោ អាមសិ ។ មេ ។ វេយ្យចំត្តោ ជន្មា-
មេសិ ។ មេ ។ វេយ្យចំត្តោ កង្កី ទិរោមេសិ ។ មេ ។
កង្កីយា កាវ វេយ្យចំត្តោ អាមសិ ។ មេ ។

បញ្ជីនាមស្រី សិលាភារោមសតវ វិនិច្ឆ័យ សិលាភារោមសតវ

(វេលាយថំ) ត្រឡប់លួចបាន(ទ្រព្យរបស់ខ្លួនមកវិញ) ។ ភិក្ខុមានមាត
សេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវ
អាមត្ថិបាណជិតទេ ត្រូវតែអាមត្ថិទុក្ខដ ។

[១៧១] សម័យនារោង មានភិក្ខុទម្រុប ទូលនាំយក(ទ្រព្យរបស់
អ្នកដទៃទៅទ្រព្យ) (វេលាកំពុងរើរ) ក៏មានវេយ្យចំត្តាហើយចាប់ផ្តាល់
របស់គំនិតនៅលើក្បាល ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក
មិនត្រូវអាមត្ថិបាណជិតទេ ត្រូវតែអាមត្ថិទុក្ខដ ។ មេ ។ ភិក្ខុមានវេយ្យចំត្ត
ហើយធ្វើរបស់នារទ្រកំរើក ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកមិនត្រូវអាមត្ថិបាណជិតទេ ត្រូវតែអាមត្ថិថ្មល្អថ្មយ ។ មេ ។ ភិក្ខុមាន
វេយ្យចំត្តគិតល្អ ហើយដាក់របស់ចុះមកត្រង់ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាមត្ថិបាណជិតហើយ ។ មេ ។ ភិក្ខុមាន
វេយ្យចំត្តគិតល្អ ហើយចាប់ផ្តាល់ការវែងវែកគំនិតនៅលើក ។ មេ ។
ភិក្ខុមានវេយ្យចំត្តគិតល្អ ហើយធ្វើការ(១)នារទ្រកំរើក ។ មេ ។ ភិក្ខុមាន
វេយ្យចំត្តគិតល្អ ហើយដាក់ការចុះមកត្រង់ចន្លោះ ។ មេ ។ ភិក្ខុមាន
វេយ្យចំត្តគិតល្អ ហើយចាប់ផ្តាល់ការវែងវែកគំនិតនៅលើចន្លោះ ។ មេ ។

១ បញ្ជីនាមស្រីនៃសិលាភារោមសតវ ដោយសវយវិមានប្បាលនាមិទ ពិទ្ធកុល្យអប្បិក ។

ថេយ្យចិន្តោ ឧបាសេសិ ។ មេ ។ ថេយ្យចិន្តោ បាតុទ
 អត្តហេសិ ។ មេ ។ បាតុ កាវំ ថេយ្យចិន្តោ ក្នុងមិយំ
 ចិត្តមិ ។ មេ ។ ថេយ្យចិន្តោ ក្នុងមិសោ អត្តហេសិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អយោសិ ។ មេ ។ អាមន្តិ ត្វំ ភិក្ខុ
 អាមន្តោ ចារុនិក្ខិ ។

[១៣២] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតោ ភិក្ខុ
 អដ្ឋោតាសេ ចិវំ បត្តិវិកា វិហារំ ចាវិសិ ។ អញ្ញតោ
 ភិក្ខុ ខាយិទំ ចិវំ ឧស្ស័តិ មនិសាមេសំ ។ សោ
 ធិក្ខមិត្តា នំ ភិក្ខុ មុច្ចំ អាទិសោ មយ្ហំ ចិវំ តេជ
 អវហន្តិ ។ សោ វិវាហោ មយោ អវហន្តិ ។ សោ
 តំ អាទិយំ អស្សបណាសិ មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អាហាសិ ។ មេ ។ កិចិន្តោ ត្វំ ភិក្ខុតិ ។ ធិក្ខមិត្តោ
 អហំ ភក្ខនិ ។ អយាមន្តិ ភិក្ខុ ធិក្ខមិត្តោ ។

ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តនិកល្លច ហើយធ្វើការច្រើនកំរើក ។ មេ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យ-
 ចិត្តនិកល្លច ហើយបានកាន់យកវាយៗដ ។ មេ ។ ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្ត
 និកល្លច ហើយដាក់ការវិវល់គាំទ្រទៅនឹងវិសេសលើផ្លូវផែនដី ។ មេ ។
 ភិក្ខុមានថេយ្យចិត្តនិកល្លច ហើយបានចាប់យករបស់អំពីវិសេស ។ ភិក្ខុ
 ទោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ហាលភិក្ខុ
 អ្នកត្រូវតែបត្តិទារុណិកហើយ ។

[១៣២] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបហាលចិវិក្ខនិទិវិល
 ហើយចូលទៅកាន់វិហារ ។ មានភិក្ខុឯទៀតទុកដាក់ចិវិវិហារដោយ
 គិតថា កុំឱ្យចិវិវិហារទាំងនោះឡើយ ។ ភិក្ខុនោះចេញពីវិហារទៅហើយ
 សួរភិក្ខុនោះថា តារុសោ ចិវិវិហារខ្ញុំ លោកណាស្តាប់យកទៅ ។ ភិក្ខុ
 នោះពាលតបយ៉ាងនេះ (ចិវិវិហារ) យើងស្តាប់យកហើយ ។ ភិក្ខុ
 ម្ចាស់ចិវិវិហារនោះប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។
 ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ហាលភិក្ខុ
 អ្នកមានចិត្តនិកល្លចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះទូលថា បពិត្រព្រះអង្គមានព្រះភាគ ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គត្រាន់តែដោយពាក្យ (តែគ្មានថេយ្យចិត្តទេ) ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ហាលភិក្ខុ យើងត្រូវតែចាំដោយពាក្យ អ្នកមិនត្រូវតែបត្តិទារុណៈឡើយ ។

បាណសិកាសុត្តនិកាយ វិទិត្តសុត្តនិកាយ មហាបទិសុត្តនិកាយ

កេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតោ កិក្ខុ បីមេ
 ចីវរំ ធិក្ខុមិគ្គា ។ មេ ។ បីមេ ធិសិទ្ធិ
 ធិក្ខុមិគ្គា ។ មេ ។ ហេត្វាបីមេ បត្តំ ធិក្ខុមិគ្គា
 វិហារំ ចារិសិ ។ អញ្ញាតោ កិក្ខុ មាយំ បត្តោ
 នស្ស្រិកិ បដិសាមេសិ ។ សោ ធិក្ខុមិគ្គា តំ កិក្ខុ
 បុទ្ធិ អាវុសោ មយ្ហំ បត្តោ កេន អវហោតិ ។
 សោ វិវាហា មយា អវហោតិ ។ សោ
 តំ អាធិយំ អស្សមណាសិ ត្ថុទ្ធិ ។ វស្ស
 កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ មេ ។ អហោតិ កិក្ខុ ធិក្ខុមិ
 ដេតិ ។ កេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតោ
 កិក្ខុ វិគិយា ចីវរំ មត្តិក្ខា វិហារំ ចារិសិ ។
 អញ្ញាតោ កិក្ខុ មាយំ ធិ ចីវរំ ធិស្ស្រិកិ បដិសាមេ
 សិ ។ សោ ធិក្ខុមិគ្គា តំ កិក្ខុ បុទ្ធិ អយ្យ
 មយ្ហំ ចីវរំ កេន អវហោតិ ។ សោ វិវាហា មយា
 អវហោតិ ។ សោ តំ អាធិយំ អស្សមណាសិ ត្ថុទ្ធិ ។

បាណសិកាសុត្តនិកាយ វិទិត្តសុត្តនិកាយ មហាបទិសុត្តនិកាយ

សមីយនោ មានកិក្ខុ ទុក្ខ ទុក្ខដាក់ចិវរេវេតិ ។ មេ ។ ទុក
 ដាក់សម្បត្តិសិទ្ធិលេខានិ ។ មេ ។ ទុកដាក់បាត្រក្រាមកានិ ហើយ
 ចូលទៅកានិហារ ។ មានកិក្ខុទៀតទុកដាក់បាត្រក្រាម ហើយគិតថា
 កុំឲ្យបាត្រនេះបាត់ទៅឡើយ ។ កិក្ខុម្ចាស់បាត្រនោះចេញពីហារហើយ
 ទៅស្វិតកុំនោះថា អាវុសោ បាត្ររបស់ខ្ញុំអ្នកណាស្លាប់យកទៅ ។
 កិក្ខុនោះពោលគបយ័និទេថា (បាត្ររបស់លោក) យើងស្លាប់យក
 ហើយ ។ កិក្ខុម្ចាស់បាត្រចោទប្រកាន់កិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសម
 ណាទេ ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ត្រាមន្ត្រីចង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់កិក្ខុ មើលត្រូវពោលពាក្យទេ មិនត្រូវកាបកិក្ខុឡើយ ។ ស
 មីយនោឯង មានកិក្ខុ ទុក្ខ ពាលចិវរេវេតិ ហើយចូលទៅ
 កានិហារ ។ មានកិក្ខុទៀតទុកដាក់ចិវរេវេតិហើយគិតថា កុំឲ្យចិវ
 រនេះបាត់ទៅឡើយ ។ កិក្ខុនីជាម្ចាស់ចិវរនោះចេញពីហារទៅ ហើយ
 ស្វិតកុំនោះថា នាង ចិវររបស់ខ្ញុំអ្នកណាស្លាប់យកទៅ ។ កិក្ខុ
 នោះពោលគបយ័និទេថា (ចិវរនាង) យើងស្លាប់យកហើយ ។ កិក្ខុ
 ម្ចាស់ចិវរនោះចោទប្រកាន់កិក្ខុនោះថា នាងមិនមែនជាសមណីទេ ។

អស្សុមណោសិ ភូតិ ។ ភស្ស កុត្តិ អណោសិ
។ មេ ។ ភិច្ចោត្ត ភិច្ចាតិ ។ មេយ្យច្ចោត្ត មហា
ភគវាតិ ។ អាមត្តិ ភិច្ច អាមត្តោ ចារាជិកស្ថិ ។

(១៣២) ភេត មេ បទ សមយេន អញ្ញាតរា
ភិច្ច សុសាទំ ភត្តា អតិរេន សរិរ មំសុត្តលំ
អត្តហោសិ ។ ភស្សិ ច សរិរ មេតោ អចិក្កោ
យោតិ ។ អថោ ភោ មេតោ តំ ភិច្ចុំ វង្សនភិច
មា ភត្តេ មយ្ហំ សាជគំ អត្តហោសិភិ ។ ភោ ភិច្ចុ
អហាទិយត្តោ អត្តហោសិ^(១) ។ អថោ តំ សរិ
នុដ្ឋហិត្តា ភស្ស ភិច្ចោតោ មិច្ឆិទោ មិច្ឆិទោ អនុមិច្ចិ ។
អថោ ភោ ភិច្ចុ វិហារំ មរិសិក្ខា ធូរំ មេតោសិ ។
អថោ តំ សរិ ភត្តោ មរិចតិ ។ ភស្ស កុត្តិ
អណោសិ ។ មេ ។ អនាមត្តិ ភិច្ច ចារាជិកស្ស
ន ច ភិច្ចាវ អតិរេន សរិរ មំសុត្តលំ ភោតត្តិ
យោ ភត្តោយ្យ អាមត្តិ ភត្តិកស្សាតិ ។

១ ឧ.ទ. អណោសិ ។

ប្រកាន់ភិច្ចោតោ លោកមិនមែនជាសមណេ ។ ភិច្ចោតោសេចក្តី
សន្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិច្ច អ្នកមានចិត្តនិរដ្ឋ
ម្តេច ។ ភិច្ចោតោគ្រាបង្គំទូលថា មតិគ្រូព្រងើងព្រះករុណា ខ្ញុំព្រះ
អង្គមានមេយ្យច្ចោត្តមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះករុណាទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិច្ច
អ្នកត្រូវអាចគ្គុំបារាជិកហើយ ។

(១៣២) សម័យនោះឯង មានភិច្ចុមេយ្យច្ចោត្តស្ថាន ហើយ
បានកាន់យកសម្តែងប៊ុយណែលពីសិវៈខ្មៅដែលមិនទាន់បែកគ្នាយ ។
ភិច្ចុសិវៈខ្មៅចំនោះមានប្រភេទកាស្រីយេវេ ។ គ្រានោះ ប្រើគេនោះ
បានឆ្ងាយទំនងភិច្ចោតោយើងនេះថា មតិគ្រូលោកដ៏ចំរើន លោកកុំយក
សាវ័ករបស់ខ្ញុំឡើយ ។ ភិច្ចោតោមិនអំពើទំនងពាក្យប្រគេនោះ កំបេរឹត
កាន់យកទៅ ។ ខណៈនោះសិវៈខ្មៅត្រាតឡើង ហើយដេញដាច់កាយ
ក្រោយខ្នងភិច្ចោតោ ។ សំដាប់នោះឯង ភិច្ចោតោរត់ម្តេចទៅក្នុងវិហារ
ហើយបិទទ្វារ ។ សិវៈខ្មៅនោះ ក៏ផ្តួលក្តោកក្តីទំនាឯង ។ ភិច្ចោតោ
មានសេចក្តីសន្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិច្ច អ្នកមិន
ត្រូវកាបគ្គុំបារាជិកទេ ម្ចាស់ភិច្ចុចាំទំរុយ តែកទៅ ពួកភិច្ចុកុំប្រើ
កាន់យកសម្តែងប៊ុយណែលពីសិវៈខ្មៅដែលមិនទាន់បែកគ្នាយ ភិច្ចុលា
កាន់យក ភិច្ចោតោ ត្រូវលេបគ្គុំគ្នា ។

[១៣៥] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតតោ
 ភិក្ខុ សង្ឃស្ស ចំវរ កាដិយមារេ ថេយ្យចិត្តោ កុសំ
 សង្កមេត្តា ចំវរ អត្តហោសំ ។ ធម្មស្ស កុក្កុក្កំ អហោ-
 សំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភំ ភិក្ខុ អាមញ្ញោ ខារាជិក្កំ ។

[១៣៦] តេជ ទោ បទ សមយេន អាយស្សា
 អាណត្តោ ជន្តាយវ អញ្ញតតស្ស ភិក្ខុនោ អន្តវាសតំ
 អត្តនោ មញ្ញមាតោ ចំវរសេសំ ។ អថទោ សោ
 ភិក្ខុ អាយស្សនំ អាណត្តំ ឯតទរោច តំស្ស មេ ភំ
 អារុសោ អាណត្តំ អន្តវាសតំ ចំវរសេសំ ។
 សកសញ្ញំ អហំ អារុសោតំ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ
 អាណេសុំ ។ អថាមត្តំ ភិក្ខុវេ សកសញ្ញំស្សាតំ ។

[១៣៧] តេជ ទោ បទ សមយេន សម្មហុណា
 ភិក្ខុ ភំជ្ឈក្កុជា បទ្ធកា ឱរោមាត្តា សិហវិយាសំ
 បស្សិត្តា បថាមេត្តា បរិកុញ្ញីសុ ។ វេសំ កុក្កុក្កំ
 អហោសំ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាណេសុំ ។ អថាមត្តំ
 ភិក្ខុវេ សិហវិយាសេតិ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
 សម្មហុណា ភិក្ខុ ភំជ្ឈក្កុជា បទ្ធកា ឱរោមាត្តា

[១៣៨] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយ កាលភេតពុទ្ធចែកចិវរ
 ដើម្បីសិរិ មានថេយ្យចិត្តភិក្ខុមួយ ហើយបានផ្លាស់ស្នាក់ខ្លួន ល្ងាច
 យកចិវរភិក្ខុដទៃ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិទុកជំពរហើយ ។

[១៣៩] សម័យនោះឯង ព្រះរាជទូតមានកាយុសំការស្សន៍
 របស់ភិក្ខុដទៃថាជាថេស្តខ្លួន ហើយស្ងៀមស្ងៀមភេតភ្លើង ។ ត្រា
 នោះឯង ភិក្ខុម្ចាស់ស្សន៍នោះ បានសួរព្រះរាជទូតមានកាយុសំការនេះ
 ថា ម្ចាស់អារុសោ តានខ្លួន ហេតុអ្វីបានជាលោកស្ងៀមស្ងៀមរបស់ខ្ញុំ ។
 ព្រះរាជទូតឯងយកថា អារុសោ ខ្ញុំសំគាល់ថាជាថេស្តខ្ញុំ ។ ពួក
 ភិក្ខុត្រាបចូលសេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះរាជទូតព្រះរាជ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានផលភិក្ខុអ្នកតាន់យកដោយសំ-
 គាល់ថា ជាថេស្តខ្លួនទេ ។

[១៤០] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនមួយ ចុះចាកភិក្ខុដ្ឋ-
 ក្នុងបានឃើញវិភាសក្នុងសិហា ហើយយកមតិចំអីវចកត្តានោះ ។ ភិក្ខុទាំង
 នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ទើបនាំគ្នាត្រាបចូលសេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះរាជទូត
 ព្រះរាជ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តាមនាវិភាសក្នុង
 សិហាមិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនមួយ ចុះ

ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល

ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល
ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល
ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល
ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល

[១៣៨] តេជ ទោ បទ សមាយេន អញ្ញតហ
សុត្តន្ត ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល
ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល
ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល
ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល
ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល
ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល
ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល

ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល

ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល
ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល
ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល
ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល ធាតុដំបូល

[១៣៩] សមាយេនាធិន មានភិក្ខុ ១ ប្រ កាល គេកំពុង ចែក
បាយដល់សង្ឃ ខ្លួនខំយាយថា លោកចូរឲ្យ ១ ចំណែកទៀតដើម្បីភិក្ខុ
ដទៃ ថាដូច្នោះហើយក៏កាន់យកបាយដោយឥតមានមូល ៗ ភិក្ខុនោះមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវ
ពេបក្តីបារមីទេ ត្រូវតែអាមក្តីបារមីក្តីយ ព្រោះដឹងខ្លួនហើយរោលពាក្យ
កុហកប៉ុណ្ណោះ ។ សមាយេនាធិន មានភិក្ខុ ១ ប្រ កាល គេកំពុង
ចែកទានទិយាហារដល់សង្ឃ ។ បេ ។ កាល គេកំពុងចែកទានដល់សង្ឃ
។ បេ ។ កាល គេកំពុងចែកទានដល់សង្ឃ ។ បេ ។ កាល គេកំពុង
ចែកទានដល់សង្ឃ ។ បេ ។ កាល គេកំពុងចែកទានដល់សង្ឃ
។ បេ ។ កាល គេកំពុងចែកទានដល់សង្ឃ ។ បេ ។ កាល គេកំពុង
ចែកទានដល់សង្ឃ ។ បេ ។ កាល គេកំពុងចែកទានដល់សង្ឃ
។ បេ ។ កាល គេកំពុងចែកទានដល់សង្ឃ ។ បេ ។ កាល គេកំពុង
ចែកទានដល់សង្ឃ ។ បេ ។ កាល គេកំពុងចែកទានដល់សង្ឃ

• ប្រែថា ផ្អែម្រា តំណាង ។

អនាមត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាមត្តិ សម្បជានុសា-
វានេ ចាត់ត្រូវយស្សាតិ ។

[១៧៧] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាគរោ
ភិក្ខុ ធុត្តិកេ ឌុនិយយវំ បវិសិទ្ធា បត្តប្បវំ ឌុនិយ
វេយ្យចិន្តោ អវហវំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អយោសិ
។ បេ ។ អាមត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាមត្តោ ចារាជិកស្ស ។
តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាគរោ ភិក្ខុ ធុត្តិកេ
ឌុនិយយវំ បវិសិទ្ធា បត្តប្បវំ វិសិ វេយ្យចិន្តោ អវហវំ ។
តស្ស កុក្កុច្ចំ អយោសិ ។ បេ ។ អាមត្តិ ភ្នំ
ភិក្ខុ អាមត្តោ ចារាជិកស្ស ។ តេន ទោ បន
សមយេន អញ្ញាគរោ ភិក្ខុ ធុត្តិកេ ប្បវយវំ បវិសិទ្ធា
បត្តប្បវំ ប្បវំ វេយ្យចិន្តោ អវហវំ ។ បេ ។ បត្តប្បវ
កុក្កុច្ចំ វេយ្យចិន្តោ អវហវំ ។ បេ ។ បត្តប្បវ
វេយ្យចិន្តោ អវហវំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
អយោសិ ។ បេ ។ អាមត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាមត្តោ ចារាជិកស្ស ។

ម្នាលភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវភាបត្តិបារាជិកទេ, ត្រូវតែភាបត្តិបារាជិកត្រឹមត្រូវ
ខ្លះហើយ: ពាលភាគក្រុមយកបុណ្ណ: ។

[១៧៧ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ចូលទៅកាន់ផ្ទះវិជយភេ
ដំបាយ ក្នុងវេលាស្រែកអំបាយ មានវេយ្យចិន្តាហើយបានល្អយក
បាយពេញ ១ បាយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកត្រូវភាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះ
ឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ចូលទៅកាន់ផ្ទះសម្រាប់បិទសាច់លក់ក្នុងវេលា
ស្រែកអំបាយ ហើយមានវេយ្យចិន្តាល្អយកសាច់ដាក់ពេញ ១ បាយ ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ
អ្នកត្រូវភាបត្តិបារាជិកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ចូលទៅ
កាន់ផ្ទះភិក្ខុវេលាស្រែកអំបាយ ហើយមានវេយ្យចិន្តាបានល្អយក
ដាក់ពេញ ១ បាយ ។ បេ ។ មានវេយ្យចិន្តាហើយល្អយកដំបាយ
ដាក់ពេញ ១ បាយ ។ បេ ។ មានវេយ្យចិន្តាហើយបានល្អយកដំបាយ
ដាក់ពេញ ១ បាយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកត្រូវភាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[១៤០] ភេទ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ ទិក បរិច្ចារំ បស្សិត្វា ធិមិត្តំ អភាសំ វត្តំ
 អវហរិស្សាមិត្តំ ។ សោ តំ មញ្ញាណោ តំ មវហរិ
 ។ មេ ។ តំ មញ្ញាណោ អញ្ញំ អវហរិ ។ មេ ។
 អញ្ញំ មញ្ញាណោ តំ អវហរិ ។ មេ ។ អញ្ញំ
 មញ្ញាណោ អញ្ញំ អវហរិ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ
 អយោសំ ។ មេ ។ អាមត្តិ ត្ថំ ភិក្ខុ អាមន្តោ
 ចារាជិកត្ថំ ។ ភេទ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ ទិក បរិច្ចារំ បស្សិត្វា ធិមិត្តំ អភាសំ វត្តំ
 អវហរិស្សាមិត្តំ ។ សោ តំ^(១) មញ្ញាណោ អញ្ញោ
 បរិច្ចារំ អវហរិ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អយោសំ ។ មេ ។
 អាមត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាមត្តិ ទុក្ខឧស្សាតិ ។

[១៤១] ភេទ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ បិមេ^(២) បរិកំ បស្សិត្វា តំតោ កណ្ណន្តោ
 ចារាជិកោ ករិស្សាមិត្តំ សហ បិមេភេទ សង្ការំ
 បញ្ចា អត្តហេសិ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អយោសំ ។ មេ ។
 អាមត្តិ ត្ថំ ភិក្ខុ អាមន្តោ ចារាជិកត្ថំ ។

១. ម. អញ្ញំ ។ ២. ម. បិមេ បិមិតំ ។

[១៤០] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ ប្រយោញិក្ខុភារក្ខិ
 វេលាថ្ងៃ ហើយធ្វើធិមិត្តទុកថា អញ្ញនឹងលួចយកក្នុងវេលាយប់ ។ ភិក្ខុ
 នោះសំគាល់របស់នោះបាទហើយ លួចយករបស់នោះបាទបក ។ មេ ។
 សំគាល់របស់នោះបាទហើយ លួចបាទរបស់ដទៃមកវិញ ។ មេ ។
 សំគាល់របស់ដទៃ ត្រឡប់លួចបាទរបស់នោះមកវិញ ។ មេ ។
 សំគាល់របស់ដទៃ លួចបាទរបស់ដទៃបក ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។
 សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ ប្រយោញិក្ខុភារក្ខិវេលាថ្ងៃហើយបានធ្វើ
 ធិមិត្តទុកថា អញ្ញនឹងលួចយកក្នុងវេលាយប់ ។ ភិក្ខុនោះសំគាល់របស់
 នោះបាទហើយ ត្រឡប់លួចបាទបរិច្ចាររបស់ខ្លួនឯងមកវិញ ។ ភិក្ខុ
 នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក
 មិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាបត្តិទុកដ ។

[១៤១] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ ប្រយោញិក្ខុវេលាថ្ងៃហើយ
 ភាន់ហើយនិគថា កាលអញយកថង់យាមអំពីទីនេះមុនជាទីនៃត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិក ហើយកំលែយកថង់យាមនោះត្រឡប់ភាន់ទៅវិញ ។ ភិក្ខុ
 នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។

[១៤៤] តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ សធុស្ស ភិសី វេយ្យចិន្តោ អវហរិ ។ ឥស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ មេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ
 អាបន្នោ ចារាជិកុក្កិ ។

[១៤៥] តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
 ចិវរិសេ ចិវរិ វេយ្យចិន្តោ អវហរិ ។ ឥស្ស កុក្កុច្ចំ អ.
 ហោសិ ។ មេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកុក្កិ ។

[១៤៦] តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
 វិហារេ ចិវរិ អវហរិត្វា វតោ ជិក្ខុមន្តោ ចារាជិកោ
 ភវិស្សាមិទិ វិហារា ន ជិក្ខុមិ ។ ឥតវតា ឯតមន្ត
 អាហេទស្មំ ។ ជិក្ខុមេយ្យ វិ សោ ភិក្ខុវេ មោឃេយ្យវិសា
 ន ភិ ជិក្ខុមេយ្យ អាបត្តិ ចារាជិកុស្សាតិ ។

[១៤៧] តេន ទោ បទ សមយេន ទ្វេ ភិក្ខុ
 សហាយតា ហេត្ថំ ឯកោ^(១) តាមំ ចិណ្ណាយ
 ចារិសិ ឥតិយោ^(២) សធុស្ស វាទជិយេ កា-
 ជិយេ មារេន សហាយតាស្ស កាតំ គហេត្វា

• ១. ឯតា ភិក្ខុ ។ ២. ឯតិយោ ភិក្ខុ អាតំ ។

[១៤៨] សម័យនោឯនិ ភិក្ខុ ទុរុបមាទាវេយ្យចិន្តាហើយស្តចយេក
 ភ្នករបសិស្ស ។ ភិក្ខុនោនោមាទាសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបាតជិវហើយ ។

[១៤៩] សម័យនោឯនិ ភិក្ខុ ទុរុបមាទាវេយ្យចិន្តាហើយស្តចយេក
 បិវរិវេយតាភិវរិវិទ្ធស្សៀន ។ ភិក្ខុនោនោមាទាសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបាតជិវហើយ ។

[១៥០] សម័យនោឯនិ មាធនុក្ខ ទុរុបមាទាវេយ្យចិន្តាហើយស្តចយេក
 ហើយតិគថា ពាលអញ្ញាចេញអំពីវិហារនេះទៅ អញ្ញាទិវិត្រូវអាបត្តិបាត
 ជិកមិនទាន ហើយពុំទានចេញអំពីវិហារឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
 បង្គំទូលសេចក្តីទុំចំពោះព្រះអង្គព្រះតោត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសនោះឆ្ងល់ចេញទៅក្តី មិនឆ្ងល់ចេញ
 ទៅក្តី អង្វរត្រូវព្រមព្រៀងបាតជិវ ។

[១៥១] សម័យនោឯនិ មាធនុក្ខ ទុរុបមាទាវេយ្យចិន្តាហើយស្តចយេក
 ទុរុបមាទាវេយ្យចិន្តាហើយស្តចយេក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
 បង្គំទូលសេចក្តីទុំចំពោះព្រះអង្គព្រះតោត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសនោះឆ្ងល់ចេញទៅក្តី មិនឆ្ងល់ចេញ
 ទៅក្តី អង្វរត្រូវព្រមព្រៀងបាតជិវ ។

បារាណស្ថ ខុំយសំពុច្ឆស្ស វិសិក្កន្តំ បដិវិសាទិយិក្កញ្ចំ

ឧស្ស វិស្សាសត្តា បរិក្កដំ ។ សោ ជាទិគ្វា នំ តោ-
ទេសិ អស្សមណោសិ គ្លដំ ។ ឧស្ស ឥត្តុដំ អហោ-
សិ ។ មេ ។ ក៏ចិញ្ចោ ភំ កិក្កតំ ។ វិស្សាសត្តាហោ
អហំ ភគវតិ ។ អនាបត្តំ កិក្ក វិស្សាសត្តាហោតិ ។

[១៤៦] តេន ទោ បទ សមយេន សម្ពហុលា
កិក្ក ចិវក្កដំ ករោត្តំ ។ សន្តស្ស ទាននិយេ
ករិយមាទេ សត្វេសំ បដិវិសា អាហារិគ្វា ឧច-
និក្កត្តា ហោត្តំ ។ អញ្ញករោ កិក្ក អញ្ញករស្ស
កិក្កលោ បដិវិសំ អត្តនោ ឧញ្ញមាលោ ហិក្កត្តិ ។
សោ ជាទិគ្វា នំ តោទេសិ អស្សមណោសិ គ្លដំ ។
ឧស្ស ឥត្តុដំ អហោសិ ។ មេ ។ អនាបត្តំ កិក្ក
សកសញ្ញិ-ប្បតិ^(១) ។ តេន ទោ បទ សមយេន
សម្ពហុលា កិក្ក ចិវក្កដំ ករោត្តំ ។ សន្តស្ស
ទាននិយេ ករិយមាទេ អញ្ញករស្ស កិក្កលោ បត្តេន

១ ឧ. ម. សញ្ញិស្សតិ ។

បារាណស្ថ សំពុច្ឆស្ស វិសិក្កន្តំ ខុំយសំពុច្ឆស្ស វិសិក្កន្តំ បដិវិសាទិយិក្កញ្ចំ

ហើយបរិភាគដោយសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលនឹងគ្នា ។ កិក្កសំប្បញ្ញំនោះដឹង
ហើយចោទប្រកាន់កិក្កនោះថា លោកមិនមែនជាសមណទេ ។ កិក្កនោះ
មានសេចក្តីសន្សំ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ក អ្នក
មានចិត្តនឹកដូចម្តេច ។ កិក្កនោះត្រាបទូលថា បតិព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ដ៏ព្រះអង្គតាន់យកដោយសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលនឹងគ្នា ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់កិក្ក បើកាន់យកដោយសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាលដូច្នោះ អ្នកមិនក្រ
អាបត្តិឡើយ ។

[១៤៦] សម័យនោះឯង កិក្កច្រើនរួម ធ្វើនូវចិវកេម្ម ។ កាល
នៅចក្ខុវិស័យហារវេសសន្សំ វាទនិយាយហៅថាចំណែករបស់កិក្កចំន
អស់នោះ នៅក៏មាននាយកទៅទុកដាក់ ១ គឺទ្រង់ហើយ ។ មានកិក្ក
រួម សំគាល់ចំណែករបស់កិក្កឯទៀតថាជារបស់ខ្លួនហើយនាំអស់ទៅ ។
កិក្កម្ចាស់របស់ដឹងហើយចោទប្រកាន់កិក្កនោះថា លោកមិនមែនជាសម-
ណទេ ។ កិក្កនោះមានសេចក្តីសន្សំ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ក អាបត្តិមិនមានដល់កិក្កដែលសំគាល់ថាជារបស់
ខ្លួន ។ សម័យនោះឯង កិក្កច្រើនរួមធ្វើនូវចិវកេម្ម ។ កាលនៅចក
វាទនិយាយហារវេសសន្សំ កិក្កយកទៅចិត្តក្នុងទៀតមកទទួលយកចំណែក

បន្ទាតាស្ស ភិក្ខុនោ បដិវិសោ រាហវ្យា ឧបដំឡូត្តោ
 យោតិ ។ បន្តស្ស្គមតោ ភិក្ខុ អន្តនោ បន្ទាហនោ
 បវិក្កុវ្យំ ។ សោ នាមិក្ខា តំ ចោវទសិ អស្សមណោសិ
 ក្កដំ ។ ឧស្ស កុក្កុវ្យំ អហោសិ ។ មេ ។ អនាបន្តិ
 ភិក្ខុ សកសត្តិស្សាតំ ។

[១៧៧] គេន ទោ បទ សមយេន អប្បចារកា
 អម្ពំ ចាតត្វា កណ្ឌំកំ អាទាយ អតិវិសុ ។
 សាមំកោ ភេ ចោរកេ អនុតម្ពិសុ ។ ចោរកោ
 សាមំកោ បស្សិត្វា កណ្ឌំកំ ចាតត្វា បណារិសុ ។
 ភិក្ខុ តំ បំសុក្កុលសត្តិណោ បដិក្កុយាថេន្វា បវិ
 កុវ្យំសុ ។ សាមំកោ ភេ ភិក្ខុ ចោទេសុ អស្ស
 មណាត្ថ ឡុត្តេតិ ។ ភេសំ កុក្កុវ្យំ អហោសិ ។
 កេតវិនោ ឯតមន្តំ អហោចេសុ ។ កីឡំត្វា ឡុត្តេ
 ភិក្ខុវេតិ ។ បំសុក្កុលសត្តិណោ មយំ កកណំ ។

យសំភិក្ខុវិទ្យា ហើយយកទៅទុក ។ ភិក្ខុម្ចាស់បាត្រិសំគាល់ថាជា
 របស់ខ្លួនហើយនាវាអស់ទៅ ។ ភិក្ខុនោះដឹងហើយចោទប្រកាន់ភិក្ខុម្ចាស់
 បាត្រនោះថា លោកមិនមែនជាសមណទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 សន្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាចក្តីមិនមានផល
 ភិក្ខុដែលសំគាល់ថាជារបស់ខ្លួន ។

[១៧៧] សមិយនោះឯង ពួកចោរលួចស្វាយ លេវដ្ឋស្វាយបាន
 ហើយវេចសំពាយស្វាយដើរទៅ ។ ពួកមនុស្សទាំម្ចាស់ស្វាយនាំគ្នា
 ដេញតាមចោរអម្បាលនោះ ។ ពួកចោរឃើញម្ចាស់ស្វាយទាំងឡាយ
 ដេញតាម ក៏ទំលាក់សំពាយស្វាយក៏ចោលទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 សំគាល់សំពាយស្វាយនោះ ថាជារបស់បិសុក្កុល ហើយសេចក្តីនោះទៅ ។
 ពួកម្ចាស់ស្វាយចោទប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិន
 មែនជាសមណទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ ទើបនាំគ្នា
 ក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយបានចិត្តអត់ដូចម្តេច ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 នោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយសំ-
 គាល់ថាជារបស់បិសុក្កុល ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

អនាមិក មនុស្ស មិនបាន លុបបាត់ មួយភ្លែត ។ ខាង
 ខាង មាន សមយោជន៍ មនុស្សចាត់ ។ ខេ ។ លក្ខណៈ
 មនុស្ស ។ ខេ ។ មនុស្សចាត់ ។ ខេ ។ តាម
 បញ្ញាចាត់ ។ ខេ ។ មនុស្សចាត់ ។ ខេ ។ តម្រូវឲ្យ
 កសិករ តម្រូវឲ្យ កសិករ កសិករ អាងយ
 អគម្ម ។ សាមីករ ខេ ចោរករ អនុវត្តិសុខ ។
 ចោរករ សាមីករ បញ្ឈប់ កសិករ ចោរករ
 បណ្តោយ ។ កិច្ច តម្រូវ មនុស្សចាត់ មនុស្ស
 មាត់ បក្សីសុខ ។ សាមីករ ខេ កិច្ច ចោរករ
 អស្សមណ្ឌ កុម្មារី ។ គេសំ កសិករ មេចាត់
 ។ ខេ ។ អនាមិក មនុស្ស មិនបាន លុបបាត់ ។

(១៧៨) ខេ ។ ខេ មាន សមយោជន៍ មនុស្សចាត់ មនុស្ស
 ចាត់ កសិករ អាងយ អគម្ម ។ សាមីករ ខេ
 ចោរករ អនុវត្តិសុខ ។ ចោរករ សាមីករ បញ្ឈប់
 កសិករ ចោរករ បណ្តោយ ។ កិច្ច បុរ សាមីករ
 មនុស្សចាត់ មនុស្សចាត់ មនុស្សសុខ ។ សាមីករ ខេ កិច្ច

អនាមិក មនុស្ស មិនបាន លុបបាត់ មួយភ្លែត ។ សម័យ
 ខាង មាន ពួកចោរល្មើស ។ ខេ ។ ពួកចោរល្មើសសុខ ។ ខេ ។
 ពួកចោរល្មើសរាជ ។ ខេ ។ ពួកចោរល្មើសរាជ ។ ខេ ។
 ពួកចោរល្មើសអារ ។ ខេ ។ ពួកចោរល្មើសអារ ។ ខេ ។
 មេដុំមួនចំណីសុខ បានហើយ មេដុំមួនចំណីសុខ ។
 ពួកមួនចំណីសុខ បានហើយ ពួកមួនចំណីសុខ ។ ចោរករ កសិករ យើង
 ពួកមួនចំណីសុខ បានហើយ ពួកមួនចំណីសុខ ។ កិច្ច ពួកមួនចំណីសុខ
 យើង លុបបាត់ មនុស្សចាត់ មនុស្សចាត់ ។ ពួកមួនចំណីសុខ បានហើយ ពួក
 មួនចំណីសុខ បានហើយ ពួកមួនចំណីសុខ ។ ខេ ។ ពួកមួនចំណីសុខ បានហើយ ពួក
 មួនចំណីសុខ បានហើយ ពួកមួនចំណីសុខ ។ ខេ ។ ពួកមួនចំណីសុខ បានហើយ ពួក
 មួនចំណីសុខ បានហើយ ពួកមួនចំណីសុខ ។

(១៧៨) សម័យខាង ពួកចោរល្មើស មេដុំមួនចំណីសុខ
 បានហើយ មេដុំមួនចំណីសុខ ។ ពួកមួនចំណីសុខ បានហើយ ពួកមួនចំណីសុខ
 បានហើយ ពួកមួនចំណីសុខ ។ ពួកមួនចំណីសុខ បានហើយ ពួកមួនចំណីសុខ
 បានហើយ ពួកមួនចំណីសុខ ។ ខេ ។ ពួកមួនចំណីសុខ បានហើយ ពួក
 មួនចំណីសុខ បានហើយ ពួកមួនចំណីសុខ ។

ចោទេសុំ អស្សមណាតុ តុម្ពេតិ ។ តេសំ តុក្កុំ អ-
 ហោសំ ។ មេ ។ អាមត្តិ តុម្ពេ កិក្កុវេ អាមត្តា ហារដិ-
 តត្តិ ។ តេធិ ហេ បធិ សមយេធិ ធិម្ពុចោតា ។ មេ ។
 លក្កដិចោតា ។ មេ ។ បធិសចោតា ។ មេ ។ តាល-
 បត្តចោតា ។ មេ ។ ធិម្ពុចោតា ។ មេ ។ ធិម្ពុ-
 សតចោតា ធិម្ពុសត ធិម្ពុធិម្ពុ ធិម្ពុធិម្ពុ អាធិយ
 អតប័ស្ស ។ សាមិកា តេ ចោតា អតុត្តិសុ ។
 ចោតា សាមិកេ បស្សិត្តា កណ្តិកំ ចាតេត្តា
 បធិយិសុ ។ កិក្កុ បុរ សាមិកា បស្សិត្តិ
 ថេយ្យចិត្តា បរិកុត្តិសុ ។ សាមិកា តេ កិក្កុ
 ចោទេសុំ អស្សមណាតុ តុម្ពេតិ ។ តេសំ តុក្កុំ
 អហោសំ ។ មេ ។ អាមត្តិ តុម្ពេ កិក្កុវេ អាមត្តា
 ហារដិតត្តិ ។

(១២៧) តេធិ ហេ បធិ សមយេធិ អញ្ញ-
 តា កិក្កុ សធិស្ស អត្តំ ថេយ្យចិត្តោ អ-
 ហិ ។ មេ ។ សធិស្ស ធិម្ពុ ។ មេ ។

នាំគ្នាចោទប្រកាន់ក្នុងកិក្កុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជា
 សមណទេ ។ កិក្កុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្កុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបាណធិក
 ហើយ ។ សម័យនោះឯង ក្នុងចោល្លចត្រីង ។ មេ ។ ក្នុងចោល្លច
 ខ្ពស់ឡ ។ មេ ។ ក្នុងចោល្លចផ្លែខ្ពស់កំរង ។ មេ ។ ក្នុងចោល្លច
 ផ្លែគ្នាតតុំ ។ មេ ។ ក្នុងចោល្លចអំពៅ ។ មេ ។ ក្នុងចោល្លចផ្លែខ្លាប
 ល្លចរបរផ្លែខ្លាបទាំងឡាយបានហើយវែងជាសំពាយស្តាយដើរទៅ ។
 ម្ចាស់ខ្លាបទាំងឡាយជញ្ជាតាមក្នុងចោល្លចនោះ ។ ចោទទាំង
 ឡាយ ឃើញម្ចាស់ខ្លាបហើយ ទំលាក់សំពាយចោលហើយតំទៅ ។
 កិក្កុទាំងឡាយមានថេយ្យចិត្តនិរតិ ។ ក្រិនម្ចាស់ខ្លាបទាំងឡាយគេមក
 ឃើញមុន ទើបនាំគ្នាទាន់អស់ទៅ ។ ម្ចាស់ខ្លាបទាំងឡាយនាំគ្នាចោទ
 ប្រកាន់ក្នុងអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណទេ ។
 កិក្កុអម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់កិក្កុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបាណធិកហើយ ។

(១២៨) សម័យនោះឯង កិក្កុ ១ ប្រម មានថេយ្យចិត្តល្លច
 យកស្វាយរបស់សង្ស ។ មេ ។ ល្លចយកត្រីងរបស់សង្ស ។ មេ ។

សង្ឃស្ស លទ្ធផល ។ បេ ។ សង្ឃស្ស បទសំ ។ បេ ។
សង្ឃស្ស កាលបញ្ចប់ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស ទុច្ច ។ បេ ។
សង្ឃស្ស កិច្ចសក់ ដេយ្យចិត្តោ អរហិ ។ ភស្ស
កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នា
ចារាជិកន្តិ ។

(១៥០) ភេទ ទោ បទ សមយេន អន្តាតរេ
ភិក្ខុ បុច្ឆារមំ កត្តា ទុច្ចិកំ បុច្ឆំ បញ្ចមាសក្សនកំ
ដេយ្យចិត្តោ អរហិ ។ ភស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ
។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នា ចារាជិកន្តិ ។
ភេទ ទោ បទ សមយេន អន្តាតរេ ភិក្ខុ បុច្ឆា-
រមំ កត្តា បុច្ឆំ ទុច្ចិកំ បញ្ចមាសក្សនកំ ដេយ្យ-
ចិត្តោ អរហិ ។ ភស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។
អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នា ចារាជិកន្តិ ។

(១៥១) ភេទ ទោ បទ សមយេន អន្តាតរេ ភិក្ខុ
កាមកំ កត្តន្តោ អន្តាតរំ ភិក្ខុ ឯតទរាវច អាវុសា
តុយ្ហំ ឧបន្នាតកុក្កុដ្ឋំ វុត្តោ វិជ្ជមីតិ ។ សោ កត្តា
ឯកំ សាដកំ អាហារាបេត្តា អន្តាតា បរិកុញ្ញិ ។

ល្អិត្តិយា ឬសុំសុំសុំសុំសុំ ។ បេ ។ ល្អិត្តិយា ឬសុំសុំសុំសុំសុំ
។ បេ ។ ល្អិត្តិយា ឬសុំសុំសុំសុំសុំសុំ ។ បេ ។ ល្អិត្តិយា ឬសុំសុំសុំសុំសុំសុំ
សុំសុំ ។ បេ ។ មានដេយ្យចិត្តោ ហើយល្អិត្តិយា ឬសុំសុំសុំសុំសុំសុំ ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកត្រូវអាបត្តិបាទដឹកហើយ ។

(១៥២) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់ស្នូនថ្នាំ ហើយ
មានដេយ្យចិត្តល្អិត្តិយា មានដេយ្យចិត្ត មានដេយ្យចិត្ត មានដេយ្យចិត្ត មានដេយ្យចិត្ត ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកត្រូវអាបត្តិបាទដឹកហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅ
កាន់ស្នូនថ្នាំ ហើយមានដេយ្យចិត្តល្អិត្តិយា មានដេយ្យចិត្ត មានដេយ្យចិត្ត មានដេយ្យចិត្ត ។
ភិក្ខុ
នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក
ត្រូវអាបត្តិបាទដឹកហើយ ។

(១៥៣) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៅកាន់ស្រែកក្នុងប្រជុំ
ហើយបាននិយាយនឹងភិក្ខុ ១ រូបថា អាវុសា លោកផ្ទះហើយ ភ្នំនឹង
ទៅប្រាប់គ្រូលោកជាមួយគ្នាសេចក្តីលោក ។ ភិក្ខុនោះទៅហើយបានឮ
គ្រូលោកនោះយកសម្ភារៈសាដក ១ មក ហើយប្រើប្រាស់ដោយភ្នំនឹង ។

សោ ជាតិក្កា តំ ចោរេសិ អស្សមណោ-
 សិ ភ្នំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អយោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស ទ ទ ភិក្ខុវេ វុត្តា
 វដ្ឋមីតិ វត្តាត្វា យោ វិទេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។
 កេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញានេ ភិក្ខុ កាមកំ
 កច្ចតិ ។ អញ្ញានេ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុំ ឯននេវេន
 អាវុសោ មយ្ហំ ទុបដ្ឋានកាលំ វុត្តា វដ្ឋមីតិ ។
 សោ ភត្តា យុកសាដកំ អាហារមេត្វា ឯកំ អគ្គនា
 វេកុក្ខិ ឯកំ តស្ស ភិក្ខុនោ អនាសិ ។ សោ
 ជាតិក្កា តំ ចោរេសិ អស្សមណោសិ ភ្នំ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អយោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
 ទ ទ ភិក្ខុវេ វុត្តា វដ្ឋមីតិ វត្តាត្វា យោ វិទេយ្យ អាបត្តិ
 ទុក្ខដស្សាតិ ។ កេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញានេ
 ភិក្ខុ កាមកំ កច្ចតោ អញ្ញាវំ ភិក្ខុំ ឯននេវេន
 អាវុសោ មយ្ហំ ទុបដ្ឋានកាលំ វុត្តា វដ្ឋមីតិ ។ សោមិ

ភិក្ខុអ្នកជិតជិតនឹងត្រកូលជីវិតហើយ ចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិន
 ថែទាំសមណៈវេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបាណជិតទេ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំបំណង
 តែភិក្ខុកុំឱ្យរោលថា អ្នកផ្គាំផ្គូហើយ ខ្ញុំនឹងប្រាប់ដូច្នោះ តែភិក្ខុណារោល
 ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ ប្រទេសកាន់
 ស្រែកម្ពុជមួយ ។ ភិក្ខុឯទៀតបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា អាវុសោ
 ផ្គាំផ្គូហើយ លោកប្រាប់ត្រកូលរបស់ក្រសួងរបស់ខ្ញុំចុះ ។ ភិក្ខុនោះទៅហើយ
 ឲ្យត្រកូលរបស់គេនោះយកសម្ភារៈសាជក ១ គូមក ហើយប្រើប្រាស់
 សំពត់សាជក ១ ដោយខ្លួនឯង រួចឲ្យសំពត់សាជក ១ ដល់ភិក្ខុអ្នកជិតជិត
 នឹងត្រកូលនោះ ។ ភិក្ខុនោះជីវិតហើយ ចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិន
 ថែទាំសមណៈវេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបាណជិតទេ តែភិក្ខុកុំឱ្យរោល
 ថា លោកផ្គាំផ្គូហើយ ប្រាប់ដូច្នោះ តែភិក្ខុណារោល ភិក្ខុនោះ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ ប្រទេសកាន់ស្រែកម្ពុ
 ជមួយ ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុឯទៀតថា អាវុសោ លោក
 ផ្គាំផ្គូហើយ ខ្ញុំនឹងប្រាប់ត្រកូលរបស់ក្រសួងរបស់លោក ។ ភិក្ខុនោះ

ឯវមាហ វុត្តា វុត្តមីតិ ។ សោ កត្តា អាឡុកំ សប្បិ
 តុលំ តុឡំ នោណំ តណ្ហាលំ អាហារមេត្តា អត្តនា
 ហិកុញ្ចំ ។ សោ ជាតិក្ខា តំ ចោទេសិ អស្សម-
 ណោសិ ត្វន្តំ ។ ឧស្ស កុត្តន្តំ អហោសិ ។ បេ ។
 អបមត្តំ កំត្តា ទារាជិកស្ស ទ ទ កិក្ខុវ វុត្តា
 វុត្តមីតិ វុត្តា ទ ទ វុត្តា វុត្តមីតិ វុត្តា យោ
 វេយ្យ អាមត្តំ ធុត្តនស្សាតិ ។

[១៧៦] គេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញានោ
 បុរិសោ មហាគ្យំ មណី អាធាយ អញ្ញានោ កិក្ខុវ
 សទ្ធិ អន្ធានមត្តប្បដិបន្នោ ហោតិ ។ អថទោ សោ
 បុរិសោ ស្មត្តដ្ឋានំ បស្សុត្តា តស្ស កិក្ខុវោ អជា-
 នន្តស្ស វិកាយំ មណី មត្តិបិក្ខា ស្មត្តដ្ឋានំ
 អតិក្ខមិក្ខា អត្តហាសិ ។ តស្ស កុត្តន្តំ អហោសិ
 ។ បេ ។ កិចិក្ខា ត្វំ កំត្តាតិ ។ ធាហំ កកវ ធានាមីតិ ។

កំបាទនិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំបាទផ្កាមីនិលោកហើយ លោកប្រាប់ចុះ ។
 ភិក្ខុនោះទៅហើយឲ្យត្រកូលទេចង្ការនោះយកសប្បិ ១ អាឡុកៈ^(១) ស្ករ
 អំពៅ ១ តុលៈ^(២) អត្តិ ១ ចោណៈ^(៣) មកហើយយកវិភាគវាយខ្លួនឯង ។
 ភិក្ខុអ្នកដឹងដុំតន្តិក្រកូលនោះចឹងហើយ ចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោក
 មិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះ
 អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាមត្តិបាតិកាទេ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ តែភិក្ខុកុំប្បពោលថា លោកផ្កាមីនិលោកហើយ ខ្ញុំមិនប្រាប់
 ដូច្នោះ ម្យ៉ាងទៀត កុំប្បពោលថា ខ្ញុំផ្កាមីនិលោកហើយ លោកប្រាប់
 ចុះ តែភិក្ខុណាពោល ភិក្ខុនោះត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។

[១៧៦] សម័យនោះឯង បុរសម្នាក់នាំយកកែវមណីមានដំបូរច្រើន
 ហើយដើរទៅតាមផ្លូវឆ្ងាយជាមួយនឹងភិក្ខុឯទៀត ។ សំដាប់ទោ បុរស
 នោះឃើញទុក្ខយហើយដាក់កែវមណីក្នុងថង់យាមរបស់ភិក្ខុនោះ ។ វត្តដីនី
 ឡើយ លុះកន្លងផុតទុក្ខយហើយ ក៏យកកែវមណីពីថង់យាមមកវិញ ។
 ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកភិក្ខុដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះទូលថា មតិគ្រិះពិមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិន

១ មាត្រាវាល្អនៃឧបទេសៈ ២ តាឡិវា ៣ អាឡុកៈ ។ ៤ ទម្រង់ ៥ វ ជំរុំ ។ ៦
 ទ្រៀងរំលំ ៧ កេរ្តិ៍ ។ ព្រះវិញ្ញាណ ។

អនាមត្តិ អដាទន្តស្សនតិ ។ គេន ទោ មន
 សមយេន អញ្ញតរោ បុរិសោ មហាក្សំ មណី
 អាតាយ អញ្ញតរោ កិក្កុលា សន្តិ អន្ធានមត្ត-
 ប្បដិបន្នោ យោតិ ។ អដទោ សោ បុរិសា
 សុត្តដ្ឋានំ មស្សំត្វា ភិណ្ឌាលយំ កវំត្វា អត្តនោ
 កណ្ឌិតំ ឥស្ស កិក្កុលោ អនាសិ ។ អដទោ
 សោ បុរិសោ សុត្តដ្ឋានំ អតិក្កមិត្វា តំ កិក្កុ
 វុត្តនភេត អាហរ មេ កន្ត កណ្ឌិតំ ធាហំ
 អនន្តរកោតិ ។ តំស្ស មន ភំ អាវុសា វិវុបំ
 អនាសិតិ ។ អដទោ សោ បុរិសោ ឥស្ស កិក្កុ-
 លោ វុត្តមត្តំ អាហរេសំ ។ ឥស្ស កុក្កុច្ចំ
 អយោសិ ។ មេ ។ កិច្ចិត្តា ភំ កិក្កុតិ ។ ធាហំ
 កកក ជាលមិទិ ។ អនាមត្តិ កិក្កុ អដាទន្តស្សនតិ ។
 គេន ទោ មន សមយេន អញ្ញតរោ កិក្កុ
 សក្កេន សន្តិ អន្ធានមត្តប្បដិបន្នោ យោតិ ។ អញ្ញតរោ
 បុរិសោ តំ កិក្កុ អាមិសេន ឧបលាមេត្វា បុត្ត-
 ដ្ឋានំ មស្សំត្វា មហាក្សំ មណី ឥស្ស កិក្កុលោ
 អនាសិ ឥមំ កន្ត មណី សុត្តដ្ឋានំ អតិក្កមិត្វា មហិតិ ។

បានដឹងសោះឡើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្កុ អាចត្តិមុន
 មានដល់កិក្កុមុខដំរី ។ សម័យនោះឯង បុរសម្នាក់នាំយកកែវមណី
 មានដំឡើងច្រើនដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយជាមួយនឹងកិក្កុឯទៀត ។ លំដាប់នោះ
 បុរសនោះឃើញទិសយេហើយ ក៏ប្តូរការហាក់ដូចជាឈឺ ហើយបានប្រ-
 គល់បង្ខំចៅកែវមណីរបស់ខ្លួនដល់កិក្កុនោះ ។ ត្រាពោះឯង បុរសនោះដើរ
 រលងហួសទិសទៅហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងកិក្កុនោះថា បពិត្រ
 លោកម្ចាស់ ចូរលោកយកបង្ខំចៅរបស់ខ្ញុំមក ខ្ញុំមិនឈឺទេ ។ កិក្កុនោះសួរ
 ថា ភារុសា ចុះហេតុអ្វីបានជាអ្នកប្តូរការយ៉ាងនេះ ។ ចើបបុរសនោះ
 ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់កិក្កុនោះ ។ កិក្កុនោះមានសេចក្តីសន្សឹម ។ មេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្កុ អ្នកគំនុប្បម្តេច ។ កិក្កុនោះទូលថា
 បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដឹងសោះឡើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្កុ អាចត្តិមុនមានដល់កិក្កុមុខដំរី ។ សម័យ
 នោះឯង មានកិក្កុ ១ រូប ដើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយជាមួយនឹងឈ្មួញរះ ។
 បុរសម្នាក់កំលាំងរលាមកិក្កុនោះដោយកមិស លុះឃើញទិសយេហើយ
 បានទូកែវមណីមានដំឡើងច្រើនដល់កិក្កុនោះដោយពាក្យថា បពិត្រលោក
 ដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់យកកែវមណីនេះ ឲ្យរលងទិសទៅផង ។

អថោ សោ ភិក្ខុ ភំ មណី សុដ្ឋង្គិយំ អតិក្កា-
មេសំ ។ ឥស្ស ឥក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ មេ ។ អាមត្តិ
ត្វំ ភិក្ខុ អាមត្តោ ចារាជិក្កុដ្ឋំ ។

[១៥៣] នេន ចោ មន សមយេន អញ្ញតរោ
ភិក្ខុ ចាសេ តន្តំ សុតរំ កាវុញ្ញន មុត្តំ ។
ឥស្ស ឥក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ មេ ។ ឥតិច្ឆិត្តា ត្វំ
ភិក្ខុភំ ។ កាវុញ្ញនិច្ឆាយោ អហំ ភគវតិ ។
អនាមត្តំ ភិក្ខុ កាវុញ្ញនិច្ឆាយស្សាតិ ។ នេន
ចោ មន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ចាសេ តន្តំ
សុតរំ មុរ សាមិកា ចស្សន្តិភំ វេយ្យចិត្តោ
មុត្តំ ។ ឥស្ស ឥក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ មេ ។ អាមត្តិ
ត្វំ ភិក្ខុ អាមត្តោ ចារាជិក្កុដ្ឋំ ។ នេន ចោ
មន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ចាសេ តន្តំ
មិតំ កាវុញ្ញន មុត្តំ ។ មេ ។ ចាសេ តន្តំ
មិតំ មុរ សាមិកា ចស្សន្តិភំ វេយ្យចិត្តោ មុត្តំ

ភិក្ខុនោយេតវិកមពិទោ វលនិវិធមេវេកុនិកាលោនោឯនិ ។ ភិក្ខុ
នោមោនសេចក្តីសន្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អូចត្រូវអាមត្តិបាណិកហើយ ។

[១៥៤] សម័យនោឯនិ មានភិក្ខុ មុរ ដោវលនិជ្រកដាប់
អន្ទាក់ ដោយសេចក្តីកុណា ។ ភិក្ខុនោមោនសេចក្តីសន្ស័យ ។ មេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកភិក្ខុមុរ ។ ភិក្ខុនោត្រាប
ទូលចា បតិគ្រិព្រះដំនោព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានសេចក្តីប្រាថ្នាដោយ
សេចក្តីកុណា (ហើយនោះវលនិទៅ) ។ ព្រះដំនោព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ រោបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាដោយសេចក្តី
កុណាទេ ។ សម័យនោឯនិ មានភិក្ខុ មុរ ឃើញជ្រកដាប់អន្ទាក់
ក៏មានវេយ្យចិត្តនឹកថា គ្រិច្ចកម្ចាស់គេឃើញមុន ហើយដោះវលនិ
ជ្រកនោះទៅ ។ ភិក្ខុនោមោនសេចក្តីសន្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវត្រាបត្តិបាណិកហើយ ។ សម័យ
នោឯនិ មានភិក្ខុ មុរ ដោវលនិសត្តិមិនដាប់អន្ទាក់ ដោយ
សេចក្តីកុណា ។ មេ ។ ភិក្ខុឃើញមិនដាប់អន្ទាក់មានវេយ្យចិត្ត
នឹកថា គ្រិច្ចកម្ចាស់គេឃើញមុន ហើយដោះវលនិមិននោះទៅ

។ បេ ។ កុម្មិណេ ឥន្ទ្រ មន្ត្រ កាវុញ្ញេន មុញ្ញំ ។ បេ ។
 កុម្មិណេ ឥន្ទ្រ មន្ត្រ បុរ ភាមិកា បស្សន្តិភិ
 ដេយ្យចិក្ខោ មុញ្ញំ ។ តស្ស កុក្កន្ធំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[១៤៤] ភេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ

ភិក្ខុ យានេ ភណ្ឌំ បស្សិតា កតោ ភណ្ឌន្នោ
 ចារាជិកោ ភវិស្សមិតំ អញ្ញមិត្តា បរវន្តតា អក្កហោ-
 សិ ។ តស្ស កុក្កន្ធំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ
 ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។

[១៤៥] ភេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ

ភិក្ខុ កុលលេន ទុក្ខន្តំ មំសមេសី ភាមិកានំ
 ធស្សមិតំ អក្កហោសិ ។ ភាមិកា វំ ភិក្ខុ ចោ-
 នេសុំ អស្សមណោសិ ភ្នំនំ ។ តស្ស កុក្កន្ធំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុ អក្កេយ្យចំភូស្សាតំ ។

។ បេ ។ ភិក្ខុគារវេលនិគ្រិទាំងឡាយដែលជាប់លបដោយសេចក្តីកុលា
 ។ បេ ។ ភិក្ខុឃើញគ្រិទាំងឡាយជាប់លបមានថេយ្យចិត្តថា គ្រិទ្ធក្នុង
 ម្ចាស់គេឃើញមុន ហើយគារវេលនិគ្រិទានោះទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 សន្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ព្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិ
 ចារាជិកហើយ ។

[១៤៤] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប ឃើញទ្រព្យទៅក្នុងយាន
 ហើយគិតថា បើអញយកចាកខ្លួនមុនដឹងត្រូវអាបត្តិចារាជិក ទើប
 ឈូសប្រមៀលឱ្យគ្នាកំចុះ ហើយក៏កាន់យកទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 សន្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ព្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិ
 ចារាជិកហើយ ។

[១៤៥] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប បានហើសយកអុំ
 សាច់ដែលស្តុវតាកវាយកៅ ដោយគិតថា អញនឹងប្រគល់ឱ្យពួក
 ម្ចាស់សាច់ ។ ពួកម្ចាស់សាច់នាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកនឹង
 មែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ព្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានផលភិក្ខុដែលមិនមានថេយ្យចិត្ត ។

តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាមរោ ភិក្ខុ កុលសេន
ទុក្ខំតំ មិសមេសី ឬវេ សាមិកា បស្សន្តិភំ ថេយ្យ-
ចិត្តា អក្កហោសិ ។ សាមិកា ភំ ភិក្ខុំ ទោទេសុ
អស្សមណាសិ ភូតំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ
។ បេ ។ អាបត្តិ ភំ ភិក្ខុ អាបន្នា ចារាជិកភូតំ ។

[១៥៦] តេជ ទោ បទ សមយេន មនុស្សា
ទុល្មម្យំ ទដ្ឋត្វា អចិវតិយា ននិយា ឱសារន្តំ ។
តទ្ធានេ ជិន្នេ កដ្ឋាជិ វិប្បកិណ្ណាជិ អភមំសុ ។
ភិក្ខុ បំសុក្កុលសញ្ញាទោ ទុក្កាវេសុំ ។ សាមិកា
តេ ភិក្ខុ ទោទេសុ អស្សមណាត្ថ តុម្ភេតិ ។ តេសំ
កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុវេ
បំសុក្កុលសញ្ញាស្សាតិ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
មនុស្សា ទុល្មម្យំ ទដ្ឋត្វា អចិវតិយា ននិយា ឱសា-
រន្តំ ។ តទ្ធានេ ជិន្នេ កដ្ឋាជិ វិប្បកិណ្ណាជិ អភមំសុ ។
ភិក្ខុ ឬវេ សាមិកា បស្សន្តិភំ ថេយ្យចិត្តា ទុក្កា-
វេសុំ ។ សាមិកា តេ ភិក្ខុ ទោទេសុ អស្សមណាត្ថ
តុម្ភេតិ ។ តេសំ កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។

សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ទុប្ប ឃើញដុំសាច់ដែលសត្វរោគកាយក
ទៅ មានថេយ្យចិត្តគិតថា ក្រែងពួកម្ចាស់គេឃើញមុន ហើយក៏កាន់យក
ដុំសាច់នោះទៅ ។ ពួកម្ចាស់សាច់នាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោក
មិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវកាប់ក្តីពាងកហើយ ។

[១៥៦] សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយចងក្បង ហើយបរិណាត
ភាមស្តីនិអចិវេតិ ។ កាលចំណងក្បងដាច់ ឃើញទាំងឡាយក៏បរិណាត
ខ្លាត់ខ្លាយទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសំភាល់ថា ជាបេសំបំសុក្កុលហើយនាំគ្នា
ស្រង់យកទៀត ។ ពួកម្ចាស់ក្បងនាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះថា
លោកទាំងឡាយ មិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះមានសេចក្តី
សន្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាប់ក្តីមិន
មានផលភិក្ខុដែលសំភាល់ថាជាបេសំបំសុក្កុល ។ សម័យនោះឯង មនុស្ស
ទាំងឡាយចងក្បង ហើយបរិណាតភាមស្តីនិអចិវេតិ ។ កាលចំណងក្បង
ដាច់ ឃើញទាំងឡាយក៏បរិណាតខ្លាត់ខ្លាយទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមាន
ថេយ្យចិត្តគិតថា ក្រែងម្ចាស់ឈឺគេឃើញមុន ហើយស្រង់យកទៀត
ពួកម្ចាស់ឈឺនាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិន
មែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុទាំងអម្បាលនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។

អាមត្តិ កុម្មោ កិក្ខុវេ អាមត្តា ចារាជិកាន្តិ ។

[១៧៧] តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតារេ
តោចាលកោ វុត្តុ សាដកំ អាសត្តេត្វា ទុញ្ញំ
អតមាសំ ។ អញ្ញតារេ កិក្ខុ បំសុក្ខុលសញ្ញិ
អត្តហោសំ ។ អថទោ សោ តោចាលកោ កំ
កិក្ខុំ ចោទេសំ អស្សមណោសំ ត្វន្តិ ។ តស្ស
កុក្កុំ អហោសំ ។ បេ ។ អធាមត្តិ កិក្ខុ
បំសុក្ខុលសញ្ញិស្សតិ ។

[១៧៨] តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតារស្ស
កិក្ខុចោ ននី ករុន្តស្ស រជេកានំ ហត្ថតោ មុត្តំ
សាដកំ ចានេ លក្កំ ហោតិ ។ សោ កិក្ខុ
សាមិកានំ នស្សមិតិ អត្តហោសំ ។ សាមិកា
កំ កិក្ខុំ ចោទេសំ អស្សមណោសំ ត្វន្តិ ។ តស្ស
កុក្កុំ អហោសំ ។ បេ ។ អធាមត្តិ កិក្ខុ អត្តេយ្យ-
ចិត្តស្សតិ ។ តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតារស្ស
កិក្ខុចោ ននី ករុន្តស្ស រជេកានំ ហត្ថតោ មុត្តំ សាដកំ

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុចាំឯងឡាយ អ្នកចាំឯងឡាយត្រូវតាមត្តិ
បុរាណហើយ ។

[១៧៧] សម័យនោះឯង មានបុរសភូមិលាភាម្នាក់ ពាក់
សម្លក់សាដកនឹងដើមឈើ ហើយក៏ដើរទៅបន្ទោរច្នោះ ។ កិក្ខុទម្រ
សំគាល់ថាជាបេសំបំសុក្ខុលហើយក៏កាន់យកទៅ ។ ត្រាោះនោះ បុរស
គង្វាលតោនោះចោទប្រកាន់កិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណទេ ។
កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ
អាមត្តិមិនមានផលកិក្ខុដែលសំគាល់ថាជាបេសំបំសុក្ខុល ។

[១៧៨] សម័យនោះឯង កាលកិក្ខុទម្រកំពុងធូងស្ទឹង សម្លក់
សាដកក៏ប្លែកអំពីវិធីដឹងដែលកំចាំឯងឡាយ ហើយទៅជាប់នឹងដីនីកិក្ខុ ។
កិក្ខុនោះបានកាន់យកសម្លក់សាដកនោះដោយភិតថា អញ្ជាងនឹងឱ្យផល
ម្ចាស់ចាំឯងឡាយ ។ ក្នុងម្ចាស់សម្លក់សាដកក៏នាំគ្នាចោទប្រកាន់កិក្ខុនោះ
ថា លោកមិនមែនជាសមណទេ ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ អាមត្តិមិនមានផលកិក្ខុដែលមិន
មានថយ្យចិត្ត ។ សម័យនោះឯង កាលកិក្ខុទម្រ កំពុងធូងស្ទឹង
សម្លក់សាដកប្លែកអំពីវិធីដឹងដែលកំចាំឯងឡាយ ហើយសាត់ទៅ

ចានេ លត្តំ ហោតិ ។ លោ ភិក្ខុ ធុរ សាមីកា
បស្សន្តិ ដេយ្យចំនោ អន្តរោសិ ។ សាមីកា
តំ ភិក្ខុំ ចោទេសុំ អស្សមណោសិ ត្វន្តំ ។ តស្ស
តុក្កុំ អហោសិ ។ មេ ។ អបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ
អបច្ឆា ចារាជីកន្តិ ។

(១៥៧) តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតោ
ភិក្ខុ សម្បត្តិ បស្សិត្វា ដោតំ ដោតំ បរិកុញ្ចំ ។
តស្ស តុក្កុំ អហោសិ ។ មេ ។ អធិបត្តិ ភិក្ខុ
ចារាជីកស្ស អបត្តិ តុក្កុំ ដស្សតំ ។

(១៥៨) តេន ទោ បទ សមយេន សម្ពហុលា
ភិក្ខុ សំវិទហិត្វា អគម្មសុ កណ្ណំ អវហរិស្សាមាតិ ។
ឯកោ កណ្ណំ អវហរិ ។ តេ ឯវាមាសុ ន បយំ
ចារាជីកា យោ អវហរោ លោ ចារាជីកាតំ ។
កតវតោ ឯតមត្តំ អាកោទេសុំ ។ អបត្តិ តុក្កុំ
ភិក្ខុវេ អបច្ឆា ចារាជីកន្តិ ។ តេន ទោ បទ
សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ សំវិទហិត្វា កណ្ណំ
អវហរិត្វា កាទេសុំ ។ តេហិ កាដិយមាទេ

ជាប់នឹងជើងភិក្ខុ ។ ភិក្ខុនោះមានថយ្យចំនុតិភថា ក្រែងពួកម្ចាស់សម្ពត្តិ
សាវកឃើញមុខ ហើយក៏គាត់យកទៅ ។ ម្ចាស់សម្ពត្តិសាវកព័ន្ធយ
នាំគ្នាទៅប្រកាន់ភិក្ខុនោះថា លោកមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុនោះ
មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក
ត្រូវកាប់ភ្នំបាណ្ឌិកហើយ ។

(១៥៩) សម័យទោះឯង ភិក្ខុ ទុប្បបាទឃើញនាំនឹងកំសត្វ
ហើយបាននាំបង្ខំច្រវាក់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវកាប់ភ្នំបាណ្ឌិកទេ ត្រូវតែ
ពេលភ្នំខ្ពស់ ។

(១៦០) កាលណោះ ភិក្ខុព័ន្ធយោច្រើនប្របាទនិយាយបបួលគ្នា
ថា យើងព័ន្ធយោច្រើនទៅលួចទ្រព្យ ហើយនាំគ្នាទៅ ។ ភិក្ខុ ទុប្បបាទ
ទ្រព្យបានមក ។ ភិក្ខុព័ន្ធយោច្រើនបាននិយាយគ្នា យើងនេះថា ពួកយើង
មិនត្រូវកាប់ភ្នំបាណ្ឌិកទេ លោកណាម្នាក់បានមក លោកនោះត្រូវកាប់ភ្នំ
បាណ្ឌិក ។ ភិក្ខុព័ន្ធយោច្រើននាំគ្នាប្រកាន់សេចក្តីខ្ពស់នោះព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុព័ន្ធយោច្រើន អ្នកព័ន្ធយោច្រើន
កាប់ភ្នំបាណ្ឌិកហើយ ។ កាលណោះ ភិក្ខុព័ន្ធយោច្រើនប្របបួលគ្នាលួច
ទ្រព្យបានមកហើយក៏ចែកគ្នា ។ កាលដែលភិក្ខុអប្បលាមានកំពុងចែកគ្នា

ឯកាមេកស្ស បដិវិសោ ន បញ្ចមាសកោ ប្តី ។ តេ
 ឯវមាហំសុ នំ មយំ ចារាជិកានិ ។ ភសវតា
 ឯតមន្តំ អាហារេសុំ ។ អាបត្តិំ គុត្តេ ភិក្ខុវេ អាបន្តា
 ចារាជិកានិ ។

[១៦១] តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ សាវត្ថិយំ ទុត្តិកេ អាបណិកស្ស តណ្ហាលមុដ្ឋិ
 មេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អយោសិ
 ។ បេ ។ អាបត្តិំ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្តោ ចារាជិកានិ ។
 តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ សា-
 វត្ថិយំ ទុត្តិកេ អាបណិកស្ស មុត្តមុដ្ឋិ ។ បេ ។
 មាសមុដ្ឋិ ។ បេ ។ តលមុដ្ឋិ មេយ្យចិត្តោ អវហរិ ។
 តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អយោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិំ ភ្នំ ភិក្ខុ
 អាបន្តោ ចារាជិកានិ ។

[១៦២] តេន ទោ បទ សមយេន សាវត្ថិយំ
 អនុវិទេ ចោរកា កាវិ ហន្តា មំសំ ទាទិកា សេសកំ
 បដិសាមេត្វា អគមំសុ ។ ភិក្ខុ ចំសុត្តលសញ្ញិចោ
 បដិក្កហារេត្វា បវិកុញ្ញិសុ ។ ចោរកា តេ ភិក្ខុ ចោទេសុំ

ភិក្ខុ ទម្ភេ ។ បាខចំវណកមិនពេញ ៥ មាសក ។ ភិក្ខុចំវិនិចារបាខ
 ចំយាយយ៉ាងនេះ យើងចាំឱ្យយមិនត្រូវអាបត្តិបាណជិតខេ ។ ចើបចាំ
 គ្នាត្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ អ្នកវេទឱ្យយត្រូវអាបត្តិបាណជិតខេហើយ ។

[១៦១] សម័យនោះ ភិក្ខុ ទម្ភេ កាលត្រីសាវត្ថិភិក្ខុទូរភិក្ខុ
 អតំបាយ (ភិក្ខុនោះ) មានមេយ្យចិត្តហើយលួចយកអង្ករបស់អ្នកផ្សារ
 ប្រមាណ១ក្តាប់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបាណជិតខេហើយ ។ សម័យនោះ
 ភិក្ខុ ទម្ភេ កាលត្រីសាវត្ថិភិក្ខុទូរភិក្ខុអតំបាយមានមេយ្យចិត្ត ហើយ
 លួចយកសវណ្ណកបាយរបស់អ្នកផ្សារ ១ក្តាប់ ។ បេ ។ សវណ្ណកបាយ
 ១ក្តាប់ ។ បេ ។ ល្ង១ក្តាប់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកត្រូវអាបត្តិបាណជិតខេហើយ ។

[១៦២] សម័យនោះ ពួកចោរសម្រាប់មេតា ស៊ីសាច់ហើយក៏
 ទុកដាក់សាច់ដ៏សសសល់ក្នុងវិញ្ញាណទ្រង់សាវត្ថិ ហើយនាំគ្នា
 ទៅ ។ ភិក្ខុចាំឱ្យយសំគាល់ថាវាជាបេសិប្បកូល ហើយនាំគ្នាគាត់យក
 សាច់នោះចំរកទៅ ។ ពួកចោរនាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះ

អស្សមណាត្ថ តុម្ពេតិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ មេ ។ អធាបត្តិ ភិក្ខុវេ បំសុត្តុលសញ្ញាស្សាតិ ។
 តេន ទោ មន សមយេន សាវត្ថិយំ អន្តរិយេ ពោកា
 ស្សកា ហត្ថា មំសំ ទាទិក្ខា សេសតំ បដិសាមេត្វា
 អតមំសុ ។ ភិក្ខុ បំសុត្តុលសញ្ញាមោ បដិក្កហាមេត្វា
 បរិកុញ្ញិសុ ។ ពោកា តេ ភិក្ខុ ពោទេសំ អស្សម-
 ណាត្ថ តុម្ពេតិ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ មេ ។
 អធាបត្តិ ភិក្ខុវេ បំសុត្តុលសញ្ញាស្សាតិ ។

[១៦៣] តេន ទោ មន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
 តិណាត្នេត្តំ កត្វា លុតំ តិណំ បញ្ចមាសក្សនកំ
 ថេយ្យច្រិត្តា អវហិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ មេ ។ អធាបត្តិ ភិក្ខុ អធាបត្តោ ទារាជិក្ខន្តិ ។

[១៦៤] តេន ទោ មន សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ តិណាត្នេត្តំ កត្វា តិណំ លាយិត្វា បញ្ច-
 មាសក្សនកំ ថេយ្យច្រិត្តា អវហិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ ។ មេ ។ អធាបត្តិ ភិក្ខុ អធាបត្តោ
 ទារាជិក្ខន្តិ ។

ថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិ
 មិនមានផលភិក្ខុវេលសំគាល់ថាជាបេសំបំសុត្តុល ។ សម័យនោះ ពួកពោ
 សម្លាប់ផ្អែកស៊ីសាច់ ហើយទុកដាក់សាច់ដីសេសសល់ ក្នុងវិព្រះអង្គខ
 ទៀបក្រវិលសាត្រី ហើយនាំគ្នាទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសំគាល់ថាជាបេសំ
 បំសុត្តុល ហើយនាំគ្នាខាន់យកសាច់នោះមកទាន់ ។ ពួកពោនាំគ្នាទៅ
 ប្រកាន់ភិក្ខុអម្បាលនោះថា លោកទាំងឡាយមិនមែនជាសមណៈទេ ។ ភិក្ខុ
 អម្បាលនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អាបត្តិមិនមានផលភិក្ខុវេលសំគាល់ថាជាបេសំបំសុត្តុល ។

[១៦៣] តាលរណាវ ភិក្ខុទម្រេ ទៅកាន់ស្រែស្មៅ (ចម្ការស្មៅ)
 មានថេយ្យច្រិត្តាហើយបានល្អយេក ស្មៅវេលនេច្រិតទុក មានដីទ្រូ ៥
 មាសក ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកក្រីកែបង្កំពាក្យដឹកហើយ ។

[១៦៤] សម័យនោះ ភិក្ខុទម្រេ ទៅកាន់ស្រែស្មៅ មានថេយ្យ-
 ច្រិត្តាហើយល្អច្រិតយកស្មៅគេមានដីទ្រូ ៥ មាសក ។ ភិក្ខុនោះមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកក្រីកែបង្កំ
 ពាក្យដឹកហើយ ។

(១៦៥) តេជ ទោ បទ សមយេន អាតន្តកា
 ភិក្ខុ សង្ឃស្ស អម្ពំ កាជាបេត្វា បរិកុញ្ញិសុ ។
 អាវសីតា ភិក្ខុ តេ ភិក្ខុ ចោទេសុ អស្សមណាត្ត
 តុម្ពេតិ ។ តេសំ តុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ កតវតោ
 ឯតមត្តំ អាហាចេសុ ។ កិច្ចិត្តា តុម្ពេ ភិក្ខុវេតិ ។
 បរិភោគត្តាយ មយំ កតវតិ ។ អនាបត្តំ ភិក្ខុវេ
 បរិភោគត្តាយោតិ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
 អាតន្តកា ភិក្ខុ សង្ឃស្ស ជម្ពំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស
 លកុជំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស បទសំ ។ បេ ។
 សង្ឃស្ស តាលបត្តំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស ឧច្ចំ
 ។ បេ ។ សង្ឃស្ស តិម្ព្ភសតំ កាជាបេត្វា បរិកុញ្ញិសុ ។
 អាវសីតា ភិក្ខុ តេ ភិក្ខុ ចោទេសុ អស្សមណាត្ត
 តុម្ពេតិ ។ តេសំ តុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តំ ភិក្ខុវេ បរិភោគត្តាយោតិ ។

(១៦៥) សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយជាអាតន្តក (ភិក្ខុអ្នកមកដី)
 ញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឲ្យចែកផ្ទៃស្រែយរបស់សង្ឃ ហើយបរិភោគទៅ ។ ភិក្ខុ
 ម្នាក់កាត់សំនុំឡាយទាំងគ្នាទៅប្រកាន់ភិក្ខុជាអាតន្តកអម្បាលនោះជា
 លោកទំនំឡាយទំនំមែនជាសមណៈវេ ។ ភិក្ខុអាតន្តកអម្បាលនោះ
 មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបនាំគ្នាប្រាប់ទូលសេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះជំនាន់
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកគិតដូច
 ម្តេច ។ ភិក្ខុអម្បាលនោះប្រាប់ទូលថា បពិត្រព្រះជំនាន់ព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះ
 អង្គទាំងឡាយមានចិត្តប្រាថ្នាដើម្បីនឹងបរិភោគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាចក្តីមិនមានផលភិក្ខុដែលប្រាថ្នាដើម្បីនឹងបរិភោគ
 ទេ ។ សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយជាអាតន្តកញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឲ្យចែកផ្ទៃ
 ព្រៃចែកសំសង្ឃ ។ បេ ។ ផ្ទៃទូរសំទូរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ ផ្ទៃទូរ
 ណាំងរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ ផ្ទៃក្មេងទុំរបស់សង្ឃ ។ បេ ។ អំពៅ
 របស់សង្ឃ ។ បេ ។ ផ្ទៃទន្ធាប់របស់សង្ឃ ហើយនាំគ្នាបរិភោគទៅ ។
 ពួកភិក្ខុដែលជាម្ចាស់កាត់សំនុំទៅប្រកាន់ភិក្ខុអាតន្តកអម្បាលនោះជា
 លោកទំនំឡាយទំនំមែនជាសមណៈវេ ។ ភិក្ខុអាតន្តកអម្បាលនោះ មាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អាចក្តីមិនមានផលភិក្ខុដែលប្រាថ្នាដើម្បីនឹងបរិភោគទេ ។

[១៦៦] តេជ ទោ បទ សមយេន អម្ពចាលកា
 ភិក្ខុនំ អម្ពដលំ ទេន្តិ ។ ភិក្ខុ គោយេនុំ ឥមេ ឥស្សរា
 ឈិមេ ធាតុន្តិ កុក្កុយាយន្តា ន បដិក្កណ្ណន្តិ ។
 កតវតោ ឯកមន្តំ អាណោទសុំ ។ អនាមន្តំ ភិក្ខុវេ
 កោបកស្ស ធានេតិ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
 អម្ពចាលកា ។ មេ ។ លតុជចាលកា ។ មេ ។
 បទសចាលកា ។ មេ ។ ធាលបក្កចាលកា ។ មេ ។
 ទុច្ចចាលកា ។ មេ ។ តិម្ព្យសកចាលកា ភិក្ខុនំ
 តិម្ព្យសកេ ទេន្តិ ។ ភិក្ខុ គោយេនុំ ឥមេ ឥស្សរា
 ឈិមេ ធាតុន្តិ កុក្កុយាយន្តា ន បដិក្កណ្ណន្តិ ។
 កតវតោ ឯកមន្តំ អាណោទសុំ ។ អនាមន្តំ ភិក្ខុវេ
 កោបកស្ស ធានេតិ ។

[១៦៧] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 សង្ឃស្ស ធារុំ តាវកាលំកំ ហរិក្ខា អត្តោ វិហារស្ស
 ក្បន្តំ ទបត្តម្ពសិ ។ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុំ ចោទេសុំ

[១៦៦] សម័យនោះ ពួកមនុស្សអ្នកក្ស័យចំណីប្រភេទផ្ទៃ
 ល្ងាយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនហ៊ានទទួល
 ដោយគិតថា មនុស្សអម្បាលនេះ ជាឥស្សរៈត្រឹមតែក្ស័យប៉ុណ្ណោះ
 មនុស្សអម្បាលនេះមិនជាឥស្សរៈដើម្បីនឹងឱ្យបានទេ ។ ទើបនាំគ្នាត្រាប
 ទូលសេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បើបានដែលបុគ្គលអ្នកក្ស័យចំណី (ភិក្ខុអ្នកទទួល) មិន
 ត្រូវកាបក្តីឡើយ ។ សម័យនោះឯង មនុស្សអ្នកក្ស័យត្រង់ទាំងឡាយ
 ។ មេ ។ អ្នកក្ស័យខ្ពស់ទ្បទាំងឡាយ ។ មេ ។ អ្នកក្ស័យរាងទាំង
 ឡាយ ។ មេ ។ អ្នកក្ស័យផ្ទៃក្នុងទាំងឡាយ ។ មេ ។ អ្នកក្ស័យរាង
 ទាំងឡាយ ។ មេ ។ អ្នកក្ស័យផ្ទៃក្នុងទាំងឡាយ បានប្រភេទផ្ទៃក្នុង
 ទាំងឡាយ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនហ៊ានទទួល
 ដោយគិតថា មនុស្សអម្បាលនេះជាឥស្សរៈត្រឹមតែក្ស័យប៉ុណ្ណោះ មនុស្ស
 អម្បាលនេះមិនជាឥស្សរៈដើម្បីនឹងឱ្យទេ ។ ទើបនាំគ្នាត្រាបទូលសេចក្តីខ្លះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុ ព្រោះបានដែលអ្នកក្ស័យចំណីនោះទេ ។

[១៦៧] សម័យនោះ ភិក្ខុ ១ រូបខ្លះឈើរបស់សង្ឃយកទៅទបត្តម្ព
 (ធុស្សៈ) ដំណឹងវិហាររបស់ខ្លួន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាចោទប្រកាន់ភិក្ខុ

អស្សុប្បណាសំ ភ្នំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។
 កកវតោ ឯតមត្តំ អាណាចេសិ ។ កិច្ចេត្តោ ភ្នំ
 កិក្ខុតិ ។ ភាវកាលំគោ អហំ តតវតិ ។ អនាបត្តិ
 កិក្ខុ ភាវកាលំគោតិ ។

[១៦៥] ភេទ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 កិក្ខុ សង្ឃស្ស ទទកំ ថេយ្យចិត្តោ អវហិ ។ មេ ។
 សង្ឃស្ស មត្តកំ ថេយ្យចិត្តោ អវហិ ។ មេ ។
 សង្ឃស្ស បុក្ខកតិណំ^(១) ថេយ្យចិត្តោ អវហិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ មេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ កិក្ខុ
 អាបត្តោ ចារាជិកត្តិ ។ ភេទ ទោ បទ សមយេន
 អញ្ញតរោ កិក្ខុ សង្ឃស្ស បុក្ខកតិណំ ថេយ្យចិត្តោ
 ឈាមេសិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ មេ ។ អនាបត្តិ
 កិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ឧក្កដស្សាតិ ។

[១៦៧] ភេទ ទោ បទ សមយេន អញ្ញ-
 តរោ កិក្ខុ សង្ឃស្ស មត្តំ ថេយ្យចិត្តោ
 អវហិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ មេ ។

១. ឧ. បុក្ខតិណំ ភិណំ ។

ភោគេ លោកមិនមែនជាសមណទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។
 ចើបត្រាបទូលសេចក្តីចុះចំពោះព្រះដ៏មានត្រាភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះត្រាបទូលថា បត់ត្រព្រះ
 ដ៏មានត្រាភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គគិតចិត្តថាជាបេសវ័ទ្ធ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ឆ្មោះភិក្ខុ បើកាន់យកជាបេសវ័ទ្ធផ្លូវច្នោះ អ្នកមិនមានគាបត្តិឡើយ ។

[១៦៨] សម័យនោះ ភិក្ខុទម្រុបមានថេយ្យចិត្ត ហើយបានល្ងូច
 យកទឹកបេសវ័សង្ស ។ មេ ។ មានថេយ្យចិត្តហើយល្ងូចយកទឹកបេសវ័សង្ស
 ។ មេ ។ មានថេយ្យចិត្តហើយបានល្ងូចយកស្បោយាបូរីរបេសវ័សង្ស ។ ភិក្ខុ
 នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក
 ត្រូវរកបត្តិបុក្ខដ៏កហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទម្រុបមានថេយ្យចិត្ត
 ហើយល្ងូចដុះស្បោយាបូរីរបេសវ័សង្ស ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ឆ្មោះភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវរកបត្តិបុក្ខដ៏កហើយ
 ត្រូវគាបត្តិក្នុង ។

[១៦៩] សម័យនោះ ភិក្ខុទម្រុប មានថេយ្យចិត្ត ហើយល្ងូច
 យកត្រាបេសវ័សង្ស ។ សេចក្តីសង្ស័យមានផលភិក្ខុនោះ ។ មេ ។

អាចត្តិ ភ្នំ ភ័ក្ត្រ អាមាត្យ ពាក្យសម្តែង ។
 គេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតកេ ភ័ក្ត្រ សង្ឃស្ស
 បិបំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស ភិសី ។ បេ ។ សង្ឃស្ស
 តិរ្យោហនំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស កកដំ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស
 អាណាគសន្តិ ។ បេ ។ សង្ឃស្ស តោទានសី ខេយ្យ-
 ចំតោ អវហរិ ។ ឧស្ស កុក្កន្តិ អហោសិ ។ បេ ។
 អាចត្តិ ភ្នំ ភ័ក្ត្រ អាមាត្យ ពាក្យសម្តែង ។

[១៧១] គេន ទោ បទ សមយេន ភ័ក្ត្រ អញ្ញាត-
 កស្ស ឧបាយកលសម្បទាន វិទ្យាសម្ភារៈសម្រាប់ប្រើប្រាស់
 បរិក្ខណ្ឌ ។ អថទោ សោ ឧបាយកល ឧបាយកល
 ទ័យតិ វិហារេតិ កតំ ហិ យម កន្តា អញ្ញាតិ
 បរិភាសំ អញ្ញាតិ បរិក្ខណ្ឌស្សន្តិ ។ កកដំតោ ឯតមភ្នំ
 អាហារេសុ ។ ន ភិក្ខុវេ អញ្ញាតិ បរិភាសោ អញ្ញាតិ
 បរិក្ខណ្ឌតោ យោ បរិក្ខណ្ឌយ្យ អាមាត្តិ ឧត្តដស្សតិ ។
 គេន ទោ បទ សមយេន ភ័ក្ត្រ ឧបាយកលសម្បទាន
 សន្តិសន្តិម្យ ហរិភ័ កុក្កន្តាយន្តា ធមាយំ ជំសី-
 ធន្តិ ។ កត្តានិបិ ជំវាជិបិ បំសុកតានិ ហោន្តិ ។

* ក. វេទសម្ភារៈ ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភ័ក្ត្រ អញ្ញាតិអាមាត្តិពាក្យសម្តែង ។
 សម័យនោះឯង ភ័ក្ត្រទ្រូប មានវេយ្យចិត្តហើយល្អប្រយោគនាំវិទ្យាសម្ប
 សន្តិ ។ បេ ។ ពួករបស់សន្តិ ។ បេ ។ ភ្នំយេរបស់សន្តិ
 ។ បេ ។ សន្តិទ្រូបរបស់សន្តិ ។ បេ ។ សន្តិបង្កប់របស់សន្តិ ។ បេ ។
 ឈើបង្កប់របស់សន្តិ ។ សេចក្តីសន្សំមានដល់ភ័ក្ត្រនោះ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភ័ក្ត្រ អញ្ញាតិអាមាត្តិពាក្យសម្តែង ។

[១៧២] សម័យនោះ ភ័ក្ត្រទ្រូប យេយកសេនាសន្តិរបស់ឧបាយក
 ម្នាក់ ដែលគេទុកជាបស់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងវិទ្យា ទៅប្រើប្រាស់ក្នុង
 វិទ្យា ។ ត្រាហោះ ឧបាយកលនោះហោស ភិក្ខុវេយ បន្តបង្កប់
 ថា លោកដំបូងទាំងឡាយមិនសមនឹងយករបស់គេសំរាប់ប្រើប្រាស់
 ប្រើប្រាស់ក្នុងវិទ្យា ទៅប្រើប្រាស់ក្នុងវិទ្យា ។ ភ័ក្ត្រទ្រូបយក្រប
 ទូលសេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះម៉ែមានព្រះនាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភ័ក្ត្រទ្រូបយ គ្រឿងប្រើប្រាស់របស់គេក្នុងវិទ្យា ភ័ក្ត្រមិនប្រយោគទៅ
 ប្រើប្រាស់ក្នុងវិទ្យា គេភ័ក្ត្រណា យកទៅប្រើប្រាស់ ភ័ក្ត្រនោះត្រូវអាមាត្តិ
 ទុកដ ។ សម័យនោះ ភ័ក្ត្រទ្រូបយប្រើប្រាស់នាំយកអាសនៈសំរាប់អង្គុយ
 ក្នុងពេលឧបាយកល គេមានសេចក្តីសន្សំយមិនបរិភោគនាំយកទៅ ហើយ
 ភ័ក្ត្រុយផ្តល់លើវិទ្យា ។ ភ្នំភ្នំ បិរភ្នំ ភិប្រឡាក់ទៅជាយចូល ។

ភកវិភា ឯតមន្តំ អាណាចេសុំ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុដេ
ភាវីកាលំកំ ហិក្ខុន្តំ ។

[១៧១] គេន ចោ បទ សមយេន ចម្បាយ
ធុល្លចន្ទាយ កិក្ខុនិយា អន្តរាសិ កិក្ខុនិ ធុល្ល-
ចន្ទាយ កិក្ខុនិយា ឧបដ្ឋានកុលំ កត្វា អយ្យា
និច្ឆតិ តេតតធុល្លយាតុំ ចាតុន្តំ បពាមេត្វា ហិក្ខុ
អត្តនា ហិក្ខុញ្ចិ ។ សា ជាតិក្វា តំ ចោទេសិ
អស្សមណិសិ ក្វន្តំ ។ ភស្ស ក្សក្សុន្តំ អយោសិ ។
អនេចោ សា កិក្ខុនិ កិក្ខុនិ ឯ ឯតមន្តំ អាណាចេសុំ ។
កិក្ខុនិយោ កិក្ខុនិ ឯ ឯតមន្តំ អាណាចេសុំ ។ កិក្ខុ
ភកវិភា ឯតមន្តំ អាណាចេសុំ ។ អនាបត្តិ កិក្ខុវេ
តាវនិកស្ស អាបត្តិ សម្បជានមុសាវនេ ចាតិក្វា
យស្សតិ ។ គេន ចោ បទ សមយេន វជិតហោ
ធុល្លចន្ទាយ កិក្ខុនិយា អន្តរាសិ កិក្ខុនិ ធុល្ល-
ចន្ទាយ កិក្ខុនិយា ឧបដ្ឋានកុលំ កត្វា អយ្យា

កិក្ខុនិច្ឆាយយកសេចក្តីនៃគ្រាបដ្ឋានចំពោះព្រះវិហារព្រះការ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុនិច្ឆាយ គង់តតកុត្តាភក្សេស្ត
ពិនិច្ឆាយភ្នំរបស់ព្រះនារាយណ៍ប្រើប្រាស់បាន ។

[១៧២] សម័យនោះឯង កិក្ខុនិ ១ ប្រដាប់សិស្សរបស់ពុល្លចន្ទានិក្ខុនិ
នៅក្នុងគ្រឹះចម្បក ទៅកាន់គ្រូលេងរបស់ពុល្លចន្ទានិក្ខុនិ ហើយ
បង្ហាញគ្រូលេងនោះថា ពុល្លចន្ទានិក្ខុនិជាម្ចាស់វិនិច្ឆ័យ ដែលលាយ
សិល្បានិក្ខុនិ ហើយមួយនៅបរិវារនោះយូរឯង ។ ពុល្លចន្ទានិក្ខុនិ
នោះដឹងហើយចោទប្រកាន់សិស្សនោះថា នាវិនិច្ឆ័យមួយសមយ
នេ ។ កិក្ខុនិច្ឆាយយកសេចក្តីនៃគ្រាបដ្ឋាន ។ កិក្ខុនិច្ឆាយយកសេចក្តី
នៃព្រះវិហារព្រះការព្រះការ ។ ក្នុងកិក្ខុនិច្ឆាយយកសេចក្តីនៃព្រះ
ព្រះវិហារព្រះការ ។ ក្នុងកិក្ខុនិច្ឆាយយកសេចក្តីនៃព្រះវិហារព្រះការ
ព្រះវិហារព្រះការ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ
និច្ឆាយ កិក្ខុនិច្ឆាយយកសេចក្តីនៃព្រះវិហារព្រះការ ។ ក្នុងកិក្ខុនិច្ឆាយ
យកសេចក្តីនៃព្រះវិហារព្រះការ ។ សម័យនោះឯង កិក្ខុនិ ១ ប្រ
ដាប់សិស្សពុល្លចន្ទានិក្ខុនិនៅក្នុងគ្រឹះចម្បក ទៅកាន់គ្រូលេងរបស់ពុល្ល
ចន្ទានិក្ខុនិ ហើយបង្ហាញគ្រូលេងនោះថា ពុល្លចន្ទានិក្ខុនិជាម្ចាស់

ឧបាសិ មនុស្សានុកំ ហធិតុន្តំ បចារេត្វា ហរិក្ខា
អត្តនា ហរិកុញ្ញិ ។ សា ធានិក្ខា តំ ចោទេសិ
អស្សមណីសិ ត្វន្តំ ។ ឥស្សា កុញ្ញត្វំ អហោសិ
។ មេ ។ អនាបត្តិ កិក្ខុវេ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ
សត្វវារទធុសារាទេ ធានិក្ខយស្សាតិ ។

[១៧២] តេន ទោ បទ សមយេន វេសាលិយំ
អាយស្មានា អង្គុកស្ស ទុបង្ហាកស្ស កហបតិលោ
ទ្វេ ធារតា ហោន្តិ បុត្តោ ច ភាតិទេយ្យោ ច ។
អថទោ សោ កហបតិ អាយស្មន្តំ អង្គុកំ វេតនវោច
នមំ កន្តេ ធុកាសំ យោ ឥមេសំ ទ្ធិន្តំ ធារតាចំ
សទ្វោ ហោតិ បសន្នោ តស្ស អាចិក្ខេយ្យាសីតិ ។
សោ កាលមកាសិ^(១) ។ តេន ទោ បទ សមយេន
តស្ស កហបតិលោ ភាតិទេយ្យោ សទ្វោ ហោតិ
បសន្នោ ។ អថទោ អាយស្មា អង្គុកោ តំ ធុកាសំ

១ វេសាលិយោធម្មតោសុ ឧបមុត្តោ ច ទីស្សនិ ។ កុញ្ញាម្បិ ច ចេត្តិណ វាចន្តោចេត្តិណ ច ចត្តាយវេទិ ។

ចនំនានំវិហារសេន្ទាញិវិគ្រោក ហើយតំយកេទវបិវភាគេ វេយ្យុន
ឯនំ ។ ចុល្លនត្តាភិក្ខុនិទានេវីនិហើយោចាប្រិភានំសិស្សនោរថា ធាន
ឯនិទំវិទេថាសមណិទេ ។ ភិក្ខុនិទានេវាសេចក្តីសន្សំយេ ។ មេ ។
ព្រះអង្គវិនិគ្រាសំថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងព្យាយ ភិក្ខុនិទានេមិច្ឆិក្រិកាបត្តិ
បុរាណេវ ក្រិកាបត្តិបុច្ឆិក្ខយ ព្រះវិនិទ្ធាហើយពោលពាក្យ
កុលា ។

[១៧២] សម័យនារេឯនំ កេនិវរនាវំ ភិក្ខុនិប្រិស ១ ក្មេងប្រិស ១
យេសំកហបតិវាចបង្ហាបសំព្រះអង្គុកកេនិវរនាវំវាចាយក្មេងក្រិកវេសាលិ ។
គ្រានោះ កហបតិទានេបុទនិយាយពាក្យនេះទំនិព្រះអង្គុកកេនិវរនាវំវាចាយ
ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ដ៏ខ្ពំស្មើទាំងពីរខាត់នេះ កេនិវរនាវាសេន្ទា
ជ្រះថ្លា ព្រះកុណាគប្បិប្រាប់ធុកាសានេវេសំកេនិវរនាវេ ។ កហបតិទានេ
ទ្វេកាលកិវិហាទៅ ។ សម័យនារេឯនំ ក្មេងយេសំកហបតិទានេវាសេន្ទា
ជ្រះថ្លា ។ សំដាប់នោះ ព្រះអង្គុកកេនិវរនាវំវាចាយ បុទប្រាប់ធុកាសានោះ

តស្ស ណាវេស្ស អាចិត្តិ ។ សោ តេន សាម-
 តេយ្យេន កុដ្ឋម្ពត្ត ឧបសម្ពេសិ ធានក្ស ចដ្ឋមេសិ ។
 អថេចា តស្ស កហាចតំនោ បុត្តោ អាយស្មន្តំ
 អាណន្តំ ឯតនរោច កោ ទុ ទោ កន្ត អាណន្ត
 ចំគុតោ ធាយន្តោ បុត្តោ វា កាតិទាយ្យា វតិ ។
 បុត្តោ ទោ អាវុសា វិគុតោ(១) ធាយន្តោតិ ។
 អយំ កន្ត អយ្យោ អដ្ឋកោ អម្ពាតំ សាម-
 តេយ្យំ អម្ពាតំ មេដ្ឋនកស្ស អាចិត្តិ ។ អស្ស-
 បណោ អាវុសា អាយស្មា អដ្ឋកោតិ ។ អថេចា
 អាយស្មា អដ្ឋកោ អាយស្មន្តំ អាណន្តំ ឯតនរោច
 ធម៌ា មេ អាវុសា អាណន្ត វិនិច្ឆយន្តំ ។ តេន ទោ
 ចន សមយេន អាយស្មា ទុចាលិ អាយស្មតោ អដ្ឋ-
 កស្ស ចក្កោ ហោតិ ។ អថេចា អាយស្មា ទុចាលិ
 អាយស្មន្តំ អាណន្តំ ឯតនរោច យោ ទុ ទោ អាវុសា
 អាណន្ត សាមិកោន ឥមំ ទុកាសិ ឥត្តប្បាមស្ស អាចិត្តា-
 ហិតិ(២) បុត្តោ តស្ស អាចិត្តាតិ កី សោ អាមជ្ជតិ ។

១ មហាវិញ្ញត្តិបិ បាលី ។ ២ ឧ. ម. អាចិត្តិ ។

ដែលពាក្យដែលដាក់ក្នុងនោះ ។ ពាក្យដែលដាក់ក្នុងនោះ គឺបាទបីបាទបីក្នុង
 ខ្លះទៀតនឹងចាត់ចែងខ្លះទៀតទៅដោយសម្បត្តិនោះ ។ លំដាប់នោះ ក្នុងរបស់
 គហបតីនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះភានន្តជំនាន់កាយុថា បពិត្រ
 ព្រះភានន្តជំនាន់ គុណណា ឯណោះទទួលមតិរបស់បិតា ក្នុងបុគ្គល ។ ព្រះ
 ភានន្តនិយាយគបថា ម្ចាស់អ្នកជំនាន់កាយុ ក្នុងវិបត្តិវិទូលទ្រព្យ
 មតិរបស់បិតាបាន ។ ក្នុងរបស់គហបតីនោះបាននិយាយតទៅទៀតថា
 បពិត្រលោកជំទាវ លោកម្ចាស់អដ្ឋកោនេះប្រាប់សម្បត្តិរបស់ខ្ញុំដល់
 បងប្អូនជំនាន់មួយរបស់ខ្ញុំហើយ ។ ព្រះភានន្តចាត់ថា ម្ចាស់អ្នក
 ជំនាន់កាយុ អដ្ឋកោនេះបាននិយាយខ្លះ មិនមែនដល់សមណៈទេ ។ ព្រះនោះ
 ព្រះអដ្ឋកោនេះបាននិយាយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះភានន្តជំនាន់
 កាយុថា ម្ចាស់អាវុសាកន្ត លោកចូរឱ្យសេចក្តីវិនិច្ឆយដល់ខ្ញុំចុះ ។
 សម័យនោះនឹង ព្រះទុបាលីជំនាន់កាយុ ជាបុគ្គលរបស់ព្រះអដ្ឋកោ
 ជំនាន់កាយុ ។ លំដាប់នោះ ព្រះទុបាលីជំនាន់កាយុ បាននិយាយ
 ពាក្យនេះនឹងព្រះភានន្តជំនាន់កាយុថា ម្ចាស់អាវុសាកន្ត កុំគុណ
 ដែលម្ចាស់ទ្រព្យផ្តាំទុកថា លោកចូរប្រាប់ទុកសារនេះដល់អ្នកនេះ ហើយ
 កុំគុណនោះទៅប្រាប់ដល់អ្នកនោះ កុំគុណព្រះភាពបុគ្គិ ។ ព្រះភានន្ត

ន សោ^(១) កន្ត កត្តិ អាបជ្ជតិ អន្តមសោ
ទុក្ខដមត្តម្បិ ។ អយំ អាវុសោ អាយស្មា
អដ្ឋកោ សាមិកេន ឥមំ ឧកាសំ ឥត្តន្តាមស្ស
អាចិក្ខាហិតិ វុត្តោ តស្ស អាចិក្ខិ អនាបត្តិ អាវុសោ
អាយស្មតោ អដ្ឋកស្សតិ ។

[១៧៣] គេន ទោ បន សមយេន ពាណា-
សិយំ អាយស្មតោ បិណ្ឌវិទូរុទ្ធស្ស ឧបដ្ឋាកកុណិ
ចោវេហិ ឧបទ្កតំ ហោតិ ទ្វេ ច ឆារោ ធិតា
ហោតិ ។ អថទោ អាយស្មា បិណ្ឌវិទូរុទ្ធា តេ ឆារ
កេ ឥទ្ធិយា អាទេត្វា ចាសារេ វេយេសិ ។ មនុស្ស
តេ ឆារកេ បស្សន្តា អយ្យស្សាយំ បិណ្ឌវិទូរុទ្ធស្ស
ឥត្វាទុការោតិ អាយស្មទ្កេ បិណ្ឌវិទូរុទ្ធិ អភិប្បសិទិសុ ។
កិក្ក ទុដ្ឋន្តយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កតំ ហិ ចាម
អាយស្មា បិណ្ឌវិទូរុទ្ធា ចោវេហិ ធិតេ ឆារកេ អា-
ទេស្សតិ ។ កតវតោ វិភមត្តិ អាណេថេសុ ។

១ កេសុ ទ្ធិសុបិ យេន្តេសេសុ អយំ យេហិ ឥតិ ។

ធ្វើយកបេរិវិញថា ហេតុណាមនិវារិម ភិក្ខុនោះមិនត្រូវអាបត្តិអ្វីបន្តិច
ទេ ដោយហោចទៅតែអាបត្តិទុក្ខដមមិនត្រូវដែរ ។ ព្រះបាទ ធ្វើយ
ថា ម្ចាស់អាវុសោ ព្រះអដ្ឋកត្តាដ៏មានអាយុនេះ ម្ចាស់ច្រឡំបានផ្ដាំទុក
ថា លោកចូរព្រមទុកអាយុនេះដល់ជនណាម្នាក់នោះ គឺបានព្រមដល់អ្នក
នោះមែន ម្ចាស់អាវុសោ អដ្ឋកត្តាដ៏មានអាយុមិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

[១៧៣] សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងពាកណាសិ ត្វករោ
នាំគ្នាចូលព្រៃចូលរម្មករស្រីព្រះបិណ្ឌវិទូរុទ្ធិដ៏មានអាយុ ហើយក៏បំរា
យកនូវទ្រង់ពីរនាក់ទៅ ។ លំដាប់នោះ ព្រះបិណ្ឌវិទូរុទ្ធិដ៏មាន
អាយុ សិរីជន្មនូវទៅនាំយកក្មេងទាំងពីរនាក់នោះបានមកហើយទុកក្នុង
ព្រៃនោះ ។ មនុស្សទាំងឡាយបានឃើញក្មេងទាំងពីរនាក់នោះហើយ
និយាយថា នេះជាប្អូនខ្ញុំភាគរបស់លោកម្ចាស់បិណ្ឌវិទូរុទ្ធិ ហើយក៏នាំ
គ្នាជ្រះថ្លាដឹងព្រះបិណ្ឌវិទូរុទ្ធិដ៏មានអាយុពេកណាស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
នាំគ្នាពាលទោស គំរាបៀល បន្តបង្ហាត់ថា បិណ្ឌវិទូរុទ្ធិដ៏មានអាយុមិន
សមគួរទំនិញទៅនាំយកក្មេងពីរនាក់ ដែលត្រូវទៅនាំយកទៅហើយ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាគ្រាចម្រុយសេចក្ដីចុះចំនោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

អនាមិក្ខតំ កិច្ចាទេ កិច្ចាមនុស្ស កិច្ចាសយេតិ ។

[១៧២] គេង ទៅ បទ សមយេន ទ្រូ កិច្ច
 សហាយតា ហោត្ថិ បណ្ណតោ ច កមិណោ ច ។
 ឃតោ កមតោ វិហរតិ ឃតោ តោសម្ពុយំ ។
 អថេនា ភស្សុ កិច្ចាទេ កាមតោ តោសម្ពុ កច្ឆន្តស្ស
 អន្តរាមតោ ធនំ វារ្យស្ស សុភារិកាធំ ហត្ថតោ មុត្តា
 មេធាវ្មំ ចារន ឈត្តា ហោតិ ។ សេ កិច្ច សាមិកាធំ
 ធស្សាមិតិ អត្តចោសិ ។ សាមិកា ធំ កិច្ចំ ចោ
 ធស្សំ អស្សមណោសិ ច្ចុត្ថំ ។ ធំ ធនំ ធនំ អត្តតា
 កោតាលិកា បស្សិត្តា ឃតនរោច ឃតិ កន្ត
 មេដុធំ ធនំ បដិសេវតិ ។ សេ បតតិយា
 ចារំ អស្សមណោសិ ភស្សុ មេដុធំ ធនំ បដិ
 សេវិត្តា តោសម្ពុ កច្ឆា កិច្ចុធំ ឃតមត្តំ អាណ
 ចេសិ ។ កិច្ច កតវតោ ឃតមត្តំ អាណេស្សំ ។

ព្រះអង្គជ្រងំត្រាស់ថា ម្ចាស់កិច្ចាទេ ម្ចាស់កិច្ចាមនុស្ស ម្ចាស់កិច្ចាសយេតិ
 បានប្តូរទេ ព្រះវិស័យនៃប្តូរ ។

[១៧២] សមយេនាធនំ កិច្ចាទេ បទ សមយេន ទ្រូ កិច្ច
 បណ្ណតោ ច កមិណោ ច ។ កិច្ច ទ ប្តូរនៅស្រុកក្រៅ ទ ប្តូរនៅក្នុងក្រុង
 កោសម្ពុ ។ ត្រាវែលកិច្ចាទេ បញ្ជាស្រុកក្រៅ ទៅកាន់ក្រុងកោសម្ពុ
 កាលកំពុងទូទឹកស្ទឹងក្នុងរាងកាយកណ្តាលផ្លូវ កន្សោមខ្លាញ់ប្តូរកំពុង
 នៃមនុស្សអ្នកសម្រាប់ប្តូរកំពុងទូទឹកស្ទឹងក្នុងរាងកាយ ។ កិច្ច
 នោះបានកាន់យកដោយគិតថា ខ្ញុំឱ្យដល់ដទៃកំពុងទូទឹកស្ទឹង ។
 ពួកម្ចាស់នាំគ្នាចោទប្រកាន់កិច្ចាទេ លោកមិនមែនជាសមណទេ ។
 ស្រែត្រូវលោកម្ចាស់យើងកិច្ចាទេ ត្រូវទឹកស្ទឹងចោលយបាននិយាយពាក្យ
 នេះថា បដិគ្រលោកម្ចាស់ លោកចូរមកសេវាមេដុនម្តងទៀត ។ កិច្ច
 នោះគឺថា អញមិនមែនជាសមណកាមច្រក្រីទេ ទើបគ្រមសេវា
 មេដុនម្តងស្រីនោះហើយទៅកាន់ក្រុងកោសម្ពុ ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់
 កិច្ចកំពុងទូទឹក ។ កិច្ចកំពុងទូទឹកប្រាបទូលសេចក្តីនេះដំពោះព្រះជីវិត
 ព្រះភោគ ។ ព្រះអង្គជ្រងំត្រាស់ថា នៃកិច្ចកំពុងទូទឹក កិច្ចាទេមិនត្រូវ

ចារាជិកកល្យាណ ទុក្ខសិទ្ធិបុគ្គល វិធីវិទ្យា ឡើងសន្ធិវិហារិកវិទ្យា

អនាមត្តិ ភិក្ខុវេ អនិច្ឆាណាមេ ចារាជិកកស្ស អាមត្តិ
មេដុចំ ឯង្គំ សមាធាតេ ចារាជិកកស្សាតំ ។

(១៧៨) តេន ខោ បន សមយេន សាគលាយំ
អាយស្មតោ ធន្និកកស្ស បន្តិវិហារិកោ ភិក្ខុ អនិករ-
តិយោ មិធាតោ អាមណិកកស្ស វេចំ អវហារិកា
អាយស្មន្តំ ធន្និកំ ឯតនកេច អស្សមណោ អហំ
កន្តេ វិក្កមិស្សាមិតិ ។ តិ តយោ អារុសោ កតន្តំ ។
អាមណិកកស្ស វេចំ កត្តានមិ កន្តេតិ(១) ។ អាហារ-
យេត្វា អត្ថ្យមេសិ ។ តំ អត្ថ្យមេន្តំ ន បញ្ចមាសតំ(២)
អត្ថ្យតិ ។ អនាមត្តិ អារុសោ ចារាជិកកស្សាតំ ធន្និ-
កវំ អតានិ ។ សោ ភិក្ខុ អនិករមិតិ ។

ទុតិយចារាជិក ធម្មិតិ ។

១ ធរាជិកកល្យាណ ធម្មស្ស អត្ថស្ស វិសិទ្ធិសា ហោតិ ។ ធន្ត ហិ ហោ
ឯកចន្តំ អនាមតិវិ វុត្តិ ។ អត្ថ្យមេន យេត្តោ វាចន្ត្រាចារាជោ ធន្និវិសោធម្មោ
បញ្ចកយតំ ។ ២ ឧ. បញ្ចមាសោ ។ ម. បញ្ចមាសោ ។

ចារាជិកកល្យាណ សិទ្ធិបុគ្គល វិធីវិទ្យា ឡើងសន្ធិវិហារិកវិទ្យា

អនិច្ឆាណាមេ ចារាជិកកស្ស អាមត្តិ
មេដុចំ ឯង្គំ សមាធាតេ ចារាជិកកស្សាតំ ។

(១៧៩) សមីយាខាឯនំ ភិក្ខុជាសន្តិវិហារិកោបស្ថិតេច្បួកក្មេរ
ជំនានកាយុ គុណសាគលនោ មានសេចក្តីមិនសប្បាយមកបៀតបៀន
តិវេល្លចយកល្លករបស់អ្នកផ្សា ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹង
ព្រះច្បួកក្មេរជំនានកាយុយ៉ាងនេះថា បងព្រះលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំមិនមែន
ជាសមណៈទេ ខ្ញុំមិនសឹក (ឥឡូវនេះ) ។ ព្រះច្បួកក្មេរ បានសួរថា
ម្ចាស់អារុសោ អំពើដូចម្តេចដែលអ្នកធ្វើហើយ ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា
បងព្រះលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំល្ងង់យកល្លករបស់អ្នកផ្សា ។ ព្រះច្បួកក្មេរ
ក៏ឱ្យយកល្លកនោះមកហើយកាត់វា ។ ល្លកនោះកាត់ថ្ងៃទៅ ដំឡៃ
មិនដល់៥ មាស់ក ។ ព្រះច្បួកក្មេរប្រាប់ថា ម្ចាស់អារុសោ អ្នកមិន
ត្រូវអាមត្តិប្រាកដទេ ដូច្នេះហើយ ក៏បានសំដែងធម្មិតិថា ។ ឯភិក្ខុ
នោះមានសេចក្តីត្រេកអរព្រៃលក ។

ទុតិយចារាជិក ចប់ ។

ប្រាជ្ញាករណ៍ តតិយសិក្ខាបទ្ធ

[១៧៦] តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភគវ វេសាលិយំ

វិហរតិ មហារិទេ ក្សជាតារសាលាយំ ។ តេជ ទោ

បន សមយេន ភគវ កំក្ខុំ អនេតបរិយាយេន

អសុភកកំ កាមេតិ អសុភាយ វណ្ណំ ភាសតិ

អសុភភាវាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាទិស្ស អាទិស្ស

អសុភសមាបត្តិយា វណ្ណំ ភាសតិ ។ អដទោ ភគវ

តិក្ខុ អាមាទ្តសំ វិញ្ញាមហំ កិក្ខុវេ អន្តមាសំ

បដិសល្លិយិកុំ ធម្មិ កោនជំ ទុបសន្តិមិត្តោ

អញ្ញត្រិ ឃកេន បិណ្ណាចាតទិហារកេនាតិ ។ ឃវំ

ភន្តតិ ទោ ទោ កិក្ខុ ភគវតោ បដិស្សុណិក្ខា

ប្រាជ្ញាករណ៍ សិក្ខាបទទី ៣

[១៧៦] សម័យនោ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានដោយទ្រង់នឹងទៅក្នុង
ក្រុងសាលាណា^(១) ក្សេវត្រិមហារិទ្ធ^(២) ទៀបត្រីវេសាលី^(៣) ។ កាល
នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សំដែងអសុភកថា ទ្រង់សំដែងរៀបរាប់
អំពីអសុភ ទ្រង់សំដែងគុណវៃការចំរើនអសុភកម្មជាង ទ្រង់សំដែង
គុណវៃអសុភសមាបត្តិក្នុងអសុភកម្មជាងជាញឹកញយ ដោយបំរាយ
ដំរើច្រើន ។ លំដាប់នោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នឹងកិក្ខុ
ចំរើនឡើយដោយព្រះពុទ្ធដ៏តាថា ម្ចាស់កិក្ខុចំរើនឡើយ គឺជាភគវនៈភព
ចាកការឃ្នាលសម្លេងនៅអស់កាលកន្លះវែង (ក្នុងកម្មជាង) កុំឲ្យអ្នកណាមួយ
ចូលទៅគេតថាគន់ឡើយ រឿវេសវិកកិក្ខុមួយរូបជាអ្នកនាំបំណុលទៅ
ឲ្យគាត់ ។ ទើបលូកកិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដ៏តា របស់ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគថា ឯវិកាទ្ត (យ៉ាងហ្នឹងព្រះអង្គ) តាំងពីកាលនោះមក

១ សាលា ទីផ្ទះមានកិច្ចល ។ តាមអង្គការថា ថា ក្នុងព្រឹមហារិទ្ធនោះ គេសាងវត្ត សង់
សាលាឡើងក្នុងសម្រាប់ជាទីប្រជុំបំរើព្រះចារបាលសាលា ។ ២ ទីព្រឹទ្ធក្នុងព្រះរាជវាំងសុទ្ធជាដ៏
ជាប់គ្នាទំនេរដ៏ធំធេងព្រៃហេមពាត្តទៅទល់នឹងមហាសមុទ្រ (ឥណ្ឌូ) ។ ៣ ឈ្មោះព្រះចេសំ
ដែលរឿ តំដើមមកដ៏ព្រៃដ៏មួយ មុខកំពែងកិក្ខុដ៏ត្រង់លំ ៣ ជាន់ ។ (សេចក្តីនេះមាន
ចំណាយពុទ្ធក្នុងមួយរយឆ្នាំជាដំបូង អង្គការទុក្ខនិរាយ) ។

នាស្សុទ កោចិ កកវន្តំ ឧបសន្តិមតិ អញ្ញាត្រ ឯកេន
 ចិណ្ឌាចានិធិហារកេន ។ កិក្ខុ កកវ ទោ អនេកបរិ-
 យាយេន អសុកកថំ កាថតិ អសុភាយ វណ្ណំ កា-
 សតិ អសុកភាយ វណ្ណំ កាសតិ អាទិស្ស អាទិស្ស
 អសកសមាមន្តិយេ វណ្ណំ កាសតិ តិ (១) អនេកា-
 កាវរំ កាវ អសុកភាយ ទាយកមនុយុត្តា វិហារន្តំ ។
 តេ សុភេន កាយេន អន្តិយន្តំ ហរាយន្តំ ជិត្តុច្ឆន្តិ
 សេយ្យចាបិ តាម ឥន្តិ វ ធុរិសោ វ ធិហារេ យុវ
 មណ្ឌលកោតិកោ សិសំ ធិហារោ អមិក្កុណា-
 យេន វ ក្កុក្កុក្កុណាយេន វ មនុស្សក្កុណាយេន
 វ កេណ្ឌ អាសក្កេន(២) អន្តិយេយ្យ ហរាយេយ្យ
 ជិត្តុច្ឆយ្យ ឯវមេវ តេ កិក្ខុ សុភេន កាយេន
 អន្តិយន្តា ហរាយន្តា ជិត្តុច្ឆន្តា អត្តចាបិ អត្តាទំ
 ជីវិតា វេរោមេន្តំ អញ្ញាមត្តិបិ ជីវិតា វេរោមេន្តំ មិក-
 លណ្ឌកំថិ សមណក្កុត្តកំ ឧបសន្តិមត្តា ឯវ វេន្តិ(៣)

១ ធិ កកវរេវ កិក្ខុ ។ ២ ឧ. ម. អាសក្កេន ។ ៣ ឧ. ធិ ។ ៤ ឧ. វេន្តិ ។

មិនមានអ្នកណាមួយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគច្រើន រឿយលឺត
 កិក្ខុមួយរូបជាអ្នកនាំបិណ្ឌទានទៅក្នុងព្រះអង្គ ។ កិក្ខុចាំទ្បយមិក្ខុ
 ថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគច្រើនសំដែងអសុកថា ច្រើនសំដែងរៀបរាប់ដំបូរ
 អសុក ច្រើនសំដែងគុណនៃការចំរើនអសុកកម្មដ្ឋាន ច្រើនសំដែងគុណនៃ
 អសុកសមាបត្តិ ក្នុងអសុកកម្មដ្ឋានជាញឹកញយ ។ ដោយយោងយ៉ាង
 តែមួយ លុះតែជម្រះហើយក៏នាំគ្នាប្រកាសសេចក្តីព្យាយាមក្នុងការចំរើន
 អសុកកម្មដ្ឋានជាច្រើនបែបច្រើនវិធី ។ ពួកកិក្ខុចាំទ្បនោះក៏សេចក្តីចុះ
 ឡើយណាយើងមេត្តាមិនមិនកាយរបស់ខ្លួនឯង មានគ្នាខាងចំរើន
 ក្រុម ឬប្រុសកំរោះ ជាអ្នកមានកិរិយាស្តែងស្តែងជាប្រក្រតី លុះខ្លះ
 ស្លូតចំរើនកំរាលហើយ រមែងជាទុក្ខឡើយណាយើងមេត្តាមិនសាងអសុក
 ចាស់ សាងអសុកថ្មី ឬសាងអសុកមនុស្សដែលគេព្យះទិសកយ៉ាងណា
 មិញ ពួកកិក្ខុចាំទ្បនោះក៏ជាទុក្ខឡើយណាយើងមេត្តាមិនមិនកាយរបស់ខ្លួន
 យ៉ាងនោះឯង ទើបដាក់បិក្ខុនេះជាយុទ្ធជនខ្លះ ដាក់ជីវិតគ្នាទៅវិញទៅ
 មកខ្លះ កិក្ខុខ្លះចូលទៅកសមណក្កុត្តក(៤) ឈ្មោះមិកលណ្ឌិក ហើយពាល

៤ តាមធម្មបទសិក្ខាថា ជា សមណក្កុត្ត ប្រែថា អ្នកច្រូងទូរចោទប្រហែលនឹងសមណៈ ។
 ពួកដំណា អ្នកធ្វើកិច្ចការចម្រើនសមណៈ ។ មានសេចក្តីពន្យល់ក្នុងអង្គថា ថា គាត់កោសលក្សេត្រ
 ឲ្យមានសល់បន្តិចទុកជាដុក គាត់ស្លៀកសម្លាប់ជ្រួសក់អម្បងមួយ បងកម្រង ធំក្បែរដីវិវាទិយ
 សរសេរយាងដែលសេសសល់ដំបូរស្បែក ។ ឯរាព្យាថា មិកលណ្ឌិក គឺជាឈ្មោះរបស់គាត់ ។

សាទុ ឆោ អាវុសោ ជីវិតា វេរោមេហិ វង្គំ តេ
 បត្តិចរំ កវិស្សតិភំ ។ អថទោ មិគលល្លាភោ សម-
 ណាត្តុត្តោ បត្តិចរិយេហំ ភយោ សម្ពុហុលេ ភិក្ខុ-
 ជីវិតា វេរោមេត្វា លោហិតកំ^(១) អសី អាតាយ
 យេន វត្តុត្តា ននី តេនុបស្ពត្តិមិ ។ អថទោ មិគ-
 លល្លាភស្ស សមណាត្តុត្តកស្ស លោហិតកំ តំ^(២)
 អសី ឆោវន្តស្ស អហុទេវ ត្តុត្តុំ អហុ វិប្បដិសារោ
 អលាភា វត មេ ន វត មេ លាភា ធុល្លុំ វត
 មេ ន វត មេ សុលទ្ធី តហំ វត មយា អប្បញ្ញំ
 បសុតំ យេហំ ភិក្ខុ សីលវន្តេ តល្យាណនម្មេ
 ជីវិតា វេរោមេសិទ្ធី ។ អថទោ អញ្ញតរា មារកាយិកា
 ទេវតា អភិជ្ជំមារេ ឧទតេ អាត្មា មិគលល្លាភំ សម-
 ណាត្តុត្តកំ វិតទភេទ សាទុ សាទុ សម្បវិស លាភា តេ
 សម្បវិស សុលទ្ធី តេ សម្បវិស តហំ មយា សម្បវិស
 ប្បញ្ញំ បសុតំ យំ តំ អតិណ្ណោ តាវេសិភំ ។ អថទោ

១ ឧ. ម. លោហិតកំ ។ ២ វេសុ ឆោវន្តសុ អយំ ធារា ធុំ ។

យ៉ាងនេះថា ខែអ្នកជំនាន់នោះ យើងសូមអង្វរអ្នក ។ ចូរផ្តោតបំផ្លាញ
 ពួកយើងចុះ បាទ្រនឹងចិវិចារនេះ ឆ្លងបានជាបេសអ្នក ។ ត្រៃ
 ពោធិង សមណកុត្តកាឈ្មោះមិគលល្លាភទទូលស្តីឈ្នួលយកបាទ្រនឹងចិ-
 វិចារយ ទើបផ្តោតបំផ្លាញកុត្តកាទ្រៃនេះ ហើយកាន់ដាវ
 ប្រែក្បែរណាម៉េចកាន់ស្តីនិឈ្មោះវត្តមុន កាលដែលសមណកុត្តក
 ឈ្មោះមិគលល្លាភកំកុត្តិលាងដាវប្រែក្បែរណាម៉េចនោះ (ភាគ) កំហុ
 សេចក្តីសង្ស័យ ក្តៅក្រហាយស្តាយត្រាយក្នុងកាលនោះ ដោយគិត
 ឃើញថា ការនេះមិនមែនជាលាភបេសអញទេតើ ឆ្លងបានជាលាភ
 បេសអញមិនបានឡើយ ជាគំនិតមនុស្សអញបានដោយប្រែក្បែរ ជាគំ
 ជាមនុស្សឈ្មោះថា អញបានដោយវាយមិនមែនឡើយ អញបាន
 បាបច្រើនណាស់ ព្រោះអញបានផ្តោតបំផ្លាញកុត្តកកុត្តកមានសីលវេទ
 ធម៌ល្អ ។ សំដៅនោះ ទៅកាដាពួកបេសមារនេះមកលើទឹកមិនហាន
 បែកគ្នាយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងសមណកុត្តកាឈ្មោះមិគលល្លាភថា
 ល្អហើយ ។ អ្នកសប្បុរស ការនេះជាលាភបេសអ្នកហើយ អ្នកសប្បុរស
 ជាគំនិតមនុស្សអ្នកក៏បានដោយច្រៃហើយ អ្នកសប្បុរស អ្នកបានច្រៃ
 បុណ្យច្រើនហើយ អ្នកសប្បុរស ព្រោះអ្នកបានផ្តោតជំនុំទ្រៃយវែង
 មិនកាន់ច្រើនសិទ្ធិវត្តម្ល៉េងផ្សេងទៀត ។ ត្រៃពោធិង សមណកុត្តក

មិកលណ្ឌំតោ សមណកុត្តតោ លាភា តំ មេ
 សុលតំ តំ មេ ធម៌ តំ មយោ បុត្តា
 បសុតំ អតិស្លោ តំ ភាមិ តំ តិណ្ណំ^(១) អសិ
 អាធាយ វិហារេ វិហារំ បរិវេណេ បរិវេណំ
 ឧបស្កន្តំ មិ វេណិ តោ អតិស្លោ តំ ភាមិ
 តំ ។ តត្ថ យេ តេ ភិក្ខុ អវិភាសា តេ សំ
 តស្មី សមយេ ហោតិយេ កយំ ហោតិ ធម្មតត្ថំ
 ហោតិ លោមហំសោ ។ យេ មន តេ ភិក្ខុ
 វិភាសា តេ សំ តស្មី សមយេ ន ហោតិ កយំ
 ន ហោតិ ធម្មតត្ថំ ន ហោតិ លោមហំសោ ។
 អថទោ មិកលណ្ឌំតោ សមណកុត្តតោ ឯតំ បិ
 ភិក្ខុ ឯតោហោទេ ជីវិតា វេរោមេសិ ទ្វេបិ ភិក្ខុ ឯ-
 តោហោទេ ជីវិតា វេរោមេសិ តយោបិ ភិក្ខុ ឯតោហោទេ
 ជីវិតា វេរោមេសិ ចត្តាភេទិ ភិក្ខុ ឯតោហោទេ ជីវិតា
 វេរោមេសិ ឥត្តាបិ ភិក្ខុ ឯតោហោទេ ជីវិតា វេរោមេសិ
 ។ មេ ។ ឧសរិ ភិក្ខុ ឯតោហោទេ ជីវិតា វេរោមេសិ

១. ឧ. វ. ៣. ៥៦ ។

ឈ្មោះមិកលណ្ឌិក ក៏នឹកអរថា ពួក (ការខ្លះ) ជាលាភរបស់អញ ពួ
 គេជា ជាតិមនុស្សអញបានដោយល្អហើយ ពួកថា អញបានប្រទះ
 បុណ្យជាច្រើន ពួកគេថា អញបានញ៉ាំងជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ច្រើន
 (សិក្សាវដ្ត) ឲ្យច្រើនឡើងទៅបាន លុះគិតចូលរយៈពេល ក៏កាន់ជាមុនដើ
 រចេញពីវិហារចូលទៅកាន់វិហារ ចេញពីបរិវេណចូលទៅកាន់បរិវេណ
 ហើយពេលយ៉ាងនេះថា លោកណាមិនទាន់ច្រើន (សិក្សាវដ្ត) ខ្ញុំនឹងចូល
 លោកណាច្រើនសិក្សាវដ្តបាន ។ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
 ដែលមិនទាន់ប្រាសចាកកង្កែប សេចក្តីខ្លាច សេចក្តីញាប់ញ័រ ខឹងសេចក្តី
 ត្រិរោម ក៏មានដល់ភិក្ខុទាំងនោះជាប្រាកដក្នុងសម័យនោះ ។ ចំណែក
 ភិក្ខុទាំងឡាយណា ដែលប្រាសចាកកង្កែបហើយ សេចក្តីខ្លាច សេចក្តី
 ញាប់ញ័រ ខឹងសេចក្តីត្រិរោម ក៏មិនមានដល់ភិក្ខុទាំងនោះក្នុងសម័យ
 នោះឡើយ ។ ត្រាវនោះ សមណកុត្តតោឈ្មោះមិកលណ្ឌិក ក៏ផ្តាច់បដិវិទ
 ភិក្ខុក្នុងមួយថ្ងៃ ១ រូបក៏មាន ក្នុង ១ ថ្ងៃផ្តាច់បដិវិទភិក្ខុបួនរូបក៏មាន ១ ថ្ងៃ
 ផ្តាច់បដិវិទភិក្ខុបួនរូបក៏មាន ១ ថ្ងៃផ្តាច់បដិវិទភិក្ខុបួនរូបក៏មាន ១ ថ្ងៃផ្តាច់
 បដិវិទភិក្ខុបួនរូបក៏មាន ។ មេ ។ ១ ថ្ងៃផ្តាច់បដិវិទភិក្ខុបួនរូបក៏មាន

វិសំចិ^(១) ភិក្ខុ ឯកាហោន ជីវិតា វេរោមេសំ វិសំចិ
 ភិក្ខុ ឯកាហោន ជីវិតា វេរោមេសំ ចត្តាឡីសំចិ^(២)
 ភិក្ខុ ឯកាហោន ជីវិតា វេរោមេសំ បញ្ញាសំចិ
 ភិក្ខុ ឯកាហោន ជីវិតា វេរោមេសំ សន្និច្ចំ ភិក្ខុ
 ឯកាហោន ជីវិតា វេរោមេសំ ។

(១៧៧) អថទោ ភគវា តស្ស អនុមាសស្ស
 អនុយេន មជិសល្ហាតា វុដ្ឋិតោ អាយស្មន្តំ អាទិដ្ឋំ
 មាមន្តសំ តិដ្ឋំ វោ កាមន្ត ធម្មតា វិយ ភិក្ខុ-
 សន្និច្ចំ ។ តថា ហិ មន កាល ភគវា ភិក្ខុនំ
 អនេកបរិយាយេន អសុភតថំ តាថេតិ អសុភាយ
 វណ្ណំ ភាសតិ អសុភភាវាយ វណ្ណំ ភាសតិ អា-
 ទិស្ស អាទិស្ស អសុភសមាមត្តិយា វណ្ណំ ភាសតិ
 តេ ទ កន្លេ ភិក្ខុ ភគវា ទោ អនេកបរិយាយេន
 អសុភតថំ តាថេតិ អសុភាយ វណ្ណំ ភាសតិ អសុភ-
 ភាវាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាទិស្ស អាទិស្ស អសុ-
 ភសមាមត្តិយា វណ្ណំ ភាសតិ អនេកាតារាណេតារា

១ ឧ. វិសតិ ។ ឃ. វិសតិ ។ ២ ឧ. ចត្តាសំ ។

ទ្រព្យដាច់បដិវិភក្តិមរូបកំមាន ទ្រព្យដាច់បដិវិភក្តិសាមសិច្ចបូកំមាន
 មួយទ្រព្យដាច់បដិវិភក្តិសិសិច្ចបូកំមាន មួយទ្រព្យដាច់បដិវិភក្តិសាសិច្ច
 បូកំមាន មួយទ្រព្យដាច់បដិវិភក្តិសុភសិច្ចបូកំមាន ។

(១៧៧) ត្រាវាវេនិ ព្រះជំពានព្រះភាគ ច្រើនពេញចាក
 ទំសម្បត្តិព្រះកម្មដានៈដោយកន្លងកន្លះវេនោះទៅ ទើបច្រើនត្រាសំដី
 ព្រះអាទន្នដ៏មានអាយុដោយព្រះពុទ្ធដ៏គាថា ដូចម្តេចហ្ន៎ អាទន្ន បាន
 ជាភិក្ខុសិទ្ធិហាក់ដូចជាស្តេចស្តេចទៅ ។ ទើបព្រះអាទន្នក្តៅត្រាចង្អុំ
 ទូលថា មតិគ្រិព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពិតដូចព្រះពុទ្ធដ៏គាណាស់ ព្រោះ
 ព្រះជំពានព្រះភាគច្រើនសំដីនិមសុភកថា ដោយចរិយាយដ៏ច្រើន
 ច្រើនសរសើរទៀបពប់ភិក្ខុសុភ ច្រើនសរសើរគុណអសុភភាវោ
 ច្រើនសរសើរគុណនៃអសុភសមាមត្តិ ក្នុងអសុភកម្មដ៏ធំជាញឹកញយ
 មតិគ្រិព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុជាវិទ្យា គំនិតគួរជា ព្រះជំពានព្រះភាគ
 ច្រើនសំដីនិមសុភកថា ដោយចរិយាយដ៏ច្រើន ច្រើនសរសើរទៀប
 ពប់ភិក្ខុសុភកថា ច្រើនសរសើរគុណអសុភភាវោ ច្រើនសរសើរ
 គុណនៃការប្រកបដោយអសុភកម្មដ៏ធំជាញឹកញយ ហើយ (តំគូ)

ធានីកន្សោ ឆើយសិក្ខាចារ្យ រាមប្បញ្ញត្តិកថា

អសុភភាវជាទុយោកមទុយុត្តា វិហារន្តំ ។ តេ សកោ
 កាយេន អន្តិយន្តំ ហារយន្តំ ជិត្តុន្តំ សេយ្យ-
 ជាវំ ធាម ឥត្តំ វំ បុរិសោ វំ ធិហារេ យុវំ
 មណ្ឌនកជាតិកោ សីសំ ធិហារេតា អហិតុណាមេន
 វំ កុត្តារកុណាមេន វំ មទុស្សកុណាមេន វំ កន្សោ
 អាសក្កេន អន្តិយេយ្យ ហារយេយ្យ ជិត្តុន្តេយ្យ វិវិម
 តេ ភិក្ខុ សកោ កាយេន អន្តិយន្តា ហារយន្តា
 ជិត្តុន្តា អត្តុធាមិ អត្តាធំ ជីវិតា វេរោមេន្តំ វិញ្ញ
 មញ្ញំ ជីវិតា វេរោមេន្តំ មិកលណ្ឌំ ឥមិ សម-
 ណកុត្តកំ ទុបសន្តិមញ្ញំ វិវិ វំ ឥន្តំ សាទុ ហោ
 អាវុសោ ជីវិតា វេរោមេហំ ឥធំ តេ ធម្មចំវំ
 ភវិស្សតិធិ អថេតោ អន្តេ មិកលណ្ឌំ កោ សមណ-
 កុត្តកោ បន្តិចិវហំ កថា វិគំមិ ភិក្ខុំ វិសា-
 ហេន ជីវិតា វេរោមេសិ ។ មេ ។ សន្តិមិ ភិក្ខុ
 វិសារហេន ជីវិតា វេរោមេសិ សាទុ កន្តេ កត្តា
 អញ្ញំ បរិយាយំ អាទិត្តុកុ យថាយំ ភិក្ខុសង្ឃោ
 អញ្ញាយ សណ្តហេយ្យតិ ។ តេនហានទុ

ប្រាជ្ញាបណ្ណ សុត្តន្តបិដក ទី៣១ ទី៣១ ទី៣១ ទី៣១

ប្រករសេចក្តីព្យាយាមក្នុងអសុភភាវិតា ជាច្រើនវិធីណាស់ ។ ទើបភិក្ខុ
 តាំងនោះ ជាទុក្ខឡើយណាយ ឡើមធ្វើមន្តិកាយរបស់ខ្លួន ប្រើបដូច
 ជាស្រីក្រមុំ ឬបុរសក្មេងកំឡោះ មានជាតិជាអ្នកស្អិតស្អាង លុះវិញ្ញាណ
 ក៏ក្បាលហើយ រមែងជាទុក្ខឡើយណាយ ឡើមធ្វើសាកអសុភវស្តី
 សាកអសុភវស្តី សាកអសុភមនុស្សវស្តី ដែលទង្គិក្ខបំបិទ មានបេតា
 យ៉ាងណាមិញ ភិក្ខុតាំងអម្បាលនោះ កាលជាទុក្ខឡើយណាយរៀប
 ធ្វើមន្តិកាយរបស់ខ្លួន ក៏មានបេយ្យយ៉ាងនោះ ទើបផ្តាច់បង់ជីវិត
 ខ្លួនតោងខ្លួនឯងក៏មាន ខ្លួនផ្តាសំខាត្រូវផ្តាច់បង់ជីវិតទៅវិញរោមក៏មាន
 ឬខ្លះបានចូលទៅកេសមណកុត្តកណ្តោះមិកលណ្ឌិក ហើយកាលស្រី
 នេះហា ម្នាលភារិសា ពួកយើងសូមអង្វរអ្នក អ្នកចូរផ្តាច់បង់ជីវិត
 ពួកយើងចុះ បាត្រនឹងចំរោះខ្លាំងបានជាបេសក្ខត បតិគ្រិះគន្លំ
 ដំបំរើន ត្រាចោះឯង សមណកុត្តកណ្តោះមិកលណ្ឌិក លុះបានទទួល
 សុំឈ្នួលយកបាត្រនឹងចំរោះហើយ ទើបផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុមួយរូបមួយថ្ងៃ
 ក៏មាន ។ មេ ថ មួយថ្ងៃផ្តាច់បង់ជីវិតភិក្ខុហុកសំបូបក៏មាន បតិគ្រ
 ិះគន្លំដំបំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមអង្វរ ភិក្ខុសង្ឃនេះគេប្រើស្តីកស្មោះនៅបាន
 ដោយហេតុណា សូមព្រះងំមានព្រះភាគ ទ្រង់សំរេចវិញ្ញាណដើរ
 ទៀត ។ ទើបព្រះងំមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលកាន់ខ្ញុំ បើដូច្នោះ

យាវតិកា កិក្ខុ វេសាលី ឧបទិស្សាយ វិហារន្តំ តេ
 សព្វេ ឧបដ្ឋានសាលាយំ សន្និទានេហិតំ ។ វិវា កន្តុតិ
 ទោ អាយស្មា អាទន្នោ កតវតោ បទិស្សណំត្រា
 យាវតិកា កិក្ខុ វេសាលី ឧបទិស្សាយ វិហារន្តំ តេ
 សព្វេ ឧបដ្ឋានសាលាយំ សន្និទានេត្រា យេន កតវា
 តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្រា កតវន្តំ វិទនេនេន សន្និ-
 បតិកោ កន្តុ កិក្ខុសន្និ យស្សនាមិ កន្តុ កតវា
 កាលំ ។ ធម្មបិដក ។

(១៧៧) អដិទោ កតវា យេន ឧបដ្ឋានសាលា
 តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្រា មត្តាត្ថេ អាសនេ ទិសិទិ ។
 ទិសន្តំ ទោ កតវា កិក្ខុ អាមន្តុសិ អយេមិ ទោ
 កិក្ខុវេ អាទានានស្សតិសមាទិ កាវិកោ ពហុលិកតោ
 សន្នោ ទេវ បណិកោ ច អសេនេនោ ច សុទោ
 ច វិហារេ ឧប្បនុប្បន្ន ច តាបាក អត្តុសលេ ធម្ម

កិក្ខុទាំងអម្បាលមានវេសាលីដែលគាត់ស្រីយនៅក្នុងគ្រុធិវេសាលី អ្នកចូលទៅក្នុង
 អម្បាលនោះទាំងអស់ប្រព្រឹត្តក្នុងឧបដ្ឋានសាលាចុះ ។ ព្រះអាទន្នចំមាន
 មាយ ទទួលព្រះពុទ្ធដ៏ការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះពុទ្ធនោះព្រះ
 អន្ត ដូច្នោះហើយ កិក្ខុទាំងអម្បាលមានប្រមាណប៉ុន្មានដែលគាត់ស្រីយនៅ
 ក្នុងគ្រុធិវេសាលី ព្រះអាទន្នក៏បង្គាប់កិក្ខុអម្បាលនោះទាំងអស់ឱ្យប្រព្រឹត្ត
 ក្នុងឧបដ្ឋានសាលា^(១) ទើបចូលទៅកាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយទាទ
 ក្រាបចង្អុលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអន្តដ៏ចំរើន កិក្ខុ
 សន្សំប្រជុំគ្នាព្រមហើយ ព្រះករុណាម្ចាស់ សូមព្រះដ៏មាន ព្រះពរ
 ទ្រង់សំគាល់កាលដ៏សម្បូរក្នុងកាលនៃច្បារនេះ ។

(១៧៨) ត្រាទោធិនិ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាទីចូលទៅកាល
 ឧបដ្ឋានសាលា លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់ប្រថាប់លើកសន្ធិដែល
 តេភាគវែនច្បាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់នឹងប្រថាប់ស្រទៅហើយ
 ទើបត្រាសំនឹកកិក្ខុទាំងអម្បាលដោយព្រះពុទ្ធដ៏គាថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងអម្បាល
 អាទានស្សវិសមាទិរនេនិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឱ្យច្រើនជា
 ប្រក្រតីហើយ ជាធម៌ស្អិតផង ជាធម៌ទុក្ខផង ជាធម៌មិនច្រឡោត
 ច្រឡំដ៏ជាធម៌ដោយវិទ្យុកផង ជាត្រៀងទៅ តាំងកន្លះសេចក្តីសុខ
 ផង តែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំងអម្បាលដ៏លាមក ដែលរើសឱ្យនិ ។ ឱ្យ

• សាលាទាំងអស់ ទិសាលាសម្រាប់ប្រើប្រាស់ដោយកិក្ខុផ្សេងៗ មានពាន់ច្បានគ្រាន់ ។

ហេតុសោ អន្តរជាតិ រួមសម្រេច សេយ្យជាមិ
 ភិក្ខុវេ កំណត់ ចង្ហែម មាសេ ឧបាតំ រដោជល្អំ
 តមេនំ មហាអគារលមេយោ ហេតុសោ អន្តរជាតិ
 រួមសម្រេច ឯកទេវ ទោ ភិក្ខុវេ អាណាចក្រស្រុកសំរោង
 ការីតោ តហុលីកតោ សន្តោ ទេវ បណីតោ ច
 អសេចនកោ ច សុខោ ច វិហារោ ឧប្បន្តប្បន្ត
 ច ទាមតេ អនុសលេ ទន្មេ ហេតុសោ អន្តរជាតិ
 រួមសម្រេច កង ការីតោ ច ភិក្ខុវេ អាណា-
 ចក្រស្រុកសំរោង កង តហុលីកតោ សន្តោ ទេវ បណី-
 តោ ច អសេចនកោ ច សុខោ ច វិហារោ ឧប្បន្តប្បន្ត
 ច ទាមតេ អនុសលេ ទន្មេ ហេតុសោ អន្តរជាតិ
 រួមសម្រេច ៧០ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អាណាចក្រ វា រុក្ខម្ពល-
 វាតោ វា សុញ្ញាតារតោ វា ទិសីនតំ បល្ល័ង្កំ អាកុដិក្ខា
 ទន្សំ កាយំ បណីតាយ ជំរុំ មតិ ឧបដ្ឋមេត្តា

សាចស្តុន្យទៅផង ឲ្យស្របវិញផង ដោយទំនងដ៏សមគួរ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ព្រួយ ប្រៀបដូចគំរេចចូលិវេលទ្យលំចក់ក្នុងច្បាប់ក្នុងវេលាជាចុងដំបូ-
 ង្គក្នុង ឆ័យអាសាឡ មហាអគារលមេយ (ក្រឡឹងតំបន្តិចុះខុសកាលវេលា)
 តែងញ៉ាំងគំរេចចូលិវេនាឲ្យអន្តរជាតិ ឲ្យស្របទៅបាន ដោយទំនងដ៏សម
 គួរមានឧបមាយ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងព្រួយ អាណាចក្រស្រុកសំរោង
 ដែលបុគ្គលបានអប់រំ ធ្វើឲ្យច្រើនជាច្រើនហើយ ជាធម៌ល្អផង ជាធម៌
 ក្នុងផង ជាធម៌ទំនៀមទ្រព្យទ្រព្យ គឺជាធម៌ដោយឲ្យរាង ជាគ្រឿងនៅ
 តាំងក្នុងសេចក្តីសុខផង តែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំងព្រួយដ៏លាមក ដែល
 កើតឡើង ១ ឲ្យសាចស្តុន្យទៅឲ្យស្របវិញដោយទំនងដ៏សមគួរ ២០
 ឧបមេយ្យដូច្នោះផង ម្នាលភិក្ខុទាំងព្រួយ អាណាចក្រស្រុកសំរោងដែល
 បុគ្គលចំរើនហើយ កើតដូចម្តេច ដែលបុគ្គលធ្វើឲ្យច្រើនជាច្រើនហើយ
 ជាធម៌ល្អផង ជាធម៌ក្នុងផង ជាធម៌ទំនៀមទ្រព្យទ្រព្យគឺជាធម៌ដោយឲ្យរាង
 ផង ជាគ្រឿងនៅតាំងក្នុងសេចក្តីសុខផង តែងញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំង
 ព្រួយដ៏លាមក ដែលកើតឡើង ២ ឲ្យសាចស្តុន្យទៅ ឲ្យស្របវិញទៅ
 ដោយទំនងដ៏សមគួរ តែដូចម្តេច ម្នាលភិក្ខុទាំងព្រួយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ទៅកាន់វិញត្តិ ទៅកាន់វិញត្តិ ទៅកាន់វិញត្តិ ទៅកាន់វិញត្តិ អន្តរ
 វេលាក្នុង តាំងកាយឲ្យត្រង់ ដឹកលំសតិឲ្យមានមុខមាត់ទៅកេងកង

សោ សតោ វ អស្សសមីតិ សតោ មស្សសមីតិ ធីយំ
 វ វស្សសមីតិ ធីយំ វស្សសមីតិ មជាតាតិ
 ធីយំ វ មស្សសមីតិ ធីយំ មស្សសមីតិ មជាតាតិ
 វស្សំ វ អស្សសមីតិ វស្សំ អស្សសមីតិ មជាតាតិ
 វស្សំ វ មស្សសមីតិ វស្សំ មស្សសមីតិ មជាតាតិ
 សត្វកាយប្បដិសំវេទិ អស្សសមីតិ សិក្ខតិ
 សត្វកាយប្បដិសំវេទិ មស្សសមីតិ សិក្ខតិ
 មស្សម្តយំ កាយសង្ខារំ អស្សសមីតិ សិក្ខតិ
 មស្សម្តយំ កាយសង្ខារំ មស្សសមីតិ សិក្ខតិ
 មិទ្ធិប្បដិសំវេទិ អស្សសមីតិ សិក្ខតិ មិទ្ធិប្បដិសំ-
 វេទិ មស្សសមីតិ សិក្ខតិ សុទ្ធប្បដិសំវេទិ អស្ស-
 សមីតិ សិក្ខតិ សុទ្ធប្បដិសំវេទិ មស្សសមីតិ
 មិទ្ធិ សិក្ខតិ វិគ្គសង្ខារប្បដិសំវេទិ អស្សសមីតិ
 សិក្ខតិ វិគ្គសង្ខារប្បដិសំវេទិ មស្សសមីតិ

វិគ្គសង្ខារមាតិ វ វស្សមីតិ មានសកិកសន្តិមច្ចល កាលដក
 វស្សមីតិវេទិកំដីច្បាស់ថា អញដកវស្សមីតិវេទិ ឬកាលដកវស្សមីតិ
 ច្ចលវេទិកំដីច្បាស់ថា អញដកវស្សមីតិវេទិ កាលដកវស្សមីតិវេទិ
 វ វស្សមីតិវេទិ អញដកវស្សមីតិវេទិ ឬកាលដកវស្សមីតិវេទិ វ វ
 ដីច្បាស់ថា អញដកវស្សមីតិវេទិ (វិគ្គ) សិក្ខតិ អញនិកិណតំ
 ដីច្បាស់ថា អញដកវស្សមីតិវេទិ សមដកវស្សមីតិវេទិ សិក្ខតិ អញ
 និកិណតំដីច្បាស់ថា អញដកវស្សមីតិវេទិ សមដកវស្សមីតិវេទិ សិក្ខតិ
 អញម្តងកាយសង្ខារ (វិគ្គសង្ខារ) សមដកវស្សមីតិវេទិ
 វេទិ សិក្ខតិ អញនិកិណតំកាយសង្ខារ សមដកវស្សមីតិវេទិ សិក្ខតិ
 វ អញនិកិណតំដីច្បាស់ថា (វិសេចក្តីវិគ្គកាយវិគ្គចិត្ត) សម
 ដកវស្សមីតិវេទិ សិក្ខតិ អញនិកិណតំដីច្បាស់ថា សមដក
 វស្សមីតិវេទិ សិក្ខតិ អញនិកិណតំដីច្បាស់ថា (វិសុទ្ធកាយ
 សុទ្ធចិត្ត) សមដកវស្សមីតិវេទិ សិក្ខតិ អញនិកិណតំដីច្បាស់
 ថា សមដកវស្សមីតិវេទិ សិក្ខតិ អញនិកិណតំដីច្បាស់ថា
 វិគ្គសង្ខារ (វិសេចក្តីវិសញ្ញា) សមដកវស្សមីតិវេទិ សិក្ខតិ
 អញនិកិណតំដីច្បាស់ថា វិគ្គសង្ខារ សមដកវស្សមីតិវេទិ សិក្ខតិ

សិក្ខុតិ បស្សន្តយំ ចិត្តសង្ការំ អស្សសិស្សាមិត្តិ
 សិក្ខុតិ បស្សន្តយំ ចិត្តសង្ការំ បស្សសិស្សាមិត្តិ
 សិក្ខុតិ ចិត្តប្បដិសំវេទិ អស្សសិស្សាមិត្តិ សិក្ខុតិ
 ចិត្តប្បដិសំវេទិ បស្សសិស្សាមិត្តិ សិក្ខុតិ អភំប្បមោ-
 ធយំ ចិត្តំ អស្សសិស្សាមិត្តិ សិក្ខុតិ អភំប្បមោធយំ
 ចិត្តំ បស្សសិស្សាមិត្តិ សិក្ខុតិ សមាធមំ ចិត្តំ
 អស្សសិស្សាមិត្តិ សិក្ខុតិ សមាធមំ ចិត្តំ បស្ស-
 សិស្សាមិត្តិ សិក្ខុតិ វិមោធយំ ចិត្តំ អស្សសិស្សាមិត្តិ
 សិក្ខុតិ វិមោធយំ ចិត្តំ បស្សសិស្សាមិត្តិ សិក្ខុតិ
 អនិច្ចាទុបស្សំ អស្សសិស្សាមិត្តិ សិក្ខុតិ អនិច្ចាទុ-
 បស្សំ បស្សសិស្សាមិត្តិ សិក្ខុតិ វិភាទុបស្សំ
 អស្សសិស្សាមិត្តិ សិក្ខុតិ វិភាទុបស្សំ បស្ស-
 សិស្សាមិត្តិ សិក្ខុតិ និរោធាទុបស្សំ អស្សសិស្សា-
 មិត្តិ សិក្ខុតិ និរោធាទុបស្សំ បស្សសិស្សាមិត្តិ
 សិក្ខុតិ បដិច្ចស្សត្តាទុបស្សំ អស្សសិស្សាមិត្តិ សិក្ខុតិ

អញ្ជនីវិភាបចិត្តសង្ការ សំមជគដន្តីមទេញ សិក្សាថា អញ្ជនីវ
 វិភាបចិត្តសង្ការ សំមជគដន្តីមទេញ សិក្សាថា អញ្ជនីវកំណត់ដីវ
 ច្បាស់ខ្ញុំចិត្ត សំមជគដន្តីមទេញ សិក្សាថា អញ្ជនីវកំណត់ដីវច្បាស់
 ខ្ញុំចិត្ត សំមជគដន្តីមទេញ សិក្សាថា អញ្ជនីវធ្វើចិត្តឱ្យរីករាយ សំមជគ
 ដន្តីមទេញ សិក្សាថា អញ្ជនីវធ្វើចិត្តឱ្យរីករាយ សំមជគដន្តីមទេញ
 សិក្សាថា អញ្ជនីវកំណត់ចិត្តខ្លាស់ សំមជគដន្តីមទេញ សិក្សាថា អញ
 ្ជនីវកំណត់ចិត្តខ្លាស់ សំមជគដន្តីមទេញ សិក្សាថា អញ្ជនីវដោះចិត្តឱ្យផុត
 ស្រឡះ សំមជគដន្តីមទេញ សិក្សាថា អញ្ជនីវដោះចិត្តឱ្យផុតស្រឡះ
 សំមជគដន្តីមទេញ សិក្សាថា អញ្ជនីវពិចារណាដោយសភាពជាយស
 មិនទៀង សំមជគដន្តីមទេញ សិក្សាថា អញ្ជនីវពិចារណាដោយសភាព
 ជាយសមិនទៀង សំមជគដន្តីមទេញ សិក្សាថា អញ្ជនីវពិចារណាដោយ
 សភាពអនត្តនៈ សំមជគដន្តីមទេញ សិក្សាថា អញ្ជនីវពិចារណាដោយ
 សភាពអនត្តនៈ សំមជគដន្តីមទេញ សិក្សាថា អញ្ជនីវពិចារណាដោយ
 សភាពលត់ទៅ សំមជគដន្តីមទេញ សិក្សាថា អញ្ជនីវពិចារណា
 ដោយសភាពលត់ទៅ សំមជគដន្តីមទេញ សិក្សាថា អញ្ជនីវពិចារ-
 ណារឿយ ១ ដោយគិរិយាលុបនឹងខ្ញុំសេចក្តីប្រកាន់ សំមជគដន្តីមទេញ

បដិទ្ធិស្សន្តាទុបស្ស័ បស្សសិស្សាម័តិ សិក្ខាតិ ឯវិ
 ការីតោ ខោ កំត្តាវេ អាណាណស្សនិសមាទិ ឯវិ
 តធាលីកតោ សន្តោ ថេវ បណីតោ ច អសេចន-
 តោ ច សុខោ ច វិហារោ ធម្មន្ទុប្បន្នោ ច តាមតោ
 អកុសលេ ធម្មេ ហានសោ អន្តរនាមេតិ វុបសមេតិ ។

(១៧៧) អថទោ ភគវា ឯតស្មី ជីនានេ ឯតស្មី
 បករណា កំត្តសង្ឃំ សន្និថាតាមេត្តា កំត្ត បដិ-
 បុត្តំ សច្ចំ កំត្ត កំត្តាវេ កំត្ត អត្តនាមិ អត្តាទំ
 ជីវិតា វេហេមេត្តំ អញ្ញាមញ្ញាមិ ជីវិតា វេហេមេត្តំ មិត-
 លណ្ឌិតំបិ សមណក្កត្តកំ ធម្មសង្កមិត្តា ឯវិ វេទន្តិ
 សាទុ តោ អារុសោ ជីវិតា វេហេមេតិ ឥទំ តេ បត្តនីវិ
 ករិស្សតិ ។ សច្ចំ ភគវតិ ។ វិការហិ តុន្តោ ភគវ

សិក្សាថា អត្ថន័តិចារណារឿយ ។ ដោយភិយាយលេបន៍នូវសេចក្តី
 ច្រកង់ សឹមដកដង្ហើមចូល ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អាណាណស្សនិសមាទិ
 ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយយ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គលធ្វើឱ្យច្រើនហើយយ៉ាង
 នេះ ជាធម៌ល្អផង ជាធម៌អាក្រក់ផង ជាធម៌មិនច្របូកច្របៀងផង
 ដោយឡែកផង ជាគ្រឿងនៅតាំងមកនូវសេចក្តីសុខផង តែងញ៉ាំង
 អកុសលចម្រើនទាំងឡាយដំណាចក្រដែលកើតឡើង ឱ្យសាបសូន្យទៅ ឱ្យ
 ស្ងប់ទៅ ដោយទំនងដ៏សមគួរ ។

(១៧៨) ព្រោនិចារនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ច្រើនឱ្យប្រជុំកិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់សាកសួរកិក្ខុទាំងឡាយក្នុងគ្រាទោះថា
 ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ បានក្តថា ពួកកិក្ខុផ្តាច់បដិវិក្ខុនេះដោយខ្លួនឯងខ្លះ
 ផ្តាសុំត្តាឱ្យផ្តាច់បដិវិក្ខុទៅវិញទៅមកខ្លះ កិក្ខុខ្លះចូលទៅរកសមណក្កត្តក
 ឈ្មោះមិត្តលណ្ឌិតហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអារុសោ ពួកយើង
 សូមអន្តរាហ្ម ។ ចូរផ្តាច់បដិវិក្ខុពួកយើងខ្លះ ព្រះទ្រង់ចិញ្ចឹមទាំងនេះទ្រង់បាន
 ជាបេសកក (យ៉ាងនេះ) ពិតមែនឬ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបចូលថា
 សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធទ្រង់ទ្រង់ព្រះភាគ

បារាណស្ក តតិយសិក្ខាបទស្ស អនុប្បក្កន្តិកានំ

អនុច្ឆរិកំ កិក្ការ តេសំ កិក្កនំ អនុលោមិកំ
 អប្បន្ទ្រំ អស្សមណកំ អកប្បិយំ អគរណិយំ
 កនំ ហំ បាម តេ កិក្ការ កិក្ក អន្តបាម
 អន្តនំ ជីវិតា ភេរោមេស្សន្តិ អញ្ញមញ្ញំ ជីវិតា
 ភេរោមេស្សន្តិ មិគលណ្ឌកំ មិ សមណកុត្តកំ ឧប-
 សន្តមិត្តា ឃី វត្តន្តិ សាទុ បោ អាវុសោ ជីវិតា
 ភេរោមេហិ ឥនំ តេ បត្តជីវិ ភវិស្សតិ ទេតំ កិក្ការ
 អប្បសន្តានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឃីវត្ត ពន
 កិក្ការ ឥមំ សិក្កាបទំ ធម្មិសេយ្យាជ យោបន
 កិក្ក សញ្ញច្ច មនុស្សវគ្គហំ ជីវិតា ភេរោមេយ្យ
 សត្តហារកំ វាស្ស បរិយេសេយ្យ អយម្ប ទាភជិ-
 កោ ហោតំ អសំវាសោតំ ។ ឃីវត្តនំ តតវតា
 កិក្កនំ សិក្កាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតំ ។

[១៧០] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញគរេ
 ធម្មាសកោ កិលាបោ ហោតំ ។ តស្ស បដាបទំ
 អនិរុទា ហោតំ ធម្មនិយោ ទាសាទិកា

បារាណស្ក សិក្ខាបទ ៣ តំបារាណស្កនុប្បក្កន្តិ

[១៦៩] លថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើដែលអ្នកទាំងឡាយបានធ្វើ
 ហើយនេះ មិនសម មិនទំនង មិនគួរ មិនមែនជាកិច្ចរបស់សមណ
 មិនគប្បីសោះ មិនគួរធ្វើសោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូចម្តេចបានជា
 ពួកភិក្ខុទាំងនោះទៅក្តាប់បង់ជីវិតខ្លួនដោយខ្លួនឯងខ្លះ ថ្នាំស្លាឱ្យផ្តាច់ជីវិត
 ទៅវិញទៅមកខ្លះ ភិក្ខុខ្លះចូលទៅកសមណកុត្តក ឈ្មោះមិសលល្អិត
 ហើយពាលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ពួកយើងសូមអន្តិអ្នក ។ ច្បាប់
 បង់ជីវិតពួកយើងខ្លះ បាត់ទៅនេះទើបបានជាបេសំអ្នក ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អំពើនេះមិនប្រតិក្កទៅដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយ
 ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 គប្បីសំដែងសិក្កាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយក្នុងក្តាប់បង់ភិក្ខុភាយ
 របស់មនុស្សឱ្យបោកបោកជីវិតក្តី ទោះបីស្មោះត្រង់ស្រ្តីស្រ្តី (ឱ្យគេ
 សម្លាប់) ភិក្ខុនោះឯងហៅថា ត្រូវកាប់ក្តាប់ជីវិត
 របស់វាសត្វន ។ សិក្កាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាពទ្រង់បញ្ញត្តិហើយ
 ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[១៧០] សម័យនោះឯង មានទុក្ខសកម្មភ្នំមានដើម្បី ។ ប្រពន្ធ
 របស់ទុក្ខសកម្មភ្នំនោះ មានរូបស្រស់បស់មុខគួរឱ្យរក្សាគង់ជាទីនាំមកទូរ

ធាតុក្រិយា កំភ្លុក កស្ស័យ ឥត្តិយា បដិពន្ធនិក្ខា ហោត្តិ ។
 អដថោ ធាតុក្រិយាធំ កំភ្លុកធំ ឯកទណោសំ សាច ទោ
 សោ អាវុសោ ឧបាសាតោ ជីវិស្សនំ ន មយំ កំ ឥត្តិ
 លកិស្សនម ហន្ត មយំ អាវុសោ កស្ស ឧបាសកស្ស
 បរណាណំ សំវណ្ណមាតិ ។ អដថោ ធាតុក្រិយា កំភ្លុ
 យេន សោ ឧបាសាតោ គេនុបស្ពន្តមីសុ ឧបស្ពន្តមីត្វា
 តំ ឧបាសកំ ឯកទណេច្ចំ ត្វំ ទោសំ ឧបាសក
 កតកល្យាណោ កតកុសលោ កតកិរុត្តាលោ
 អកតទាថោ អកតលុទ្ធា អកតតិព្វិសោ កតំ
 គយោ កល្យាណំ អកតំ គយោ ចាប់ កិ
 តុយ្ហិមិថា ចាបកេន នុដ្ឋិរិកេន មតន្តេ ជីវិតា
 សេយ្យោ ឥតោ ត្វំ កាលកតោ កាយស្ស
 កេតោ បរំ មរណា សុភតិ សត្តំ ណេតំ ឧប-
 បដ្ឋិស្សសំ តតុ ធិត្វេហិ បព្វេហិ កាមកុណេហិ
 សមប្បិកោ សមដ្ឋិត្តោ បរិបាស្សសិទិ ។ អដថោ

សេចក្តីជ្រើស ។ ពួកព្រះភ្នំយកិក្ខុមានចំណុចប្រតិព័ទ្ធជំពោះស្រែនោះ ។
 ស្រែនោះ សេចក្តីបរិភោគនោះបានមានផលពួកព្រះភ្នំយកិក្ខុដូច្នោះ ខ្មាល
 កាវុសាទាំងឡាយ បើទុកសកនោះនឹងរស់នៅ ពួកយើងមុខជាមិនមែន
 បានស្រែនោះទេ ខ្មាលកាវុសាទាំងឡាយ បើដូច្នោះយើង (តាំត្វា)
 ពណ៌នាកុណារទសេចក្តីស្តាប់ផលទុកសកនោះ ។ ស្រែនោះឯង ពួក
 ព្រះភ្នំយកិក្ខុទាំងឡាយទៅកាន់ទីវេសទុកសកនោះទៅ លុះចូលទៅផល
 ហើយក៏និយាយពាក្យនេះនឹងទុកសកនោះថា ខ្មាលទុកសក អ្នកឯងបាន
 ធ្វើអំពើល្អមកហើយ បានធ្វើកុសលមកហើយ បានធ្វើកម្មដ៏គ្រឿង
 ការពារភ័យច្រអូសហើយ អ្នកឯងមិនវេសធ្វើបាប មិនវេសធ្វើអំពើលា-
 មក មិនវេសធ្វើអំពើក្រីកំ អំពើល្អអ្នកបានធ្វើហើយ បាបអ្នកមិនធ្លាប់
 ធ្វើឡើយ អ្នកឯងមានប្រយោជន៍អ្វីដោយសីលក្រីកំលាមកនេះ អ្នក
 ស្តាប់ទៅប្រសើរជាងរស់នៅ អ្នកធ្វើកាលតិយារំលាងទន្ធស្តាប់ចាក
 បទុស្សារលាកនេះទៅកាន់បរលោក មិនកើតក្នុងមនុស្សសុភតិ ឬស្ថានសួគ៌
 អ្នកនឹងបានវេទកស្តាប់ស្តាប់ (នឹងបានឱ្យស្រីអប្សរទាំងឡាយ) បម្រើ
 ដោយកាមកុណាទាំង ៨ ដ៏ជាទំព្រក្នុងស្ថានសួគ៌នោះ ។ ស្រែនោះឯង

បាណសិក្ខា ភស្តុតាង អប្បប្បញ្ញត្តិ

សោ ទូតាសគោ សច្ចំ ទោ អយ្យា អាហំសុ
 អហត្ថំ កកកល្យាណោ នាគតុសលោ កក-
 ក្កុត្តាលោ អកកនាថោ អកកល្យាណោ អកក-
 កំត្ថុសោ កតំ មយា កល្យាណំ អកតំ
 មយា ចាបំ តី មយ្ហិមីនា ពាមកេន ទុដ្ឋិវិនា
 មតំ មេ ជីវិតា សយេយ្យា វតោ អហំ កាលកតោ
 កាយស្ស ភេតា បំ មរណា សុគតិ សត្តំ លោកំ
 ទុបមជ្ឈិស្សមិ តត្ថ ធិត្វេហិ បញ្ចហិ កាមតុណេហិ
 សមប្បុតោ សមន្តិក្ខតោ បរិចារេស្សមិតំ ។ សោ
 អសប្បយាធិ ថេវ កោដលាធិ កុញ្ញំ អសប្ប-
 យាធិ ច ទាននិយាធិ ទានំ អសប្បយាធិ ច
 សាយនិយាធិ សាយិ អសប្បយាធិ ច ចាតាធិ
 បិ ។ តស្ស អសប្បយាធិ ថេវ កោដលាធិ កុញ្ញ-
 តោ អសប្បយាធិ ច ទាននិយាធិ ទានតោ

បាណសិក្ខា សំគ្រាង ៣ វិទានក្កិអប្បប្បញ្ញត្តិ

ឧបាសកនោះនឹងថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិយាយ (ទេ) កិរ
 ណាស់ ដូចខ្លួនអញជាមនុស្សបានធ្វើអំពើល្អមកហើយ បានធ្វើកុសល
 មកហើយ បានធ្វើវិធិការពោធិ៍យ (ក្នុងអប្បាយក្ខមិ) ហើយ បាប
 អញមិនដែលធ្វើឡើយ អំពើកាក្រក់អញមិនដែលធ្វើ មិនធ្លាប់ធ្វើ
 អំពើកាក្រក់សោះ អំពើប្រពៃអញបានធ្វើហើយ បាបអញមិនធ្លាប់ធ្វើ
 ឡើយ អញបានប្រយោជន៍អ្វីដោយជីវិតកាក្រក់លាមកនេះ អញ
 ស្លាប់ទៅប្រសើរជាងរស់នៅ អញធ្វើកាលកិរណាវាលនិទ្ធីស្លាប់ពាក
 មនុស្សលោកនេះទៅកាន់បរលោក នឹងកើតក្នុងមនុស្សសុគតិ ឬ ស្តាន
 សុគតិ អញមុនជាមិនបានឆ្កែតស្តាប់ស្តាប់ (ឲ្យស្រែទេតអប្បទាំងឡាយ)
 បម្រើដោយភាមតុណាទាំង ៥ ដែលជាទិព្វក្នុងស្តានសុគតិនោះ ។ ឧបាសក
 នោះបរិភោគភោជនទាំងឡាយដែលមិនសប្បាយ (គឺភោហារដែលស្ងួត
 តាំឲ្យកើតភេត) ទំពារស្តីតែទាននិយ (គ្រឿងទំពារ) ដែលមិនសប្បាយ
 ផង ជញ្ជាប់ជញ្ជាក់តែកុស្តប្រាប់ជញ្ជាប់ជញ្ជាក់ដែលមិនសប្បាយផង ដឹក
 ទំពារដែលមិនសប្បាយផង ។ តាលឧបាសកនោះបរិភោគភោជនដែល
 មិនសប្បាយតែម្យ៉ាងផង តាលទំពារស្តីទាននិយតែដែលមិនសប្បាយផង

អសប្បយាទិ ច សាយនិយាទិ សាយតោ អសប្ប-
 យាទិ ច នាទាទិ បិវតោ ទរោ អាពាទោ
 ឧប្បន្និ ។ សោ តេនេវ អាពាទេន កាលម-
 កាសិ ។ កស្ស បជាបតិ ឧជ្ឈាយតិ ទ័យតិ
 វិទាចេតិ អសន្និទោ ឥមេ សមណា សក្សបុត្តិយា
 ទុស្សីលា មុសាវាទិទោ ឥមេ ហិ នាម ធម្មចារិទោ
 សមចារិទោ ព្រហ្មចារិទោ សច្ចវាទិទោ សីលវត្តា
 កស្សណាទម្លា បដិជាទិស្សន្តិ ទន្តិ ឥមេសំ
 សាមញ្ញំ ទន្តិ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ ទន្តិ ឥមេសំ
 សាមញ្ញំ ទន្តិ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ កុរុតោ ឥមេសំ
 សាមញ្ញំ កុរុតោ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ អបគតា ឥមេ សា-
 មញ្ញា អបគតា ឥមេ ព្រហ្មញ្ញា ឥមេ មេ សាមិកស្ស
 មរណវណ្ណំ សវណ្ណសុំ ឥមេហិ មេ សាមិកោ មារិតា-
 ទិ ។ អញ្ញោបិ មទុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទ័យន្តិ វិទាចេន្តិ

កាលជញ្ញប័ដញ្ញកំវត្ថុសម្រាប់ជញ្ញប័ដញ្ញកំមិនសប្បយាទិ ធិកទិកវេល
 មិនសប្បយាទិ អាពាទនិក្រឹត្យកំវត្ថុទិកវេល ។ ។ បុរសករោនិក្រឹត្យកាល
 កិរិយាស្រាប់ទៅដោយអាពាទនិក្រឹត្យ ។ ទើបប្រពន្ធរបស់បុរសករោនិក្រឹត្យ
 កាលទោស តិរវៀល បន្តបង្កប់ថា ពួកសមណៈទាំងនេះជាសក្សបុត្រ
 ជាបុគ្គលវត្តស ជាមនុស្សទ្រុស្តសីល មានប្រក្រតិកាលពាក្យមូល
 ល្អសមណៈទាំងនេះទើបបង្កប់ថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តវៀប
 រយ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារិយធម៌ ជាអ្នកកាលពាក្យសក្ស ជាអ្នកមាន
 សីល ជាអ្នកមានកស្សណាធម៌ ដូចម្តេចបុរស ភាគសមណៈរបស់គំគុំទាំង
 នេះតាមទេ ព្រហ្មចារិយធម៌របស់គំគុំទាំងនេះក៏គ្មានទេ សាមញ្ញុណារបស់
 សមណៈទាំងនេះវិវាសអស់ហើយ ព្រហ្មញ្ញុណារបស់សមណៈទាំងនេះ
 វិវាសអស់ហើយ សាមញ្ញុណារបស់សមណៈទាំងនេះទើបមានមកពីភាព
 ព្រហ្មញ្ញុណារបស់សមណៈទាំងនេះទើបមានមកពីភាព សមណៈទាំងនេះ
 ប្រាសចាកសាមញ្ញុណារបស់ សមណៈទាំងនេះប្រាសចាកព្រហ្មញ្ញុ-
 ណារបស់ (ព្រោះ) សមណៈទាំងនេះបានចាត់ចែងនូវសេចក្តីស្រាប់
 ដល់ស្វាមីរបស់អញ ស្វាមីរបស់អញ គឺ សមណៈទាំងនេះសម្រាប់ហើយ ។
 ទាំងពួកមនុស្សធំទៀតក៏កាលទោស តិរវៀល បន្តបង្កប់ថា សមណៈ

បាណិកពណ៌ សិប្បវិទ្យា សិប្បកម្មវិទ្យា

អស្មិណោ ឥមេ សមណោ សក្យកុត្តិយោ ទុស្សីណោ
 មុសាវតិណោ ឥមេ ហិ ឆាម ធម្មចារិណោ សមចារិណោ
 ត្រិប្បចារិណោ សទ្ធាវតិណោ សីលវត្តោ កុល្យាណធម្មា
 មជ្ជិមារិណោ ធម្មិ ឥមេសំ សាមញ្ញំ ធម្មិ ឥមេសំ
 ត្រិប្បញ្ញំ ធម្មំ ឥមេសំ សាមញ្ញំ ធម្មំ ឥមេសំ ត្រិប្បញ្ញំ
 កុតោ ឥមេសំ សាមញ្ញំ កុតោ ឥមេសំ ត្រិប្បញ្ញំ អបគតា
 ឥមេ សាមញ្ញា អបគតា ឥមេ ត្រិប្បញ្ញា ឥមេ ទុច្ចា-
 សកស្ស មរណវណ្ណំ សំវណ្ណសុំ ឥមេហិ ទុច្ចាសកោ
 ហារិភោគិ ។ អស្សោសុំ ទោ ភិក្ខុ ភេសំ មនុស្សាធិ
 ទុដ្ឋាយត្ថាធិ ចិយត្ថាធិ វិទាចេត្ថាធិ ។ យេ ភេ
 ភិក្ខុ អប្បិទ្ធា ។ មេ ។ ភេ ទុដ្ឋាយត្ថិ ចិយត្ថិ វិទាចេត្ថិ
 កមំ ហិ ឆាម ធម្មកុត្តិយោ ភិក្ខុ ទុច្ចាសកស្ស
 មរណវណ្ណំ សំវណ្ណសុំ ។ មេ ។ ភេ ភេ
 ភិក្ខុ ភកវតោ វតមត្ថំ អាណិចេសុំ ។ មេ ។

បាណិកពណ៌ សិប្បវិទ្យា ៣ ធិតាភ្នំអនុញ្ញត្តិ

ពួកនេះជាសក្យបុត្រ ជាមនុស្សវត្តកុល ជាមនុស្សទ្រុស្តសីល
 ពោលនៃពាក្យមុសា ពួកសមណៈទាំងនេះប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
 ធម៌ ប្រព្រឹត្តរាមសា ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ពោលពាក្យសព្វ មាន
 សីល មានកុល្យាណធម៌ ដូចម្តេចបាន (ព្រោះ) សាមញ្ញកុលារបស់
 សមណៈទាំងនេះគ្មានទេ ព្រហ្មញ្ញកុលារបស់សមណៈទាំងនេះក៏គ្មាន
 ទេ សាមញ្ញកុលារបស់សមណៈទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ ព្រហ្មញ្ញ-
 កុលារបស់សមណៈទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ សាមញ្ញកុលារបស់
 សមណៈទាំងនេះនឹងមានមកវិញ ព្រហ្មញ្ញកុលារបស់សមណៈទាំងនេះ
 នឹងមានមកវិញ ពួកសមណៈទាំងនេះប្រាសចាកសាមញ្ញកុលារហើយ
 ពួកសមណៈទាំងនេះប្រាសចាកព្រហ្មញ្ញកុលារហើយ (ព្រោះ) សមណៈ
 ទាំងនេះបានចោលវិន័យកុលវិន័យសម្រាប់វិលវិបាក ។ បុរសកដែល
 ស្លាប់ពីព្រះវិន័យសមណៈទាំងនេះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្ស
 ពួកនោះកំពុងពោលពោស កិរិយា មន្ត្រីចម្រើន ។ ពួកភិក្ខុ
 ណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាភិក្ខុ ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលពោស
 ចិរិយ មន្ត្រីចម្រើន ។ ពាក្យម្តេចបានថា ពួកភិក្ខុនឹងភិក្ខុទៅ ពណ៌នា
 កុលវិន័យសេចក្តីស្តាប់វិលវិបាក (ដូច្នោះ) ។ ត្រាតែរងធិ ពួកភិក្ខុ
 ទាំងនោះ បានក្រែចម្រើនសេចក្តីនេះព្រោះព្រះវិន័យព្រះភោគ ។ មេ ។

សត្វំ តិរិ តុម្ព កិក្ខុវេ ឧបាសកស្ស មរណវណ្ណំ
 សំវណ្ណោជាតិ ។ សត្វំ កកវាតិ ។ វិគាហំ ពុទ្ធា កកវា
 អនុប្បតិកំ មោឃបុរិសា អនុលោមិកំ អប្បជំរូមំ
 អស្សាមណកំ អកប្បិយំ អករណិយំ កតំ ហំ ចាម
 តុម្ព មោឃបុរិសា ឧបាសកស្ស មរណវណ្ណំ សំ
 វណ្ណស្ស្គមំ ធនំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នាមំ កំ បសា-
 ងាយ ។ មេ ។ ឃរិញ្ច ចន កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាចមំ
 ធុន្តិសេយ្យាថ យោ បទ កិក្ខុ សក្ខិច្ច មនុស្សវិក្ខុហំ
 ជីវិតា ពោរោចយ្យ សត្វហារកំ កស្ស បរិយោសេយ្យ
 មរណវណ្ណំ កំ សំវណ្ណោយ្យ មរណាយ កំ សមាទាមយ្យ
 អម្ពា បុរិស កំ តុម្ពិមិចា ចាមកន ធុន្តិកន
 មតទ្កំ ជីវិតា សេយ្យាតិ ឥតិច្ចមាថា ចិត្តបង្កប្បោ

ព្រះបរមសាស្តាត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុវាទិច្ចាយ ពួក អ្នកវាទិ
 ច្បាយពណ៌នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ដល់ឧបាសក មែនឬ ។ ពួកកិក្ខុវាទិ
 នោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះឥន្ទ្រព្រះភោគ ពិភវមេ ។ ព្រះតុម្ព
 ដ៏មានជោគជ័យគឺជារដ្ឋីលថា ម្ចាស់មោឃបុរិសាវាទិច្ចាយ (អំពីវិសេ
 អ្នកវាទិអស់គ្នាអ្វីហើយនុ៎ះ) មិនសមត្ថ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែប
 មិនមែនជារបស់សមណៈ មិនប្បិ មិនគួរអ្វីសោះ ម្ចាស់មោឃ-
 បុរិសាវាទិច្ចាយ ហេតុម្តេច បានជាអ្នកវាទិច្ចាយទៅពណ៌នាគុណនៃ
 សេចក្តីស្លាប់ដល់ឧបាសក (ដូច្នោះ) ម្ចាស់មោឃបុរិសាវាទិច្ចាយ អំពី
 នេះមិននាំឱ្យជ្រេថ្លាដល់ជនវាទិច្ចាយដែលមិនទាន់ជ្រេថ្លាទេ ។ មេ ។
 ម្ចាស់កិក្ខុវាទិច្ចាយ អ្នកវាទិច្ចាយគប្បីសិវ័នសិក្ខាបទនេះយើងនេះថា
 កិក្ខុណា មួយក្នុងក្រុងបំបង់កិក្ខុវាទិច្ចាយរបស់មនុស្សច្បាញាតពាក្យនិក្ខុ ពោះបី
 ស្រុនិសេត្រីនិសត្រីស្រាវុទ (ឱ្យគេសម្លាប់) កងកាយមនុស្សនោះក្តី ពណ៌-
 នាគុណនៃសេចក្តីស្លាប់ក្តី ឬមិយាយវណ្ណានាំឱ្យសេចក្តីស្លាប់ថា នៃបុរិស
 ដ៏ចំរើន អ្នកមានប្រយោជន៍អ្វីដោយជីវិតក្រក់លាមកនេះ អ្នកស្លាប់
 ទៅប្រសើរជាងរស់ទៅ (កិក្ខុ) នាចចិត្តអ្នកដូច្នោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះកង

អនេកចរិយាយេន មរណវណ្ណំ កំ សំវណ្ណោយ្យ
មរណាយ កំ សមាទាមយ្យ អយម្បំ ចារាជិកោ
ហោតិ អសំវសោតិ ។

[១៨១] យោ មនាតិ យោ យោជិសោ ។ មេ ។
ភិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អន្តោ អនិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ សត្វំត្វាតិ ជាទន្ធិ សញ្ញានន្តោ ទេទុ
អតិវិកាត្វា វិទិក្កោមោ ។ មនុស្សំក្កហោ ឆាម យំ
មាតុក្កុដ្ឋិស្មី បឋមំ ជិត្តំ ឧប្បន្នំ បឋមំ វិញ្ញាណំ
មាតុក្កុតិ យាវ មរណកាលា ឯក្កន្តរ ឯសោ មនុស្ស-
វិក្កហោ ចាម ។ ជីវិតា វេរោមេយ្យតិ ជីវិតិច្ឆ្រិយំ
ឧបន្នន្នតិ ឧបរោទតិ សន្តតិ វិកោមេតិ ។ សត្វ-
ហារតំ វាស្ស បរិយេសេយ្យតិ អសី វា សន្តិ វា
កេណ្ឌិ វា ស្វលំ វា លត្តុជ្យំ វា ចាសាលំ វា
សត្តំ វា វិសំ វា វត្ថុំ វា ។

[១៨២] មរណវណ្ណំ សំវណ្ណោយ្យតិ ជីវិត
កេតិចរិ ធស្សតិ មរណា វណ្ណំ កណាតិ ។

ចិត្តច្ឆ្រៃ គប្បីភណិទានុណិទេសេចក្តីស្តាប់ ឬគប្បីណែនាំដើម្បីសេចក្តី
ស្តាប់ដោយអនេកចរិយាយ ភិក្ខុនេះក្តី ហៅថាត្រូវតាមត្តិបាណដឹក មិន
មានសំវសោឡើយ ។

[១៨១] ត្រីនិពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ (ក្នុងមេឃ្យានតំនិកា មាន
សេចក្តីអធិប្បាយដូចក្នុងបាណដឹកកណ្តាទី ១) ។ ត្រីនិបទថា ក្រុង (នោះ)
គឺជីវិតាកំច្បាស់ហើយក្រុងសម្លាប់ ។ វេលាហៅថា ពនិកាយនៃមនុស្ស
(នោះ) គឺបឋមចិត្តណាដែលកើតឡើងហើយ បឋមវិញ្ញាណណាដែល
កើតឡើង(ព្រាគដោយក្នុងវិជ្ជាវិនិមិត្តនាមាតាដកដល់រោលស្តាប់ ក្នុងពេលកាល
ប៉ុណ្ណោះ នេះឯងហៅថាពនិកាយរបស់មនុស្ស ។ ត្រីនិពាក្យថា ផ្តាច់បដិ
បាគវិក គឺចូលទៅផ្តាច់បដិ ប្តាន់វិស្វិយសិវិកឲ្យរលត់ទៅ គឺថាប្តាន់
សន្តតិ (ខ្សែវិនិច្ឆ័យ) ឲ្យរំលត់ ។ ត្រីនិពាក្យថា ទោមេវិស្វនិកេត្រៀន
សាស្ត្រាវុធ (ឲ្យរកសម្លាប់) ពនិកាយមនុស្សនោះក្តី សេចក្តីថា គឺគប្បី
ស្វែងរកដាក់ក្តី លំវិនិក្តី ឬក្តី ឈើស្រួចក្តី អន្ទនិក្តី ឬក្តី តំបក្តី
ផ្តាច់សក្តី ខ្សែក្តី ។

[១៨២] ត្រីនិពាក្យថា ភណិទានុណិទេសេចក្តីស្តាប់ក្តី សេចក្តីថា
សំវេនិទានុក្តីគឺយោសំទៅ រោលសេសើរុណក្នុងការស្តាប់ ។

(១៩៣) មរណាយ វា សមាធិយោគី សត្វ

ភិ អាហារ វិសំ វា ទាណ វេទ្យោ វា វុត្តិវិទ្យា
កាលំ កាលោបិ ។

(១៨២) អម្ពា បុរិសាតិ អាសមនាចិវេទនមេតំ

អម្ពាបុរិសាតិ^(១) ។ តំ វុត្តិវិទ្យា តាមកេណ វុត្តិវិទ្យា
មតន្ត វិវិកា ស្មាយ្យាតិ តាមកំ តាម វិវិកំ
អន្តរំ វិវិកំ វុត្តាធាយ វលំន្តំ វិវិកំ តាមកំ
សន្តានំ វិវិកំ វុត្តាធាយ អន្តរំ វិវិកំ តាមកំ
វេទនំ វិវិកំ វុត្តាធាយ មនុស្សំ វិវិកំ តាមកំ ។
វុត្តិវិកំ តាម ហត្ថច្ន័ន្ធស្ស តានច្ន័ន្ធស្ស ហត្ថតានច្ន័ន្ធស្ស
កណ្តាច្ន័ន្ធស្ស តាសច្ន័ន្ធស្ស កណ្តាតាសច្ន័ន្ធស្ស ។ តំ
វិវិកា ០ តាមកេណ វិវិកា ០ វុត្តិវិទ្យា មតន្ត

១ ធានុ វុត្តិវិទ្យាធានុ វិវិកំ ០ មតន្តយំ ។

(១៨៣) ត្រីភក្សថា វិទយាវណាតំវិទ្យាសេចក្តីស្តាប់ក្តី

សេចក្តីថា វិទយាវណាតំថា អ្នកចូរចំគ្រឿងសស្ត្រាមកក្តី ថាអ្នក
ចូរស្តាប់ក្តី ថាអ្នកចូរចំគេដោយវិទ្យាដោយធ្វើមរណភាសាទៅក្តី
(យ៉ាងនេះហៅថា វិទយាវណាតំវិទ្យាសេចក្តីស្តាប់) ។

(១៨៤) ត្រីភក្សថា វិទ្យាសេចក្តី (នេះ) ជាឈ្មោះនៃភក្ស

ភាសាមន (ភក្សសម្រាប់ហៅក) ជា ឈ្មោះបុរសវិទ្យា ។ ត្រីភក្សថា
អ្នកមានប្រយោជន៍អ្វីដោយវិទ្យាគ្រឹះលាមកនេះ អ្នកស្តាប់ទៅប្រសើរ
ជាងគិរិយាសំរេ មានអធិប្បាយថា វិទ្យាសេចក្តីស្តាប់សេចក្តីប្រើ
ផ្លូវនឹងវិទ្យាសេចក្តីស្តាប់ស្តាប់ (តំរើញថា) ជាវិទ្យាមក វិទ្យា
សេចក្តីស្តាប់ស្តាប់ស្តាប់ស្តាប់ (តំរើញថា) ជាវិទ្យាមក វិទ្យា
សេចក្តីស្តាប់ស្តាប់ស្តាប់ស្តាប់ (តំរើញថា) ជាវិទ្យាមក វិទ្យា
សេចក្តីស្តាប់ស្តាប់ស្តាប់ស្តាប់ (តំរើញថា) ជាវិទ្យាមក (យ៉ាង
នេះ) ហៅថា វិទ្យាមក ។ វិទ្យាសេចក្តីស្តាប់ស្តាប់ ជាប់ដើម ជាប់
តាំងបែបតាំងដើម មនុស្សជាប់គ្រឿង មនុស្សជាប់ច្រុះ មនុស្សជាប់
តាំងគ្រឿងតាំងច្រុះ (តាំងនេះ) ហៅថា វិទ្យាមក ។ អ្នកមាន
ប្រយោជន៍អ្វីនឹងវិទ្យាមកនេះ នឹងវិទ្យាមកគ្រឹះនេះ អ្នកស្តាប់ទៅ

ជីវិតា សេយ្យោ ។ ភតិច័ត្តមនោតិ យំ ចិច្ចំ តិ
 មនោ យំ មនោ តំ ចិច្ចំ ។ ចិត្តសន្តិយ្យោតិ មរណ-
 សញ្ញា មរណាចគតោ មរណាដិប្បាយោ ។ អនេត-
 ហិយាយេនាតិ ឧត្តារិវេហិ អាគារេហិ ។ មរណវណ្ណំ
 កំ សំវណ្ណោយ្យាតិ ជីវិត អាទិជំ ណស្សតិ មរណ
 វណ្ណំ កលាតិ វេតា ភ្នំ កាលសគតោ កាយស្ស
 កេនា ហិ មរណា សុគតិ សក្កំ លោកិ ឧប-
 បដ្ឋិស្សសិ តត្ថ ជំឡេហិ ចញ្ចហិ កាមគុណេហិ
 សមប្បតោ សមខ្ចីក្ខតោ ហិចារស្សសីតិ ។

(១៨៥) មរណាយ កំ សមាធមេយ្យាតិ សក្កំ ក
 អាហារ វិសំ វា ចាណ វដ្ឋយោ វា ឧត្តដ្ឋិតា កាលំ
 ករេហិ សោត្តោ វា នរេតេ កំ មចារេត វា មមនាតិ ។

(១៨៦) អយម្បីតិ បុរំមេ ឧចាតា-
 យ វុច្ឆតិ ។ ចារាជិតោ ហោតិតិ

ប្រសើរជាងសំរេនា ។ ត្រង់ពាក្យថា មានចិត្តគិតដូច្នោះ សេចក្តីថា ធម្ម-
 ជាគណា ជាចិត្ត ធម្មជាតិខាងដាមនោ ធម្មជាតិគណា ជាមនោ ធម្មជាតិខាង
 គិតចិត្ត ។ ត្រង់ពាក្យថា មានសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងចិត្តដូច្នោះ សេចក្តីថា មាន
 សេចក្តីសំរាល់ក្នុងសេចក្តីស្លាប់ មានចេតនាចង់ឱ្យស្លាប់ មានសេចក្តី
 ម៉ុចបំផ្លិចចង់ឱ្យស្លាប់ ។ ត្រង់ពាក្យថា ដោយអនេតហិយាយេ គឺដោយ
 ភាពាចារ្យឡាយខ្ពស់នឹងទាប (ដោយឧបាយប្រិទយោនិ) ។ ត្រង់ពាក្យ
 ថា ពណិពាគុណាវេសេចក្តីស្លាប់ក្តី អធិប្បយថា កិត្តុសំវេនិចោសក្ក
 តារសំរេនា គោលសារសំរេនាក្នុងការស្លាប់ទៅដូច្នោះថា អ្នកស្លាប់គឺ
 លោកខ្លះ គឺអ្នកវិញ្ញាណខ្ពស់ស្លាប់ទៅគាត់បរលោក ខ្លះគឺអ្នកក្នុងមនុស្ស
 សុគតិ ឬស្ថានសួគ៌ អ្នកខ្លះបានវិញ្ញាណស្តាប់ស្តាប់ (ឱ្យស្រឡាតាមប្រទាន
 ឡាយ) បម្រើដោយកម្មុណាវាង ៥ ដំបូងក្នុងស្ថានសួគ៌ខាង ។

(១៨៥) ត្រង់ពាក្យថា បុនិយាយវណ្ណាដំដើម្បីសេចក្តីស្លាប់
 សេចក្តីថា (និយាយដំបូង) ថាអ្នកចូរនាំគ្រឿងស្រ្តាមកក្តី អ្នកចូរស្តី
 ថ្នាំគិតក្តី អ្នកចូរចង្កឹះដោយឡែកដោយធ្វើកាលតិយាយទៅក្តី អ្នកចូរ
 លោកខ្លះទៅក្នុងបីនិក្ខិ អណ្ណនិក្ខិ ជ្រោះក្តី ។

(១៨៦) ត្រង់ពាក្យថា កិត្តុខេក្តី មានសេចក្តីអធិប្បយដូចខាងលើម
 (ត្រង់ពាក្យដំបូងកល្យាណទី ១) ។ ត្រង់ពាក្យថា ត្រេតាបក្តីពាក្យដំបូង អធិប្បយ

សេយ្យជាង ជាម បុគ្គលិក ទ្រុត កិច្ច អប្បដ្ឋ-
 សន្តិកា ហោតំ ឯវិមេវ កិច្ច សក្កិទ្ធ មនុស្សកិច្ច
 ធីតា វេរោចន្ត អស្សមណោ ហោតំ អសក្ស
 បុគ្គិយោ ភេទ វុទ្ធិតិ ធារណីកោ ហោតិ ។
 អសំវាសោតិ សំវាសោ ជាម ឯតកក្កំ ឯតុខ្មោសោ
 សមសិក្ខានា ឯសោ សំវាសោ ជាម សោ ភេទ
 សន្តិ ធីតុ ភេទ វុទ្ធិតិ អសំវាសោតិ ។

(១៨៧) សាមំ អនិច្ចាយ ទូភេទ ទូភយាប្បកាយ
 វិសង្កិយេន ទូភេទ កតប្បច្ចាកភេទ ទូភេទ អរោហ-
 រហាសញ្ញំ រហា អរោហសញ្ញំ អរោហា អរោហា-
 សញ្ញំ រហា រហាសញ្ញំ កាយេន សំវណ្ណតិ
 វិទាយ សំវណ្ណតិ កាយេន វិទាយ សំវណ្ណតិ
 ទូភេទ សំវណ្ណតិ លេខាយ សំវណ្ណតិ ទិចាតំ
 អបស្សនំ ទុច្ចនិក្ខំចនំ កេសន្តំ វុទ្ធបរាហ

បំ ឬត្រាសំយេនជាតិវិណាត ជាវិគ្គាបំភូមិមនុស្សកិច្ចយោវណាមិញ
 កិច្ចកិច្ចវិញបំបំណិកាយ របស់មនុស្សកិច្ចវិញ មិនមែនជាសមណ
 មិនមែនជាសក្សបុត្រ មានមេយ្យស្នូល្នះនិវ ព្រោះហេតុនោះ ទើប
 ហៅថា ត្រីភាបក្កិច្ចាវនិក ។ ត្រីភាបក្កិច្ចា ភេសំវាសន្តោ សេចក្តី
 ថា កម្មជាមួយគ្នា ទទួលជាមួយគ្នា សិក្ខាសិក្ខា មេហៅថាមាន
 សំវាស កិច្ចនោះគ្មានសំវាសធុញ្ញោទេ ព្រោះហេតុនោះ ទើបហៅថា
 ភេសំវាសន្តោ ។

(១៨៧) ភិក្ខុស្តុនា នៅក្នុងទីដីត (តាំងចិត្តខឹងសម្លាប់មនុស្ស) ដោយ
 ទូចង ដោយប្រិយប្រិយ ដោយប្រិយប្រិយ ។ គា ដោយប្រិយប្រិយ ធ្វើការ
 ទុសសន្តិក ដោយប្រិយប្រិយ ត្រឡប់មកវិញ ភិក្ខុនៅក្នុងទីដីតកំបាំង
 សំគាល់ថា កំបាំង នៅក្នុងទីដីតកំបាំង សំគាល់ថា មិនកំបាំង នៅក្នុងទីដីត
 កំបាំង សំគាល់ថា មិនកំបាំង នៅក្នុងទីដីតកំបាំង សំគាល់ថា កំបាំង ភិក្ខុពាលីនា
 (សេចក្តីស្ងប់) ដោយកាយ ពាលីនាដោយវាចា ពាលីនាដោយកាយ
 និវត្តនា ពាលីនាដោយប្រិយប្រិយ ពាលីនាដោយចារឹកអក្សរ ដីក
 អណ្តា ធ្វើចិត្ត ចិត្តចម្រើន ឱ្យភេសន្តុៈ សម្លាប់ដោយរូប សម្លាប់

សទ្ធិបហារោ កទ្ធិបហារោ វស្សបហារោ ដោដ្ឋទ្ធិបហារោ
ឧត្តបហារោ អាចិក្ខុនា អនុសាសនី សន្តេតកម្ម
និមិត្តកម្មន្តិ ។

[១៨៨] សាមន្តិ សយំ ហានតិ តោយេន វា
តោយប្បដិទ្ធិទ្ធិ វា និស្សក្កិយេន វា ។ អនិដ្ឋាយាតិ
អនិដ្ឋចំត្វា អាណាមេតិ ឃី វិជ្ជិ ឃី បហា ឃី
យាតេហិតិ ។

[១៨៩] ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាមេតិ វត្តន្ទានំ ដីវិតា
កោរោមហិតិ អាមត្តិ ធុត្តន្តស្ស ។ សោ តំ មញ្ញា-
ណោ តំ ដីវិតា កោរោមេតិ អាមត្តិ ធុត្តន្តំ ចារា-
ដិកស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាមេតិ វត្តន្ទានំ ដីវិតា
កោរោមហិតិ អាមត្តិ ធុត្តន្តស្ស ។ សោ តំ មញ្ញាណោ
អញ្ញំ ដីវិតា កោរោមេតិ ម្ភលដ្ឋស្ស អនាមត្តិ វេទកស្ស
អាមត្តិ ចារាដិកស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាមេតិ

វោយសម្មេតិ សម្មាបំដោយក្ខិណ សម្មាបំដោយសេស សម្មាបំដោយ
សម្មស្ស សម្មាបំដោយធម៌ បង្កាប់ឱ្យស្ងាច់ ប្រៀនប្រដៅដើម្បីឱ្យស្ងាច់
ធ្វើសន្តិកម្ម ធ្វើនិមិត្តកម្ម ។

[១៨៨] គ្រីតាក្សថា ដោយខ្លួនឯង ភិក្ខុសម្មាបំ (ភេ) ខ្លួន
ឯង ដោយកាយក្ខី ដោយភាវុដវេលដាច់នីតិកាយក្ខី ដោយគ្រីត
ប្រយោលក្ខី ។ គ្រីតាក្សថា បិទទៅក្នុងវិជិត សេចក្តីថា ប៉ែកទៅ
(ក្នុងវិជិត) ក៏បង្កាប់ថា អ្នកចូលចាក់យ៉ាងនេះ អ្នកចូលប្រែហារយ៉ាងនេះ
អ្នកចូលសម្រាប់យ៉ាងនេះ ។

[១៨៩] ភិក្ខុបង្កាប់ភិក្ខុផនិតា ថា លោកចូរផ្តាច់បដិវិកមនុស្ស
ឈ្មោះនេះ ដូច្នេះ ត្រូវអាមត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្កាប់ចំណាំ
មនុស្សនោះបាន ហើយផ្តាច់បដិវិកមនុស្សនោះ ត្រូវអាមត្តិប្រាកដទាំង
ពីររូប ។ ភិក្ខុបង្កាប់ភិក្ខុផនិតា ថា លោកចូរផ្តាច់បដិវិកមនុស្សឈ្មោះនេះ
ដូច្នេះ ត្រូវអាមត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្កាប់ចំណាំមនុស្សបាន (ប្តីវិនុ)
ទៅផ្តាច់បដិវិកមនុស្សដទៃទៀត ភិក្ខុអ្នកបង្កាប់មិនត្រូវអាមត្តិឡើយ ភិក្ខុ
អ្នកសម្រាប់ត្រូវអាមត្តិប្រាកដទាំង ។ ភិក្ខុបង្កាប់ភិក្ខុផនិតា ថា លោកចូរផ្តាច់បដិ

ឥត្តន្តាមំ ជីវិតា វេកោយេហិតិ អាមត្តិ ទុក្ខាធម្ម ។
 សោ អញ្ញំ មញ្ញាមាទោ តំ ជីវិតា វេកោយេតិ អាមត្តិ
 ទុក្ខំ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាមេតិ
 ឥត្តន្តាមំ ជីវិតា វេកោយេហិតិ អាមត្តិ ទុក្ខ-
 ធម្ម ។ សោ អញ្ញំ មញ្ញាមាទោ អញ្ញំ ជីវិតា
 វេកោយេតិ មូលដ្ឋស្ស អាមត្តិ វិទនស្ស អាមត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។

[១៧០] ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាមេតិ ឥត្តន្តាធម្ម ចារាជ
 ឥត្តន្តាមោ ឥត្តន្តាធម្ម ចារាជេ ឥត្តន្តាមោ ឥត្តន្តាមំ
 ជីវិតា វេកោយេតិ អាមត្តិ ទុក្ខាធម្ម ។ សោ ឥត្តស្ស
 វេកោយេតិ អាមត្តិ ទុក្ខាធម្ម ។ វេកោយេ មជ្ជិកន្តានតិ
 មូលដ្ឋស្ស អាមត្តិ មូលដ្ឋស្ស ។ សោ តំ ជីវិតា
 វេកោយេតិ អាមត្តិ សទ្ធាសំ ចារាជិកស្ស ។ ភិក្ខុ
 ភិក្ខុំ អាណាមេតិ ឥត្តន្តាធម្ម ចារាជ ឥត្តន្តាមោ

ជីវិតមនុស្សឈ្មោះនេះ ដូច្នោះ ត្រូវតែបង្កើត ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ចំ
 ណាមនុស្សដទៃទៀត (ដូច្នោះ) ទៅផ្តាច់បង្គាប់ជីវិតមនុស្សនោះ (គឺមនុស្ស
 ដែលអ្នកប្រើប្រាស់សម្រាប់នោះ) ត្រូវតែបង្កើតបង្កាបដកតាំងពីរមួយ ។ ភិក្ខុ
 បង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរផ្តាច់បង្គាប់ជីវិតមនុស្សឈ្មោះនេះ ដូច្នោះ ត្រូវ
 តែបង្កើត ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់ចំណាមនុស្សដទៃទៀត (លុះវេលា) ទៅ
 ផ្តាច់បង្គាប់ ។ ជីវិតមនុស្សដទៃនោះ (បើធ្វើខុសបង្គាប់ដូច្នោះ) ភិក្ខុអ្នកបង្គាប់
 មិនត្រូវតែបង្កើតឡើយ ភិក្ខុអ្នកសម្រាប់ត្រូវតែបង្កើតបង្កាបដក ។

[១៧០] ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា^(១) លោកចូរប្រាប់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ
 ឲ្យភិក្ខុឈ្មោះនេះប្រាប់ដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះចូរផ្តាច់បង្គាប់ជីវិត
 មនុស្សឈ្មោះនេះ ដូច្នោះ ត្រូវតែបង្កើត ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបង្គាប់នោះទៅ
 ប្រាប់អ្នកដទៃទៀត (ដូច្នោះ) គឺត្រូវតែបង្កើតផងដែរ ។ ភិក្ខុអ្នកសម្រាប់
 ទទួលបង្គាប់ ភិក្ខុអ្នកប្រើប្រាស់ត្រូវតែបង្កើតឡើយ ។ លុះភិក្ខុអ្នកសម្រាប់
 បានផ្តាច់បង្គាប់ជីវិតមនុស្សនោះសម្រេចត្រូវតែបង្កើតបង្កាបដកគ្រប់ទាំងបួនមួយ ។
 ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា លោកចូរទៅប្រាប់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ឲ្យភិក្ខុឈ្មោះនេះ

១ ក្នុងអង្គបិដក ពន្យល់សេចក្តីថា ភិក្ខុជាអាចារ្យ ធ្វើភិក្ខុឈ្មោះទុក្ខបង្កាប ឲ្យទៅប្រាប់ភិក្ខុ
 ឈ្មោះដទៃទៀតឲ្យប្រាប់ភិក្ខុឈ្មោះសម្រាប់បង្កាប ឲ្យទៅសម្រាប់មនុស្សឈ្មោះនេះ ។ គ្រិស្តិយាជ្ជ
 ថា ឈ្មោះនេះ គឺមនុស្សតែឈ្មោះអ្វី ក៏ចេញឈ្មោះនោះឯង ។

ឥន្ទ្រាធិស្ស ចារិកុ ឥន្ទ្រាមា ឥន្ទ្រាមំ ជីវិតា វេរោ-
យេត្តិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ សោ អញ្ចំ អាណាមេតិ
អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ វេរោ បដិក្កណាតិ អាមត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ សោ តំ ជីវិតា វេរោយេតិ មូលទ្ធស្ស
អនាមត្តិ អាណាមកស្ស ច វេរោស្ស ច អាមត្តិ
ចារិកស្ស ។

(១៧១) ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាមេតិ ឥន្ទ្រាមំ ជីវិតា
វេរោយេតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ សោ គន្ធា បុទ
បទ្ធាគច្ឆតិ ចាហំ សក្កោមំ តំ ជីវិតា វេរោយេត្តិ ។
សោ បុទ អាណាមេតិ យនា សក្កាសិ គនា តំ
ជីវិតា វេរោយេតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ សោ តំ
ជីវិតា វេរោយេតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ចារិកស្ស ។

(១៧២) ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អាណាមេតិ ឥន្ទ្រាមំ ជីវិតា
វេរោយេតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ សោ តំ អាណា-
មេត្វ វិប្បដិសារិ ច សាវេតំ មា យាតេហិតិ ។ សោ

ទៅប្រាប់ភិក្ខុឈ្មោះនោះថា ភិក្ខុឈ្មោះនោះចូរទៅផ្តាច់បដិវិកបុគ្គលឈ្មោះ
នេះ ដូច្នោះត្រូវតែបត់ខ្នង ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបន្ទាប់នោះទៅបន្ទាប់ភិក្ខុនោះទៀត
វិញ (ឧទ្ទិសបន្ទាប់ដូច្នោះ) ត្រូវតែបត់ខ្នង ។ ភិក្ខុអ្នកសម្រាប់ទទួលបន្ទាប់
ត្រូវតែបត់ខ្នង ។ ភិក្ខុអ្នកសម្រាប់នោះ បានផ្តាច់បដិវិកបុគ្គលនោះ
សម្រេច ភិក្ខុអ្នកបន្ទាប់ដើម្បីត្រូវតែបត់ខ្នង ត្រូវតែបត់ខ្នងបាណសិក
ភិក្ខុអ្នកបន្ទាប់ និងភិក្ខុអ្នកសម្រាប់ ។

(១៧១) ភិក្ខុបន្ទាប់ភិក្ខុផ្សេងគ្នាថា លោកចូរទៅផ្តាច់បដិវិកបុគ្គលឈ្មោះ
នេះ ដូច្នោះ ត្រូវតែបត់ខ្នង ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបន្ទាប់នោះទៅហើយត្រ-
ូវបែកប្រាបវិញថា ខ្ញុំមិនអាចនឹងផ្តាច់បដិវិកបុគ្គលនោះទេ ។ ភិក្ខុ
នោះបន្ទាប់ទៀតថា លោកអាចវេរោណា លោកចូរទៅផ្តាច់បដិវិក
គេវេរោនោះចុះ ដូច្នោះ ត្រូវតែបត់ខ្នង ។ លុះភិក្ខុអ្នកទទួល
បន្ទាប់នោះ បានផ្តាច់បដិវិកបុគ្គលនោះសម្រេច ក៏ត្រូវតែបត់ខ្នង
ចាំនិព្វរូប ។

(១៧២) ភិក្ខុបន្ទាប់ភិក្ខុផ្សេងគ្នាថា លោកចូរទៅផ្តាច់បដិវិកបុគ្គល
ឈ្មោះនេះ ដូច្នោះ ត្រូវតែបត់ខ្នង ។ ភិក្ខុនោះលុះបន្ទាប់ភិក្ខុផ្សេងគ្នានោះ
ហើយ ក៏ស្រាវជ្រាវសេចក្តីត្រេកអរ (ស្តាយត្រាយ) តែនឹងបាន
ប្រាប់ទ្យដឹងថា លោកកុំទៅសម្រាប់ដូច្នោះក៏ទេ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលបន្ទាប់

តំ ជីវិតា វេរោចេហិតំ អាបត្តិំ ឧកិដ្ឋំ ចារា-
 ជិតស្ស ។ កិក្កុំ កិក្កុំ អាណាមេតិ ឥត្តន្ទាមំ
 ជីវិតា វេរោចេហិតំ អាបត្តិំ ឧត្តដស្ស ។ សោ
 អាណាមេតា វិប្បដិសាវី សាវេតិ មា យាតេហិតំ ។
 សោ អាណាត្តោ អហំ តយាតិ តំ ជីវិតា វេរោចេតិ
 មូលដ្ឋស្ស អនាបត្តិំ វណកស្ស អាបត្តិំ ចារាជិតស្ស ។
 កិក្កុំ កិក្កុំ អាណាមេតិ ឥត្តន្ទាមំ ជីវិតា វេរោចេហិតំ
 អាបត្តិំ ឧត្តដស្ស ។ សោ អាណាមេតា វិប្បដិសាវី
 សាវេតិ មា យាតេហិតំ ។ សោ សាដូតិ ឡាមតិ
 ឧកិដ្ឋំ អនាបត្តិំ ។

[១៧៣] អរហោ រហាសត្តិំ ឧល្លមតិ អរហោ
 ឥត្តន្ទាមោ មាតោ អស្សតិ អាបត្តិំ ឧត្តដស្ស ។
 រហោ អរហាសត្តិំ ឧល្លមតិ អរហោ ឥត្តន្ទាមោ
 មាតោ អស្សតិ អាបត្តិំ ឧត្តដស្ស ។ អរហោ
 អរហាសត្តិំ ឧល្លមតិ អរហោ ឥត្តន្ទាមោ មាតោ អស្សតិ

លុះផ្តាច់បដិសេធកុលនោះស្រេច ក៏ត្រូវអាបត្តិបុគ្គលិកទាំងបី
 ក៏ក្នុងភ្នំក៏ក្នុងភ្នំ លោកចូរទៅផ្តាច់បដិសេធកុលឈ្មោះនេះ ដូច្នោះ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ (១៧) កិក្កុំនោះលុះបញ្ចប់ហើយក៏ស្រាប់តែកើត
 សេចក្តីក្តៅក្រហាយ (ស្តាយក្រាយ) ទើបប្រាប់វិញថា លោកកុំ
 សម្លាប់ឡើយ ។ កិក្កុំនោះអាងថា លោកបញ្ចប់ខ្ញុំហើយ ក៏ទៅផ្តាច់បដិសេធកុលនោះទៅ (យ៉ាងនេះ) កិក្កុំក្នុងប្រើដើមមិនត្រូវអាបត្តិទេ ត្រូវអាបត្តិ
 បុគ្គលនោះទៅ ។ កិក្កុំក្នុងភ្នំក៏ក្នុងភ្នំ លោកចូរទៅផ្តាច់បដិសេធកុលឈ្មោះនេះ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ លុះកិក្កុំនោះបញ្ចប់ហើយក៏
 កើតសេចក្តីក្តៅក្រហាយ (ស្តាយក្រាយ) ទើបប្រាប់វិញថា លោកកុំ
 ទៅសម្លាប់ឡើយ ។ កិក្កុំក្នុងសម្លាប់នោះទទួលថា សាតុ ហើយឈប់វិញ
 (ដូច្នោះ) មិនត្រូវអាបត្តិទុក្ខទេ ។

[១៧៣] កិក្កុំសំគាល់ទីដែលមិនស្ងាត់ជាទីស្ងាត់ ទើបពោលថា
 ឧ បុគ្គលឈ្មោះនេះអញត្រូវវិនិច្ឆ័យសម្លាប់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ កិក្កុំសំ-
 គាល់ទីដែលស្ងាត់ជាទីមិនស្ងាត់ ទើបពោលថា ឧ បុគ្គលឈ្មោះនេះ សូម
 ឲ្យវិនិច្ឆ័យសម្លាប់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ កិក្កុំសំគាល់ទីដែលមិនស្ងាត់
 ជាទីមិនស្ងាត់ ទើបពោលថា ឧ បុគ្គលឈ្មោះនេះ សូមវិនិច្ឆ័យសម្លាប់ ដូច្នោះ

បារាណស្ស ឈើសិប្បាធិការ បរាណស្ស បរាណស្ស

អាចត្តិ ធុត្តាជស្ស ។ រមោ រមោសត្តិ ធុត្តាជស្ស អមោ
ឥត្តាទោ ហតោ អស្សាតិ អាចត្តិ ធុត្តាជស្ស ។

(១៧២) កាយេន សំវណ្ណាតិ ចាម កាយេន
វិការិ ករោតិ យោ ឃិ មាតិ សោ ធនំ វា លកតិ
យសំ វា លកតិ សត្តំ វា កច្ឆតិតិ អាចត្តិ ធុត្តាជស្ស ។
កាយ សំវណ្ណាចាយ មរិស្សាមីតិ ធុត្តំ វេធនំ ធុត្តាទេតិ
អាចត្តិ ធុត្តាជស្ស ។ មាតិ អាចត្តិ ចារាណិកស្ស ។
វាចាយ សំវណ្ណាតិ ចាម វាចាយ ករោតិ យោ ឃិ មាតិ
សោ ធនំ វា លកតិ យសំ វា លកតិ សត្តំ វា កច្ឆតិ
អាចត្តិ ធុត្តាជស្ស ។ កាយ សំវណ្ណាចាយ មរិស្សាមីតិ
ធុត្តំ វេធនំ ធុត្តាទេតិ អាចត្តិ ធុត្តាជស្ស ។ មាតិ
អាចត្តិ ចារាណិកស្ស ។ កាយេន វាចាយ សំវណ្ណាតិ
ចាម កាយេន ច វិការិ ករោតិ វាចាយ ច ករោតិ

បារាណស្ស សិប្បាធិការ ៣ បរាណស្ស អំពីពលិកាសេចក្តីស្តាប់

ត្រៃតាបត្តិក្កដ ។ ភំកុសំទាលំចំវេល ស្តាប់ថាស្តាប់ ទើបពោលថា ឧ
បុគ្គលវេយ្យះនេ សូមន្សំវាសាទៅចុះ ដូច្នោះ (ត្រៃតាបត្តិក្កដ ។

(១៧២) វេលវេហ្មថា ពណិទាដោយកាយ (នោះ) គឺភិក្ខុធ្វើការ
ដោយកាយដូច្នោះ បុគ្គលណាស្តាប់ទៅយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ
ឬនឹងបានយសសិក្ខិ ឬនឹងទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ (ភិក្ខុធ្វើយ៉ាងនេះ)
ត្រៃតាបត្តិក្កដ ។ (បើមនុស្សស្តាប់សេចក្តីពណិទានោះហើយ) ញ៉ាំង
ទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើងដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ដោយភិយាពោល
ពណិទានោះ ដូច្នោះ ភិក្ខុត្រៃតាបត្តិក្កដ ។ (បើ) មនុស្សនោះ
ស្តាប់ ភិក្ខុត្រៃតាបត្តិក្កដ ។ វេលវេហ្មថា ពោលពណិទាដោយ
វាចា (នោះ) គឺភិក្ខុពោលដោយវាចាថា បុគ្គលណាស្តាប់យ៉ាង
នេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ ឬបានយសសិក្ខិ ឬទៅកាន់ស្ថានសួគ៌
ភិក្ខុនោះត្រៃតាបត្តិក្កដ ។ (បើមនុស្សស្តាប់សេចក្តីពណិទានោះហើយ)
ញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ដោយគិតថា អញនឹងស្លាប់ដោយភិយា
ពោលពណិទានោះ ដូច្នោះ ភិក្ខុត្រៃតាបត្តិក្កដ ។ (បើបុគ្គលនោះ)
ស្តាប់ ភិក្ខុត្រៃតាបត្តិក្កដ ។ វេលវេហ្មថា ពោលពណិទាដោយកាយ
នឹងវាចា (នោះ) គឺភិក្ខុធ្វើការដោយកាយនឹង ពោលដោយវាចានឹង

យោ ឯវំ មរតំ សោ ធនំ វា លកតិ យសំ
 វា លកតិ សត្តំ វា កច្ឆតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 កាយ សំវណ្ណោយ មរិស្សាមីតិ ទុក្ខំ វេទនំ
 ឧប្បនេតិ អាមត្តិ ធុល្លទ្ធកាយស្ស ។ មរតំ អាមត្តិ
 ចារាជិតស្ស ។

(១៧៤) ទូកេន សំវណ្ណោតំ ធាម ទូកស្ស សាសនំ
 អាហារេតិ យោ ឯវំ មរតំ សោ ធនំ វា លកតិ
 យសំ វា លកតិ សត្តំ វា កច្ឆតិ អាមត្តិ ទុក្ខ-
 ដស្ស ។ ទូកស្ស សាសនំ សុត្វា មរិស្សាមីតិ ទុក្ខំ
 វេទនំ ឧប្បនេតិ អាមត្តិ ធុល្លទ្ធកាយស្ស ។ មរតំ
 អាមត្តិ ចារាជិតស្ស ។ លេខាយ សំវណ្ណោតំ ធាម
 លេខំ ធុទ្ធតំ យោ ឯវំ មរតំ សោ ធនំ វា លកតិ
 យសំ វា លកតិ សត្តំ វា កច្ឆតិ អាមត្តិ អត្តាត្តរាយ
 អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ លេខំ មស្សត្វា មរិស្សាមីតិ
 ទុក្ខំ វេទនំ ឧប្បនេតិ អាមត្តិ ធុល្លទ្ធកាយស្ស ។
 មរតំ អាមត្តិ ចារាជិតស្ស ។

ដូច្នោះ បុគ្គលណា ស្លាប់ទៅយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ ឬបុរា
 យសសីតិ ឬទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ភិក្ខុនោះត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ (បើមនុស្ស
 ស្លាប់សេចក្តីពណ៌នាទោះហើយ) ញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ដោយ
 គិតថា អញនឹងស្លាប់ដោយភិយោភោលពណ៌នាទោះ ដូច្នោះ ភិក្ខុត្រូវ
 អាមត្តិដល់ខ្លួន ។ បើបុគ្គលនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាមត្តិបារាជិត ។

(១៧៥) ដែលហៅថា ពោលពណ៌នាដោយច្របាចម្រិ (នោះ) គឺ
 ភិក្ខុប្រាប់ដំណឹងដល់បម្រើថា បុគ្គលណា ស្លាប់យ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹង
 បានទ្រព្យ ឬបុរាមយសសីតិ ឬទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ដូច្នោះ ភិក្ខុត្រូវ
 អាមត្តិទុក្ខដ ។ (បើ) បុគ្គលនោះបានស្លាប់ដំណឹងរបស់បម្រើ ហើយគិត
 ថា អញនឹងស្លាប់ ហើយក៏ញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ភិក្ខុត្រូវអាមត្តិ
 ដល់ខ្លួន ។ (បើ) បុគ្គលនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាមត្តិបារាជិត ។ ដែល
 ហៅថា ពណ៌នាដោយវិធីសរសេរអក្សរ (នោះ) គឺភិក្ខុឆ្លាក់អក្សរ (ជា
 សេចក្តី) ថា បុគ្គលណា ស្លាប់ទៅយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានទ្រព្យ
 ឬបុរាមយសសីតិ ឬទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ដូច្នោះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដគ្រប់
 អក្ខរ ។ (បុគ្គលនោះ) ឃើញអក្សរចារិកហើយគិតថា អញនឹងស្លាប់
 ទៅហើយ ញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ភិក្ខុត្រូវអាមត្តិដល់ខ្លួន ។
 (បើ) បុគ្គលនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាមត្តិបារាជិត ។

[១៧៦] ឧបាសិ យាម មនុស្សំ ទុដ្ឋិស្ស ឧបាសិ
 ទទតំ បបតិក្ខា មរិស្សតិកំ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស^(១) វិ
 បបតិកេ ទុក្ខា វេទនា ទឃ្មដ្ឋតំ អាបត្តិ ធុល្លត្ថយ
 យស្ស ។ មរិកំ អាបត្តិ វារាជិកស្ស ។ មហោទិស្ស
 ឧបាសិ ទទតំ យោ កោទិ បបតិក្ខា មរិស្សតិកំ
 អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ មនុស្សោ តស្មី បបតតំ អាបត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ បបតិកេ ទុក្ខា វេទនា ទឃ្មដ្ឋតំ
 អាបត្តិ ធុល្លត្ថយស្ស ។ មរិកំ អាបត្តិ វារាជិកស្ស ។
 យស្សោ វា មេភោ វា វិញ្ញាណតមមនុស្សវិក្កយោ វា
 តស្មី បបតតំ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បបតិកេ ទុក្ខា
 វេទនា ទឃ្មដ្ឋតំ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ មរិកំ អាបត្តិ
 ធុល្លត្ថយស្ស ។ វិញ្ញាណតោ តស្មី បបតតំ អាបត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ បបតិកេ ទុក្ខា វេទនា ទឃ្មដ្ឋតំ
 អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ មរិកំ អាបត្តិ វារាជិក្ខយស្ស ។

១ គឺគោ ចរិ ឧបាសិយោក្ខោ មនុស្សោ តស្មី បបតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សា វិ កថោ វិញ្ញា ។
 យោ ចធិ សទ្ធកោយោស្ស ៥ ទិស្សាវិ ។

[១៧៦] វេលាហៅថា រណ្តៅ (នោះ) គឺភិក្ខុដឹករណ្តៅចំពោះ
 មនុស្សដោយកំរិតក្តៅ គួរណាមួយធ្លាក់ទៅគង្គិស្តាប់ ដូច្នោះ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ កាលបើអ្នកណាមួយធ្លាក់ទៅហើយ កើតទុក្ខវេទនាឡើង
 (ដល់អ្នកនោះ) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិធុល្លត្ថយ ។ បើអ្នកនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ
 បារមីក ។ ភិក្ខុដឹករណ្តៅមិនចំពោះ (មនុស្សឬ អមនុស្ស) ដោយគិត
 ថា ជនណាមួយធ្លាក់ទៅគង្គិស្តាប់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើ)
 មនុស្សធ្លាក់ទៅគង្គិរណ្តៅនោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កាល
 មនុស្សនោះធ្លាក់ទៅកើតទុក្ខវេទនាឡើង ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិធុល្លត្ថយ ។
 (បើមនុស្សនោះ) ស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារមីក ។ (បើ) យក្សភិ
 ប្រេតភិ សត្វគិច្ចានដែលមានកាយដូចមនុស្សភិ ធ្លាក់ទៅគង្គិរណ្តៅ
 នោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កាលបើជនមានយក្សជាដើមនោះធ្លាក់ទៅ
 ហើយកើតទុក្ខវេទនា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដដែរ ។ (បើ) ជនមានយក្សជា
 ដើមនោះស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិធុល្លត្ថយ ។ (បើ) សត្វគិច្ចានធ្លាក់ទៅគង្គិ
 រណ្តៅនោះ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កាលបើធ្លាក់ទៅហើយកើតទុក្ខវេទនា
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ (បើ) វាស្លាប់ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារមីក ។

(១៧៧) អបស្ស័វំ តាម អបស្ស័វំ ធម្មំ វា ឋបេតិ វិសេន វា មាត្រាតិ ធុត្ថលំ វា កាយាតិ សោត្តោ វា ធរាតោ វា មហានេតិ វា ឋបេតិ ឥមិទា(១) ធម្មតំ ធា មហិស្សតិកំ អាមត្តិ ធុត្តដស្ស ។ សត្វេន វា វិសេន វា ធម្មតិទេន វា ធុត្តា វេទនា ធុត្តដស្ស វា មាតិ អាមត្តិ ចារាជិតាស្ស ។

(១៧៨) ឧបេតិក្កិបំ តាម អសី វា សត្តិ វា កេណិ វា ស្វលំ(២) វា លុត្តិ វា ចាសាលំ វា សត្តំ វា វិសំ វា រដ្ឋំ វា ឧបេតិក្កិបតិ ឥមិទា មហិស្សតិកំ អាមត្តិ ធុត្តដស្ស ។ កេន មហិស្សាមីតិ ធុត្តំ វេទំ ឧប្បនេតិ អាមត្តិ ធុត្តដស្ស ។ មាតិ អាមត្តិ ចារាជិតាស្ស ។

(១៧៩) កេសជ្ជំ តាម សប្បិ វា ចរិទិកំ វា កេលំ វា មជ្ជំ វា ដាណិកំ វា ទេតិ ឥមំ សាយិក្ខា

• មហិស្សតិកំ អយម្បិ ពាលា ៥ ចត្តាយនី ។ ២ កេស វ្រុយោក្ខេស្ស អយម្បិ ពាលា ៥ ចត្តាយនី ។

(១៧៧) វេលហោថា បវ្រ្កក (នោះ) ភិក្ខុបន្តិបស្រ្កកុនិទិ សម្រាមំ វ្រ្កកុត្តិ លាយដាយថ្នំ វិសត្តិ ធ្វើឱ្យទ្រុឌទ្រាមក្តិ ចត្តិថ្នំ ស្រ្កកុនិទិ តាវនិកុត្តិ កុនិទិ កុនិទិ កុនិទិ ដោយនិកថា មុនុស្ស លាមួយនឹងត្រូវស្តាប់ដោយគ្រឿងច្របកានេះ ត្រូវអាមត្តិខ្ពស់ ។ បើមុនុស្សនោះមានទុក្ខវេទនាភិក្ខុឡើងដោយស្រ្កកុត្តិ ដោយថ្នំ វិសត្តិ ដោយដំណើរវេទនាប្រាប់ចុះទៅ (តាមធម្មតា) ក្តី ភិក្ខុត្រូវអាមត្តិថ្នំល្អធម៌ ។ បើមុនុស្សនោះស្តាប់ ភិក្ខុត្រូវអាមត្តិប្រាកដិក ។

(១៧៨) វេលហោថា ចត្តិបម្រិស (នោះ) ភិក្ខុបន្តិបវិក្កិ លំ វិក្កិ ច្យុកក្តិ ឈិស្រ្កកុត្តិ អន្ធនិកុត្តិ ថ្នំ កាប់ក្តិ ថ្នំ វិសត្តិ វ្រ្កកុត្តិ ដោយនិកថា មុនុស្សលាមួយនឹងស្តាប់ដោយវិក្កិមានជាវិដិមនោះ (យ៉ាងនេះ) ត្រូវអាមត្តិខ្ពស់ ។ (បើ) មុនុស្សនោះញាតិទុក្ខវេទនាឱ្យភិក្ខុ ឡើងដោយនិកថា អញនឹងស្តាប់ដោយវិក្កិមានជាវិដិមនោះ ភិក្ខុត្រូវ អាមត្តិថ្នំល្អធម៌ ។ (បើ) មុនុស្សនោះស្តាប់ ភិក្ខុត្រូវអាមត្តិប្រាកដិក ។

(១៧៩) វេលហោថា កេសជ្ជៈ (នោះ) ភិក្ខុបន្តិបស្រ្កកុត្តិ វិក្កិ វ្រ្កកុត្តិ ទិកយំ កុត្តិ ស្តាប់ដោយ(៣) ដោយកំណើតថ្នំ មុនុស្សវេលាដំណាក់

• អន្ធនិកុត្តិ តស្សលំសេចក្តី វិក្កិ កុត្តិ ធម្មតា មានលក្ខណៈដើម ដំណើរវេទនាមាននិម្មិត ដោយមានចំណងជា តែធានាវិសេនស្តាប់ ។

មរិយាស្រីតិ អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ តំ សាយិរេត ទុក្ខា
បទនា ទុក្ខដស្ស អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ មរិយា អាចត្តិ
ចារឹកកណ្តាល ។

(២០០) រដ្ឋបាលរាជ បាន អមបាចិត្ត រូប ទុបសំ-

ហាតិ កយានកំ កេរ្តិ៍ ឥមំ បស្សន្ទា ទុក្ខសិក្ខា
មរិយាស្រីតិ អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ តំ បស្សន្ទា ទុក្ខសិក្ខា
អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ មរិយា អាចត្តិ ចារឹកកណ្តាល ។
មរិយាស្រីតិ រូប ទុបសំហាតិ មេមនិយំ^(១) ហធនយ្យ្យ្យ^(២)
ឥមំ បស្សន្ទា អលាភកេន ឥស្សន្ទា មរិយាស្រីតិ អាចត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ តំ បស្សន្ទា អលាភកេន ឥស្សន្ទា អាចត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ មរិយា អាចត្តិ ចារឹកកណ្តាល ។ សទ្ធិបហា-
រា បាន អមបាចិត្ត សទ្ធិ ទុបសំហាតិ កយានកំ កេរ្តិ៍

១-២ ឯន ខេ បាហ ពីសុច យោគកេស ៤ វិស្សន្ទ ។

ជញ្ជាប់ (ស៊ី) កេសដ្ឋានសច្ច៍ជាដើមនេះហើយ គន្លឹះស្រាប់ ដូច្នេះ
ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ កាលបើមនុស្សស្រីកេសដ្ឋានសច្ច៍ជាដើមនេះហើយ
កើតទុក្ខខន្តា ភិក្ខុត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ (បើ) មនុស្សនោះស្រាប់ ភិក្ខុ
ត្រូវអាចត្តិចារឹក ។

(២០១) ដែលហៅថា សម្រាប់ដោយរូប (នោះ) គឺភិក្ខុនាំយករូប
ដែលមិនគាប់ចិត្ត មុខគួរឲ្យខ្លាច ភិក្ខុភយ ស្របស្រួល ដោយគំនិតចិត្តថា
មនុស្សណាមួយមកឃើញរូបនេះហើយនឹងភក់ស្លុតស្លាប់ ដូច្នេះ ត្រូវ
អាចត្តិទុក្ខដ ។ (បើ) មនុស្សឃើញរូបនោះហើយភក់ស្លុត ភិក្ខុត្រូវ
អាចត្តិទុក្ខដ ។ (បើ) មនុស្សស្រាប់ ភិក្ខុត្រូវអាចត្តិចារឹក ។ ភិក្ខុ
នាំយករូបដែលគាប់ចិត្ត គួរឲ្យស្រឡាញ់ ពេញចិត្ត ដោយបំ-
ណនថា មនុស្សណាមួយមកឃើញរូបនេះហើយ គេមិនចាខ (រូបនេះ)
មុខគាប់ចិត្តស្រឡាញ់ស្រឡាញ់ស្រាប់ ដូច្នេះ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ (បើ)
មនុស្សឃើញរូបនោះហើយគ្រឿមត្រូវគ្រោះមិនចាខ (គាមត្រាដ្ឋ) ភិក្ខុត្រូវ
អាចត្តិទុក្ខដ ។ (បើ) មនុស្សនោះស្រាប់ ភិក្ខុត្រូវអាចត្តិចារឹក ។
ដែលហៅថា សម្រាប់ដោយសម្លេង (នោះ) គឺភិក្ខុនាំយកសម្លេងមិនគាប់
ចិត្ត មុខគួរឲ្យខ្លាច ភិក្ខុភយ ស្របស្រួល ដោយបំណនថា មនុស្ស

ឥមំ សុត្វា ទុក្ខសង្ខារា មរិយាស្មិតិ អាចត្តិ ទុក្ខ-
 ជស្ស ។ តំ សុត្វា ទុក្ខសង្ខារា អាចត្តិ មុត្ត-
 យស្ស ។ មរិយា អាចត្តិ ចារាជិកស្ស ។ មនាមិកំ
 សង្ខំ ទុបសំហារតិ មេមនំយំ^(១) ហនយង្គមំ^(២) ឥមំ
 សុត្វា អលាភកោន សុស្សិត្វា មរិយាស្មិតិ អាចត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ តំ សុត្វា អលាភកោន សុស្សិតិ
 អាចត្តិ មុត្តយស្ស ។ មរិយា អាចត្តិ ចារាជិកស្ស ។
 កុដ្ឋបហារេ ធាម អមនាមិកំ កុដ្ឋំ ទុបសំហារតិ
 ជេកុដ្ឋំ ចារាជិកស្ស ឥមំ យាយិត្វា ជេកុដ្ឋតា
 ចារាជិកស្សតា មរិយាស្មិតិ អាចត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 តំ យាយិតេ ជេកុដ្ឋតា ចារាជិកស្សតា មុត្តា មនា
 ទយ្យជ្ជតិ អាចត្តិ មុត្តយស្ស ។ មរិយា អាចត្តិ ចារាជិ-
 កស្ស ។ មនាមិកំ កុដ្ឋំ ទុបសំហារតិ ឥមំ យាយិត្វា
 អលាភកោន សុស្សិត្វា មរិយាស្មិតិ អាចត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 តំ យាយិត្វា អលាភកោន សុស្សិតិ អាចត្តិ មុត្ត-
 យស្ស ។ មរិយា អាចត្តិ ចារាជិកស្ស ។ រស្មបហារេ ធាម

១-២ ឥម ធម ជាតេ ករិណា វ ធារេ កុដ្ឋំ ទិស្សំ ។

ណាមួយ បានត្រូវសម្រេចនេះហើយ ចំនិតកំស្មានស្ទាប់ ដូច្នោះ ត្រូវ
 អាចត្តិទុក្ខជ ។ លុះមនុស្សពូសម្រេចនោះហើយគត់ស្មត ក៏ក្នុងត្រូវអាចត្តិ
 មុត្តយ ។ (បើ) គេស្ទាប់ ក៏ក្នុងត្រូវអាចត្តិបាណិក ។ ក៏ក្នុងនាយកសម្រេច
 ជាតិគាប់ចិត្ត មុនគួរស្រឡាញ់ ចូលទៅបំផ្លុំចិត្ត ដោយបំណងថា មនុស្ស
 ណាមួយបានត្រូវសម្រេចនេះហើយ គំនិតត្រឹមត្រូវស្ទាប់ ព្រោះចង់បានមិន
 បាន ដូច្នោះ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខជ ។ លុះមនុស្សពូសម្រេចនោះហើយត្រឹមត្រឹ
 ចំក្នុង ព្រោះចង់បានមិនបាន ក៏ក្នុងត្រូវអាចត្តិមុត្តយ ។ (បើ) មនុស្សនោះ
 ស្ទាប់ ក៏ក្នុងត្រូវអាចត្តិបាណិក ។ ដែលហៅថា សម្លាប់ដោយក្លិន (នោះ)
 គឺក៏ក្នុងនាយកក្លិនមិនគាប់ចិត្ត មុនគួរឆ្កឹមឆ្កើម ដោយបំណងថា មនុស្សណា
 មួយហិនក្លិនហើយគំនិតស្ទាប់ ព្រោះហើរបស់ឆ្កឹមឆ្កើម ដូច្នោះ
 ត្រូវអាចត្តិទុក្ខជ ។ គាល់ហើរហិនក្លិននោះហើយ ទានខ្លួនទៅចាកភ័
 ចៀន ព្រោះឆ្កឹម ព្រោះឆ្កើម ក៏ក្នុងត្រូវអាចត្តិមុត្តយ ។ គេស្ទាប់
 ក៏ក្នុងត្រូវអាចត្តិបាណិក ។ ក៏ក្នុងនាយកក្លិនជាតិគាប់ចិត្តចូលទៅដោយ
 បំណងថា មនុស្សណាមួយបានហិនក្លិននេះហើយ គំនិតត្រឹមត្រូវស្ទាប់
 ព្រោះចង់បានមិនបាន ដូច្នោះ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខជ ។ លុះគេហិនក្លិននោះ
 ហើយត្រឹមត្រឹព្រោះមិនបាន ក៏ក្នុងត្រូវអាចត្តិមុត្តយ ។ (បើ)
 គេស្ទាប់ ក៏ក្នុងត្រូវអាចត្តិបាណិក ។ ដែលហៅថា សម្លាប់ដោយសេ

បាវនាសម្តែង គតិវិស័យសម្តែង បទពាជនិយ ដោយសម្តែង

អមនាមិកំ រសំ ឧបសម្ភារិកំ ដេតុដ្ឋំ ចានិកុល្យំ ឥមំ
 សាយិត្តា ដេតុដ្ឋតា ចានិកុល្យតា មរិស្សតិកំ អាមត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ តំ សាយិត្តា ដេតុដ្ឋតា ចានិកុល្យតា
 ទុក្ខា វេទនា ឧប្បដ្ឋតិ អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ មរិកំ
 អាមត្តិ ចារិកស្ស ។ អនាមិកំ រសំ ឧបសម្ភារិកំ
 ឥមំ សាយិត្តា អលាភកោន សុស្សិត្តា មរិស្សតិកំ
 អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ តំ សាយិត្តា អលាភកោន
 សុស្សិតិ អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ មរិកំ អាមត្តិ
 ចារិកស្ស ។ ដោដ្ឋតុបហារោ ចាម អមនាមិកំ
 ដោដ្ឋតុំ ឧបសម្ភារិកំ ទុក្ខសម្មស្សំ មរិស្សតិកំ
 ឥមំ ធុដោ មរិស្សតិកំ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 កន ធុដ្ឋស្ស ទុក្ខា វេទនា ឧប្បដ្ឋតិ អាមត្តិ
 ធុល្លច្ចយស្ស ។ មរិកំ អាមត្តិ ចារិកស្ស ។
 អនាមិកំ ដោដ្ឋតុំ ឧបសម្ភារិកំ សុទសម្មស្សំ

បាវនាសម្តែង សិក្ខាបទទី ៣ បទពាជនិយ គំពិទ្ធិសម្តែងដោយសម្តែង

(នោះ) គិតកុំនាំយករសដែលមិនជាទីតាប់ចិត្ត មុខគួរត្រឡប់មក ដោយ
 តាំងចិត្តថា មនុស្សណាមួយបានជញ្ជាក់ជញ្ជាប់សេនាហើយ នឹងស្តាប់
 ព្រោះជាសេនាមនុស្សមធ្យម ដូច្នោះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ កាលបើគេជញ្ជាក់
 ជញ្ជាប់សេនាហើយ មានទុក្ខវេទនាកើតឡើង ព្រោះជាបេសក្ខម
 ធ្វើ គិតត្រូវអាមត្តិធុល្លច្ចយ ។ លុះគេស្តាប់ គិតត្រូវអាមត្តិបារមីក ។
 គិតកុំនាំយករសជាទីតាប់ចិត្តដោយបំណងថា មនុស្សណាមួយបានជញ្ជាក់
 ជញ្ជាប់សេនាហើយ នឹងត្រឡប់មកស្តាប់ ព្រោះមិនបាន (ដូចបំណង)
 ដូច្នោះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ លុះគេជញ្ជាក់ជញ្ជាប់សេនាហើយក៏ត្រឡប់
 ត្រឡប់ ព្រោះមិនបាន (តាមបំណង) គិតត្រូវអាមត្តិធុល្លច្ចយ ។ (បើ) គេ
 ស្តាប់ គិតត្រូវអាមត្តិបារមីក ។ ដែលហៅថាសម្តែងដោយសម្តែងនោះ
 គិតកុំនាំយករសជាទីតាប់ចិត្ត ដែលមានសម្មស្សនាមកទុកសេចក្តី
 ទុក្ខ ដែលមានសម្មស្សនា ដោយបំណងថា មនុស្សណាមួយបាន
 កាលត្រូវសម្មស្សនាមុខនឹងស្តាប់ ដូច្នោះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ (បើ)
 ទុក្ខវេទនាកើតឡើងដល់បុគ្គលដែលបានកាលត្រូវសម្មស្សនា នោះ គិតត្រូវ
 អាមត្តិធុល្លច្ចយ ។ លុះគេស្តាប់ គិតត្រូវអាមត្តិបារមីក ។ គិតកុំនាំយក
 រសជាទីតាប់ចិត្ត ដែលមានសម្មស្សនាសុទ្ធ ដែលមានសម្មស្សនា

មុនសម្មាសម្ពុទ្ធ ឥមិន ដុដ្ឋា អណាគកោន សុស្សិត្វា
 មរិស្សតិច្ឆិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ តេន ដុដ្ឋា
 អណាគកោន សុស្សិតិ អាបត្តិ ឥន្ទ្រចូយស្ស ។
 មរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ទម្មបហារេ
 នាម លេយ័កស្ស ចិរយកងំ កាដេតិ ឥមិ
 សុត្វា ទុក្ខសិក្ខា មរិស្សតិច្ឆិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 តំ សុត្វា ទុក្ខសតិ អាបត្តិ ឥន្ទ្រចូយស្ស ។
 មរតិ អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ កល្យាណកម្មស្ស
 សក្កកងំ កាដេតិ ឥមិ សុត្វា អធិមុត្តោ មរិស្សតិច្ឆិ
 អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ តំ សុត្វា អធិមុត្តោ មរិស្សតិច្ឆិ
 ទុក្ខំ វេទនំ ទម្មនេតិ អាបត្តិ ឥន្ទ្រចូយស្ស ។ មរតិ
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[២០១] អាចិក្កុនា នាម ដុដ្ឋា កណាតិ វិវាស្ស យោ

ដោយបំណងថា មុនសម្មាសម្ពុទ្ធសោយមកពាល់ត្រូវសម្មាសម្ពុទ្ធនេះហើយ ខ្លឹម
 ក្រឹមត្រិស្លាប់ ព្រោះមិនបាន (ភាមិប្រាថ្នា) ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ លុះគេពាល់ត្រូវសម្មាសម្ពុទ្ធនេះហើយ កើតក្រឹមត្រិ ព្រោះ
 មិនបាន (ភាមិប្រាថ្នា) ក៏ក្រឹមត្រិអាបត្តិឥន្ទ្រចូយ ។ (បើ) គេស្លាប់ ក៏ក្រឹមត្រិ
 ត្រូវអាបត្តិបាណិក ។ ដែលហៅថា សម្លាប់ដោយធម៌នោះ ក៏ក្រឹមត្រិ
 ពាល់អំពីរឿងនៃភាវនាសត្វដែលទៅកើតក្នុងនរក ដោយបំណងថា
 មុនសម្មាសម្ពុទ្ធបានស្លាប់រឿងនរកនេះហើយ នឹងកត់ស្មោះហើយស្លាប់
 ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លុះគេបានស្លាប់រឿងនរកនោះហើយកើត
 កត់ស្មោះ ក៏ក្រឹមត្រិអាបត្តិឥន្ទ្រចូយ ។ (បើ) គេស្លាប់ ក៏ក្រឹមត្រិ
 បាណិក ។ ក៏គេពាល់អំពីរឿងស្ថានសួគ៌នៃមុន្តុលដែលបានធ្វើកម្មដ៏ល្អ
 ដោយបំណងថា មុនសម្មាសម្ពុទ្ធបានស្លាប់និពានអំពីស្ថានសួគ៌នេះ
 ហើយ នឹងអត់ដើម្បីស្លាប់ ដូច្នោះត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លុះគេបានស្លាប់
 និពានអំពីស្ថានសួគ៌នោះហើយ ញ៉ាំងទុក្ខនៃនាមរាមក៏ទៀងដោយគិតថា
 អញនឹងអត់ដើម្បីស្លាប់ដូច្នោះ ក៏ក្រឹមត្រិអាបត្តិឥន្ទ្រចូយ ។ (បើ) គេស្លាប់
 ក៏ក្រឹមត្រិអាបត្តិបាណិក ។

[២០១] ដែលហៅថា បណ្ឌិត្យស្លាប់ (នោះ) គឺនាមមុនសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ក៏ក្រឹមត្រិ ។ ធ្វើដោយ អ្នកនឹងចូរស្លាប់ទៅហើយនេះចុះ ព្រោះមុនសម្មាសម្ពុទ្ធបាន

ឃី មរតិ សោ ធនំ វា លកតិ យសំ វា
 លកតិ សត្តំ វា កច្ឆតិកំ អាបត្តិ ទុក្ខ-
 ជស្ស ។ តាយ អាទិក្កុលាយ មរិស្សាមីតិ ទុក្ខំ
 វេទនំ ឧប្បទេតិ អាបត្តិ ឥន្ទ្រច្ចយស្ស ។ មរតិ
 អាបត្តិ ទារាជិកស្ស ។ អនុសាសនី ធាម អប្បដ្ឋា
 កលតិ ឃី មរស្ស យោ ឃី មរតិ សោ ធនំ វា
 លកតិ យសំ វា លកតិ សត្តំ វា កច្ឆតិកំ អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ តាយ អនុសាសនីយា មរិស្សាមីតិ
 ទុក្ខំ វេទនំ ឧប្បទេតិ អាបត្តិ ឥន្ទ្រច្ចយស្ស ។
 មរតិ អាបត្តិ ទារាជិកស្ស ។

[២០២] សង្កេតកម្មំ ធាម សង្កេតំ ករោតិ
 បុប្ផត្ថំ វា បច្ឆាតត្ថំ វា វត្ថំ វា ទិវា វា
 ភេទ សង្កេតេន តំ ជីវិតា វេរោមេហិតំ អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ ភេទ សង្កេតេន តំ ជីវិតា
 វេរោមេតិ អាបត្តិ ទុក្ខំ ទារាជិកស្ស ។ តំ

ស្តាប់ទៅយ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះទ័ងបានទ្រព្យ ឬបានយសសីក្តី ឬទៅ
 កាន់ស្ថានសួគ៌ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។ បុគ្គលនោះញ៉ាំងទុក្ខវេទនា
 ឲ្យកើតឡើង ដោយគិតថា អញទ័ងស្តាប់ តាមបង្គាប់នោះ គិតត្រូវ
 អាបត្តិឥន្ទ្រច្ចយ ។ លុះគេស្តាប់ ភិតត្រូវអាបត្តិបាណសិក ។ ដែលហៅ
 ថា ប្រៀនប្រដៅដើម្បីឲ្យស្តាប់ (នោះ) គឺគេមិនបានសួរភិក្ខុទេ តែ
 ភិតខ្លាចយាយថា អ្នកចូរស្តាប់យ៉ាងនេះចុះ (ព្រោះ) បុគ្គលណា ស្តាប់ទៅ
 យ៉ាងនេះ បុគ្គលនោះទ័ងបានទ្រព្យ ឬបានយសសីក្តី ឬទៅកាន់ស្ថាន
 សួគ៌ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។ ព្រោះពាក្យប្រៀនប្រដៅប៉ុណ្ណោះ
 ទើបបុគ្គលនោះញ៉ាំងទុក្ខវេទនាឲ្យកើតឡើង ដោយគិតថា អញទ័ង
 ស្តាប់ ដូច្នោះ គិតត្រូវអាបត្តិឥន្ទ្រច្ចយ ។ លុះបុគ្គលនោះស្តាប់ ភិត
 ត្រូវអាបត្តិបាណសិក ។

[២០២] ដែលហៅថា ធ្វើសង្កេតកម្ម (នោះ) គឺភិតភ័យព្រាង
 លោកចូរទៅផ្តាច់បដិវិកបុគ្គលនោះ តាមសេចក្តីកំណត់នោះ ពោះនៅ
 វេលាមុនបាយភ្លឺ ក្រោយបាយភ្លឺ យប់ភ្លឺ ថ្ងៃភ្លឺ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។
 បើភិតចូលបង្គាប់ទៅផ្តាច់បដិវិកបុគ្គលនោះ តាមសេចក្តីកំណត់នោះ
 ត្រូវអាបត្តិបាណសិកព័តិប្ប ។ (បើ) ភិតចូលបង្គាប់ទៅផ្តាច់បដិវិក

សាម្មាសិក ឬប វា ចច្ឆា វា តំ ជីវិតា វោរោបេតិ ឫលដ្ឋស្ស
 អនាបត្តិ វនកស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ ទិមិត្ត-
 កម្មំ ធាម ទិមិត្តំ កាវេតិ អត្តិ វា ទិមិត្តិយស្ស
 កម្មតំ វា ទុក្ខិយស្ស មិសំ វា ទុក្ខិយស្ស
 តេន ទិមិត្តេន តំ ជីវិតា វោរោបេតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខិយស្ស ។ តេន ទិមិត្តេន តំ ជីវិតា វោរោបេតិ
 អាបត្តិ ទុក្ខិយស្ស ចារាជិកស្ស ។ តំ ទិមិត្តំ ឬប វា
 ចច្ឆា វា តំ ជីវិតា វោរោបេតិ ឫលដ្ឋស្ស អនាបត្តិ
 វនកស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។

[២០៣] អនាបត្តិ អសត្តិ អនាទន្តស្ស នម-
 រណាទិប្បាយស្ស ទុក្ខត្តកស្ស ទិមិត្តិយស្ស^(១) វន-
 កស្ស^(២) អាទិកម្មត្តកស្សតំ ។

ធម្មស្សវិទ្យាបដិកម្មំ បដិមហានិកាយំ ទិមិត្តំ ។

[២០៤] សិវណ្ណាធា ទិសិទន្តោ ឫសលោ ទុក្ខាលោ ធា

១-២ និមេ ទុ ចាហិ ធម្មវិទ្យាបដិកម្មំ ធម្មស្សវិទ្យាបដិកម្មំ ។

បុគ្គលនោ ឬត្តិ ក្រាយត្តិ អំពីភិណ្ឌវនោ ភិក្ខុអនុក្រិយោ
 មិនត្រៃកាបត្តិទេ ឯអ្នកសម្រាប់ត្រៃកាបត្តិបាណិក ។ ដែលហៅថា
 ធ្វើទិមិត្តកម្ម (នោះ) គឺភិក្ខុធ្វើទិមិត្តសញ្ញា ដូច្នោះថា (បើ) ខ្ញុំប្រិច
 ភ្នែកភ្នំ ញាតិចិញ្ចឹមភ្នំ ឯកំស្វលភ្នំ លោកចូរផ្តាច់បដិដីភិបុគ្គលនោះ
 កាមទិមិត្តសញ្ញានោះចុះ (ធ្វើទិមិត្តសញ្ញាប្តីលោះ) ត្រៃកាបត្តិកុដ ។
 (បើ) ភិក្ខុអនុទទួលបដិដីផ្តាច់បដិដីភិបុគ្គលនោះកាមទិមិត្តសញ្ញានោះ
 ត្រៃកាបត្តិបាណិកតាំងពីមុន ។ (បើ) ភិក្ខុអនុទទួលបដិដីផ្តាច់បដិដីភិ
 បុគ្គលនោះមុនឬក្រាយទិមិត្តសញ្ញានោះ ភិក្ខុអនុប្រិទានមើមមិនត្រៃ
 កាបត្តិឡើយ ឯអ្នកសម្រាប់ត្រៃកាបត្តិបាណិក ។

[២០៣] ភិក្ខុមិនក្រិយ ភិក្ខុមិនដីទិ ភិក្ខុមិនប្រាជ្ញាឲ្យស្តាប់ទ
 ភិក្ខុធាតុ ភិក្ខុមានចិត្តរើរើយ ភិក្ខុមានទេនាត្រៃបសន្តិកំ ភិក្ខុមើម
 បញ្ញតិ ភិក្ខុទាំងនោះ) មិនត្រៃកាបត្តិទេ ។

ចប់ បដិមហានិកាយក្នុងធម្មស្សវិទ្យាបដិក ។

(ទាត់កាន់ត្រៃ គឺបញ្ជីរឿងតាមសំដៅចំហូរវេលាសម័យសំដៅដីនិកាយ
 ដូចមានទានក្រាយនោះ)

[២០៤] រឿងភិក្ខុភាណិកាសេចក្តីស្តាប់ រឿងភិក្ខុអនុយសន្តិកំ
 ក្មេង រឿងអំពីទិមិត្តសញ្ញា រឿងមិកានិកាយត្រៃបសន្តិកំ

ពាក្យសម្លេង គំនូរសំបុកស្បៃ រំនែងរំនួញ រំនែងតាវិគ្គ

រុន្ស្ស្សធួតា សន្តា លក្ខំ ម៉េសំ រំសេនជំ(៦)
តាយោ ធ រត្តុកម្មេយំ ឥដ្ឋកាយា ចរេ តាយោ
វសំ កោចានសំ ចេរ អន្តរគាតាណំ បន្តិ
សេនន្តុក្ស សន្តាយោ ឧហាបពាស្តុញ្ញធន ច
ឧដ្ឋារបេន្តា ជំនាកេន្តោ អន្តរគាតាណំ មារណំ
ជារគន្តោ សបត្តិ ច មាតាបុត្តំ ឧកោ វជំ
ឧកោ ធ មិយ្យរេ មន្តា តាមំ វត្សារ វិជាយិជំ
បតោជំ ជិត្តមោ យុកោ វាឡយត្តុញ្ញ មាហិសំ
តំ មញ្ញាមារោ មហិ វស្តុញ្ញ ជិរយំ តណោ
វាឡារិយោ តាយោ រុក្ខា តាយោហិ អមរេ តាយោ
មា តំលមេសំ ធ តុយ្យំ តក្កំ រោចិវតេន(២) ទាតំ ។

(២០៥) តេជ ទោ វេន សមយេន អក្ខរតក
កិក្ខុ តិលារជា ហោតំ ។ តស្ស កំត្ត តារុញ្ញាន

៦ រុន្ស្ស្សធួតា ភស្មេ អន្ត រំនែងតា រំនែង តេស រោគុរស្ស វេនតំ ។ ២ ឧ. ១. ២. ៣. ៤. ៥. ៦. ៧. ៨. ៩. ១០. ១១. ១២. ១៣. ១៤. ១៥. ១៦. ១៧. ១៨. ១៩. ២០.

ពាក្យសម្លេង សំបុកទេតិ ៣ រំនែងតុ រៀងរំនែងរំនូញ រំនែងតុស្រាប់ចំ.សិម

រៀងសារមំដាប់បំពនក រៀងភិក្ខុបំពុលទាមបានមន្តាវំលាយ
ដំបាស រៀងភិក្ខុបំពុលកុស្តិកាគេសានិទិលំទេវ រៀងភិក្ខុបំពុល
ទេវតាកុស្តិកាគេសានិវាយឥដ្ឋ រៀងតំបំនត្រា រៀងបក្កនិ
រៀងទេវ រៀងទេវិភិ រៀងទុក្ខដំឡងេន្តាញ្ញិស រៀង
ត្រេបាចំ រៀងដូកទំក រៀងលាបប្រេង រៀងភិក្ខុភ្នេតិកុ
មាសដំឡូងត្រា រៀងភិក្ខុផុលភិក្ខុមាសដំឡូង រៀងភិក្ខុសម្រាប់
ភិក្ខុវាយបាយទំនំទឹក រៀងស្រីមាសវិជ្ជារោគព្រះសហាយ
រៀងស្រីមុម្ពី រៀងភិក្ខុសម្រាប់ប្រាយទំនំទឹកទំនំតំរោក រៀង
ស្រីពិរោគវិល្លាសុនំមិនស្រាប់ រៀងកំដៅវិជ្ជារោគ រៀង
ស្រីការ រៀងស្រីមាសកុន រៀងភិក្ខុហាក់ត្រេក្សុត រៀង
ខោចចូលភិក្ខុ រៀងភិក្ខុបញ្ជូនភិក្ខុទៅកាន់ទំនានខោចចូល
រៀងភិក្ខុបំណាក់ភិក្ខុជាសត្រូវហើយប្រហារ រៀងភិក្ខុពាល
ភិក្ខុសុភិក្ខុនំទេវ រៀងភិក្ខុស្រែកអានុវិប្បដេតាភាបំដើម
ឈើ រៀងភិក្ខុបំពេញឥដ្ឋកេតិវិទិត រៀងភិក្ខុនិយាយទំនំ
មនុស្សសម្រាប់ចោរ រៀងប្រេងទ្រាញ់គានិវិជ្ជាត្រាទុកយូរ ។

(២០៦) សម័យទោវេនិ បានភិក្ខុយុវមាសដំឡូង ។ ទើបភិក្ខុ
ទាំងឡាយពាលិវិទានុណវិទោសចក្កិស្រាប់ ដល់ភិក្ខុមាសដំឡូងទោះ ដោយចិត្ត

មហាវណ្ណំ សំវណ្ណសុំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលម-
កាសិ ។ តេសំ កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ កត្តំ ទុក្ខា
មយំ ចារាជិកំ អាបត្តិ អាបន្នាតិ ។ អថេទា តេ
ភិក្ខុ ភក្កោ ឯតមត្តំ អាហោសេសុំ ។ អាបត្តិ
កុម្ម ភិក្ខុវេ អាបន្នា ចារាជិកត្តិ ។

[២០៦] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
បិណ្ណចារិកោ ភិក្ខុ បីវកេ បិណ្ណាភិកាយ បដិច្ចដ្ឋំ
ការតំ ជិសំនាត្តា ឱត្តាត្វា មារសំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ
អហោសិ កត្តំ ទុ ទោ អហំ ចារាជិកំ អាបត្តិ
អាបន្នាតិ ។ អថេទា សោ ភិក្ខុ ភក្កោ ឯត-
មត្តំ អាហោសេសំ ។ អថេបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស
ន ទ ភិក្ខុវេ អប្បដិវត្តិត្វា អាសនេ ជិសំនិតត្តំ
យោ ជិសំនេយ្យ អាបត្តិ ឱត្តាស្សតិ ។

[២០៧] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
ភិក្ខុ ភក្កោ អន្តរយេ អាសនំ បញ្ញាបេន្នា មុសលេ
ឱស្សុកេ ឯតំ មុសលំ អត្តហោសិ ។ ឱតិយោ មុសលោ
បរិបត្តិត្វា អញ្ញាតស្ស ការតស្ស បត្តកេ អវត្តាសិ ។

ពាណិជ្ជកម្ម ។ ភិក្ខុនារោតិវិញ្ញាណកាលេវ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះ
មានសេចក្តីសន្សំយថា យើងទាំងឡាយត្រូវអាបត្តិបាណជិកទេជីវ ។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះ គឺក្រាបទូលសេចក្តីខ្ចី ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងកាល
នោះឯង ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវ
អាបត្តិបាណជិកហើយ ។

[២០៦] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយប្រភេទបិណ្ណចារិកវត្ត អង្គុយ
សន្តិកំភ្លេងដែលគេស្តាប់ដោយកំណាត់សម្តែងនៅលើតាំងស្តាប់ទៅ ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយថា អាត្មាត្រូវអាបត្តិបាណជិកទេជីវ ។ ទើប
ភិក្ខុនោះក្រាបទូលសេចក្តីខ្ចីចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបាណជិកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ បើភិក្ខុមិនទាន់បានពិនិត្យទេ កុំអាសអង្គុយលើតាសនៈ ភិក្ខុ
ណាអង្គុយ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិខ្ពស់ ។

[២០៧] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយប្រភេទក្រាលអាសនៈក្នុងពេល
ភក្តិគង់ចន្លោះផ្ទះ ហើយបានឈរទៅចាប់អវិជ្ជិមួយគ្រឿងក្នុងផែន
អេបញ្ចុរោទិ ។ អវិជ្ជិកំរាប់ពីរលើទៅសន្តិកំលើស្បែកពារកម្លាក់ ។

សោ កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ
 ។ បេ ។ តីចិញ្ចោ ភ្នំ ភិក្ខុតិ ។ អសញ្ញាត្ថា
 អហំ កតាភិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អសញ្ញាត្ថា ។
 ភេទ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ ភត្តន្ត
 អន្តរាយេ អាសនំ បញ្ញាបន្នោ ឧទុក្ខលភណ្ឌិកំ
 អក្កមិត្តា បវេស្តសិ អញ្ញាតំ នារតំ ឱត្តិត្តា មារ-
 សិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ អសញ្ញាតិ ។

[២០៨] ភេទ ទោ បទ សមយេន បិសាតុត្តា
 ភិក្ខុសុ បទ្ធវិគា ហោតិ ។ កាលេ អាណេចិភេ
 បុត្តោ បំភិ វិគរោច ភទ្ធ ភន្តេ សាវ័ណ្ណំ ភំ
 បតិមារតិភិ បិដ្ឋយំ កហោត្តា បណាមេសិ ។
 សោ បបតិក្ខា កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ
 អហោសិ ។ បេ ។ តីចិញ្ចោ ភ្នំ ភិក្ខុតិ ។ មហំ
 កតាភិ មារណាជិប្បាយោតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ

តារាទារកិក្ខុមារណកាលេវ ។ ភិក្ខុទារមោសេចក្តីសន្សឹយ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមានចិត្តនិរម្មចម្ពេច ។ ភិក្ខុទារក្រាប
 ចូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានក្លែងទេ ។ ទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ (បើ) មិនក្លែង មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សម័យ
 នោះឯង មានភិក្ខុមួយច្រើន ឲ្យគេក្រាលអាសនៈក្នុងរោងកត្តត្រីវិចិត្រនោះផ្ទះ
 បានទៅជាខ្លាំងដៃលក់សេសស្រាប់ចម្រុះស្រាប់ ឲ្យរិលទៅសន្តិកំចារកម្លាក់
 ស្លាប់ ។ ភិក្ខុទារមោសេចក្តីសន្សឹយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 (បើ) មិនក្លែង មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

[២០៨] សម័យនោះឯង បិសាតិក្ខុត្រូវបានចេញប្លូសក្នុងសំណាក់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ កាលដល់ពេលចង្ហាន់គេបានប្រាប់ហើយ ភិក្ខុជាច្រើន
 បាននិយាយនឹងភិក្ខុជាបិសាតា បពិត្រលោកឧត្តមវិចិត្រ លោកឧត្តម
 វិចិត្រទៅចុះ ព្រះសិស្សនិងអង្គិសលោកឧត្តម (ជាហើយក៏) ចាប់ខ្លួនប្រាទ
 ទៅ ។ ភិក្ខុជាបិសាតានៃដួលស្លាប់ ។ ភិក្ខុជាគូននោះមានមោសេចក្តីសន្សឹយ
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តនិរម្មចម្ពេច ។ ភិក្ខុ
 នោះក្រាបចូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គអត់មានបំណង
 ឲ្យស្លាប់ទេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ (បើ) មិនមានបំណងឲ្យស្លាប់ទេ

ឧបាយាទិច្ឆាយស្សាតិ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
 បិសាបុត្តា ភិក្ខុសុ បព្វជិតា ហោន្តិ ។ កាលេ
 អាហេទិតេ បុត្តោ បិសា វិសនេវេច កច្ច ករន្ត
 សង្ឃោ តំ បតិមាទេតីតំ មណោទិច្ឆាយោ បិដ្ឋិយំ
 តហេត្វា បណាមេសំ ។ សោ បបតិគ្វា កាលមកាសំ ។
 តស្ស កុត្តន្តំ អមោសំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភំ
 ភិក្ខុ អាបន្នោ ចារាជិកន្តិ ។ តេន ទោ បទ
 សមយេន បិសាបុត្តា ភិក្ខុសុ បព្វជិតា ហោន្តិ ។
 កាលេ អាហេទិតេ បុត្តោ បិសា វិសនេវេច កច្ច
 ករន្ត សង្ឃោ តំ បតិមាទេតីតំ មណោទិច្ឆាយោ
 បិដ្ឋិយំ តហេត្វា បណាមេសំ ។ សោ បបតិគ្វា
 កាលមកាសំ ។ តស្ស កុត្តន្តំ អមោសំ ។ បេ ។
 អនាបតិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបតិ ដុល្លច្ឆយស្សាតិ ។
 (២០៧) តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតាស្ស
 ភិក្ខុនោ កុត្តន្តស្ស មំសំ ករណេ វិលត្តំ ហោតិ ។
 អញ្ញាតោ ភិក្ខុ តស្ស ភិក្ខុនោ តំវាយំ បហារំ អនាសំ ។

មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សមយោនោឯនិ បិកានីនិបុត្របាទមកប្បស្សកុនិសំ-
 ណាតំភិក្ខុចាំនិច្ឆាយ ។ កាលផលវេលាចាន់តេប្រាប់ហើយ ភិក្ខុជា
 បុត្របាទនិយាយនឹងភិក្ខុជាបិតាថា បពិត្រលោកឥតុកដ៏ចម្រើន លោក
 ឥតុកដ៏មន្តទៅចុះ សន្សំនឹងអង្គាសលោកឥតុក (ជាហើយ) មានបំណង
 ចង់ឲ្យស្លាប់ ក៏ចាប់ខ្លួនប្រាំទៅ ។ ភិក្ខុជាបិតានោះក៏ដួលចុះហើយស្លាប់
 ទៅ ។ ភិក្ខុជាបុត្រនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ច្បាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាទដ៏កហើយ ។ សមយោនោឯនិ បិកានីនិបុត្រ
 បាទទេញប្បស្សកុនិសំណាតំភិក្ខុចាំនិច្ឆាយ ។ កាលផលវេលាចាន់តេ
 ប្រាប់ហើយ ភិក្ខុជាបុត្របាទនិយាយនឹងភិក្ខុជាបិតាថា បពិត្រលោក
 ឥតុកដ៏ចម្រើន លោកឥតុកដ៏មន្តទៅចុះ សន្សំនឹងអង្គាសលោកឥតុក
 (ជាហើយ) មានបំណងចង់ឲ្យស្លាប់ ទើបចាប់ខ្លួនប្រាំទៅ ។ ភិក្ខុជា
 បិតានោះក៏ដួលទៅ តែមិនស្លាប់ ។ ភិក្ខុជាបុត្រនោះមានសេចក្តីសន្សំយ
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ច្បាលភិក្ខុ អ្នកឯងមិនត្រូវអាបត្តិបាទដ៏ក
 ទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិដុល្លច្ឆយ ។

(២០៧) សមយោនោឯនិ មានភិក្ខុមួយរូបកុំពុំគាន់ចង្ហិនំ សាច់
 ពីស្បែកដាច់ក្នុងបំពង់ក ។ មានភិក្ខុមួយរូបទៀត បានវាយចំបំពង់កនៃភិក្ខុ

ពាក្យសម្តែង គន្លឹះសម្តែង វិចិត្រវិញ្ញាណ មិសវិល្លា

សាលាហ័តំ មិសំ បតិ ។ សោ ភិក្ខុ កាលម
 កាសិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ឧបរណាធិប្បាយស្សាតំ ។ តេន
 ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតាស្ស ភិក្ខុនោ កុញ្ញទស្ស
 មិសំ កណ្ណេ វិលត្តំ ហោតិ ។ អញ្ញាតារា
 ភិក្ខុ បរណាធិប្បាយោ តស្ស ភិក្ខុនោ ភិក្ខុយំ
 បហារំ អនាសិ ។ សាលាហ័តំ មិសំ បតិ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អនាបត្តោ ចារា
 ជិត្តំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតាស្ស
 ភិក្ខុនោ កុញ្ញទស្ស មិសំ កណ្ណេ វិលត្តំ ហោតិ ។
 អញ្ញាតារា ភិក្ខុ បរណាធិប្បាយោ តស្ស ភិក្ខុនោ
 ភិក្ខុយំ បហារំ អនាសិ ។ សាលាហ័តំ មិសំ បតិ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិតស្ស
 អនាបត្តិ ធុល្លទ្ធវយស្សាតំ ។

ពាក្យសម្តែង សិក្ខាបទ ៣ វិចិត្រវិញ្ញាណ មិសវិល្លា

នោះ ។ ភិក្ខុភ័យចំដោយ ចាំនិយាមមកផង ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើបរណាគាល
 ទៅ ។ ភិក្ខុអករវាយនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ (បើ) មិនមានបំណងចង់ឲ្យស្តាប់ទេ មិនត្រូវតាមក្តីឡើយ ។
 សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបកំពុងឆាន់ សាច់ក៏ស្អាតជាប់ក្នុងបំពង់ក ។
 បានភិក្ខុមួយរូបទៀតមកសម្លាប់ ទើបវាយបំពង់កនៃភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុភ័
 សាច់ដោយចាំនិយាមមកផង ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើបរណាគាលទៅ ។ ភិក្ខុ
 អករវាយនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវតាមក្តីបុណ្យជីវិតហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយ
 រូបកំពុងឆាន់ សាច់ក៏ស្អាតជាប់ក្នុងបំពង់ក ។ មានភិក្ខុមួយរូបទៀតមាន
 ព្រាថ្នាចង់ឲ្យស្តាប់ ទើបវាយបំពង់កនៃភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុភ័យចំដោយ
 ចាំនិយាមមកផង វែភិក្ខុនោះមិនស្តាប់ ។ ភិក្ខុអករវាយនោះមានសេចក្តី
 សន្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវតាមក្តីបុណ្យជីវិតទេ
 ត្រូវតែត្រឹមតាមក្តីវិញ្ញាណ ។

[២០០] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរេ
 បិណ្ឌាចារិកោ ភិក្ខុ វិសគតំ បិណ្ឌាចាតំ លភិក្ខា
 បដិក្ខមនិ ហវិត្តា ភិក្ខុនំ អត្តការិកំ អនាសិ ។
 តេ ភិក្ខុ កាលមកំសុ ។ ឧស្ស កុក្កុច្ចំ អហោ-
 សិ ។ បេ ។ តីចំត្តា ត្ថំ ភិក្ខុតំ ។ យាហំ គគវា
 យាធិតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ អនាបត្តិស្សាតំ ។ តេជ
 ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរេ ភិក្ខុ វិមសាទិប្បា-
 យោ អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ វិសំ អនាសិ ។ សោ
 ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ ឧស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ តីចំត្តា ត្ថំ ភិក្ខុតំ ។ វិមសាទិប្បាយោ
 អហំ គគវាតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ យាទិកស្ស
 អាបត្តិ ដុល្លច្ចយស្សាតំ ។

[២០១] តេជ ទោ បទ សមយេន អាណុវិកា^(១)
 ភិក្ខុ វិហារវត្តំ ករោន្តំ ។ អញ្ញតរេ ភិក្ខុ ហេដ្ឋា
 ហុត្តា សិលំ ទុច្ឆារេសិ ។ ឧបរិមេន ភិក្ខុនា ទុក្ខហិ-
 កា សិលា ហេដ្ឋិមស្ស ភិក្ខុនោ មត្តកេ អវិកាសិ ។

១ ឧ. ម. ពញ្ញវិកា ។

[២០០] សមីយោនោឯង មានបិណ្ឌចារិកភិក្ខុមួយរូប បានចង្អុល
 លាយដោយជ្រំភិសហើយនាំមេត្តាទៅ បានប្រិភេនភោជនដ៏ទុក្ខ ដល់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ (នាំគ្នាទាន់) ពុលស្លាប់អស់ទៅ ។
 ភិក្ខុអ្នកប្រិភេនបិណ្ឌបាននោះ មានសចក្តិសន្សឹម ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
 ត្រាស់សួរថា នៃភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តភិក្ខុដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះត្រាបទូល
 ថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដឹងសោះ ។ ទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ (បើ) មិនដឹង មិនត្រូវអាចក្តិទេ ។ សមីយោនោ
 ឯង មានភិក្ខុមួយរូប មានប្រាថ្នាចង់ល្បួងលេង បានឲ្យចាំភិសដល់ភិក្ខុ
 មួយរូប ។ ភិក្ខុនោះស្លាប់ ។ ភិក្ខុអ្នកឲ្យនោះមានសចក្តិសន្សឹម ។ បេ ។
 ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តភិក្ខុដូចម្តេច ។ ភិក្ខុ
 នោះត្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានបំណង
 នឹងល្បួងលេងទេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាចក្តិ
 បានដឹងទេ ត្រូវតែទ្រិមអាចក្តិដុល្លច្ចយ ។

[២០១] សមីយោនោឯង គួរភិក្ខុនៅស្រុកអាណុវិ ទាំងគ្នារៀប
 បំរើវត្ត ។ មានភិក្ខុមួយរូបទៅទាន់ត្រាបហុចថ្លោះ ភិក្ខុទៅទាន់
 លើទទួលដ្ឋមិនហំ ក៏បូកធ្លាក់ដកចំព្រល ភិក្ខុអ្នកនៅទាន់ត្រាប ។

បារាណស្ថ ធម្មសិក្ខាបទស្ស វិនិច្ឆ័យ វិហារពោលំ

សោ ភិក្ខុ កាលមគាសំ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសំ
 ។ មេ ។ អបាបត្ថំ ភិក្ខុ អសញ្ញាតិ ។ ភេទ ទោ
 មទ សមយេន អាណុវិកា ភិក្ខុ វិហារវត្ថុ ករោន្តិ ។
 អញ្ញាតោ ភិក្ខុ ហេត្វា ហត្ថា សំលំ ទុច្ឆារសំ ។
 ទុបវិហា ភិក្ខុ មរណាទិប្បាយោ ហេត្វិមស្ស ភិក្ខុនោ
 មគ្គកោ សំលំ មុត្តំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមគាសំ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសំ ។ មេ ។ អបាបត្ថំ ភិក្ខុ
 អបដ្ឋា ចារាទិកន្តិ ។ ភេទ ទោ មទ សមយេន
 អាណុវិកា ភិក្ខុ វិហារវត្ថុ ករោន្តិ ។ អញ្ញាតោ ភិក្ខុ
 ហេត្វា ហត្ថា សំលំ ទុច្ឆារសំ ។ ទុបវិហា ភិក្ខុ
 មរណាទិប្បាយោ ហេត្វិមស្ស ភិក្ខុនោ មគ្គកោ សំលំ
 មុត្តំ ។ សោ ភិក្ខុ ទ កាលមគាសំ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសំ ។ មេ ។ មបាបត្ថំ ភិក្ខុ ចារាទិកស្ស
 អបាបត្ថំ ផុល្លចូរស្សាតិ ។ ភេទ ទោ មទ សមយេន
 អាណុវិកា ភិក្ខុ វិហារស្ស កុក្កុច្ចំ ទុច្ឆារសំ ។
 អញ្ញាតោ ភិក្ខុ ហេត្វា ហត្ថា វដ្ឋកំ ទុច្ឆារសំ ។

បារាណស្ថ សិក្ខាបទំ ៣ វិនិច្ឆ័យ អំពីភិក្ខុសាសនា

ភិក្ខុត្រូវបញ្ជាក់លើនោះភិក្ខុសាសនា ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលថ្មោះនោះសេចក្តីសន្សំយ
 ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិទេ ព្រោះមិនបាន
 ត្រូវ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុស្រុកអាទូរិ (នាំគ្នា) រៀបចំចិត្ត ។
 មានភិក្ខុមួយប្លុនៅទាវិក្រាមហុចថ្មទៅលើ ។ ភិក្ខុអ្នកនៅទាវិក្រាម មាន
 ចំណងចង់សម្លាប់ ក៏បញ្ជាក់ថ្មមកចំក្បាលភិក្ខុអ្នកនៅទាវិក្រាម ។ ភិក្ខុ
 នោះស្លាប់ ។ ភិក្ខុអ្នកទម្លាក់ថ្មនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ មេ ។ ទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិទាត់ពីចោល ។ សម័យនោះឯង
 ពួកភិក្ខុនៅស្រុកអាទូរិ (នាំគ្នា) រៀបចំចិត្ត ។ មានភិក្ខុមួយប្លុ (ម្នីកា)
 នៅទាវិក្រាមបានហុចថ្មទៅ ។ ភិក្ខុនៅទាវិក្រាមមានចំណងចង់សម្លាប់
 (ភិក្ខុនៅទាវិក្រាម) ទើបបញ្ជាក់ថ្មមកចំក្បាលភិក្ខុនៅទាវិក្រាមនោះ ។
 ភិក្ខុនោះមិនស្លាប់ ។ ភិក្ខុអ្នកទម្លាក់ថ្មនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ មេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិទាត់ពីចោល ត្រូវត្រឡប់មក
 ថ្មល្អច្នៃ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅស្រុកអាទូរិ (នាំគ្នា) លើក
 ជញ្ជាំងវិហារ ។ មានភិក្ខុមួយប្លុនៅទាវិក្រាមហុចថ្មទៅលើ ។

ឧបរិមន ភិក្ខុនា ទុក្ខចំណី ឥដ្ឋកា ហេដ្ឋិមស្ស
 ភិក្ខុនា មត្តកេ អវត្តាសំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលម-
 តាសំ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ មេ ។ អនាមត្តំ
 ភិក្ខុ អសញ្ញុត្តាតិ ។ តេន ទោ មន សមយេន
 អាណុវិកា ភិក្ខុ វិហារស្ស កុក្កុដ្ឋំ ទុដ្ឋាមេដ្ឋំ ។ អញ្ញាតេ
 ភិក្ខុ ហេដ្ឋា ហុត្តា ឥដ្ឋកំ ទុដ្ឋាមេសំ ។ ឧបរិមន ភិក្ខុ
 មរណាចិច្ចរយោ ហេដ្ឋិមស្ស ភិក្ខុនា មត្តកេ ឥដ្ឋកំ
 មត្តំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមតាសំ ។ មេ ។ សោ ភិក្ខុ
 ន កាលមតាសំ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ មេ ។
 អនាមត្តំ ភិក្ខុ ខារជិកស្ស អាមត្តំ ធុល្លចូយស្សាតិ ។
 តេន ទោ មន សមយេន អាណុវិកា ភិក្ខុ ធុតាម្មំ
 តេនេដ្ឋំ ។ អញ្ញាតេ ភិក្ខុ ហេដ្ឋា ហុត្តា ភិសំ
 ទុដ្ឋាមេសំ ។ ឧបរិមន ភិក្ខុនា ទុក្ខចំណី ភិសំ
 ហេដ្ឋិមស្ស ភិក្ខុនា មត្តកេ អវត្តាសំ ។ សោ
 ភិក្ខុ កាលមតាសំ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ
 ។ មេ ។ អនាមត្តំ ភិក្ខុ អសញ្ញុត្តាតិ ។ តេន ទោ
 មន សមយេន អាណុវិកា ភិក្ខុ ធុតាម្មំ តេនេដ្ឋំ ។
 អញ្ញាតេ ភិក្ខុ ហេដ្ឋា ហុត្តា ភិសំ ទុដ្ឋាមេសំ ។

អដ្ឋវិស័លភិក្ខុនៅខាងលើចាប់មិនដាច់ ក៏ប្លែកមកចំណូលភិក្ខុអ្នកនៅខាង
 ក្រោម ។ ភិក្ខុនោះស្លាប់ ។ ភិក្ខុទទួលផ្ទះនោះមានសេចក្តីសន្សំយ
 ។ មេ ។ ច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាមត្តិទេ ព្រោះមិនបានក្រែង ។
 សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅក្នុងវិជ្ជាណុវិ (នាំគ្នា) គេដក្តៅវិហារ ។
 មានភិក្ខុមួយប្រទេសនៅខាងក្រោមហុចផ្ទះទៅ ។ ភិក្ខុ (អ្នកទទួលផ្ទះ)
 នៅខាងលើមានបំណងចង់សម្លាប់ ក៏ទម្លាក់ផ្ទះមកចំណូលភិក្ខុអ្នកនៅ
 ខាងក្រោម ។ ភិក្ខុនោះស្លាប់ ។ មេ ។ ភិក្ខុនោះមិនស្លាប់ ។ ភិក្ខុអ្នក
 ទម្លាក់ផ្ទះនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ មេ ។ ច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាមត្តិបានទេ ត្រូវតែត្រឹមតាមត្រូវល្អប្លែង ។ សម័យនោះ
 ឯង ពួកភិក្ខុនៅប្រទេសណាមួយ (នាំគ្នា) ធ្វើនិកម្ម (ការសាង)
 មានភិក្ខុមួយប្រទេសនៅខាងក្រោមហុចកំប៉ិក្រាទៅខាងលើ ។ កំ-
 ប៉ិក្រាវិស័លភិក្ខុនៅខាងលើចាប់មិនដាច់ ក៏ប្លែកមកចំណូលភិក្ខុនៅខាង
 ក្រោម ។ ភិក្ខុនោះធ្វើកាលកិរិយាទៅ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលកំប៉ិក្រានោះមាន
 សេចក្តីសន្សំយ ។ មេ ។ ច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាមត្តិទេ
 ព្រោះមិនបានក្រែង ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅប្រទេសណាមួយ (នាំគ្នា)
 ធ្វើនិកម្ម ។ មានភិក្ខុមួយប្រទេសនៅខាងក្រោមហុចកំប៉ិក្រាទៅខាងលើ ។

ឧបវារៈ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយោ ហេត្ថិមស្ស ភិក្ខុនោ
 មគ្គុកេ វិសិ មុញ្ញំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ បេ ។
 ។ បេ ។ សោ ភិក្ខុ ន កាលមកាសិ ។ ឧស្ស កុក្កុដ្ឋំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អនាថត្ថិ ភិក្ខុ ធារ-
 ជិតស្ស អាបត្ថិ ជុល្យច្ចយស្សាតិ ។ តេន ចោ មន-
 សមយេន អាឡិវិតា ភិក្ខុ វកេត្តំ ករោត្តំ ។
 អត្តាតោ ភិក្ខុ ហេត្ថា ហុត្តា តោនាធសិ ឧត្តា-
 បសិ ។ ឧបវារៈ ភិក្ខុនោ ធីត្តបិតា តោនាធសិ
 ហេត្ថិមស្ស ភិក្ខុនោ មគ្គុកេ អវុត្តាសិ ។ សោ
 ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ ឧស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាថត្ថិ ភិក្ខុ អសត្តិប្បាតិ ។ តេន ចោ មន-
 សមយេន អាឡិវិតា ភិក្ខុ វកេត្តំ ករោត្តំ ។ អត្តាតោ
 ភិក្ខុ ហេត្ថា ហុត្តា តោនាធសិ ឧត្តាបសិ ។ ឧបវារៈ
 ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយោ ហេត្ថិមស្ស ភិក្ខុនោ មគ្គុកេ
 តោនាធសិ មុញ្ញំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ បេ ។
 សោ ភិក្ខុ ន កាលមកាសិ ។ ឧស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ

ភិក្ខុនោវារៈ លើមានបំណងចង់សម្លាប់ (ភិក្ខុនោវារៈក្រាម) ទើបទម្លាក់
 កំប៉ិត្រាច់ក្បាលភិក្ខុនោវារៈក្រាម ។ ភិក្ខុនោវារៈធ្វើកាលកិរិយាទៅ
 ។ បេ ។ ភិក្ខុនោវារៈមិនបានធ្វើកាលកិរិយា ។ ភិក្ខុអ្នកទម្លាក់កំប៉ិត្រា
 មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិន
 ត្រូវអប់ក្តីបាណ្ឌវិកោ ត្រូវត្រឹមត្រូវអប់ក្តីបុណ្យច្នៃ ។ សម័យនោះឯង
 ពួកភិក្ខុនោវារៈមកទ្រាំ (នាំគ្នា) ធ្វើនវកម្ម ។ មានភិក្ខុមួយរូបទៅវារៈ
 ក្រាម ហុចបង្កើនវារៈទៅវារៈលើ ។ បង្កើនវារៈភិក្ខុនោវារៈលើចាប់
 មិនចាំ ក៏ប្តាក់មកចំក្បាលភិក្ខុអ្នកទៅវារៈក្រាម ។ ភិក្ខុនោវារៈធ្វើកាល-
 កិរិយាទៅ ។ ភិក្ខុអ្នកទម្លាក់នោវារៈមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអប់ក្តីទេ ព្រោះមិនបានក្រុង ។ សម័យ
 នោះឯង ពួកភិក្ខុនោវារៈទៅវារៈក្រាម (នាំគ្នា) ធ្វើនវកម្ម ។ មានភិក្ខុ
 មួយរូបទៅវារៈក្រាម ហុចបង្កើនវារៈទៅវារៈលើ ។ ភិក្ខុនោវារៈលើមាន
 បំណងចង់សម្លាប់ (ភិក្ខុនោវារៈក្រាម) ទើបទម្លាក់កំប៉ិត្រាច់ក្បាល
 ភិក្ខុនោវារៈក្រាម ។ ភិក្ខុនោវារៈធ្វើកាលកិរិយាទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោវារៈ
 មិនបានធ្វើកាលកិរិយា ។ ភិក្ខុអ្នកទម្លាក់កំប៉ិត្រានោះមានសេចក្តីសង្ស័យ

។ មេ ។ អនាមត្តំ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាមត្តំ ធុល្ហ-
 ទូយស្សាតិ ។ តេន ទោ មន សមយេន អាឡ-
 វិកា ភិក្ខុ ធាតុម្មំ ករោត្តា អដ្ឋកំ ពទ្ធនំ ។
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ ភិក្ខុ វិភទរោច អាវុសា
 អត្រិ បំតោ ពទ្ធាហិតំ ។ សោ ភត្រិ បំតោ
 ពទ្ធាត្តោ បរិបតិក្ខា កាលមកាសិ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ
 អហោសំ ។ មេ ។ ភិក្ខុតោ ភ្នំ ភិក្ខុតំ ។ ចាហំ
 កករា ឧណោជិយ្យាយោតិ ។ អនាមត្តំ ភិក្ខុ នមា-
 ណោជិយ្យាយស្សាតិ ។ តេន ទោ មន សមយេន
 អាឡវិកា ភិក្ខុ ធាតុម្មំ ករោត្តា អដ្ឋកំ ពទ្ធនំ ។
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ឧណោជិយ្យាយោ អញ្ញតរំ ភិក្ខុ
 វិភទរោច អាវុសា អត្រិ បំតោ ពទ្ធាហិតំ ។
 សោ ភត្រិ បំតោ ពទ្ធាត្តោ បរិបតិក្ខា កាលម-
 កាសិ ។ មេ ។ បរិបតិក្ខា ន កាលមកាសិ ។
 ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ មេ ។ អនាមត្តំ ភិក្ខុ
 ចារាជិកស្ស អាមត្តំ ធុល្ហទូយស្សាតិ ។

។ មេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាមត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែ
 ត្រឹមអាមត្តិធុល្ហទូយ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅស្រុកអាឡវិ (ឆ្មាំត្នា)
 ធ្វើនវកម្មចរន្ត ។ មានភិក្ខុមួយរូបបាននិយាយនឹងភិក្ខុមួយរូបទៀតថា
 ម្ចាស់អាវុសា លោកចូរឈរនៅចំនោះហើយចរនវកម្មទៅ ។ ភិក្ខុនោះឈរ
 នៅក្នុងចំនោះចរនវកម្ម ក៏ភ្ញាក់ភ្ញាក់មកហើយធ្វើកាលកិរិយាទៅ ។ ភិក្ខុ
 អ្នកបង្ហាញនោះបានសេចក្តីសន្សំយ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ពួកឯងមានចិត្តភិក្ខុដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះត្រាបចូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះ
 ករ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវអាមត្តិទេ ។ សម័យនោះឯង
 ពួកភិក្ខុនៅវង់អាឡវិកាលនឹងធ្វើនវកម្ម (បាមឆ្មាំត្នា) ចរនវកម្ម ។ មាន
 ភិក្ខុមួយរូបបានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបនិយាយនឹងភិក្ខុមួយរូបថា ម្ចាស់
 អាវុសា លោកចូរឈរនៅចំនោះចរនវកម្មទៅ ។ ភិក្ខុនោះឈរនៅចំនោះ
 កំពុងវង់ចរនវកម្ម ក៏ភ្ញាក់ភ្ញាក់មកធ្វើមរណកាលទៅ ។ មេ ។ (មានភិក្ខុ
 មួយរូបទៀត) ភ្ញាក់ភ្ញាក់វង់ តែមិនបានធ្វើមរណកាលទេ ។ លោកវង់
 បង្ហាញនោះបានសេចក្តីសន្សំយ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាមត្តិបារាជិកទេ ត្រូវតែអាមត្តិធុល្ហទូយ ។

[២៦២] គេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ វិហារី ធានេត្តា ឱត្តរតិ ។ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
 តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច អាវុសោ នតោ ឱត្តរហិតំ ។
 សោ តេឯ ឱត្តរត្តា បរិបតិញ្ចា កាលមកាសិ ។
 តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អយោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តំ ភិក្ខុ
 នមណាធិច្យាយស្សតិ ។ គេន ទោ បទ សមយេន
 អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ វិហារី ធានេត្តា ឱត្តរតិ ។ អញ្ញា-
 តរោ ភិក្ខុ មណាធិច្យាយោ តំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច
 អាវុសោ នតោ ឱត្តរហិតំ ។ សោ តេន ឱត្តរត្តា
 បរិបតិញ្ចា កាលមកាសិ ។ បេ ។ បរិបតិញ្ចា ន
 កាលមកាសិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អយោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តំ ភិក្ខុ មណាធិច្យាយោ អបត្តំ មុល្លចូយស្សតិ ។

[២៦៣] គេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ អនកិរតិយា បិដ្ឋុតោ ភិដ្ឋុត្តំ អភិវហិតា
 ធានេ បបតត្តោ អញ្ញាតរំ វិសិកាវំ ឱត្តរត្តា
 មរសិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អយោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តំ ភិក្ខុ មណាធិច្យាយោ ន ច ភិក្ខុវ

[២៦២] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបប្រកិរិហារហើយចុះមក ។
 មានភិក្ខុមួយរូបទៀតបាននិយាយនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកចូរ
 ចុះទាំងនេះ ។ ភិក្ខុនោះកាលចុះមកតាមផ្លូវនោះក៏បាក់ធ្លាក់មណាគាលទៅ ។
 ភិក្ខុអ្នកបង្ហាត់នោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុ អាបត្តិមិនមានដល់អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។ សម័យ
 នោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបប្រកិរិហារហើយចុះមក ។ មានភិក្ខុមួយរូប
 ទៀតមានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបនិយាយនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ
 លោកចូរចុះទាំងនេះ ។ ភិក្ខុនោះកាលចុះតាមផ្លូវនោះមក ក៏បាក់ធ្លាក់ធ្លាក់
 មណាគាលទៅ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុមួយរូបទៀត) ប្តាក់ចុះហើយ តែមិនបាន
 ធ្លាក់មណាគាល ។ ភិក្ខុអ្នកបង្ហាត់នោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ច្រើន
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបាក់ដកទេ ត្រូវត្រូវតែអាបត្តិ
 មុល្លច្នៃយ ។

[២៦៣] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានសេចក្តីអង្វរមក
 ប្រើត្រៀម ទៀនទៅកាន់ភិក្ខុដទៃ ក៏ទម្លាក់ខ្លួនចុះមកក្នុងគ្រោះសង្កត់លើ
 ជានិក្ខាញាផែនម្នាក់ស្លាប់ទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។
 ច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបាក់ដកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំប្រយ

អត្ថាចំ ចានេតត្ថំ យោ ចានេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សនតិ ។
 តេន ទោ មន សមយេន ចត្តត្តិយា ភិក្ខុ កិដ្ឋក្កដំ
 មត្តតំ អភិវហិត្វា នវាយ សិលំ បរិដ្ឋីសុ ។ សា^(១)
 អត្ថាតំ តោចាលតំ ឌុត្តិ ហវសិ^(២) ។ តេសំ
 ក្កត្តិដំ អហោសំ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ ចារាវិ-
 កស្ស ទ ច ភិក្ខុវេ នវាយ សិលា បរិដ្ឋិតត្វា
 យោ បរិដ្ឋេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សនតិ ។

[២០២] តេន ទោ មន សមយេន អត្ថាតរោ
 ភិក្ខុ តិលាដោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ សេនេសុំ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសំ ។ តេសំ ក្កត្តិដំ អ-
 ហោសំ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ នមរណាធិប្បា-
 យស្សនតិ ។ តេន ទោ មន សមយេន អត្ថាតរោ
 ភិក្ខុ តិលាដោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយា
 សេនេសុំ ។ ហោ ភិក្ខុ កាលមកាសំ ។ បេ ។
 សោ ភិក្ខុ ទ កាលមកាសំ ។ តេសំ ក្កត្តិដំ

១ ឧបាយមរណាធិប្បាយ ធម៌ ធម៌ ទិស្សនិ ។ ឧបាយមរណាធិប្បាយ ធម៌ សិលាធិ
 ទិស្សនិ ។ ២ ឧ. ម. ហវសុំ ។

បុំនៃភិក្ខុកុំធម្មិទ្ធាតំសម្លាប់ខ្លួនឯង ភិក្ខុណាទ្ធាតំសម្លាប់ខ្លួនឯង (ភិក្ខុ
 ទោ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដំ ។ សម័យនោះឯង ពួកពួកត្តិយភិក្ខុ (នាំគ្នា) ចៀន
 ទៅកាន់ភិក្ខុដ្ឋក្កដំហើយប្រមៀលថ្មលេង ។ ថ្មនោះចាក់មកសង្កត់អ្នក
 គង្វាលនាម្នាក់ស្លាប់ទៅ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិបាណនិកទេ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុំនៃ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រមៀលថ្មដើម្បីដាំល្បែងលេងទេ ភិក្ខុណា
 ប្រមៀល (ភិក្ខុទោ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដំ ។

[២០២] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ទើបភិក្ខុទាំង
 ឡាយនាំគ្នាទ្រកុំគ្នាទោធន៍ ។ ភិក្ខុនោះធ្វើមរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុទាំង
 នោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អាបត្តិមិនមានជល់ភិក្ខុដែលមិនមានចំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។ សម័យនោះ
 ឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានចំណងនឹងសម្លាប់
 ទើបទ្រកុំគ្នាទោធន៍ ។ ភិក្ខុនោះធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
 នោះមិនបានធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ

អយោសិ ។ មេ ។ អនាថត្តិ ភិក្ខុវេ ចារា-
 ជិតស្ស អាថត្តិ ជុល្លុច្ឆយស្សាតិ ។ ភេន ទោ
 បន សមយេន អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុវោ សីសាភិកាថោ
 ហោតិ ។ តស្ស ភិក្ខុ ធម៌ អនិស្ស ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសិ ។ ភេសំ កុក្កុច្ចំ
 អយោសិ ។ មេ ។ អនាថត្តិ ភិក្ខុវេ ធម៌យស័ក្ខ-
 បទស្សាតិ ។ ភេន ទោ បន សមយេន
 អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុវោ សីសាភិកាថោ ហោតិ ។ តស្ស
 ភិក្ខុ ធម៌យស័ក្ខបទស្ស ធម៌ អនិស្ស ។ សោ ភិក្ខុ
 កាលមកាសិ ។ មេ ។ សោ ភិក្ខុ ធម៌ កាលមកាសិ ។
 ភេសំ កុក្កុច្ចំ អយោសិ ។ មេ ។ អនាថត្តិ ភិក្ខុវេ
 ចារាជិតស្ស អាថត្តិ ជុល្លុច្ឆយស្សាតិ ។ ភេន ទោ
 បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ភិកាថោ ហោតិ ។
 តំ ភិក្ខុ សម្មាហេសុំ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកា-
 សិ ។ ភេសំ កុក្កុច្ចំ អយោសិ ។ មេ ។ អនាថត្តិ
 ភិក្ខុវេ ធម៌យស័ក្ខបទស្សាតិ ។ ភេន ទោ បន
 សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ភិកាថោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ

។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចំណង់ឡាយ មិនត្រូវភាបត្តិបារាជិតរោ
 ត្រូវត្រឹមតែភាបត្តិចំណង់ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបកើតរោគ
 ក្តៅក្បាល ។ ទើបភិក្ខុចំណង់ឡាយឱ្យភិក្ខុនោះទុក្ខចំ ។ ភិក្ខុនោះធ្វើ
 មរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុចំណង់នោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ មេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចំណង់ឡាយ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់
 មិនត្រូវភាបត្តិ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានក្តៅក្បាល ។
 ភិក្ខុចំណង់ឡាយមានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបឱ្យភិក្ខុនោះទុក្ខចំ ។ ភិក្ខុនោះ
 ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ មេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុ
 ចំណង់នោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចំណង់ឡាយ
 មិនត្រូវភាបត្តិបារាជិតរោ ត្រូវត្រឹមតែភាបត្តិចំណង់ ។ សម័យនោះឯង
 មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុចំណង់ឡាយចាំគ្នាប្របាច់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ
 ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុចំណង់នោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ មេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចំណង់ឡាយ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់
 មិនត្រូវភាបត្តិ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុចំណង់

មរណាធិប្បាយោ សម្មាសោសំ ។ សោ ភិក្ខុ កាល
 មគាសំ ។ មេ ។ សោ ភិក្ខុ ធន កាលមគាសំ ។
 តេសំ កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ មេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 វេ ចារាជិកស្ស អាមត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។
 តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ តិណាថោ
 ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ ធម្មារមសំ ។ សោ ភិក្ខុ
 កាលមគាសំ ។ តេសំ កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ មេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ ធមរណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន
 ទោ បន សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ តិណាថោ
 ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ មរណាធិប្បាយោ ធម្មារមសំ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមគាសំ ។ មេ ។ សោ ភិក្ខុ
 ធន កាលមគាសំ ។ តេសំ កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ
 ។ មេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ ចារាជិកស្ស អាមត្តិ
 ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន ទោ បន សមយេន
 អញ្ញាតោ ភិក្ខុ តិណាថោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ
 តេលន អន្តត្ថិសុ ។ សោ ភិក្ខុ កាលមគាសំ ។
 តេសំ កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ មេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ

ច្បាយមានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបនាំគ្នាប្រាប់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើ
 មរណកាលទៅ ។ មេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុ
 ទាំងនោះក៏បានសេចក្តីសន្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មិនត្រូវតាមភ្នំបារាជិកទេ ត្រូវត្រឡប់ត្រឡង់វិញ ។
 សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យភិក្ខុនោះ
 ស្លាប់ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះបានសេចក្តី
 សន្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (យើ) មិនបាន
 បំណងនឹងសម្លាប់ទេ មិនត្រូវតាមភ្នំឡើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ
 មួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបឲ្យភិក្ខុនោះ
 ស្លាប់ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ មេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបាន
 ធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏បានសេចក្តីសន្ស័យ ។ មេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវតាមភ្នំបារាជិកទេ ត្រូវត្រឡប់
 ត្រឡង់វិញ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ទើបភិក្ខុ
 ទាំងឡាយយកប្រើមកលាបភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។
 ពួកភិក្ខុទាំងនោះបានសេចក្តីសន្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមិនបានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវតាមភ្នំទេ ។

ឧបាណាសិកាយស្សាតំ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
 អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ធិណុបដ្ឋានំ ហោតំ ។ តំ ភិក្ខុ
 បារាណាសិកាយា តេសំ អញ្ញាតំ ។ សោ ភិក្ខុ
 កាលមកាសំ ។ មេ ។ សោ ភិក្ខុ ន កាល-
 មកាសំ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសំ ។ មេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុវេ ចារាជិកាស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតំ ។
 តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ធិណុបដ្ឋានំ
 ហោតំ ។ តំ ភិក្ខុ ធិណុបដ្ឋានំ ។ សោ ភិក្ខុ
 កាលមកាសំ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសំ ។ មេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ ឧបាណាសិកាយស្សាតំ ។ តេជ
 ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ធិណុបដ្ឋានំ
 ហោតំ ។ តំ ភិក្ខុ បារាណាសិកាយា ធិណុបដ្ឋានំ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសំ ។ មេ ។ សោ ភិក្ខុ ន
 កាលមកាសំ ។ តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសំ ។ មេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ ចារាជិកាស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ច-
 យស្សាតំ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ ធិណុបដ្ឋានំ ហោតំ ។ តំ ភិក្ខុ ធិណុបដ្ឋានំ ។

សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានចំណង់ខឹង
 សម្លាប់ ទើប (ខាំគ្នា) យកប្រើប្រាស់ក្នុងនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើ
 មរណកាលទៅ ។ មេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុទាំង
 នោះក៏មានសេចក្តីសន្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មិនត្រូវអាចក្តីពុទ្ធជាទេ ត្រូវត្រឹមតែអាចក្តីថ្កុលថ្កើយ ។ សម័យនោះឯង
 មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យភិក្ខុនោះក្រោកឡើង ។
 ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្តីសន្ស័យ
 ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (រើ) មិនមានចំណង
 ខឹងសម្លាប់ ឥតមានអាចក្តីទេ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមាន
 ជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយមានចំណង់ខឹងសម្លាប់ ទើបញ្ជូនភិក្ខុនោះឲ្យស្ទុះ
 ក្រោកឡើង ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ មេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបាន
 ធ្វើមរណកាល ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាចក្តីពុទ្ធជាទេ ត្រូវត្រឹមតែ
 អាចក្តីថ្កុលថ្កើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំង

សោ កិក្ខុ កាលមកាសិ ។ ភេស កុក្កុដ្ឋំ អយោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ កិក្ខុវេ ធម្មណាធិប្បាយស្សាតិ ។
 តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ តិលាចោ
 ហោតិ ។ តំ កិក្ខុ មណាធិប្បយោ និចារេសុំ ។
 សោ កិក្ខុ កាលមកាសិ ។ បេ ។ សោ កិក្ខុ ធន
 កាលមកាសិ ។ ភេស កុក្កុដ្ឋំ អយោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ កិក្ខុវេ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចុ
 យស្សាតិ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 កិក្ខុ តិលាចោ ហោតិ ។ តស្ស កិក្ខុ អន្ត
 អនិសុ ។ សោ កិក្ខុ កាលមកាសិ ។ ភេស
 កុក្កុដ្ឋំ អយោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ កិក្ខុវេ ធម្ម
 ណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
 អញ្ញតរោ កិក្ខុ តិលាចោ ហោតិ ។ តស្ស កិក្ខុ
 មណាធិប្បយោ អន្ត អនិសុ ។ សោ កិក្ខុ
 កាលមកាសិ ។ បេ ។ សោ កិក្ខុ ធន កាលម
 កាសិ ។ ភេស កុក្កុដ្ឋំ អយោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 កិក្ខុវេ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចុយស្សាតិ ។

ច្បុយចាប់កិក្ខុនោះផ្តល់ ។ កិក្ខុនោះក៏ធ្វើមណាគាលវេ ។ ពួកកិក្ខុ
 ទាំងនោះក៏មានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ
 ទាំងឡាយ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ វតមានអាបត្តិ៖ ។
 សម័យនោះឯង មានកិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ កិក្ខុទាំងឡាយមានបំណង
 នឹងសម្លាប់ ទើប (នាំគ្នា) ផ្តល់កិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុនោះក៏ធ្វើមណាគាលវេ
 ។ បេ ។ កិក្ខុនោះមិនបានធ្វើមណាគាល ។ ពួកកិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តី
 សន្សំយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិ
 ប្រាកដក្រៃ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិថ្មល្លច្ចុយ ។ សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ
 មួយរូបមានជម្ងឺ ។ កិក្ខុទាំងឡាយបានឱ្យបាយដល់កិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុនោះ
 ក៏ធ្វើមណាគាលវេ ។ ពួកកិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់
 មិនត្រូវអាបត្តិ៖ ។ សម័យនោះឯង មានកិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ កិក្ខុ
 ទាំងឡាយមានបំណងនឹងសម្លាប់ បានឱ្យបាយដល់កិក្ខុនោះ ។ កិក្ខុនោះ
 ក៏ធ្វើមណាគាលវេ ។ បេ ។ កិក្ខុនោះមិនបានធ្វើមណាគាល ។ ពួក
 កិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មិនត្រូវអាបត្តិប្រាកដក្រៃ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិថ្មល្លច្ចុយ ។

ពាក្យសម្តែង ពិធីសម្ភោធស្ប វិនិច្ឆ័យ អន្តរាគមន៍

តេជ ទោ មន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
 តិលានោ ហោតិ ។ តស្ស ភិក្ខុ ទានំ អនិស្ស ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសំ ។ តេសំ កុក្កុច្ឆំ អ-
 ហោសំ ។ មេ ។ អនាមត្តិ ភិក្ខុវេ ធម្មណាធិប្ប-
 យស្សាតិ ។ តេជ ទោ មន សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ តិលានោ ហោតិ ។ តស្ស ភិក្ខុ មណា-
 ធិប្បយា ទានំ អនិស្ស ។ សោ ភិក្ខុ កាលមកាសំ
 ។ មេ ។ សោ ភិក្ខុ ន កាលមកាសំ ។ តេសំ
 កុក្កុច្ឆំ អហោសំ ។ មេ ។ អនាមត្តិ ភិក្ខុវេ
 ចារាធិកស្ស អាចត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។

(២១៥) តេជ ទោ មន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
 បុត្តមតិកា ជារេន ភត្តិធិ ហោតិ ។ សា ភិក្ខុ បកំ
 ភិក្ខុ ឯតនកេច ឥឡ្យយ្យ កត្តាតានំ ជាតាហិតិ ។
 សុដ្ឋ ភតិធិតំ តស្ស កត្តាតានំ អនាសំ ។ ទារកោ
 កាលមកាសំ ។ តស្ស កុក្កុច្ឆំ អហោសំ ។ មេ ។

ពាក្យសម្តែង សិប្បចទ៏ ៣ វិនិច្ឆ័យ វិនិច្ឆ័យប្រាសាទប្តីជាដើម

សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានធម៌ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឲ្យទឹក
 សម្រាប់ដឹកដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមហោគាលទៅ ។ ភ្នកភិក្ខុ
 ទាំងនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អាចភ្នំមិនបានដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។
 សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបមានធម៌ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបាន
 បំណងនឹងសម្លាប់ ទើបឲ្យទឹកសម្រាប់ដឹកដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើ
 មហោគាលទៅ ។ មេ ។ ភិក្ខុនោះមិនបានធ្វើមហោគាល ។ ភ្នកភិក្ខុ
 ទាំងនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មិនត្រូវអាចភ្នំបានជំនេរ ត្រូវត្រឹមតែអាចភ្នំដល់ម្ចាស់ ។

(២១៨) សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ ព្រាងប្រាសាទកម្ពុជកយូរ
 ហើយ ទើបមានភិក្ខុនឹងសហាយ ។ ស្រីនោះបាននិយាយនឹងភិក្ខុថា
 ជីកុនថា^(១) សូមទានមេត្តាចុះរលាកម្ចាស់ សូមទានប្រាប់ថ្នាំវិល្លគគតិ
 (ឲ្យទានខ្ញុំកុរុណា) ។ ភិក្ខុនោះទទួលថា ស្រួលហើយប្តូរស្រី ហើយ
 ក៏បានឲ្យថ្នាំវិល្លគគតិដល់ស្រីនោះ ។ ទារក (ដែលនៅក្នុងគភ៌) ក៏ធ្វើ
 មហោគាលទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា

១ ភិក្ខុម្នាក់ទូលទៅកាន់ព្រៃល្ងា ដឹកថ្នាំវិល្លគគតិដល់ស្រីស្នាមនឹងត្រីចូល ។

អាមត្តិ ភ្នំ ភ័ក្ត្រ អាមត្តា ចារាជិតភ្នំ ។ តេជ ទោ មន
 សមយេន អញ្ញតាស្ស បុរិសស្ស ទ្វេ បជាបតិយោ ហោត្តិ
 ឯកា វណ្ណា^១ ឯកា វិជាយំដី ។ វណ្ណា ឥត្តិ កុល្យ-
 បតំ ភ័ក្ត្រំ ឯតទរោច សរេ សា កន្តេ វិជាយំស្សតិ
 សទ្ធស្ស កុដ្ឋុស្ស ឥស្សរា កវិស្សតិ ឥឡ្យយ្យ តស្សា
 កត្តាតតំ ជាតាហិតំ ។ សុដ្ឋុ កតិធិតិ តស្សា កត្តាតតំ
 អនាសំ ។ មារកោ កាលមកាសំ ។ មាតា ន
 កាលមកាសំ ។ តស្ស កុត្តិដ្ឋំ អហោសំ ។ មេ ។
 អាមត្តិ ភ្នំ ភ័ក្ត្រ អាមត្តា ចារាជិតភ្នំ ។ តេជ ទោ
 មន សមយេន អញ្ញតាស្ស បុរិសស្ស ទ្វេ បជា-
 បតិយោ ហោត្តិ ឯកា វណ្ណា ឯកា វិជាយំដី ។
 វណ្ណា ឥត្តិ កុល្យបតំ ភ័ក្ត្រំ ឯតទរោច សរេ សា
 កន្តេ វិជាយំស្សតិ សទ្ធស្ស កុដ្ឋុស្ស ឥស្សរា
 កវិស្សតិ ឥឡ្យយ្យ តស្សា កត្តាតតំ ជាតាហិតំ ។
 សុដ្ឋុ កតិធិតិ តស្សា កត្តាតតំ អនាសំ ។ មាតា
 កាលមកាសំ ។ មារកោ ន កាលមកាសំ ។ តស្ស
 កុត្តិដ្ឋំ អហោសំ ។ មេ ។ អាមត្តិ ភ័ក្ត្រ ចារាជិតស្ស

១ វណ្ណសិវិ យោវា កត្តិ ទេស្តា ឥស្សរិ ន លោ បដិម សរេចិ ។

ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវតែបង្អួចបង្អួចដំកើរហើយ ។ សម័យនោះឯង មានបុរស
 ម្នាក់មានប្រពន្ធពីរ (តែ) ប្រពន្ធម្នាក់នោះជាស្រីអាក្រក់ ម្នាក់ទៀតជាស្រី
 មានកូន ។ ស្រីអាក្រក់នោះនឹងភិក្ខុជាដីកូនជា បតិគ្រិលាកម្មាសំ បើស្រី
 នោះសម្រាលកូន មុខតែនឹងបានជាផ្កាស្រស់ស្រាយស្រស់ ក្នុងសម្រាល
 មេត្តាចុះលោកម្ចាស់ សូមបានប្រាប់ថ្នាំវិល្លុកភកិវាចញ ។ ភិក្ខុទទួលថា
 ស្រួលហើយ ប្អូនស្រី (ថាហើយ) ក៏បានឲ្យថ្នាំវិល្លុកភកិវាចស្រីនោះ ។
 ពាក (វិជលនោភកិវាច) ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ ឯម្តាយមិនបានធ្វើ
 មរណកាលទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវតែបង្អួចបង្អួចដំកើរហើយ ។ សម័យនោះឯង មានបុរស
 ម្នាក់មានប្រពន្ធពីរ ប្រពន្ធម្នាក់ជាស្រីអាក្រក់ ម្នាក់ជាស្រីមានកូន ។ ឯស្រីអាក្រ
 ក់នោះនឹងភិក្ខុជាដីកូនជា បតិគ្រិលាកម្មាសំ បើស្រីនោះសម្រាលកូន
 នឹងបានជាផ្កាស្រស់ស្រាយស្រស់ ក្នុងសម្រាល មេត្តាចុះ លោកម្ចាស់
 សូមបានប្រាប់ថ្នាំវិល្លុកភកិវាចញ ។ ភិក្ខុជាដីកូនទទួលថា ស្រួលហើយ
 ប្អូនស្រី (ថាហើយ) ក៏បានឲ្យថ្នាំវិល្លុកភកិវាចស្រីនោះ ។ ម្តាយក៏ធ្វើ
 មរណកាលទៅ ។ ឯពាកមិនធ្វើមរណកាលទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវតែបង្អួចបង្អួចដំកើរ

បាវនាសម្រាប់ ភិក្ខុវិទ្យាសម្រាប់ វិន័យសម្រាប់ ធម្មបទ

អាចត្តិ ឥន្ទ្របុត្រស្ស ។ តេជ ចោ បទ សម-
 យេន អញ្ញាតស្ស បុរិសស្ស ទ្វេ បដាបនិយោ ហោត្តិ
 ឯតា វញ្ញា ឯតា វិជាយេនី ។ វញ្ញា ឥត្តិ ឥន្ទ្រ-
 បតំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច សាច សា កន្តេ វិជាយេស្សតិ
 សត្វស្ស ឥន្ទ្រស្ស ឥស្សរា វិស្សតិ ឥធម្មយ្យ
 តស្ស តត្តាតាតំ ជាបាហិតិ ។ សុដ្ឋំ កតិច័តិ
 តស្ស តត្តាតាតំ អនាសិ ។ ឧភោ កាលបតំ-
 សុ ។ បេ ។ ឧភោ ទ កាលបតំសុ ។ តស្ស
 ឥន្ទ្រក្កំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិ-
 កស្ស អាចត្តិ ឥន្ទ្របុត្រស្ស ។ តេជ ចោ បទ
 សមយេន អញ្ញាតា តត្តិច័ ឥត្តិ ឥន្ទ្របតំ ភិក្ខុ
 ឯតទរោច ឥធម្មយ្យ តត្តាតាតំ ជាបាហិតិ ។
 តេជហិ កតិច័ ធម្មស្សតិ ។ សា មដ្ឋិតា តត្តិ
 ចារាតសិ ។ តស្ស ឥន្ទ្រក្កំ អហោសិ ។ បេ ។
 អាចត្តិ ត្ថំ ភិក្ខុ អាចត្តោ ចារាជិកត្ថិ ។ តេជ ចោ
 បទ សមយេន អញ្ញាតា តត្តិច័ ឥត្តិ ឥន្ទ្របតំ
 ភិក្ខុំ ឯតទរោច ឥធម្មយ្យ តត្តាតាតំ ជាបាហិតិ ។

បាវនាសម្រាប់ សិក្ខាបទ ៣ វិន័យសម្រាប់ វិទ្យាសម្រាប់ វិទ្យា

ត្រូវត្រឹមតែអាចត្តិបុគ្គលិក ។ សម័យនោះឯង មានបុរសម្នាក់មានប្រពន្ធ
 ពីរ ប្រពន្ធម្នាក់ជាស្រីគាត់ ម្នាក់ទៀតជាស្រីមានកូន ។ ស្រីគាត់
 និយាយនឹងភិក្ខុជាជំនុំនាម បដិគ្រិលោកម្ចាស់ បើស្រីនោះសង្រាលកូន
 គេនឹងបានជាចំលើទ្រព្យសម្បត្តិទាំងអស់ សូមទានមេត្តាចុះ លោកម្ចាស់
 សូមទានប្រាប់ថ្នាំវិល្លាសភិក្ខុ ។ ភិក្ខុទទួលថា ស្រីលោកម្ចាស់ស្រី
 (ថាហើយ) ក៏ឲ្យថ្នាំវិល្លាសភិក្ខុស្រីនោះ ។ ម្តាយនឹងកូនទាំងពីរនាក់
 ក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ បេ ។ ម្តាយនឹងកូនទាំងពីរនាក់មិនទាន់ធ្វើ
 មរណកាល ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទ្រង់ក្រាស់ថា
 ម្តាយភិក្ខុ មិនត្រូវអាចត្តិបុគ្គលិកទេ ត្រូវត្រឹមតែអាចត្តិបុគ្គលិក ។ សម័យ
 នោះឯង មានស្រីម្នាក់មានភិក្ខុ បាននិយាយនឹងភិក្ខុជាជំនុំនាម សូមទាន
 មេត្តាចុះ លោកម្ចាស់ សូមទានប្រាប់ថ្នាំវិល្លាសភិក្ខុ (ដល់ខ្ញុំ) ។ ភិក្ខុ
 នោះ គោលថា ខ្ញុំមិនស្រី បើដូច្នោះ នាងចូរច្របាច់ភោជនទៅ ។ ស្រី
 នោះក៏ច្របាច់ភោជនវិល្លាសភិក្ខុ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ទ្រង់ក្រាស់ថា ម្តាយភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាចត្តិបុគ្គលិកហើយ ។ សម័យ
 នោះឯង មានស្រីម្នាក់មានភិក្ខុបាននិយាយនឹងភិក្ខុជាជំនុំនាម សូមទាន
 មេត្តាចុះ លោកម្ចាស់ សូមទានប្រាប់ថ្នាំវិល្លាសភិក្ខុ (ឲ្យទានខ្ញុំត្រូវ)

វិធីបដិសេធនៃមហានិទ្ទេស

កេនហ៍ កតិដិ តាមេហ៍តិ ។ សា តាមេត្វា
 កត្តិ ចាតេសិ ។ តស្ស កុត្តិកុំ អហោសិ
 ។ មេ ។ អាបត្តិ កុំ កិក្កុ អាបត្តោ ចារាដិ
 កត្តិ ។ កេន ចោ បន សមយេន អញ្ញាតក
 វត្សា ឥត្តិ កុល្យបកំ កិក្កុ ឯតនរោច ឥឡ្យ
 កេសដ្ឋំ ជាតាហិ យេនាហិ វិជាយយ្យន្តិ ។ សុដ្ឋ
 កតិដិ តស្ស កេសដ្ឋំ អនាសិ ។ សា កាល
 បកាសិ ។ តស្ស កុត្តិកុំ អហោសិ ។ មេ ។
 អនាបត្តិ កិក្កុ ចារាដិកស្ស អាបត្តិ ធុត្តដស្សតិ ។
 កេន ចោ បន សមយេន អញ្ញាតក វិជាយនិ ឥត្តិ
 កុល្យបកំ កិក្កុ ឯតនរោច ឥឡ្យ កេសដ្ឋំ ជាតាហិ
 យេនាហិ ឯ វិជាយយ្យន្តិ ។ សុដ្ឋ កតិដិ តស្ស
 កេសដ្ឋំ អនាសិ ។ សា កាលបកាសិ ។ តស្ស
 កុត្តិកុំ អហោសិ ។ មេ ។ អនាបត្តិ កិក្កុ ចារា
 ដិកស្ស អាបត្តិ ធុត្តដស្សតិ ។

កុល្យ) កិក្កុនោះប្រាប់ថា វិនិច្ឆ័យស្រី បើដូច្នោះ នាងចូរកំដៅវិទូនោះ
 ទៅ ។ នាងនោះកំដៅវិទូក៏ល្អក្នុងមក ។ កិក្កុនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្កុ អ្នកឯងត្រូវតាមកិក្កុបាណធិក
 ហើយ ។ សម័យនោះឯង បានស្រីម្នាក់បាននិយាយនឹងកុល្យវក
 កិក្កុ ជា(ជីតុន)ថា សូមទានមេត្តាចុះ លោកម្ចាស់ ខ្ញុំគប្បីសម្រាល
 កូនដោយថ្នាំណា (ស្រួល) មេត្តាប្រាប់ថ្នាំនោះ (ផលខ្ញុំ) ។
 កិក្កុនោះទទួលថា ស្រួលហើយ ប្អូនស្រី (ថាហើយ) ក៏បានឱ្យថ្នាំផល
 នាងនោះ ។ នាងនោះក៏ធ្វើមណោកាលទៅ ។ កិក្កុនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្កុ មិនត្រូវតាមកិក្កុបាណធិកទេ
 ត្រូវត្រឹមតែតាមកិក្កុក្តី ។ សម័យនោះឯង បានស្រីម្នាក់ជាស្រីមានកូន
 បាននិយាយនឹងកិក្កុជាជីតុនថា សូមទានមេត្តាចុះ លោកម្ចាស់ ខ្ញុំមិន
 សម្រាលកូនដោយថ្នាំណា សូមលោកម្ចាស់ឱ្យថ្នាំនោះ (ផលខ្ញុំ) ។
 លោកនោះទទួលថា ស្រួលហើយ ប្អូនស្រី (ថាហើយ) ក៏បានឱ្យថ្នាំ
 ផលស្រីនោះ ។ នាងនោះក៏ធ្វើមណោកាលទៅ ។ កិក្កុនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្កុ មិនត្រូវតាមកិក្កុបាណធិកទេ
 ត្រូវត្រឹមតែតាមកិក្កុក្តី ។

[២៦៦] គេង ទោ បទ សមយេន ធាតុយោ ភិក្ខុ
 បន្តស្រាវជ្រាវ ភិក្ខុ អង្គប្រតិបត្តិការ ក្នុង យោសេស៊ី ។
 សា ភិក្ខុ ឧត្តសន្តោ^(១) អនុស្សាសកោ កាលម-
 កាសិ ។ តេសំ កុក្កុដ្ឋំ អយោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុវេ ចារាជិកស្ស អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្សាតិ^(២) ។

[២៦៧] គេង ទោ បទ សមយេន សន្តាសន្តិយោ
 ភិក្ខុ ធាតុយោ ភិក្ខុ កាម្មំ កាស្សាណាតិ ធិត្តវិទ្យា
 យោសេស៊ី ។ តេសំ កុក្កុដ្ឋំ អយោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុវេ ចារាជិកស្ស អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្សាតិ^(៣) ។

[២៦៨] គេង ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ក្នុងវេទ្ធកោ ភិក្ខុ យត្តំ ជីវិតា វោរោមេសិ ។
 កស្ស កុក្កុដ្ឋំ អយោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 ចារាជិកស្ស អាមត្តិ ធិត្តិយស្សាតិ ។

[២៦៩] គេង ទោ បទ សមយេន អញ្ញ-
 តរោ ភិក្ខុ អញ្ញាសំ ភិក្ខុ វាជ្ឈយត្តំ វិហារំ
 ចាយោសិ ។ តិ យត្តា ជីវិតា វោរោមេសិ ។

១ ឧ. ម. ឧត្តសន្តោ ។ ២-៣ ឧ. ម. អនាបត្តិ ភិក្ខុវេ ចារាជិកស្សាតិ ។

[២៦៦] សម័យនោះឯង ធាតុយោភិក្ខុចាំវិទ្យាយុទ្ធជាចំគ្រលេក
 ភិក្ខុ (មួយរូប) ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងពួកសន្តាសន្តិយភិក្ខុ ដោយចុះប្រែ
 ដៃ ។ ភិក្ខុនោះ (ស្រីប្រាជ្ញា) គត់ស្មុគស្មាញដើមស្លាប់ទៅ ។ ពួក
 ធាតុយោភិក្ខុចាំវិទ្យាយុទ្ធជាចំគ្រលេកមានសេចក្តីសន្សំរយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុចាំវិទ្យាយុទ្ធជាចំគ្រលេក មិនត្រូវអាបត្តិបាណិកទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិបាណិក ។

[២៦៧] សម័យនោះឯង ពួកសន្តាសន្តិយភិក្ខុគិតថា យើង
 ចំណីប្រើកម្ម^(១) (គិតហើយ) គឺចាប់សន្តិសម្រិញធាតុយោភិក្ខុមួយរូប
 ចាស់តែស្លាប់ទៅ ។ ពួកសន្តាសន្តិយភិក្ខុចាំវិទ្យាយុទ្ធជាចំគ្រលេកមានសេចក្តីសន្សំរយ
 កើតឡើង ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំវិទ្យាយុទ្ធជាចំគ្រលេក មិនត្រូវអាបត្តិ
 បាណិកទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិបាណិក ។

[២៦៨] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបជាពេទ្យចាប់ខ្លួនបាន
 ផ្តាច់បង្គំពីវិញ្ញាណមួយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំរយកើតឡើង ។ បេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបាណិកទេ ត្រូវត្រឹមតែអាបត្តិ
 បាណិក ។

[២៦៩] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបបានបញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅ
 កាន់វិហារដែលមានយក្ខភាព (អាស្រ័យទៅ) ។ ពួកយក្ខភិក្ខុ (ខ្មាំង ផ្តាច់

១ ធាតុយោភិក្ខុ ។

ភស្តុ កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ មេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ឧ-
 បរណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុ បរណាធិប្បាយោ អញ្ញតវ ភិក្ខុ វាទ្យ-
 យត្តំ វិហារំ ចារោសិ ។ តំ យត្តា ជីវិតា វោរោមេសុ
 ។ មេ ។ តំ យត្តា ឧ ជីវិតា វោរោមេសុ ។ ភស្តុ
 កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ មេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារា-
 ជិតស្ស អាបត្តិ ធុល្លត្ថយស្សាតិ ។ តេន ទោ
 បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អញ្ញតវ ភិក្ខុ
 វាទ្យកត្តាវ ចារោសិ ។ តំ វាទ្យា ជីវិតា វោរោ-
 មេសុ ។ ភស្តុ កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ មេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ ឧបរណាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ទោ បទ
 សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ បរណាធិប្បាយោ អញ្ញ-
 តវ ភិក្ខុ វាទ្យកត្តាវ ចារោសិ ។ តំ វាទ្យា
 ជីវិតា វោរោមេសុ ។ មេ ។ តំ វាទ្យា ជីវិតា ឧ
 វោរោមេសុ ។ ភស្តុ កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ មេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិតស្ស អាបត្តិ ធុល្លត្ថ-
 យស្សាតិ ។ តេន ទោ បទ សមយេន

បដិវិភក្តិការោ ។ ឯភិក្ខុវេទនាសេចក្តីសន្សំយ
 ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនមានអាបត្តិដល់ភិក្ខុវេទនាមិនមាន
 បំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបមានបំណងនឹងសម្លាប់
 តំបញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់វិហារដែលមានយក្ខតាច ។ ពួកយក្ខក៏ដាច់បដិ
 វិភក្តិការោ ។ មេ ។ ពួកយក្ខមិនបានដាច់បដិវិភក្តិការោ ។
 ឯភិក្ខុវេទនាសេចក្តីសន្សំយ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិបាណ៍ដកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិធុល្លត្ថយ ។ សម័យ
 នោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ចង់ចាត់ភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់ផ្លូវលំបាកមានសត្វសា-
 ហារ ។ សត្វសាហារព័ន្ធយក្តីដាច់បដិវិភក្តិការោ ។ ភិក្ខុអ្នក
 បញ្ជូនមានសេចក្តីសន្សំយ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនមាន
 អាបត្តិដល់ភិក្ខុវេទនាមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ
 មួយរូបមានបំណងនឹងសម្លាប់ បានបញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់ផ្លូវលំបាក
 ស្រយាលមានសត្វសាហារ ។ សត្វសាហារព័ន្ធយក្តីដាច់បដិវិភក្តិ
 ភិក្ខុការោ ។ មេ ។ ពួកសត្វសាហារមិនបានដាច់បដិវិភក្តិការោ ។
 ភិក្ខុអ្នកបញ្ជូនមានសេចក្តីសន្សំយ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិបាណ៍ដកទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិធុល្លត្ថយ ។ សម័យនោះឯង

បារាណស្ទ ភិក្ខុមគ្គ វិន័យសម្ពុទ្ធ វិនិច្ឆ័យ វិទិន្យ

អញ្ញាតោ ភិក្ខុ អញ្ញាតំ ភិក្ខុំ ចោរកត្តាវ ចារោសិ ។
តំ ចោរា ជីវិតា រោរោមេសំ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ មេ ។
អនាមត្តំ ភិក្ខុ ឧបរណាធិប្បាយស្សាតិ ។
តេន ទោ មន សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ មរណា
ធិប្បាយោ អញ្ញាតំ ភិក្ខុំ ចោរកត្តាវ ចារោសិ ។ តំ
ចោរា ជីវិតា រោរោមេសំ ។ មេ ។ តំ ចោរា ន ជីវិតា
រោរោមេសំ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ មេ ។
អនាមត្តំ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាមត្តិ ផុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[២២០] តេន ទោ មន សមយេន អញ្ញាតោ
ភិក្ខុ តំ មញ្ញាតោ តំ ជីវិតា រោរោមេសំ ។ តំ
មញ្ញាតោ អញ្ញំ ជីវិតា រោរោមេសំ ។ អញ្ញំ មញ្ញា
តោ តំ ជីវិតា រោរោមេសំ ។ អញ្ញំ មញ្ញាតោ
អញ្ញំ ជីវិតា រោរោមេសំ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ
។ មេ ។ អាមត្តិ ភិក្ខុ អាមត្តោ ចារាជិកស្សិ ។

បារាណស្ទ សិប្បទមី ៣ វិនិច្ឆ័យ វិទិន្យ

មានភិក្ខុមួយរូប បានបញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដាច់ស្រឡីន បាន
ចោរ (ពាស្រីយោទ) ។ ពួកចោរក៏ផ្តាច់បង្គំជីវិតភិក្ខុនោះទៅ ។ ភិក្ខុ
អ្នកបញ្ជូននោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
(បើ) មិនមានបំណងទ័ងសម្លាប់ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។ សមិយោនោះឯង
ភិក្ខុមួយរូបមានបំណងទ័ងសម្លាប់ ក៏បញ្ជូនភិក្ខុមួយរូបទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ
ដាច់ស្រឡីន ដែលមានចោរ (ពាស្រីយោទ) ។ ពួកចោរក៏ផ្តាច់បង្គំ
ជីវិតភិក្ខុនោះទៅ ។ មេ ។ ពួកចោរមិនបានផ្តាច់បង្គំជីវិតភិក្ខុនោះទេ ។
ភិក្ខុអ្នកបញ្ជូននោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកមិនត្រូវអាបត្តិបារាណស្ទទេ ត្រូវតែត្រឡប់មកវិញ ។

[២២០] សមិយោនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូប បំណាំភិក្ខុជាសត្រូវនោះ
បាន ហើយក៏ទៅផ្តាច់បង្គំជីវិតភិក្ខុជាសត្រូវនោះទៅ ។ បំណាំភិក្ខុជា
សត្រូវនោះបាន តែទៅផ្តាច់បង្គំជីវិតភិក្ខុដទៃវិញ ។ ចូលចិត្តថាជាភិក្ខុ
ដទៃ តែទៅផ្តាច់បង្គំជីវិតភិក្ខុជាសត្រូវនាវិញ ។ សំគាល់ថាជាភិក្ខុ
ដទៃ ក៏ទៅផ្តាច់បង្គំជីវិតភិក្ខុដទៃ (ចោរ) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាណស្ទហើយ ។

[២២០] គេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ អមនុស្សេន គហិតោ ហោតិ ។ អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ ឥស្ស ភិក្ខុនោ បណារំ អនាសិ ។ សោ
 ភិក្ខុ កាលមកាសំ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ
 ។ មេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ឧបរណាធិប្បាយស្សនតិ ។
 គេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អ
 មនុស្សេន គហិតោ ហោតិ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 មរណាធិប្បាយោ ឥស្ស ភិក្ខុនោ បណារំ អនាសិ ។
 សោ ភិក្ខុ កាលមកាសំ ។ មេ ។ សោ ភិក្ខុ
 ន កាលមកាសំ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ
 ។ មេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ វារាជិកស្ស អាបត្តិ
 ឥន្ទ្រច្ឆយស្សនតិ ។

[២២២] គេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 កល្យាណធម្មស្ស សត្តកថំ កាលេសិ ។ សោ
 អនិមុត្តោ កាលមកាសំ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោ
 សិ ។ មេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ឧបរណាធិប្បាយស្ស
 នតិ ។ គេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ

[២២១] សម័យានោធនំ មានភិក្ខុមួយរូបខ្លាចចូល ។ មាន
 ភិក្ខុមួយរូបទៀតបានវាយភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។
 ភិក្ខុដែលវាយនោះក៏មានសេចក្តីសន្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុ (បើ) មិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវតាមភ្លិច ។ សម័យានោធនំ
 មានភិក្ខុមួយរូបខ្លាចចូលដែរ ។ មានភិក្ខុមួយរូបទៀតមានបំណងនឹង
 សម្លាប់ បានវាយភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ធ្វើមរណកាលទៅ ។ មេ ។ ភិក្ខុ
 នោះមិនបានធ្វើមរណកាល ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ មេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអបក្ខំបារាជិកទេ ត្រូវតែត្រឹមតាមភ្លិ
 ថ្កល្លច្ឆ័យ ។

[២២២] សម័យានោធនំ មានភិក្ខុមួយរូបពាលសត្តកថា (ថ្លែង
 អំពីស្ថានសួគ៌) ផ្សំបុគ្គលដែលបានធ្វើអំពើល្អ ។ បុគ្គលដែលបាន
 ស្តាប់នោះ ក៏អត់ធ្វើមធ្វើមរណកាលទៅ ។ ភិក្ខុអស់ដែលមានសេចក្តី
 សន្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹង
 សម្លាប់ មិនត្រូវតាមភ្លិច ។ សម័យានោធនំ មានភិក្ខុមួយរូបមានបំណង

មារណានិយាយោ កាលណា កម្មស្ស វិជ្ជាស្ស កម្មស្ស កម្មស្ស
 សិ ។ សោ អធិប្បត្តោ កាលមកាសិ ។ មេ ។
 សោ អធិប្បត្តោ ឧ កាលមកាសិ ។ វស្ស កុក្កុដ្ឋំ
 អហោសិ ។ មេ ។ អធិប្បត្តំ កិក្ខុ ឧបាយកស្ស
 អធិប្បត្តំ ឧបាយកស្ស ។ តេជ ទោ មជ សម-
 យេន អញ្ញាតោ កិក្ខុ ឧបាយកស្ស ឧបាយកស្ស
 កាលសិ ។ សោ ឧត្តសិក្ខា កាលមកាសិ ។ វស្ស
 កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ មេ ។ អធិប្បត្តំ កិក្ខុ ឧ
 មារណានិយាយស្ស ។ តេជ ទោ មជ សមយេន
 អញ្ញាតោ កិក្ខុ មារណានិយាយោ ឧបាយកស្ស
 ឧបាយកស្ស កាលសិ ។ សោ ឧត្តសិក្ខា កាលម-
 កាសិ ។ មេ ។ សោ ឧត្តសិក្ខា ឧ កាលមកាសិ ។
 វស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ មេ ។ អធិប្បត្តំ កិក្ខុ
 ឧបាយកស្ស អធិប្បត្តំ ឧបាយកស្ស ។

(២២៣) តេជ ទោ មជ សមយេន អាឡ-
 វិកា កិក្ខុ ឧបាយកស្ស កាលសិ វស្ស កុក្កុដ្ឋំ ។
 អញ្ញាតោ កិក្ខុ អញ្ញាតោ កិក្ខុ ឧបាយកស្ស

វិជ្ជាស្ស ចេសិ វិជ្ជាស្ស វិជ្ជាស្ស វិជ្ជាស្ស វិជ្ជាស្ស
 ហើយ ។ បុគ្គលនោះក៏មិនដឹងថា ធ្វើមារណាកាលទៅ ។ មេ ។ បុគ្គលនោះ
 បានអត់ដឹងថា វិជ្ជាស្ស ធ្វើមារណាកាលទេ ។ ឯកិក្ខុស្ស វិជ្ជាស្ស
 សេចក្តីសន្សំ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ មិនត្រូវតាមកិ-
 ក្ខុ វិជ្ជាស្ស ត្រូវតែត្រឹមតាមកិក្ខុ វិជ្ជាស្ស ។ សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ
 មួយរូបបានប្រាថ្នា វិជ្ជាស្ស ចេសិ វិជ្ជាស្ស វិជ្ជាស្ស វិជ្ជាស្ស
 កិក្ខុ ។ បុគ្គលនោះក៏មិនដឹងថា ធ្វើមារណាកាលទៅ ។ មេ ។ បុគ្គល
 នោះក៏មិនដឹងថា វិជ្ជាស្ស ធ្វើមារណាកាលទេ ។ ឯកិក្ខុស្ស វិជ្ជាស្ស
 សេចក្តីសន្សំ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ មិនត្រូវតាមកិ-
 ក្ខុ វិជ្ជាស្ស ត្រូវតែត្រឹមតាមកិក្ខុ វិជ្ជាស្ស ។ សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ
 មួយរូបបានប្រាថ្នា វិជ្ជាស្ស ចេសិ វិជ្ជាស្ស វិជ្ជាស្ស វិជ្ជាស្ស
 កិក្ខុ ។ បុគ្គលនោះក៏មិនដឹងថា ធ្វើមារណាកាលទៅ ។ មេ ។ បុគ្គល
 នោះក៏មិនដឹងថា វិជ្ជាស្ស ធ្វើមារណាកាលទេ ។ ឯកិក្ខុស្ស វិជ្ជាស្ស
 សេចក្តីសន្សំ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ មិនត្រូវតាមកិ-
 ក្ខុ វិជ្ជាស្ស ត្រូវតែត្រឹមតាមកិក្ខុ វិជ្ជាស្ស ។

(២២៤) សម័យនោះឯង កិក្ខុនៅស្រុកភាគខាង កាលធ្វើមារណា
 វិជ្ជាស្ស វិជ្ជាស្ស វិជ្ជាស្ស វិជ្ជាស្ស វិជ្ជាស្ស វិជ្ជាស្ស

អាវុសា មត្រ បិណ្ឌ ជិញ្ញាហ័តិ ។ តំ តត្រ មិសំ ជិទ្ធនំ
 វុត្តា ឧត្តវិទ្ធា មារសំ ។ តស្ស តុក្កុដ្ឋំ អហោសំ
 ។ មេ ។ អនាមត្តំ ភិក្ខុ ធម្មណាជិប្បាយស្សាតំ ។
 តេន ទោ បទ សមយេន អាណ្ហិតា ភិក្ខុ ជវកម្មំ
 តារក្ខា វុត្តំ ជិទ្ធនំ ។ អញ្ញាភរោ ភិក្ខុ មណា-
 ជិប្បាយោ អញ្ញាតំ ភិក្ខុ ឯវននរោច អាវុសោ មត្រ
 បិណ្ឌ ជិញ្ញាហ័តិ ។ តំ តត្រ មិសំ ជិទ្ធនំ វុត្តា
 ឧត្តវិទ្ធា មារសំ ។ មេ ។ វុត្តា ឧត្តវិទ្ធា ធម្ម មារសំ ។
 តស្ស តុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ មេ ។ អនាមត្តំ ភិក្ខុ
 ចារាជិកស្ស អាមត្តំ ធុល្លច្វយស្សាតំ ។

[២២២] តេន ទោ បទ សមយេន ធុល្លច្វយ
 ភិក្ខុ នាយំ អាសំម្បេសុំ ។ មទុស្សា ធុញ្ញា កាល-
 មតំសុ ។ តេសំ តុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ មេ ។ អនាមត្តំ
 ភិក្ខុវេ ធម្មណាជិប្បាយស្សាតំ ។ តេន ទោ បទ
 សមយេន ធុល្លច្វយ ភិក្ខុ មណាជិប្បាយា នាយំ
 អាសំម្បេសុំ ។ មទុស្សា ធុញ្ញា កាលមតំសុ ។ មេ ។

ទៀតថា ម្ចាស់អាវុសា លោកចូរឈរត្រង់ទីនេះគាប់លើទៅ ។ ដើមឈើ
 ក៏លំសន្តត់ភិក្ខុនោះដែលកំពុងឈរគាប់ស្លាប់ក្នុងទីនោះទៅ ។ ភិក្ខុអក
 បង្ហប់នោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ភិក្ខុ
 ដែលមិនប្រាថ្នាទាំងសម្រាប់មិនត្រូវតែបង្ហូរទេ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនៅ
 ស្រុកពេជ្រ កាលទាំងមូលបាននាំគ្នាគាប់ដើមឈើ ។ មានភិក្ខុមួយរូប
 មានបំណងនឹងសម្លាប់ ទើបនិយាយនឹងភិក្ខុមួយរូបទៀតថា ម្ចាស់អាវុសា
 លោកចូរឈរត្រង់ទីនេះគាប់លើទៅ ។ ដើមឈើក៏លំសន្តត់ភិក្ខុនោះ
 ដែលកំពុងឈរគាប់ស្លាប់ក្នុងទីនោះទៅ ។ មេ ។ ដើមឈើលំសន្តត់មិន
 ស្លាប់ ។ ភិក្ខុអកបង្ហប់នោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវតែបង្ហូរទេ ត្រូវតែត្រឹមតាមក្តីប្រយ័ត្ន ។

[២២២] សម័យនោះឯង ធុញ្ញាភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាដុតភ្លើងវិញ ។
 មទុស្ស (ដែលនៅក្នុងវិញ) ត្រូវភ្លើងនេះស្លាប់ (ជាច្រើននាក់) ។ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះក៏មានសេចក្តីសន្ស័យ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងសម្លាប់ មិនត្រូវតែបង្ហូរទេ ។
 សម័យនោះឯង ពួកធុញ្ញាភិក្ខុមានបំណងនឹងសម្លាប់ក៏នាំគ្នាដុតភ្លើង
 វិញ ។ មទុស្សទាំងឡាយត្រូវភ្លើងវិញនេះស្លាប់ (ជាច្រើននាក់) ។ មេ ។

មនុស្ស ធម្មតា ន កាលមគ្គសុ ។ តេសៈ គុក្កុដ្ឋំ
អហោសិ ។ បេ ។ អនាមត្តិ កំត្រូវ ចារាជិតស្ស
អាមត្តិ ធុល្លុយស្សតិ ។

[២២៥] ភេន ចោ បន សមយេន អញ្ញាតរា
កិក្កុ អាឃាតនំ កត្តា ហោរយាតកំ ឯតនរោច
អាវុសា មាយ៉មំ កំលមេសិ ឯកេន បហារេន
ជីវិតា រោរោមេហិតិ ។ សុដ្ឋុ កន្តតិ ឯកេន បហារេន
ជីវិតា រោរោមេសិ ។ តស្ស គុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ បេ ។
អាមត្តិ ភំ កិក្កុ អាមត្តា ចារាជិតតិ ។ ភេន ចោ បន
សមយេន អញ្ញាតរា កិក្កុ អាឃាតនំ កត្តា ហោរយាតកំ
ឯតនរោច អាវុសា មាយ៉មំ កំលមេសិ ឯកេន
បហារេន ជីវិតា រោរោមេហិតិ ។ សោ ធាហំ កុម្មិ
រេចំ ករិស្សមិតំ តំ ជីវិតា រោរោមេសិ ។ តស្ស គុក្កុដ្ឋំ
អហោសិ ។ បេ ។ អនាមត្តិ កំត្រូវ ចារាជិតស្ស
អាមត្តិ ធុល្លុយស្សតិ ។

[២២៦] ភេន ចោ បន សមយេន អញ្ញាតរា
បុរិសា កុលយេ(១) ហត្ថនាមច្ឆិទ្ធា ញាតតេហិ

១ ១. ម. ញាតិយេ ។

ពួកមនុស្សត្រូវត្រឡប់ទៅវិញវិញ ។ ពួកភិក្ខុខំនោះក៏មានសេចក្តី
សន្សំយ ។ បេ ។ ជ្រងំត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ពួកអ្នកមិនត្រូវ
អាមត្តិបារាជិតទេ ត្រូវតែត្រឹមត្រូវតែម្តង ។

[២២៧] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបដើរទៅកាន់ទីសម្លាប់ចោរ
ហើយបាននិយាយនឹងពេជ្រយាតថា ម្ចាស់អាវុសា អ្នកកុំធ្វើបុរសនេះ
លំបាកឡើយ អ្នកច្បងចប់ជីវិតដោយប្រហារត្រឹមម្តងទៅ ។ ពេជ្រ-
យាតទទួលពាក្យថា ស្រួលហើយ លោកម្ចាស់ (ថាហើយ) ក៏ផ្តាច់
ចំនីជីវិត (ចោរ) ដោយប្រហារត្រឹមម្តង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សន្សំយ ។ បេ ។ ជ្រងំត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាមត្តិបារាជិត
ហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបដើរទៅកាន់ទីសម្លាប់ចោរ
ហើយបាននិយាយនឹងពេជ្រយាតថា ម្ចាស់អាវុសា អ្នកកុំធ្វើបុរសនេះឱ្យ
លំបាកឡើយ ចូរអ្នកផ្តាច់ចំនីជីវិតដោយប្រហារត្រឹមម្តងទៅ ។ ពេជ្រ-
យាតឆ្លើយថា ខ្ញុំព្រះករុណាមិនធ្វើតាមពាក្យលោកទេ (ថាហើយ) ក៏
ផ្តាច់ចំនីជីវិតបុរសនោះទៅ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។
ជ្រងំត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកមិនត្រូវអាមត្តិបារាជិតទេ ត្រូវតែត្រឹម
តាមត្តិទុក្ខជ ។

[២២៨] សម័យនោះឯង មានបុរសម្នាក់នេកាតវិជ្ជាការដ៏ធំ (មក
ទៅ) ក្នុងមុខត្រកូល មានពួកញាតិមកប្រជុំគ្នាព្រាបាល ។ មានភិក្ខុមួយរូប

សម្បត្តិកំណើត ហោតិ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តេ មនុស្ស
 ឯតទភេត អាវុសោ ឥច្ឆត ឥមស្ស មរណន្តិ ។ អាម
 កន្ត ឥច្ឆាមាតិ ។ តេធម៌ តត្តំ ចាយេថាតិ ។ តេ
 តំ តត្តំ ចាយេសុំ ។ សោ កាលមកាសិ ។ តស្ស
 កុក្កុំ អហោសិ ។ មេ ។ អាមត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាមញ្ញ
 ចារាជិតន្តិ ។ តេធម ទោ មធម សមយេន អញ្ញតរោ
 ចុវិសោ កុលយថ ហត្ថចានន្តិញ្ញោ ញាតតេហិ
 សម្បត្តិកំណើត ហោតិ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តេ មនុស្ស
 ឯតទភេត អាវុសោ ឥច្ឆត ឥមស្ស មរណន្តិ ។ អាមយេ
 ឥច្ឆាមាតិ ។ តេធម៌ លោណាសោចិកំ^(១) ចាយេថាតិ ។ តេ តំ លោណាសោចិ-
 កំ^(២) ចាយេសុំ ។ សោ កាលមកាសិ ។ តស្ស
 កុក្កុំ អហោសិ ។ អថទោ សា ភិក្ខុ ភិក្ខុ ឯឯ
 ឯតទភេត អាវុសោ ។ ភិក្ខុ ឯឯយោ ភិក្ខុ ឯឯ ឯតទភេត
 អាវុសោ ។ ភិក្ខុ កតរោ ឯតទភេត អាវុសោ ។
 អាមត្តិ សា ភិក្ខុ ភិក្ខុ ភិក្ខុ ភិក្ខុ អាមញ្ញ ចារាជិតន្តិ ។

ឯតទភេត ឯតទភេត ។

១-២ ឧ. ម. លោណាសុចិកំ ។

បាននិយាយនឹងពួកមនុស្សទាំងនោះថា ម្ចាស់ភាវុសោ អ្នកទាំងឡាយចង់
 ឲ្យចុះសេនេស្វាចារ ។ ពួកមនុស្សឆ្លើយតបថា កុណា យើងចង់ឲ្យគាត់
 ស្លាប់ដែរ ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យគាត់ជិតខ្លាញ់
 ទឹកដោះគោទៅ ។ ពួកមនុស្សក៏ឲ្យចុះសេនេស្វាចារទៅដោះគោ ។
 ចុះសេនេស្វាចារទៅដោះគោ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ ថេ ។
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវតែបង្កប់ប្រាក់ដើម ។ សម័យ
 នោះឯង មានបុរសម្នាក់គោតវិជ្ជាជីវិត (មកទៅ) ក្នុងផ្ទះភិក្ខុ ពួក
 ញាតិក៏ប្រជុំគ្នាមកព្យាបាល ។ មានភិក្ខុនិ (មួយរូប) និយាយនឹងពួក
 មនុស្សទាំងនោះថា ម្ចាស់ភាវុសោ អ្នកទាំងឡាយចង់ឲ្យចុះសេនេស្វាចារ
 ចុះ ។ ពួកមនុស្សឆ្លើយថា កុណា លោកម្ចាស់ យើងចង់ឲ្យស្លាប់
 ដែរ ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យគាត់ជិតខ្លាញ់ត្រា
 ដោយអំបិលទៅ ។ មនុស្សទាំងនោះក៏ឲ្យចុះសេនេស្វាចារទៅដោះគោ
 ដោយអំបិលទៅ ។ ចុះសេនេស្វាចារទៅដោះគោ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 សន្សំយ ។ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុនោះបានប្រាប់ដំណើរនេះដល់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុនិក៏ដំណាលសេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួក
 ភិក្ខុក៏ក្រាមទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះជីវិតព្រះកោត ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវតែបង្កប់ប្រាក់ដើម ។

បញ្ជីឈ្មោះ បញ្ជីសំបុត្រ

(២២៧) គេង សមយេន ពុទ្ធា កតត វេសាលយំ
 វិហារតិ មហាវេន ក្សត្រាសាលាយំ ។ គេង ទោ
 បន សមយេន សម្ពុហុលា សង្កត្តា សម្ពុត្តា កំត្ត
 វត្តមុនាយ ធនិយា តិវេ វស្សំ ទុបត្តិសុ ។ គេង
 ទោ បន សមយេន វដ្ឋិ ទុត្តិក្ខា ហោតិ ភ្នំហិតិកា
 សេត្តិកា សលាការុត្តា ធន សុគរា ទុរោធន
 បត្តហោន យាបេតុំ ។ អថទោ គេសំ កំត្ត
 ឯតនហោសិ ឯតហិ ទោ វដ្ឋិ ទុត្តិក្ខា ភ្នំហិតិកា
 សេត្តិកា សលាការុត្តា ធន សុគរា ទុរោធន
 បត្តហោន យាបេតុំ គេង ទុ ទោ មយំ ទុហាយេន

បញ្ជីឈ្មោះ សំបុត្រ ទំ ៤

(២២៨) សម័យនោះ ព្រះសម្ពុត្តាម្ចាស់ដ៏មានព្រះកោតទ្រង់គង់
 នៅក្នុងគោរពសាលាព្រះហោរាទៀបគ្រែសេសាលី ។ គ្រានោះ មានកំត្ត
 ព្រឹទ្ធរូបជាមិត្តបាទដ៏ប្រចេះត្រាថ្មី និងមិត្តស្និទ្ធស្នាលមាំមួន បាទនៅចាំ
 ស្រកប្រែប្រួលស្និទ្ធកម្ម ។ កាលនោះ ស្រកថ្មីកែតម្រូវអស់បាយ
 មនុស្សពាន់ខ្សោយចិត្តមិនបានដោយកម្រិតគ្រោក មនុស្ស (ដែលគ្រ
 សំបុត្រស្រាប់ ក៏ដល់ទូរសេចក្តីស្ងប់) មានភ្នំនិស (ដោយសាលីវេនដី)
 មនុស្ស (ដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិល្អមធ្យមស្រុកអង្គរពេទ្យ) ក៏មិន
 ងាយនឹងទិញដូរដែរ លុះតែមានស្នាក់កាន់ជាសំគាល់ ទើបទិញដូរបាន
 មនុស្សពាន់សំបុត្រស្រុកនោះនឹងព្យាយាមស្វែងរកកាហារបាទដោយ
 កម្រិតគ្រោក ។ វេលានោះឯង កំត្តពាន់នោះក៏គិតគូរ វេទនា ស្រក
 ថ្មីកែតម្រូវអស់បាយ មនុស្សពាន់ខ្សោយចិត្តមិនបានដោយកម្រិត
 គ្រោក មនុស្ស (ដែលគ្រសំបុត្រស្រាប់ ក៏ដល់ទូរសេចក្តីស្ងប់) មានភ្នំនិស
 (ដោយសាលីវេនដី) មនុស្ស (ដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិល្អមធ្យមស្រុក
 អង្គរពេទ្យ) ក៏មិនងាយនឹងទិញដូរដែរ លុះតែមានស្នាក់កាន់ជា
 សំគាល់ទើបទិញដូរបាន មនុស្សពាន់សំបុត្រស្រុកនោះនឹងព្យាយាម
 រកកាហារបាទដោយកម្រិតគ្រោក គឺយើងនឹងគិតថ្លៃ បាយដូចម្តេច

សមត្ថា សម្មាទមាតា អវិទមាតា ជាសុតំ វស្សុ
 វស្សយ្យម ធន ច បិណ្ណកេន កិលមេយ្យមាតិ ។
 ឯកាទ្ធិ ឯវមាហំសុ ហទ្ធិ មយំ អាវុសា កិហិធំ
 កម្មត្ថំ អធំដ្ឋេន ឯវទ្ធិ អម្ពាតំ ធាតុំ មញ្ញិស្សត្ថិ
 ឯវំ មយំ សមត្ថា សម្មាទមាតា អវិទមាតា ជាសុតំ
 វស្សុ វស្សយ្យម ធន ច បិណ្ណកេន កិលមិស្សមាតិ ។
 ឯកាទ្ធិ ឯវមាហំសុ អលំ អាវុសា កិ កិហិធំ
 កម្មត្ថំ អធំដ្ឋេន ហទ្ធិ មយំ អាវុសា កិហិធំ
 ទ្ធិតយ្យំ ហទម ឯវទ្ធិ អម្ពាតំ ធាតុំ មញ្ញិស្សត្ថិ
 ឯវំ មយំ សមត្ថា សម្មាទមាតា អវិទមាតា
 ជាសុតំ វស្សុ វស្សយ្យម ធន ច បិណ្ណកេន កិល-
 មិស្សមាតិ ។ ឯកាទ្ធិ ឯវមាហំសុ អលំ អាវុសា
 កិ កិហិធំ កម្មត្ថំ អធំដ្ឋេន កិ កិហិធំ ទ្ធិតយ្យំ
 ហទេ(៤) ហទ្ធិ មយំ អាវុសា កិហិធំ អញ្ញមញ្ញិស្ស
 ទត្តិមទុស្សទម្មស្ស វស្សំ កាសិស្សម អស្សកា

១ ពារណេនីបិ បាណិ ។

ឱ្យបាមសាមគ្គិស្ថានេសេ កុំឱ្យមានវិវាទ ពាសវិទនិគ្គ ទៅចាំវស្សុ
 ឱ្យបានស្រួលផង កុំឱ្យលំបាកដោយអាហារបិណ្ណបាមផង ។ កិកុ
 ខ្លះឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសា បើម្តេច្នោះ យើងត្រូវទទួលកំប៉ាំងការ
 ការរបស់ពួកគ្រហស្ថចុះ កាលបើយើងធ្វើយ៉ាងនេះហើយ ពួកគ្រហស្ថ
 ទាំងនោះ គង់នឹងនឹកនាឱ្យអាហារផលវេយ្យិមិនខាន កាលបើបាន
 អាហារយ៉ាងនេះហើយ យើងក៏បានសាមគ្គិស្ថានេសេមិនវិវាទ ពាសវិទនិគ្គ
 ទៅចាំវស្សុក៏ស្រួលផង ហើយមិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ណបាមផង ។
 កិកុខ្លះឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសា កុំ ប្រយោជន៍អ្វីនឹងទទួលកំប៉ាំងការ
 របស់គ្រហស្ថ (នោះ) ម្ចាស់អាវុសា ល្បើយចុះ យើងត្រូវធ្វើជា
 អ្នកបំរើទាំងស្រុងដល់ពួកគ្រហស្ថវិញ កាលបើយើងធ្វើយ៉ាងនេះហើយ
 ពួកជនទាំងនោះគង់នឹងនឹកនាឱ្យអាហារបិណ្ណបាមផលវេយ្យិមិនខាន កាល
 បើបានអាហារយ៉ាងនេះ យើងនឹងត្រូវត្រៀមស្ថានេសេមិនវិវាទ ពាស
 វិទនិគ្គ ទៅចាំវស្សុក៏ស្រួលផង ហើយមិនលំបាកដោយអាហារបិណ្ណបាម
 ផង ។ កិកុខ្លះឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសា កុំ ប្រយោជន៍អ្វីនឹងទទួលកំប៉ាំង
 ការរបស់គ្រហស្ថ ប្រយោជន៍អ្វីនឹងធ្វើជាអ្នកបំរើទាំងស្រុងដល់ពួកគ្រ-
 ហស្ថ (នោះ) ម្ចាស់អាវុសា ល្បើយចុះ យើងត្រូវពាលអ្នកកុំមនុស្ស
 ធម្មតាយើងទៅវិញទៅមក ឱ្យពួកគ្រហស្ថ (គេស្តាប់វិញ) ថាកុំក្នុងលោក

ភិក្ខុ បឋមស្ស ឈានស្ស លាភី អសុតោ ភិក្ខុ
 ទុតិយស្ស ឈានស្ស លាភី អសុតោ ភិក្ខុ ទុតិយស្ស
 ឈានស្ស លាភី អសុតោ ភិក្ខុ ទុតិយស្ស ឈានស្ស
 លាភី អសុតោ ភិក្ខុ សោតាបន្ទៈ អសុតោ ភិក្ខុ
 សតតាតាមី អសុតោ ភិក្ខុ អតាតាមី អសុតោ
 ភិក្ខុ អហា អសុតោ ភិក្ខុ ទេវិញ្ញា អសុតោ
 ភិក្ខុ ចន្ទិកិញ្ញាតិ ឯវន្ត អម្ពានំ ឆាតុំ មត្តិស្សន្តិ
 វិវំ មយំ សមត្តា សម្មោទមាណា អវិទមាណា ជាសុតំ
 វស្សំ វសិស្សាម ខ ប បិណ្ឌកោណ តំលមិស្សា
 មាតិ ។ ឯសោយេវ ទោ អារុសា សោយ្យៈ យោ
 អម្ពានំ តិហំធំ អត្រមត្តាស្ស ទុតិយទុស្សន្តស្ស
 វិញ្ញា កាសិកោតិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ តិហំធំ
 អត្រមត្តាស្ស ទុតិយទុស្សន្តស្ស វិញ្ញំ កាសិសុ
 អសុតោ ភិក្ខុ បឋមស្ស ឈានស្ស លាភី ។ បេ ។
 អសុតោ ភិក្ខុ ទុតិយស្ស ឈានស្ស លាភី អសុតោ
 ភិក្ខុ សោតាបន្ទា ។ បេ ។ អសុតោ ភិក្ខុ ចន្ទិ-
 កិញ្ញាតិ ។ អថទោ តេ ទុស្សន្ត លាភា វត ទោ

ពុទ្ធលោកទី ១ ភិក្ខុឯណោះពុទ្ធលោកទី ២ ភិក្ខុឯណោះពុទ្ធលោកទី ៣
 ភិក្ខុឯណោះពុទ្ធលោកទី ៤ ភិក្ខុឯណោះជាសោតាបន្ត ភិក្ខុឯណោះជា
 សករតាមី ភិក្ខុឯណោះជាអតាតាមី ភិក្ខុឯណោះជាព្រះអរហន្ត ភិក្ខុ
 ឯណោះពុទ្ធវិទ្ធិវិញ្ញា ភិក្ខុឯណោះពុទ្ធអភិញ្ញា ៦ កាលបើយើងពោលហ្នឹង
 នេះហើយ ពួកជំនំនោះគង់នឹងនឹកនាឱ្យភាហារបិណ្ឌពុកផល់យើង
 បិទទាខ កាលបើពុទ្ធភាហារយ៉ាងនេះហើយ យើងគង់នឹងមានសាមគ្គីស្មោះ
 សរម័ន្ត មិនរំពៃពាសវៃនឹងនោះឡើយ ទៅចាំវស្សាគិស្រួលហើយមិន
 សំបុកដោយបិណ្ឌពុកផង ។ ភិក្ខុទាំងនោះគឺយល់ត្រឹមថា ម្ចាស់អារុសា
 ទាំងឡាយ ការពោលអនុម័តិមនុស្សធម៌របស់នាយើងទៅវិញទៅមក
 ផល់ពួកគ្រហស្ថ វែលរលាកថាមកនឹងយើង (អម្បាញមិញ្ញនេះ) ស្រួល
 ហើយ ។ គួរគាល់ថាទាំងក្រោយមក ភិក្ខុទាំងនោះគឺពុទ្ធពោលអនុម័តិ-
 មនុស្សធម៌ទៅវិញទៅមកផល់ពួកគ្រហស្ថថា ភិក្ខុឯណោះពុទ្ធលោកទី ១
 ។ បេ ។ ភិក្ខុឯណោះពុទ្ធលោកទី ២ ភិក្ខុឯណោះជាសោតាបន្ត ។ បេ ។
 ភិក្ខុឯណោះពុទ្ធអភិញ្ញា ៦ ។ ត្រាតោះ មនុស្សទាំងនោះគឺនិយាយគ្នាថា
 យើងរល់គ្នាពុកភិក្ខុបែបនេះមកទៅចាំវស្សា អើញ ហៅតេញផាលក

សុខត្ថំ វេ លោ យេសំ ចោ វិវុទ្ធា កិក្ខុ វស្សំ
 ធម្មតា ន វេ លោ វេតោ បុព្វ វិវុទ្ធា កិក្ខុ
 វស្សំ ធម្មតា យថយំ មេ កិក្ខុ សីលវន្តោ
 កល្យាណទម្ភាតំ ។ តេ(១) ទ(២) តាទិសាដំ
 កោដនាដំ អត្តនា កុញ្ញត្ថំ ន មាតាបិត្រូដំ ទេត្ថំ ន
 បុត្តនាវស្ស ទេត្ថំ ន ធាសកម្មតារាវសស្ស ទេត្ថំ ន
 មិត្តាមន្ទាដំ ទេត្ថំ ន ញាតិសាលាហិតាដំ ទេត្ថំ
 យាទិសាដំ កិក្ខុដំ ទេត្ថំ ន តាទិសាដំ ទាទនីយាដំ
 អត្តនា ទាទនីយាដំ ន មាតាបិត្រូដំ ទេត្ថំ ។ មេ ។ ន
 ញាតិសាលាហិតាដំ ទេត្ថំ យាទិសាដំ កិក្ខុដំ
 ទេត្ថំ ទ(៣) តាទិសាដំ សាយនីយាដំ អត្តនា
 សាយនីយាដំ ន មាតាបិត្រូដំ ទេត្ថំ ។ មេ ។ ន ញាតិ-
 សាលាហិតាដំ ទេត្ថំ យាទិសាដំ កិក្ខុដំ ទេត្ថំ
 ទ(៤) តាទិសាដំ ចានាដំ អត្តនា បំរត្ថំ ន
 មាតាបិត្រូដំ ទេត្ថំ ន បុត្តនាវស្ស ទេត្ថំ ន ធា-
 សកម្មតារាវសស្ស ទេត្ថំ ន មិត្តាមន្ទាដំ ទេត្ថំ

១.៤ ឧ. ម. យេត្តេសុ ធម៌ យាហិ សព្វត វិវស្ស វេតោ ។ ៣.៤ អធម្មតា
 និរុត្តិ វិវ ធម្មតាយេវ ធម្មតោ ។

របស់យើង ឈ្មោះថា យើងបានបុណ្យដោយនិយមនាវាស់ហ្ន៎ ពីដើមយើង
 ពល់គ្នាមិនដែលបានពួកភ័ក្ត្រមានសីល មានធម៌ដ៏កុសល ដូចជាពួកភ័ក្ត្រ
 នេះមកនៅប៉ាវស្ស (ជល់ម្តង) រសោះឡើយ ។ មនុស្សចាំវិទ្យា (គាលបើ
 បាន) កោដនាហារដែលពួកញ៉ាំងសា ក៏បំរុងទុកតែទំនិលប្រគេនភ័ក្ត្រចាំវិ
 នោះ មិនហ៊ានបរិភោគមាត់ខ្លួនឡើយ ហើយមិនដែលបានជូនទៅ
 មាតាបិតា កូន ប្រពន្ធ ភ្នំកំដរ កម្មកបុរស(១) មិត្រ អមាត្យ
 មន្ត្រីទំនិញភិសាលាហិតារសោះឡើយ ឬបានទាននិយមហារដែលពួកញ៉ាំង
 ពីសា ក៏បំរុងទុកតែទំនិលប្រគេនភ័ក្ត្រចាំវិទ្យា មិនហ៊ានបរិភោគមាត់
 ខ្លួនឡើយ ហើយមិនដែលបានជូនទៅមាតាបិតាទេ ។ មេ ។ មិនដែល
 បានទ្រូទៅញាតិសាលាហិតាឡើយ ឬបានត្រៀមសម្រាប់ជញ្ជក់ជញ្ជាប់
 ដែលពួកញ៉ាំងសា ក៏បំរុងទុកតែទំនិលប្រគេនភ័ក្ត្រចាំវិទ្យា មិនហ៊ានជញ្ជក់
 ជញ្ជាប់មាត់ខ្លួនឡើយ ហើយមិនដែលបានជូនទៅមាតាបិតាទេ ។ មេ ។
 មិនដែលបានទ្រូទៅញាតិសាលាហិតាឡើយ ឬបានទំនក់ដែលមានរសល្អ
 ក៏បំរុងទុកតែទំនិលប្រគេនភ័ក្ត្រចាំវិទ្យា មិនហ៊ានជក់មាត់ខ្លួនឡើយ ហើយ
 មិនដែលបានជូនទៅមាតាបិតា កូន ប្រពន្ធ ភ្នំកំដរ កម្មកបុរស មិត្រ

១ គុណអ្នកធ្វើការស្ម័គ្រចិត្ត ។

ន ញាតិសាលាហិកាណំ ខេត្តិ យោធិសាណំ ភិក្ខុណំ
 ខេត្តិ ។ អដថោ តេ ភិក្ខុ វណ្ណវណ្ណា អហោសុំ បិណ្ឌិយា
 យា បសន្តមុខវណ្ណា វិប្បសន្តច្ឆវណ្ណា ។ អាចិណ្ឌំ
 ថោ បទេតំ វស្សំ វុត្តាណំ ភិក្ខុណំ កកវណ្ណំ ទស្សនាយ
 ទបសន្តមិគុំ ។ អដថោ តេ ភិក្ខុ វស្សំ វុត្តា
 តេមាសតូយេន វេសនាសណំ សំសារមត្តា បត្តិចិវមា-
 នាយ យេន វេសាលី តេន បត្តិមិសុ អនុបុត្រេន
 ចារិកំ^(១) ចរមាណា^(២) យេន វេសាលី យេន មហាវណំ
 យេន ក្កុដាភារសាលា យេន កកវំ តេនុបសន្តមិសុ
 ទបសន្តមិគុំ កកវណ្ណំ អភិវិទេត្តា ឯកមណ្ឌំ ចិសិទិសុ ។

(២២៨) តេន ថោ បទ សមយេន ធិសាសុ
 វស្សំ វុត្តា ភិក្ខុ ភិសា ហោត្តិ លូទា ទុត្តណា
 ទុប្បណ្ណាប្បណ្ណាកជាតា ធម៌ចិសន្តកតត្តា ។ វគ្គមុខាភិ-
 វឌ្ឍន បទ ភិក្ខុ វណ្ណវណ្ណា ហោត្តិ បិណ្ឌិយា បសន្ត-
 មុខវណ្ណា វិប្បសន្តច្ឆវណ្ណា ។ អាចិណ្ឌំ ថោ បទេតំ

• ២ ចិសុចិ ធម្មរាស្មី វិចិ បរិវឌ្ឍន ៦ បញ្ចាយនិ ។

អមាត្យ ញាតិសាលាហិកាឡើយ ។ (គ្រាខោះ ភិក្ខុទាំងនោះ (លុះបាន
 អាហារបានបរិបូណ៌) ក៏មានសម្បុរល្អមានវិនិច្ឆ័យពេញលេញ មានទឹក
 មុខស្រស់ចស់សម្បុរស្បែកគឺជ្រះថ្លា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើចេញស្បែក
 ចូរហើយ តែងនាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ នេះជាទំនៀមទម្លាប់
 ដែលទាំងឡាយ ។ វេលានោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះ លុះបានទៅចាំស្បែក
 គ្រប់ ៣ វិទ្ធិហើយ ក៏រៀបចំទុកជាកំភ្លឺនិសេសាសនៈចូរហើយ នាំយក
 ទូក្រិនិចិវិចិចូលទៅក្រុងវេសាលី ដើរទៅកាន់ទារិកភាមលីដាប់ បាន
 ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដែលគង់នៅក្នុងការសាលាព្រៃមហា-
 វិនិច្ឆ័យក្រុងវេសាលី លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

(២២៨) សមីយានោះឯង ពួកភិក្ខុដែលទៅចាំស្បែកក៏ទិសទាំង
 ឡាយ (ពលីដ៏បង្អង់ទៀត) ស្ថិតដ៏មានកាយស្គាំងស្គមាសវិហារិ មាន
 សម្បុរពិតពិតជាអាការល្បឿនស្បែកស្គាំងមានទុខរាមដោយសវន ។ ឯ
 ពួកភិក្ខុដែលទៅទៀតព្រិយស្ទឹងវិទ្ធិមុត ស្ថិតដ៏មានសម្បុរល្អមានវិនិច្ឆ័យ
 ពេញលេញ មានមុខមានស្រស់ចស់ សម្បុរស្បែកគឺជ្រះថ្លាទាំងអស់គ្នា ។
 មានសេចក្តីថា ការស្នេហាស្នេហាដ៏ពោះជាមួយនឹងអាត្មាកុក្កុ ភិក្ខុដែល

ពុត្តានំ កក្កដានំ កក្កដុត្តេហំ កក្កដុហំ សន្តិំ បដំ.

សង្កាតំ ។ អបចោ កក្ក កុម្មុណាភិរិយេ កក្ក

ឯតទេវេន កក្កំ កក្កាវ ទមនិយំ កក្កំ យាបនិយំ

កក្កំ សមត្តា សង្កាតមាតា អវិទមាតា ជាសុតំ

វស្សំ វស្សុ ១ ២ បិណ្ឌុតោ កិលមិទ្ធាតិ ។

ទមនិយំ កក្ក យាបនិយំ កក្ក សមត្តា ១ មយំ

កក្ក សង្កាតមាតា អវិទមាតា ជាសុតំ វស្សំ វស្សុ

១ ២ បិណ្ឌុតោ កិលមិទ្ធាតិ ។ ជាទន្ធិបំ តថាកតា

បុទ្ធី ជាទន្ធិបំ ១ បុទ្ធី កាលំ វិទិត្តា បុទ្ធី

ទើបនឹងមកដល់ថ្មី នេះដោយទៀបរបស់ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគគ្រប់ព្រះ

អង្គ ។ គ្រាឆារ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់សួរទៅពួកភិក្ខុ

ដែលនៅទៀបរដ្ឋស្តីនិក្ខមុតាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នាល្មម

អត់ធន់បាទទេ(១) អ្នករាល់គ្នាល្មមប្រើព្រឹក្សទៅបាទស្រួលទេ(២) អ្នក

ទាំងឡាយមានសេចក្តីសាមគ្គីស្មោះស្មើទៅទៀតទាំងទ្រង់គ្នា នៅចាំវស្សុ

ស្រួលម្តងមិនលំបាកដោយការបិណ្ឌបាទទេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ

ត្រាចម្តងថា បត់ត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាល្មមអត់

ធន់បាទ បត់ត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាល្មមប្រើព្រឹក្ស

ទៅបាទវែរ បត់ត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអស់គ្នាមានសេចក្តី

សាមគ្គីស្មោះស្មើទៅទៀតទាំងទ្រង់គ្នាទេ នៅចាំវស្សុក៏ស្រួលម្តង

មិនលំបាកដោយការបិណ្ឌបាទទេ ។ (មានសេចក្តីថា) ព្រះគោតម

ទាំងឡាយទ្រង់ត្រាចច្បាស់ខ្លះហេតុហើយត្រាស់សួរក៏មាន ត្រាចច្បាស់

ហើយមិនត្រាស់សួរក៏មាន ត្រាចច្បាស់ខ្លះកាលខ្លះហើយត្រាស់សួរក៏មាន

១ ពួកអង្គភិក្ខុ ចម្បងថា ព្រះអង្គត្រាស់សួរដោយសំដៅលេចក្តីខ្លាំងថា យន្តតិសារិកស្តី
អ្នកទាំងអស់គ្នា ដែលមានច្រើន ៤ មានទូរ ៥ នេះ អ្នករាល់គ្នាអាចធានាបានថា មិនមាន
ទុក្ខសំពាហនាសំទេ ។ ២ យន្តតិសារិកៈ អ្នករាល់គ្នាអាចឲ្យប្រើនឹងទៅបានច្រើនកិច្ចទាំង
ពួកមិនមានអន្តរាយទើបទាំងអស់គ្នាទេ ។

កាល វិនិច្ឆ័យ ១ បុគ្គលិក អនុសញ្ញាតិ តថា-
 ភតា បុគ្គលិក ទោ អនុសញ្ញាតិ អនុសញ្ញាតិ
 សេតុយានា តថាភតា ។ ត្រីហរកាមេវ តុត្តា
 កតវន្តោ កិក្ខុ បដិបុគ្គលិក ធម្មំ វា នេសិស្សាម
 សាវកានំ វា សិក្ខាបដិ បញ្ញាមេស្សាមាតិ ។ អថទោ
 ភតវា វត្តុត្តានិវាយ កិក្ខុ ឯតនកោច យថា កដំ
 បទ តុត្តោ កិក្ខុវេ សមត្តា សម្មាទិមាថា អវិជមាថា
 ជាសុតំ វស្សំ វសិក្ខុ ១ ២ បិណ្ណកេត តិលមិត្តាតិ ។
 អថទោ ភេ កិក្ខុ ភតវតោ ឯតមត្តំ គារាមេសុំ ។ កត្តិ
 បទ វេ កិក្ខុវេ កុត្តិ ។ អក្ខតំ ភតវតិ ។

(២២៧) វិក្ខេវា តុត្តោ ភតវា អនុត្តរិកំ មោយបុរិ-
 សា អនុលោមិតំ អប្បដិវ្រប់ អស្សាមណាតំ អតត្បិយំ

ប្រាបន្តសំខ្លួនកាលក្រោយ មិនត្រាស់សួរក៏មាន ព្រះគោតមតាំង
 ទ្រុយទ្រង់ស្តាប់ពោះវែងវែងដែលមានប្រយោជន៍ អំពើដែលមិនមានប្រ-
 យោជន៍ទ្រង់បិទសួរឡើយ ព្រោះព្រះគោតមតាំងទ្រុយទ្រង់ថ្កាច់បង់
 ទូអំពើដែលមិនមានប្រយោជន៍ដោយអំពើមគ្គអស់ហើយ ។ ព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទាំងទ្រុយទ្រង់មានជាតិ ទ្រង់សួរក្នុងកិក្ខុដោយហេតុអ្វី
 ប្រការ គឺទ្រង់សួរដើម្បីទ្រង់សំដែងធម៌ ១ ដើម្បីទ្រង់បញ្ជាក់សិក្ខាបទដល់
 ពួកសាវក ១ ។ កាលនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរក្នុង
 កិក្ខុដែលនៅទៀបចម្រើនភ្នំមុតជា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងទ្រុយ អ្នករាល់គ្នា
 បានជាមានសេចក្តីសាមគ្គីស្មោះស្មើមិនរំលោភសំខ្លួន ទៅចាំស្រូក
 ស្រែប្រួល មិនលំបាកដោយគោរពបិណ្ណបុត ទោះអំពើដោយហេតុអ្វី ។
 គ្រានោះ កិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ គឺក្រាបទូលសេចក្តីទុំចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ (ដោយសព្វគ្រប់) ។ ទើបព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ទេកិក្ខុទាំង
 ទ្រុយ ហេតុនេះតើដើម្បី ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលសប្បាយ បណ្តែត
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហេតុនេះម្យ៉ាងតទៅ ។

(២២៨) ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជាតិ ទ្រង់និរៀតថា ទៃទោយ-
 បុរសទាំងទ្រុយ អំពើដែលអ្នកទាំងអស់គ្នាធ្វើនេះ មិនសមគួរ មិនត្រូវ
 ចំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជាចលនាសមណ បិទគប្បី មិនគួរធ្វើសោះ

អកាលយំ កថំ ហំ ធាម គុម្ពេ មោយបុរិសា
 ឧទរស្ស កាលាណ គិហំ មិ អញ្ញមញ្ញស្ស ឧត្តរិមទុស្ស
 ឧត្តស្ស វណ្ណំ កាសិស្សដំ វំ គុម្ពេហិ មោយបុរិសា
 តំ ឆ្នោត គោវិកត្តទេន^(១) កត្តិបរិកត្តោ ន ត្រូវ
 ឧទរស្ស កាលាណ គិហំ មិ អញ្ញមញ្ញស្ស ឧត្តរិមទុស្ស
 ឧត្តស្ស វណ្ណំ កាសិសោ តំ កតិស្ស ហេតុ
 តនោនិធានំ ហិ មោយបុរិសា មរណំ វា ជិកាធម្មយ្យ
 មរណមត្តំ វា ទុក្ខំ ន ត្រូវ តប្បទូយា កាយស្ស
 កេតា បរិ មរណា អថាយំ ទុក្ខតំ វិជំចាតំ វិរយំ
 ឧបបន្ថេយ្យ ឥតោនិធានត្ថ ទោ មោយបុរិសា
 កាយស្ស កេតា បរិ មរណា អថាយំ ទុក្ខតំ វិជំចាតំ
 វិរយំ ឧបបន្ថេយ្យ ទេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្តាធំ
 វា បសាទាយ បសន្តាធំ វា កិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។
 វិវារោត្តា ឧត្តំ កថំ កត្តា តិក្ខុ អាមទ្តេសិ ។

១ ។ ម. ពោវិកត្តទេន ។

វិទេមោយបុរេសចំនិទ្ធាយ គួរឃើងដៃ អ្នកឯងក៏លំដាប់ហិទ្ធិនៈពាលអ្នកទុក្ខិ-
 មនុស្សធម្មទៅវិញទៅមកចំពោះពួកគ្រហស្ថ ព្រោះហេតុនៃចំរើននៃផ្លូវ
 នៃមោយបុរេសចំនិទ្ធាយ បើអ្នកលំដាប់នាយកកំចិនយ៉ាងមុត ដែលសំរាប់
 ពន្លះសាច់គោ មកវិញពោះ (បេស្ត១១) វិញប្រសើរជាង ឯការពាល
 អ្នកទុក្ខិមនុស្សធម្មរបស់គ្នាទាំងគ្នាចំពោះពួកគ្រហស្ថ ព្រោះហេតុនៃចំរើន
 ចំរើនផ្លូវ ដែលអ្នកឯងចំរើនអស់ភាពពាលចុះទៅហើយ (ពោះ) ពុំប្រសើរ
 សោះឡើយ ហេតុអ្វីបានជាគឺជាពាលយ៉ាងនោះ ម្ចាស់មោយបុរេស
 ចំនិទ្ធាយ គឺព្រះបុគ្គលដែលវិញពោះខ្លួនឯងនោះ ជាហេតុបានតែត្រឹម
 សេចក្តីស្តាប់ចូលចាកទៀតស្តាប់ប៉ុណ្ណោះ កាលបើលាងខ្លួនអំពីមរណ
 កាលទៅ ក៏មិនទៅកើតជានិរ្ទាន ប្រែក អសុភាយ នរក ព្រោះហេតុ
 ដែលវិញពោះខ្លួនឡើយ ម្ចាស់មោយបុរេសចំនិទ្ធាយ ឯចំរើននាងកិត្ត
 ដែលពាលអ្នកទុក្ខិមនុស្សធម្ម ជាហេតុជាទីតាំងនេះ កាលបើលាងខ្លួន
 អំពីមរណកាលទៅហើយ ទៀងនៃទៅកើតជានិរ្ទាន ប្រែក អសុភាយ
 នរក មិនទាន់ឡើយ ម្ចាស់មោយបុរេសចំនិទ្ធាយ កាលដែលពាលអ្នក
 ទុក្ខិមនុស្សធម្មនេះ មិនបាននាំមនុស្សដែលមិនចាត់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លា ឬ
 មនុស្សដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងតិច ។ បេ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ជាម្ចាស់ទ្រង់និរ្ទេយ្យក្នុងកំរិតចំរើននោះ ច្រើនត្រាស់ហៅកិត្តចំនិទ្ធាយ
 មកជួបជុំហើយ ទើបទ្រង់សំដែងធម្មកថា តទៅថា ។

[២៧០] បញ្ចកថា កិច្ចាវ មហាថោក សាធា
 សិវិទ្ធិមាតា លោកស្មី ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥត
 កិច្ចាវ ឯតុច្ចស្ស មហាថោកស្ស ឯវ យោតិ កុណស្ស
 តាមាហំ សាគេន វា សហស្សេន វា បក្កុតោ តាម-
 ជំគមរាជនាជិស្ស វាហិណ្ឌុភិស្សនិម ហានន្តោ ឃានន្តោ
 ជិដ្ឋន្តោ ធនាបេន្តោ មថន្តោ មថាបេន្តោតិ ។
 សោ អបេន សមយេន សាគេន វា សហស្សេន
 វា បក្កុតោ តាមជំគមរាជនាជិស្ស វាហិណ្ឌុភិ-
 ហានន្តោ ឃានន្តោ ជិដ្ឋន្តោ ធនាបេន្តោ មថន្តោ
 មថាបេន្តោ ។ ឯវមេវ ចោ កិច្ចាវ ឥតេតុច្ចស្ស
 តាមកិច្ចាវ ឯវ យោតិ កុណស្ស តាមាហំ សាគេន
 វា សហស្សេន វា បក្កុតោ តាមជំគមរាជនាជិស្ស
 តាវតំ ចរិស្សនិ សត្តកោ កុតកោ មាជិកោ
 បូជិកោ អបេតិកោ កហន្តានតោវ មត្តជំតាទព្វ លាភិ
 មិវបំណ្ឌាតាតសេតាសនតិលានច្បូច្បយភេសន្តិបក្កុតា-
 ទន្តិ ។ សោ អបេន សមយេន សាគេន វា

[២៧១] ម្ចាស់កិច្ចាវ ខ្យាយ ក្នុងលោកនេះ មានកិច្ចាវមហាថោក
 ៥ ពួក ។ ម្ចាស់កិច្ចាវ ខ្យាយ កិច្ចាវមហាថោក ៥ ពួកនោះដូចម្តេចខ្លះ ។
 ម្ចាស់កិច្ចាវ ខ្យាយ សេចក្តីត្រិះរិះរបស់មហាថោកខ្លះដែលមានក្នុងលោក
 នេះថា បើដល់វេលាលាអញបានចរិស្ស ១ យេ ឬ ១ ពាន់ ចោមរម
 ជាគ្នាហើយ នឹងលើកចូលទៅក្នុងស្រុកនិមមរាជនាជិ ហើយនឹងវាយសំពត់
 ផ្តាច់ជីវិតអ្នកស្រុកនោះ នោះ ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃផ្តាច់ជីវិត
 ផុតរាល់អ្នកស្រុកនោះ ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃផុតរាល់ ។
 លុះដល់សម័យនាគត្រាយមក មហាថោកនោះបានចរិស្ស ១ យេ ឬ
 ១ ពាន់ ចោមរមជាគ្នាហើយ ក៏លើកចូលទៅក្នុងស្រុកនិមមរាជនាជិ
 វាយសំពត់ផ្តាច់ជីវិតអ្នកស្រុកនោះ ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃ
 ផ្តាច់ជីវិត ផុតរាល់អ្នកស្រុកនោះដោយខ្លួនឯង ឬប្រើអ្នកដទៃផុត
 រាល់ យ៉ាងណាក៏ដោយ ។ ម្ចាស់កិច្ចាវ ខ្យាយ សេចក្តីត្រិះរិះរបស់កិច្ចា
 វាខ្លះដែលមានក្នុងសាសនានេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ (អិច្វិះ) ថាបើដល់
 កាលលាអញបានចរិស្ស ១ យេ ឬ ១ ពាន់ ចោមរមជាគ្នាហើយ នឹង
 ក្រែងទៅកាប់ចរិស្សក្នុងស្រុកនិមមរាជនាជិ ក៏នឹងបានឲ្យចិរ ចិល្លាបាន
 សេនាសន គំលាខប្បូច្បយភេសផ្តុចកុរ ដែលពួកទ្រព្យស្តី ពួកបញ្ចជិតក្តី
 ធ្វើសក្ការគោរពរាប់អានបូជារកាភក្រិច ។ លុះដល់សម័យនាគត្រាយមក

សុខោ សិវិដ្ឋានោ លោកស្មី ។ មុន ចមរ កិក្ខុវេ
 សនេតោ ចាបកិក្ខុ យាជំ តាជំ សង្ឃិស្ស កុ-
 កល្យាណំ កុមរិក្ខារាជំ សេយ្យជំ អាណោ អាណម-
 វត្តំ វិហារោ វិហារវត្តំ មនោ មិមំ កិសិ^(១) តិដ្ឋោហាជំ^(២)
 លោហកុម្មី លោហកាលាគំ លោហាវរាតោ លោហ-
 តាដាហំ ភសិ^(៣) ជវស្មុ^(៤) កុហរិ^(៥) កុដ្ឋាលោ
 ជំទានំ វស្សំ មន្យំ មុញំ មត្តំ មិណំ មត្តិកា
 ធារុកល្លំ មត្តិកាកល្លំ តេហំ ភិហិ សំកល្លាតិ
 ឧបលាមេតិ ។ អយំ កិក្ខុវេ ចតុត្ថោ មហាបារមី
 សុខោ សិវិដ្ឋានោ លោកស្មី ។ សនេតោ កិក្ខុវេ
 លោកេ សមរតោ សត្រិហ្មតោ សស្សមណាត្រាហ្មណំ
 យា មដាយ សនេតមនុស្សាយ អយំ អត្តោ មហាបារមី
 យោ អសត្តំ អត្តតំ ឧត្តវមនុស្សធម៌ ឧល្លបតំ តំ

១-២ គ. កិសិ កិក្ខុវេ ។ ៣-៤-៥ ឧ. វស្សំ ជវស្មុ កុហរិ ។

ទី ៣ មានប្រាគដក្ខណោ ។ ខ្លាបកិក្ខុវេ ខ្លាបកិក្ខុវេ ខ្លាបកិក្ខុវេ
 ខ្លាបកិក្ខុវេ ក្នុងសាសនានេះ មានកិក្ខុបារមីស្រ្តីជាប់ដុំគ្រហស្ថ
 ដោយគ្រឿងធាតុល្អបេសសិវ្យ ឬគ្រឿងធាតុល្អ គ្រឿងធាតុល្អ គ្រឿង
 គ្រឿងធាតុល្អនេះគឺ គុម្ពតាំងដើមឈើ ១ ទីដែលសំរាប់ដាំគុម្ពតាំង
 ដើមឈើ ១ កុម្ព ១ ទីដែលសំរាប់សង់កុម្ព ១ គ្រែ ១ តាំង ១ ពួក ១ ឆ្នើម ១
 ផ្កាវិលាហា ១ ស្លកលាហា ១ ក្លុមលាហា ១ ផើលលាហា^(១) ១ តំបិត ១
 ពូជ ១ ដំរី ១ ចប ១ ពន្លាត (ឬផែនកណ្តារ) ១ វល្លិប្រវែងមួយល្អ
 ឡើងទៅ ១ ឬស្សីប្រវែងដ៏ធ្លាប់ឡើងទៅ ១ ស្នៅដំណាក់ឧទ្ធរាយ ១
 ស្នៅយាប្រវែង ១ ស្នៅធម្មតា ១ ដីស្លូត ១ គ្រឿងធ្វើទីដំរី ១ គ្រឿង
 ធ្វើទីដំរី ១ ។ ខ្លាបកិក្ខុវេ ខ្លាបកិក្ខុវេ កិក្ខុនេះហៅថាមហាបារមី ២
 មានប្រាគដក្ខណោ ។ ខ្លាបកិក្ខុវេ ខ្លាបកិក្ខុវេ កិក្ខុណា ពោលអ្នក
 ឧត្តវមនុស្សធម៌ដែលមិនមានមិច្ឆាប្រាគដក្ខណ៍ កិក្ខុនេះហៅថាមហាបារមី ៥
 ជាហៅដំបូងក្នុងលោក ព្រមព័ន្ធនៃលោក មហាបារមី គ្រហ-
 លោក ក្នុងពពួកសត្រូវព្រមព័ន្ធសមណទិវត្រាហ្មណំ តាំងមនុស្ស
 ជាសម្មតិទេវតាទិវត្តមនុស្សនិសេស ហេតុអ្វីបានជាហៅថាមហាបារមី ៥
 ។

១ ពាក្យថា លោហ គឺពាក្យសំរាប់ហៅពួកគ្រឿងដែក ស្ពាន់ ទង់ដែកជាដើម ។

ក៏ស្ម័គ្រ យោគី មេឃ្យាយ វោ ភិក្ខុវេ រដ្ឋបិណ្ឌោ
កុរុត្តាភិ ។

អញ្ញាថា សន្តមត្តាធំ

អញ្ញាថា យោ បរវេនយ

ធំកាចូ ក៏តវស្សេវ

កុត្តំ មេឃ្យាន តស្ស តិ ។

កាសាវកណ្ណា តហវោ

បាបធម្មា អសញ្ញតា

ធានា តាបេហំ កម្មេហំ

និរយន្ត ឧបបជ្ជិវ ។

សេឃ្យា អយោកុរុណ្ណ កុរុត្តា

តត្តា អត្តិសិទ្ធិមោ

យេត្វ កុរុញ្ញយ្យ ធុស្សីលោ

រដ្ឋបិណ្ឌំ អសញ្ញតោតិ ។

មាលភិក្ខុបាំងខ្យាយ ពីព្រោះប៉ុន្មានរបស់ជំនួសនៅក្នុងវិថីន គឺភិក្ខុខាន់ឯង
ល្មមយកមកបរិភោគ ។ (ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ប្រាថ្នាខឹងធ្វើសេចក្តីខាន
ឲ្យច្បាស់លាស់ឡើង ទើបត្រាស់សំដែងសេចក្តីជាតាចារទៅទៀតថា)

ភិក្ខុណា មានខ្លួនតាំងនៅដោយអាការដ៏ទៃ គឺថាខ្លួនមានកាយ-
សមាចារមិនបរិសុទ្ធជាដើម ហើយញ៉ាំងអ្នកដទៃឲ្យជឿថាខ្លួន
តាំងនៅដោយអាការដ៏ទៃ គឺថាខ្លួនមានកាយសមាចារជាដើម
ស្តាប់វិញ ភិក្ខុខាន់ឯងហៅថា ល្មមរោគជនរាមកបរិភោគ ដូច
ជាត្រានសក្ខស្រាប លម្អិតខ្លួនប្របុគ្គលធម៌ម្រឹមចាំបាញ់
សក្ខ ។ ភិក្ខុដែលយកសំពត់កាសាវមកជុំជុំខ្លួន តែប្រព្រឹត្ត
ធម៌អាក្រក់ជាធម្មតា គ្មានសង្ឃឹម (តាមធម៌វិទ័យ) ឡើយ ជា
បុគ្គលលាមកត្រូវលងសឹងមានច្រើន ភិក្ខុខាន់ទៀតត្រាច
នរក ព្រោះអំពើដែលខ្លួនធ្វើអាក្រក់ ។ បរិភោគដ៏ដែលដែល
គំនុក្តិធនរក្សា មហាដូចជាអណ្តា តាភ្នំវិញប្រសើរជាង ឯភិក្ខុ
ដែលទ្រុស្តសីលនិមន្តិម (តាមធម៌វិទ័យ) ទឹងបរិភោគឲ្យដុំ
តាមិសមេសជំនួសនៅក្នុងវិថីន(ខាន់) ក្តីប្រសើរសោរឡើយ។

បារមីករណ្ណ ធម្មសិទ្ធិបទស្នៈ បឋមប្បក្ការិ

[២៧១] អថទោ ភគវា វិគ្គមុនាភិរិយេ កិក្ខុ អន្ត-
 កបរិយាយេន វិកាហិត្វា ទុក្ខតាយ ទុប្បោសតាយ
 ។ បេ ។ ឯវត្តំ បទ កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឥន្ទ្រ-
 សេយ្យាថ យោ បទ កិក្ខុ អនកិណំ ទុក្ខវិមុស្សនម្ហំ
 អន្តបនាយិកំ អលមរិយញ្ញាលានស្សនំ សុខុលាប-
 រយ្យ ឥតិ ជាបាមិ ឥតិ បស្សនមិកំ តតោ អថវេន
 សមយេន សមទុក្ខាហិយនាថោ វា អសមទុក្ខា-
 ហិយនាថោ វា អាបន្នោ វិសុត្វាបេក្កោ^(១) ឯវ វដេយ្យ
 អនាទមេវ អាវុសោ អវចំ ជាបាមិ អបស្សំ បស្សនមិ
 ក្កុដ្ឋំ មុសា វិលមិដ្ឋំ អយម្យំ ចារាជិតោ ហោតិ
 អសំវាសោតិ ។ ឯវត្តំ ភគវតា កិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ
 បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[២៧២] តេន ទោ បទ សមយេន សម្មហុលា
 កិក្ខុ អនិដ្ឋេ ទិដ្ឋសញ្ញិថោ អប្បត្តេ បន្តសញ្ញិថោ
 អននិកតេ អនិកតសញ្ញិថោ អសន្តិកតេ សន្តិកត-
 សញ្ញិថោ អនិមារេន អញ្ញំ ទ្យាតវិសុ ។ តេសំ

១ វិទ្យុនកោដិថ ថាថេ ។

បារមីករណ្ណ សិក្ខាបទី ២ បឋមប្បក្ការិ

[២៧១] ត្រាវោ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តែងរៀន ត្រួតកិក្ខុវេល
 នៅទៀបនោះស្តីនឹងកិក្ខុម្នា ដោយអនេកបរិយាយ ហើយទ្រង់សំដែងឲ្យ
 គេសរសៃការវេលគេពិបាកចំរៀងចំបាតវិថង ។ បេ ។ ទើបទ្រង់ក្រាស់ថា
 ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយឥឡូវសំដែងឲ្យសំភាបទនេះយ៉ាងនេះ
 ថា កិក្ខុលាមួយមិនដឹងចំពោះ ហើយគោលអ្នកទុក្ខវិមុស្សនម្ហុំ ជាធម៌
 គួរឃើញដោយញ្ញាលាដ៏ប្រសើរ បញ្ជីមកដាក់ក្នុងខ្លួនថា ខ្ញុំដឹងដូច្នោះ
 ខ្ញុំឃើញដូច្នោះ លុះដល់សម័យវេទនាមក ពោះមានគេសោតសួរក្តី
 ដ៏តមានគេសោតសួរក្តី គឺហៅថា ត្រូវតាមត្តិបារមីកហើយ (ទោបិ) មាន
 ក្រាម្នាចង់ឲ្យបរិសុទ្ធ ហើយត្រឡប់ជាវិយាយកែសំខ្លួនយ៉ាងនេះវិញថា
 ខែអាវុសា ខ្ញុំមិនដឹងយ៉ាងនេះទេ (ថ្មីខ្លួន) ពោលថា ដឹង ខ្ញុំមិនឃើញ
 យ៉ាងនេះទេ (ថ្មីខ្លួន) ពោលថា ឃើញ ខ្ញុំតាមត្រូវតាមសោតទេ កិក្ខុ
 នេះឯងក៏នៅជាត្រូវតាមត្តិបារមីក គេសំរកសុខាន ។ សិក្ខាបទនេះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តនូវសំភាបកិក្ខុបទជាស្រេចយ៉ាងនេះ ។

[២៧២] វេលាពោះឯង មានកិក្ខុច្រើនរូបនានាសេចក្តីសំគាល់ថា
 ឃើញ ក្នុងហេតុវេលាខ្លួនមិនឃើញ សំគាល់ថាដល់ក្នុងហេតុវេលាខ្លួន
 ឥតបានដល់ សំគាល់ថាត្រាស់ដឹងក្នុងហេតុវេលាខ្លួនឥតបានត្រាស់ដឹង
 សំគាល់ថាធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ក្នុងហេតុវេលាខ្លួនឥតបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់
 ហើយបានគោលអ្នកអហត្តផលដោយសំគាល់ថាខ្លួនបានត្រាស់ដឹង ។

អបរោទ សមយេន ភកាយមិ ចិត្តំ នមតិ នោសា-
 យមិ ចិត្តំ នមតិ មោហាយមិ ចិត្តំ នមតិ ។
 តេសំ កុក្កុច្ចំ អហោសំ ភកវតា សំគ្គាបទំ បញ្ចត្តំ
 មយេត្តោ អនិដ្ឋេ ទំដ្ឋសញ្ញោ អប្បតេ បត្តសញ្ញោ
 អនិកតេ អនិកតសញ្ញោ អសច្ចិកតេ សច្ចិកត-
 សញ្ញោ អនិមារេន អញ្ញំ ព្យាភវិញ្ញា កច្ចំ នុ
 ទោ មយំ ចាកទិកំ អាបត្តិ អាបញ្ញាតិ ។ តេ(១)
 អាយស្មតោ អាទន្ទស្ស វិសមត្តំ អាហោចសំ ។
 អាយស្មា អាទន្ទោ ភកវតោ វិសមត្តំ អាហោចសំ ។
 ហោត្តិយេវិទន្ទ(២) កិក្កុ អនិដ្ឋេ ទំដ្ឋសញ្ញោ អប្បតេ
 បត្តសញ្ញោ អនិកតេ អនិកតសញ្ញោ អសច្ចិ-
 កតេ សច្ចិកតសញ្ញោ អនិមារេន អញ្ញំ ព្យា-
 ករោត្តិ តត្ថ ទោ វិសំ អត្តោហារិកត្តិ ។

• ១. ម. ទេវតេសុ អយំ ពាយិ ៥ ហោសិ ។ ២. ម. យេ វេ អាទន្ទ ។

លុះដល់សម័យដ៏ចម្រើន ចិត្តរបស់ភិក្ខុទាំងនោះក៏ទទេទៅរកភក្កៈខ្លះ ចិត្ត
 ទទេទៅកេតាសៈខ្លះ ចិត្តទទេទៅកេមាហាខ្លះ ។ សេចក្តីសន្ស័យក៏កើត
 ឡើងដល់ភិក្ខុទាំងនោះថា សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បានបញ្ញត្ត
 រួចជាស្រេចហើយ ម្ដេចឡើយក៏យើងមកសំគាល់ជាឃើញក្នុងហេតុដែល
 យើងឥតបានឃើញ សំគាល់ថាដល់ក្នុងហេតុដែលយើងឥតបានដល់
 សំគាល់ថាត្រាស់ដឹងក្នុងហេតុដែលយើងឥតបានត្រាស់ដឹង សំគាល់ថាធ្វើ
 ឲ្យច្បាស់លាស់ក្នុងហេតុដែលយើងឥតបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ ហើយបាន
 គោលមូលអហោត្តផល ដោយសំគាល់ថាខ្លះយើងបានត្រាស់ដឹង (ដូច្នោះ)
 យើងប្រហែលជាត្រូវតាមត្រួតពិនិត្យទើបដឹង ។ ភិក្ខុទាំងនោះបានប្រាប់
 សេចក្តីនេះ ដល់ព្រះភាគទ្រង់មានអាយុ ។ ព្រះភាគទ្រង់មានអាយុ
 ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីដូច្នោះពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ច្បាស់ណាខ្លះ ភិក្ខុទាំងឡាយដែលបានសេចក្តីសំគាល់ថា
 ឃើញក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥតឃើញ សំគាល់ថាបានដល់ក្នុងហេតុដែលខ្លួន
 ឥតបានដល់ សំគាល់ថាបានត្រាស់ដឹងក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥតបានត្រាស់
 ដឹង សំគាល់ថាធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ក្នុងហេតុដែលខ្លួនឥតបានធ្វើឲ្យច្បាស់
 លាស់ ហើយគោលមូលអហោត្តផល ដោយសេចក្តីសំគាល់ថា ខ្លួនបាន
 ត្រាស់ដឹង ក៏តំទៅដល់គោលមូលនេះជាអត្តោហារិក (មិនហៅថាជាអត្ត

បាណិកពណ៌ ចក្ខុសិក្ខាបទស្ស អនុប្បញ្ញត្តិ ចំណែកសិក្ខាបទ

អថខោ ភត្តកំ ឯវស្មី ធិណនេ ឯវស្មី បធិរណេ ធម្មី
 តតំ តត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ។ បេ ។ ឯវស្មី មន
 ភិក្ខុវេ នំ ឯវស្មី មន ធម្មិសេយ្យេន យោ មន
 ភិក្ខុ អនភិជាមំ ធម្មិវិមនុស្សធម្មំ អត្ថបទាយេតំ
 អនម្បិយញ្ញាណនស្សនំ សមុត្តាបទេយ្យេ នតិ ជាតាមិ
 នតិ បស្សមិទំ តតោ អបរេន សមាយន សម-
 នុត្តាហិយមាតោ វិ អសមនុត្តាហិយមាតោ វិ អា-
 បន្នោ វិសុត្តាបេត្តោ ឯវ វនេយ្យេ អដាធមេវ រក្ស-
 សោ អវំ ជាតាមិ អបស្ស បស្សមិ តុន្ណំ មុសា
 វិលមិទ្ធិ អញ្ញត្រិ អនិមាតា អយម្បំ តាកជិតោ
 ហោតិ អសំវាសោតិ ។

[២៣៣] យោ បតាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
 ភិក្ខុតំ ។ បេ ។ អយំ នមស្មី អត្ថ អនិច្ឆេតោ
 ភិក្ខុតិ ។ អនភិជាមំ អសន្តំ អត្ថតំ អសំវិជ្ជាមំ

បាណិកពណ៌ សិក្ខាបទទី ៤ អនុប្បញ្ញត្តិ ចំណែកសិក្ខាបទ

នៃភេទក្តី(ឡើយ) ។ ព្រោះនិទាននេះ ព្រោះដំណើរនេះទើបព្រះដ៏មាន
 ព្រះគុះត្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ហើយត្រង់សំដែងធម្មិកថា
 ក្នុងន្រ្ទាមោះ ។ បេ ។ ហោរភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយកប្បិសំដែង
 នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ មិនដឹងច្បាស់ហើយពោល
 អ្នកគ្រប់មនុស្សធម្ម ជាធម៌មានញាណ (សេចក្តីដឹង) នឹងទស្សនៈ
 (តិរិយាយើញ) ដ៏ប្រសើរ គាត់ក៏ទាន់ខ្ញុំវិលស នូវបញ្ញូនមកដាក់ក្នុង
 ខ្លួនដោយពាក្យថា ខ្ញុំដឹងដូច្នោះ ខ្ញុំឃើញដូច្នោះ លុះដល់សម័យដទៃក៏
 នោះមក ទោះមានអសាកស្សក្តី អតមានគេសាកស្សក្តី ក៏ហៅថាត្រូវ
 អាចក្តីបានដឹកហើយ (ទោះបី) មានប្រាថ្នាចង់ទ្បហិសុខ ហើយត្រឡប់
 ជាខំយាយកែសំខ្លួនយ៉ាងនេះវិញថា នៃភាវុសោ ខ្ញុំមិនដឹងយ៉ាងនេះទេ
 (ប្តីខ្ញុំ) ពោលថាដឹង ខ្ញុំមិនឃើញយ៉ាងនេះទេ (ប្តីខ្ញុំ) ពោលថាឃើញ
 ខ្ញុំពោលកុហកសោះទេ ភិក្ខុនេះក៏ក្តីត្រូវអាចក្តីបានដឹក គេសំវាសនាន
 រៀនវិលវិគេសំគាល់ថាខ្លួនបានត្រាស់ដឹង ។

[២៣៤] ត្រង់ពាក្យថា ណាមួយ សេចក្តីថា ណា ក៏
 ដោយ ។ បេ ។ ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុ ។ បេ ។ ភិក្ខុវិលបានទេ-
 សម្បទាដោយញ្ញត្តិចក្ខុកម្ពុកថានេះ សំដៅទ្បឈ្មោះថា ភិក្ខុ ក្នុងកត្ត
 នេះ ។ ត្រង់ពាក្យថា មិនដឹងច្បាស់ សេចក្តីថា មិនដឹងមិនឃើញ

អនាមិកា អបស្សន្តោ អន្តិ កុសលំ ធម្មំ អន្តិ
 អេ កុសលា^(១) ធម្មានិ ។ ឧត្តរិមនុស្សទន្តោ ចាម
 យាធំ វិមោក្ខំ សមាធំ សមាបត្តិ ញ្ញាណទស្សនំ
 មគ្គការវនា ផលសន្និកិរិយា កិលេសប្បហានំ វិជីវ-
 រណាភា ចិត្តស្ស សុញ្ញការា អភិវតិ ។ អន្តបទា-
 យំ ធម្មំ ទេ វា កុសលេ ធម្មេ អន្តិ ឧបទេតិ
 អន្តិ វា ទេសុ កុបលេសុ ធម្មេសុ ឧបទេតិ ។
 ញ្ញាណនិ កិស្សោ វិជ្ជា ។ ទស្សនន្តិ យំ ញ្ញាណំ
 តំ ទស្សនំ យំ ទស្សនំ តំ ញ្ញាណំ ។ សមុទាច-
 មយ្យាតិ អាទេទេយ្យ ភត្តិយា វា បុរិសស្ស
 វា ចហដ្ឋស្ស វា បទ្ធវិទស្ស វា ។ ឥតិ
 ជាទាមំ ឥតិ វស្សាមិតិ ជាទាមហំ វិទេ ធម្មេ

១ វិសុមិ យេន្តេស្ស កុសលំ ធម្មានិ ធម្មាចធម្មិទ្ធានា កលោ ។

នូវកុសលធម៌ដែលចំមានមិនគិតមិនប្រាកដក្នុងខ្លួន (ហើយចូលចិត្តថា)
 កុសលធម៌ទាំងឡាយរបស់អញមាន ។ ឈាន (គុណជាតសំរាប់មុត
 បទីខ្ញុំកិលេស) ១ វិមោក្ខ (គុណធម៌ដែលដុះស្រឡះចាកកង្វះជា
 ដើម) ១ សមាធំ (សភាពដែលដកលំចិត្តស្មើតាំងស្មើក្នុងការម្នាក់) ១
 សមាបត្តិ (គុណជាតិដែលផលព្រម) ១ ញ្ញាណទស្សនៈ (ភិវិយា
 យើងដោយបញ្ញា) ១ មគ្គការវនា (ភិវិយាចំអីនូវមគ្គ) ១ ផល-
 សន្និកិរិយា (ដំណើរធម៌ច្បាស់លាស់នូវផល) ១ កិលេសប្បហាន
 (ភិវិយាលះបង់កិលេស) ១ វិជីវណាភា ចិត្តស្ស ចិត្តមាននិវរណធម៌
 ប្រាសហើយ ១ សុញ្ញការា អភិវតិ សេចក្តីត្រេកអរក្នុងផ្ទះជីវិត ១
 (ធម៌ទាំង ១០ នេះ) ហៅថា ឧត្តរិមនុស្សធម៌ ។ គ្រឹះពាក្យថា បង្កើនមក
 ជាតំក្នុងខ្លួន សេចក្តីថា បង្កើនក្នុងកុសលធម៌ទាំងនោះមកជាតំក្នុងចិត្ត
 ឬបង្កើនចិត្តទៅក្នុងកុសលធម៌ទាំងនោះ ។ គ្រឹះពាក្យថា ញ្ញាណ
 បានផលវិជ្ជាភិសេចក្តីដឹងវិសេស ក្នុង យ៉ាង ។ គ្រឹះពាក្យថា ទស្សនៈ
 សេចក្តីថា ធម្មជាតិណា ហៅថា ញ្ញាណ ធម្មជាតិទាំងនោះហៅថា ទស្សនៈ
 ធម្មជាតិណាហៅថា ទស្សនៈ ធម្មជាតិទាំងនោះហៅថា ញ្ញាណ ។ គ្រឹះពាក្យ
 ថា កោលក្ខត សេចក្តីថា ប្រាប់ផលស្រីក្តី ប្រិសក្តី ប្រហស្តក្តី មន្តវិក
 ក្តី ។ គ្រឹះពាក្យថា ខ្ញុំដឹងផ្លូវច្នៃ ខ្ញុំយើងផ្លូវច្នៃ សេចក្តីថា ខ្ញុំដឹងធម៌នេះ ខ្ញុំ

អជាធាមេវ កកុសោ អវចំ ជាតាមិ អបស្ស្ចិ មស្ស្ចមិគិ
 តាហំ ឯតេ ធម្មេ ជាតាមិ ជាហំ ឯតេ ធម្មេ មស្ស្ចមិ
 ធកិ ម មេ ឯតេ ធម្មា ន ចាហំ ឯតេសុ ធម្មេសុ
 សទ្ធិស្ស្ចមិគិ ។ កុដ្ឋំ មុសា វិលម័ដ្ឋំ កុដ្ឋកំ
 មយា កណ៌តំ មុសា មយា កណ៌តំ អក្ខតំ មយា
 កណ៌តំ អសន្តំ មយា កណ៌តំ(*) អជាធាន្តន មយា
 កណ៌តំ ។ អញ្ញត្រិ អធិមាទាតិ មមេត្វា អធិមាចំ ។

(២៣៩) អយម្យិគិ បុរិមេ ឧទាទាយ វុច្ចតិ ។
 ចារាដិកោ ហោតិគិ សេយ្យថាមិ ចាម តាលោ មគ្គ-
 កុដ្ឋន្តោ អកត្វោ បុន វិវុដ្ឋិយា ឯវមេវ កិក្កុ
 ចាចំន្តោ ឥច្ឆាមកាតា អសន្តំ អក្ខតំ ឧត្តរិមទុស្ស្ច-
 ធម្មំ ឧល្លមិគ្វា អស្ស្ចមលោ ហោតិ អសត្ស្យបុគ្គ-
 យោ តេន វុច្ចតិ ចារាដិកោ ហោតិគិ ។
 អសំវាសោតិ សំវាសោ ចាម ឯតេសុ ឯតេសុ
 សេសេ សមសំគ្វាតា ឯសោ សំវាសោ ចាម ។

* គង់ ចាបក្ខយំ ឧ.ម. យេន្តេតេសុ ឧ ចញ្ញាធម៌ ។

លោក្ខី ។ គ្រីតិកាភ្នំ ហ្គាល កកុសោ ខ្ញុំមិនដឹងយ៉ាងនេះហើយ
 គោលថាដឹង ខ្ញុំមិនបានឃើញយ៉ាងនេះហើយពោលថាឃើញ សេចក្តីថា
 ខ្ញុំមិនបានដឹងម៉ែនេះទេ ខ្ញុំមិនបានឃើញម៉ែនេះទេ ចម្លើយខ្ញុំគ្មានទេ
 ខ្ញុំដឹងបានឃើញពួកស្រីម៉ែនេះកើត ។ គ្រីតិកាភ្នំ ខ្ញុំពោលកុហក
 សោះទេ សេចក្តីថា ខ្ញុំពោលសោះទេ ខ្ញុំពោលកុហកទេ ខ្ញុំពោល
 មិនបានទេ ខ្ញុំពោលមិនប្រាកដទេ ខ្ញុំបានជាដែលពោលមកពីហេតុមិន
 ដឹងសោះទេ ។ គ្រីតិកាភ្នំ រឿយៗនឹងតែសំគាល់ថាខ្លួនបានត្រាស់
 ដឹង សេចក្តីថា លើកលែងតែខ្លួនបានត្រាស់ដឹងមែន ។

(២៣៩) គ្រីតិកាភ្នំ កិក្កុនេក្ខី ពោលច្រៀបច្រៀបនឹងកិក្កុដែល
 មានក្នុងសំគាល់មុន ។ គ្រីតិកាភ្នំ បាណិក សេចក្តីថា ធម្មតាដើម
 គ្នាអវិសមានកំបុតហើយ មិនអាចនឹងផ្តេរទៀតបាន មានឧបមាដូច
 ម្តេចមិញ កិក្កុដែលមានប្រាថ្នារាគ្រីកំ គឺសេចក្តីប្រាថ្នាត្របសន្តិកំហើយ
 ពោលម្នាក់ក្នុងមនុស្សធម្ម ដែលមិនមានមិនកើតក្នុងខ្លួន មិនមែនជា
 សមណ មិនមែនជាសក្យបុត្រ ក៏មានឧបមេយ្យសុំចារ៉ាដិកំ ព្រាវ
 ហេតុនោះ ទើបកថាឧតពោលថា គ្រូវាបក្តីបាណិក ។ គ្រី
 តិកាភ្នំ កេសំវាសនា ដែលហៅថា សំវាសនោះ គឺសិទ្ធិកម្មកំមួយ
 គ្នា បាតិមាមុខសំវាសនា សេចក្តីសិក្សាស្នេហា នេះហៅថា សំវាស ។

សោ កេន សង្កឹ ធម្មំ កេន វុច្ឆតិ អសំវាសោតំ ។
 (២៣៦) ទុក្ខវិមុត្តស្សធម្មោ យម ណាមំ វិហោកុំ សមា-
 ហនិ សមាបត្តំ ញាណទស្សនំ មគ្គការវនា ផលសង្កំកំរិ-
 យា កិលេសប្បហានំ វិនិរណាតា ចិត្តស្ស ឥស្សត្តាតាវ
 អភិរតិ ។ ណាទង្គំ បឋមំ ណាមំ ទុតិយំ ណាមំ
 តតិយំ ណាមំ ចតុត្ថំ ណាមំ ។ វិហោកុំសោតិ សុត្តានោ
 វិហោកុំ អនិមិត្តោ វិហោកុំ អប្បណិហិតោ វិហោកុំ ។
 សមាជិតិ សុត្តានោ សមាជិ អនិមិត្តោ សមាជិ
 អប្បណិហិតោ សមាជិ ។ សមាបត្តិតិ សុត្តានោ
 សមាបត្តិ អនិមិត្តោ សមាបត្តិ អប្បណិហិតោ សមាបត្តិ ។
 ញាណម្ហំ វិស្សោ វិជ្ជា ។ មគ្គការវនាតិ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋា-
 រោ ចត្តារោ សម្មប្បដាសា ចត្តារោ វិនិច្ឆ័យនា ចក្ខុវិ-
 យាមំ បញ្ច គណនិ សុត្ត វោជ្ជន្តំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មគ្គោ ។ ផលសង្កំកំរិយាតិ សោតាបត្តិផលស្ស
 សង្កំកំរិយា សកាសាមិផលស្ស សង្កំកំរិយា អនាតា-
 មិផលស្ស សង្កំកំរិយា អនាតាមិផលស្ស សង្កំកំរិយា ។

គំកុខោនាសំវាសង្ការោ ព្រោះហេតុនោ បានជាអវិភវនា
 ថា រកសំវាសង្ការ ។

(២៣៦) វិស្សោយោ ទុក្ខវិមុត្តស្សធម្ម (នោះសំដៅយក) ណា ទ

វិហោកុំ ទ សមាជិ ទ សមាបត្តិ ទ ញាណទស្សនំ ទ មគ្គការវនា ទ ផល-
 សង្កំកំរិយា ទ កិលេសប្បហានំ ទ វិនិរណាតា ចិត្តស្ស ទ សុត្តានោ វ អភិ-
 រតិ ទ ។ (គង្គិតាម្បថា ណាន បានខាងបឋមដ្ឋាន ទុតិយដ្ឋាន តតិ-
 យដ្ឋាន ចតុត្ថដ្ឋាន ។ (គង្គិតាម្បថា វិហោកុំ (នោះ) បានខាងសុត្តានោ-
 វិហោកុំ អនិមិត្តវិហោកុំ អប្បណិហិតវិហោកុំ ។ (គង្គិតាម្បថា សមាជិ
 (នោះ) បានខាងសុត្តានោ សមាជិ អនិមិត្តសមាជិ អប្បណិហិតសមាជិ ។
 (គង្គិតាម្បថា សមាបត្តិ (នោះ) បានខាងសុត្តានោ សមាបត្តិ អនិមិត្តសមា-
 បត្តិ អប្បណិហិតសមាបត្តិ ។ (គង្គិតាម្បថា ញាណ (នោះ) បានខាង
 វិស្សោយោ ។ (គង្គិតាម្បថា មគ្គការវនា (នោះ) បានខាងសតិប្បដ្ឋាន ៤ សម្ម-
 ប្បដាសា ៤ វិនិច្ឆ័យនា ៤ ចក្ខុវិយា ៤ វោជ្ជន្តំ វិ មគ្គប្រកបដោយ
 មគ្គ ៥ ជីវ្រស្រី ។ (គង្គិតាម្បថា ផលសង្កំកំរិយា (នោះ) បានខាងផ្សំ
 ច្បាស់លាស់នូវសោតាបត្តិផល ធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់នូវសកាសាមិផល
 ធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់នូវអនាតាមិផល ធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់នូវអនាតាមិផល ។

តិលេសប្បហេនន្តិ ភតស្ស បហានំ នោសស្ស
 បហានំ មោហស្ស បហានំ ។ វិទីវណតា
 ចិត្តស្សតិ ភតា ចិត្តំ វិទីវណតា នោសា ចិត្តំ
 វិទីវណតា មោហា ចិត្តំ វិទីវណតា ។ សុញ្ញតាម
 អភិវត្តិ បឋមេន ឈានេន សុញ្ញតាម អភិវត្តិ
 ទុតិយេន ឈានេន សុញ្ញតាម អភិវត្តិ តតិយេន
 ឈានេន សុញ្ញតាម អភិវត្តិ ធនុត្តេន ឈានេន
 សុញ្ញតាម អភិវត្តិ ។

(២៣៧) ភិហាតាមហំ បឋមំ ឈានំ សមាចង្គិទ្ធី
 សម្មជាទុស្ថា កណ្តស្ស អាមត្តិ ចារាជិតស្ស
 បុត្រេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តិ កណ្តស្ស
 ហោតិ មុសា កណ្តមីតិ កណ្តិតស្ស ហោតិ មុសា
 មយា កណ្តតទ្ធី ។ ធនុយាតាមហំ បឋមំ ឈានំ
 សមាចង្គិទ្ធី សម្មជាទុស្ថា កណ្តស្ស អាមត្តិ
 ចារាជិតស្ស បុត្រេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តិ
 កណ្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តមីតិ កណ្តិតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តតទ្ធី វិចិតាយ ទិដ្ឋិ ។

ត្រីវិភាគ្យថា វិសេសប្បហាន (នោះ) បានទានកិរិយាលេខបដិកតៈ លះ
 បន្តិទោសៈ លះបន្តិមោហៈ ។ ត្រីវិភាគ្យថា វិទីវណតា ចិត្តស្ស (នោះ)
 បានទានការហាមឃាត់ចិត្តចាកកតៈ ហាមឃាត់ចិត្តចាកទោសៈ ហាម
 ឃាត់ចិត្តចាកមោហៈ ។ ត្រីវិភាគ្យថា សុញ្ញតាម អភិវត្តិ (នោះ) បាន
 ទានឯសេចក្តីត្រឹមអក្កនិដ្ឋុស្សតំ ដោយបឋមជ្ឈាន សេចក្តីត្រឹមអក្កនិ
 ដ្ឋុស្សតំ ដោយទុតិយជ្ឈាន សេចក្តីត្រឹមអក្កនិដ្ឋុស្សតំ ដោយតតិ
 យជ្ឈាន សេចក្តីត្រឹមអក្កនិដ្ឋុស្សតំ ដោយធនុត្តជ្ឈាន ។

(២៣៧) ភិកុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបានចូលបឋ-
 មជ្ឈានហើយ ដោយអាការ ព្យយាវិគី មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា
 អញនឹងនិយាយកុហក កុនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកុនិយាយ
 កុហក ខិយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ។
 ត្រីវិភាគ្យថា វិភាគ្យថា ភិកុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបាន
 ចូលបឋមជ្ឈានហើយ ដោយអាការ ២ យាវិគី មុននឹងនិយាយ ដឹង
 ខ្លួនថា អញនិយាយកុហក កុនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ
 កុនិយាយកុហក ខិយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយ
 កុហករួចហើយ ។ ចំណុចសេចក្តីយើង ត្រីវិភាគ្យថា វិភាគ្យថា ។

បញ្ចហានការហេតិ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិទ្ធិំ សម្បជានមុ-
 សា កណ្តន្តស្ស អាបត្តំ ចារាជិកស្ស បុត្រេ វស្ស ហោតិ
 មុសា កណ្តស្សន្តំ កណ្តន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាមីតិ
 កណ្តតស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ្តតន្តំ វិទិពាយ
 ទិដ្ឋិ វិទិពាយ ទន្តិ ។ ធម្មាណាហេតិ បឋមំ ឈានំ
 សមាបដ្ឋិទ្ធិំ សម្បជានមុសា កណ្តន្តស្ស អាបត្តំ
 ចារាជិកស្ស បុត្រេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តំ
 កណ្តន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាមីតិ កណ្តតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តតន្តំ វិទិពាយ ទិដ្ឋិ
 វិទិពាយ ទន្តិ វិទិពាយ រុចិ ។ សត្តហានា-
 ហេតិ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិទ្ធិំ សម្បជានមុសា
 កណ្តន្តស្ស អាបត្តំ ចារាជិកស្ស បុត្រេ វស្ស ហោតិ
 មុសា កណ្តស្សន្តំ កណ្តន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាមីតិ
 កណ្តតស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ្តតន្តំ វិទិពាយ
 ទិដ្ឋិ វិទិពាយ ទន្តិ វិទិពាយ រុចិ វិទិពាយ ភាវំ ។

កំភុនិយាយកុហាកោយដីន្តុនថា ភាគាបុនចូលបឋមដ្ឋានហើយ ដោយ
 ភាគា ៧ យ៉ាងនី មុននឹងនិយាយ ដីន្តុនថា អញ្ជាវិនិយាយកុហាក ១
 កំភុនិយាយ ដីន្តុនថា អញ្ជាវិនិយាយកុហាក ១ និយាយរួចហើយ
 ដីន្តុនថា អញ្ជាវិនិយាយកុហាករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១
 បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ ត្រូវភាវិត្តិបាណិក ។ កំភុនិយាយកុហាកោយ
 ដីន្តុនថា ភាគាបុនចូលបឋមដ្ឋានហើយ ដោយភាគា ៦ យ៉ាងនី
 មុននឹងនិយាយដីន្តុនថា អញ្ជាវិនិយាយកុហាក ១ កំភុនិយាយ
 ដីន្តុនថា អញ្ជាវិនិយាយកុហាក ១ និយាយរួចហើយ ដីន្តុនថា
 អញ្ជាវិនិយាយកុហាករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តី
 គាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ ត្រូវភាវិត្តិបាណិក ។ កំភុ-
 និយាយកុហាកោយដីន្តុនថា ភាគាបុនចូលបឋមដ្ឋានហើយ ដោយ
 ភាគា ៧ យ៉ាងនី មុននឹងនិយាយ ដីន្តុនថា អញ្ជាវិនិយាយកុហាក ១
 កំភុនិយាយ ដីន្តុនថា អញ្ជាវិនិយាយកុហាក ១ និយាយរួចហើយ
 ដីន្តុនថា អញ្ជាវិនិយាយកុហាករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១
 បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តី
 ពិតត្រង់ ១ ត្រូវភាវិត្តិបាណិក ។

វិទ្យាបិដក មហានិកាយ

៣០៦

[២៣៨] តំណាងការហើ បឋមំ ឈានំ សមា-
 បដ្ឋាមីតិ សម្បជានមុសា កណ្តន្តស្ស អាមត្តិ ចាក-
 ដិតាស្ស បុត្រេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តិស្សន្តិ
 កណ្តន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាមីតិ កណ្តិតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តិតន្តិ ។ ចតុរណា-
 ការហើ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋាមីតិ សម្បជានំ
 មុសា កណ្តន្តស្ស អាមត្តិ ចាកដិតស្ស បុត្រេ
 វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តិស្សន្តិ កណ្តន្តស្ស ហោតិ
 មុសា កណ្តាមីតិ កណ្តិតស្ស ហោតិ មុសា មយា
 កណ្តិតន្តិ វិជីនាយ ទិដ្ឋិ ។ មហានិកាយ បឋមំ
 ឈានំ សមាបដ្ឋាមីតិ សម្បជានមុសា កណ្តន្តស្ស
 អាមត្តិ ចាកដិតស្ស បុត្រេ វស្ស ហោតិ មុសា
 កណ្តិស្សន្តិ កណ្តន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាមីតិ
 កណ្តិតស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ្តិតន្តិ វិជីនាយ
 ទិដ្ឋិ វិជីនាយ ទន្តិ ។ ចណាគារហើ បឋមំ ឈានំ
 សមាបដ្ឋាមីតិ សម្បជានមុសា កណ្តន្តស្ស អាមត្តិ
 ចាកដិតស្ស បុត្រេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តិស្សន្តិ

[២៣៨] តំណុនិយាយកុហាកដោយជីវន្តនថា អាត្មាកំពុនិច្ចលបឋម

មជ្ឈម ដោយអាការ ៣ យ៉ាងគឺ មុននិវិនិយាយ ជីវន្តនថា អញ្ជនិវ
 និយាយកុហាក ១ តំណុនិយាយ ជីវន្តនថា អញ្ជកំពុនិវិនិយាយកុហាក ១
 និយាយរួចហើយ ជីវន្តនថា អញ្ជនិយាយកុហាករួចហើយ ១ គ្រិកាបត្តិ
 បុរាណិក ។ តំណុនិយាយកុហាកដោយជីវន្តនថា អាត្មាកំពុនិច្ចលបឋមជ្ឈម
 ដោយអាការ ២ យ៉ាងគឺ មុននិវិនិយាយ ជីវន្តនថា អញ្ជនិវិនិយាយ
 កុហាក ១ តំណុនិវិនិយាយ ជីវន្តនថា អញ្ជកំពុនិវិនិយាយកុហាក ១ និយាយ
 រួចហើយ ជីវន្តនថា អញ្ជនិយាយកុហាករួចហើយ ១ បិទបំណិសេចក្តី
 ឃើញ ១ គ្រិកាបត្តិបុរាណិក ។ តំណុនិយាយកុហាកដោយជីវន្តនថា អាត្មា
 កំពុនិច្ចលបឋមជ្ឈម ដោយអាការ ២ យ៉ាងគឺ មុននិវិនិយាយ ជីវន្តនថា
 អញ្ជនិវិនិយាយកុហាក ១ តំណុនិវិនិយាយ ជីវន្តនថា អញ្ជកំពុនិវិនិយាយ
 កុហាក ១ និយាយរួចហើយ ជីវន្តនថា អញ្ជនិយាយកុហាករួចហើយ ១
 បិទបំណិសេចក្តីឃើញ ១ បិទបំណិសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ គ្រិកាបត្តិបុរាណិក ។
 តំណុនិយាយកុហាកដោយជីវន្តនថា អាត្មាកំពុនិច្ចលបឋមជ្ឈម ដោយ
 អាការ ២ យ៉ាងគឺ មុននិវិនិយាយ ជីវន្តនថា អញ្ជនិវិនិយាយកុហាក ១

កណ្តុស្ស ហោតិ មុសា កណាមីតិ កណ្តតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តតន្តំ វិជីនាយ ធិដ្ឋិ វិជីនាយ
 ទន្តិ វិជីនាយ រុចិ ។ សត្តហានាហេហិ បឋមំ ឈានំ
 សមាបដ្ឋានីតិ សម្បជានមុសា កណ្តុស្ស អាមត្តិ
 ជារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តិ
 កណ្តុស្ស ហោតិ មុសា កណាមីតិ កណ្តតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តតន្តំ វិជីនាយ ធិដ្ឋិ
 វិជីនាយ ទន្តិ វិជីនាយ រុចិ វិជីនាយ ភាវិ ។

(២៣៧) តីហានាហេហិ បឋមំ ឈានំ សមា-
 បដ្ឋានី សម្បជានមុសា កណ្តុស្ស អាមត្តិ ជារា-
 ជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តិ
 កណ្តុស្ស ហោតិ មុសា កណាមីតិ កណ្តតស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តតន្តំ ។ ចត្តហានាហេហិ ប-
 ឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋានី សម្បជានមុសា កណ្តុស្ស
 អាមត្តិ ជារាជិកស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា
 កណ្តស្សន្តិ កណ្តុស្ស ហោតិ មុសា កណាមីតិ

កំកុនិយាយ ជីនិទ្ធនថា អញកំកុនិយាយកុហក ១ និយាយរូបហើយ
 ជីនិទ្ធនថា អញនិយាយកុហករូបហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១
 បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ (ត្រូវអាមត្តិបារា-
 ជិក ។ កំកុនិយាយកុហកដោយជីនិទ្ធនថា ភាគកំកុនិយាយបឋមជ្ឈាន
 ដោយពាក្យ ៧ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ជីនិទ្ធនថា អញនឹងនិយាយ
 កុហក ១ កំកុនិយាយ ជីនិទ្ធនថា អញកំកុនិយាយកុហក ១ និយាយ
 រូបហើយ ជីនិទ្ធនថា អញនិយាយកុហករូបហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តី
 ឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទ
 បាំងសេចក្តីពិតគ្រឿង ១ (ត្រូវអាមត្តិបារាជិក ។

(២៣៧) កំកុនិយាយកុហកដោយជីនិទ្ធនថា ភាគបារាជិកបឋ-
 មជ្ឈាន ដោយពាក្យ ៧ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ជីនិទ្ធនថា អញនឹង
 និយាយកុហក ១ កំកុនិយាយ ជីនិទ្ធនថា អញកំកុនិយាយកុហក ១
 និយាយរូបហើយ ជីនិទ្ធនថា អញនិយាយកុហករូបហើយ ១ (ត្រូវអាមត្តិ
 បារាជិក ។ កំកុនិយាយកុហកដោយជីនិទ្ធនថា ភាគបារាជិកបឋ-
 មជ្ឈាន ដោយពាក្យ ៦ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ជីនិទ្ធនថា អញនឹង
 និយាយកុហក ១ កំកុនិយាយ ជីនិទ្ធនថា អញកំកុនិយាយកុហក ១

វិធមចិន្តា មហានិក្ខ

កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌តន្ត វិនិចាយ ធិដ្ឋិ។
 បញ្ចហានិកាហោ បឋមំ ឈានំ សមាបន្នោតិ សម្មជា-
 នមុសា កណ៌តស្ស អាបត្តិ ចារាជិតស្ស បុត្រ វស្ស
 ហោតិ មុសា កណ៌ស្សន្តិ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា
 កណ៌មិតិ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌-
 តន្ត វិនិចាយ ធិដ្ឋិ វិនិចាយ ទន្តិ ។ បញ្ចហានិ-
 បឋមំ ឈានំ សមាបន្នោតិ សម្មជាទមុសា កណ៌តស្ស
 អាបត្តិ ចារាជិតស្ស បុត្រ វស្ស ហោតិ មុសា
 កណ៌ស្សន្តិ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា កណ៌មិតិ
 កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌តន្ត វិនិចាយ
 ធិដ្ឋិ វិនិចាយ ទន្តិ វិនិចាយ រុចិ ។ សត្តហានិ-
 បឋមំ ឈានំ សមាបន្នោតិ សម្មជាទមុសា
 កណ៌តស្ស អាបត្តិ ចារាជិតស្ស បុត្រ វស្ស ហោតិ
 មុសា កណ៌ស្សន្តិ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា កណ៌-
 មិតិ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌តន្ត
 វិនិចាយ ធិដ្ឋិ វិនិចាយ ទន្តិ វិនិចាយ រុចិ វិនិចាយ ភាវិ ។

ឧបាយរូបហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករូបហើយ ។ បិទបាំង
 សេចក្តីឃើញ ។ ត្រូវអាបត្តិបាណជិត ។ កំពុងនិយាយកុហក ដោយដឹង
 ខ្លួនថា ភាគាបានចូលបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៤ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិ-
 យាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ។ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា
 អញកំពុងនិយាយកុហក ។ និយាយរូបហើយ ដឹងខ្លួនថា អញ
 និយាយកុហករូបហើយ ។ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ។ បិទបាំងសេចក្តី
 ភាវចិត្ត ។ ត្រូវអាបត្តិបាណជិត ។ កំពុងនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា
 ភាគាបានចូលបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៦ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹង
 ខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ។ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង
 និយាយកុហក ។ និយាយរូបហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករូ-
 បហើយ ។ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ។ បិទបាំងសេចក្តីភាវចិត្ត ។ បិទបាំង
 សេចក្តីពេញចិត្ត ។ ត្រូវអាបត្តិបាណជិត ។ កំពុងនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន
 ថា ភាគាបានចូលបឋមជ្ឈាន ដោយអាការ ៧ យ៉ាង គឺ មុននឹងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ។ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ
 កំពុងនិយាយកុហក ។ និយាយរូបហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហក
 រូបហើយ ។ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ។ បិទបាំងសេចក្តីភាវចិត្ត ។ បិទបាំង
 សេចក្តីពេញចិត្ត ។ បិទបាំងសេចក្តីពិគ្រឹះ ។ ត្រូវអាបត្តិបាណជិត ។

បរាជ័យកថា បទដ្ឋកថា បទពោធិវិយ ធម្មបទដ្ឋកថា

បរាជ័យកថា បទដ្ឋកថា បទពោធិវិយ ធម្មបទដ្ឋកថា

(២៤០) ភិក្ខុកថា យោគី បឋមស្ស ឈានស្ស
 លាភិម្ព័តិ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស អាមត្តិ
 ចារាជិកស្ស មុទ្ធ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្ស
 កណ្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តមីតិ កណ្តស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តតន្តិ ។ ធម្មបា-
 កាវេហិ បឋមស្ស ឈានស្ស លាភិម្ព័តិ សម្ប-
 ជានមុសា កណ្តស្ស អាមត្តិ ចារាជិកស្ស
 មុទ្ធ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្ស កណ្តស្ស
 ហោតិ មុសា កណ្តមីតិ កណ្តស្ស ហោតិ មុសា
 មយា កណ្តតន្តិ វិទិជាយ ធីដ្ឋិ ។ ធម្មបា-
 កាវេហិ បឋមស្ស ឈានស្ស លាភិម្ព័តិ សម្ប-
 ជានមុសា កណ្តស្ស អាមត្តិ ចារាជិកស្ស មុទ្ធ វស្ស ហោតិ
 មុសា កណ្តស្ស កណ្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តមីតិ
 កណ្តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ្តតន្តិ វិទិជាយ
 ធីដ្ឋិ វិទិជាយ ទន្ធិ ។ ធម្មបា-
 កាវេហិ បឋមស្ស
 ឈានស្ស លាភិម្ព័តិ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស
 អាមត្តិ ចារាជិកស្ស មុទ្ធ វស្ស ហោតិ មុសា

(២៤០) ភិក្ខុកថាយកុហក ដោយដឹងខ្លួនថា ភាគជាអ្នកបាទ
 បឋមជ្ឈានហើយដោយភាគ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ
 នឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក
 និយាយចេញហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហកចេញហើយ ១ (ត្រូវតាមគ្គិ
 បារាជ័យ ។ ភិក្ខុកថាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភាគជាអ្នកបាទបឋមជ្ឈាន
 ហើយដោយភាគ ៦ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយ
 កុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយ
 ចេញហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហកចេញហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តី
 ឃើញ ១ (ត្រូវតាមគ្គិបារាជ័យ ។ ភិក្ខុកថាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភាគ
 ជាអ្នកបាទបឋមជ្ឈានហើយ ដោយភាគ ៥ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង
 និយាយកុហក ១ និយាយចេញហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហកចេញ
 ហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ (ត្រូវតាមគ្គិ
 បារាជ័យ ។ ភិក្ខុកថាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភាគជាអ្នកបាទបឋមជ្ឈាន
 ហើយ ដោយភាគ ៦ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹង

កណ៌ស្សន្តិ កណ៌ទ្គស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ម័តិ
 កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌តន្តិ វិទិដាយ
 និម្ពិ វិទិដាយ ទន្តិ វិទិដាយ រុចិ ។ សត្តហាតារេហំ
 បឋមស្ស ឈានស្ស លាភម្ពិទ្ធិ សម្មជានមុសា
 កណ៌ទ្គស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស មុទ្ធ វស្ស ហោតិ
 មុសា កណ៌ស្សន្តិ កណ៌ទ្គស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ម័តិ
 កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌តន្តិ វិទិដាយ
 និម្ពិ វិទិដាយ ទន្តិ វិទិដាយ រុចិ វិទិដាយ កាវ ។

(២៤១) តិហាតារេហំ បឋមស្ស ឈានស្ស វស្សម្ពិទ្ធិ
 សម្មជានមុសា កណ៌ទ្គស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
 មុទ្ធ វស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ស្សន្តិ កណ៌ទ្គស្ស
 ហោតិ មុសា កណ៌ម័តិ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា
 មយា កណ៌តន្តិ ។ ចត្តហាតារេហំ បឋមស្ស
 ឈានស្ស វស្សម្ពិទ្ធិ សម្មជានមុសា កណ៌ទ្គស្ស
 អាបត្តិ ចារាជិកស្ស មុទ្ធ វស្ស ហោតិ មុសា
 កណ៌ស្សន្តិ កណ៌ទ្គស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ម័តិ

និយាយកុហក ១ កំពុនិទិយាយ ជីវិទ្ធនថា អញកំពុនិទិយាយកុហក ១
 និយាយរុចហើយ ជីវិទ្ធនថា អញនិយាយកុហករុចហើយ ១ បិទបាំង
 សេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ១
 (ត្រូវតាមភ្នំបាណសិក ។ កំពុនិទិយាយកុហកដោយជីវិទ្ធនថា អញជាអ្នកបាទ
 បឋមជ្ឈាន ដោយភាការ ៧ យ៉ាងគឺ មុននិទិទិយាយ ជីវិទ្ធនថា អញ
 និទិទិយាយកុហក ១ កំពុនិទិយាយ ជីវិទ្ធនថា អញកំពុនិទិយាយ
 កុហក ១ និយាយរុចហើយ ជីវិទ្ធនថា អញនិយាយកុហករុចហើយ ១
 បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញ
 ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពិត(គង ១ (ត្រូវតាមភ្នំបាណសិក ។

(២៤២) កំពុនិទិយាយកុហកដោយជីវិទ្ធនថា អញជាអ្នកបាទ
 ជីវិទ្ធនថា អញនិទិទិយាយកុហក ១ កំពុនិទិយាយ ជីវិទ្ធនថា អញកំពុនិ
 ទិយាយកុហក ១ និយាយរុចហើយ ជីវិទ្ធនថា អញនិយាយកុហករុ
 ចហើយ ១ (ត្រូវតាមភ្នំបាណសិក ។ កំពុនិទិយាយកុហកដោយជីវិទ្ធនថា អញ
 ជាអ្នកបាទជីវិទ្ធនថា អញនិទិទិយាយកុហក ១ កំពុនិទិយាយ ជីវិទ្ធនថា អញ
 និទិទិទិយាយ ជីវិទ្ធនថា អញនិទិទិយាយកុហក ១ កំពុនិទិយាយ ជីវិទ្ធនថា

បាណិកាល្លោ បុគ្គលិកាចារ្យ បទពាណិជ្ជ វិទ្យាស្ថាន

កណ្តតស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ្តតន្តំ វិទិសាយ
 ធិដ្ឋិ ។ បត្តហាតារាហិ បឋមស្ស ឈានស្ស វសិម្ពិទិ
 សម្បជានមុសា កណ្តតស្ស អាចត្តិ ចារាជិកស្ស មុន្ទ
 វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តំ កណ្តតស្ស ហោតិ
 មុសា កណ្តមិទិ កណ្តតស្ស ហោតិ មុសា មយា
 កណ្តតន្តំ វិទិសាយ ធិដ្ឋិ វិទិសាយ ទន្តិ ។ បត្តហា-
 តារាហិ បឋមស្ស ឈានស្ស វសិម្ពិទិ សម្បជាន-
 មុសា កណ្តតស្ស អាចត្តិ ចារាជិកស្ស មុន្ទ វស្ស
 ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តំ កណ្តតស្ស ហោតិ មុសា
 កណ្តមិទិ កណ្តតស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ្ត-
 តន្តំ វិទិសាយ ធិដ្ឋិ វិទិសាយ ទន្តិ វិទិសាយ វុទិ ។
 សត្តហាតារាហិ បឋមស្ស ឈានស្ស វសិម្ពិទិ សម្ប-
 ជានមុសា កណ្តតស្ស អាចត្តិ ចារាជិកស្ស មុន្ទ
 វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តំ កណ្តតស្ស ហោតិ
 មុសា កណ្តមិទិ កណ្តតស្ស ហោតិ មុសា មយា

បាណិកាល្លោ សិក្ខាបទ ៤ បទពាណិជ្ជ វិទ្យាស្ថាន

អញ្ញកំពុនិយាយកុហក ១ និយាយរូចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញ្ញនិយាយ
 កុហករូចហើយ ១ បំទបំទិសេចក្តីឃើញ ១ ត្រូវតាមក្តីបាណិក ។ កិកុ
 និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា កាត្តាជាអ្នកស្តាប់ដំនាញហើយក្នុងបឋ-
 មជ្ឈនរោយតាការ ៥ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថាអញ្ញនឹងនិយាយ
 កុហក ១ កំពុនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ្ញកំពុនិយាយកុហក ១ និ-
 យាយរូចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញ្ញនិយាយកុហករូចហើយ ១ បំទបំទិ
 សេចក្តីឃើញ ១ បំទបំទិសេចក្តីតាមបំពិត ១ ត្រូវតាមក្តីបាណិក ។ កិកុ
 និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា កាត្តាជាអ្នកស្តាប់ដំនាញហើយក្នុងបឋ-
 មជ្ឈនរោយតាការ ៦ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ្ញនឹង
 និយាយកុហក ១ កំពុនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ្ញកំពុនិយាយកុហក ១
 និយាយរូចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញ្ញនិយាយកុហករូចហើយ ១ បំទបំទិ
 សេចក្តីឃើញ ១ បំទបំទិសេចក្តីតាមបំពិត ១ បំទបំទិសេចក្តីតាមបំពិត ១
 ត្រូវតាមក្តីបាណិក ។ កិកុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា កាត្តាជាអ្នក
 ស្តាប់ដំនាញហើយក្នុងបឋមជ្ឈនរោយតាការ ៧ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញ្ញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ
 កំពុនិយាយកុហក ១ និយាយរូចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញ្ញនិយាយកុហក

កណ៌ត្ថង្គិ វិទិសាយ ទិដ្ឋិ វិទិសាយ ទង្គិ វិទិសាយ
រុច្ចិ វិទិសាយ កាវ ។

[២២២] តីហាការេហិ បឋមំ ឈានំ សង្ខតតំ
មយាតិ សម្មជាទុស្តា កណ៌ត្ថស្ស អាចត្តិ ចារា-
ជិតស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ស្សង្គិ
កណ៌ត្ថស្ស ហោតិ មុសា កណ៌មីតិ កណ៌តស្ស
ហោតិ មុសា មយា កណ៌តង្គិ ។ ចតុហាការេហិ
បឋមំ ឈានំ សង្ខតតំ មយាតិ សម្មជាទុស្តា
កណ៌ត្ថស្ស អាចត្តិ ចារាជិតស្ស បុព្វេ វស្ស ហោតិ
មុសា កណ៌ស្សង្គិ កណ៌ត្ថស្ស ហោតិ មុសា កណ៌មីតិ
កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា មយា កណ៌តង្គិ វិទិសាយ
ទិដ្ឋិ ។ បញ្ចហាការេហិ បឋមំ ឈានំ សង្ខតតំ មយា-
តិ សម្មជាទុស្តា កណ៌ត្ថស្ស អាចត្តិ ចារាជិតស្ស
បុព្វេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ៌ស្សង្គិ កណ៌ត្ថស្ស
ហោតិ មុសា កណ៌មីតិ កណ៌តស្ស ហោតិ មុសា
មយា កណ៌តង្គិ វិទិសាយ ទិដ្ឋិ វិទិសាយ ទង្គិ ។

ច្ចេហើយ ១ បិទប្រាំសេចក្តីឃើញ ១ បិទប្រាំសេចក្តីភាវចិត្ត ១ បិទ
ប្រាំសេចក្តីពេញចិត្ត ១ បិទប្រាំសេចក្តីពិតគ្រង ១ ត្រូវអាបត្តិបាណិក ។

[២២២] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា បឋមជ្ឈានសាមាធិ
ធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់រួចហើយ ដោយភាគរ ៣ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹង
ខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង
និយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួច
ហើយ ១ ត្រូវអាបត្តិបាណិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា
បឋមជ្ឈានសាមាធិធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់រួចហើយ ដោយភាគរ ៤ យ៉ាងគឺ
មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ
ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា
អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទប្រាំសេចក្តីឃើញ ១ ត្រូវអាបត្តិ
បាណិក ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា បឋមជ្ឈានសាមាធិធ្វើ
ឲ្យច្បាស់លាស់រួចហើយ ដោយភាគរ ៥ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹង
ខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង
និយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហក
រួចហើយ ១ បិទប្រាំសេចក្តីឃើញ ១ បិទប្រាំសេចក្តីភាវចិត្ត ១ ត្រូវ

ធម្មកាណិយា មមមំ ឈានំ សុត្តិកតំ មយោតិ
 សម្មជាទុស្ថា កណ្តស្ស អាមត្តិ ចារាជិកស្ស
 បុត្រ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្ស កណ្តស្ស
 ហោតិ មុសា កណ្តមិតិ កណ្តស្ស ហោតិ មុសា
 មយា កណ្តតត្ថំ វិទិទាយ ទិដ្ឋិ វិទិទាយ ទុត្តិ
 វិទិទាយ រុចិ ។ សត្តហាការេហំ មមមំ ឈានំ
 សុត្តិកតំ មយោតិ សម្មជាទុស្ថា កណ្តស្ស អាមត្តិ
 ចារាជិកស្ស បុត្រ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្ស
 កណ្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តមិតិ កណ្តស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តតត្ថំ វិទិទាយ ទិដ្ឋិ
 វិទិទាយ ទុត្តិ វិទិទាយ រុចិ វិទិទាយ ភាវំ (យថា
 ឥទំ មមមំ ឈានំ វិគ្គាវិតំ ឯវំ សត្វមិ វិគ្គាវេត្ថំ^(១)) ។

[២២៣] តិហាការេហំ ធុតិយំ ឈានំ ធុតិយំ ឈានំ
 ចតុត្ថំ ឈានំ សមាមន្តិ សមាមន្តិមិ សមាមន្តិ

១ ឥទំ វចនំ ចោមិយោក្ខេត ឥតយសំ ឈានាមិ ឧសានេវ បរិពំ ធុត្តិកស្ស
 យោក្ខេត មរុត្តិកស្ស ធុត្តិ ធុត្តិ ធុត្តិ ។

អាមត្តិបារាជិត ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា បឋមជ្ឈានភាគ
 បានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់រួចហើយ ដោយអាការៈ យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុង
 និយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួច
 ហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១ បិទបាំងសេចក្តីភាវៈចិត្ត ១ បិទបាំង
 សេចក្តីពញ្ជាចិត្ត ១ ត្រូវអាមត្តិបារាជិត ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹង
 ខ្លួនថា បឋមជ្ឈានភាគបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់រួចហើយ ដោយអាការ
 ដ៏យ៉ាងគឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក ១
 កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ ១
 បិទបាំងសេចក្តីភាវៈចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីពញ្ជាចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តី
 ពិភត្រី ១ ត្រូវអាមត្តិបារាជិត (បឋមជ្ឈាននេះ វេសព្រះដំបាចក្រ
 កាត ទ្រង់សំដែង ឲ្យពិស្តារហើយយ៉ាងណា ឈានតាំងពួងមាន
 ទុតិយជ្ឈានជាដើម បណ្តិតត្រូវ សំដែង ឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះផងចុះ) ។

[២២៤] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភាគបានចូលហើយ
 កំពុងចូល បានចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់ចក្ខុជ្ឈាន

ចក្កុស្ស ឈានស្ស ឈានិម្ហំ វសិម្ហំ ចក្កុត្ថំ ឈានំ
 សង្កិកាតំ មយាតំ សម្មជាទុស្សា កណ្តស្ស
 អាចត្ថំ ចារាជិកស្ស ឬព្វ វស្ស មោតិ ឥសា
 កណិស្សន្តិ កណ្តស្ស មោតិ ឥសា កណាមិទិ
 កណិកស្ស មោតិ ឥសា មយា កណិកន្តិ វិជិដាយ
 ទិដ្ឋំ វិជិដាយ ទន្តិ វិជិដាយ ទុទិ វិជិដាយ កាវំ ។

(២២២) ភិហាគារេវា សុត្តាតំ វិមោក្ខំ អទិមិក្ខំ

វិមោក្ខំ អប្បណិហិតំ វិមោក្ខំ សមាចដ្ឋិ សមាចដ្ឋាមិ
 សមាចដ្ឋោ អប្បណិហិតស្ស វិមោក្ខុស្ស ឈានិម្ហំ វសិម្ហំ
 អប្បណិហិតោ វិមោក្ខោ សង្កិកាតោ មយាតំ សម្មជា-
 ទុស្សា កណ្តស្ស អាចត្ថំ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

កត្តាភិហាគារេវា ជាអ្នកស្តាប់វិចិត្រាហើយ ក្នុងចក្កុស្ស
 ចក្កុស្ស កត្តាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយដោយអាការ ៣យ៉ាងគឺ
 មុននឹងនិយាយ ដំនើរនេះ អញ្ជើងនិយាយកុហក ១ កំពុងនិយាយ
 ដំនើរនេះ អញ្ជើងកំពុងនិយាយកុហក ១ និយាយរួចហើយ ដំនើរនេះ
 អញ្ជើងនិយាយកុហករួចហើយ ១ បិទបាំងសេចក្តីយើង ១ បិទបាំង
 សេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ បិទបាំងសេចក្តីតេឃ្លាចក្តី ១ បិទបាំងសេចក្តីពិក
 (ភង ១) (ត្រូវអាចក្តីបារាជិត ។

(២២២) កិក្ខុនិយាយកុហកដោយដំនើរនេះ កត្តាបានចូលហើយ
 កំពុងចូល បានចូលកាន់សុត្តាភិមោក្ខុ កាន់អទិមិក្ខុភិមោក្ខុ កាន់អប្ប-
 ណិហិតភិមោក្ខុ កត្តាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្តាប់វិចិត្រាហើយ ក្នុង
 អប្បណិហិតភិមោក្ខុ អប្បណិហិតភិមោក្ខុ កត្តាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់
 ហើយ ដោយអាការ ៣យ៉ាង (ត្រូវអាចក្តីបារាជិត ។ បេ ។

• ត្រង់ឈានទាំង ៣ គឺទុតិយដ្ឋាន • ឆតិយដ្ឋាន • ចក្កុស្សដ្ឋាន ១៖ ក្នុងឈានដ្ឋាន ១
 ត្រូវប្រើជាដំណើរ ។ ដូចជាបដិដ្ឋាននៃ គឺ ទុតិយដ្ឋានប្រើចោយអាការ ៣យ៉ាង ទុតិ-
 យដ្ឋានប្រើចោយអាការ ៤ យ៉ាង ទុតិយដ្ឋានប្រើ ចោយអាការ ៥ យ៉ាង ទុតិយដ្ឋាន
 ប្រើចោយអាការ ៦ យ៉ាង ទុតិយដ្ឋានប្រើចោយអាការ ៧ យ៉ាង ។ ឆតិយដ្ឋានប្រើចោ-
 យអាការ ៣យ៉ាង ៤យ៉ាង ៥យ៉ាង ៦យ៉ាង ៧យ៉ាង ។ ចក្កុស្សប្រើចោយ
 អាការ ៣យ៉ាង ៤យ៉ាង ៥យ៉ាង ៦យ៉ាង ៧យ៉ាង ។

បាវនាភណ្ណ សំបូរទេស បទោជនីយេ វិជ្ជា សច្ចិភាព

[២២៥] តិហាតារេហំ សុញ្ញតំ សមាធិ អធិមិត្តំ
សមាធិ អប្បណិហិតំ សមាធិ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ
សមាបន្ទោ អប្បណិហិតស្ស សមាធិស្ស លាភិម្ពំ វសិម្ពំ
អប្បណិហិតោ សមាធិ សច្ចិកតោ មយោតិ
សម្បជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
។ បេ ។

[២២៦] តិហាតារេហំ សុញ្ញតំ សមាបត្តិ អធិមិត្តំ
សមាបត្តិ អប្បណិហិតំ សមាបត្តិ សមាបដ្ឋិ សមា-
បដ្ឋាមិ សមាបន្ទោ អប្បណិហិតាយ សមាបត្តិយោ
លាភិម្ពំ វសិម្ពំ អប្បណិហិតោ សមាបត្តិ សច្ចិកតោ
មយោតិ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារា-
ជិកស្ស ។ បេ ។

[២២៧] តិហាតារេហំ តិស្សោ វិជ្ជា សមាបដ្ឋិ
សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្ទោ តិស្សន្តំ វិជ្ជាធំ លាភិម្ពំ វសិម្ពំ
តិស្សោ វិជ្ជា សច្ចិកតោ មយោតិ សម្បជានមុសា
កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

បាវនាភណ្ណ សំបូរទេស បទោជនីយេ អំពីវិជ្ជាដែលកិច្ចធ្វើឱ្យស្រាល

[២២៨] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយជំនំខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ
កំពុងចូល បានចូលកាន់សុញ្ញតសមាធិ កាន់អធិមិត្តសមាធិ កាន់អប្ប-
ណិហិតសមាធិ អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ជំនាញហើយ ក្នុង
អប្បណិហិតសមាធិ អប្បណិហិតសមាធិអាត្មាបានធ្វើឱ្យច្បាស់លាស់
ហើយ ដោយភាពា ព យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

[២២៩] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយជំនំខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ
កំពុងចូល បានចូលកាន់សុញ្ញតសមាបត្តិ កាន់អធិមិត្តសមាបត្តិ កាន់
អប្បណិហិតសមាបត្តិ អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ជំនាញហើយ
ក្នុងអប្បណិហិតសមាបត្តិ អប្បណិហិតសមាបត្តិ អាត្មាបានធ្វើឱ្យច្បាស់
លាស់ហើយ ដោយភាពា ព យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

[២៣០] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយជំនំខ្លួនថា អាត្មាបានដល់ហើយ
កំពុងដល់ បានដល់នូវវិជ្ជាធំ អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់
ជំនាញហើយ ក្នុងវិជ្ជាធំ វិជ្ជាធំអាត្មាបានធ្វើឱ្យច្បាស់លាស់ហើយ
ដោយភាពា ព យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

(២២៨) តីហាការហំ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ
 សន្មប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ ឥទ្ធិចារេ សមាបដ្ឋិ សមា-
 ចដ្ឋាមិ សមាបន្នោ ចត្ថុដ្ឋំ ឥទ្ធិចាទាមំ លាភិម្ហំ
 វសិម្ហំ ចត្តារោ ឥទ្ធិចាទា សង្កិកតា មយាតិ សម្ប-
 ជាទុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ មេ ។

(២២៩) តីហាការហំ មត្តិទ្ធិយាមំ មត្ត វុលាមំ
 សមាចដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្នោ មត្តុដ្ឋំ វលាមំ
 លាភិម្ហំ វសិម្ហំ មត្ត វលាមំ សង្កិកតាមិ មយាតិ
 សម្បជាទុសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
 ។ មេ ។

(២៣០) តីហាការហំ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ សមាចដ្ឋិ
 សមាចដ្ឋាមិ សមាបន្នោ សត្តុដ្ឋំ ពោជ្ឈន្តុដ្ឋំ លាភិម្ហំ
 វសិម្ហំ សត្ត ពោជ្ឈន្តុ សង្កិកតា មយាតិ សម្បជាទុ-
 សា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ មេ ។

(២២៨) ភិកុចិយាយកុហកវោយដីន្តុនថា ភក្ខាបានដល់ហើយ
 កំពុងដល់ បានដល់ខ្ញុំសតិបដ្ឋាន ២ សម្បប្បដ្ឋាន ២ ឥទ្ធិចារ ២
 ភក្ខាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្នាក់ជំនាញហើយ ក្នុងឥទ្ធិចារ ២ ឥទ្ធិចារ
 ២ ភក្ខាបានធ្វើឱ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ពុ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិ
 ចារាជិក ។ មេ ។

(២២៩) ភិកុចិយាយកុហកវោយដីន្តុនថា ភក្ខាបានដល់ហើយ
 កំពុងដល់ បានដល់ខ្ញុំវសិម្ហ ០ ពល ០ ភក្ខាជាអ្នកបានហើយ ជា
 អ្នកស្នាក់ជំនាញហើយ ក្នុងពល ០ ពល ០ ភក្ខាបានធ្វើឱ្យច្បាស់លាស់
 ហើយ ដោយអាការ ពុ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិចារាជិក ។ មេ ។

(២៣០) ភិកុចិយាយកុហកវោយដីន្តុនថា ភក្ខាបានត្រាស់ដឹង
 ហើយ កំពុងត្រាស់ដឹង បានត្រាស់ដឹងខ្ញុំពោជ្ឈន្ត ៧ ភក្ខាជាអ្នក
 បានហើយ ជាអ្នកស្នាក់ជំនាញហើយ ក្នុងពោជ្ឈន្ត ៧ ពោជ្ឈន្ត ៧ ភក្ខា
 បានធ្វើឱ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ពុ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិ
 ចារាជិក ។ មេ ។

[២៤០] តិហាការេហំ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ អវយស្ស អដ្ឋង្គិ-
 កស្ស មត្តស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ អវយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មត្តោ សដ្ឋិកតោ មយាតិ សម្មជាទុស្សា កណ្តស្ស
 អាចត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

[២៤២] តិហាការេហំ សោតាមត្តិដលំ សកតា-
 តាមិដលំ អនាតាមិដលំ អរហត្តដលំ^(១) សមាបដ្ឋិ
 សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ អរហត្តដលស្ស^(២) លាភិម្ហំ
 វសិម្ហំ អរហត្តដលំ^(៣) សដ្ឋិកតំ មយាតិ សម្មជា-
 ទុស្សា កណ្តស្ស អាចត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

[២៤៣] តិហាការេហំ រតោ មេ ចត្តោ រតោ
 មេ វត្តោ រតោ មេ មុត្តោ រតោ មេ បហិលោ
 រតោ មេ បដិដិស្សដ្ឋោ រតោ មេ ឧត្តោដិសោ
 រតោ មេ សមុត្តោដិសោតិ សម្មជាទុស្សា កណ្តស្ស
 អាចត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។ តិហាការេហំ តោសោ
 មេ ចត្តោ ។ បេ ។ មោហោ មេ ចត្តោ វត្តោ មុត្តោ បហិលោ

១-៣ ឱ. ម. អរហត្តំ ។ ២ អរហត្តស្ស ។

[២៤១] កំកុនិយាយកុហាកដោយជំនិទ្ធនថា ភក្ខុបាទត្រាសជំនី
 ហើយ កំកុនត្រាសជំនី បាទត្រាសជំនិទ្ធុមត្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ជំប្រ-
 សើ ភក្ខុបាទត្រាសជំនិទ្ធុមត្តប្រកប ដោយអង្គ ៨ ជំប្រសើ មត្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ជំប្រសើ ភក្ខុបាទត្រា
 ឱទ្ធុច្បាស់លាស់ហើយ ដោយភាការ ញ យ៉ាង ត្រូវអាចត្តិបានជិត ។ បេ ។

[២៤២] កំកុនិយាយកុហាកដោយជំនិទ្ធនថា ភក្ខុបាទសម្រេច
 ហើយ កំកុនសម្រេច បាទសម្រេចខ្លួនសាក្ខុដល សកតាមិ-
 ដល អនាតាមិដល អរហត្តដល ភក្ខុបាទត្រាសជំនិទ្ធុមត្តប្រកប ដោយអង្គ ៨ ជំប្រសើ មត្តប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ជំប្រសើ ភក្ខុបាទត្រា ឱទ្ធុច្បាស់លាស់ ហើយ ដោយភាការ ញ យ៉ាង ត្រូវអាចត្តិបានជិត ។ បេ ។

[២៤៣] កំកុនិយាយកុហាកដោយជំនិទ្ធនថា ភក្ខុបាទតំចាត់បដិ
 ហើយ ភក្ខុបាទតំចាត់បដិហើយ ភក្ខុបាទ(ធ្វើ)ឱទ្ធុមត្តហើយ
 ភក្ខុបាទបដិច្ចកុំចេញហើយ ភក្ខុបាទសេសចោលហើយ ភក្ខុ-
 បាទរំលាយហើយ ភក្ខុបាទតាសរំលើងហើយ ដោយភាការ
 ញ យ៉ាង ត្រូវអាចត្តិបានជិត ។ កំកុនិយាយកុហាកដោយជំនិទ្ធនថា
 ទោសភក្ខុបាទតំចាត់បដិហើយ ។ បេ ។ មោហាភក្ខុបាទតំចាត់បដិ
 ហើយ បាទតំចាត់បដិហើយ បាទ(ធ្វើ)ឱទ្ធុមត្តហើយ បាទបដិច្ច

វិទ្យាបិដក មហានិក្ខ

បដិវិស្សន្តោ ទុក្ខេដិវេតោ សឌុក្ខេដិវេតោតិ សឌុក្ខា-
 ធម្មសា កណ្តទ្ធស្ស អាមត្តិ ចារាដិកស្ស ។ បេ ។
 [២៩២] តិហាតារហំ វាតា មេ ចិត្តំ វិជីវណំ
 ឆោសា មេ ចិត្តំ វិជីវណំ មោហា មេ ចិត្តំ វិជីវណត្ថិ
 សឌុក្ខាធម្មសា កណ្តទ្ធស្ស អាមត្តិ ចារាដិកស្ស
 ។ បេ ។ បុព្វេ វស្ស ហោតិ ធុសា កណ្តស្សត្ថិ
 កណ្តទ្ធស្ស ហោតិ ធុសា កណ្តាមីតិ កណ្តិកស្ស
 ហោតិ ធុសា មយា កណ្តិកត្ថិ វិជីនាយ ធិដ្ឋិ វិជីនាយ
 ទត្ថិ វិជីនាយ រុចិ វិជីនាយ កាវំ ។

សុត្តនិ ធិដ្ឋិ

[២៩៩] តិហាតារហំ បឋមត្ថ ឈានំ ទុតិយត្ថ
 ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ បឋមស្ស
 ច ឈានស្ស ទុតិយស្ស ច ឈានស្ស លាភិដ្ឋិ វស្សិដ្ឋិ
 បឋមត្ថ ឈានំ ទុតិយត្ថ ឈានំ សច្ចិកតំ មយោតិ
 សឌុក្ខាធម្មសា កណ្តទ្ធស្ស អាមត្តិ ចារាដិកស្ស ។ បេ ។

ចេញហើយ បានលាស់ចោលហើយ បានកើចោលហើយ បានគាស់
 លើងហើយ ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង ក្រៃលែមក្តីបារាមិក ។ បេ ។

(២៩២) កំភូនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ចិត្តរបស់អាក្ខមាន
 សេចក្តីកំភ័ន្តិ ត្រូវស្រឡះហើយចាកកងៈ ចិត្តរបស់អាក្ខផុត
 ស្រឡះហើយចាកចាសៈ ចិត្តរបស់អាក្ខផុតស្រឡះចាកមោហាដោយ
 អាការ ព្យ យ៉ាង ក្រៃលែមក្តីបារាមិក ។ បេ ។ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួន
 ថា អញនឹងនិយាយកុហក ទ កំភូនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំភូនិ
 និយាយកុហក ទ និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហក
 រួចហើយ ទ បិទបាំងសេចក្តីយើញ ទ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ទ បិទ
 បាំងសេចក្តីពេញចិត្ត ទ បិទបាំងសេចក្តីភិតភ័ន្តិ ទ ក្រៃលែមក្តីបារាមិក ។
 សុត្តនិ ចប់ ។

(២៩៩) កំភូនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាក្ខបានចូល
 ហើយ កំភូនិចូល បានចូលតាន់បឋមជ្ឈានផលី ភានីទុតិយជ្ឈានផលី
 អាក្ខជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្តាប់ដឹងចេញហើយ គួរិបឋមជ្ឈាន
 ផលី ទុតិយជ្ឈានផលី បឋមជ្ឈាននឹងទុតិយជ្ឈាន អាក្ខបានធ្វើឲ្យច្បាស់
 លាស់ហើយ ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង ក្រៃលែមក្តីបារាមិក ។ បេ ។

ត្រីហោត្តារេហំ បឋមត្ថុ ឈានំ តតិយត្ថុ ឈានំ
 សមាចន្តិ សមាចន្តាមិ សមាចន្តោ បឋមស្ស ច
 ឈានស្ស តតិយស្ស ច ឈានស្ស លាភិម្ពំ វសិម្ពំ
 បឋមត្ថុ ឈានំ តតិយត្ថុ ឈានំ សច្ចិកាតំ មយាតិ
 សម្បជានមុសា កណ្តុស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស
 ។ បេ ។ ត្រីហោត្តារេហំ បឋមត្ថុ ឈានំ ចតុត្ថត្ថុ
 ឈានំ សមាចន្តិ សមាចន្តាមិ សមាចន្តោ បឋមស្ស
 ច ឈានស្ស ចតុត្ថស្ស ច ឈានស្ស លាភិម្ពំ វសិម្ពំ
 បឋមត្ថុ ឈានំ ចតុត្ថត្ថុ ឈានំ សច្ចិកាតំ មយាតិ
 សម្បជានមុសា កណ្តុស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

[២៨៦] ត្រីហោត្តារេហំ បឋមត្ថុ ឈានំ សុត្តាតត្ថុ
 វិមោក្ខំ បឋមត្ថុ ឈានំ អនិមិត្តត្ថុ វិមោក្ខំ បឋមត្ថុ
 ឈានំ អប្បណិហិតត្ថុ វិមោក្ខំ សមាចន្តិ សមាចន្តាមិ
 សមាចន្តោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស អប្បណិហិតស្ស
 ច វិមោក្ខុស្ស លាភិម្ពំ វសិម្ពំ បឋមត្ថុ ឈានំ
 អប្បណិហិតោ ច វិមោក្ខោ សច្ចិកាតោ មយាតិ
 សម្បជានមុសា កណ្តុស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយជីវិតខ្លួនថា អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល
 បានចូល កាន់បឋមជ្ឈានផង ភតិយជ្ឈានផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ
 ជាអ្នកស្ងាត់ដំនាញហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង ភតិយជ្ឈានផង បឋមជ្ឈាន
 ផងភតិយជ្ឈាន អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ព
 យ៉ាង [ត្រីអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយជីវិតខ្លួនថា
 អាត្មាបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូល កាន់បឋមជ្ឈានផង ចក្ក
 ជ្ឈានផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ដំនាញហើយក្នុងបឋមជ្ឈាន
 ផង ចក្កជ្ឈានផង បឋមជ្ឈានផងចក្កជ្ឈាន អាត្មាបានធ្វើឲ្យច្បាស់
 លាស់ហើយ ដោយអាការ ព យ៉ាង [ត្រីអាបត្តិបារាជិក ។ បេ ។

[២៨៦] ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយជីវិតខ្លួនថា អាត្មាបានចូល
 ហើយ កំពុងចូល បានចូល កាន់បឋមជ្ឈានផង សុត្តាតត្ថុវិមោក្ខផង
 បឋមជ្ឈានផង អនិមិត្តវិមោក្ខផង បឋមជ្ឈានផង អប្បណិហិតវិមោក្ខ
 ផង អាត្មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ដំនាញហើយក្នុងបឋមជ្ឈាន
 ផង អប្បណិហិតវិមោក្ខផង បឋមជ្ឈានផងអប្បណិហិតវិមោក្ខ អាត្មា
 បានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ ព យ៉ាង [ត្រីអាបត្តិ
 បារាជិក ។ បេ ។

(២៥៧) តិប្បកាមាណិ បឋមេត្ត ឈានំ សុញ្ញា-
 តេត្ត សមាធិ បឋមេត្ត ឈានំ អនិមិត្តេត្ត សមាធិ
 បឋមេត្ត ឈានំ អប្បណិហិតេត្ត សមាធិ សមាចង្គិ
 សមាចង្គាមិ សមាចង្គោ បឋមេស្ស ច ឈានេស្ស
 អប្បណិហិតេស្ស ច សមាធិស្ស ណកិម្ពិ វសិម្ពិ
 បឋមេត្ត ឈានំ អប្បណិហិតោ ច សមាធិ សច្ច្ហ-
 កតោ មយាតិ សម្បជានមុសា កណាទ្គស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ មេ ។

(២៥៨) តិប្បកាមាណិ បឋមេត្ត ឈានំ ឧប្បញ្ញា-
 តេត្ត សមាចត្តិ បឋមេត្ត ឈានំ អនិមិត្តេត្ត សមាចត្តិ
 បឋមេត្ត ឈានំ អប្បណិហិតេត្ត សមាចត្តិ សមាចង្គិ
 សមាចង្គាមិ សមាចង្គោ បឋមេស្ស ច ឈានេស្ស
 អប្បណិហិតាយ ច សមាចត្តិយា ណកិម្ពិ វសិម្ពិ
 បឋមេត្ត ឈានំ អប្បណិហិតោ ច សមាចត្តិ សច្ច្ហ-
 កតោ មយាតិ សម្បជានមុសា កណាទ្គស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ មេ ។

(២៥៧) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា គាត្តាបានចូលហើយ
 កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈានផង សុញ្ញាតសមាធិផង បឋមជ្ឈានផង
 អនិមិត្តសមាធិផង បឋមជ្ឈានផង អប្បណិហិតសមាធិផង គាត្តាជា
 អ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្តាប់ហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង អប្បណិហិតសមាធិ
 ផង បឋមជ្ឈាននឹងអប្បណិហិតសមាធិ គាត្តាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់
 ហើយដោយអាការៈព្រួយដឹង (ត្រូវតាមភ្នំបាណសិក ១ ២ ១)

(២៥៨) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា គាត្តាបានចូលហើយ
 កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈានផង សុញ្ញាតសមាចត្តិផង បឋមជ្ឈាន
 ផង អនិមិត្តសមាចត្តិផង បឋមជ្ឈានផង អប្បណិហិតសមាចត្តិផង តា-
 មាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្តាប់ហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង អប្បណិហិត-
 សមាចត្តិផង បឋមជ្ឈាននឹងអប្បណិហិតសមាចត្តិ គាត្តាបានធ្វើឲ្យច្បាស់
 លាស់ហើយ ដោយអាការៈព្រួយដឹង (ត្រូវតាមភ្នំបាណសិក ១ ២ ២)

[២៥៧] តីហាការហេហិ បឋមញ្ច ឈានំ តិស្សោ ច
 វិជ្ជា សមាចជ្ជិ សមាចជ្ជានិ សមាចន្តោ បឋមស្ស ច
 ឈានស្ស តំស្សន្តញ្ច វិជ្ជានំ លាភិម្ហិ វសិម្ហិ បឋមញ្ច
 ឈានំ តិស្សោ ច វិជ្ជា សច្ច្ចកតា មយោតិ សម្មជាទ-
 មុសា កណ្តស្ស អាចត្តិ បារមីកស្ស ។ មេ ។

[២៥៨] តីហាការហេហិ បឋមញ្ច ឈានំ ចត្តារោ ច
 សតិប្បដ្ឋានេ បឋមញ្ច ឈានំ ចត្តារោ ច សម្មប្បដ្ឋានេ
 បឋមញ្ច ឈានំ ចត្តារោ ច ឥន្ទ្រានេ សមាចជ្ជិ
 សមាចជ្ជានិ សមាចន្តោ បឋមស្ស ច ឈានស្ស
 ចត្តន្តញ្ច ឥន្ទ្រានានំ លាភិម្ហិ វសិម្ហិ បឋមញ្ច ឈានំ
 ចត្តារោ ច ឥន្ទ្រានា សច្ច្ចកតា មយោតិ សម្ម-
 ជាទមុសា កណ្តស្ស អាចត្តិ បារមីកស្ស ។ មេ ។

[២៥៩] តីហាការហេហិ បឋមញ្ច ឈានំ បញ្ច ច
 ឥន្ទ្រិយានិ បឋមញ្ច ឈានំ បញ្ច ច ពលានិ
 សមាចជ្ជិ សមាចជ្ជានិ សមាចន្តោ បឋមស្ស ច
 ឈានស្ស បញ្ចន្តញ្ច ពលានំ លាភិម្ហិ វសិម្ហិ

[២៥៧] កិកុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភាគ្នាបានដល់ហើយ
 កំពុងដល់ បានចូលកាន់បឋមជ្ឈានផង ត្រីវិជ្ជាផង ភាគ្នាជាអ្នកបាន
 ហើយ ជាអ្នកស្តាប់ហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង ត្រីវិជ្ជាផង បឋមជ្ឈាននឹង
 ត្រីវិជ្ជា ភាគ្នាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការព្យយានី
 ត្រូវអាចកិច្ចាទីត ។ មេ ។

[២៥៨] កិកុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភាគ្នាបានដល់ហើយ
 កំពុងដល់ បានដល់នូវបឋមជ្ឈានផង សតិប្បដ្ឋានផង បឋមជ្ឈានផង
 សម្មប្បដ្ឋានផង បឋមជ្ឈានផង ឥន្ទ្រានផង ភាគ្នាជាអ្នកបានហើយ
 ជាអ្នកស្តាប់ហើយក្នុងបឋមជ្ឈានផង ឥន្ទ្រានផង បឋមជ្ឈាននឹង
 ឥន្ទ្រាន ភាគ្នាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការព្យយានី
 ត្រូវអាចកិច្ចាទីត ។ មេ ។

[២៥៩] កិកុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភាគ្នាបានដល់ហើយ
 កំពុងដល់ បានដល់នូវបឋមជ្ឈានផង ឥន្ទ្រិយានផង បឋមជ្ឈានផង
 ពលានផង ភាគ្នាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្តាប់ហើយ ក្នុងបឋមជ្ឈានផង

បឋមត្ថ ឈានំ បត្ត ច តណាទិ សង្កតតានិ
មយោតិ សម្បជានមុសា កណានុស្ស អាមត្តិ ចារាជិ-
កស្ស ។ មេ ។

[២២២] តីហាការេហិ បឋមត្ថ ឈានំ សត្ត ច
ពោជ្ឈត្តំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ បឋ-
មស្ស ច ឈានស្ស សត្តនុត្ត ពោជ្ឈត្តានំ លាភិម្ពិ
ស្រីម្ពិ បឋមត្ថ ឈានំ សត្ត ច ពោជ្ឈត្តា សង្ក-
តតា មយោតិ សម្បជានមុសា កណានុស្ស អាមត្តិ
ចារាជិកស្ស ។ មេ ។

[២២៣] តីហាការេហិ បឋមត្ថ ឈានំ អរិយត្ថ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ
បឋមស្ស ច ឈានស្ស អរិយស្ស ច អដ្ឋង្គិកស្ស
មត្តស្ស លាភិម្ពិ ស្រីម្ពិ បឋមត្ថ ឈានំ អរិយោ
ច អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ សង្កតតោ មយោតិ សម្បជ-
ានមុសា កណានុស្ស អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ។ មេ ។

ពល៥៨៧ បឋមជ្ឈាននិវរណ៥ ភក្កុបាទោត្ថិយ្យច្យាសំលាសំហើយ
ដោយសាការព្យយោនិ ត្រៃភាបត្តិបារាជិក ។ មេ ។

[២២៤] ភិក្ខុនិយាយកុហាកដោយដីនិទ្ទេហា ភក្កុបាទដល់ហើយ
កំភុនិដល់ បានដល់ខ្លាបឋមជ្ឈាននិវរណ៥ ពោជ្ឈត្តិព័ផ័និ ភក្កុបាទភក្កុបាទ
ហើយ ជាអ្នកស្តាប់ហើយ ក្នុងបឋមជ្ឈាននិវរណ៥ ពោជ្ឈត្តិព័ផ័និ បឋមជ្ឈាន
និវរណ៥ពោជ្ឈត្តិព័ ភក្កុបាទោត្ថិយ្យច្យាសំលាសំហើយដោយសាការព្យយោនិ
ត្រៃភាបត្តិបារាជិក ។ មេ ។

[២២៥] ភិក្ខុនិយាយកុហាកដោយដីនិទ្ទេហា ភក្កុបាទដល់ហើយ
កំភុនិដល់ បានដល់ ខ្លាបឋមជ្ឈាននិវរណ៥ មន្តប្រកថដោយអន្តិដ
ជីប្រសើរផង ភក្កុបាទភក្កុបាទហើយ ជាអ្នកស្តាប់ហើយក្នុងបឋមជ្ឈាន
និវរណ៥ ក្នុងមន្តប្រកថដោយអន្តិដជីប្រសើរផង បឋមជ្ឈាននិវរណ៥មន្តប្រកថ
ដោយអន្តិដជីប្រសើរ ភក្កុបាទោត្ថិយ្យច្យាសំលាសំហើយ ដោយសាការ
ព្យយោនិ ត្រៃភាបត្តិបារាជិក ។ មេ ។

[២៦២] តីហោតាវេហិ បឋមញ្ច ឈានំ សោតា-
 បត្តិវលញ្ច បឋមញ្ច ឈានំ សកាសាតាមិវលញ្ច
 បឋមញ្ច ឈានំ អនាតាមិវលញ្ច បឋមញ្ច ឈានំ
 អហតត្ថវលញ្ច^(១) សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ
 បឋមស្ស ច ឈានស្ស អហតត្ថវលស្ស^(២) ច លាភិម្ហិ
 វសិម្ហិ បឋមញ្ច ឈានំ អហតត្ថវលញ្ច សង្កតតំ
 ធម្មោតិ សម្មជាទុសា កណ្ឌទ្ធស្ស អាបត្តិ ច្រា-
 ដិកស្ស ។ មេ ។

[២៦៣] តីហោតាវេហិ បឋមញ្ច ឈានំ សមា-
 បដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ ភកោ ច មេ ចត្តោ
 ។ មេ ។ បឋមញ្ច ឈានំ សមាបដ្ឋិ ។ មេ ។ ឆោ-
 សោ ច មេ ចត្តោ ។ មេ ។ បឋមញ្ច ឈានំ
 សមាបដ្ឋិ ។ មេ ។ មោហោ ច មេ ចត្តោ វន្តោ
 ឡត្តោ ចហិទោ បដិទិស្សដ្ឋោ ឡត្តោដិទោ សឡត្តោ-
 ដិទោតិ សម្មជាទុសា កណ្ឌទ្ធស្ស អាបត្តិ
 ចាកដិកស្ស ។ មេ ។

^{១-២} យំ ឥច អហតត្ថវលង្គិ ច អហតត្ថវលស្សាភំ ច ទិស្សតិ ធំ មោហិយធម្មចោទុរោស្ស
 អហតត្ថិ ច អហតត្ថស្សាភិ ច ទិស្សតិ សទ្ធក្ខ ច្រាវត្ថំ ។

[២៦៤] ភិក្ខុនិយាយេកុហាកដោយដឹងខ្លួនថា ភាគ្នាបានដល់ហើយ
 កំពុងដល់ បានដល់ខ្លួនបឋមជ្ឈានផង សោតាបត្តិវលផង បឋមជ្ឈានផង
 សក់តាមិវលផង បឋមជ្ឈានផង អនាតាមិវលផង បឋមជ្ឈានផង
 អហតត្ថវលផង ភាគ្នាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ហើយក្នុងបឋមជ្ឈាន
 ផង អហតត្ថវលផង បឋមជ្ឈាននឹងអហតត្ថវល ភាគ្នាបានធ្វើឲ្យច្បាស់
 លាស់ហើយ ដោយភាគា ឲ្យ យំនិ (ត្រូវអាចក្តីប្រាកដិក ។ មេ ។

[២៦៥] ភិក្ខុនិយាយេកុហាកដោយដឹងខ្លួនថា ភាគ្នាបានចូលហើយ
 កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ទាំងភកៈភាគ្នាកំពុងកំចេញ
 ហើយ ។ មេ ។ ភាគ្នាបានចូលហើយ កាន់បឋមជ្ឈាន ។ មេ ។ ទាំង
 ពោសៈភាគ្នាកំពុងកំចេញហើយ ។ មេ ។ ភាគ្នាបានចូលហើយ
 កាន់បឋមជ្ឈាន ។ មេ ។ ទាំងមោហាភាគ្នាកំពុងកំចេញហើយ បាន
 ធ្លាក់ចោលហើយ បានធ្វើឲ្យដុះស្រឡះហើយ បានបន្តកំចេញហើយ
 បានរលាស់ចោលហើយ បានសាស់រលីងហើយ បានរើចោលហើយ
 ដោយភាគា ឲ្យ យំនិ (ត្រូវអាចក្តីប្រាកដិក ។ មេ ។

(២២៦) តិហកតាវេហិ បឋមញ្ច ឈានំ សមាបដ្ឋិ
 សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ វាតា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ
 នោសា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ មោហា ច មេ
 ចិត្តំ វិជីវណាភ្នំ សម្បជានមុសា កណាទ្គស្ស អាចត្តិ
 ចារាជិកស្ស មុទ្ធេ វស្ស ហោតិ មុសា កណាទ្គស្ស
 កណាទ្គស្ស ហោតិ មុសា កណាទ្គស្ស កណាទ្គស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណាទ្គស្ស វិជីវណា ភ្នំដ្ឋិ
 វិជីវណា ទដ្ឋិ វិជីវណា រុចិ វិជីវណា កាវំ ។

ទណ្ឌភ្នំ ដ្ឋិភ្នំ ។

(២២៧) តិហកតាវេហិ ទុតិយញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច
 ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ ទុតិយស្ស
 ច ឈានស្ស តតិយស្ស ច ឈានស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ
 ទុតិយញ្ច ឈានំ តតិយញ្ច ឈានំ សុទ្ធិកតំ មយាតិ
 សម្បជានមុសា កណាទ្គស្ស អាចត្តិ ចារាជិកស្ស
 ។ មេ ។ តិហកតាវេហិ ទុតិយញ្ច ឈានំ ចតុត្ថញ្ច
 ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបដ្ឋោ ទុតិយស្ស
 ច ឈានស្ស ចតុត្ថស្ស ច ឈានស្ស លាភិម្ហំ វសិម្ហំ

(២២៦) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាក្ខបាទចូលហើយ
 កំពុងចូល បាទចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ចិត្តរបស់អាក្ខបាទស្រឡះហើយ
 ចាកកាតៈ ចិត្តរបស់អាក្ខបាទស្រឡះហើយចាកទោសៈ ចិត្តរបស់អាក្ខបាទ
 ស្រឡះហើយចាកមាហាៈ ដោយអាការ ព្យយានីតិ មុននឹងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញ្ញនិយាយកុហក កំពុងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញ្ញកំពុង
 និយាយកុហក និយាយរួចហើយ ដឹងខ្លួនថា អញ្ញនិយាយកុហករួចហើយ
 បំផ្លាស់សេចក្តីឃើញ បំផ្លាស់សេចក្តីកាប់ចិត្ត បំផ្លាស់សេចក្តីពេញចិត្ត
 បំផ្លាស់សេចក្តីតិចត្រី (ត្រូវតាមភ្នំបារាជិត ។

ទណ្ឌភ្នំ ចប់ ។

(២២៧) ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា អាក្ខបាទចូលហើយ
 កំពុងចូល បាទចូលកាន់ទុតិយជ្ឈានផង ភតិយជ្ឈានផង អាក្ខបាទអ្នក
 បាទហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ហើយក្នុងទុតិយជ្ឈានផង ភតិយជ្ឈានផង ទុតិ-
 យជ្ឈាននឹងភតិយជ្ឈាន អាក្ខបាទធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការ
 ព្យយានី (ត្រូវតាមភ្នំបារាជិត ។ មេ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា
 អាក្ខបាទចូលហើយ កំពុងចូល បាទចូលកាន់ទុតិយជ្ឈានផង ចតុត្ថជ្ឈាន
 ផង អាក្ខបាទអ្នកបាទហើយ ជាអ្នកស្ងាត់ហើយ ក្នុងទុតិយជ្ឈានផង

ទុតិយត្យ ឈានំ ឧត្តត្យ ឈានំ សង្កតតំ មយាតិ
 សម្មាសាធម្មសា ពសាទ្តស្ស អាមត្តំ ចារាជិតស្ស
 ។ ម ។ តំហាការហំ ទុតិយត្យ ឈានំ សុត្តាតត្យ
 វិមាត្តំ ទុតិយត្យ ឈានំ អនិមិត្តត្យ វិមាត្តំ ទុតិ-
 យត្យ ឈានំ អប្បណិហិតត្យ វិមាត្តំ ទុតិយត្យ
 ឈានំ សុត្តាតត្យ សមាទិ ទុតិយត្យ ឈានំ អនិ-
 មិត្តត្យ សមាទិ ទុតិយត្យ ឈានំ អប្បណិហិតត្យ
 សមាទិ ទុតិយត្យ ឈានំ សុត្តាតត្យ សមាមត្តំ
 ទុតិយត្យ ឈានំ អនិមិត្តត្យ សមាមត្តិ ទុតិយត្យ
 ឈានំ អប្បណិហិតត្យ សមាមត្តិ ទុតិយត្យ ឈានំ
 តិស្សោ ច វិជ្ជា ទុតិយត្យ ឈានំ ចត្តារោ ច
 សតិប្បដ្ឋានំ ទុតិយត្យ ឈានំ ចត្តារោ ច សម្មប្បធានំ
 ទុតិយត្យ ឈានំ ចត្តារោ ច ឥន្ទ្រិយានំ ទុតិយត្យ
 ឈានំ មត្យ ច ឥន្ទ្រិយានំ ទុតិយត្យ ឈានំ មត្យ ច
 ពលានិ ទុតិយត្យ ឈានំ សត្ត ច ពោជ្ឈាន្តំ ទុតិយត្យ
 ឈានំ អរិយត្យ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ទុតិយត្យ ឈានំ
 សោភាមត្តំផលត្យ ទុតិយត្យ ឈានំ សកាណាភិ-

ចក្កត្ថ្យាទផលំ ទុតិយជ្ឈានផលំ ចក្កត្ថ្យាទ អាត្មាបុន្តិវិទ្ធិវិទ្ធិស្សសំលាស់
 ហើយ ដោយអាត្មា ព្យ យ៉ាង ក្រិត្យាមត្តិប្រាជិត ។ ម ។ កិក្ខនិយាយ
 កុហារដោយដឹងខ្លួនថា អាត្មាបុន្តិវិទ្ធិហើយ កំពុងដល់ បាទដល់វិ
 ទុតិយជ្ឈានផលំ សុត្តាតវិមាត្តផលំ ទុតិយជ្ឈានផលំ អនិមិត្តវិមាត្តផលំ
 ទុតិយជ្ឈានផលំ អប្បណិហិតវិមាត្តផលំ ទុតិយជ្ឈានផលំ សុត្តាតសមាទិផលំ
 ទុតិយជ្ឈានផលំ អនិមិត្តសមាទិផលំ ទុតិយជ្ឈានផលំ អប្បណិហិតសមាទិ
 ផលំ ទុតិយជ្ឈានផលំ សុត្តាតសមាមត្តិផលំ ទុតិយជ្ឈានផលំ អនិមិត្តសមាមត្តិ
 ផលំ ទុតិយជ្ឈានផលំ អប្បណិហិតសមាមត្តិផលំ ទុតិយជ្ឈានផលំ វិគ្រិដ្ឋា
 ផលំ ទុតិយជ្ឈានផលំ សតិប្បដ្ឋានផលំ ទុតិយជ្ឈានផលំ សម្មប្បធាន ៤ ផលំ
 ទុតិយជ្ឈានផលំ ឥន្ទ្រិយានផលំ ទុតិយជ្ឈានផលំ ឥន្ទ្រិយានផលំ ទុតិយជ្ឈាន
 ផលំ មត្យ ៥ ផលំ ទុតិយជ្ឈានផលំ ពោជ្ឈាន្ត ៧ ផលំ ទុតិយជ្ឈានផលំ
 មត្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរផលំ ទុតិយជ្ឈានផលំ សោភាមត្តិផលំ
 ទុតិយជ្ឈានផលំ សកាណាមិផលំ ទុតិយជ្ឈានផលំ អនាមិផលំ

ដល់ពូ ធុតិយពូ ឈាន់ អនាគាត៍ដល់ពូ ធុតិយពូ
 ឈាន់ អហត្តដល់ពូ សមាចដ្ឋី ។ បេ ។ ធុតិយពូ
 ឈាន់ សមាចដ្ឋី កតោ ច មេ ចត្តា ។ បេ ។
 ទោសោ ច មេ ចត្តា ។ បេ ។ មោហោ ច មេ
 ចត្តា កត្តា មុត្តា បរិយោ ចដំណើរស្បៀង ទេក្នុងខោ
 សមុត្តេដំណើរ ។ បេ ។ ធុតិយពូ ឈាន់ សមាចដ្ឋី
 កតោ ច មេ ចត្តា វិចីវណ៍ ធុតិយពូ ឈាន់ សមាចដ្ឋី
 ទោសោ ច មេ ចត្តា វិចីវណ៍ ធុតិយពូ ឈាន់ សមាចដ្ឋី
 មោហោ ច មេ ចត្តា វិចីវណ៍ ធុតិយពូ សម្បជានមុសា
 កណ្តស្ប អាបត្តិ ចាកដីកស្ប ។ បេ ។ តិហាការហិ
 ធុតិយពូ ឈាន់ បឋមពូ ឈាន់ សមាចដ្ឋី សមាចដ្ឋាមិ
 សមាចដ្ឋោ ធុតិយស្ប ច ឈាន់ស្ប បឋមស្ប ច ឈា-
 នស្ប លាភ័ម្ពិ វស័ម្ពិ ធុតិយពូ ឈាន់ បឋមពូ ឈាន់
 សច្ច័កតំ មយាតិ សម្បជានមុសា កណ្តស្ប អាបត្តិ
 ចាកដីកស្ប ។ បេ ។

កន្លះបង្កំ បង្កំ ។

បរិ ឃីកោកំ ម្កលំ កាក្ខន តទ្ធុតក្កំ(៦) បរិក្កកំ កាក្កុំ ។

ទុតិយជ្ជានផង អហត្តជ្ជានផង ។ បេ ។ ភាគ្នាបានចូលហើយកាន់
 ទុតិយជ្ជាន ទាំងនេះភាគ្នាបានកំចាត់ចេញហើយ ។ បេ ។ ទាំងទោសៈ
 ភាគ្នាបានកំចាត់ចេញហើយ ។ បេ ។ ទាំងមោហៈភាគ្នាបានកំចាត់
 ចេញហើយ បានខ្ចាត់ចោលហើយ បាន(ធ្វើ)ឱ្យផុតស្រឡះហើយ បាន
 បទ្បក់ចេញហើយ បានរលាស់ចោលហើយ បានសាស្ត្ររលើងហើយ
 បានរើចោលហើយ ។ បេ ។ កិក្ខនិយាយកុហាកដោយដឹងខ្លួនថា ភាគ្នា
 បានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ជាន ទាំងចិត្តរបស់ភាគ្នាបានផុតស្រឡះ
 ហើយចាកភៈ ភាគ្នាបានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ជាន ទាំងចិត្តរបស់
 ភាគ្នាបានផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈ ភាគ្នាបានចូលហើយកាន់ទុតិ-
 យជ្ជាន ទាំងចិត្តរបស់ភាគ្នាបានផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈ ត្រូវ
 អាបត្តិប្រាណិក ។ បេ ។ កិក្ខនិយាយកុហាកដោយដឹងខ្លួនថា ភាគ្នាបាន
 ចូលហើយ កំភុស័ចូល បានចូលកាន់ទុតិយជ្ជានផង បឋមជ្ជាន
 ផង ភាគ្នាដាក់បានហើយ ជាគួរស្នាក់ហើយក្នុងទុតិយជ្ជានផង បឋ-
 មជ្ជានផង ទុតិយជ្ជានផងបឋមជ្ជាន ភាគ្នាបានធ្វើឱ្យច្បាស់លាស់
 ហើយ ដោយអាការ ព្យាយាម ត្រូវអាបត្តិប្រាណិក ។ បេ ។

កន្លះបង្កំ បង្កំ ។

បណ្ឌិតត្រូវធ្វើកន្លះបង្កំឱ្យបានបទ្បាស់ច្បាស់ ធ្វើតាមមូលមួយ ។ ដូច

វិនិច្ឆ័យ សុទ្ធិវិញ្ញាណ (១)

[២៦៨] តិហោកាវេហិ មោហា ច មេ ចិត្តំ
 វិជីវណំ បឋមត្វ ឈានំ សមាបច្ឆិ សមាបដ្ឋាមិ
 សមាបត្រោ មោហា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ បឋមស្ស
 ច ឈានស្ស លាភំម្ហំ វសិម្ហំ មោហា ច មេ ចិត្តំ
 វិជីវណំ បឋមត្វ ឈានំ សុច្ឆិកាតំ ឧយាតិ សម្មជា-
 ធម្មសា កណ្តស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ។ បេ ។
 តិហោកាវេហិ មោហា ច មេ ចិត្តំ វិជីវណំ ទុតិ-
 យត្វ ឈានំ តតិយត្វ ឈានំ ចក្កត្វត្វ ឈានំ
 សុញ្ញតត្វ វិមោក្កំ អនិមិត្តត្វ វិមោក្កំ អប្បណិហិ-
 តត្វ វិមោក្កំ សុញ្ញតត្វ សមាទិ អនិមិត្តត្វ
 សមាទិ អប្បណិហិតត្វ សមាទិ សុញ្ញតត្វ សមាបច្ឆិ
 អនិមិត្តត្វ សមាបច្ឆិ អប្បណិហិតត្វ សមាបច្ឆិ
 តិស្សោ ច វិញ្ញា ចត្តារោ ច សតិប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ
 ច សម្មប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ ច វិនិច្ឆ័យានេ បត្វ ច
 វិនិច្ឆ័យានំ បត្វ ច ពលានំ សត្ត ច កោដ្ឋិទ្ធិ

១ វិនិច្ឆ័យ បឋមត្វ ចារាជិកស្ស ឧបករណ៍ខេ ៤ វិនិច្ឆ័យ ។

វិនិច្ឆ័យសុទ្ធិវិញ្ញាណ

[២៦៨] ភិក្ខុខិយាយកុហកោវេហិ ចិត្តបេសំភាគា
 បានផុតស្រឡះហើយចាកមោហាផង ភាគាបានចូលហើយ កំពុង
 ចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈានផង ចិត្តបេសំភាគាផុតស្រឡះហើយ
 ចាកមោហាផង ភាគាជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្តាប់ហើយក្នុងបឋ-
 មជ្ឈានផង ចិត្តបេសំភាគាផុតស្រឡះហើយចាកមោហា ពិនិច្ឆ័យជ្ឈាន
 ភាគាបានធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ដោយអាការយយាង ក្រែងតែ
 បារាណស្ក ។ បេ ។ ភិក្ខុខិយាយកុហកោវេហិ ចិត្តបេសំភាគា
 ផុតស្រឡះហើយចាកមោហាផង ភាគាបានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈាន
 ផង កតិយជ្ឈានផង ចក្កត្វជ្ឈានផង សុញ្ញវិមោក្កផង អនិមិត្តវិមោក្ក
 ផង អប្បណិហិតវិមោក្កផង សុញ្ញកសមាទិផង អនិមិត្តកសមាទិផង
 អប្បណិហិតសមាទិផង សុញ្ញកសមាបច្ឆិផង អនិមិត្តកសមាបច្ឆិផង អប្ប-
 ណិហិតសមាបច្ឆិផង វិនិច្ឆ័យផង សតិប្បដ្ឋាន២ផង សម្មប្បដ្ឋាន២
 ផង វិនិច្ឆ័យ១២ផង កតិយ១២ផង ពល១២ផង កោដ្ឋិទ្ធិ

វិធីបិណ្ឌ មហានិក្ខេ

អរិយញ្ច អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ សោតាបត្តិដលញ្ច សក-
 នាកាមិដលញ្ច អនាកាមិដលញ្ច អរមាត្តដលញ្ច សមា-
 បដ្ឋិ ។ បេ ។ វាតោ ច មេ ចត្តោ ។ បេ ។
 នោសោ ច មេ ចត្តោ ។ បេ ។ មោហោ ច មេ
 ចត្តោ វិន្តោ មុត្តោ មហំលោ មដិទិស្សដ្ឋោ ឧក្កោ-
 ដិគោ សឡក្កោដិគោ វាតា ច មេ ចត្តំ វិទីវណំ
 នោសា ច មេ ចត្តំ វិទីវណំ មោហា ច មេ
 ចត្តំ វិទីវណាច្ឆិ សឡដាធម្មសា កណាទ្ធស្ស អាបត្តិ
 ចារាជិកស្ស ។ បេ ។

ធម្មមូលំ សង្កតំ និដ្ឋិទំ ។

(២៦៧) ធម្មមូលកម្មិ ភិម្មលកម្មិ ចតុម្មុលកម្មិ
 មញ្ចម្មុលកម្មិ ធម្មមូលកម្មិ សត្តម្មុលកម្មិ អដ្ឋ-
 ម្មុលកម្មិ លវម្មុលកម្មិ ធនម្មុលកម្មិ យថា
 ឯកម្មុលកំ វិទ្ធាវិគំ ឯវាមេ វិទ្ធាវេតត្ថំ ។

វិធីបិណ្ឌ មហានិក្ខេ

មត្តប្រិកមដោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរផង សោតាបត្តិដលផង សកទាតាមិដល
 ផង អនាកាមិដលផង អរមាត្តដលផង ដោយភាពា ព្វ យ៉ាង ។ បេ ។
 កតៈអាត្មាបានកំចាត់ចេញហើយផង ។ បេ ។ ទោសរោគ្ខាបានកំចាត់
 ចេញហើយផង ។ បេ ។ ទាំងមោហៈអាត្មាកំបានកំចាត់ចេញហើយ
 បានក្លាកំចាត់ហើយ បាន (រឿ) ឲ្យផុតស្រឡះហើយ បានចម្រកំចេញ
 ហើយ បានលាស់ចាត់ហើយ បានសាសិលើសហើយ បានកើចាត់
 ហើយ ចិត្តរបស់អាត្មាបានផុតស្រឡះហើយចាកកតៈផង ចិត្តរបស់អាត្មា
 បានផុតស្រឡះហើយចាកទោសៈផង ចិត្តរបស់អាត្មាបានផុតស្រឡះ
 ហើយចាកមោហៈផង ដោយភាពា ព្វ យ៉ាង ត្រូវអាបត្តិប្រាបដឹក ។ បេ ។

ចក្កមាធម្មល ១ ខតំលោយសន្តេច ។

(២៦៨) ចក្កមាធម្មល ១ វេលាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធវិស័ដនិដោយពិស្តារ
 ហើយយ៉ាងណា ចក្កមាធម្មល ២ ក្តី មាធម្មល ៣ ក្តី មាធម្មល ៤ ក្តី
 មាធម្មល ៥ ក្តី មាធម្មល ៦ ក្តី មាធម្មល ៧ ក្តី មាធម្មល ៨ ក្តី មាធម្មល
 ៩ ក្តី មាធម្មល ១០ ក្តី បណ្ឌិតត្រូវសំដែងឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះផងចុះ ។

ឥទ្ធិ សព្វប្បវារ័

[២៧០] តិហោកោវេហិ ។ បេ ។ សត្តហោកោវេហិ
 បវេមត្ត ឈានំ ធុតិយត្ត ឈានំ ធុតិយត្ត ឈានំ
 ចតុត្តត្ត ឈានំ សុញ្ញត្តត្ត វិមោក្ខំ អនិមិត្តត្ត
 វិមោក្ខំ អប្បណិហិតត្ត វិមោក្ខំ សុញ្ញត្តត្ត សមាធិ
 អនិមិត្តត្ត សមាធិ អប្បណិហិតត្ត សមាធិ សុញ្ញ-
 ត្តត្ត សមាបត្តិ អនិមិត្តត្ត សមាបត្តិ អប្បណិហិ-
 ត្តត្ត សមាបត្តិ តិស្សោ ច វិជ្ជា ចត្តារោ ច
 សតិប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ ច សម្មប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ ច
 ឥន្ទ្រិយានំ បញ្ច ច ឥន្ទ្រិយានំ បញ្ច ច តណទំ
 សត្ត ច ពោជ្ឈន្តំ អរិយត្ត អន្តទ្ធិកំ មត្តំ សោ-
 កាបត្តិវេលត្ត សក្កានុកម្មិវេលត្ត អនាគម្មិវេលត្ត
 អរហន្តវេលត្ត សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋាមិ សមាបន្ទោ
 ។ បេ ។ រាគោ ច មេ ចត្តោ ។ បេ ។ នោសោ ច
 មេ ចត្តោ ។ បេ ។ មោហោ ច មេ ចត្តោ វត្តោ
 បុត្តោ បរិវេណ បដិវិស្សន្ទោ ឧត្តោនិគោ សមុត្តោនិគោ
 រាគោ ច មេ ចត្តំ វិនិវរណំ នោសោ ច មេ ចត្តំ
 វិនិវរណំ មោហោ ច មេ ចត្តំ វិនិវរណទិ សមុបដ្ឋានេ

នេចក្កមានុប្បច្ចំតំអសំ (ដូចមានសេចក្តីកៅខេ)

[២៧១] ភិក្ខុនិយាយកុហារវាយដឹងខ្លួនថា ភាគ្នាបានចូលហើយ
 ភិក្ខុនីចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈានផល ទុតិយជ្ឈានផល តតិយជ្ឈាន
 ផល ចតុត្តជ្ឈានផល សុញ្ញភិវោក្ខផល អនិមិត្តភិវោក្ខផល អប្បណិហិ-
 ភិវោក្ខផល សុញ្ញសមាធិផល អនិមិត្តសមាធិផល អប្បណិហិតសមាធិ
 ផល សុញ្ញសមាបត្តិផល អនិមិត្តសមាបត្តិផល អប្បណិហិតសមាបត្តិផល
 វិទ្ធិវិជ្ជាផល សតិប្បដ្ឋាន ៤ ផល សម្មប្បដ្ឋាន ៤ ផល ឥន្ទ្រិយាន ៤ ផល
 ឥន្ទ្រិយ ៥ ផល ពល ៥ ផល ពោជ្ឈន្តិ ៧ ផល មត្តមានក្នុង ៨ ជីវិច្ឆាសិរ
 ផល សោកាបត្តិវេលផល សក្កានុកម្មិវេលផល អនាគម្មិវេលផល អហេតុ-
 វេលផល ។ បេ ។ រាគៈភាគ្នាបានកំចាត់ចេញហើយផល ។ បេ ។
 មោសៈភាគ្នាបានកំចាត់ចេញហើយផល ។ បេ ។ ទាំងមោហៈភាគ្នាក៏បាន
 កំចាត់ចេញហើយ បានខ្វាក់ចោលហើយ បាន (ធ្វើ)ឲ្យផុតស្រឡះ
 ហើយ បានបន្ទាក់ចេញហើយ បានរលាស់ចោលហើយ បានគាស់
 រំលើងហើយ បានកើចោលហើយ ចិត្តរបស់ភាគ្នាផុតស្រឡះហើយ ចាក
 រាគៈផល ចិត្តរបស់ភាគ្នាផុតស្រឡះហើយចាកមោសៈផល ចិត្តរបស់ភាគ្នា
 ផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈផល ដោយភាគ្នា ពុ យ៉ាង ។ បេ ។

មុសា កណ្តុស្ស អាមត្តិ ចារាជិកស្ស មុទ្ធុ វស្ស
 ហោតិ មុសា កណ្តុស្សន្តិ កណ្តុស្ស ហោតិ មុសា
 កណ្តាមីតិ កណ្តាស្ស ហោតិ មុសា មយា
 កណ្តុន្តិ វិទិជាយ និដ្ឋិ វិទិជាយ ទន្តិ វិទិជាយ រុចិ
 វិទិជាយ កាវ ។

សព្វប្បវត្តំ និដ្ឋិតំ ។
 សុទ្ធិករោចំ និដ្ឋិតា ។

[២៧១] តិហាការេហិ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ
 វត្តការេហ ទុតិយំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ សម្បជានមុសា
 កណ្តុស្ស បដិវិជានុស្ស អាមត្តិ ចារាជិកស្ស
 ន បដិវិជានុស្ស អាមត្តិ មុទ្ធុវស្ស ។ បេ ។
 តិហាការេហិ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ វត្តការ-
 េហ ទុតិយំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តិ សម្បជានមុសា
 កណ្តុស្ស បដិវិជានុស្ស អាមត្តិ ចារាជិកស្ស

ដោយភាគាវ វេ យានិកំ មុទ្ធុនិទិយាយ កិដិទ្ធុនិទិយាយ អញ្ញនិទិទិយាយ
 កុបាក ១ កំកុនិទិយាយ កិដិទ្ធុនិទិយាយ អញ្ញកំកុនិទិយាយកុបាក ១ សុ
 និយាយុរោហិយ កិដិទ្ធុនិទិយាយ អញ្ញនិយាយកុបាករោហិយ ១ បិទុំនិ
 សេចក្តីឃើញ ១ បិទុំនិសេចក្តីភាគិបិកុ ១ បិទុំនិសេចក្តីរាញចិកុ ១
 បិទុំនិសេចក្តីពិគតិ ១ ត្រូវអាមត្តិប្រាណិក ។

ច្បាប់មួយប្រាំបីសំណួរ ០៧ ។
 សុទ្ធិករោចំ ០៧ ។

[២៧១] កំកុនិទិយាយថា ភាគុបាទចូលរោហិយ កាន់បឋមជ្ឈាន
 កាលដែលនិយាយ កិដិយាយកុបាកដោយជីវិត វិបេដនិយាយថា ភា-
 គុបាទចូលរោហិយ កាន់ទុតិយជ្ឈាន ជូរច្រវើវិញ ដោយភាគាវ យានិ
 បើអ្នកស្តាប់ជីវិតសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាមត្តិប្រាណិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹង
 សេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាមត្តិមុទ្ធុវស្ស ។ បេ ។ កំកុនិទិយាយថា ភាគុបាទ
 ចូលរោហិយ កាន់បឋមជ្ឈាន កាលដែលនិយាយកិដិយាយកុបាកដោយជីវិត
 ១ វិបេដនិយាយថា ភាគុបាទចូលរោហិយ កាន់ទុតិយជ្ឈានជូរច្រវើវិញ
 ដោយភាគាវ យានិ បើអ្នកស្តាប់ជីវិតសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាមត្តិប្រាណិក

១ បើសិនស្តាប់ស្តី អាមត្តិ ឪល្លក្នុងយស្ស ។ បេ ។
 តំហាការហើ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ វត្ត
 ការោ ឧត្តរំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ សម្បជានុសា
 កណ្តស្ស បដិវិជានុស្ស អាមត្តិ ឪល្លក្នុ-
 រោ ឧត្តរំ បដិវិជានុស្ស អាមត្តិ ឪល្លក្នុ-
 យស្ស ។ បេ ។ តំហាការហើ បឋមំ ឈានំ
 សមាបដ្ឋិន្តំ វត្តការោ សុញ្ញតំ វិមោក្ខំ អនិមិត្តំ
 វិមោក្ខំ អប្បណិហិតំ វិមោក្ខំ សុញ្ញតំ សមាធិ
 អនិមិត្តំ សមាធិ អប្បណិហិតំ សមាធិ សុញ្ញតំ
 សមាបត្តិ អនិមិត្តំ សមាបត្តិ អប្បណិហិតំ សមាបត្តិ
 តំស្សោ វិជ្ជា ឧត្តារោ សតប្បដ្ឋានេ ឧត្តារោ សម្មប្ប-
 ទានេ ឧត្តារោ ឥន្ទិទានេ បញ្ចុដ្ឋិយានំ បញ្ច តលានិ
 សត្ត ពោជ្ឈន្តំ អរិយំ អដ្ឋន្តិកំ មត្តំ សាកាបត្តំផលំ
 សកតាតាមិផលំ អនាតាមិផលំ អរហន្តផលំ សមា-
 បដ្ឋិន្តំ សម្បជានុសា កណ្តស្ស បដិវិជានុស្ស
 អាមត្តិ ឧត្តរំ បដិវិជានុស្ស អាមត្តិ ឪល្លក្នុ-
 យស្ស ។ បេ ។ តំហាការហើ បឋមំ ឈានំ

បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវតាមត្រូវច្បាស់ ។ បេ ។ ក៏កុ-
 បន្តិចយកថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់បឋមជ្ឈាន កាលដែល
 និយាយក៏និយាយកុហកដោយដំនិត បែរជានិយាយថា អាត្មាបានចូល
 ហើយកាន់ឧត្តរជ្ឈាន ដូច្នោះទៀត ដោយពាក្យ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់
 មិនសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវតាមត្រូវច្បាស់ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់
 ទេ ត្រូវតាមត្រូវច្បាស់ ។ បេ ។ ក៏កុបន្តិចនិយាយថា អាត្មាបានចូល
 ហើយ កាន់បឋមជ្ឈាន កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដំនិត
 បែរជានិយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ កាន់សុញ្ញវិមោក្ខ កាន់អនិមិត្ត-
 វិមោក្ខ កាន់អប្បណិហិតវិមោក្ខ កាន់សុញ្ញសមាធិ កាន់អនិមិត្តសមាធិ
 កាន់អប្បណិហិតសមាធិ កាន់សុញ្ញសមាបត្តិ កាន់អនិមិត្តសមាបត្តិ កាន់
 អប្បណិហិតសមាបត្តិ កាន់ត្រៃវិជ្ជា កាន់សតិប្បដ្ឋាន ៤ កាន់សម្មប្បធាន ៤
 កាន់វត្ថុបាទ ៤ កាន់ឆន្ទិយ ៨ កាន់ពល ៨ កាន់ពោជ្ឈន្តិ ៧ កាន់មត្ត
 មានអត្ថិ ៨ ដ៏ប្រសើរ កាន់សោភាបត្តិផល កាន់សកតាតាមិផល កាន់
 អនាតាមិផល កាន់អរហន្តផល ដូច្នោះទៀត ដោយពាក្យ យ៉ាង បើអ្នក
 ស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវតាមត្រូវច្បាស់ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់
 ទេ ត្រូវតាមត្រូវច្បាស់ ។ បេ ។ ក៏កុបន្តិចនិយាយថា អាត្មាបានចូលហើយ

សមាបដ្ឋិត្តិ វត្តកាមោ កតោ មេ ចត្តោ ។ មេ ។
 ធារសោ មេ ចត្តោ ។ មេ ។ មោហោ មេ ចត្តោ
 វត្តោ មុត្តោ មហិទោ បដិជិស្សន្តោ ឧត្តេនិទោ
 សមុត្តេនិទោតិ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស មជិវិជានុស្ស
 មណ្ឌស្ស អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ១ មជិវិជានុស្ស
 អាមត្តិ ឥន្ទ្រជ្ជយស្ស ។ មេ ។ តិហាការេហិ មមម
 ណាម សមាបដ្ឋិត្តិ វត្តកាមោ កតោ មេ ចិត្តិ វិជិ-
 វាលំ ធារសោ មេ ចិត្តិ វិជិវាលំ មោហោ មេ ចិត្តិ
 វិជិវាលាត្តិ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស មជិវិជានុស្ស
 អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ១ មជិវិជានុស្ស អាមត្តិ
 ឥន្ទ្រជ្ជយស្ស មុត្តោ វស្ស មោតិ មុសា កណ្តស្សត្តិ
 កណ្តស្ស មោតិ មុសា កណ្តមិតិ កណ្តិកស្ស
 មោតិ មុសា មយា កណ្តិត្តិ វិជិជាយ ទិដ្ឋិ
 វិជិជាយ ទត្តិ វិជិជាយ រុចិ វិជិជាយ កាវិ ។

វត្តស្សាវរាស្ស វិញ្ញេយ្យស្ស វណ្ណចក្កិ វិជិជិ(១) ។

។ ឧ. វត្តវិសាវត្ស វត្តស្សាវរាស្ស វណ្ណចក្កិ ។ ឧ. វត្តវិសាវត្ស វណ្ណចក្កិ ។

កានបឋមជ្ឈម កាលវិសេនិយាយកិច្ចិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ថែវា
 និយាយថា កតៈភាគ្នាបានកំចាត់ចេញហើយ ។ មេ ។ គោសៈភាគ្នា
 បានកំចាត់ចេញហើយ ។ មេ ។ តាំងមោហៈភាគ្នាកំចាត់ចេញ
 ហើយ បានខ្វាក់ចាលហើយ បាន (ធ្វើ) ឲ្យផុតស្រឡះហើយ
 បានមន្ទាត់ចេញហើយ បានរាលសំចាលហើយ បានសាសំរលើហើយ
 បានរើចាលហើយ ដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹង
 សេចក្តីច្បាស់ត្រូវតាមត្តិប្រាកដិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវ
 តាមត្តិផ្តល់ជ្រើស ។ មេ ។ ភិក្ខុចន្ទនិយាយថា ភាគ្នាបានចូលហើយកាន់
 បឋមជ្ឈម កាលវិសេនិយាយកិច្ចិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន ថែវានិ-
 យាយថា ចិត្តរបស់ភាគ្នាផុតស្រឡះហើយចាកកតៈ ចិត្តរបស់ភាគ្នាផុត
 ស្រឡះហើយចាកគោសៈ ចិត្តរបស់ភាគ្នាផុតស្រឡះហើយចាកមោហៈ
 ដូច្នេះវិញ ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង គឺ មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញទំនង
 និយាយកុហក ភិក្ខុចន្ទនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក លុះ
 និយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ ដូច្នេះ
 បិទបាំងសេចក្តីយើង បិទបាំងសេចក្តីគាត់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីគេញ
 ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវតាមត្តិ
 ប្រាកដិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវតាមត្តិផ្តល់ជ្រើស ។

វណ្ណចក្កិ វិញ្ញេយ្យស្ស វណ្ណចក្កិ វិជិជិស្សាវរាស្ស វណ្ណចក្កិ ។

ពាក្យសម្តែង បណ្តុសិទ្ធិបទស្ស ចរោជនីយ ឯកទ្វយតំ ពុទ្ធជុំ

[២៧២] តំហោតោហេហំ ធុតំយំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ

វត្តកាមោ ធុតំយំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ សម្បជានមុសា

កណ្តស្ស បដិវិជានទ្ធស្ស អាចត្តំ ចារាជិកស្ស ឯ

បដិវិជានទ្ធស្ស អាចត្តំ ធុល្លច្ចយស្ស ។ មេ ។ តំហោ-

តោហេហំ ធុតំយំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ វត្តកាមោ ហោ-

ហា មេ ធុតំ វិជំវណ្ណំ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស

បដិវិជានទ្ធស្ស អាចត្តំ ចារាជិកស្ស ឯ បដិវិជាន-

ទ្ធស្ស អាចត្តំ ធុល្លច្ចយស្ស ។ មេ ។ តំហោតោ-

ហេហំ ធុតំយំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ វត្តកាមោ បវេ

ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស

បដិវិជានទ្ធស្ស អាចត្តំ ចារាជិកស្ស ឯ បដិវិជាន-

ទ្ធស្ស អាចត្តំ ធុល្លច្ចយស្ស ។ មេ ។

ពាក្យសម្តែង បណ្តុសិទ្ធិបទស្ស ចរោជនីយ ឯកទ្វយតំ ពុទ្ធជុំ

[២៧២] ភិក្ខុចន្ទនិយាយថា ភត្តាប្តានចូលហើយ កាន់

ទុតិយជ្ឈាន កាលដែលនិយាយកិច្ចនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជា

និយាយថា ភត្តាប្តានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈាន ដូច្នោះវិញ ដោយ

អាការ ព្យ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាចក្តីប្រាកដ

បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាចក្តីដល្លច្ចយ ។ មេ ។ ភិក្ខុចន្ទ

និយាយថា ភត្តាប្តានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈាន កាលដែលនិយាយ កិ

ច្ចនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជានិយាយថា ចិត្តរបស់ភត្តាប្តានស្រឡះ

ហើយទាត់ទៅដូច្នោះវិញ ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹង

សេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាចក្តីប្រាកដ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ

ត្រូវអាចក្តីដល្លច្ចយ ។ មេ ។ ភិក្ខុចន្ទនិយាយថា ភត្តាប្តានចូលហើយ

កាន់ទុតិយជ្ឈាន កាលដែលនិយាយកិច្ចនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជា

និយាយថា ភត្តាប្តានចូលហើយកាន់បឋមជ្ឈានដូច្នោះវិញ ដោយអាការ

ព្យ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាចក្តីប្រាកដ បើអ្នកស្តាប់

មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាចក្តីដល្លច្ចយ ។ មេ ។

វិធីបដិសេធ ចម្រើនវិញ

វត្តចំណុះក្រុងស្រីសោត^(១) ឯកភូមិក្រុង^(២) ពន្ធនាគារ^(៣) ។
ម្ចាស់^(៤) សង្ឃីក្តី

(២៧៣) ភីហាតាហើ មោហា មេ ចំនុំ
វិទិវណាត្តិ វត្តកាមោ មេ ឈាន់ សមាបដ្ឋាន
សម្បជានធម្មសា កណ្តុស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាមត្តិ
ចារាជិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាមត្តិ ឥន្ទ្រចូយស្ស
។ មេ ។ ភីហាតាហើ មោហា មេ ចំនុំ វិទិវណាត្តិ
វត្តកាមោ មោសា មេ ចំនុំ វិទិវណាត្តិ សម្បជានធម្មសា
កណ្តុស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ន
បដិវិជានន្តស្ស អាមត្តិ ឥន្ទ្រចូយស្ស ។ មេ ។

វត្តចំណុះក្រុងស្រីសោត ឯកភូមិ សង្ឃីក្តី វិទិវិ

១ យើង វត្តចំណុះក្រុងស្រីសោត ២ ចេតិយបោធន៍ វត្តសាវណាស្រីសោត មាឌុបោធន៍ វត្តសា-
វណាស្រីសោត វត្តចំណុះក្រុងស្រីសោត វត្តចំណុះក្រុងស្រីសោត វត្តចំណុះក្រុងស្រីសោត ។ ២ ១, ២, ៣
ឯកភូមិក្រុង ។ ៣-៤ ១, ២, ៣ ពន្ធនាគារ សង្ឃីក្តី ។

វិធីបដិសេធ ចម្រើនវិញ

ពន្ធនាគារមួយមួយ វិទិវណាត្តិ
និយាយភីហាតា ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធសំដែងហើយដោយសង្ខេប
(ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ)

(២៧៤) ភីហាតាហើ មោហា មេ ចំនុំ
វិទិវណាត្តិ វត្តកាមោ មេ ឈាន់ សមាបដ្ឋាន
សម្បជានធម្មសា កណ្តុស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាមត្តិ
ចារាជិកស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាមត្តិ ឥន្ទ្រចូយស្ស
។ មេ ។ ភីហាតាហើ មោហា មេ ចំនុំ វិទិវណាត្តិ
វត្តកាមោ មោសា មេ ចំនុំ វិទិវណាត្តិ សម្បជានធម្មសា
កណ្តុស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ន
បដិវិជានន្តស្ស អាមត្តិ ឥន្ទ្រចូយស្ស ។ មេ ។

ពន្ធនាគារ ។ វិទិវណាត្តិ វត្តចំណុះក្រុងស្រីសោត ឯកភូមិ សង្ឃីក្តី វិទិវិ

[២៧៤] តីហោកាមេហិ បឋមេត្វ ឈានំ ទុតិយេត្វ
 ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ វត្តកាមោ តតិយេត្វ ឈានំ
 សមាបដ្ឋិន្តំ សម្មជាទុស្សា កណ្ណទ្ធស្ស បដិវិជានទ្ធស្ស
 អាបត្តិ ចារុយេស្ស ។ មេ ។ តីហោកាមេហិ បឋមេត្វ
 ឈានំ ទុតិយេត្វ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ វត្តកាមោ
 មោហា មេ ចិត្តំ វិជីវណ្ណំ សម្មជាទុស្សា កណ្ណទ្ធស្ស
 បដិវិជានទ្ធស្ស អាបត្តិ ចារុយេស្ស ។ មេ ។ តីហោកាមេហិ បឋមេត្វ
 ឈានំ ទុតិយេត្វ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ វត្តកាមោ
 មោហា មេ ចិត្តំ វិជីវណ្ណំ សម្មជាទុស្សា កណ្ណទ្ធស្ស
 បដិវិជានទ្ធស្ស អាបត្តិ ចារុយេស្ស ។ មេ ។

វត្តនិស្សរេស្ស ឧប្បាសនំ ។

[២៧៥] តីហោកាមេហិ ទុតិយេត្វ ឈានំ តតិយេត្វ
 ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ វត្តកាមោ ចតុត្ថំ ឈានំ សមា-
 បដ្ឋិន្តំ សម្មជាទុស្សា កណ្ណទ្ធស្ស បដិវិជានទ្ធស្ស
 អាបត្តិ ចារុយេស្ស ។ មេ ។

[២៧៤] ភិក្ខុចរិនិយាយថា ភាគ្នាបានចូលហើយកាន់បឋមជ្ឈានដ្ឋាន
 ទុតិយជ្ឈានដ្ឋាន កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរជា
 និយាយថា ភាគ្នាបានចូលហើយកាន់តតិយជ្ឈានដ្ឋាន ចក្ខុជ្ឈានដ្ឋាន
 ដូច្នោះវិញ ដោយភាគ្នា ព្យាគី បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវ
 តាមត្រូវពិនិត្យ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវតាមត្រូវច្បាស់
 ។ មេ ។ ភិក្ខុចរិនិយាយថា ភាគ្នាបានចូលហើយកាន់បឋមជ្ឈានដ្ឋាន
 ទុតិយជ្ឈានដ្ឋាន កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន បែរ
 ជានិយាយថា មិត្តរបស់ភាគ្នាបានផុតស្រឡះហើយចាករោមាហៈដូច្នោះវិញ
 ដោយភាគ្នា ព្យាគី បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវតាមត្រូវពិនិត្យ
 បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវតាមត្រូវច្បាស់ ។ មេ ។
 វណ្ណព្រះវិញ្ញាណព្រះវិញ្ញាណ ។

[២៧៥] ភិក្ខុចរិនិយាយថា ភាគ្នាបានចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ឈាន
 ដ្ឋាន កាន់តតិយជ្ឈានដ្ឋាន កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុហកដោយដឹងខ្លួន
 បែរជានិយាយថា ភាគ្នាបានចូលហើយកាន់ចក្ខុជ្ឈានដ្ឋានដូច្នោះវិញ ដោយ
 ភាគ្នា ព្យាគី បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវតាមត្រូវពិនិត្យ បើ
 អ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវតាមត្រូវច្បាស់ ។ មេ ។ ភិក្ខុចរិនិ

យស្ស ។ មេ ។ តីហាការោហិ ទុតិយេត្វ ឈានំ
 តតិយេត្វ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ វត្តកាមោ មោហា
 មេ ចិត្តំ វិធីវណ្ណន្តំ សម្មជាទុស្សា កណ្ណន្ណស្ស
 បដិវិជាទន្ណស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ច បដិវិជា-
 ទន្ណស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ មេ ។ តីហាការោហិ
 ទុតិយេត្វ ឈានំ តតិយេត្វ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ វត្ត-
 កាមោ មមមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិន្តំ សម្មជាទុស្សា
 កណ្ណន្ណស្ស បដិវិជាទន្ណស្ស អាបត្តិ ចារាជិកស្ស ឆ
 បដិវិជាទន្ណស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ មេ ។

វត្តន្ណស្សនេស្ស ធុល្លច្ចយំ ឆ ។

(២៧២) តីហាការោហិ មោហា ច មេ ចិត្តំ វិធីវណ្ណំ
 មោហា ច មេ ចិត្តំ វិធីវណ្ណន្តំ វត្តកាមោ មមមំ ឈានំ
 សមាបដ្ឋិន្តំ សម្មជាទុស្សា កណ្ណន្ណស្ស បដិវិជាទន្ណស្ស

និយាយថា ភក្ខុបាទចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ជានផង កាន់ភិក្ខុជ្ជាន
 ផង កាលដែលនិយាយ ក៏និយាយកុហកដោយជំនំខ្លួន បែរជានិយាយ
 ថា ចិត្តរបស់ភក្ខុផុតស្រឡះហើយចាកទោហារដ្ឋច្នៃវិញ ដោយអាការ
 ព្យ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ជំនំសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាចក្តីបាណិក បើអ្នក
 ស្តាប់មិនជំនំសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាចក្តីថ្កុលថ្កើយ ។ មេ ។ ភិក្ខុចន្ទនិ-
 យាយថា ភក្ខុបាទចូលហើយកាន់ទុតិយជ្ជានផង កាន់ភិក្ខុជ្ជានផង
 កាលដែលនិយាយ ក៏និយាយកុហកដោយជំនំខ្លួន បែរជានិយាយថា
 ភក្ខុបាទចូលហើយ កាន់បឋមជ្ជានដ្ឋច្នៃវិញ ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង
 បើអ្នកស្តាប់ជំនំសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាចក្តីបាណិក បើអ្នកស្តាប់មិនជំនំ
 សេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាចក្តីថ្កុលថ្កើយ ។ មេ ។

ឆ ។ វត្តន្ណស្សនេស្ស ឆ ។

(២៧៦) ភិក្ខុចន្ទនិយាយថា ចិត្តរបស់ភក្ខុផុតស្រឡះហើយចាក
 ទោស ផង ចិត្តរបស់ភក្ខុផុតស្រឡះហើយចាកទោហារផង កាលដែល
 និយាយក៏និយាយកុហកដោយជំនំខ្លួន បែរជានិយាយថា ភក្ខុបាទចូល
 ហើយកាន់បឋមជ្ជានដ្ឋច្នៃវិញ ដោយអាការ ព្យ យ៉ាង បើអ្នកស្តាប់ជំនំ

ពាក្យនៃពាក្យ ចម្លងសិលាមាស បទពាក្យនៃ ទុត្តរកំ ឥន្ទ្រវង្ស

អាមត្តិ ចារាជិកស្ស ច បដិវិជានន្តស្ស អាមត្តិ
ធុន្តរយស្ស ។ បេ ។ តិហាការហេ លោក ច
មេ ចិត្តំ វិធីវណំ មេហា ច មេ ចិត្តំ វិធីវណ្ណំ
វត្តកាមោ វត្ត មេ ចិត្តំ វិធីវណ្ណំ សម្បជានមុសា
កណ្ណស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាមត្តិ ចារាជិកស្ស
ច បដិវិជានន្តស្ស អាមត្តិ ធុន្តរយស្ស ។ បេ ។

វត្តស្ស ទុត្តរកំ សន្តិ ធីត្តិ ។

(២៧៧) ភិម្ពលកំបិ ធម្មម្ពលកំបិ បញ្ចម្ពលកំបិ
ធម្មម្ពលកំបិ សត្តម្ពលកំបិ អដ្ឋម្ពលកំបិ ណម្ពលកំបិ
នសម្ពលកំបិ កាតត្ថំ យថា ជំនុំត្ថបនាធំ ឯកោ-
កម្ពលកំបិ កេវេតត្ថំ ។ យថា ឯកម្ពលកំ វិគ្គា-
តំ ឯកោវ វិគ្គាមតត្ថំ ។

* ឧ. ឌ. ពេន្ទ្រពេន្ទ្រ ទុត្តរកំ ១ វិចិត្តំ ។ ឯកម្ពលកំ ពោ ពុទ្ធសាសនា ទុត្តរកំ
ម្ពលកំ ។ បេ ។ ធម្មម្ពលកំ ឯកោវ កាតត្ថំ ។ ធីត្តំ ឯកម្ពលកំ ធីត្តិ ឯកោវ ធីត្តិ ។

ពាក្យនៃពាក្យ សិលាមាស ២ បទពាក្យនៃ អំណាច មានលក្ខណៈ

សេចក្តីច្បាស់ គ្រូអាមត្តិបាណិក បើអត្តស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ
គ្រូអាមត្តិចុំល្អច្នៃ ។ បេ ។ ក៏ចុំនិយាយថា ចិត្តរបស់គាត់ផុត
ស្រឡះហើយចាកខាសៈផង ចិត្តរបស់គាត់ផុតស្រឡះហើយចាកខាសៈ
ផង កាលដែលនិយាយក៏និយាយកុបាកដោយដឹងខ្លួន ហែជាវិញនិយាយថា
ចិត្តរបស់គាត់ផុតស្រឡះហើយចាកខាសៈផ្សេងវិញ ដោយសារ ពុ យ៉ាង
បើអត្តស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ គ្រូអាមត្តិបាណិក បើអត្តស្តាប់មិនដឹង
សេចក្តីច្បាស់ទេ គ្រូអាមត្តិចុំល្អច្នៃ ។ បេ ។

ព្រះពុទ្ធសាសនាដែលព្រះសុត្តន្តសិលាមាសនៃពុទ្ធសាសនា បេ ។

(២៧៧) ចក្កមានមូលមួយ ។ ខែបទពាក្យនៃព្រះសុត្តន្តកា-
ពារ្យបានដកលំអ្នកហើយ បណ្ឌិតប្រើសំដែងយ៉ាងណា ចក្កមានមូល
៣ ក្តី មានមូល ៤ ក្តី មានមូល ៥ ក្តី មានមូល ៦ ក្តី មានមូល ៧ ក្តី
មានមូល ៨ ក្តី មានមូល ៩ ក្តី មានមូល ១០ ក្តី បណ្ឌិតប្រើធ្វើយ៉ាងនោះ
ផងចុះ ។ (ម្យ៉ាងទៀត) ចក្កមានមូលមួយ ព្រះសុត្តន្តច្រើនសំដែងហើយ
ដោយពិស្តារយ៉ាងណា (ចក្កមានមូលបីជាដើម) បណ្ឌិតប្រើសំដែង
ដោយពិស្តារយ៉ាងនោះផងចុះ ។

ផល សុភមង្គល

(២៧៨) ភីហារការហ៍ ។ បេ ។ សុភមង្គលការហ៍
 បឋមញ្ច ឈានំ ធុតិយញ្ច ឈានំ ឆតិយញ្ច ឈានំ
 ចតុត្ថញ្ច ឈានំ សុញ្ញតញ្ច វិហោត្តំ អនិមិត្តញ្ច
 វិហោត្តំ អប្បណិហិតញ្ច វិហោត្តំ សុញ្ញតញ្ច សមាធិ
 អនិមិត្តញ្ច សមាធិ អប្បណិហិតញ្ច សមាធិ សុញ្ញតញ្ច
 សមាបត្តិ អនិមិត្តញ្ច សមាបត្តិ អប្បណិហិតញ្ច
 សមាបត្តិ តិស្សោ ច វិជ្ជា ចត្តារោ ច សតិធម្មដ្ឋានេ
 ចត្តារោ ច សម្មធម្មដ្ឋានេ ចត្តារោ ច ឥន្ទ្រិយានេ ចញ្ច
 ច ឥន្ទ្រិយានេ ចញ្ច ច តណាធិ សុត្ត ច រោជ្ជរុត្ត
 អរិយញ្ច អន្ធន្តិកំ មត្តំ សោតាបត្តិផលញ្ច សក-
 ណកាមិផលញ្ច អនាតាមិផលញ្ច អាហត្តផលញ្ច
 សមាបត្តិ កកា ច បេ ចត្តោ ។ បេ ។ នោសោ
 ច មេ ចត្តោ ។ បេ ។ ហោហោ ច មេ ចត្តោ វត្តា
 ធុត្តោ ចហីនោ ចនិទំស្សរុដ្ឋោ ធុត្តោនិគោ សមុត្តោនិគោ
 កកា ច មេ ចត្តំ វិទីវណំ នោសោ ច មេ ចត្តំ
 វិទីវណានិ វត្តកាដោ ហោហោ ច មេ ចត្តំ វិទីវណានិ

នេះចក្កមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ (ដូចមានសេចក្តីក្រៅនេះ)

(២៧៩) ភីកុនិយាយថា ភិក្ខុបានចូលហើយកាលបឋមជ្ឈាន
 ដួង កាន់ខុតិយជ្ឈានផង កាន់គតិយជ្ឈានផង កាន់ចក្កជ្ឈានផង កាន់
 សុញ្ញតវិហោត្តផង កាន់អនិមិត្តវិហោត្តផង កាន់អប្បណិហិតវិហោត្តផង
 កាន់សុញ្ញតសមាធិផង កាន់អនិមិត្តសមាធិផង កាន់អប្បណិហិតសមាធិ
 ផង កាន់សុញ្ញតសមាបត្តិផង កាន់អនិមិត្តសមាបត្តិផង កាន់អប្បណិហិត-
 សមាបត្តិផង កាន់ត្រិវិជ្ជាផង កាន់សតិប្បដ្ឋាន ៤ ផង កាន់សម្មប្ប-
 ពាន ៤ ផង កាន់អច្ចុប្បាទ ៤ ផង កាន់អនិមិត្ត ៥ ផង កាន់រាល ៥ ផង
 កាន់រោជ្ជរុត្ត ៧ ផង កាន់មគ្គមានអង្គ ៨ ផង កាន់សោតាបត្តិ-
 ផលផង កាន់សកតាតាមិផលផង កាន់អនាតាមិផលផង កាន់អាហត្ត-
 ផលផង ពនៈភិក្ខុបានកំចាត់ចេញហើយផង ។ បេ ។ ហោសៈភិក្ខុ
 បានកំចាត់ចេញហើយផង ។ បេ ។ ទាំងនោះ ភិក្ខុបានកំចាត់
 ចេញហើយ បានទ្វារកំចាត់ហើយ បាន (ភ្នំ) ឲ្យផុតស្រឡះហើយ
 បានចន្ទកំចាត់ចេញហើយ បានរលាស់ចេញហើយ បានកាសិរលើង
 ហើយ បានកើតលើហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុផុតស្រឡះហើយចាកក្រ-
 ផង ចិត្តរបស់ភិក្ខុផុតស្រឡះហើយចាកទោសផង កាលដែលនិ-
 ព្រាហ្មណ៍និយាយកុំចាកដោយផ្អែកខ្លួន ថែវដំណើរហើយ ចិត្តរបស់

បាណិកស្មោ ចក្កសិញ្ញាប័ណ្ណ ចក្កាភិក្ខុ ធម្មបទស្មោ

សម្បជានមុសា កណ្តាស្មោ បដិវិជានមុស្ស អាមត្តិ
ចាកនិក្ខេស្មោ ធម្មបទស្មោ អាមត្តិ ឥន្ទ្រចូលស្មោ
ឥន្ទ្រ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាស្មោ កណ្តាស្មោ
ហោតិ មុសា កណ្តាស្មោ កណ្តាស្មោ ហោតិ មុសា
មយា កណ្តាស្មោ វិជិណ្ឌយ ធិដ្ឋិ វិជិណ្ឌយ ឧត្តិ
វិជិណ្ឌយ រុតិ វិជិណ្ឌយ កាវិ ។

វគ្គនិស្សោកស្មោ ចក្កវាយ្យាណំ ឧត្តិ ។

វគ្គកម្មវិការថា ឧត្តិ ។

(២៧៧) តិហោតាវហិ យោ តេ វិហារេ វសិ

សោ ភិក្ខុ បឋមំ ឈានំ សមាចច្ឆិ សមាចច្ឆិ

សមាចច្ឆា សោ ភិក្ខុ បឋមស្ស ឈានស្ស លាភិ

វសិ តេន ភិក្ខុនា បឋមំ ឈានំ សច្ចិកាត្ថន្តំ

សម្បជានមុសា កណ្តាស្មោ បដិវិជានមុស្ស អាមត្តិ

បាណិកស្មោ សិក្ខាបទ ទី ៤ ចក្កាភិក្ខុ អំណាចយ្យាណំ ១៧

កត្តាដុកស្រឡាហើយចាកសាសនាជន ឥន្ទ្រវិញ ដោយអាគារ ពា
យោនិ ។ បេ ។ ដោយអាគារ វាយោនិ ធិមុននិវិជាយ ធិមុននិវិ
អញ្ជនិវិជាយកុហក ១ កំពុងនិវិជាយ កំពុងនិវិជាយ អញ្ជកំពុងនិវិជាយ
កុហក ១ និវាយរូបហើយ ធិមុននិវិជាយ អញ្ជនិវាយកុហករូបហើយ ១
បិទបាំងសេចក្តីយើង ១ បិទបាំងសេចក្តីភាបំបិទ ១ បិទបាំងសេចក្តី
លេញបំបិទ ១ បិទបាំងសេចក្តីពិភ័យ ១ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់
ត្រូវអាមត្តិបាណិក បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវត្រិមត
អាមត្តិឥន្ទ្រចូល ។

ចក្កវាយ្យាណំ វគ្គនិស្សោក ធម៌ ។

វគ្គកម្មវិការថា ធម៌ ។

(២៧៧) ភិក្ខុនិវាយកុហកដោយដឹងនិវិជាយ ភិក្ខុណាទៅក្នុងវិក្ក

របស់អ្នក ភិក្ខុនោះបានចូលហើយ កំពុងចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន

ភិក្ខុនោះជាអ្នកបានហើយ ជាអ្នកស្តាប់ហើយ ក្នុងបឋមជ្ឈាន បឋមជ្ឈាន

ភិក្ខុនោះ បានធ្វើឲ្យជាកំច្បាស់ហើយ ដោយអាគារ ពា យោនិ មុននិវិ

ជាយ ធិមុននិវិជាយ អញ្ជនិវិជាយកុហក ១ កំពុងនិវិជាយ ធិមុននិវិ

អញ្ជកំពុងនិវិជាយកុហក ១ លុះនិវាយរូបហើយ ធិមុននិវិជាយ អញ
និវាយកុហករូបហើយ ១ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាមត្តិ

ឥន្ទ្រវរុណស្ស ១ បដិវិជាទន្ធស្ស អាមត្តិ ធុត្តដស្ស
 ឬទ្ធិ វស្ស ហោតិ ធុសា កណ៌ស្សន្តិ កណ៌ទន្ធស្ស
 ហោតិ ធុសា កណ៌មតិ កណ៌តស្ស ហោតិ ធុសា
 មយា កណ៌តន្តិ ។ ចតុមាគារាហិ មន្ទុមាគារាហិ
 ធម្មាគារាហិ សត្តុមាគារាហិ យោ ទេ វិហារ
 វសិ សោ ភិក្ខុ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមា-
 បដ្ឋិតិ សមាបន្តោ សោ ភិក្ខុ បឋមស្ស ឈានស្ស
 លាភិ វសិ ទេម ភិក្ខុចា បឋមំ ឈានំ សន្តិ-
 កតន្តិ សម្បជានធុសា កណ៌ទន្ធស្ស បដិវិជាទន្ធស្ស
 អាមត្តិ ឥន្ទ្រវរុណស្ស ១ បដិវិជាទន្ធស្ស អាមត្តិ
 ធុត្តដស្ស ឬទ្ធិ វស្ស ហោតិ ធុសា កណ៌ស្សន្តិ ក-
 ណ៌ទន្ធស្ស ហោតិ ធុសា កណ៌មតិ កណ៌តស្ស ហោតិ
 ធុសា មយា កណ៌តន្តិ វិទិសាយ ទិដ្ឋិ វិទិសាយ ទន្តិ
 វិទិសាយ រុចិ វិទិសាយ កាវិ ។ តិមាគារាហិ យោ ទេ
 វិហារ វសិ សោ ភិក្ខុ ទុតិយំ ឈានំ តតិយំ ឈានំ
 ចតុត្ថំ ឈានំ សុញ្ញតិ វិហាត្ថំ អនិមត្តិ វិហាត្ថំ

ឥន្ទ្រវរុណស្ស ១ បដិវិជាទន្ធស្ស អាមត្តិ ធុត្តដស្ស
 ឬទ្ធិ វស្ស ហោតិ ធុសា កណ៌ស្សន្តិ កណ៌ទន្ធស្ស
 ហោតិ ធុសា កណ៌មតិ កណ៌តស្ស ហោតិ ធុសា
 មយា កណ៌តន្តិ ។ ចតុមាគារាហិ មន្ទុមាគារាហិ
 ធម្មាគារាហិ សត្តុមាគារាហិ យោ ទេ វិហារ
 វសិ សោ ភិក្ខុ បឋមំ ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមា-
 បដ្ឋិតិ សមាបន្តោ សោ ភិក្ខុ បឋមស្ស ឈានស្ស
 លាភិ វសិ ទេម ភិក្ខុចា បឋមំ ឈានំ សន្តិ-
 កតន្តិ សម្បជានធុសា កណ៌ទន្ធស្ស បដិវិជាទន្ធស្ស
 អាមត្តិ ឥន្ទ្រវរុណស្ស ១ បដិវិជាទន្ធស្ស អាមត្តិ
 ធុត្តដស្ស ឬទ្ធិ វស្ស ហោតិ ធុសា កណ៌ស្សន្តិ ក-
 ណ៌ទន្ធស្ស ហោតិ ធុសា កណ៌មតិ កណ៌តស្ស ហោតិ
 ធុសា មយា កណ៌តន្តិ វិទិសាយ ទិដ្ឋិ វិទិសាយ ទន្តិ
 វិទិសាយ រុចិ វិទិសាយ កាវិ ។ តិមាគារាហិ យោ ទេ
 វិហារ វសិ សោ ភិក្ខុ ទុតិយំ ឈានំ តតិយំ ឈានំ
 ចតុត្ថំ ឈានំ សុញ្ញតិ វិហាត្ថំ អនិមត្តិ វិហាត្ថំ

អប្បណិហិតំ វិមាត្តំ សុញ្ញតំ សមាធិ អធិមិត្តំ សមាធិ
អប្បណិហិតំ សមាធិ សុញ្ញតំ សមាបត្តិ អធិមិត្តំ
សមាបត្តិ អប្បណិហិតំ សមាបត្តិ វិស្សោ វិជ្ជា ចត្តារោ
សតិប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ សធម្មប្បដ្ឋានេ ចត្តារោ ឥន្ទ្រិទានេ
បញ្ចុទ្ធិយានំ បញ្ចុ តណាធិ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ អវិយំ
អន្ត្តំកំ មិត្តំ សោតាបត្តិដលំ សត្តនាតាមិដលំ
អចាតាមិដលំ អហត្តដលំ សមាបត្តិ សមាបត្តិ
សមាបត្តិ សោ វិកុក្ក អហត្តដលស្ស លាភី វសិ
តេន វិកុក្កនា អហត្តដលំ សុត្តិកតត្តិ សម្បដាន
តុសា កណាន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ឥល្លត្ថយស្ស
ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ឥត្តដស្ស ។ បេ ។
តិហាតាវហំ យោ តេ វិហាវ វសិ តស្ស វិកុក្កេន
វាតា ចត្តោ ។ បេ ។ នោសោ ចត្តោ ។ បេ ។
នោហោ ចត្តោ វត្តោ ឫត្តោ បហំនោ បដិវិស្ស
នោ ឧត្តេនោ សឫត្តេនោតិ សម្បដានតុសា
កណាន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ឥល្លត្ថយស្ស
ន បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ឥត្តដស្ស ។ បេ ។

កាន់អប្បណិហិតំវិមាត្តំ កាន់សុញ្ញតំសមាធិ កាន់អធិមិត្តុសមាធិ កាន់
អប្បណិហិតុសមាធិ កាន់សុញ្ញតុសមាបត្តិ កាន់អធិមិត្តុសមាបត្តិ កាន់
អប្បណិហិតុសមាបត្តិ កាន់វិក្រិដ្ឋោ កាន់សតិប្បដ្ឋាន ៤ កាន់សធម្មប្ប
ដាន ៤ កាន់ឥន្ទ្រិទាន ៤ កាន់ឥន្ទ្រិយ ៥ កាន់វាល ៥ កាន់ពោជ្ឈន្ត ៧
កាន់មិត្តមានអន្ត ៥ ដ៏ប្រសើរ កាន់សោកាបត្តិដល កាន់សតិបាតាមិដល
កាន់អចាតាមិដល កាន់អហត្តដល វិកុក្កនាវាអ្នកបាទ ជាអ្នកស្លាប់
ក្នុងអហត្តដល អហត្តដល វិកុក្កនាវាបាទធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ហើយ
ដោយអាភារ ព្យ យ៉ាង បើអ្នកស្លាប់ដឹងសេចក្តីច្បាប់ ត្រូវតាមត្តិឥល្លត្ថយ
បើអ្នកស្លាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាប់ទេ ត្រូវតាមត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ វិកុ
ក្កិយាយកុហាកដោយដឹងខ្លួនថា វិកុក្កនាវាបាទក្នុងវិក្រិដ្ឋោសម្តេច វាសិវិកុ
នាវាបាទកំចាត់ចេញហើយ ។ បេ ។ ចោសវិកុក្កនាវាបាទកំចាត់ចេញ
ហើយ ។ បេ ។ ចាំនិមាហៈ វិកុក្កនាវាបាទកំចាត់ចេញហើយ បាទ
គ្នាកំចាត់ហើយ បាទ (ធ្វើ) ឱ្យផុតស្រឡះហើយ បាទបន្តវាចេញ
ហើយ បាទលាស់ចោលហើយ បាទនាស់វិលវិហើយ បាទបើចោល
ហើយ ដោយអាភារ ព្យ យ៉ាង បើអ្នកស្លាប់ដឹងសេចក្តីច្បាប់ ត្រូវតាមត្តិ
ឥល្លត្ថយ បើអ្នកស្លាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាប់ទេ ត្រូវតាមត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។

តិណោការហោ យោ តេ វិហារេ វសិ តស្ស ភិក្ខុនោ
 ភតា ចិន្តំ វិជីវណំ ឆោសា ចិន្តំ វិជីវណំ តោហា ចិន្តំ
 វិជីវណន្តំ សម្បដានមុសា កណ្តន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស
 អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ទ បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ
 ទុក្ខាដស្ស បុត្រេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តំ
 កណ្តន្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តាមីតិ កណ្តាតស្ស
 ហោតិ មុសា មយោ កណ្តាភតិ វិជីវាយ ធិដ្ឋិ វិជីវាយ
 ទន្តិ វិជីវាយ រុចិ វិជីវាយ កាវ ។ តិហាការហោ
 យោ តេ វិហារេ វសិ សោ ភិក្ខុ សុញ្ញាការេ បឋមំ
 ឈានំ ធុតិយំ ឈានំ តតិយំ ឈានំ ចតុត្ថំ ឈានំ
 សមាចន្តិ សមាចន្តតិ សមាចន្តោ សោ ភិក្ខុ
 សុញ្ញាការេ ចតុត្ថស្ស ឈានស្ស លាភិ វសិ តេន
 ភិក្ខុនោ សុញ្ញាការេ ចតុត្ថំ ឈានំ សច្ចិកតន្តិ
 សម្បដានមុសា កណ្តន្តស្ស បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ
 ធុល្លច្ចយស្ស ទ បដិវិជានន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្ខាដស្ស
 បុត្រេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តំ កណ្តន្តស្ស

ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹងខ្លួនថា ភិក្ខុណារទៅក្នុងវត្តរបស់អ្នក ចិត្ត
 យេដភិក្ខុនោះផុតស្រឡះហើយចាកពតៈ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះផុតស្រឡះ
 ហើយចាកពាសៈ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ ផុតស្រឡះហើយចាករោមាសៈ
 ដោយការព្យាយាម មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយ
 កុហក កំពុងនិយាយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយកុហក លុះនិយាយ
 រួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ បំផ្លាញសេចក្តី
 ឃើញ បំផ្លាញសេចក្តីគាប់ចិត្ត បំផ្លាញសេចក្តីពេញចិត្ត បំផ្លាញសេចក្តី
 ពិតគ្រប់ បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់ ស្រែតាមត្តិធុល្លច្ចយ បើអ្នកស្តាប់
 មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ស្រែតាមត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុនិយាយកុហកដោយដឹង
 ខ្លួនថា ភិក្ខុណារទៅក្នុងវត្តរបស់អ្នក ភិក្ខុនោះបានចូលហើយ កំពុងចូល
 បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់តតិយជ្ឈាន កាន់
 ចក្ខុជ្ឈាន ក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ភិក្ខុនោះជាអ្នកបោន ជាអ្នកស្តាប់ ក្នុង
 ចក្ខុជ្ឈាន ក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ចក្ខុជ្ឈាន ភិក្ខុអង្គនោះបានធ្វើទ្រង់កំច្បាស់
 ហើយក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ ដោយការព្យាយាម មុននឹងនិយាយ ដឹងខ្លួនថា
 អញនឹងនិយាយកុហក កំពុងនិយាយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញកំពុងនិយាយ

បរាជ័យកាល បុគ្គលិកបុគ្គល ចក្រភិណ្ឌ បេស្កាលបុគ្គល

ហោតិ មុសា កណ្តាមិទិ កណ្តាស្ស ហោតិ មុសា
មយា កណ្តាតន្តំ វិទិទាយ ទិដ្ឋិ វិទិទាយ ទន្តិ វិទិទាយ
រុចិ វិទិទាយ កាវិ ។

[២៨០] តិហាការេហិ យោ តេ ជិវំ បរិកុញ្ញិ យោ
តេ បិណ្ឌាទាតំ បរិកុញ្ញិ យោ តេ សេនាសនំ បរិកុញ្ញិ
យោ តេ តិលានប្បទូយកេសន្តបរិក្ការំ បរិកុញ្ញិ យេន
តេ វិហារោ បរិកុញ្ញិ យេន តេ ជិវំ បរិកុញ្ញិ យេន
តេ បិណ្ឌាទាតោ បរិកុញ្ញិ យេន តេ សេនាសនំ
បរិកុញ្ញិ យេន តេ តិលានប្បទូយកេសន្តបរិក្ការោ
បរិកុញ្ញិ យំ តុំ ភាគធម្ម វិហារំ អនាសិ ជិវំ
អនាសិ បិណ្ឌាទាតំ អនាសិ សេនាសនំ អនាសិ
តិលានប្បទូយកេសន្តបរិក្ការំ អនាសិ សោ កិក្កុ
សុញ្ញាការេ បឋមំ ឈានំ ទុតិយំ ឈានំ តតិយំ
ឈានំ ចតុត្ថំ ឈានំ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋិ សមាបដ្ឋោ

បរាជ័យកាល សិក្ខាបទី ៤ ចក្រភិណ្ឌ កំណើយកាល ១៥

កុហក លុះនិយាយរួចហើយ ក៏ដំនើរខ្លួនថា អញនិយាយកុហករួចហើយ
បិទបាំងសេចក្តីឃើញ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្ត
បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រង់ បើអ្នកស្តាប់ដំនើរសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អៗ
បើអ្នកស្តាប់បិទដំនើរសេចក្តីច្បាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

[២៨០] កិក្កុនិយាយកុហកដោយដំនើរខ្លួនថា កិក្កុណាបានប្រើ
ប្រាស់ចិវិរបស់អ្នក កិក្កុណាបានបានបិណ្ឌប្រាសរបស់អ្នក កិក្កុណាបាន
ប្រើប្រាស់ទិវិសនាសនរបស់អ្នក កិក្កុណាបានបរិភោគកេសន្តបរិក្ការជា
ចម្លើយដល់មនុស្សឈឺរបស់អ្នក វត្តរបស់អ្នកដែលកិក្កុណាបានទៅហើយ
ចិវិរបស់អ្នកដែលកិក្កុណាបានប្រើប្រាស់ហើយ បិណ្ឌប្រាសរបស់អ្នក
ដែលកិក្កុណាបានបានហើយ ទិវិសនាសនរបស់អ្នកដែលកិក្កុណាបាន
ប្រើប្រាស់ហើយ កេសន្តបរិក្ការជាចម្លើយដល់មនុស្សឈឺដែលកិក្កុណា
បានបរិភោគហើយ អ្នកកសិយន៍កិក្កុណា ហើយបានប្រគេនវត្ត បាន
ប្រគេនចិវិ បានប្រគេនបិណ្ឌប្រាស បានប្រគេនទិវិសនាសនៈ បានប្រ-
គេនកេសន្តបរិក្ការជាចម្លើយដល់មនុស្សឈឺ កិក្កុនោះបានចូលហើយ កំពុង
ចូល បានចូលកាន់បឋមជ្ឈាន កាន់ទុតិយជ្ឈាន កាន់តតិយជ្ឈាន

សោ កំតុ សុញ្ញាតាម ចតុត្ថស្ស ណាមស្ស ណាភី
 វសំ តេន កំតុតា សុញ្ញាតាម ចតុត្ថំ ណាមំ
 សន្និកត្ថំ សម្បជានមុសា កណ្តស្ស បដិវិជា-
 ទន្តស្ស អាមត្តិ ធុល្លុទ្ធយស្ស ន បដិវិជានន្តស្ស អាមត្តិ
 ធុត្តស្ស បុត្រេ វស្ស ហោតិ មុសា កណ្តស្សន្តិ
 កណ្តស្ស ហោតិ មុសា កណ្តមិទិ កណ្តស្ស
 ហោតិ មុសា មយា កណ្តន្តិ វិទិជាយ ធិដ្ឋិ
 វិទិជាយ ទន្តិ វិទិជាយ រុទិ វិទិជាយ ភាវិ ។

បេយ្យលច្ឆន្តវសតំ ឧដ្ឋិតំ ។
 បទ្ធពប្បដិសំយត្តវាវាថា (១) និដ្ឋិតា ។

(២៧០) អតាមត្តិ អធិមាទេន អនុល្លោមនាធិប្បា-
 យស្ស ធុម្ពត្តកស្ស ទិក្ខុចិត្តស្ស វេទនដ្ឋស្ស អាទិ-
 កម្មិតស្សាតិ ។

• ៣. បទ្ធពប្បដិសំយត្តវាវាថា ។ ៤. ឆ. ពោត្តកេសុ ចន ១ កំពុំ ទិស្សតិ ។

កាន់បក្កុជ្ជាន ក្នុងផ្ទះដីស្ងាត់ ភិក្ខុនោះដោយអ្នកបាន ជាអ្នកស្ងាត់
 ក្នុងចក្កុជ្ជាន ក្នុងផ្ទះដីស្ងាត់ ចក្កុជ្ជាន ភិក្ខុនោះបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 ហើយ ក្នុងផ្ទះដីស្ងាត់ ដោយអាការ ព្យ យ៉ាតិ មុខនឹងនិយាយ
 ដឹងខ្លួនថា អញនឹងនិយាយកុហក កំពុងនិយាយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញ
 កំពុងនិយាយកុហក លុះនិយាយរួចហើយ ក៏ដឹងខ្លួនថា អញនិយាយ
 កុហករួចហើយ បិទបាំងសេចក្តីឃើញ បិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត បិទបាំង
 សេចក្តីពេញចិត្ត បិទបាំងសេចក្តីពិតត្រឹម បើអ្នកស្តាប់ដឹងសេចក្តីច្បាស់
 ត្រូវអាបក្កុជ្ជល្ល័យ បើអ្នកស្តាប់មិនដឹងសេចក្តីច្បាស់ទេ ត្រូវអាបក្កុ
 ទុក្ខេ ។

បេយ្យលចំនួន ១៥ ចប់ ។
 បទ្ធពប្បដិសំយត្តវាវាថា ចេ ។

(២៧១) ភិក្ខុនិយាយស្មានថា ខ្លួនបានមគ្គផល ១ ភិក្ខុនិយាយភី
 មគ្គផលដោយឥតបានប្រាថ្នានឹងរោលអ្នកកុហក ១ ភិក្ខុមុន ១ ភិក្ខុនា
 ចិត្តរវើរវាយ ១ ភិក្ខុមានវេទនាគ្របសន្តិកំ ១ ភិក្ខុជាវាងដើមបញ្ញាតិ ១
 (ភិក្ខុបំណែះ) ឥតមានអាបក្កុច្បើយ ។

(២៧២) អង្គការ(១) អន្តរជាតិ ប៉ុលពត បណ្តឹងសុំឱ្យសម្រេចយោបល់ជា

សញ្ញាជន រយោងខ្មា វិហារពេ បច្ចុប្បន្ននា

ន ឧត្តរ ភីយមថាថ មន្ទីរពេ

កាយសុខា វិប្បដិសាធិ សុខា

ភីយេន យោគន អាកនាយ

អថ វេជនាយ អង្គការសុខា ឧត្តរ

ក្រាហ្វិក បញ្ច វត្តចំ អង្គការសុខា តយោ

អន្តរជាតិ កាមា វង ចាប អង្គការ(២)

អង្គ យេស ទកេ កាវយាតកា

ប៉ុលពត សាក្សីណ៍កោ ចិត្តវេទនា

១ ៥ អង្គការ(១) ២ ១ វិស័យ ២៨ ចក្ខុវិស័យ

(២៧២) (ពាក្យបណ្តឹង គឺបញ្ជីរៀនតាមសំដាប់ហូរហែដែលទំនំ សំដឹងតទៅ ដូចមានសេចក្តីខាងក្រោយនេះ)

រៀនអំពីមានភ័យ រៀនភ័យនៅក្នុងវិញ រៀនភ័យនៅប៉ុណ្ណាបាន
រៀនសុច្ឆរិត្យវិញនៃបណ្តា រៀនភ័យភ័យនៃសំដាប់ហូរហែ
រៀនភ័យអ្នកចលនាសញ្ញាជនមិនបាន រៀនភ័យនៅក្នុងវិញស្តាប់
រៀនភ័យនៅក្នុងវិញ រៀនភ័យដែលបានសក្តិសុខ រៀនភ័យ
និយាយអ្នកអោយសុខដល់ខ្លួនត្រូវ រៀនភ័យព្យាយាម រៀនភ័យ
ភ័យនិយាយថាការសុខាចំណុះយក្នុងដែល មានសេចក្តីស្តាយ
ក្រោយទ័បត្រាបច្ចុប្បន្ន រៀនភ័យភ័យនិយាយថាប្រើប្រាស់
ប្រកបព្យាយាមត្រូវហើយអាចទ្រទ្រង់សុខុមាលភាពបាន រៀន
ភ័យប្រើប្រាស់អ្នកអង្គការវេទនា រៀនភ័យប្រើប្រាស់ដែលត្រូវប្រើប្រាស់
បន្ត រៀនភ័យព្យាយាមនិយាយអ្នកអោយសុខដល់ រៀនភ័យយោបល់
ខ្លាំង រៀនភ័យយោបល់នៃការចំណុះយក្នុង រៀនភ័យអ្នកត្រូវអោយ
រៀនភ័យចៀសចេញទៅ រៀនផលវិបាកនៃការចំណុះយក្នុង រៀនភ័យ
ជាអង្គការសុខាភិបាលប្រកប រៀនភ័យជាអង្គការសុខាភិបាលប្រកប រៀនភ័យ
សុខុមាលភាពជាអង្គការសុខាភិបាលប្រកប រៀនភ័យអ្នកសុខាភិបាលប្រកប

អសិ ច សុត្តរិកោ សត្តិ ហតិ
 ឧសុ ច កាវណិកោ ស្វជំ សារមិ
 យោ ច សិក្ខិយតិ សុចកោ ហំ សោ
 អណ្ណារិ អហូ តាមត្តុនកោ
 ក្ខុបេ និមុត្តោ ហំ សោ ទារទារិកោ
 ក្ខុឧទានិ អហូ ឧដ្ឋត្រាហ្មណោ
 ជំព្រវិត្តិ អតិចារិជំ អហូ
 ចន្ទុលំត្តិ អហូ ឥក្ខុណិត្តិកា
 ឧតំលំជំ សមត្តិវិភារិកិ
 សិសត្តិញ្ញោ អហូ ចោរយាតកោ
 កិក្ខុ កំក្ខុជំ សិក្ខុធានា
 សាមណោរោ អថ សាមណេរិកា
 កស្សបស្ស វិទយស្មី បព្វដ្ឋា
 ទាចកម្មំ វេ អករិសុ ទារិទេ

ឧចោតា រាជគហោ យុទ្ធិ ចាកាចោតាហិទេ ច
 សោភិកោ អរហំ កិក្ខុ បព្វកម្មសន សារតិ ។

កើតជាទិច្ចវិប្រក រឿងអ្នកសម្លាប់ជ្រូកកើតជាអសិរណម
 ប្រេត រឿងព្រានម្រឹកកើតជាសត្តិរណមប្រេត រឿងពេជ្រ
 យាតកើតជាឧសុរណមប្រេត រឿងនាយសារមីកើតជាស្វច្ចិ
 រណមប្រេត រឿងបុរសដែលនិយាយពាក្យញ្ជះញង់កើតជា
 ស្វច្ចកប្រេត^(១) រឿងអមាត្យភាគក្នុងស្រុករៀបចំកើតជាអណ្ណ
 តារិប្រេត^(២) រឿងអ្នកដែលធ្វើបាទាធម្មកើតជាប្រេតលិចទៅ
 ក្នុងរណ្តៅលាមក រឿងព្រាហ្មណ៍តំណាងកើតជាប្រេតស៊ុវៃ
 លាមកជាប្រេតមី រឿងស្រីប្រព្រឹត្តកន្លងចិត្តក្នុងកើតជាទិច្ចវិ
 ប្រេត រឿងស្រីមេមត់កើតជាមន្ទុលំប្រេត រឿងស្រីមកកើត
 ជាឧតំលំប្រេត ព្រោះចាត់ស្រាចារនិករឿងលើស្រីមេមត់
 រឿងអ្នកនិយាយបាទាធកើតជាប្រេតដាច់ក្បាល រឿងកិក្ខុ កិក្ខុមី
 សិក្ខុធានា សាមណោ សាមណេរិ ដែលបួសក្នុងសាសនា
 ព្រះពុទ្ធច្រង់ព្រះនាមកស្សប ប្រព្រឹត្តធ្វើវិក្កាបកម្មជាដកប
 រឿងស្នំនិរោបាត រឿងចំបាំងក្នុងក្រណាដគ្រែ រឿងដែលចុះ
 ទៀងនៃភ្នកដំរី រឿងសោតិកកិក្ខុជាអហោឡលើកជាអិច្ចាឧ
 ៥០០ កល្យ ។

• ធីស្វច្ចរណមប្រេតទិច្ចវិ ដែលមានសិទ្ធិក្នុងក្រុង ។ • ធីស្វច្ចរណមប្រេត ដែល
 មានសិទ្ធិក្នុងក្រុង ។

[២៤៧] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ អនិមាទេន អញ្ញំ ល្យាភាសំ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ
 អហោសិ កកវតា សិទ្ធាមនំ បញ្ញត្តិ កក្ខិ ទុ ទោ
 អហំ ចារាជិតំ អាចត្តិ អាចន្ទាតិ ។ អថទោ សោ
 ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមន្តំ អាភោទសិ ។ អនាចត្តិ
 ភិក្ខុ អនិមាទេនាតិ ។

[២៤៨] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ បណិបាយ អញ្ញំ វិហារតិ ឯវំ មំ ជនោ
 សម្មាវស្សតិ ។ តំ ជនោ សម្មាវសំ ។ ឥស្ស
 កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ យេ ។ អនាចត្តិ ភិក្ខុ ចារា-
 ជិតស្ស ទ ថ ភិក្ខុវេ បណិបាយ អញ្ញំ វិបុល្ណ
 យោ វសយ្យ អាចត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។ តេជ ទោ
 បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ បណិបាយ ចិល្ចាយ
 ចាតិ ឯវំ មំ ជនោ សម្មាវស្សតិ ។ តំ ជនោ
 សម្មាវសំ ។ ឥស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ យេ ។

[២៤៧] សម័យនោះ ភិក្ខុមួយរូប ពោលអ្នកអហោក្កដស
 ដោយនឹកស្មានថាខ្លួនបានសម្រេចភិក្ខុហើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 សន្សំយថា សំគ្គាបទព្រះដ៏មានព្រះភារាទ្រង់បញ្ញត្តិដោះស្រាយហើយ
 អញ្ញត្រូវតែបង្កិតបង្កាបដំរើហើយដឹង ។ ភិក្ខុនោះក៏ក្រាបទូលរឿងខ្ញុំចំពោះព្រះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភារាភក្កដសព្រះនាម ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុ
 (ដំរើហើយដោយអ្នកអហោក្កដស) ដោយនឹកស្មានថាខ្លួនបានសម្រេចភិក្ខុ
 មិនត្រូវតែបង្កិតទេ ។

[២៤៨] ត្រាងោះ មានភិក្ខុមួយរូបនៅក្នុងវិបុល្ណដោយគំនិតចិត្តថា
 កាលបើអញនៅក្នុងវិបុល្ណនេះ អ្នកផងនឹងនិសរសើរអញ ។ អ្នកផង
 ក៏បានសរសើរភិក្ខុនោះ (មែន) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ យេ ។
 ព្រះអង្គត្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុ អ្នកនឹងមិនត្រូវតែបង្កិតបង្កាបដំរើទេ ខ្ញាលភិក្ខុ
 គំនិតចិត្តថា ប៉ុន្តែអ្នកគំនិតចិត្តមិនត្រូវគំនិតចិត្តនឹងនៅក្នុងវិបុល្ណអសរ-
 សើរឡើយ ភិក្ខុណាទៅ (ដោយគំនិតចិត្តយ៉ាងនោះ) ភិក្ខុនោះត្រូវតែបង្កិត
 បង្កាប ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបដំរើហើយប៉ុន្តែបណ្តាបានដោយ
 គំនិតចិត្តថា កាលបើអញដំរើហើយបណ្តាបានយ៉ាងនេះ អ្នកផងនឹងនិសរសើរ
 អញ ។ អ្នកផងក៏បានសរសើរភិក្ខុនោះ (មែន) ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី

អនាមត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិតស្ស ទ ទ ភិក្ខុវេ បណ្ឌិ-
តាយ ពិណ្ណាយ ចរិតត្រូវ យោ ចមយ្យ អាមត្តិ
ទុក្ខជស្សាតិ ។

[២៨៩] គេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
អញ្ញាតវ ភិក្ខុ ឯតទរោច យេ អាវុសោ អញ្ញាតំ ទុបជ្ឈា-
យស្ស សន្តិវហារិកា សាទ្ធ ។ អយោឆាតិ ។ តស្ស
កុក្កុដ្ឋំ អយោសិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចសិ ។
កិចិញ្ចោ ត្រូវ ភិក្ខុតិ ។ ទុល្លបទាទិប្បាយោ អហំ
ភកវតិ ។ អនាមត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិតស្ស អាមត្តិ
ទុល្លទ្ធវយស្សាតិ ។ គេន ទោ បទ សមយេន
អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ អញ្ញាតវ ភិក្ខុ ឯតទរោច យេ
អាវុសោ អញ្ញាតំ ទុបជ្ឈាយស្ស អន្តោវាសិកា សាទ្ធ
។ ឃតិដ្ឋិកា បយាទុកាវតិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ
អយោសិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចសិ ។ កិចិញ្ចោ
ត្រូវ ភិក្ខុតិ ។ ទុល្លបទាទិប្បាយោ អហំ ភកវតិ ។
អនាមត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិតស្ស អាមត្តិ ទុល្លទ្ធវយស្សាតិ ។

សន្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រើនត្រាស់ថា ខ្ញុំលក់កុ អ្នកឯងមិនត្រូវ
អាមត្តិបារាជិតទេ ខ្ញុំលក់កុទាំងខ្យាយ ប៉ុន្តែ អ្នកទាំងខ្យាយមិនត្រូវកាំង
បំភ្លឺនឹងដើរទៅបណ្តាបារាជិតទេសេសេស្រឡើយ ភិក្ខុណាដើរទៅ (ដោយ
នឹកយ៉ាងនោះ) ភិក្ខុនោះត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។

[២៩០] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុមួយរូបបាទពោលពាក្យនឹងភិក្ខុ
មួយរូបថា ខ្ញុំលក់កុសោ ពួកភិក្ខុណាដែលជាសន្តិវហារិករបស់ខ្ញុំបង្កើន
វិធម៌និក ភិក្ខុទាំងនោះស្តាប់ដឹងអោយខ្លាចនឹងអស់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សន្ស័យ ។ ក៏ត្រាចទូលរៀននិទ្ទេសព្រះនិមន្តព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់
សួរថា ខ្ញុំលក់កុ អ្នកឯងមានចិត្តនឹកដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះត្រាចទូលថា
បតិត្រព្រះនិមន្តព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានប្រាថ្នានឹងអ្នកភាគ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា ខ្ញុំលក់កុ មិនត្រូវអាមត្តិបារាជិតទេ ត្រូវតែត្រឹមអាមត្តិប្រាថ្នាមួយ ។
សម័យនោះ ភិក្ខុមួយរូបបាទពោលពាក្យនឹងភិក្ខុមួយរូបថា ខ្ញុំលក់កុសោ
ពួកភិក្ខុណាដែលជាអន្តោវាសិកាខ្ញុំបង្កើនវិធម៌និករបស់ខ្ញុំ ភិក្ខុទាំងនោះ
ស្តាប់ដឹងអ្នកមានច្រើន មានអានុភាពច្រើន ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តី
សន្ស័យ ។ ទើបត្រាចទូលដំណើរនិទ្ទេសព្រះនិមន្តព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់សួរថា ខ្ញុំលក់កុ អ្នកឯងមានចិត្តនឹកដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះត្រាចទូល
ថា បតិត្រព្រះនិមន្តបុណ្យ ខ្ញុំព្រះអង្គមានបំណងនឹងពោលអ្នក ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា ខ្ញុំលក់កុ មិនត្រូវអាមត្តិបារាជិតទេ ត្រូវតែត្រឹមអាមត្តិប្រាថ្នាមួយ ។

(២៨៦) គេ ទេ ច ធន សមយេន អញ្ញាតពេ
 ភិក្ខុ បណ៌តាយ ច្បងមតិ^(១) ឃី ម៉ ជេនា សង្កា-
 វស្សតិ ។ តំ ជេនា សង្កាវសិ ។ តស្ស
 កុក្កុំ អហោសំ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស ធន ច ភិក្ខុវេ បណ៌-
 តាយ ច្បងមត្តំ យោ ច្បងមេយ្យ អាមត្តំ ធុក្កដស្សតិ ។
 គេ ទេ ច ធន សមយេន អញ្ញាតពេ ភិក្ខុ បណ៌-
 តាយ តិដ្ឋតិ ។ បេ ។ បណ៌តាយ ទិសីទតិ^(២) ។ បេ ។
 បណ៌តាយ សេយ្យំ កេម្មតិ^(៣) ឃី ម៉ ជេនា សង្កា-
 វស្សតិ ។ តំ ជេនា សង្កាវសិ ។ តស្ស កុក្កុំ
 អហោសំ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស ធន ច ភិក្ខុវេ បណ៌តាយ
 សេយ្យ កេម្មតត្វា^(៤) យោ កេម្មេយ្យ អាមត្តំ
 ធុក្កដស្សតិ ។

១ ឧ. ឆ. ច្បងមតិ ។ ២ ឧ. ឆ. ទិសីទ ។ ៣ សព្វន្ត កេម្មសិទ្ធិ ទិស្សតិ ។
 ៤ សព្វន្ត សេយ្យ កេម្មតត្វា ទិស្សតិ ។

(២៨៦) សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយច្រើនដែលបានដឹងពីកិច្ចការ
 កាលបើអញបានដឹងនេះ បណ្តាជននឹងសរសើរអញ ។ បណ្តាជន
 ក៏បានសរសើរភិក្ខុនោះ(២៥៥) ។ ភិក្ខុនោះបានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើប
 ក្រាបទូលបង្គំទៅបំពេញព្រះជំនាន់ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាចក្តីបានជីវិតទេ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ ប៉ុន្តែអ្នកចាំ
 ឱ្យយមិនត្រូវដើរច្រើនដោយតាំងចិត្ត (នឹងឱ្យគេសរសើរដូច្នោះ) ឡើយ
 ភិក្ខុណាដើរច្រើន (ដោយនឹកយ៉ាងនោះ) ភិក្ខុនោះត្រូវអាចក្តីទុក្ខ ។
 សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយច្រើនដោយតាំងចិត្ត ។ បេ ។ អង្គុយដោយ
 តាំងចិត្ត ។ បេ ។ ដេកដោយតាំងចិត្តថា កាលបើអញប្រព្រឹត្តយ៉ាង
 នេះ អ្នកជននឹងសរសើរអញ ។ អ្នកជនក៏សរសើរភិក្ខុនោះ(២៥៥) ។ ភិក្ខុ
 នោះបានសេចក្តីសង្ស័យ ។ ទើបក្រាបទូលបង្គំទៅបំពេញព្រះជំនាន់ព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាចក្តីបានជីវិតទេ ម្ចាស់
 ភិក្ខុចាំឱ្យយ ប៉ុន្តែអ្នកចាំឱ្យយមិនត្រូវសម្រេចដំណើរដោយ
 តាំងចិត្ត (នឹងឱ្យគេសរសើរដូច្នោះ) ឡើយ ភិក្ខុណាសម្រេច (ដំណើរដោយ
 យ៉ាងនោះ) ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាចក្តីទុក្ខ ។

(២៨៧) តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាគរោ
 កិក្កុ អញ្ញាគរស្ស កិក្កុនោ ឧត្តរិមទុស្សនម្មំ ទុល្លបតិ ។
 សោមិ ឯវាហា មម្ហិមិ អាវុសោ សញ្ញោជនា
 បហំនាតិ ។ ភស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ ភគវតោ
 ឯតមត្តំ អាហោសេសិ ។ អាបត្តិ ត្វំ កិក្កុ អាបត្តោ
 ចារាជិកាត្ថំ ។

(២៨៨) តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាគរោ
 កិក្កុ រហោគតោ ឧត្តរិមទុស្សនម្មំ ទុល្លបតិ ។ បរិច្ឆរិទ្ធ
 កិក្កុ តំ កិក្កុ អបសាទេសិ មា អាវុសោ ឯវុច្ចំ
 អភណំ ធន្តោសោ តុយ្ហនិ ។ ភស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។
 ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហោសេសិ ។ អាបត្តិ កិក្កុ
 ចារាជិកាស្ស អាបត្តិ ឧត្តរិមទុស្សនំ ។ តេជ ទោ
 បទ សមយេន អញ្ញាគរោ កិក្កុ រហោគតោ ឧត្តរិ-
 មទុស្សនម្មំ ទុល្លបតិ ។ ទេវតា តំ កិក្កុ អបសា-
 ទេសិ មា កត្តេ ឯវុច្ចំ អភណំ ធន្តោសោ តុយ្ហនិ ។

(២៨៧) សម័យនោះ មានកិក្កុមួយប្រការស្រដៀងគ្នាមួយ-
 យដល់កិក្កុមួយប្រ ។ កិក្កុដែលអ្នកនោះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំល
 មាវុសោ សញ្ញោជនមិទាំងឡាយ ខ្ញុំលបេនិសសំហើយ ។ កិក្កុអ្នក
 អ្នកនោះក៏មានសេចក្តីសន្សំយ ។ បានក្រាបទូលរៀនខ្ញុំចំពោះព្រះជំនាន់
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គក្រាស់ថា ខ្ញុំលកិក្កុ អ្នកឯងត្រូវតែបត្តិបាណិក
 ហើយ ។

(២៨៨) សម័យនោះ មានកិក្កុមួយប្រការនៅក្នុងទីស្ងាត់ ក៏ពោលអ្នក
 ឧត្តរិមទុស្សនម្ម ។ មានកិក្កុអ្នកបានបរិច្ឆរិដ្ឋា គឺកិរិយាកំណក់ដឹងចិត្តរបស់
 អ្នកដទៃ លោកបានហាមប្រាមកិក្កុនោះថា ខ្ញុំលមាវុសោ លោកកុំនិ-
 យាយអ្នកឧត្តរិមទុស្សនម្មយ៉ាងនេះឡើយ (ព្រោះ) ឧត្តរិមទុស្សនម្មខ្ញុំមិន
 មានដល់ខ្លួនលោកទេ ។ កិក្កុនោះក៏មានសេចក្តីសន្សំយ ។ ទើបក្រាបទូល
 រៀនខ្ញុំចំពោះព្រះជំនាន់ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គក្រាស់ថា ខ្ញុំលកិក្កុ មិនត្រូវតែ-
 បត្តិបាណិកទេ ត្រូវតែត្រឹមតែបត្តិកុក្កុ ។ ក្នុងសម័យនោះ មានកិក្កុមួយប្រ-
 ការនៅក្នុងទីស្ងាត់ ហើយពោលអ្នកឧត្តរិមទុស្សនម្ម ។ ទៅតាមពោល
 យ៉ាងហាមកិក្កុនោះថា បតិក្រលោកម្ចាស់ លោកកុំពោលអ្នកឧត្តរិមទុស្ស-
 នម្មយ៉ាងនេះ (ពីព្រោះ) ឧត្តរិមទុស្សនម្មខ្ញុំមិនមានដល់ខ្លួនលោកទេ ។

តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ ភតវតោ ឯតមម្ហំ
អាណេចេសិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិតតស្ស អាបត្តិ
ឧត្តមស្សាតិ ។

[២៧៧] តេ ចោ ចន សមយេន អញ្ញតរោ
ភិក្ខុ អញ្ញតរំ ឧចាសតំ ឯតនរោច យោ អាវុសោ
តុយំ វិហារេ វសតិ សោ ភិក្ខុ អរហតំ ។ សោ
ច ភិក្ខុ^(១) តស្ស វិហារេ វសតិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ
អហោសិ ។ ភតវតោ ឯតមម្ហំ អាណេចេសិ ។ កើចិត្តោ
ត្វំ ភិក្ខុតំ ។ ឧល្មមនាធិប្បាយោ អហំ ភតវតិ ។
អនាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិតតស្ស អាបត្តិ ឧល្មទ្ធកយស្សាតិ ។
តេ ចោ ចន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ
ឧចាសតំ ឯតនរោច យំ ត្វំ អាវុសោ ភិក្ខុ
ឧបដ្ឋាសិ^(២) ចិវបិណ្ឌចាតសេនាសនតិណានប្បទ្ធកយកេ-
សដ្ឋបរិក្ការេន សោ ភិក្ខុ អរហតំ ។ សោ ច តំ
ភិក្ខុ ឧបដ្ឋាតិ^(៣) ចិវបិណ្ឌចាតសេនាសនតិណានប្បទ្ធក-
យកេសដ្ឋបរិក្ការេន ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។

១ ភ. គ. បោធិបាយ អយំ បាយោ ន ចក្ខុវិស័យ ។ ២ ភ. គ. បេរុសិ ។
៣ ភ. គ. បេរុសិ ។

ភិក្ខុនារតិមានសេចក្តីសន្សំយ ។ ទើបក្រាបចូលរឿងនេះចំពោះព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាចអ្នកដាក់ដៃ
ត្រូវតែត្រឹមត្រូវតែត្រូវ ។

[២៧៨] សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបបាននិយាយនឹងឧបាសកម្នាក់
ថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ ភិក្ខុណា គង់នៅក្នុងគ្រូរបស់អ្នក ភិក្ខុនោះជា
ព្រះអរហន្ត ។ ឯភិក្ខុនោះគង់នៅក្នុងគ្រូរបស់ឧបាសកនោះ ។ ភិក្ខុនោះ
មានសេចក្តីសន្សំយ ។ ទើបក្រាបចូលរឿងនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តតិរច្ឆន្ទៈម្តេច ។ ភិក្ខុនោះ
ក្រាបចូលថា ចតិព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានចំណងនឹងពោល
អ្នក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាចអ្នកដាក់ដៃ ត្រូវតែ
ត្រឹមត្រូវតែត្រូវតែត្រូវ ។ ត្រាវនោះ មានភិក្ខុមួយរូបបានពោលពាក្យនេះ
នឹងឧបាសកម្នាក់ថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ អ្នកបានទំនុកបម្រុងភិក្ខុអង្គណា
ដោយចិវ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ នឹងកេសដ្ឋបរិក្ការជាចម្បងដល់មនុស្ស
មានជីវិត ភិក្ខុអង្គនោះជាព្រះអរហន្ត ។ ឯឧបាសកនោះក៏តែនឹងទំនុកបម្រុង
ភិក្ខុនោះ ដោយចិវ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ នឹងកេសដ្ឋបរិក្ការជាចម្បង
ដល់មនុស្សមានជីវិត ។ ភិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តីសន្សំយ ។ ទើបក្រាបចូល

កតវតោ ឯតមត្តំ អាណិចសិ ។ កើចិញ្ចោ ត្តំ កិក្ខុតិ ។
ទុល្លបនាធិច្យាយោ អហំ កតវតិ ។ អនាបត្តិ កិក្ខុ
នាវាធិកស្ស អាបត្តិ ទុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[២៧០] តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតោ កិក្ខុ
តិលានោ ហោតិ ។ តំ កិក្ខុ ឯតមត្តំ អន្តាយ-
ស្មោ ទុត្តរិមទុស្សនាម្មាតិ ។ នាវិសោ ទុត្តរិ អញ្ញ
ព្យាណាទុត្តិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ យេ ទោ តេ
កតវតោ សាវតោ តេ ឃិវ វិទេយ្យំ អហាញ្ញំ ទ កតវ-
តោ សាវតោ កក្កិ ទុ ទោ អហំ នាវាធិកំ អាបត្តិ
អាបន្នាតិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាណិចសិ ។ កើចិញ្ចោ
ត្តំ កិក្ខុតិ ។ អទុល្លបនាធិច្យាយោ អហំ កតវតិ ។
អនាបត្តិ កិក្ខុ អទុល្លបនាធិច្យាយស្សាតិ^(១) ។ តេន ទោ
បទ សមយេន អញ្ញាតោ កិក្ខុ តិលានោ ហោតិ ។

១ ធិតោ បុប អនាបត្តិកោ ឯកំ ត្រៃ អនិចតំ ហោតិ ។ កត្ត ហិ ត្រៃ តេន ទោ បទ
សមយេន អញ្ញាតោ កិក្ខុ តិលានោ ហោតិ ។ តំ កិក្ខុ ឯតមត្តំ អន្តាយស្មោ ទុត្តរិមទុស្ស-
នាម្មាតិ ។ ១ អាវិសោ ទុត្តរិ អញ្ញាតោ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ ។ យេ ។ អនាបត្តិ កិក្ខុ
អទុល្លបនាធិច្យាយស្សាតិ ។ តំ សម្បត្តិ ហោតិ តេស្ស ទ ទិស្សាតិ ។

ប្រើនិទ្ទេវពារព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
កិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តអ្នកដូចម្តេច ។ កិក្ខុនោះត្រាច្ងល់ថា បពិត្រព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមានបំណងនឹងពោលអ្នក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់កិក្ខុ មិនត្រូវតាមត្តិប្រាណជីវាទ ត្រូវតែត្រឹមតាមត្តិដុល្លច្ចយ ។

[២៧០] សម័យនោះ មានកិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ កិក្ខុទាំងឡាយបាន
សួរកិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុបានសម្រេចដល់វត្តិអនុស្សាប្បហើយ
ឬ ។ កិក្ខុនោះឆ្លើយតបថា ម្ចាស់អាវិសោទាំងឡាយ ភិយាវែងខំនឹងធ្វើ
ឱ្យជាក់ច្បាស់ខ្ញុំអាហោត្តដល់ មិនមែនព្រះឡើយ ។ កិក្ខុនោះក៏មានសេចក្តី
សន្ស័យថា កិក្ខុទាំងឡាយឯណា ដែលជាសាវតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
លោកទាំងអស់នោះទើបគួរពោលយ៉ាងនេះ កិក្ខុអញមិនទាន់បាន
ជាសាវតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគទៅឡើយ អញប្រហែលត្រូវតាមត្តិ
ប្រាណជីវាហើយដឹង ។ (លុះអ្នកដូច្នោះហើយ) ទើបត្រាច្ងល់ប្រើនិទ្ទេវពារព្រះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្ត
អ្នកដូចម្តេច ។ កិក្ខុនោះត្រាច្ងល់ថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះ
អង្គមិនមានបំណងនឹងពោលអ្នកទេ ។ ទើបព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ
កិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអ្នក មិនត្រូវតាមត្តិទេ ។ ក្នុងសម័យ
នោះ មានកិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ កិក្ខុទាំងឡាយបានសួរកិក្ខុនោះថា

តំ ភិក្ខុ ឯតទភេទុំ អន្តាយស្មតោ ទុត្តវិមុទ្ធស្ស
 ធម្មោតំ ។ អាណន៍យោ ទោ អាវុសោ ធម្មោ
 អាណន៍យោតំ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ បេ ។
 អនាបត្តំ ភិក្ខុ អនុល្លបនាធិប្បាយស្សាតំ ។ តេន
 ទោ ចន សមយេន អញ្ញត្តករោ ភិក្ខុ តំលាថោ
 ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ ឯតទភេទុំ មា ទោ អាវុសោ
 ភាយ័តិ ។ បាហំ អាវុសោ មទ្ធានោ កាយាមីតិ ។
 តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ បេ ។ អនាបត្តំ
 ភិក្ខុ អនុល្លបនាធិប្បាយស្សាតំ ។ តេន ទោ ចន
 សមយេន អញ្ញត្តករោ ភិក្ខុ តំលាថោ ហោតិ ។
 តំ ភិក្ខុ ឯតទភេទុំ មា ទោ អាវុសោ ភាយ័តិ ។
 យោ ទ្ធាវុសោ វិប្បជិសាវី អស្ស សោ កាយេយ្យាតិ ។
 តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសំ ។ បេ ។ អនាបត្តំ ភិក្ខុ
 អនុល្លបនាធិប្បាយស្សាតំ ។ តេន ទោ ចន សមយេន

លោក៍មានកាយមានភ្នំមុខស្សធម្មវិស័យ ។ ភិក្ខុនោះគេបញ្ជី ម្ចាស់
 អាវុសោទាំងឡាយ ធម្មតាអ្នកមានព្យាយាមប្រែប្រួលហើយ ថែវញ្ញត្តិ
 ព្រះធម៌ទ្រព្រាសប្រាណបាន ។ សេចក្តីសន្សំយកកើតមានដល់ភិក្ខុ
 នោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ភិក្ខុដែលមិនមានបំណង
 នឹងអ្នក មិនត្រូវកាចក្តីឡើយ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយបាននិយាយនឹងភិក្ខុនោះថា តែអាវុសោ លោកកុំភ្លេច
 ឡើយ ។ ភិក្ខុនោះគេបញ្ជី ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំមិនគ្រាន់សេចក្តី
 ស្លាប់ទេ ។ សេចក្តីសន្សំយកកើតមានដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងអ្នក មិនត្រូវកាចក្តី
 ឡើយ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបាន
 ពោលពាក្យនោះនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកកុំភ្លេចឡើយ ។
 ភិក្ខុនោះគេបញ្ជី ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុណានៅមានសេចក្តីក្តៅក្រៃ
 ហាយស្តាយក្រោយដោយពិតនៅឡើយ ភិក្ខុនោះខ្ញុំបង្រៀម ។ សេច
 ក្តីសន្សំយកកើតមានដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអ្នក មិនត្រូវកាចក្តីទេ ។ សម័យនោះ

អញ្ញតរោ កិក្ខុ តិលាបោ ហោតិ ។ តំ កិក្ខុ
 ឯតនរោជំ អន្តាយស្មតោ ទុក្ខវិមទុស្សនម្មោតិ ។
 អារាជនិយោ ទោ អារុសោ ធម្មោ សម្មាបយុត្តោតិ ។
 តស្ស កុក្កុទ្ធំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ កិក្ខុ
 អនុល្លបទាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ទោ បទ សម-
 យេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ តិលាបោ ហោតិ ។ តំ
 កិក្ខុ ឯតនរោជំ អន្តាយស្មតោ ទុក្ខវិមទុស្សនម្មោតិ ។
 អារាជនិយោ ទោ អារុសោ ធម្មោ អារទុកិយេនាតិ ។
 តស្ស កុក្កុទ្ធំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ កិក្ខុ
 អនុល្លបទាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ទោ បទ ស-
 មយេន អញ្ញតរោ កិក្ខុ តិលាបោ ហោតិ ។
 តំ កិក្ខុ ឯតនរោជំ អន្តាយស្មតោ ទុក្ខវិមទុស្ស-
 នម្មោតិ ។ អារាជនិយោ ទោ អារុសោ ធម្មោ
 យុត្តយោគោតិ ។ តស្ស កុក្កុទ្ធំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ កិក្ខុ អនុល្លបទាធិប្បាយស្សាតិ ។

នាមកិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ កិក្ខុទាំងឡាយស្មកិក្ខុនោះថា លោកដ៏មាន
 អាយុមានក្ខិមទុស្សនម្មវិជ្ជារូ ។ កិក្ខុនោះគឺថា ម្ចាស់អារុសោទាំង
 ឡាយ ធម្មតាអ្នកដែលប្រកបដោយព្យាយាមត្រូវហើយ វែមឆ្នាំនិព្រះ
 ធម៌ឲ្យព្រះសុត្រាណបាទ ។ កិក្ខុនោះគឺមានសេចក្តីសង្ឃឹម ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអ្នក
 មិនត្រូវតាមត្តិឡើយ ។ ត្រូវនោះ មានកិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ កិក្ខុទាំង
 ឡាយស្មកិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុ មានក្ខិមទុស្សនម្មវិជ្ជារូ ។
 កិក្ខុនោះគឺថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ធម្មតាអ្នកមានព្យាយាមត្រូវ
 ហើយ វែមឆ្នាំនិព្រះធម៌ឲ្យព្រះសុត្រាណបាទ ។ កិក្ខុនោះមានសេ-
 ចក្តីសង្ឃឹម ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ អ្នកដែលមិនមាន
 បំណងនឹងពោលអ្នក មិនត្រូវតាមត្តិទេ ។ សម័យនោះ មានកិក្ខុមួយរូប
 មានជម្ងឺ ។ កិក្ខុទាំងឡាយស្មកិក្ខុនោះថា លោកដ៏មានអាយុ មានក្ខិ-
 មទុស្សនម្មវិជ្ជារូ ។ កិក្ខុនោះធ្វើយកថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ
 ធម្មតាអ្នកមានព្យាយាមប្រកបត្រូវហើយ វែមឆ្នាំនិព្រះធម៌ឲ្យព្រះសុត្រា
 ណបាទ ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ឃឹម ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់កិក្ខុ អ្នកដែលមិនមានបំណងនឹងពោលអ្នក មិនត្រូវតាមត្តិទេ ។

តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ តិលា-
 លោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ ឯតនរោជំ កត្តារុសា
 ទមន័យំ កត្តិ យាបន័យន្តំ ។ ធារុសា សក្កា
 យេន វា តេន វា អនិវាសេត្ថន្តំ ។ ភស្ស កុក្កុដ្ឋំ
 អហោសិ ។ មេ ។ អបាបត្តិ ភិក្ខុ អនុល្លបនាធិប្បា-
 យស្សាតិ ។ តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ តិលាលោ ហោតិ ។ តំ ភិក្ខុ ឯតនរោជំ
 កត្តារុសា ទមន័យំ កត្តិ យាបន័យន្តំ ។ ធារុសា
 សក្កា ធុដ្ឋន្តនេន អនិវាសេត្ថន្តំ ។ ភស្ស កុក្កុដ្ឋំ
 អហោសិ ។ មេ ។ ភកវតោ ឯតនត្តំ អាហោសិ ។
 តីចិត្តោ ត្វំ ភិក្ខុតំ ។ ទល្លបនាធិប្បាយោ អហំ
 ភកវតំ ។ អបាបត្តិ ភិក្ខុ ចារាជិកស្ស អាបត្តិ
 ធុល្លបនាយស្សាតិ ។

[២៧០] តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ព្រាហ្មណោ ភិក្ខុ វិនិច្ឆ័យនា ឯតនរោច អាយត្ត
 តោនោ អហោនោតិ ។ តេសំ កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ

សមិយនោ មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុចាំនិទ្យាយបានស្នូរក្នុងនោះថា
 ម្នាលភារុសា លោកល្មមអត់ធន់បានទេឬ លោកល្មមច្បាប់ត្រីត្រូវទៅបាន
 ឬទេ ។ ភិក្ខុនោះរកបថា ម្នាលភារុសាចាំនិទ្យាយ បុគ្គលក្រៅការមិន
 អាចនឹងអត់ធន់បានឡើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ មេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកដែលមិនមានចំណងនឹងនិពាលអ្នក
 មិនត្រូវអាចក្តីទេ ។ សមិយនោ មានភិក្ខុមួយរូបមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុចាំនិ
 ទ្យាយបានស្នូរក្នុងនោះថា ម្នាលភារុសា លោកល្មមអត់ធន់បានទេឬ
 លោកល្មមច្បាប់ត្រីត្រូវទៅបានទេឬ ។ ភិក្ខុនោះរកបថា ម្នាលភារុសា
 ចាំនិទ្យាយ បុគ្គលជាបុគ្គលមិនអាចនឹងអត់ធន់បានឡើយ ។ ភិក្ខុនោះ
 មានសេចក្តីសន្ស័យ ។ មេ ។ បានក្រាបទូលរឿននុះចំពោះព្រះដីមាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងមានបិត្តនិក
 ដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដីមានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គ
 មានចំណងនឹងនិពាលអ្នក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវ
 អាចក្តីបារាមីតទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិចុះល្អច្រើន ។

[២៧១] សមិយនោ មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់បាននិមន្តភិក្ខុ ហើយ
 បានពោលពាក្យទូលថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនចាំនិទ្យាយ សូមលោកជា
 គរបានចាំនិទ្យាយនិមន្តចូលមក ។ ភិក្ខុចាំនិទ្យាយនិមន្តសេចក្តីសន្ស័យថា

មយក្ខន្ធន អរហន្តោ^(១) មយក្ខ ព្រាហ្មណ
 អម្ព្ម អរហន្តវំដេន សមុទាចារិ កតំ ទុ ទោ
 អម្ព្មហំ បដិបដ្ឋិតត្វត្ថំ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាភេ-
 ទេសុំ ។ អនាបត្តំ កំត្តុវេ បសាទកញ្ជាតិ ។
 តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ព្រាហ្មណ
 កំត្តុ ធិមន្តោ ឯតទរោច ចិសំទន្តុ កោត្តោ អរហន្តាតិ
 ។ មេ ។ កុញ្ញន្តុ កោត្តោ អរហន្តាតិ ។ មេ ។ តប្បេន្តុ
 កោត្តោ អរហន្តាតិ ។ មេ ។ តទ្ធន្តុ កោត្តោ អរហន្តាតិ ។
 តេសំ កុត្តុំ អហោសំ មយក្ខន្ធន អរហន្តោ
 មយក្ខ ព្រាហ្មណ អម្ព្ម អរហន្តវំដេន សមុទាចារិ
 កតំ ទុ ទោ អម្ព្មហំ បដិបដ្ឋិតត្វត្ថំ ។ ភកវតោ
 ឯតមត្ថំ អាភេទេសុំ ។ អនាបត្តំ កំត្តុវេ បសាទកញ្ជាតិ ។

(២៧២) តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ កំត្តុ
 អញ្ញតរស្ស កំត្តុវេ ទុត្តំបទុស្សន្តំ ទុល្លបតិ ។
 សោមិ វិវាហា មយ្ហិមិ អាវុសោ អាសវំ បហំនាតិ ។

១ ឧ. ម. អរហន្តោ ។

យើងទាំងឡាយ មិនមែនជាព្រះអរហន្តទេ ប៉ុន្តែ ព្រាហ្មណ៍នេះនិយាយ
 លើកាយើងទាំងឡាយដោយពាក្យថា ព្រះអរហន្ត យើងក៏ស្មើគ្នាត្រូវ
 ប្រតិបត្តិដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ទើបក៏កុំទាំងនោះត្រាចូលរឿងខ្ញុំចំពោះព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កុំកុំទាំងឡាយព្រាហ្មណ៍
 ពោលដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនត្រូវអបក្ខិទេ ។ សម័យនោះ មាន
 ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់និមន្តកុំទាំងឡាយឃើញទានពោលពាក្យថា បពិត្រ
 លោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកជាអរហន្តទាំងឡាយនិមន្តក្នុង ។ មេ ។
 បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកជាអរហន្តទាំងឡាយនិមន្ត
 ទាន់ ។ មេ ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកជាអរហន្ត
 ទាំងឡាយនិមន្តទាន់ទ្រវែង ។ មេ ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ
 សូមលោកជាអរហន្តទាំងឡាយនិមន្តទៅចុះ ។ កុំកុំទាំងនោះក៏មានសេចក្តី
 សង្ស័យថា យើងទាំងឡាយមិនមែនជាអរហន្តទេ ក៏ព្រាហ្មណ៍នេះ
 និយាយលើកាយើងដោយពាក្យថា ព្រះអរហន្ត យើងក៏ប្រតិបត្តិដូច-
 ម្តេចហ្ន៎ ។ កុំកុំទាំងនោះក៏ត្រាចូលរឿងខ្ញុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កុំកុំទាំងឡាយ ព្រាហ្មណ៍ពោលដោយ
 សេចក្តីជ្រះថ្លា មិនត្រូវអបក្ខិទេ ។

(២៧២) សម័យនោះ មានកុំកុំមួយរូបពោលក្នុងកុំកុំមុនស្សន្ត
 ចំពោះកុំកុំមួយរូប ។ កុំកុំដែលពោលក្នុងនោះទាន់និយាយយ៉ាងនេះថា

ពាក្យពណ៌ ឧបសម្ព័ន្ធនាម វិចិត្រក្នុង អាសាញាហ៍នាម

តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ
 អាបន្នោ ពាក្យពណ៌ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
 អញ្ញតរោ ភិក្ខុ អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ ឧត្តរិមនុស្សនម្មំ
 ឧល្លបតិ ។ សោចិ វិវាហា មយ្ហំចិ អាវុសោ ឯតេ
 នម្មា សិវិទ្ធិន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ កតវ
 តោ ឯតមត្តំ អាពោចេសិ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ
 ពាក្យពណ៌ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 ភិក្ខុ អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ ឧត្តរិមនុស្សនម្មំ ឧល្លបតិ ។
 សោចិ វិវាហា មយ្ហំចិ អាវុសោ ឯតេសុ ធម្មេសុ
 សម្មុស្សាមិភិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ កតវតា
 ឯតមត្តំ អាពោចេសិ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្នោ
 ពាក្យពណ៌ ។

[២៧៧] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរ
 ភិក្ខុ ញ្ញតរោ ឯតមត្តំ ឯហិ កន្តេ អតារ អន្តរា-
 សាតិ ។ អតញ្ញោ ទោ អាវុសោ មាធិសោ អតារ
 អន្តរាសត្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។

ពាក្យពណ៌ សិក្ខាបទ ៤ វិចិត្រ អំពីដំណើរពោសន្តជាពោសន្តបង្គំអាលោមិមាដើម

ម្នាលអាវុសោ ពោសន្តទាំងឡាយ ខ្ញុំបានលះបង់អស់ហើយ ។ ភិក្ខុ
 នោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ
 អ្នកឯងត្រូវតែបង្កំបំបាត់អស់ហើយ ។ ត្រាោះ មានភិក្ខុមួយរូប ពោល
 អ្នកក្តីមនុស្សធម្មចំពោះភិក្ខុមួយរូប ។ ភិក្ខុដែលពោលអ្នកនោះបាន
 និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ភិក្ខុមនុស្សធម្មទាំងនេះ ខ្ញុំក្បាល
 មានសព្វគ្រប់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ ទើបត្រាចូលសេចក្តី
 ខ្ញុំចំពោះព្រះជំពានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នក
 ឯងត្រូវតែបង្កំបំបាត់អស់ហើយ ។ សម័យនោះ មានភិក្ខុមួយរូប ពោល
 អ្នកក្តីមនុស្សធម្មចំពោះភិក្ខុមួយរូប ។ ភិក្ខុដែលពោលអ្នកនោះបាន
 ពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំឃើញចំពោះខ្លួនឯង គ្រប់អំពី
 នោះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ ត្រាចូលសេចក្តីខ្ញុំចំពោះ
 ព្រះជំពានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវ
 តែបង្កំបំបាត់អស់ហើយ ។

[២៧៨] សម័យនោះ ផនទាំងឡាយជាញាតិបាននិមន្តភិក្ខុមួយ
 រូបថា ចតិគ្រិលោកនីចំរើន សូមលោកនិមន្តមកនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ។ ភិក្ខុ
 នោះភ្នំយកថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ បុគ្គលដូចជាពាក្យ មិនគួរ
 ដើម្បីនឹងនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយ ។ ទើប

ភកវតោ ឯតមត្តំ អាណាចេសិ ។ កីចិត្តោ ភ្នំ ភិក្ខុតិ ។
 អនុល្លបទាធិប្បាយោ អហំ ភកវតិ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ អនុល្លបទាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ទោ បន
 សមយេន អញ្ញាតំ ភិក្ខុំ ញាតតា ឯតនរោជំ
 ឯចិ កន្ត កាមេ ឯវិក្កញាតិ ។ អាវតា មេ
 អាវុសា កាមាតិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អយោសិ ។
 ភកវតោ ឯតមត្តំ អាណាចេសិ ។ កីចិត្តោ ភ្នំ ភិក្ខុតិ ។
 អនុល្លបទាធិប្បាយោ អហំ ភកវតិ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ អនុល្លបទាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ទោ បន
 សមយេន អញ្ញាតំ ភិក្ខុំ ញាតតា ឯតនរោជំ អភិ-
 រមសំ កន្តតិ ។ អភិវតោ អហំ អាវុសា យាមាយ
 អភិវតយាតិ ។ តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អយោសិ យេ ទោ

ក្រាបចូលសេចក្តីដុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តតិចដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបចូលថា បពិត្រ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គគ្មានបំណងនឹងពោលអ្នកទេ ។ ព្រះអង្គ
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកដែលគ្មានបំណងនឹងពោលអ្នកមិនត្រូវតាបត្តិទេ ។
 សម័យនោះ ជនទាំងឡាយជាញាតិបាននិមន្តភិក្ខុមួយរូបថា បពិត្រលោក
 ដ៏ចំរើន សូមលោកនិមន្តមកបរិភោគតាមទាំងឡាយចុះ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយ
 នបថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ឯតាមទាំងឡាយ អាត្មាយាង
 ភិក្ខុវាបានហើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្ស័យ ។ ទើបក្រាបចូលសេចក្តី
 ដុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯង
 មានចិត្តតិចដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបចូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ខ្ញុំព្រះអង្គមិនមានបំណងនឹងពោលអ្នកទេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 អ្នកដែលគ្មានបំណងនឹងពោលអ្នក មិនត្រូវតាបត្តិទេ ។ សម័យនោះ ជនទាំង
 ឡាយជាញាតិបាននិមន្តភិក្ខុមួយរូបថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់
 ត្រែកសប្បាយដែរទេ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយថា ម្ចាស់អ្នកដ៏មានអាយុ
 ទាំងឡាយ អាត្មាត្រែកសប្បាយដែរ (ត្រែកសប្បាយ) ដោយសេចក្តី
 សប្បាយដ៏ទុក្ខ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្ស័យថា ភិក្ខុទាំងឡាយណា

ពាក្យសុំ ចម្រើនច្បាប់ស្តី វិស័យផ្ទៃ ច្បាប់វិភាគសាស្ត្រ

គេ កត់ត្រា សាវតារ គេ ឃុំ រលាយ អប្បបរមា ១
កត់ត្រា សាវតារ កម្ម ធុ ទេ អហំ ចារាជីកំ
អាមត្តិ អាមត្តាតិ ។ កត់ត្រា ឯតមត្តំ អាហេតេសិ ។
កំចិត្តា ភ្នំ ភិក្ខុតិ ។ អនុលូបនាធិប្បាយោ អហំ
កត់ត្រា ។ អនាមត្តិ ភិក្ខុ អនុលូបនាធិប្បាយស្ស្រាតិ ។

(២៧២) គេន ទោ បទ សមយេន សម្ពុហុលា
ភិក្ខុ កត់ត្រា កត្តា អញ្ញាតស្មី អាវាសេ វិស្សំ
ឧបត្ថេស្ម យោ ឥមញ្ញា អាវាសា បឋមំ បញ្ញមិស្សតិ
តំ មយំ អហាតិ ជាធិស្សាមាតិ ។ អញ្ញាតោ ភិក្ខុ
មិ អហាតិ ជាឧទ្ធុតិ តញ្ញា អាវាសា បឋមំ បញ្ញាតិ ។
តស្ស កុក្កុដ្ឋំ អហោសិ កម្មិ ធុ ទេ អហំ
ចារាជីកំ អាមត្តិ អាមត្តាតិ ។ កត់ត្រា ឯតមត្តំ
អាហេតេសិ ។ អាមត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាមត្តោ ចារាជីកម្មិ ។

(២៧៣) គេន សមយេន ពុទ្ធា កត់ត្រា រាជីកហេ
វិហាតិ ថេរ្យវិទ កាលនុកតិវាថេ ។ គេន ទោ
បទ សមយេន អាយស្មា ច លក្ខណោ អាយស្មា
ច មហាមោត្តល្លោ ភិក្ខុក្រុម បទ្ធកេ វិហារដ្ឋិ ។

ពាក្យសុំ សិក្សាបទ ២ វិទ្យាស្ត វិទ្យាស្ត វិទ្យាស្ត វិទ្យាស្ត វិទ្យាស្ត វិទ្យាស្ត

មួយដែលជាសាវតារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ភិក្ខុចំរើននោះទើបគួរពាល
ពាក្យយ៉ាងនេះទុន ក៏ខ្លួនអញមិនមែនជាសាវតារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទេ អញត្រូវអាមត្តិចារាជីកហេតយដឹង ។ ភិក្ខុនោះក៏ត្រាបទូលរសចក្កិខ្លះ
ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមាន
ចិត្តតិចចូល ។ ភិក្ខុនោះក៏ទូលរសថា បដិគ្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ខ្ញុំព្រះអង្គគ្មានបំណងនឹងរោលអ្នកទេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
អ្នកដែលគ្មានបំណងនឹងរោលអ្នក មិនត្រូវអាមត្តិទេ ។

(២៧៤) សម័យនោះ មានភិក្ខុច្រើនប្រទេសចំរើនស្រុកភាគសម្បូរ
បានធ្វើភិក្ខុ (ណាត់គ្នា) ថា ភិក្ខុអង្គណាចំរើនចេញចាកភាគសរនេះមុន
គេយើងចំរើនឡើយនឹងដឹងថាភិក្ខុនោះជាព្រះអហោត្ត ។ មានភិក្ខុមួយប្រ
ចេញចាកភាគសរនោះទៅមុនគេ ដោយគិតថា ភិក្ខុចំរើននោះច្រើនខ្លះអញ
ជាព្រះអហោត្តចុះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសន្សំយថា អញត្រូវអាមត្តិ
ចារាជីកហេតយដឹង ។ ក៏ត្រាបទូលរសចក្កិខ្លះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាមត្តិចារាជីកហេតយ ។

(២៧៥) គ្រានោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជាតិ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវិហារ
កលនុកតិវាថេ ។ សម័យនោះ ព្រះលុត្តណ៍ក្តៅនឹងព្រះមហាមោត្ត
ល្លោនក្តៅដ៏មានពាយុ គង់នៅលើភ្នំភិក្ខុក្រុម ។ គ្រានោះឯង ព្រះមហា

អដថោ អាយស្មា មហាមោក្ខល្លានោ បុព្វន្តិយសមយំ
 ចុំសេត្តា បន្តិចិវមាធាយ យេតាយស្មា លក្ខណោ
 តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិកា អាយស្មន្តំ លក្ខណំ ឯតន-
 រោច អាយាមាវសោ លក្ខណោ រាជតមំ បិណ្ឌាយ
 មវិសំស្សាមាតិ ។ ឯវមាវសោតិ ទោ អាយស្មា
 លក្ខណោ អាយស្មតោ មហាមោក្ខល្លានស្ស បទូស្សា-
 សំ ។ អដថោ អាយស្មា មហាមោក្ខល្លានោ តិជ្ឈត្វជា
 បទ្ធា ឱរោមាត្តោ អញ្ញតាស្មី ចទេសេ សំតំ
 ចាត្វា កាសិ ។ អដថោ អាយស្មា លក្ខណោ
 អាយស្មន្តំ មហាមោក្ខល្លានំ ឯតនរោច តោ ទុ-
 ទោ អាវុសោ មហាមោក្ខល្លានោ មោតុ តោ បទូយោ
 សិកស្ស ចាតុកម្មាយាតិ ។ អកាលោ ទោ អាវុសោ
 លក្ខណោ ឯតស្ស បញ្ញស្ស ទ្យាតារណាយ^(១) ភក-
 រិតោ មំ សន្តិកោ ឯតំ បញ្ញំ បុញ្ញតិ ។ អដថោ
 អាយស្មា ច លក្ខណោ អាយស្មា ម មហាមោក្ខល្លានោ
 រាជតមោ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បញ្ញាកត្តំ បិណ្ឌចាតុប្ប-
 ជំក្កត្តា យេន ភករំ តេនុបសន្តិមិស្ស ឧបសន្តិមិកា

១ ខ. ម. យេនុបសន្តិមិស្ស គយំ បាលិ ៤ វិស្សនិ ។

មោក្ខល្លានត្រូវដំមានកាយុ ស្សៀតស្សន្តិទ្រង់ត្រង់និចិវចូលសំដៅទៅ
 ឯទ្រង់ផលព្រះលក្ខណៈត្រូវនឹង ក្នុងវេលាបុព្វន្តិយសម័យ លុះចូលទៅ
 ផល់ហើយ បានពោលពាក្យទេនឹងព្រះលក្ខណៈត្រូវដំមានកាយុថា ម្ចាស់
 អាវុសាលក្ខណៈ មតាយើងនឹងចូលទៅកាន់គ្រងរាជគ្រឹះដើម្បីបិណ្ឌបាត ។
 ព្រះលក្ខណៈត្រូវដំមានកាយុ ក៏ទទួលពាក្យព្រះមហាមោក្ខល្លានត្រូវដំមាន
 កាយុថា កុណា អាវុសា ។ ត្រាវែលព្រះមហាមោក្ខល្លានត្រូវដំមាន
 កាយុ ក៏ពុទ្ធិវិញ្ញាណក្ខន្ធក្នុង (ផល់មក) ត្រង់កន្លែងមួយក៏បានធ្វើខ្ញុំ
 ញញឹមឱ្យប្រាកដ ។ លំដាប់នោះ ព្រះលក្ខណៈត្រូវដំមានកាយុ ក៏សួរ
 ព្រះមហាមោក្ខល្លានត្រូវដំមានកាយុថា ម្ចាស់អាវុសាមហាមោក្ខល្លាន អ្វី
 ជាហេតុ អ្វីជាបដិយ ចំពោះកិរិយាធ្វើខ្ញុំញញឹមឱ្យប្រាកដ (ទេ) ។
 ព្រះមហាមោក្ខល្លានត្រូវដំមានកាយុឆ្លើយតបថា ម្ចាស់អាវុសាលក្ខណៈ កាលនេះ
 មិនមែនជាភាសិតនឹងល្អករច្រឡោះនេះទេ លោកចូរសួរច្រឡោះនេះនឹងខ្ញុំ
 ក្នុងសំណាក់ព្រះដំមានព្រះភាគចុះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះលក្ខណៈត្រូវដំមាន
 កាយុ នឹងព្រះមហាមោក្ខល្លានត្រូវដំមានកាយុ ក៏និមន្តទៅបិណ្ឌបាតក្នុង
 គ្រងរាជគ្រឹះហើយត្រឡប់មកបិណ្ឌបាតក្នុងវេលាត្រាយភក្ក ទើបចូលទៅ
 ទាល់ព្រះដំមានព្រះភាគ លុះចូលទៅផល់ហើយផ្ទុយបង្កព្រះដំមានព្រះ

កត្តវត្ថុ អភិកំណេត្វា ឯកមន្តំ ជំសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ
 ជំសីទីន្តោ ខោ អាយស្មា លក្ខណោ អាយស្មន្តំ មហា-
 មោក្ខល្លាមំ ឯតទេវតំ ឥតាយស្មា មហាមោក្ខល្លាមោ
 តិជ្ឈក្កដា បព្វតា ឱរេហន្តោ អញ្ញតាស្មី បទេសេ សិវំ
 ចាត្វា កាសិ កោ ទុ ខោ អាវុសោ មោក្ខល្លាម មេតុ កោ
 បទុយោ សិវស្ស ចាតុកម្មាយាតិ ។ ឥតាមំ អាវុសោ
 តិជ្ឈក្កដា បព្វតា ឱរេហន្តោ អន្តសំ អន្តិកសម្ព័យិកំ
 វេហសំ កច្ឆន្តំ តមេធំ តិជ្ឈាមំ កង្ក្រមិ^(១) កុលលាមិ
 អនុប្បតិក្ខា អនុប្បតិក្ខា ជាសុធុន្តិកាមា វិទុទេន្តិ
 វិកាច្ឆន្តិ^(២) វិកាទេន្តិ^(៣) ស្វាស្សន្តិ^(៤) អន្តស្សិ ករោតិ
 តស្ស មយ្ហំ អាវុសោ ឯតទេហាសិ អន្តិយំ វត កោ
 អត្តតំ វត កោ ឯវុទោមិ ឆាម សត្តោ កវិស្សតិ
 ឯវុទោមិ ឆាម យេត្តោ កវិស្សតិ ឯវុទោមិ ឆាម
 ចេតោ កវិស្សតិ^(៥) ឯវុទោមិ ឆាម អត្តភាវច្ឆន្តិ-
 លាភោ កវិស្សតិ ។ តិក្ខុ ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ

១ ឧ. ម. កាកមិ ។ ២-៣ ឧ. ម. បោន្តរេសុ ឥទំ បាវទ្ធយំ ឧ ទិស្សតិ ។
 ៤ ឧ. លោ សុទំ ។ ឧត្តន្តោមយំ បទ លោ សុទុត្តិ អាគតិ ។ ឧត្ត ហិ វុត្តិ សា សុទំ
 អន្តិស្សិ ករោតិ ឯត លុទុត្តិ ឱរេហ ។ សា អន្តិកសម្ព័យិកា អន្តិស្សិ អាវុស្សិ ករោ-
 តិ ឆា ។ ឆ ឯវុទោមិ ឆាម បេហោ កវិស្សតិ ឧ. ម. បោន្តរេសុ ឧ ទិស្សតិ ។

កាស្មុបោយេត្តិអន្តិយក្ខន្ធាសមន្តរ ។ ព្រះលក្ខណ៍គ្រូដ៏មានកាយ
 លុះអន្តិយក្ខន្ធាសមន្តរហើយ ក៏ពោលពាក្យនេះទៀតព្រះមហាមោក្ខល្លាម
 ដ៏មានកាយថា ក្នុងវិថុនេះ មហាមោក្ខល្លាមដ៏មានកាយ កាលដែល
 ចុះអំពីភ្នំដ៏វ្យក្រដ៏បានធ្វើឲ្យញញឹមឲ្យប្រាកដក្នុងវិថុនិមួយ ម្ចាស់អាវុសា
 មោក្ខល្លាម អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ចំពោះកិរិយាធ្វើឲ្យញញឹមឲ្យប្រាកដ
 នោះ ។ ព្រះមហាមោក្ខល្លាមគ្រូធ្វើយតបថា ម្ចាស់អាវុសា ក្នុងវិថុនេះ
 ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំដ៏វ្យក្រដ៏ បានឃើញអង្គសន្តិសិក្ខាប្រែ^(១) កំពុងតែ
 អវិល្លតឯអាគារ ឧត្តកន្តាម ឧត្តកវិទ្ធី^(២) ឧត្តករោត^(៣) ដេញតាមចោល
 ឆាប់ចំក៏ចេះតែបដិញនិអង្គសន្តិសិក្ខាប្រែនោះតាមចន្លោះវែងផ្លូវដ៏ទំនាក់
 ខ្យល់ អង្គសន្តិសិក្ខាប្រែនោះចេះតែស្រែកច្រូ ម្ចាស់អាវុសា ទើបខ្ញុំបាន
 បរិវិតក្តថា យីអើប្តី (នេះហៅពេញ) ជាស្មារត្យ យីអើប្តី អំនធាមំក៏ភាម
 រសោះឡើយ សត្វចេះនេះទៀតត្រឡប់ទៅជាមានខ្លះតើ យស្សវេចនេះទៀត
 ត្រឡប់ទៅជាមានខ្លះ ប្រែតបចេះនេះទៀតត្រឡប់ទៅជាមានខ្លះ កិរិយាត្រ-
 ឡប់ទៅជាមានខ្លះ ប្រែតបចេះនេះទៀតត្រឡប់ទៅជាមានខ្លះវេរតើ ។ គិតចាំវិខ្យាយ

១ ប្រែធម៌មានសាច់ឈាមឡើយ មានកោងធ្លឹង ។ ២-៣ បានព័ន្ធស្រឡើយក្នុងកន្លែង
 កំពុងមានអំពាវប្រាថ្នាជាដើម ឃើញថា កង្ក្រ ប្រែថា ខ្លែង កុលល ប្រែថា រោត ឬ
 ប្រែថា ។ គ្រង កង្ក្រមិ ក្នុងទីនេះ ឧ. ម. ថា កាកមិ (ក្រោម) ។ សត្វទាំង ៣ គ្នានេះ មិន
 តែសត្វធម្មតាតែឯងទេ គឺសត្វដែលហែតដំបូងបង្អស់ប្រែធម៌នេះ ។

វិទ្យាបិដក ឧត្តរមនុស្សបង្គំ អាយស្មា មហាមោត្ត-
 ល្លាទោ ឧត្តរមនុស្ស ។ អថទោ ភគវា ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ ឧត្តរក្ខតា វត ភិក្ខុវេ សាវកោ វិហារន្តំ
 ញាណក្ខតា វត ភិក្ខុវេ សាវកោ វិហារន្តំ យត្រ មាំ
 ទាម សាវកោ ឯវរុបំ ញស្សតិ វា ឧត្តរតិ វា
 សត្តិ វា ករិស្សតិ ឬឡ ។ មេ សោ ភិក្ខុវេ
 សត្តា និដ្ឋា អយោសិ អចិត្តាមាំ ទ ឡកាសិ
 អហិញ្ចតំ ឡកាមយ្យំ បរេ ទ មេ ទ សន្តោហយ្យំ
 យេ មេ ទ សន្តោហយ្យំ តេសន្តំ អស្ស ធិយាត្តំ
 អហិតាយ ឧត្តាយ ឯសោ ភិក្ខុវេ សត្តា វមស្មិ-
 យេវ វាជិកហោ តោយាតតោ អយោសិ សោ
 តស្ស កាម្មស្ស វិទាកោ ទ ពហ្វិ វស្សនំ ពហ្វិ
 វស្សសកាមិ ពហ្វិ វស្សសហស្សនំ ពហ្វិ វស្ស-
 សតសហស្សនំ និរយេ មចិត្តា តស្សេវ កាម្មស្ស-
 វិទាការិសេសេ ឯវរុបំ អត្តករិយ្យធិលាភំ មនិសំដេ-
 ទេតិ សច្ចំ ភិក្ខុវេ មោត្តល្លាទោ អាហា អទាមត្តិ

ទើបពោលទោស កិរេជ្យល បន្តបង្ហាត់ថា ព្រះមហាមោត្តល្លាទដ៏មាន
 អាយុពោលគួរឧត្តរមនុស្សបង្គំ ។ គ្រាខោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់
 ហៅភ្នែកភិក្ខុមកហើយត្រាស់ប្រាប់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សាវកទាំង
 ឡាយមានបុគ្គលិកតាំងហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សាវកទាំងឡាយមាន
 ញាណភិក្ខុតាំងហើយ ព្រោះហេតុថា សាវកទាំងដ៏ដ្ឋានដ៏ឃើញប្រក
 បែបនេះ ឬថាទិវិថ្នាំច្រកបែបនេះឲ្យជាបទ្គាល់ (លេសថាគត) ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សព្វខោះគេថាគតបានឃើញភិក្ខុភិក្ខុភិក្ខុភិក្ខុភិក្ខុភិក្ខុភិក្ខុ
 ចំនួនថាគតមិនបានសំដែង ព្រោះថា មើលថាគតសំដែងទៅ តព្វកដទ
 ជិទម្មនាជ្យី (ពាស្យ) គថាគត តព្វកដទណារិសេមិនាជ្យីគថាគត សេចក្តី
 ដែលមិនាជ្យីខោះដ៏នាំឲ្យមានប្រយោជន៍ នាំឲ្យបានសេចក្តីឧត្តរស
 កាលយូរអង្វែងដល់ព្វកដទទាំងខោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្តុខ្លះ
 (កាលទាំងដើម) ជាអ្នកពិយាកគោ ក្នុងក្រុងវេជ្ជិក្រះនេះដ៏ដ៏ ដោយកម្មវិបាក
 នោះ អ្នកពិយាកគោខោះទៅទេវតាដ៏ក្នុងទ្រកស្រដ្ឋានដ៏ដ៏ច្រើន ភិក្ខុសំរយ
 ពាន់-សែនដ្ឋានដ៏ច្រើន ដោយសេសសល់ខែកម្មវិបាកនោះ ក៏ត្រឡប់មក
 ទទួលផលគឺត្រឡប់បាននូវអង្គភាពបែបនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មោត្តល្លាទោពោលពាក្យដ៏ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោត្តល្លាទដ៏មានត្រូវអាបក្តិ

កិច្ចការ មោក្ខណ៍ស្រាវជ្រាវ ។ បេ ។ ឥតាហំ អាវុសោ
 កំជ្ឈត្តុដា បព្វតា ទិរោហរន្តា អន្តសំ ម៉ែសេស៊ី
 វេហាសំ កច្ឆន្តំ កមេធំ កិច្ចាចំ កត្តាចំ កុលលាចំ
 អនុប្បតិក្ខា អនុប្បតិក្ខា វិគុទេន្តិ^(១) វិគុទេន្តិ វិរាជេន្តិ^(២)
 ស្វាស្សុធំ អដ្ឋស្សុវំ កកោតិ ។ បេ ។ ឯសោ កិច្ចការ
 សត្តោ ឥមស្មីយេវ រាជកមោ កោយាតកោ អហោសំ
 ។ បេ ។ ឥតាហំ អាវុសោ កំជ្ឈត្តុដា បព្វតា ទិរោហរន្តា
 អន្តសំ ម៉ែសេស៊ី វេហាសំ កច្ឆន្តំ កមេធំ កិច្ចាចំ
 កត្តាចំ កុលលាចំ អនុប្បតិក្ខា អនុប្បតិក្ខា វិគុទេន្តិ
 វិគុទេន្តិ វិរាជេន្តិ ស្វាស្សុធំ អដ្ឋស្សុវំ កកោតិ ។ បេ ។
 ឯសោ កិច្ចការ សត្តោ ឥមស្មីយេវ រាជកមោ សា-
 កុលាតកោ អហោសំ ។ បេ ។ ឥតាហំ អាវុសោ
 កំជ្ឈត្តុដា បព្វតា ទិរោហរន្តា អន្តសំ ឱច្ឆិ បុរិសំ
 វេហាសំ កច្ឆន្តំ កមេធំ កិច្ចាចំ កត្តាចំ កុលលាចំ
 អនុប្បតិក្ខា អនុប្បតិក្ខា វិគុទេន្តិ វិគុទេន្តិ វិរាជេន្តិ
 ស្វាស្សុធំ អដ្ឋស្សុវំ កកោតិ ។ បេ ។ ឯសោ កិច្ចការ

១ ឱ. ម. បេត្តកេសុ ឥយំ ច. ឯ ឱ ។ ២ ឱ. ម. វិរាជេន្តិ ។

១ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុសាលកុណា ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភិក្ខុវត្ត
 បានឃើញម៉ែសេស៊ីប្រក^(១) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯភាសា ពពួក
 ភ្នំ ខ្វែង រោត ដេញតាមចោមធាបចិកចោះជ័រភ្នំម៉ែសេស៊ីប្រក
 នោះឯង ម៉ែសេស៊ីប្រកនោះចេះតែស្រែកថ្ងៃ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ទ្វាយ សត្វខ្ពុះ (កាលពីដើម) ជាអ្នកពិយាភោគ ក្នុងក្រុងរាជគ្រិះនោះឯង
 ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុសាលកុណា ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភិក្ខុវត្ត
 បានឃើញម៉ែសេស៊ីប្រក^(២) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯភាសា ពពួកភ្នំ
 ខ្វែង រោត ដេញតាមចោមធាបចិកចោះជ័រភ្នំម៉ែសេស៊ីប្រកនោះ
 ឯង ម៉ែសេស៊ីប្រកនោះចេះតែស្រែកថ្ងៃ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ទ្វាយ សត្វខ្ពុះ (កាលពីដើម) ជាត្រាសត្វស្តាប ក្នុងក្រុងរាជគ្រិះនោះឯង
 ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុសាលកុណា ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភិក្ខុវត្ត
 បានឃើញចូរស្រែកតែជាឱច្ឆិប្រក^(៣) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯភា-
 សា ពពួកភ្នំ ខ្វែង រោត ដេញតាមចោមធាបចិកចោះជ័រភ្នំ
 ឱច្ឆិប្រកនោះឯង ឱច្ឆិប្រកនោះចេះតែស្រែកថ្ងៃ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ

១ ប្រកមោក្ខណ៍កាយខ្ញុំជាបច្ច័យពលា ។ ២ ប្រកមោក្ខណ៍កាយខ្ញុំជាដំបូង ។
 ៣ ប្រកមោក្ខណ៍កាយខ្ញុំជាសិក្ខាប្រក ។

សន្តោ ឥមស្មីយេវ រាជគមោ ឱវត្តិកោ អមោសិ
 ។ បេ ។ ឥតាហំ អារុសោ តិជ្ឈក្កជា បព្វតា ឱរោហន្តោ
 អន្ទសំ អសំលោមំ បុរិសំ វេហាសំ ឥច្ឆន្តំ តស្ស
 តេ អសី ឧប្បតិក្ខា ឧប្បតិក្ខា តស្សវ កាយ
 ធិបតន្តំ ស្វាស្សនំ អន្ទស្សនំ ករោតិ ។ បេ ។ ឯសោ
 កិក្កវេ សន្តោ ឥមស្មីយេវ រាជគមោ សុករិកោ
 អមោសិ ។ បេ ។ ឥតាហំ អារុសោ តិជ្ឈក្កជា បព្វតា
 ឱរោហន្តោ អន្ទសំ សត្តលោមំ បុរិសំ វេហាសំ ឥច្ឆន្តំ
 តស្ស តា សត្តយោ ឧប្បតិក្ខា ឧប្បតិក្ខា តស្សវ កាយ
 ធិបតន្តំ ស្វាស្សនំ អន្ទស្សនំ ករោតិ ។ បេ ។ ឯសោ
 កិក្កវេ សន្តោ ឥមស្មីយេវ រាជគមោ មាគរិកោ
 អមោសិ ។ បេ ។ ឥតាហំ អារុសោ តិជ្ឈក្កជា
 បព្វតា ឱរោហន្តោ អន្ទសំ ឧស្សលោមំ បុរិសំ វេហាសំ

ចំនិទ្ធកយ សត្វុន្តុះ (កាលពីដើម) ជាអ្នកសម្រាប់សត្វច្រម ក្នុងក្រុង
 រាជគ្រិះទេវង ។ បេ ។ ម្ចាស់អារុសោលក្នុងនោះ ខ្ញុំកាលដែលចុះ
 អំពីភ្នំឥជ្ឈក្កដ បានឃើញបុរសដែលកើតជាអសិលោម(ប្រភេទ^១) កំពុង
 តែអណ្តែតទៅឯអាគារ ដាំចំនិទ្ធកយរបស់ប្រាជ្ញាអណ្តែតក្នុង
 ឡើង ។ ហើយធ្លាក់មកដាក់ដប់ព្រះកាយនៃប្រាជ្ញាដេង អសិលោម-
 ប្រាជ្ញានោះចេះតែស្រែកថ្វ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភ្នំចំនិទ្ធកយ សត្វុន្តុះ
 (កាលពីដើម) ជាអ្នកជាយាត្រិកចិត្តិយដិវិក ក្នុងក្រុងរាជគ្រិះទេវង
 ។ បេ ។ ម្ចាស់អារុសោលក្នុងនោះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំឥជ្ឈក្កដ
 បានឃើញបុរសដែលកើតជាសត្តិលោម(ប្រភេទ^២) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯ
 អាគារ លំពែងចំនិទ្ធកយរបស់ប្រាជ្ញាអណ្តែតក្នុងឡើង ។ ហើយ
 ធ្លាក់មកដាក់ដប់ព្រះកាយនៃប្រាជ្ញាដេង សត្តិលោម(ប្រាជ្ញានោះចេះ
 តែស្រែកថ្វ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភ្នំចំនិទ្ធកយ សត្វុន្តុះ (កាលពីដើម) ជាប្រាជ្ញា
 ម្រឹត ក្នុងក្រុងរាជគ្រិះទេវង ។ បេ ។ ម្ចាស់អារុសោលក្នុងនោះ ខ្ញុំកាលដែល
 ចុះអំពីភ្នំឥជ្ឈក្កដ បានឃើញបុរសដែលកើតជាសុរោម-

១ ប្រើធម្មជាតិជាពិសេសនៃអាយុវិទ្យា ។ ២ ប្រើធម្មជាតិដែលគោរពនិមិត្តិយនៃ
 កាយព្រះកាយ ។

កន្លង់ កស្ស គេ ទស្ស ទប្បតិក្ខា ទប្បតិក្ខា គស្សវ្រ
 ការយេ ធិបតន្តិ ស្វាស្សនំ អន្តស្សវ្រ ករោតំ ។ បេ ។
 ឃិសោ ភិក្ខុវេ សត្តោ ឥមស្មិយេវ រាជគយោ ការ-
 ណិកោ អហោសិ ។ បេ ។ ឥតាហំ អវុសោ កំជ្ឈក្ខជា
 បទ្ធកា ឱរោហន្តោ អន្តសំ សូចិលោមំ បុរិសំ វេហាសិ
 កន្លង់ កស្ស កា សូចិយោ ទប្បតិក្ខា ទប្បតិក្ខា
 គស្សវ្រ ការយេ ធិបតន្តិ ស្វាស្សនំ អន្តស្សវ្រ
 ករោតំ ។ បេ ។ ឃិសោ ភិក្ខុវេ សត្តោ ឥមស្មិយេវ
 រាជគយោ សារថិ អហោសិ ។ បេ ។ ឥតាហំ អវុសោ
 កំជ្ឈក្ខជា បទ្ធកា ឱរោហន្តោ អន្តសំ សូចិលោមំ បុរិសំ
 វេហាសិ កន្លង់ កស្ស កា សូចិយោ សិរសេ បរិសិក្ខា
 មុទតោ ធិក្ខមន្តិ មុទេ បរិសិក្ខា ទរតោ ធិក្ខមន្តិ

ប្រែ(១) កំភុនិភៃអវណ្ណកៅឯអាភាស ព្រៃញទាំងឡាយរបស់ប្រែ
 នោះអវណ្ណកខ្ពស់ឡើង ។ ហើយប្លាក់មកដោតជាប់ពូជកាយនៃប្រែនោះ
 ឯង ទស្សលោមប្រែនោះចេះតែស្រែកថ្ងៃ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សក្ខុន្ត្រះ (កាលភិរដិម) ជារាជយោគ(២) ក្នុងក្រុងកដ្ឋត្រៃនេះឯង
 ។ បេ ។ ម្នាលអវុសោលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំភ្នំជ្ឈក្ខដ
 បានឃើញបុរសដែលរើសជាសូចិលោមប្រែ(៣) កំភុនិភៃអវណ្ណកៅឯ
 អាភាស ម្តូលទាំងឡាយរបស់ប្រែនោះ អវណ្ណកខ្ពស់ឡើង ។ ហើយ
 ប្លាក់មកដោតជាប់ទឹកកាយរបស់ប្រែនោះឯង សូចិលោមប្រែនោះចេះ
 តែស្រែកថ្ងៃ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សក្ខុន្ត្រះ (កាលភិរដិម) ជា
 នាយសារថី ក្នុងក្រុងកដ្ឋត្រៃនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលអវុសោលក្ខណៈ
 ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំភ្នំជ្ឈក្ខដ បានឃើញបុរសដែលរើសជាសូចិ-
 លោមប្រែ(៤) កំភុនិភៃអវណ្ណកៅឯអាភាស ដែលស្រែចទាំងឡាយ
 របស់ប្រែនោះដោតចូលទៅតាមក្បាល ហើយនាយចេញមកទាញទាត់
 ដោតចូលទៅតាមមាត់ហើយនាយចេញមកទាញទ្រូង ដោតចូលទៅតាម

• ប្រែនោះនាំឱ្យគោតដំណែកកាយដូចជាធាន ។ ២ ជិត្យយោគធាត្យឧទ្ធស្សទោស
 ដោយត្រិញ ។ ៣ ប្រែនោះខ្ពស់ដោតជាប់ដំណែកកាយដូចជាធាន ។ ៤ ប្រែនោះដែលស្រែច
 ចាក់គ្នាសំច្រៀងប្រាង្គនាវាភកាយដូចជាធាន ។

ឧរ បរិសិទ្ធា ឧទារតោ ជិត្តមន្តិ ឧទរ បរិសិទ្ធា
 ឧរ្យា ជិត្តមន្តិ ឧរ្យសុ បរិសិទ្ធា ជន្ន្យា ជិត្តមន្តិ
 ជន្ន្យសុ បរិសិទ្ធា ទារទេហំ ជិត្តមន្តិ ស្វាស្សុនំ
 អន្តស្សុវំ ករោតិ ។ មេ ។ ឃសោ កិក្ខុវេ
 សត្តោ ឥមស្មីយេវ រាជករោ ស្វតិគោ(៤) អហោសិ
 ។ មេ ។ ឥនាហំ អាវុសោ កិជ្ឈក្សជា បទ្ធតា
 ឧរោហន្តោ អន្តសំ ក្កម្ពណំ បរិសំ វេហាសំ ក្ខត្តំ
 សោ(៥) ក្ខត្តោមិ តេ វ អណ្ណោ ខន្ធ អាណេបេត្តា
 ក្ខតិ ជិសំនន្តោមិ តេស្សវ អណ្ណោសុ ជិសំនិ
 តមេនំ កិជ្ឈាមិ ក្កណ្ណមិ កុលណមិ អនុប្បតិក្ខា
 អនុប្បតិក្ខា វិកុន្តិ វិកុន្តិ វិកុន្តិ ស្វាស្សុនំ
 អន្តស្សុវំ ករោតិ ។ មេ ។ ឃសោ កិក្ខុវេ សត្តោ
 ឥមស្មីយេវ រាជករោ តាមក្សដោ អហោសិ ។ មេ ។
 ឥនាហំ អាវុសោ កិជ្ឈក្សជា បទ្ធតា ឧរោហន្តោ
 អន្តសំ បរិសំ ក្ខត្តក្សេ លសិសកំ ជិត្តំ ។ មេ ។

១ ឧ, ឆ. សុរោ ។ ២ ឧ, ស ។

ទ្រុនិហើយត្រាយចេញមកខាងក្រៅ ដោយចូលទៅតាមរោងហើយត្រាយ
 ចេញមកខាងក្នុង (ចាំនិព័រ) ដោយចូលទៅតាមរោង (ចាំនិព័រ) ហើយ
 ត្រាយចេញមកខាងស្រុង (ចាំនិព័រ) ដោយចូលទៅតាមស្រុង (ចាំនិព័រ)
 ហើយត្រាយចេញមកខាងជើង (ចាំនិព័រ) ស្តូចលាយប្រែនោះទៅក
 វិស្រកថ្វ ។ មេ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិព្យាយ សក្កុន្តុះ (កាលពីដើម) ជា
 អ្នកញុញ្ជន់តេ ក្នុងក្រុងកជិត្រិរនេឯង ។ មេ ។ ម្នាលអាវុសោលកុណៈ
 ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំជ្រូក្នុង បានឃើញបុរសដែលកើតជា
 ក្កម្ពណៈច្រក(៦) កំពុងតែអណ្តែតទៅឯអាណាស ប្រែនោះកាលបើដើរ
 លុះវិលមកក្នុងចាំនិព្យាយ ទើបដើរទៅបាទ កាលបើឆ្លុយ ក៏ចេះ
 តែឆ្លុយស្រក្តីតែលើអណ្តូងចាំនិព្យាយ ក្នុងក្រុង វិទ្ធុ អាគ ដេញតាម
 ចោមឆាបចំក្រោយដៃក្នុង ក្កម្ពណៈប្រែនោះទៅវិស្រកថ្វ ។ មេ ។
 ម្នាលភិក្ខុចាំនិព្យាយ សក្កុន្តុះ (កាលពីដើម) ជាអ្នកញុញ្ជន់
 ខែអ្នកប្រែនោះយំព្រើប ក្នុងក្រុងកជិត្រិរនេឯង ។ មេ ។ ម្នាល
 អាវុសោលកុណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំជ្រូក្នុង បាន
 ឃើញបុរសដែលលើចុះចាំនិព្យាយទៅក្នុងរណ្តៅលាមក(៧) ។ មេ ។

១ ប្រែមកក្នុង (ក្រុង) ប៉ុន្តែឃើញ ។ ២ ហៅភ្នំជ្រូកប្រែត ។

ឯសោ កិក្ខុវេ សន្តោ ឥមស្មីយេវ រាជគរោ មរ-
 ណវិកោ^(១) អយោសិ ។ មេ ។ ឥតាហំ អាវុសោ
 កំជ្ឈក្សជា បព្វតា ឱរោហន្តោ អន្ធសំ បុរិសំ ក្នុង-
 ក្ខេបេ សសិសកំ ជិដ្ឋក្កំ ឧរោហិ ហត្ថេហិ គូជំ
 ទានន្តំ ។ មេ ។ ឯសោ កិក្ខុវេ សន្តោ ឥមស្មីយេវ
 រាជគរោ ធម្មត្រាហ្មណោ អយោសិ សោ កស្សបស្ស
 សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ចាវចរេ កិក្ខុសង្ឃំ កត្តេន ជិមន្តត្តា
 ឆោលិយោ ក្នុងស្ស ប្រារម្ភំ កាលំ កំរោចាមេត្តា
 ឯតនរោច ឥតោ^(២) កោត្តោ យាវនត្តំ កុញ្ញន្ត មេ
 ហវន្ត ចាតំ សោ កស្ស កម្មស្ស វិចារោន ពហ្វិ
 វស្សនិ ពហ្វិ វស្សសតានិ ពហ្វិ វស្សសមាស្សនិ
 ពហ្វិ វស្សសកសមាស្សនិ ជិរយេ បចិក្ខា កស្សវ
 កម្មស្ស វិចារោសេសេន ឯវុវំ អត្តការប្បដិលាភិ
 បដិសំវេនតំ សត្តំ កិក្ខុវេ មោក្ខល្លានោ រាហា
 អនាបត្តំ កិក្ខុវេ មោក្ខល្លានស្សតំ ។ មេ ។ ឥតាហំ
 អាវុសោ កំជ្ឈក្សជា បព្វតា ឱរោហន្តោ អន្ធសំ

^១ ម. ធារោរោ ។ ឆ. ឱ. ម. កយោ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សក្កន្តិះ (កាលពីដើម) ជាអ្នកធ្វើបាទាធម្ម ក្នុងក្រុង
 រាជគ្រិរនេឯង ។ មេ ។ ម្នាលអាវុសាលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះ
 អំពីភ្នំជ្ឈក្ស បានឃើញបុរសដែលលំបងចុះទាំងក្បាលទៅក្នុងរណ្តៅលា-
 មក^(១) កំពុងតែ (ចាប់) លាមកដោយដៃទាំងពីរស្តី ។ មេ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សក្កន្តិះ (កាលពីដើម) ជាព្រាហ្មណ៍កំណាចក្នុងក្រុង
 រាជគ្រិរនេឯង ព្រាហ្មណ៍នោះកាលក្នុងសាសនាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រះបាទ
 កស្ស បាននិមន្តភិក្ខុសង្ឃដោយ (ពាក្យថា និមន្តនានំ) កត្តាហោ ភិក្ខុ
 លាមករោក្ខក្នុងស្នូចចេះហើយប្រើទេវ្យប្រាប់កក្កកាលថា^(២) ចតិគ្រាលាភ
 ដំបំវែនទាំងឡាយ សូមលោកម្ចាស់និមន្តនានំ (ចង្ហាន់) ទាល់តែធុក្កនិទ្ធ
 នេះផង សូមនិមន្តយក (ចង្ហាន់) អំពីទីនេះទៅផង ដោយកម្មវិបាកនោះ
 ព្រាហ្មណ៍កំណាចនោះគឺនេះទៅក្នុងនរកអស់ជាប់ច្រើន គឺអស់រយៈកាន់
 សែនជាប់ច្រើន ដោយសំណល់នៃកម្មវិបាកនោះឯង ក៏បាទមកសោយ
 ខ្លីដែលកម្មវិបាកត្រូវបានទូលក្ខណៈក្រែងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មោក្ខល្លានកាលនៅពាក្យពិត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោក្ខល្លានមិនត្រូវ
 អាចក្តីទេ ។ មេ ។ ម្នាលអាវុសាលក្ខណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះ

^១ ហេតុតូចទានប្រិច ។ ឆ. ពេលដែលបានតែធុក្កនិទ្ធប្រិចហើយ ត្រូវចិញ្ចនានំ ។

ចំនួន ឥន្ទ្រ វេហាសំ កច្ឆន្តិ កមេធំ តំជ្ឈាបិ កត្តាបិ
 តុលលាបិ អនុប្បតិក្ខា អនុប្បតិក្ខា វិគុទេន្តិ វិគុទេន្តិ
 វិវាទេន្តិ ស្វាស្សន្តិ^(១) អដ្ឋស្សវំ កកោតិ ។ បេ ។
 ឯសា ភិក្ខុវេ ឥន្ទ្រ ឥមស្មីយេវ រាជគហោ អតំចារិធំ
 អហោសំ ។ បេ ។ សច្ចំ ភិក្ខុវេ មោក្ខល្យាដោ អាហា
 អនាបត្តំ ភិក្ខុវេ មោក្ខល្យាធស្សាតិ ។ បេ ។ ឥនាហំ
 អាវុសោ តំជ្ឈក្ខតា បព្វតា ឱរោហន្តោ អន្តសំ ឥន្ទ្រ
 ទុក្ខន្ធិ មន្តុលី វេហាសំ កច្ឆន្តិ កមេធំ តំជ្ឈាបិ កត្តាបិ
 តុលលាបិ អនុប្បតិក្ខា អនុប្បតិក្ខា វិគុទេន្តិ វិគុទេន្តិ
 វិវាទេន្តិ ស្វាស្សន្តិ^(២) អដ្ឋស្សវំ កកោតិ ។ បេ ។
 ឯសា ភិក្ខុវេ ឥន្ទ្រ ឥមស្មីយេវ រាជគហោ ឥត្តុ
 ណិកា អហោសំ ។ បេ ។ ឥនាហំ អាវុសោ តំជ្ឈ
 ក្ខតា បព្វតា ឱរោហន្តោ អន្តសំ ឥន្ទ្រ ឧប្បត្តិ
 ឱកិលំធំ ឱកិវណំ វេហាសំ កច្ឆន្តិ ស្វាស្សន្តិ
 អដ្ឋស្សវំ កកោតិ ។ បេ ។ ឯសា ភិក្ខុវេ ឥន្ទ្រ

១.២ ឧ. សា សុវំ ។

អំពីភិក្ខុវេ បានឃើញស្រីវេលកើតជាចំនួនប្រាំ^(១) កំពុងតែអវល្លោក
 ទៅឯភាគាស ពត្តកត្តា ខ្វែង អាត ជេញភាមិចោមតាចចំគោរ
 ជញ្ជន្តិច្ឆិច្ឆិប្រតិទានឯង ចំនួនប្រាំនោះ ចេវតវិស្រកថ្វ ។ បេ ។
 ម្នាលភិក្ខុវេ ឱរោហន្តោ វិស្វុះ (កាលតំដើម) ជាស្រីប្រព្រឹត្តក្នុងចំនួន
 ក្នុងក្រុងផ្សេងៗ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុវេ ឱរោហន្តោ មោក្ខល្យាធស្សា
 តិ ឱរោហន្តោ ម្នាលភិក្ខុវេ ឱរោហន្តោ មោក្ខល្យាធស្សា តិ ឱរោហន្តោ ។ បេ ។
 ម្នាលអាវុសាលក្ខណៈ ខ្វែង ខ្ញុំកាលដែលកំពុងចុះអំពីភិក្ខុវេ បាន
 ឃើញស្រីវេលកើតជាមន្តុលីប្រាំ^(២) មានក្លិនស្អុយ កំពុងតែអវល្លោក
 ទៅឯភាគាស ពត្តកត្តា ខ្វែង អាត ជេញភាមិចោមតាចចំគោរ
 មន្តុលីប្រាំនោះ មន្តុលីប្រាំនោះចេវតវិស្រកថ្វ ។ បេ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុវេ ឱរោហន្តោ វិស្វុះ (កាលតំដើម) ជាស្រីមេមកក្នុងក្រុងផ្សេងៗ
 ។ បេ ។ ម្នាលអាវុសាលក្ខណៈ ខ្វែង ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភិក្ខុវេ
 បានឃើញស្រីវេលកើតជាឧតិលីនីប្រាំ^(៣) ទេវពលដោយអធិក
 ភ្លើង មានអធិកភ្លើងប្រាំស្រាចលើខ្នង (ក្តៅអន្ទុះសោរ) កំពុងតែអវល្លោក
 ទៅឯភាគាស ឧតិលីនីប្រាំនោះចេវតវិស្រកថ្វ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ

១ ប្រែមានកំណាយដោយពិស្វាស ។ ២ ប្រែមានកំណាយដោយពិស្វាស ។
 ៣ ប្រែមានកំណាយដោយពិស្វាស ។

កាលិទ្ធិស្ស រត្តា អត្តមហោសិ អហោសិ^(១) សា
 សស្សបកតា សបត្តិ អត្តារកតាហោន ធិករិ ។ បេ ។
 សនាហំ អារុសោ តិជ្ឈត្តុជា បព្វតា ធិរោហន្តោ
 អន្តសំ អសីសកតន្តំ វេហាសំ កច្ឆន្តំ តស្ស ឧរ
 អត្តំនំ យេ ហោន្តិ មុទញ្ច តមេនំ តិជ្ឈាបិ កត្តាបិ
 តុសលាបិ អនុប្បតិកា អនុប្បតិកា វិគុទេន្តិ វិគុទេន្តិ
 វិវាទេន្តិ ស្វាស្សនំ អដ្ឋស្សរិ ករោតិ ។ បេ ។ ឯសោ
 តិក្កុវេ សញ្ញា សមស្មីយេវ រាជកហោ ធាមរិកោ^(២)
 ធាម ចោរយាតកោ អហោសិ ។ បេ ។ សនាហំ
 អារុសោ តិជ្ឈត្តុជា បព្វតា ធិរោហន្តោ អន្តសំ
 កត្តុំ វេហាសំ កច្ឆន្តំ តស្ស សន្ស្រាជិបិ អាទិត្តា
 សម្បជ្ឈលីតា សញ្ញាតិក្កតា បត្តោបិ អាទិត្តា
 សម្បជ្ឈលីតោ សញ្ញាតិក្កតោ កាយតន្តំបិ អាទិត្តំ
 សម្បជ្ឈលីតំ សញ្ញាតិក្កតំ កាយោបិ អាទិត្តា
 សម្បជ្ឈលីតោ សញ្ញាតិក្កតោ ស្វាស្សនំ អដ្ឋស្សរិ
 ករោតិ ។ បេ ។ ឯសោ កិក្កុវេ កិក្កុ តស្សបស្ស
 សន្តាសម្ពុស្ស ចាវចនេ ចាបកិក្កុ អហោសិ ។ បេ ។

១ ១. ម. យេវុហសុ ឥយំ ធាហិ ឥន្តិ ។ ២ ១. ម. ហារិកោ ។

ចាំនិទ្សយ (សិខន្តៈ (កាលតិរិដិម) ជាអត្តមហោសិវិសោចក្កនិវេទកលិវត្ត
 ជាស្រីមានចិត្តបូស្សា បានចាត់វេទិកក្នុងមួយអម្បិលស្រីជាសព្វ
 វិ បេ ។ ម្នាលអារុសោលក្កណៈ វិជ្ជានេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីក្នុងជួរក្នុង
 បានឃើញអសីសកតន្ត្រៃត^(១) កំពុងវិភវណ្ណភរទៅឯភាពាស ប្រែត
 ទោះមានក្នុងនិមុខនៅម្រង់ច្រើន ពពួកគ្នា វិទូន គោត ផេញតាម
 ចោមតាបចក់ចៅដៅក្នុងនូវអសីសកតន្ត្រៃតនោះឯង ប្រែតនោះចេះ
 តែស្រីកថ្វ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្កុចាំនិទ្សយ សត្វខ្លះ (កាលតិរិដិម) ជា
 អ្នកពិយាតុចារណ្ណោះទាមវិក ក្នុងក្រុងកសិគ្រិះនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាល
 អារុសោលក្កណៈ វិជ្ជានេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីក្នុងជួរក្នុង បានឃើញកិក្កុ^(២)
 កំពុងវិភវណ្ណភរទៅឯភាពាស សន្ស្រាជិបេសិកិក្កុនោះក្តី មានក្នុងនេះក្តី
 សន្ស្រាសេន្នៅ ចាត្រក្តី ក៏មានក្នុងនេះក្តីសន្ស្រាសេន្នៅ វិគុទេន្តិក្តី
 ក៏មានក្នុងនេះក្តីសន្ស្រាសេន្នៅ រាជកាយបេសិកិក្កុនោះក្តី ក៏មានក្នុងនេះ
 ក្តីសន្ស្រាសេន្នៅ កិក្កុនោះចេះតែស្រីកថ្វ ។ បេ ។ ម្នាលកិក្កុចាំនិទ្សយ
 កិក្កុខ្លះ ជាភិក្កុបុគ្គលិកសនាវៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រៃតាមកស្សប ។ បេ ។

១ ប្រែនិកាយសម្បជ្ឈលីតាមន្តិវិភវណ្ណភរទៅឯភាពាស ។ ២ ហោរិក្កុប្រែត គំប្រែត
 បានពេទ្ធិនិទ្ធិ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិញ្ញាណ

ឥតាហំ អាវុសោ តិជ្ជត្វតា បទ្ធាតា ឱរោហន្តោ
 អន្ទសំ ភិក្ខុនិ ។ បេ ។ អន្ទសំ សិក្ខុមាធនំ អន្ទសំ
 សាមណេវិ អន្ទសំ សាមណេវិ វេហាសំ គច្ឆន្តិ តស្សា
 សឡាជិមិ អាធិត្តា សម្មជ្ឈលីតា សញ្ញាតិក្កតា^(១)
 បន្តាមិ អាធិត្តា សម្មជ្ឈលីតោ សញ្ញាតិក្កតោ^(២)
 កាយពទ្ធនិមិ អាធិត្តំ សម្មជ្ឈលីតំ សញ្ញាតិក្កតំ^(៣)
 កាយោមិ អាធិត្តា សម្មជ្ឈលីតោ សញ្ញាតិក្កតោ
 ស្វាស្សនំ អន្ទស្សំ ករោតិ តស្ស មយ្ហំ អាវុសោ
 ឯតទយោសិ អន្ទិយំ វត កោ អន្ទតំ វត កោ
 ឯវុតោមិ ឆាម សន្តោ កវិស្សតិ ឯវុតោមិ តាម
 យត្វោ កវិស្សតំ ឯវុតោមិ ឆាម បេតោ កវិស្សតិ
 ឯវុតោមិ ឆាម អត្តការវប្បដិលារោ កវិស្សតិ ។ ភិក្ខុ
 ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ ឧត្តរិមនុស្សន្តំ កាយស្វា
 មហានោក្ខណ្ឌោ ឧលុបតិ ។ អថទោ កតកំ
 ភិក្ខុ អាមន្តសិ បទ្ធាត្វតា វត ភិក្ខុវេ សាវណា

១-២-៣ យមិធិ បញ្ចេនិក្កតា សញ្ញានិក្កតោ សញ្ញានិក្កតន្តំ លិវិយមិ ភិ
 ក្ខុនិ សាវណិក្កតា សាវណិក្កតោ សាវណិក្កតន្តំ ទិស្សតិ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិញ្ញាណ

ម្នាលគារុសាលគុណៈ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំកាលដែលចុះអំពីភ្នំគិរីជ្រកក្នុង បុរោយិញ្ញា
 ភិក្ខុនិ^(១) ។ បេ ។ បុរោយិញ្ញាសិក្ខុមាតា^(២) បុរោយិញ្ញាសាមណេវិ^(៣)
 បុរោយិញ្ញាសាមណេវិ^(៤) កំពុងតែអវិណ្ណាគរទៅឯនាគាស សន្យាជិរបស់
 សាមណេវិទានក្តី មានភ្លើងឆេះភ្លើសន្ទោសទៅ បុត្រភ្នំក៏មានភ្លើងឆេះភ្លើ
 សន្ទោសទៅ ក្នុងខ្លួនភ្លើងក្តី ក៏មានភ្លើងឆេះភ្លើសន្ទោសទៅ ពន្លឺកាយភ្នំ
 ក៏មានភ្លើងឆេះភ្លើសន្ទោសទៅ សាមណេវិដោះចេះតែវិស្រកថ្វ ម្នាល
 គារុសាលគុណៈ ខ្ញុំក៏មានបរិក្ខត្តថា យំភើប្តី (នេះហៅពេញ) ជា
 អស្ចារ្យ យំភើប្តី មិនដែលកើតមានសារឡើយ សត្វបែបនេះនឹង
 ត្រឡប់ទៅជាមាត់ខ្លះទៅ យក្សបែបនេះនឹងត្រឡប់ទៅជាមាត់ខ្លះ ប្រែ
 បែបនេះនឹងត្រឡប់ទៅជាមាត់ខ្លះ គឺយាយត្រឡប់ជាមាត់ខ្លះអត្តភាពបែបនេះ
 ក៏សឹងមានខ្លះដែរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយកិរិយាចាស ភិរិយា
 បន្តបង្កើតថា ព្រមហោរោក្ខណ្ឌនឹងមានកាយ ពោលអ្នកភ្នំមនុស្ស
 ធម្ម ។ គ្រានោះ ព្រះបិតាព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក
 ហើយ ទើបត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អង្វរនេះសាវតទាំងឡាយ

១ ហៅភិក្ខុនិប្រិក ។ ២ ហៅសិក្ខុមាតាប្រិក ។ ៣ ហៅសាមណេវិប្រិក ។ ៤ ហៅ
 សាមណេវិប្រិក ។

ពាក្យសម្តែង ធម្មសុត្តនិកាយ វិទីវគ្គ ភាគទី១

វិហារន្តំ ញាណក្ខតា វត ភិក្ខុវេ សាវតោ វិហារន្តំ
 យត្រ ហំ ចាន សាវតោ ឯវ្យុំ ញស្សនំ វ
 ធម្មតំ វ សក្កំ វ កាវស្សនំ ធុទ្វេ វ មេ សា
 ភំក្ខុវេ សាមណេវ ធិដ្ឋា អហោសិ អជំបាហំ ធន
 ឡាតាសិ អហាញ្ចតំ ឡាតាយ្យំ ចរ ច មេ ធន
 សន្តហេយ្យំ យេ មេ ធន សន្តហេយ្យំ តេសន្តំ
 អស្ស ធិយវត្ថុំ អហិកាយ ធុក្ខាយ ឯសា ភិក្ខុវេ
 សាមណេវ កស្សបស្ស សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ចាវចេ
 ចាបសាមណេវ អហោសិ សា កស្ស កធុស្ស
 វិហារេន តហ្វិ វស្សនិ តហ្វិ វស្សសតានិ
 តហ្វិ វស្សសហស្សនិ តហ្វិ វស្សសតសហស្សនិ
 ធិយេ បចិត្តា កស្សវ កធុស្ស វិហារាវសេសេន
 ឯវ្យុំ អត្តកាវប្បជំលាតំ បដិសំវេនតិ សន្តំ ភិក្ខុវេ
 មោក្ខល្លាថោ អាហា អនាចត្តំ ភិក្ខុវេ មោក្ខល្លា-
 ធនស្សនំ ។

ពាក្យសម្តែង សិប្បបទី ៤ វិទីវគ្គ ភាគទី១

បាទធម្មតិកពិភយោយ ម្នាលភិក្ខុចំរើច្បាយ សាវតានិច្ចាយបាទ
 ញាណក្ខតាហោយ ព្រោះហេតុថាសាវតានិច្ចុនិយោយសាម-
 ណេវិយចនេះ ឬថាខ្លឹមធ្វើនូវសាមណេវិយចនេះទៀតជាបន្ទាល់ ម្នាលភិក្ខុ
 ចំរើច្បាយ សាមណេវិចារេតថាភពបាទយោយពិភតិក្ខុកាលមុនប្រមក
 ហោយវេ វតថាភពបាទសំវេនិច្ឆាប់ ព្រោះថាបើភពសំវេន
 ច្រាប់វេ ជំនចំរើច្បាយចៀតនេភិច្ចេនេវី ត្បកដល់កាលដែលមិនដើរ
 ពាក្យភពភព សេបក្តីដែលមិនដើរនោះខ្លឹមនាំឲ្យបាទខ្លឹមមិនមែនជា
 ប្រយោជន៍ ខ្លឹមនាំឲ្យបាទសេបក្តីទុក្ខអស់កាលយូរអង្វែងដល់ដល់នោះ
 ម្នាលភិក្ខុចំរើច្បាយ សាមណេវិចុះជាសាមណេវិចាប ក្នុងសាសនាព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធព្រះនាមកស្សប ដោយកម្មវិបាកនោះ សាមណេវិចារេន
 នៅក្នុងនកេសតំវិចារេន គឺថា គសវយ-ភាវិ-សេនតំវិចារេន ដោយ
 សំណល់នៃកម្មវិបាកនោះ ទើបបាទមកសោយផលកម្មវិបាកច្របំបាទ
 ខ្លឹមក្នុងភពវិចារេន ម្នាលភិក្ខុចំរើច្បាយ មោក្ខល្លានពោលឲ្យពាក្យភព
 ម្នាលភិក្ខុចំរើច្បាយ មោក្ខល្លានមិនត្រូវពោលភិក្ខុ ។

(២៧៦) ដដោ អាយស្មា មហាមោក្ខណ្ណោ កំក្ក
 អាមន្តសិ យតាយំ អាវុសោ តោនា វស្កតិ សោ
 ទយោ អប្បោនោ សីតោនោ សាតោនោ សេតោ-
 នោ សុបតំតោ រមណីយោ បហុមមច្ឆកច្ឆោ ចក្ក-
 មន្តានិ ច បទុមាណិ ធុប្បន្តំ អថ ច បទាយំ តោនា
 កុដិកា^(១) សទ្ធកតិ ។ កំក្ក ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារន្តិ
 កថំ ហិ នាម អាយស្មា មហាមោក្ខណ្ណោ ឃិ
 វក្កតិ យតាយំ អាវុសោ តោនា វស្កតិ សោ
 ទយោ អប្បោនោ សីតោនោ សាតោនោ
 សេតោនោ សុបតំតោ រមណីយោ បហុមមច្ឆកច្ឆោ
 ចក្កមន្តានិ ច បទុមាណិ ធុប្បន្តំ អថ ច បទាយំ
 តោនា កុដិកា^(២) សទ្ធកតិ ឧត្តមទុស្សធម្មំ អា-
 យស្មា មហាមោក្ខណ្ណោ ឧល្លបតិ ។ កតវតោ
 ឯតមក្កំ អាពោចសុំ ។ យតាយំ កំក្ក តោនា
 សទ្ធកតិ សោ ទយោ អប្បោនោ សីតោនោ
 សាតោនោ សេតោនោ សុបតំតោ រមណីយោ
 បហុមមច្ឆកច្ឆោ ចក្កមន្តានិ ច បទុមាណិ ធុប្បន្តំ

១២ ឧត្តមនាយំ កុដិកា ឯវិកំ ។

(២៧៦) ត្រាវោ ព្រមហាមោក្ខណ្ណោ ដីមានាយុ ហៅកំក្ក
 កំក្កច្បាយមកហើយនិយាយប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវុសោកំក្កច្បាយ ស្ទឹង
 ករុតានេះហូរមកអំពីអន្លង់ទឹកណា អន្លង់នោះមានទឹកថ្លា ទឹកជ្រងាក់
 ទឹកត្បូង ទឹកស្អាត មានកំភង់ដីល្អ គួរជាទីរករយ មានគ្រឹះនឹង
 អណ្តែតដីច្រើន មានទាំងផ្កាឈូកប៉ុន ។ កង (វិទ្យា) កំក្កស្តាយ
 តែថាស្ទឹងករុតានេះមានទឹកក្តៅហូរមក ។ កំក្កច្បាយកំរោលទោស
 គំរង្សិល បន្តបន្តប្រាប់ថា ហេតុអ្វី ព្រមហាមោក្ខណ្ណោ ពោលយ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់អាវុសោកំក្កច្បាយ ស្ទឹងករុតានេះហូរមកអំពីអន្លង់ទឹកណា អន្លង់
 នោះ មានទឹកថ្លា ទឹកជ្រងាក់ ទឹកត្បូង ទឹកស្អាត មានកំភង់ដីល្អ គួរ
 ជាទីរករយ មានគ្រឹះនឹងអណ្តែតដីច្រើន មានទាំងផ្កាឈូកប៉ុន ។ កង
 (វិទ្យា) កំក្កស្តាយ តែថាស្ទឹងករុតានេះមានទឹកក្តៅហូរមក ព្រម
 ហាមោក្ខណ្ណោដីមានាយុ ពោលអ្នកឧត្តមទុស្សធម្ម (ទេវតី) ។ ទើប
 ក្រាបទូលសេចក្តីនេះពោះព្រះដីមានព្រគោត ។ ព្រអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់
 កំក្កច្បាយ ស្ទឹងករុតានេះហូរមកអំពីអន្លង់ទឹកណា អន្លង់នោះ មាន
 ទឹកថ្លា ទឹកជ្រងាក់ ទឹកត្បូង ទឹកស្អាត មានកំភង់ដីល្អ គួរជាទីរករយ
 មានគ្រឹះនឹងអណ្តែតដីច្រើន មានទាំងផ្កាឈូកប៉ុន ។ កង (វិទ្យា) កំក្ក

អប័នាយំ កិច្ចវេ តោនាណ ភ្នំនំ មហានិរយាដំ អន្ត-
 រិកាយ អាគន្ធតិ ភេនាយំ តោនាណ ក្សតិកា
 សទ្ធតំ សទ្ធាំ កិច្ចវេ មោក្ខល្លាបោ អាហា អនាមត្តំ
 កិច្ចវេ មោក្ខល្លាបស្សាតិ ។

[២៧៧] ភេន ទោ បន សមយេន រាជា មាគលោ

សេនិយោ កិច្ចសារោ លិច្ឆវិហំ សទ្ធិ សង្កាមោន្តោ
 មកត្តោ ហោតិ ។ អដ រាជា បច្ឆា សេនំ សង្កឿត្វា
 លិច្ឆវិយោ^(១) ចករេសិ ។ សង្កាមេ ច នន្ទំ ចរតិ
 រញ្ញា លិច្ឆវិយោ^(២) មកត្តាតិ ។ អដទោ អាយស្មា
 មហាមោក្ខល្លាបោ កិច្ចវេ អាមន្តសំ រាជា អាវុសោ
 លិច្ឆវិហំ មកត្តោ សង្កាមេ ច នន្ទំ ចរតិ រញ្ញា លិច្ឆវិយោ

១ លិច្ឆវិ រា លិច្ឆវិសោ រាតិ អន្តតំ រន្ទំ ។ ២ ទ. ឆ. លិច្ឆវិ ។

សុខស្តាយ ម្ចាស់កិច្ចវេនិទ្ធាយ បុរិទ្ធិស្មិកិវេនាទោនេ មគតាមចន្ទោនៃ
 មហានេតាវនីវេ^(១) ព្រៃវេហេតុនោះបានជាស្មិកិវេនាទោនេ មានទឹក
 ក្តៅបំរើមក ម្ចាស់កិច្ចវេនិទ្ធាយ មោក្ខល្លាបោពាលនូវតាភ្នំនំ ម្ចាស់
 កិច្ចវេនិទ្ធាយ មោក្ខល្លាបមិនត្រូវអាចក្តីទេ ។

[២៧៨] សម័យនោះ ព្រៃវេហេតុនោះបានជាស្មិកិវេនាទោនេ
 ដែលមកចេះ ជាអដបតិលីសេនា កំពុងតែសង្រួមជាមួយនឹងពពួកស្តេច
 លិច្ឆវិ ក៏ទ្រង់ទាក់ទិត (ហរជ័យ) ។ លុះគាល់ជាទាន់ក្រោយមកព្រៃ
 វេហេតុនោះបានទ្រង់ត្រាស់ឱ្យពពួកប្រមូលពួកសេនា ហើយទ្រង់ផ្តាំពួកស្តេច
 លិច្ឆវិបានវិញ ។ ស្តេចក៏ទ្រង់ឱ្យទ្រង់វិជយកេរិវេក្នុងទ័សង្រួមដោយ
 ច្រកាសសេចក្តីថា ពពួកស្តេចលិច្ឆវិ ព្រៃវេហេតុនោះទ្រង់ទាក់ទិត (ហរ-
 ជ័យ) បានហើយ ។ គ្រាទោះ ព្រៃវេហេតុនោះដ៏មានភាយ បាន
 ហៅពួកកិច្ចមកហើយប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ព្រៃវេហេតុនោះ
 សារទ្រង់ផ្តាំពួកស្តេចលិច្ឆវិបានហើយ ចើងទ្រង់ឱ្យទ្រង់វិជយកេរិវេ
 ក្នុងទ័សង្រួមដោយច្រកាសសេចក្តីថា ពពួកស្តេចលិច្ឆវិព្រៃវេហេតុនោះ

១ អន្តតាមចន្ទាលំលេចក្តីថា មានមហាចេតលោក ក៏លោកជាស្តេចលំនៅនឹងសម្រែចន្ទ
 ប្រើគេនៅចំក្រុងនៃគ្រឹះ ស្មិកិវេនាទោនេ មគតាមចន្ទោនៃមហាចេតលោកនោះទ្រង់
 មតលីមហាចេតលោកនោះ ព្រៃវេហេតុនោះបានជាមានទឹកក្តៅបំរើមក ។

បកត្តាតិ ។ ភិក្ខុ ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ
 កាថំ ហិ បាម អាយស្មា មហាមោត្តល្លានោ
 ឃីវិ វត្តតិ រាជា អារុសោ លិច្ឆវិហិ បកត្តា
 សត្តិមេ ច ទន្ធិ ចរតិ ញា លិច្ឆវិយោ បកត្តាតិ
 ទុត្តវិមទុស្សនត្ថំ អាយស្មា មហាមោត្តល្លានោ ទុល្ល-
 បតិកិ ។ កករោ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ ។ បវេមំ
 ភិក្ខុវេ រាជា លិច្ឆវិហិ បកត្តា អថ រាជា បញ្ញា
 សេធំ សត្តធឿត្តា លិច្ឆវិយោ បរាជេសិ សព្វំ ភិក្ខុវេ
 មោត្តល្លានោ អាមា អតាបត្តិ ភិក្ខុវេ មោត្តល្លា-
 នស្សតិ ។

[២៧៧] អថទោ អាយស្មា មហាមោត្តល្លានោ ភិក្ខុ
 អាមទ្តេសិ ឥតាហំ អារុសោ សម្បវិកាយ ទទិយា តិវេ
 អាទេញំ សមាទិ សមាបញ្ញោ ឆាតាធំ ទុត្តយ ទុត្ត-
 រោធំ កោញំ ករោត្តាធំ សន្តំ អស្សោសិធំ ។

បាត់ទ័ត (បកសីយ) បាទហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ពោលពោស
 គំរេម្យិល បន្តបន្តបំបំ ហោត្តភ្នំក៏ព្រមហាមោត្តល្លានោយោនីនេះថា
 ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ព្រះបាទពុទ្ធិសារទ្រង់ផ្ដាញ់ពួកស្ដេចលិច្ឆវិបាទ
 ហើយ ក៏ទ្រង់ទ្រទ្រង់វិជយកេរ៏ពៅក្នុងទ័សត្រីមេដោយប្រកាសសេចក្ដីថា
 ពួកស្ដេចលិច្ឆវិព្រះរាជាទ្រង់ទ្រទ្រង់បាត់ទ័ត (បកសីយ) បាទហើយ ព្រះ
 មហាមោត្តល្លានដ៏មានអាយុ ពោលអ្នកទុត្តវិមទុស្សនម្ម (ទេវតិ) ។ ភិក្ខុ
 ទាំងនោះ ក៏ក្រាបទូលដំណើរទុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
 អង្គក្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះបាទពុទ្ធិសារទ្រង់បាត់ទ័ត (ប-
 កសីយចាញ់) ពួកស្ដេចលិច្ឆវិទាំងដំបូង លុះពោលថាខានក្រោយ ស្ដេច
 ទ្រង់ទ្រទ្រង់គ្រូមូលពួកសេនាបាទ ទើបផ្ដាញ់ពួកស្ដេចលិច្ឆវិបាទវិញ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហោត្តល្លានោយោនីនៃពាក្យនោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ហោត្តល្លានមិនត្រូវតបត្តិទេ ។

[២៧៨] ត្រាវោះ ព្រះមហាមោត្តល្លានដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុទាំង
 ឡាយមកហើយ ប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំបាទចូល
 សមាធំឥតមានកំរើតប្រប្រួល ទៀបឆ្នេរស្ដុំដំណោះសម្បវិទិតា បាទពុស្ស
 សវ្រែកដីទាំងឡាយ ដែលកំពុងតែចុះឡើងវិស្រកមន្ទិរកាត្តានាទេ^(១) ។

១ នាវាប្រមាណនិងមាត់ ដំបូងចូលទៅដល់ដីសមុទ្រក្រិល ។

ភិក្ខុ ឧដ្ឋាយន្តំ ចិយន្តំ វិទាចេន្តំ កងំ ហិ បាម
 អាយស្មា មហាមោក្ខល្លានោ ឃវំ វត្តុតិ ឥតាហំ
 អារុសោ សឃ្យំនិកាយ ធនិយា តិវ អាទេត្ថំ
 សមាទិំ សមាចន្ទោ បាតានំ ឧត្ថយ ឧត្តរន្ទានំ
 កោត្ថំ កោត្ថានំ សន្តំ អស្សាសិន្តំ ឧត្តរិមទុស្ស-
 ធន្តំ អាយស្មា មហាមោក្ខល្លានោ ឧប្បតិវតិ ។
 កកវតោ ឯតមត្តំ អារោទេសុំ ។ អត្តោសោ ភិក្ខុវេ
 សមាទិំ សោ ច ទោ អចរិសុទ្ធោ សន្តំ ភិក្ខុវេ មោក្ខ-
 ល្លានោ អាយ អនាបតិ ភិក្ខុវេ មោក្ខល្លានុស្សាតិ ។

[២៧៧] អថទោ អាយស្មា សោភិតោ ភិក្ខុ អ-
 មទ្កេសិ អហំ អារុសោ បញ្ច កម្មសកាទិ អទុស្ស-
 រាមីតិ ។ ភិក្ខុ ឧដ្ឋាយន្តំ ចិយន្តំ វិទាចេន្តំ កងំ
 ហិ បាម អាយស្មា សោភិតោ ឃវំ វត្តុតិ អហំ
 អារុសោ បញ្ច កម្មសកាទិ អទុស្សរាមីតិ ឧត្តរិមទុស្ស-
 ធន្តំ អាយស្មា សោភិតោ ឧប្បតិវតិ ។ កកវតោ

ភិក្ខុទាំងឡាយកំពោលទោស កិរេវិល បន្ទះបង្កប់ថា ហេតុអ្វី បាន
 ជាព្រមហាមោក្ខល្លានដ៏មានអាយុកោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោទាំង
 ឡាយ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំបានចូលសមាទិដ៏មានកំរើកវិច្ច័យ ទៀបច្នៃស្មើ
 សយ្យនិកាបានពុស្សសេម្រែកដ៏វិច្ច័យ ដែលកំពុងចុះឡើងវិស្វកបទ្ធិ
 កោត្ថានព្រមហាមោក្ខល្លានដ៏មានអាយុ កោលអ្នកឧត្តរិមទុស្សធម្ម
 (ទេវតី) ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ត្រាចចូលសេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ព្រះគង្គិត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សមាទិដ៏មាន ប៉ុន្តែសមាទិពោះ
 មិនបរិសុទ្ធ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោក្ខល្លានកោលទូរពាក្យភិក ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មោក្ខល្លានមិនត្រូវអាបន្តិទ ។

[២៧៧] ត្រាថោះ ព្រះសាភិកក្កោដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុទាំង
 ឡាយមកហើយនិយាយប្រាប់ថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំរើកជាភិ
 បានប្រមាណ៥០០គល្យ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយកំពោលទោស កិរេវិល
 បន្ទះបង្កប់ថា ហេតុអ្វី បានជាព្រះសាភិកក្កោដ៏មានអាយុកោលយ៉ាង
 នេះថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំរើកជាភិបានប្រមាណ៥០០គល្យ
 ព្រះសាភិកក្កោដ៏មានអាយុ កោលអ្នកឧត្តរិមទុស្សធម្ម (ទេវតី) ។

ឯកមគ្គំ អាណេចសុំ ។ អន្តរសា ភិក្ខុវេ សោភិតស្ស

សា ច ទោ ឯកាយេវ ជាតិ សន្និ ភិក្ខុវេ

សោភិតោ អាហា អនាមគ្គិ ភិក្ខុវេ សោភិតស្សានំ ។

ធម្មនុបាសនំ វិជ្ជិតំ ។

(៣០០) ឧទ្ទិដ្ឋា ទោ អាយស្មន្តោ ចត្តារោ ចារាជិកា

ចត្តា យេសំ ភិក្ខុ អញ្ញាតំ វា អញ្ញាតំ វា អា-

បដ្ឋិកា ច សភតំ ភិក្ខុហិ សន្និ សំវាសំ យថា

បុរេ តថា បច្ឆា ចារាជិកោ ហោតិ អសំវា-

សោ ។ ចត្តាយស្មន្តោ បុច្ឆាមិ កាច្ឆិក្ខុ បរិសុត្តា

ទើបត្រាបទុលសេចក្តីខ្ញុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភោគ ។ ព្រះគន្តត្រាស់ថា

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សោភិតភិក្ខុលើកជាភិក្ខុនៃមន តែជាលើកជាទីគ្រិម

តែជាតិ ខ ប៉ុណ្ណោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សោភិតភិក្ខុពោលនូវភាស្យពិត

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សោភិតភិក្ខុមិនត្រូវពេបត្តិទេ ។

ចារាជិក ៤ ប្រ ។

(៣០០) ចក្រិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិ ឈ្មោះចារាជិក

ទាំង៤ ដែលខ្ញុំបានសំដែងហើយនេះ បណ្តាអាបត្តិទាំង៤ ខ្ញុំ ភិក្ខុណា

ត្រូវអាបត្តិណាមួយហើយ ក៏មិនបាននូវកិរិយានៅបូជន៍ជាមួយនឹងភិក្ខុទាំង

ឡាយឡើយ ភិក្ខុនោះជាចារាជិករកសំវាសន្តាន កាលពីមុនយោធិណាមិញ

ភាស្យត្រាយក៏ផ្ទះច្រោះដែរ^(១) ។ ខ្ញុំព្រះគុណ សូមសូរលាភដ៏មានអាយុ

ទាំងឡាយ គួរតែបត្តិបាតដ៏ទាំង៤ នោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធ

ហើយឬ ខ្ញុំព្រះគុណ សូមសូរគំរេងដ៏ទៀត លោកទាំងឡាយជាអ្នក

១ អង្គុកថា តន្យល់សេចក្តីថា កាលដែលចូលទៅនៅគ្រិហស្ស ឬ នៅជាសាមណេរ មិនអាចរៀនសូត្រជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយបាន ដរាបណា លុះដល់ត្រូវអាបត្តិចារាជិក ហើយក៏ផ្ទះច្រោះដែរ ។

បាណសិកកណ្ត ១ ព្រះសិវ្ណិយ្យ ២ រស់បាណសិកកណ្តនោះ

បរិសុទ្ធហើយច្នៃ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមសួរគ្រប់ ៣ ជំនឿក លោកទាំង
ខ្សោយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយច្នៃ លោកជំនាន់អាយុទាំងខ្សោយជាអ្នកបរិសុទ្ធ
ហើយក្នុងបាណសិកកណ្តទាំង ៤ នេះ ព្រោះហេតុដូច្នោះ ពុទ្ធជាស្រ្តីម ។
ខ្ញុំព្រះករុណា ដឹងថា លោកទាំងខ្សោយបរិសុទ្ធហើយ ដោយហេតុដែល
ស្រ្តីមហានេះ ។

បាណសិកកណ្ត ០៦ ។

បំណងសិក្សាបទរបស់បាណសិកកណ្តនោះ

បាណសិកកណ្តទាំង ៤ អំសេតមេចុប ១ ល្អច្រក្រដេ ១
សម្រាប់មនុស្ស ១ កាលអ្នកក្នុងមនុស្សមេ ១ ហៅថា ចេដ្ឋក
(វត្តជាប់បាណសិកកណ្ត) មិនត្រូវសន្សំយឡើយ ។

បាណសិកកណ្ត ១ ព្រះសិវ្ណិយ្យ ២ រស់បាណសិកកណ្តនោះ

ទុក្ខយម្បិ បុត្រាមិ កង្កុំតូ បរិសុទ្ធា តតិយម្បិ

បុត្រាមិ កង្កុំតូ បរិសុទ្ធា បរិសុទ្ធាយស្មន្តោ

តស្មា តុល្លា ។ បរិមេតំ ពារយាមិតំ ។

បាណសិកកណ្ត ០៦ ។

វិស្សទ្ធាតិ

មេដុតាទិទ្ធានក្ស មនុស្សវិក្កហ្មត្តវិ

បាណសិកកណ្ត ១ ព្រះសិវ្ណិយ្យ ២ រស់បាណសិកកណ្តនោះ

សេចក្តីកាតព្វកិច្ចសម្រាប់ប្រជាជន

សេចក្តីកាតព្វកិច្ច សម្រាប់ប្រជាជនសាធារណៈ	លេខទំព័រ
សេចក្តីកាតព្វកិច្ច សម្រាប់ប្រជាជនសាធារណៈ	V
អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺកូវីដ-១៩	VI
អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺកូវីដ-១៩	VII
អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺកូវីដ-១៩	VIII

វិញ្ញាបនបត្រ

សំណើសុំបញ្ជាក់ស្តីពីការប្រើប្រាស់ប្រាក់ចំណូល	១
សំណើសុំបញ្ជាក់ស្តីពីការប្រើប្រាស់ប្រាក់ចំណូល	១១
សំណើសុំបញ្ជាក់ស្តីពីការប្រើប្រាស់ប្រាក់ចំណូល	១៣
សំណើសុំបញ្ជាក់ស្តីពីការប្រើប្រាស់ប្រាក់ចំណូល	១៤
សំណើសុំបញ្ជាក់ស្តីពីការប្រើប្រាស់ប្រាក់ចំណូល	២៣
ការប្រើប្រាស់ប្រាក់ចំណូលសម្រាប់ប្រើប្រាស់ប្រាក់ចំណូល	២៧
សំណើសុំបញ្ជាក់ស្តីពីការប្រើប្រាស់ប្រាក់ចំណូល	៣១

ប្រាក់ចំណូលសម្រាប់ប្រើប្រាស់

ចំណូលសម្រាប់ប្រើប្រាស់	១
សេចក្តីបញ្ជាក់ស្តីពីការប្រើប្រាស់	១៤
សេចក្តីបញ្ជាក់ស្តីពីការប្រើប្រាស់ ទី ១ ចំណូលមេស្សា	២៤
សេចក្តីបញ្ជាក់ស្តីពីការប្រើប្រាស់ ទី ២ ចំណូលប្រាក់បញ្ញើ	៣០
ចំណូលសម្រាប់ប្រើប្រាស់	៣៣
សេចក្តីបញ្ជាក់ស្តីពីការប្រើប្រាស់	៣៨

	លេខទំព័រ
សព្ទណៈពោសលាស័ព្ទ	៨៣
សព្ទណៈម៉ែនពេលលាស័ព្ទ	៨៧
របៀបសម្រែងកំរិតកង្កែបខ្លាំងគ្រប់គ្រងស្រោមទ្រូតាម	១១
របៀបសម្រែងកំរិតកង្កែបខ្លាំងគ្រប់គ្រងស្រោមទ្រូតាម	១០៧
វិធីវត្ថុ រឿងកំរិតម៉ែនពេលលាស័ព្ទជាដើម	១១៣

ប្រាកដករណ៍សម្រាប់ ១៦ . . . . . ១១៧

និទាននិយកក្នុ	១
សេចក្តីបញ្ជាក់ជាដំបូង	១៤៧
សេចក្តីបញ្ជាក់ជាបន្ទាប់	១
ជំណែកសិក្ខាបទ	១៧១
និយាយអំពីទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងផែនដី	១៧៥
និយាយអំពីប្រយោជន៍បង្កាច់	១៧៣
អាការៈនៃអវហារ	១៧៥
វិធីវត្ថុ រឿងកំរិតគ្រប់គ្រងទៅបីស្នាដានជាដើម	១៧៥

ប្រាកដករណ៍សម្រាប់ ១៧ . . . . . ២២២

និទានក្នុងសេចក្តីបញ្ជាក់ជាដំបូង	១
និយាយអំពីអាត្មាបាទស្សន៍សមាធិ	២២៧
និទានក្នុងសេចក្តីបញ្ជាក់ជាបន្ទាប់	២៣៣
ជំណែកសិក្ខាបទ	២៣៧
និយាយអំពីប្រយោជន៍បង្កាច់	២២៣

	លេខទំព័រ
និយាយអំពីពលកិច្ចសេចក្តីស្តាប់	២៤៧
និយាយអំពីដំណើរសម្រាប់នាយករដ្ឋមន្ត្រី	២៤៧
និយាយអំពីដំណើរបង្កាប់ឱ្យស្ងាច់ជាដើម	២៤៥
វិធីវត្ថុ រឿងកំរិតពលកិច្ចសេចក្តីស្តាប់ជាដើម	២៤៧

ប្រាកដករណ៍សម្រាប់ ១៨ . . . . . ២៤៥

រឿងកំរិតសោយន្តរៈក្នុងសុឡ្ហយន្ត	២៤៧
រឿងកំរិតស្រាវជ្រាវស្វែងរកសុភមង្គល	២៤៥
និយាយអំពីមហាជេន ៥ ពួក	២៤១
សេចក្តីបញ្ជាក់ជាដំបូង	២៤៧
សេចក្តីបញ្ជាក់ជាបន្ទាប់	១
ជំណែកសិក្ខាបទ	២៤៧
និយាយអំពីក្នុងសុឡ្ហយន្តមានសោយន្តជាដើម	៣០៣
និយាយអំពីសុទ្ធិក្សត្រ	៣១១
និយាយអំពីមត្តជានិម	៣១៣
និយាយអំពីទស្សាចក្ត	៣១៧
និយាយអំពីកម្មចក្ត	៣២៧
និយាយអំពីកាយវ្យាប ១៧	៣៣៧
វិធីវត្ថុ និយាយអំពីសេចក្តីកំរិតចិត្តជាដើម	៣២៧
វិធីវត្ថុ និទានក្នុងសុឡ្ហយន្តជាដើម	៣៦១

វិញ្ញាបនបត្របរិញ្ញាបត្រកម្រិតបរិញ្ញាបត្រ

លេខ ៧ ទី ៧ ក្រសួងបរិច្ចាគសាស្ត្រ ចប់នៅថ្ងៃទី ២ ខែ មេសា ឆ្នាំ ១៩៧៧

ដោយឧត្តមសេនាឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី

លេខ ៧ ក

សៀវភៅនេះ ត្រូវបានបោះពុម្ពឡើងវិញ ដោយប្រាក់អំណោយនៃ
អ្នកចាងក្រោមនេះ :

Printing costs were met through the gift of

Wat. Soto-ku Fukusenji Temple
The Rev. Seikyo Mochoku · Toki Mochoku
282 Hiookuwada, Toku-Machi, Katori-Gun, Chiba Prefecture Japan

この本は次の方によって復刻されました。

宗教法人 曹洞宗 福泉寺 住職 無着成恭・無着とき
〒289-22 日本国千葉県香取郡多古町一氣田292
☎0479-75-0894

ត្រូវត្រួតពិនិត្យ ភាគទី ១១០ " អភិធម្មចិដក "

" ការផ្សាយរបស់ពុទ្ធសាសនាបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ការបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ របស់សមាគមដំឡើងការបោះពុម្ពត្រូវត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ
បោះពុម្ព ថ្ងៃទី ១០ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សារព្រឹត្តិបត្រិការរៀបចំ និងបោះពុម្ពនៅប្រទេសថៃ

TRIPITAKA VOL. 1 (of 110 volumes total)
"VINAYA PITAKA"

Published by the Buddhist Institute, Phnom Penh
Reproduced with the kind cooperation of the
TRIPITAKA PUBLISHING COMMITTEE
First edition December 8, 1994
Printed in Japan by Hirosaki Sogo Printing Ltd.

トリピタカ (南伝大蔵経) 全110巻・第1巻ヴィナヤピタカ (律経)

発 行：ブノンベン仏教研究所

復刻教授：カンボジア版トリピタカ(南伝大蔵経)復刻教授委員会

発 行：1994年12月8日

印刷・製本：弘願相互印刷株式会社

製作にあたり弘願相互印刷株式会社の多大な協力を得ました。